

almanah

71*

*71

11073 I

Sportul

al
ma
hul

I 11.073

u
ian 2012

71

almanahul
sportul

12339

DATE IMPORTANTE

18 ianuarie	— Se împlinesc 150 ani de cînd pandurii, avînd în frunte pe Tudor Vladimirescu, încep răscoala în Oltenia și Muntenia.		
24 ianuarie 1859	— Unirea Principatelor Române.	15 august	— Ziua presei române
ianuarie-februarie 1933	— Au avut loc eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști, conduse de P.C.R.		— Cu 40 de ani în urmă a apărut primul număr ilegal al ziarului «Scînteia», organ al Partidului Comunist Român.
6 martie 1945	— A fost instaurat primul guvern democratic din istoria României, condus de dr. Petru Groza.	21 august 1965	— Marea Adunare Națională a adoptat Constituția Republicii Socialiste România
8 martie	— Ziua internațională a femeii	23 August	— Ziua eliberării României de sub jugul fascist
18 martie	— 100 de ani de la proclamarea Comunei din Paris.	6 septembrie	— Se împlinesc 30 de ani de la apariția platformei program a P.C.R. care chema masele populare din țara noastră la luptă împotriva dictaturii antonesciene și a războiului antisovietic (1941).
21 martie 1922	— Crearea de către P.C.R. a organizației comuniste de tineret — U.T.C.	25 octombrie	— Ziua forțelor armate ale Republicii Socialiste România
21 martie 1971	— Ziua internațională pentru eliminarea discriminării rasiale.	7 noiembrie	— Ziua Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.
22 aprilie 1870	— S-a născut V.I. Lenin.	19 noiembrie	— 25 de ani de la victoria Blocului Partidelor Democratice în primele alegeri parlamentare din perioada postbelică (1946)
1 Mai	— Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc.	28 noiembrie 1820	— S-a născut Friedrich Engels
2 mai	— Ziua tineretului din Republica Socialistă România.	1 decembrie 1918	— Unirea Transilvaniei cu România
5 mai 1818	— S-a născut Karl Marx.	30 decembrie 1947	— Abolirea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române. La 21 august 1965 țara noastră a devenit Republica Socialistă România.
8 mai	— 50 de ani de la crearea Partidului Comunist Român.		
9 mai 1877	— Proclamarea independenței de stat a României		
9 mai 1945	— Ziua victoriei împotriva fascismului		
1 iunie	— Ziua internațională pentru apărarea copilului		
6—12 august 1969	— Au avut loc lucrările		

ANUL GLORIOASEI ANIVERSĂRI

1971. Anul care deschide cel de al 8-lea deceniu al acestui veac prilejuiește țării noastre, poporului român sărbătorirea gloriosului jubileu al semicentenarului Partidului Comunist Român. După cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu «crearea partidului comunist, detașamentul de avangardă al clasei muncitoare, pe baza ideologiei marxist-leniniste a constituit momentul de cea mai mare importanță în istoria proletariatului din România. Prin aceasta lupta revoluționară se ridică pe o treaptă superioară, se dă un puternic avânt procesului de clarificare ideologică, politică a mișcării muncitorești, dezvoltării conștiinței de clasă a proletariatului și a celorlalte mase muncitoare ale poporului. Continuând lupta de veacuri pentru eliberarea socială și națională, cele mai bune tradiții ale mișcării muncitorești și socialiste din România, partidul comunist este în noile condiții istorice exponentul fidel al intereselor clasei muncitoare, ale întregului popor. Începând din acest moment, clasa muncitoare, sub conducerea partidului comunist, a fost prezentă și și-a spus cuvântul în toate evenimentele mai importante ale țării, s-a situat în fruntea luptei pentru progres social».

Cele cinci decenii care au trecut de la crearea Partidului Comunist Român confirmă că partidul a răspuns întru totul nădejilor pe care și le-au pus în el militanții revoluționari, oamenii muncii din patria noastră. Organizând lupta împotriva claselor exploataatoare, pehrum deplina eliberare națională și socială, partidul comunist a înscris în istoria patriei nenumărate pagini de eroism și abnegație revoluționară. Sub conducerea sa, poporul muncitor a străbătut un drum lung de lupte și victorii, a înlăturat dominația claselor exploataatoare și a imperialismului străin, devenind pentru prima oară deplin stăpîn pe propria-i soartă. Sub aceeași conducere încercată, poporul român a pășit în cea mai luminoasă epocă din istoria sa — epoca socialismului — în care au devenit realitate idealurile a nenumărate generații de militanți revoluționari.

Într-un răstimp istoric scurt, țara noastră a cunoscut profunde prefaceri înnoitoare. Industrializarea socialistă, înfăptuită cu perseverență în acești ani, a determinat schimbarea structurii economiei naționale. Industria a devenit ramura dominantă a producției materiale, principala sursă a venitului național, temelia trăinică a independenței și suveranității de stat. Un proces de continuă modernizare și intensificare cunoaște agricultura socialistă, sector important al economiei noastre. Ca rezultat al dezvoltării generale a forțelor de producție a crescut an de an venitul național, iar pe această bază s-au înfăptuit sistematic măsuri pentru ridicarea nivelului de trai al poporului — obiectiv suprem al politicii partidului și statului. Viața spirituală a națiunii noastre socialiste devine tot mai bogată, ca urmare a progresului învățămîntului, științei, artei și culturii.

Militînd pentru o dezvoltare armonioasă a generațiilor de tineri, partidul a acordat încă din primii săi ani de existență o atenție deosebită exercițiului fizic, sportului. Grupările sportive muncitorești și-au adus contribuția la călirea fizică a tineretului muncitor și — în principal — a dat o nouă orientare acestei activități. După eliberarea țării de sub jugul fascist, partidul a fundamentat și în sport concepția bazată pe ideologia marxist-leninistă, a transformat mișcarea sportivă într-o activitate populară, multilaterală, menită să-și aducă contribuția la educarea generațiilor de tineri. Bucurîndu-se de grija sa părintească, sportul a devenit un bun al masei, un mijloc eficace de păstrare și de întărire a sănătății, de educare a unor calități necesare luptei pentru construirea socialismului: curaj, rezistență, îndemînare.

În ultimele decenii România s-a afirmat puternic în lumea sportului. Reprezentanții săi au cucerit, în întrecerile ce s-au desfășurat pe toate continentele, laurii unor victorii de răsunet la Jocurile Olimpice, campionatele mondiale, continentale și alte competiții de amploare. Mărirea numărului de profesori de educație fizică, de tehnicieni și antrenori — apreciați și peste hotare — a dat posibilitatea creării unei școli românești în sport.

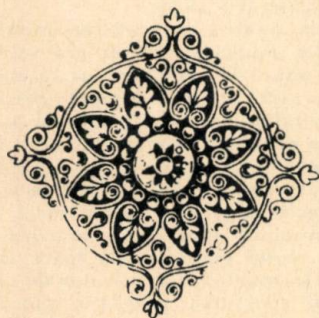
1971 reprezintă pentru sport ultimul an dinaintea Jocurilor Olimpice de la München, competiție ce se anunță a fi cea mai mare din întreaga istorie a sportului mondial. Avînd condiții excelente de pregătire, reprezentanții sportului românesc vor face noi eforturi pentru a se situa la nivelul exigențelor actuale internaționale, pregătind astfel noi victorii care să mărească prestigiul sportiv internațional al României socialiste.

Condusă de partid, mișcarea sportivă din țara noastră va merge și în viitor pe drumul ascendent al întregii țări, își va aduce contribuția la călirea și educarea tineretului.

«SPORTUL»

FILE DIN ISTORIA MIȘCĂRII SPORTIVE MUNCITOREȘTI DIN ROMÂNIA

Mișcarea sportivă muncitorească din țara noastră are vechi și glorioase tradiții. Așa cum menționează și Constantin Kirițescu în «Palestrica», ea «e strâns legată de dezvoltarea conștiinței de clasă a muncitorimii și a crescut o dată cu lupta politică a organizațiilor socialiste. Primele indicații, de ordin teoretic, se găsesc chiar la începuturile mișcării socialiste, în programele cercurilor muncitorești din Iași, în care, sub influența concepțiilor lui Marx și Engels, se vorbește despre egala îndreptățire a muncii fizice și intelectuale, astfel ca omul să se poată dezvolta armonios și integral».

Primele date pe care le avem asupra activității sportive muncitorești se referă la întrecerile desfășurate cu ocazia diferitelor serbări ale breslelor și mai ales, la cele ocazionate de sărbătorirea în mijlocul naturii, a zilei de 1 Mai. Pe-

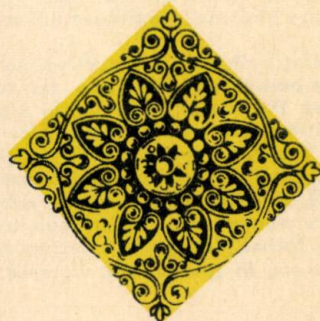
trecherile cîmpenești găzduite de grădinile «Bordei», «Trocadero», «Băicoianu», «Puțu cu apă rece», «Cișmigiu» etc la București, «Pădurea verde» la Timișoara, parcurile din Cluj, Galați etc pot fi considerate ca primele «stadioane» pe care și-au disputat înfruntările muncitorii cu aptitudini sportive. «Ridicarea de greutate», jocul de popice, și chiar întrecerile cu luntre pe Cișmigiu erau urmărite cu mult interes de către tovarășii de muncă. Nu lipseau, bineînțeles, luptele care, în jurul anului 1900, cuceriseră prin desfășurarea lor de forță și dinamism, în special, pe locuitorii Capitalei. La aceste petreceri cîmpenești participau și numeroși intelectuali progresiști, printre care a devenit deosebit de cunoscut viitorul profesor universitar Paul Bujor care — de 1 Mai 1895 — a luptat cu tipograful Frangopol.

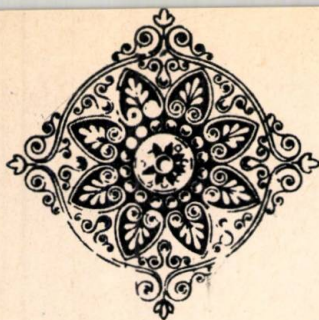
Încă înainte de primul război mondial, în numeroase centre industriale iau naștere cluburi și asociații sportive muncitorești. La Arad, tinerii muncitori de la Fabrica de vagoane «Weitzer» întemeiază prima lor grupare, în 1909. După nici doi ani de activitate asociația este însă în pragul desființării deoarece direcțiunea fabricii a interzis activitatea sportivă în uzină! Metalurgistii arădeni iau atitudine și astfel, sub o nouă denumire — «Asociația muncitorească de educație fizică Arad» (A.M.E.F.A.) — tinăra grupare își continuă existența înscriindu-se peste ani, în rîndul celor mai puternice din țară.

În Capitală, fotbalul cucerise, dragostea muncitorilor. În 1912 ia ființă

la Atelierele București-Grivița clubul «Victoria F.C.». Ziarul «Rampa» din 26 septembrie 1919 se simțea obligat să menționeze că membrii acestuia, «deși sint ciocănari de meserie, totuși au o neînmurită dragoste de sport și nu se dau niciodată în lături de a face sacrificii pentru cultivarea și propagarea sportului de fotbal». Același ziar, arată ca un exemplu concludent faptul că «ciocănarii» de la Grivița fac «antrenamentul din cursul săptămîinii cu prețul unei zile de muncă».

În 1919, din inițiativa secției din București a Partidului socialist, ia ființă asociația «Prietenii naturii». Extinzîndu-și programul de practicare a sportului, rezumată inițial la turism, această asociație va reuși să atragă în rîndurile sale numeroși muncitori, să creeze filiale în numeroase orașe și astfel, să desfășoare o bogată activitate competițională și educativă, în ciuda greutăților pe care le avea de înfruntat. În aceeași perioadă se înființează la Lupeni clubul «Jiul», la Craiova «Cercul sportiv», la Galați «Natura» etc asociații care

aderă, în scurt timp, la statutul «Prietenilor naturii».

Anul 1920 marchează o intensificare a activității sportive muncitorești și la Cluj. În «Rezoluția privitoare la educație și propagandă», Congresul sindicatelor din Ardeal și Banat (15—18 august 1920), se arată că în «paralel cu educația intelectuală va trebui să urmeze și educația fizică. Munca de organizare va fi menirea societății sportive a muncitorilor din Cluj, care va începe de urgență organizarea grupelor în provincie». Se hotără totodată înființarea societății muncitorilor «Prietenii copiilor», menită să asigure vilegiatura celor mici, pentru o cât mai bună și armonioasă dezvoltare fizică.

Începînd de la 21 martie 1921, asociația «Prietenii naturii» își lărgeste bazele de dezvoltare, cuprinzînd prin noi filiale și curcile sportive muncitorești din Iași, Ploiești, Constanța, Medias etc. Toate grupările care aveau la statutul «Prietenilor naturii» — formează de acum o organizație unică: «Asociația pentru educația fizică a muncitorilor din România — Prietenii naturii».

Întemeierea Partidului Comunist din România la 8 mai 1921, a constituit un moment crucial și în dezvoltarea mișcării sportive muncitorești. Deși în perioada 1924—1944 s-a aflat în ilegalitate, partidul și-a desfășurat permanent activitatea în rîndul muncitorimii sportive, inclusiv prin intermediul unor grupări legale, din care făceau parte numeroși membri de partid, care păstrau mereu vie flacăra luptei revoluționare în conștiința tineretului sportiv.

Asociația «Prietenii naturii» și-a desfășurat nemijlocit activitatea sub conducerea Partidului, reușind, în ciuda greutăților materiale, a opoziției fățișe a forurilor sportive oficiale și a persecuțiilor la care erau supuși membrii săi, să desfășoare o bogată activitate în numeroase ramuri sportive: turism, fotbal, gimnastică, atletism, lupte, box etc. În aprilie 1924, din această

asociație făceau parte «37 de organizații locale în care activa un număr de peste 4000 de sportivi, legitimați de F.S.S.R., la care se adăugau miile de membri care nu participau la competiții oficiale» (Const. Kirițescu: «Palestrica»).

Oficialitățile sportive ale vremii nu puteau vedea cu ochi buni creșterea activității sportive muncitorești și mai ales influența pe care aceasta începea să o exercite asupra evoluției sportului în țara noastră, într-o vreme cînd practicile tipic burgheze căutau să monopolizeze cluburile și competițiile organizate. Succesul Conferinței pe tară a Asociației «Prietenii naturii», ținută la 7—8 ianuarie 1924, a atras reperiunile forurilor conducătoare ale sportului și, în luna martie a aceluiași an, fără nici o motivare, Comitetul Central al F.S.S.R. exclude organizațiile «Prietenii naturii» din cadrul Federației Societăților sportive din România. Siguranța Generală continuă această acțiune, dizolvînd organizațiile respective, sub motivarea că «urmăresc scopuri subversive». arestînd pe mulți dintre conducătorii și membrii acestora. Toate aceste acțiuni samavolnice făceau parte din măsurile generale luate de guvern în iulie 1924 pentru scoaterea în afara legilor a tuturor organizațiilor politice comuniste.

Activitatea sportivă muncitorească nu a încetat însă o dată cu desființarea organizațiilor «Prietenii naturii».

Congresul al III-lea al P.C.R. a trasat ca sarcină Comitetului Central crearea de fracțiuni comuniste în toate organizațiile de masă, inclusiv în societățile sportive legale. De asemenea, la același congres, în «Rezoluția asupra chestiunii țărănești» se stabilea că «membrii de partid trebuie să facă parte din toate organizațiile culturale, educative, sportive și altele, în care sînt organizați țărani». De asemenea, la cel de-al II-lea congres al U.T.C., din octombrie 1924, au fost luate o serie de hotărîri importante, inclusiv în problemele legate de activitatea sportivă.

În numeroase orașe din țară, mai ales în centrele industriale, iau ființă, din inițiativa membrilor de partid, o serie de noi grupări sportive ale muncitorilor din diferite fabrici și uzine. Altele, deja existente, intră sub influența Partidului Comunist din România, ca urmare a activității depuse în cadrul lor de membrii de partid și de foștii activiști ai asociației «Prietenii naturii».

Vom enumera printre grupările sportive în care s-a desfășurat munca de partid, la București — «Stăruința» «Metaloglobus», S.E.T. și altele, în provincie — cu precădere cluburile C.F.R.-iste,

Asociațiile muncitorești de educație fizică și sport de la Brașov (B.M.T.E.), Arad (A.M.E.F.A.), Timișoara (C.A.M.T.), Tg. Mureș, «Stăruința» — Oradea, în cluburile din Valea Jiului, la Clubul sportiv «Industria Linei» — Timișoara, în cluburi din Ploiești, Galați și din alte orașe. (Tudor Vasile: «1944—1969 — File din istoria sportului românesc (I) Începutul»; ziarul «Sportul» din 26 iulie 1969).

Importanța acordată de partid organizării și dezvoltării activității sportive muncitorești ne este reliefată de numeroase documente care concretizează obiectivele principale care stăteau în acea perioadă în fața activiștilor de partid. Astfel, în «Rezoluția asupra activității Comitetului Central și asupra organizării», adoptată la Plenara Comitetului Central al P.C.R. din 1925, se stabilea că «trebuie organizate fracțiuni ale Tineretului Comunist în organizațiile sportive muncitorești existente, trebuie înființate societăți sportive muncitorești acolo unde ele nu există; trebuie centralizate toate într-o societate generală legală, afiliată la Federația Societăților Sportive din România (F.S.S.R.)».

Lupta pentru dezvoltarea mișcării sportive muncitorești nu era ușoară într-o epocă în care baza materială a acestei activități aparținea burgheziei. Sub diferite pretexte, grupările sportive cu caracter muncitoresc erau împiedicate să participe la diferite competiții, terenurile sportive nu li se acordau decît la prețuri foarte mari, iar echipamentul sportiv se procura cu foarte multă greutate. Cu toate acestea, prin mobilizarea maselor de iubitori ai sportului, grupările sportive muncitorești înfruntau toate piedicile puse în cale, construindu-și, prin propriile forțe, terenuri sportive, obținînd prin contribuții voluntare sumele necesare cumpărării de echipament. Este semnificativ, în acest sens, apelul publicat încă în 1923 de o serie de ziare timișorene, în sprijinul acțiunii de construire a unui stadion de către gruparea «R.G.M.T.»:

«Presupunem că marea masă a muncitorimii timișorene înțelege și își însușește importanța scopului urmărit, în interesul clasei muncitorești de azi și din viitor. A plăti 200 lei timp de 3 luni este un sacrificiu, dar nu este în nici un caz o povară».

Creșterea influenței partidului în rîndul organizațiilor sportive muncitorești a declanșat contraofensiva burgheziei, printr-o intensă propagandă sportivă sovîină, prin crearea de grupări cu caracter naționalist etc. Avînd în vedere această stare de fapt, prin «Rezoluția în chestiunea Uniunii Tineretului Comunist», Congresul al IV-lea

al P.C.R. stabilea că U.T.C. trebuie «să cucerească în toate organizațiile legale ale tineretului muncitor și țărănesc cu caracter politic — cultural și sportiv — conducerea, și să le dea acestor organizații un caracter revoluționar». Totodată se arată că în activitatea legală Uniunea Tineretului Comunist «în cluburile și organizațiile sportive cu caracter muncitoresc» trebuie să fie axată pe «pregătirea pentru centralizarea mișcării sportive muncitorești independente, de clasă».

În baza raportului prezentat de Comitetul Central al P.C.R. la cel de-al III-lea Congres al U.T.C., se face o temeinică analiză a situației politice interne, arătându-se că «burghezia duce o luptă disperată pentru cîștigarea maselor de tineri și supunerea lor ideologiei sale naționaliste șovine prin creșterea organizațiilor de cercetași (...) legea de organizare a educației fizice, organizațiile de voinici etc. care constituie «proba cea mai evidentă a interesului pe care burghezia îl poartă tineretului». Avînd în vedere această situație în «Rezoluția asupra situației politice interne» se arată că U.T.C. «trebuie să-și creeze o bază solidă organizatorică în rîndul muncitorilor tineri» folosind «nenumăratele sale curenți de transmisie, organizații sportive, culturale, secțiuni sindicale de tineret etc». Pe linia înfruntării acțiunilor antimuncitorești ale organizațiilor aservite burgheziei, în «Rezoluția asupra raportului de activitate al C.C. al U.T.C.» se menționează că «împotriva organizațiilor vrămașe de tineri, burgheze, naționaliste ca: cercetași, voinici, secții (n.n. secte) religioase, F.S.S.R. (...) trebuie dusă o luptă ascuțită».

Importanța dată de cel de-al III-lea Congres al U.T.C. activității sportive este concretizată de «Rezoluția în chestia organizațiilor sportive și culturale» în care se arată printre altele că: «În lupta pentru cîștigarea maselor de tineri, burghezia se servește, ca de o armă foarte importantă, de o rețea întreagă de organizații culturale și sportive (...) Singuri comuniștii sînt aceia care, în fața activității febrile a burgheziei de acaparare a muncitorimii și cîștigarea ei pentru ideologia sa, opun ideologia lor revoluționară și exercițiul sportului ca o pregătire a conștiinței de clasă a proletariatului». Congresul stabilește că «organizațiile sportive și culturale joacă un rol ce nu trebuie deloc neglijat» pe linia pătrunderii în mase, fapt pentru care «trebuie organizată mișcarea sportivă și culturală luînd ca bază fabrica (...) În toate organizațiile sportive și culturale trebuie organizate fracțiuni puternice de tineret comunist» și «trebuie dată o deosebită atenție creării de organizații sportive și culturale la sate». De menționat, de asemenea că în aceeași Rezoluție, Congresul a stabilit că

«trebuie cîștigată cite o rubrică sportivă în întreaga presă muncitorească».

Represunile declanșate de guvernele timpului împotriva mișcării sportive muncitorești nu puteau împiedica dezvoltarea acestora și atunci, cu scop vădit diversionist, oficialitățile au înființat «Institutul muncitoresc pentru sport și educație din România (I.M.S.E.R.)» din care, bineînțeles, numai titulatura sa avea o «legătură» cu clasa muncitoare!

Cum înțelegeau guvernările epocii să ajute mișcarea sportivă muncitorească ne-o dovedesc concret cîteva documente. Astfel, în apelul secțiunilor din Brașov ale P.C.R. și U.T.C.R. din noiembrie 1931 se arată, printre altele, că «muncitorii tineri trebuie să dea și din leafa mizerabilă încă 4 lei pe săptămînă pentru uniunile sportive fasciste — organizația fascistă I.A.R. — care au menirea să atace organizațiile de luptă ale muncitorimii, și acestea noi trebuie să le întreținem».

Un an mai tîrziu, în iunie 1932, un Manifest al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist din România, denunțând manevrele dictaturii carliste:

«Tineri sportivi! Tineri muncitori și ucenici din organizații sportive! Copii de trupă! Elevi și eleve! Cercetași!

Ziua de 8 iunie, ziua suirii pe tron a regelui Carol s-a proclamat zi națională a sportului.

Oare de ce fabricanții și ciocoi deodată, dau așa mare importanță sportului? Oare de ce ne cheamă să intrăm în fel de fel de organizații sportive și la cercetași? (...)

Să știți tovarăși, că nu de soarta noastră mizerabilă s-a îndurat burghezia! (...)

De ce a fost aleasă tocmai ziua de 8 iunie drept zi națională a sportului? Pentru că sub haina concursurilor sportive să ne silească să ne închinăm regelui care stă în fruntea pregătirilor războiului unde vom pieri cu sutele de mii. Apoi cine organizează această zi națională de sport? Cine e în frunte? Prefectul Marinescu și cu poliștii lui care snopesc în bătaie, schingiuesc și asasinează pe tinerii muncitori ce luptă pentru pline, muncă și libertate (...)

Noi, tineri muncitori, ucenici, elevi săraci și eleve sărace să ne organizăm și noi sportul nostru muncitoresc. Să ne creăm organizații sportive muncitorești, părăsind cu toții organizațiile sportive și cercetășești ale burgheziei războinice.

Acesta să ne fie răspunsul la chemarea burgheziei la parăzile războinice de 8 iunie!»

Dictatura carlistă își înmulțește mijloacele de atragere a tineretului muncitor în organizațiile pseudo-sportive. Într-o Rezoluție a Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist din România, publicată în 1933 se arată,

printre altele, că: «la C.F.R., organele cercetășești promit (și dau la cite unul) tînrului care intră la cercetași, o lună concediu plătit și participarea în excursiuni în țară și străinătate».

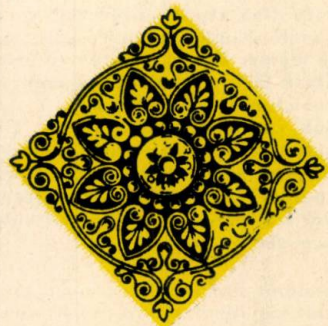
Cu aceste avantaje, manevrele burgheziei nu reușesc să atragă în rîndul organizațiilor respective, decît un număr foarte mic de muncitori. Guvernul la atunci măsura maximă. La sfîrșitul anului 1934 sînt interzise toate organizațiile muncitorești din țara noastră.

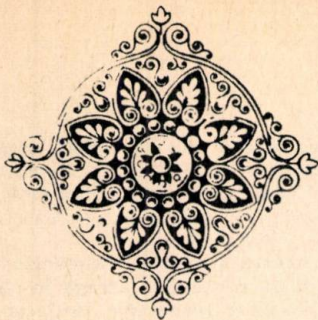
În Rezoluția adoptată de Comitetul Central al P.C.R. la sfîrșitul lunii februarie 1935, privind sarcinile apropiate ale C.C. al P.C.R. se arată că «reazemul organizatoric al Frontului Popular Antifascist trebuie să fie diferite forme de grupări antifasciste locale» printre care și «organizațiile cultural-educative, sportive». Într-un manifest al Comitetului Central al Partidului Comunist din România, publicat în iunie 1935, se ia atitudine împotriva «umiltoarelor serbări de servilism monarhist».

După cum se vede, lupta clasei muncitoare sub conducerea partidului nu a slăbit cituși de puțin, cu toate măsurile represive luate de guvernele burgheze. Îngregimentați sub steagul acelorași lupte pentru o viață mai bună, pentru pace, împotriva ațîțirilor războinice și șovine, se aflau și muncitorii sportivi.

Rezoluțiile și Hotărârile Plenarei a V-a lărgite a Comitetului Central al Partidului Comunist din România, din august 1936, cheamă la luptă «Pentru pace, pîine, pămînt și libertate», arătînd că în cea grea perioadă pentru clasa muncitoare, sarcina centrală o constituia «crearea frontului păcii, împotriva instigatorilor războiului, pentru apărarea Uniunii Sovietice». În aceleași documente de partid se sublinia că organele de front unic al clasei muncitoare sînt necesare și pentru ducerea luptei «pentru apărarea intereselor tineretului și femeilor, cu scopuri culturale și sportive».

Intensificarea la maximum a repre-

siunilor aparatului guvernamental împotriva celor mai buni fii ai clasei muncitoare, a condus la arestarea multora din aceștia, cărora le-a fost hărăzit un regim de cruntă asuprire. În închisori, ca și în afara acestora, a început lupta împotriva regimului de distrugere la care erau supuși luptătorii antifasciști.

Unul dintre aceștia, închis la Doftana, arăta într-un articol publicat de «Scînteia tineretului» din 12 noiembrie 1944, că acei dintre deținuți care aveau cunoștințe sportive, au primit însărcinarea de a organiza «educația fizică pentru ca trupurile sleite în anii grei de luptă să poată fi reîntremate, gata pentru orice eventualitate». După îndelungi și dîrze dispute cu conducerea închisorii, s-a reușit să se amenajeze o pistă de alergări de 150 m și un teren de volei, ambele foarte rudimentare. Dar bucuria celor deținuți nu a durat prea mult «fiindcă a intervenit preotul închisorii care, sub pretext că biserica nu se împacă cu sportul, ne-a oprit intrarea în curtea bisericii», unde se aflau cele două terenuri. Lupta a fost reluată și vrînd-nevrînd — conducerea închisorii a trebuit să accepte construirea unor mici spații pentru practicarea sportului, în curtea atelierului de mecanică și în curtea A 1. Dar și aceste realizări, obținute cu multe sacrificii în toamna anului 1938, au fost șterse de înăsprirea regimului de detenție.

Izbucnirea războiului a pus punct activității propriu-zis sportive desfășurate pînă atunci cu destulă greutate de unele grupări muncitorești, rămase încă legale. Dar și acestea au fost desființate fără motivări, așa cum a fost cazul clubului A.M.E.F.A.

Sub conducerea partidului, tinerii sportivi au continuat însă lupta împotriva fascizării fățișe a țării, contra războiului și a cîrdășiei cu Germania hitleristă, pentru recucerirea independenței țării.

*

Imediat după Eliberare, un grup de inițiativă format din vechi activiști

sportivi s-a prezentat în Aleea Alexandru (unde-și avea sediul Comitetul Central al Partidului Comunist din România), la tovarășul Iosif Ranghet, primind sarcina de a înființa o organizație sportivă democratică, în spiritul celor stabilite de Rezoluțiile Congreselor al IV-lea și al V-lea ale P.C.R. Sarcina a fost îndeplinită cu maximum de operativitate, și astfel la mai puțin de o lună de la acel neuitat 23 August 1944, «o mină de oameni într-o cameră modestă au pus bazele mișcării sportive cu adevărat democratice din țara noastră», înființînd la 15 septembrie 1944 «Organizația Sportului Popular» (O.S.P.).

Activitatea tinerei organizații nu a fost de loc ușoară, cu atît mai mult cu cît, în paralel, vechiul U.F.S.R. «renăscut» după război, urmărea și lupta pentru refacerea federațiilor și cluburilor burgheze, sub o așa-zisă «haină nouă», sprijinit fiind și de singura publicație de specialitate: «Gazeta sporturilor».

La 9 martie 1945, «Scînteia» anunță însă apariția unui nou ziar sportiv, «Sportul popular», care «își propune să lupte pentru răspindirea sportului în marile mase populare», așa cum de altfel avea să o confirme atît subtilul primul număr datat 20 martie 1945 («Ziar pentru răspindirea sportului în marile mase populare»), cît și angajamentele concrete asumate de redacție în editorialul «Rostul nostru». Pe prima pagină, erau publicate răspunsurile date de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — pe atunci secretar al Comitetului Central al U.T.C. — la ancheta inițiată «în lumea oamenilor politici, liber profesioniști și a conducătorilor sportivi de la noi», de noua publicație sportivă, prima cu adevărat democratică din presa noastră de specialitate. Ne permitem să reproducem — după mai bine de un sfert de veac — cîteva din aceste răspunsuri, care își păstrează și astăzi neștirbită actualitatea.

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU sublinia că «în România democratică sportul trebuie să fie la îndemîna maselor largi ale tineretului, care trebuie sprijinite atît de Stat, cît și de întreprinderi. Concursul cel mai larg se cere din punct de vedere material».

Apreciind activitatea depusă pînă atunci de O.S.P. tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, arăta: «În rîndurile tineretului au avut un deosebit ecou eforturile făcute de Sportul popular pentru a înlesni întregului tineret participarea la sport» menționînd că «de tineretul muncitoresc și școlăresc, pînă acum nu s-a ocupat nimeni în mod serios» și accentuînd asupra faptului că «o deosebită atenție va trebui să dea Sportul popular maselor largi

ale tineretului țărănesc».

Asigurînd Organizația Sportului Popular de întreg sprijinul U.T.C. tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU arăta în încheierea interviului:

«Sportul este un factor important în întărirea legăturilor și stabilirea colaborării tineretului țărilor din toată lumea.

De aceea este nevoie să se intensifice și mai mult activitatea sportivă, care să cuprindă toate masele de tineret.

Să nu fie fabrică, sat, universitate, școală sau cartier, care să nu aibă cluburile sportive organizate și conduse de cei mai buni tineri sportivi».

La 7 martie 1946, U.F.S.R. a fost desființată, iar la 9 martie același an, «Organizația Sportului Popular» este instituită prin lege «organism suprem de conducere a mișcării sportive din România». Nu trecuse decît un singur an de la instaurarea primului guvern democratic la cîrma țării, și mai puțin de un an de cînd în mesajul adresat ziarului «Sportul popular», președintele Consiliului de Miniștri, dr. Petru Groza, arăta:

«Greutățile vieții se înving cu un corp sănătos. Problemele mari se rezolvă cu o minte ageră, deșteaptă.

Practicînd sportul și învățînd mereu, tineretul țării va fi pregătit pentru sarcinile mari care îi stau înaintea. «Mens sana in corpore sano».

Din momentul oficializării rolului conducător al O.S.P. în mișcarea sportivă din țara noastră, se poate afirma că începe adevărata istorie — cea a marilor realizări — a sportului românesc. Lupta dusă de-a lungul a zece de ani de promotorii sportului muncitoresc era victorios încheiată. Din acea zi de 9 martie 1946, mișcarea sportivă din România a pornit pe un drum nou.

Este asanată atmosfera din cadrul cluburilor și asociațiilor sportive, sînt combătute și eliminate tendințele de șovinism și huliganism care mai dăinuiau încă, mișcarea sportivă se desotorosește de elementele care încercau să mențină sau să restaureze vechi orînduri, neconforme mersului înainte al țării.

Mișcarea sportivă cuprinde largi mase populare, organizînd competiții speciale adresate angrenării acestora într-o activitate regulată, cum au fost crosurile tradiționale («Să întîmpinăm 1 Mai»), Cupele Unității tineretului și Tineretului muncitor, campionatele populare de șah, schi etc. Reforma învățămîntului din 1948 a creat posibilități sporite cuprinderii tineretului școlar și universitar într-o activitate sportivă permanentă, deschizînd drum înființării Academiei Naționale de Educație Fizică — mai tîrziu, Institutul de

Educație Fizică și Sport și a școlilor medii tehnice de cultură fizică, primul pas spre actualele școli sportive. Se reconstruiesc terenurile sportive distruse în timpul războiului, dar mai ales, se înalță pe întreg cuprinsul țării noi stadioane, săli de sport, bazine, poligoane etc.

În 1948, noua constituție a țării, prin prevederile articolelor 20 și 25, va consfinți problema educației fizice ca o problemă de Stat. Într-adevăr, așa cum scria «Sportul popular» din 19 aprilie 1948, «la țară nouă, constituție nouă, drepturi noi!»

Un moment istoric de o deosebită importanță pentru evoluția mișcării sportive din patria noastră îl va constitui apariția la 26 iunie 1949 a «Hotărârii Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român asupra problemei stimulării și dezvoltării continue a culturii fizice și sportului», care — după o expunere critică asupra activității desfășurate pînă atunci — trasează măsurile necesare a fi luate în perioada următoare de către noul organ de conducere a sportului, «Comitetul pentru Cultură Fizică și Sport» (C.C.F.S.) de pe lângă Consiliul de Miniștri.

În paginile istoriei sportului din țara noastră se inscriu file de neuitat: prima medalie olimpică de aur obținută la Helsinki de Iosif Sirbu, țara noastră găzduiește mari competiții internaționale (campionatele mondiale de tenis de masă, cele europene de volei, canotaj feminin și tir etc.), la Jocurile Olimpice de la Melbourne sportivii noștri ridică repetat steagul patriei pe cel mai înalt catarg... și cite alte realizări obținute datorită condițiilor oferite mișcării noastre sportive prin grija permanentă a Partidului și Guvernului țării.

«Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române cu privire la reorganizarea mișcării de cultură fizică și sport din Republica Populară Română», din 2 iulie 1957, făcînd bilanțul înfăptuirilor, arată însă și existența unor lipsuri la a căror lichidare trebuia pornit imediat. Înființarea «Uniunii de Cultură Fizică și Sport» (U.C.F.S.) — ca urmare a acestei Hotărîri — marchează începutul unei noi etape în dezvoltarea activităților de cultură fizică și sport din țara noastră.

Anii care au urmat, ani pe care i-am trăit fiecare dintre noi, cunoscîndu-le mărețele înfăptuiri, nu pot fi concretizate în numai cîteva fraze. Ne-ar trebui poate pagini întregi numai pentru a enumera aurul și argintul medaliilor

obținute de sportivii noștri pe stadioanele unei lumi întregi, de la Buenos Aires la Tokio, de la Jajce la Manchester sau Tampere! Au fost obținute performanțe calificate pe drept cuvînt ca ieșite din comun cum au fost recordurile Iolande Balas, finalele românești în C.C.E. de volei, neta suprafață a «flotilei de aur», titlurile mondiale ale handbaliștilor și handbalistelor, sau cel obținut de floretiștii noștri și apreciat de specialiști drept «un adevărat salt cosmic» pe linia valorii!...

Au fost fără îndoială mari realizări, dar Partidul ne-a învățat să nu ne mulțumim niciodată cu ce am realizat, să ne mobilizăm și mai mult forțele pentru obținerea unor performanțe superioare. Și astfel, dînd glas opiniei tuturor sportivilor din patria noastră, participanții la Conferința pe țară a mișcării sportive din Republica Socialistă România, arătau în scrisoarea adresată la 29 iulie 1967 Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, că se angajează să nu precupească «nici un efort pentru ca sportivii noștri să dobîndească în arena internațională rezultate la nivelul cerințelor actuale, al condițiilor create și al prestigiului de care se bucură astăzi în lume țara noastră», asigurînd Comitetul Central al Partidului Comunist Român și personal pe tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, că «sportivii, antrenorii, profesorii de educație fizică, toți lucrătorii din mișcarea sportivă vor munci fără preget, cu energie, competență și pasiune pentru înfăptuirea sarcinilor de cînte trasate de partid, pentru ca sportul românesc să se afirme tot mai puternic în lume, spre gloria patriei noastre — Republica Socialistă România».

În ultimele zile ale anului 1967 sportivii români aveau să întâmpine cu nețărmurită bucurie știrea despre adoptarea, la 28 decembrie de către Marea Adunare Națională, a «Legii cu privire la dezvoltarea activității de educație fizică și sport». Era o nouă și concludentă dovadă a grijii permanente pe care Partidul și forurile superioare de stat din țara noastră o poartă activității de pe stadioane. În primul articol al «Legii sportului» se consfințește că: «Educația fizică și sportul în Republica Socialistă România constituie activități de interes național.

Educația fizică și sportul contribuie la menținerea și întărirea sănătății, creșterea capacităților fizice și intelectuale, buna folosire a timpului liber, dezvoltarea armonioasă fizică și morală a populației.

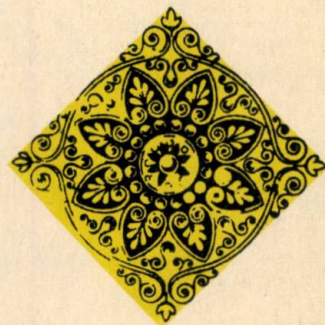
În vederea realizării acestor obiective statul sprijină dezvoltarea educației fizice și sportului».

Ca un răspuns la continua îmbunătățire a condițiilor de desfășurare a activității specifice, sportivii români ne-au prilejuit mîndria unor noi și valoroase performanțe. La Jocurile Olimpice din Mexic — 1968, cele 15 medalii și 100,5 puncte obținute în clasamentul pe țări au reprezentat «recordul afirmării olimpice a sportului românesc», constituind «o confirmare a situației lui solide în rîndul țărilor avansate și cu vechi tradiții în acest sector al vieții sociale».

Anul 1971 precede o nouă Olimpiadă, suprema competiție a sportivilor de pe toate meridianele. La startul întrecerilor se vor alinia și reprezentanții României socialiste, nepoții celor care, cu decenii în urmă, înfruntînd nenumărate greutăți, înfiripau primele grupări sportive muncitorești. Acum cînd sportul românesc și-a făurit un solid prestigiu, la baza căruia stau numeroase titluri olimpice și mondiale, gîndul nostru trebuie să se îndrepte cu respect și admirație față de amintirea strădaniilor lor.

Dar, toate realizările de azi, atîngînd un înalt nivel, toate performanțele noastre de miine, pe care le știm posibile datorită condițiilor ce ne stau la dispoziție, sînt datorate Partidului Comunist Român care — în cei 50 de ani de glorioasă existență — a îndrumat cu înțelepciune, s-a îngrijit permanent și a acordat un sprijin neprecupețit dezvoltării mișcării sportive din țara noastră.

Dorin ȘTEFLEA

LA DEZVOLTAREA SPORTULUI MONDIAL

Practicarea exercițiilor fizice sub formă de întreceri are o interesantă și veche tradiție pe pământul țării noastre. Originile acestor manifestări sociale pot fi căutate în necesitatea pregătirii fizico-militare a populației, cerută de condițiile istorice de apărare națională, în necesitatea câlirii organismului cerută de procesul muncii, în admirația și respectul față de frumusețea și forța corporală, precum și în dragostea naturală și sănătoasă a poporului român față de întrecerea dreaptă, cinstită, revelatoare de virtuți fizice și morale. De aceea, se poate afirma că istoria sportului românesc își are două izvoare principale. Primul, format din fondul autohton, popular, tradițional al practicării exercițiilor fizice. Al doilea, influențele externe, forme împrumutate din practica sportivă a altor popoare, mai ales în epoca modernă.

Chiar începuturile formării poporului român, rezistența strămoșilor noștri daci în luptele cu romanii, atestă valorosul fond biologic și moral, forța și curajul dacilor, calități cultivate nemijlocit în condițiile de muncă și viață sănătoasă, favorizate de natură și amplificate de infuzia romanilor, admiratori neîntrecuți din lumea antică ai virtuților fizico-militare.

Dintre documentele de mare preț ale fondului autohton menționăm basmele, poeziile, jocurile și dansurile populare.

Epica populară glorifică însușirile unor eroi legendari ca Făt Frumos și Haiducul.

Primul ilustrează îmbinarea armonioasă a frumuseții trupesti și forței corporale cu frumusețea și forța morală; al doilea, reprezintă mitul curajului, îndemnării fizice și altruismul, puse în slujba luptei împotriva exploatării boierești și a străinilor.

În numeroase balade se cîntă frumusețea întrecerilor de trîntă — luptă dreaptă, călărie, trageri cu arcul, aruncări cu ghioaga și buzduganul, înot, vislît etc.

Conf. dr. **EMIL GHIBU**
vicepreședinte al C.N.E.F.S.

Jocul nostru național oina, care prin dinamismul și varietatea situațiilor ce le creează poate, pe drept, să stea alături de baschebal și de alte sporturi, constituie atât o mărturie a preocupărilor de veacuri ale poporului român pentru acest gen de manifestări, cât și o contribuție la creațiile cultural-sportive universale.

După aceste scurte considerații referitoare la originile practicării exercițiilor fizice la noi, vom încerca să abordăm acest subiect prin prisma înțelesului contemporan al sportului.

DIN PUNCT DE VEDERE ORGANIZATORIC, sportul românesc aduce o interesantă experiență, sub anumite laturi, specifică.

O retrospectivă în acest domeniu ne relevă existența paralelă a asociațiilor polisportive și monosportive; de asemenea, crearea organelor de conducere se face corespunzător amploarei și sarcinilor caracteristice cerute de fiecare etapă.

Astfel, după înființarea, în anul 1867, a uneia din cele mai importante asociații sportive românești «Societatea centrală de arme, gimnastică și dare la semn» — București, se înregistrează creșterea numărului acestor unități specifice practicării diferitelor ramuri sportive: «Reuniunea Română de gimnastică și cîntări» (1874 — Brașov), Clubul velocipediștilor (1893 — Asociație de turism), Clubul de tenis de câmp «Ragueta» (1899 — București), Societatea de muzică și gimnastică (1902 — Iași), Societatea de sport (1904 — Prahova), Societatea de gimnastică «Înainte» (1905 — București), Asociația cultural-sportivă muncitorească «Prietenii naturii» (1919), clubul «Universitatea» (1919 — Cluj), celebrele cluburi de fotbal din Timișoara (Ripensia, Chinezul), Oradea (C.A.O., Crișana), Arad (Gloria, AMEFA), București (C.F.R. — Rapid, Venus, Juventus, Unirea tricolor, Sportul studențesc) și a altor cluburi de atletism, box, rugby, sporturi nautice etc. Această frumoasă tradiție a constituit o prețioasă zestre pentru dezvoltarea impetuoasă, pe baze noi, a mișcării sportive după 1944, când s-au înființat sute și mii de cluburi și asociații sportive în toate județele țării.

Astfel, în ultimul sfert de veac s-au consolidat și au desfășurat o bogată activitate numeroase cluburi și asociații sportive departamentale, universitare, sindicale, cooperatiste, școlare: Steaua, Dinamo, Rapid, Metalul, Progresul-București, Steagul roșu-Brașov, Petrolul-Ploiești, Politehnica, C.F.R.-Timișoara, Farul-Constanța, Politehnica-Galați, Dinamo-Bacău, C.S.M. Cluj, C.S.M.-Sibiu, C.S.M.-Reșița, Crișul-Oradea, U.T.-Arad, Voința, unitățile de atletism din Roman și Cîmpulung Muscel și multe altele.

Paralel cu creșterea numărului asociațiilor sportive, a activității generale, s-au constituit diferite organe de conducere, de coordonare.

Primul, înființat în anul 1906 s-a numit «Federațiunea societăților de arme, gimnastică și dare la semn» care, curînd, își schimbă denumirea în «Federația asociațiilor de gimnastică din România» (F.S.G.R.) — afiliată în 1907 la Federația Internațională de Gimnastică. Au urmat: Federația Societăților sportive din România (F.S.S.R.), 1912; Oficiul Național pentru Educație Fizică (O.N.E.F.), 1923; Uniunea Federațiilor Sportive din România (U.F.S.R.), 1929. După eliberarea țării, la 23 August 1944, organele de conducere a mișcării sportive au fost: Organizația Sportului Popular (O.S.P.) — 1944, Comitetul pentru Cultură Fizică și Sport (C.C.F.S.) — 1949, Uniunea de Cultură Fizică și Sport (U.C.F.S.) — 1957, Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport (C.N.E.F.S.) 1967.

Făcînd o privire de ansamblu asupra aspectelor organizatorice se desprind o serie de contribuții aduse de evoluția sportului românesc acestui sector important al activității sportive.

— susținerea ideii specifice, chiar de la începuturile sportului modern, și anume că **gruparea** (asociația, societatea, clubul) constituie un element de primă importanță în practicarea diferitelor sporturi; sportul românesc a dovedit utilitatea atât a cluburilor (asociațiilor) cu mai multe ramuri de sport, cât și a celor cu o singură ramură. Ca o particularitate și în același timp îmbogățire a patrimoniului mondial din acest domeniu, în prezent unitățile noastre sportive sînt profilate corespunzător obiectivelor: asociațiile sportive au ca sarcină principală sportul de masă (pot avea și unele secții de performanță), cluburile — sportul de performanță;

— crearea de organe de conducere a activității asociațiilor și cluburilor, pe ramuri de sport — federațiile sportive;

BARON DE VAUX

LES

TIREURS AU PISTOLET

PRÉFACE

PAR

GUY DE MAUPASSANT

Lettre du Prince GEORGES BIBESCO

PARIS

G. MARPON ET E. FLAMMARION

ÉDITEURS

16, RUE MACEAU, PRÈS L'OPÉRA

1883

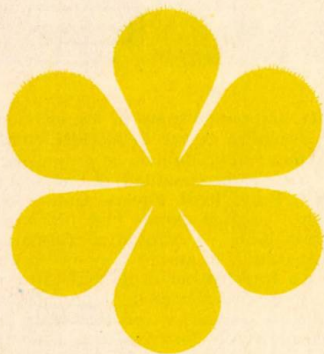
Tous droits réservés

— crearea de organe de conducere a activității cluburilor și federațiilor, a întregii activități sportive: este demn de remarcat că succesiunea acestor organe urmează fidel atât gradul de dezvoltare a activității sportive, cât și sarcinile social-educative specifice diferitelor etape istorice. În acest domeniu, în condițiile construirii socialismului, activează succesiv puternice organisme obștești sau de stat: (O.S.P., C.C.F.S., U.C.F.S., C.N.E.F.S.) care au urmărit consecvent, pe baze științifice materialist-dialectice și istorice, înfăptuirea sarcinilor sociale trasate de Partidul Comunist Român, realizarea unei adevărate mișcări sportive de masă, precum și afirmarea talentelor de pe tot cuprinsul țării în competițiile interne și internaționale.

În prezent, prin structura și atribuțiile sale mixte — obștești și de stat, Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport constituie o formă originală de organizare. Legea sportului din decembrie 1967,

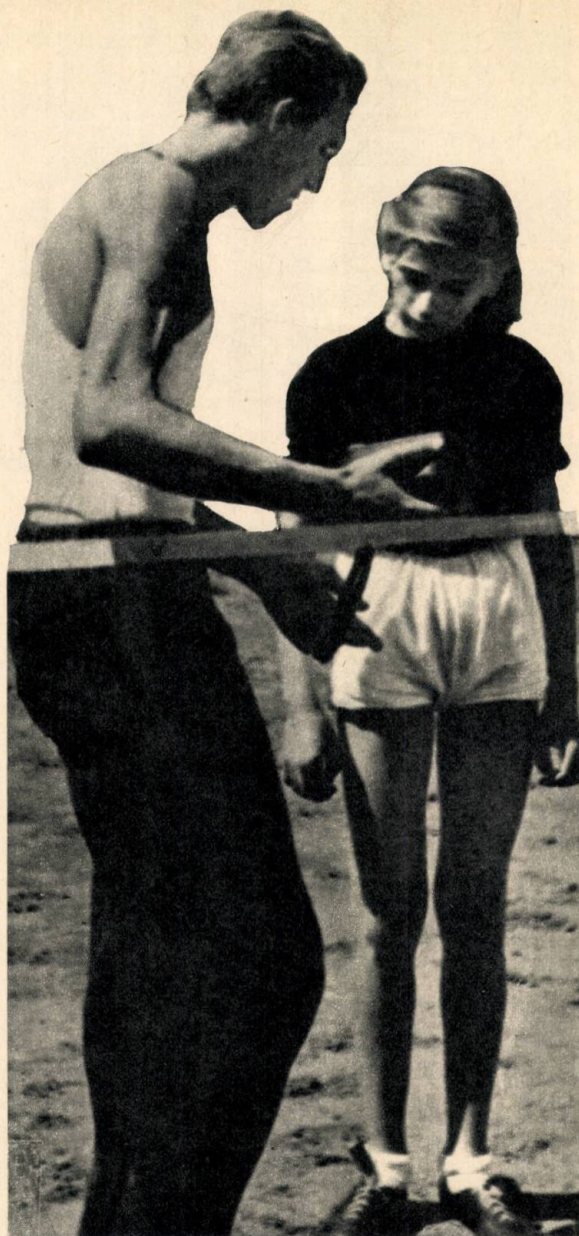
Cu ani în urmă, IOLANDA BALAȘ, pe atunci un nod de fată, asculta cu atenție sfaturile lui ION SÔTER, recordmanul României la înălțime. Aceste sfaturi, ca și cele ce le-au urmat, au ajutat-o pe Ioli să devină într-o bună zi cea mai valoroasă săritoare a lumii.

În Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România se păstrează un volum, în limba franceză, care cuprinde și o contribuție a prințului Gheorghe Bibescu, urmaș direct al Domnitorului de la 1848, scriere despre tirul cu pistolul.

Ceea ce se cuvine reținut e că prefața acestei cărți, de strictă specialitate sportivă, — tragerile la țintă — e scrisă și semnată de Guy de Maupassant, celebrul romancier.

Cartea a fost editată la Paris, în anul 1883 și recenzată în Almanahul francez al Sporturilor, din același an.

specificind rolul și atribuțiile în domeniul educației fizice și sportului ce revin principalelor organizații de masă și instituții de stat, legiferind atribuțiile C.N.E.F.S. ca organ de specialitate care să realizeze coordonarea și îndrumarea unitară a întregii mișcări sportive, reglementând sarcinile federațiilor, cluburilor și asociațiilor sportive, reprezintă un document care, fără îndoială, își aduce contribuția la îmbogățirea formelor de conducere cunoscute în lume.

DIN PUNCT DE VEDERE AL FORMELOR ȘI CONȚINUTULUI SPORTULUI DE MASĂ, ineditul nu lipsește sportului românesc, din păcate insuficient scos în evidență. Astfel, dintre activitățile și orientările specifice menționăm:

- duminicile cultural-sportive, mai ales la sate, prilej de îmbinare a manifestărilor artistice și folclorice cu cele sportive;
- cupa tineretului sătesc, crosul tineretului;
- tururi județene de ciclism, mai ales pentru tineretul școlar;

— competiții pe ramuri de producție (cupa petroliștilor, a feroviarilor, a textiliștilor etc.);

— diferite concursuri pentru pionieri, școlari, studenți: sănăuța de argint, cupa ghiocelului (minivolei), cupa anilor I (studenți), duminici sportive pe școală, pionieri pe cărările patriei ș.a.;

— insigne de polisportiv;

— includerea sporturilor tehnico-aplicative în arsenalul sportului de masă;

— serbări sportive școlare;

— demonstrații, reprize de gimnastică pe stadioane;

— în privința orientării, a concepției referitoare la sportul pentru toți se cuvin subliniate următoarele direcții: educația fizică și sportul de masă în România socialistă reprezintă obiectivul fundamental al întregii activități de educație fizică și sport; sportul în rindul tineretului, îndeosebi a celui cuprins în învățământ, constituie veriga

de bază a sistemului nostru de educație fizică; educația fizică și sportul constituie activități de interes național și au un profund sens social urmărind: dezvoltarea armonioasă fizică și morală a tineretului, creșterea capacităților fizice și psihice ale oamenilor muncii, folosirea plăcută și utilă a timpului liber; lecția de educație fizică în învățământ este privită ca una din formele de mare importanță în ansamblul activităților și obiectivelor sportului de masă; printre principalele forme și mijloace teoria noastră preconizează: gimnastica zilnică, turismul, plimbările în aer liber, alergările în teren variat, înotul, schiul, tenisul de câmp, tenisul de masă, popicele, canotajul, oina, ciclismul, gimnastica modernă pentru fete, fotbalul, voleiul, handbalul, culturismul, campinguri, concursuri (campionatul asociației, pe cartiere, pe localitate etc.).

În prezent, pe baza indicațiilor de specialitate date de C.N.E.F.S., în colaborare cu U.T.C., U.G.S.R., Ministerul Învățământului, U.A.S.R. și C.N.O.P. sînt în curs de formare 5 subsisteme specifice de activități sportive de masă pentru pionieri, școlari de vîrstă mijlocie și mare, studenți, oameni ai muncii din întreprinderi-instituții și pentru tineretul sătesc. În cadrul fiecărui sistem sînt precizate obiectivele, formele, mijloacele și responsabilitățile, în concordanță cu specificul și particularitățile celor cărora li se adresează.

DIN PUNCT DE VEDERE AL SPORTULUI DE PERFORMANȚĂ, contribuția sportului românesc este prețioasă și poate fi evidențiată mai ales în două sectoare:

- a) Școli românești la diferite sporturi și
- b) Sistemul competițional.

Valoarea sportului românesc în contextul mondial reiese mai ales din faptul că la 16 ramuri de sport componenții echipelor noastre reprezentative s-au situat pe locuri fruntase la cupele și campionatele europene, mondiale sau la Jocurile Olimpice: caiac-canoe, handbal, scrimă, lupte, box, tir, atletism (3-4 probe, mai ales feminine), bob, popice, tenis de masă, tenis de câmp, canotaj feminin, șah feminin, volei, rugby. În ultimul timp, unele afirmări internaționale de prestigiu (calificarea la campionatul mondial și la turneul U.E.F.A.) le înregistreză fotbalul.

Medaliile și titlurile obținute se datoresc atît condițiilor materiale asigurate mișcării sportive de partid și guvern cît și muncii creatoare și pasionate a sportivilor și a tehnicienilor care îi pregătesc. În procesul pregătirilor, căutările privind căile de valorificare a particularităților fizice și psihice ale sportivilor noștri, precum și de imprimare a unui stil sau tactici corespunzătoare acestor particularități, au dus la încheierea unor școli românești de antrenament și de joc (de concurs) la o serie de ramuri sportive.

La caiac-canoe, locurile fruntase obținute de mulți ani în competițiile internaționale, se datoresc unui sistem precis, cu multe note originale dintre care subliniem: volumul și exigența îndeplinirii planurilor de antrenament, importanța acordată pregătirii fizice pe uscat, selecție judicioasă a sportivilor — care au specializarea timpurie și dezvoltarea fizică asigurată din perioada junioratului, continuitatea pregătirilor în ciclul anual, regimul de viață, colaborarea cu medicii de specialitate și continua îmbunătățire a metodelor de antrenament.

La handbal școala românească de antrenament și de joc se caracterizează prin: lucru analitic, tehnic-tactic și fizic — de calitate superioară, la fiecare antrenament: modelarea antrenamentelor corespunzător cerințelor competiției, fazelor jocului — exersarea multiplă

în condiții de meci; intensitate mare în antrenamente; inovație în tehnică și tactică, disciplină tactică în meciuri, combinații automatizate executate în mare viteză, dublate de promovarea fanteziei și a inițiativelor; formarea de personalități de valoare mondială (Ivănescu, Gruia, Hnat, Penu, Redl, Oțelea, Gațu; Ana Boțan, Irina Nagy); joc complet — acțiuni variate bine pregătite, contraatacuri fulgerătoare, apărare dirză — rezultat al formării unor jucători compleți, buni în apărare și în atac, a unor pivoți extrem de mobili și a unor jucători cu forță deosebită de aruncare la poartă.

La lupte greco-romane, executarea unor procedee tehnice în mare viteză, rezistența și forța generală și specifică de un înalt nivel, seriozitatea și disciplina riguroasă, formează câteva din trăsăturile școlii noastre în această ramură sportivă, afirmată în marile competiții de la Roma, Yokohama, Tampere, Minsk, Mar del Plata.

Școala românească de box s-a impus prin varietatea stilurilor adoptate de reprezentanții ei. Dobrescu, Fiat, Linca, Tiță, Negrea, Măgărit, Dumitrescu, Monea, Giju, Ciobotaru, Ciucă, înmănunchează toate stilurile nobile ale artei: box ofensiv prin excelență, cu temperament tumultuos, cu o gamă bogată de lovituri în serie, box în forță, în care predomină lovitura decisivă; box pe contraatac, box-dans, scrimă pugilistică; box cu folosirea în anumite proporții a tuturor trăsăturilor menționate.

Trăsături bine conturate, cu note specifice, atît în antrenament, cît și în competiții, întîlnim, de asemenea, la scrimă, rugby, volei, atletism feminin (aruncarea suliței, săritura în lungime), gimnastica feminină, pistol viteză, tenis de masă, popice, polo și bob.

Aceste trăsături au îmbunătățit, fără îndoială, metoda antrenamentului sportiv precum și arsenalul procedeele tehnice, tactice și ale diferitelor stiluri.

Și în ceea ce privește sistemul competițional, sportul românesc are o interesantă poziție și citeva note distinctive. Dintre acestea merită a fi scoase în evidență următoarele:

- desfășurarea întregii vieți sportive competiționale pe baza calendarului anual al competițiilor naționale și a unui calendar internațional;
- cuprinderea în calendarul central a două feluri de competiții republicane: de masă, organizate de U.T.C., U.G.S.R., C.N.O.P., M.F.A., U.A.S.R., UCECOM în colaborare cu C.N.E.F.S., de performanță, organizată de C.N.E.F.S., prin federațiile de specialitate și de Ministerul Învățământului;
- organizarea anuală de campionate naționale pentru seniori și separat pentru juniori, la majoritatea sporturilor care se practică în lume (circa 40);
- desfășurarea diviziilor școlare — de juniori;
- desfășurarea campionatelor naționale sub formă de divizie nu numai la jocurile sportive (fotbal, handbal, volei, baschet, rugby, popice, polo) ci și la unele sporturi individuale (lupte, box, atletism);
- organizarea de campionate divizionare locale (orășenești).

ÎN PRIVINȚA EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI ȘCOLAR, SPECIALISTI DE RENUMER MONDIAL au evidențiat eficacitatea unor forme de organizare promovate de învățământul românesc. Astfel, liceele și școlile generale cu program de educație fizică constituie unități școlare care răspund unor cerințe ale timpului nostru, de cultivare a talentelor sportive încă din copilărie, au devenit unități model în privința îmbinării preocupărilor pentru învățatură și dezvoltare fizică armonioasă a tuturor elevilor.

Pe malul canalului Xochimilco din vecinătatea capitalei Mexicului o fotografie, de la preolimpicul din '67, a doi emeriti ai calacului, AUREL VERNESCU și RADU HUȚAN

O rezolvare inedită a fost găsită și în privința activității sportive propriu-zise prin includerea, pe de o parte, în programele de învățămînt a unor ore săptămînale de sport (dedicate pregătirii elevilor cu aptitudini sportive) iar pe de altă parte organizarea asociațiilor sportive scolare pentru activitatea de masă.

În sfîrșit, subliniem existența școlilor sportive — în rețeaua Ministerului Învățămîntului — care constituie adevărate lăcașuri de sănătate, educație și perfecționare sportivă pentru zeci de mii de elevi.

ÎN DOMENIUL PREGĂTIRII CADRELOR, este interesant de menționat faptul că toți absolvenții Institutului de Educație Fizică și Sport, și o bună parte din cei ai facultăților de educație fizică, primesc atît calificarea de profesor de educație fizică cît și pe aceea de antrenor într-o ramură de sport. De asemenea, se cuvine amintit și sistemul, în bună parte original, de atestare profesională a antrenorilor pe 4 categorii de clasificare.

ÎN PRIVINȚA FUNDAMENTĂRII ȘTIINȚIFICE A PRACTICII SPORTIVE, ies în relief o serie de particularități dintre care notăm:

— existența unei rețele de unități care se ocupă de problemele cercetării științifice și documentării tehnice: Centrul de cercetări al C.N.E.F.S. (cu aparat salariat), cabinete medico-științifice județene (voluntare), activitatea științifică a cadrelor de la I.E.F.S., facultățile de educație fizică, cadrele de educație fizică din învățămîntul superior și Centrul de medicină sportivă;

— activitatea de aplicare a datelor științifice, desfășurată de medicii atașați loturilor naționale și cluburilor și de metodisții din Centrala C.N.E.F.S. și din consiliile județene;

— colaborarea tot mai rodnică dintre antrenor și medicii de specialitate, valorificarea în procesul de antrenament a datelor, controalelor complexe efectuate la Centrul de medicină sportivă și la dispensarele județene pentru sportivi. Datele recoltate au un rol important în asigurarea sănătății sportivilor precum și în dirijarea rațională a antrenamentelor;

— organizarea anuală de sesiuni și consfătuiri de comunicări, prilej de dezbateri a studiilor efectuate în principalele probleme ale activității de educație fizică și sport: pregătirea sportivă a juniorilor, eficiența lecțiilor de educație fizică, metoda sportului de înaltă performanță.

Pentru ilustrarea varietății tematice abordate precum și a sprijinului acordat acestui sector de activitate, deosebit de important practicii, menționăm sesiunile științifice internaționale organizate în anul 1969, an de vîrf în acest domeniu: Simpozionul sub egida UNESCO cu tema «Bazele științifice ale sportului de performanță», Congresul al II-lea european de medicină sportivă, Reuniunea de sub egida UNESCO a specialiștilor în problemele sportului pentru toți, Consfătuirea Biroului internațional de documentare sportivă în problemele terminologiei sportive.

În aceste sesiuni și reuniuni specialiștii români și-au adus o meritorie contribuție prin prezentarea a peste 150 de studii. Demn de remarcat aportul specialiștilor noștri Ion Drăgan, Andrei Demeter, Leon Teodorescu, Miron Georgescu, Ion Kunst-Ghermănescu, Alexe Nicu, Ion Siclovian, Corneliu Florescu, Mihai Epuran, Ilie Istrate, Ioșif Mayer, Anghel Vrabie, Cosma Liță, Nicolae Petrescu, Ad. Szoghi, Florian Ulmeanu, Cornel Iovănescu, Victor Catina, Onoriu Chețianu, Titus Crișan, Vasile Dumitrescu, Octavian Popescu, Andrei Iliescu, Alexandra Popovici, Adrian Ionescu, Edith Petruț, etc., în elucidarea

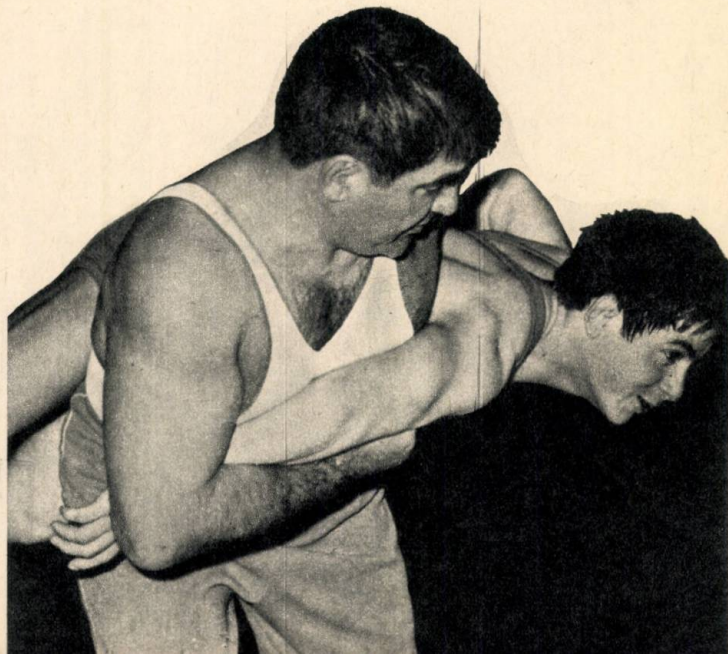
unor probleme legate de efortul sportiv la altitudine (J.O. Mexico), de modelarea antrenamentelor, de fiziologie, psihologie, alimentație și sociologie sportivă, de terminologie, de cultură fizică medicală.

În îmbogățirea metodicii moderne de pregătire a sportivilor de înaltă performanță, în elucidarea unor probleme referitoare la pregătirea fizică, tehnică și tactică, la pregătirea juniorilor, la planificarea formei sportive, ca și la promovarea unor stiluri și scheme tactice de joc originale, subliniem contribuția unui important număr de tehnicieni români — Ion Corneanu, Radu Huțan, Nicolae Navasari, Vasile Chelaru, Oprea Vlase, Constantin Popescu, Popescu-Colibași, Nicolae Nedef, Ion Popa, Ion Chiriac, Petre Cișmigi, Gheorghe Zimbreșteanu, Ion Arnăuț, Baruch Elias, Lixandru Pandele, Ion Sôter, Nicolae Sotir, Stefan Roman, Ella Constantinescu, Maria Simionescu, Cornel Iovănescu, Olimpia Constantinescu-Nehoi și alții. De asemenea, nu trebuie uitată contribuția unor renumiți arbitri români de lupte, handbal, volei, baschet, fotbal, gimnastică la desfășurarea optimă a unor mari competiții internaționale.

Studiile efectuate și experiența pozitivă a specialiștilor români în cadrul pregătirilor pentru Jocurile Olimpice, campionatele mondiale și europene și-au găsit sintetizarea în lucrarea originală «Conținutul și metoda antrenamentului sportiv-contemporan», lucrare oficială de metodică generală și specifică pe ramuri de sport care va fi imbutăcită și reeditată din 4 în 4 ani.

Din cele menționate în acest articol, se poate desprinde ideea că, pe baza contactului strîns cu teoria și practica sportivă din țările înaintate în acest domeniu și ca urmare a experienței și studiilor proprii, deosebit de bogate în ultimul sfert de veac, mișcarea sportivă din țara noastră are o serie de trăsături, forme și note originale care îmbogățesc patrimoniul sportului mondial.

Diferența de greutate este evidentă și totuși antrenorul emerit ION CORNEANU lucrează asiduă cu GHEORGHE BERCEANU, unul dintre sportivii care au creat faimă școlii românești de lupte greco-romane.

A black and white photograph of a river scene. In the foreground, there are dense, leafy branches and bushes. In the middle ground, several people are visible near the water's edge. One person is standing, while others are sitting or crouching. The background shows a river flowing towards a line of trees on the opposite bank. Overlaid on the image is large, bold, black text that reads "APELE NU NE-AU RAPUS!".

**APELE NU
NE-AU
RAPUS!**

«Într-adevăr, inundațiile abătute asupra României și care au reînceput în ultimele zile au fost de proporții nemaiîntâlnite în întreaga istorie a țării; ele ne-au pricinuit pierderi extrem de mari. Ca urmare a acestor catastrofe, au pierit peste 170 de oameni; un număr de 20 de orașe și sute de comune au fost inundate; mai mult de 70 000 de locuințe din mediul urban și rural au fost nimicite. Inundațiile au avariat sute de întreprinderi industriale, au distrus sau deteriorat sute de ferme agricole de stat și cooperative agricole de producție, zeci de mii de gospodării țărănești; a fost afectată producția de pe circa 900 000 ha. De asemenea, au suferit pagube grave rețeaua de căi ferate, de drumuri, de energie electrică. Ca urmare, pierderile suferite de economia națională și de populație se estimează la peste 10 miliarde lei».

NICOLAE CEAUȘESCU (din interviul acordat ziarului «Le Monde» — Paris).

Din primele clipe ale primejdiei, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, au mobilizat întregul partid, întregul popor, armata țării, unitățile gărzilor patriotice și formațiunile de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, pentru salvarea oamenilor, pentru luarea tuturor măsurilor menite să steargă urmele calamității care s-a abătut asupra unor județe ale țării.

Apele, involburate, haine au invadat în mai pământuri și case, sate și orașe, noaptea, hoțește. Au luat cu ele vieți omenești, agoniseala de ani și ani a multor familii, au distrus întreprin-

deri și uzine, au spart ziduri, au dărimat acoperișuri, au dus pe valuri animale, păsări. Au lăsat, în schimb, pasta aceea rău mirositoare pe pardoselele caselor, pe ziduri, pe străzi și ulițe,

peste porumbul și grâul abia încoltite. Am trăit nopți de tragedie, în care copiii au fost despărțiți de mame, nepoții de bunici, frații de surori. Blesmatele ape s-au năpustit năpăstuind

mii și mii de oameni. Luați prin surprindere bărbații acestor meleaguri s-au lăsat prădați. Apoi, la chemarea Partidului, s-au ridicat ca unul, zid viu, de netrecut, în calea apelor. Muncitori, membri ai gărzilor patriotice, militari, țărani, studenți, laolaltă, au început o luptă fără precedent cu stihiiile naturii. Zile și nopți fără număr au ridicat maluri de pământ și pietre, s-au luptat pe viață și pe moarte cu puhoaietele pustiitoare, au salvat copii,

femei și bătrâni aflați în primejdie, au apărut avutul nostru comun, socialist, cu o bărbăție de neasemuit.

La cumpăna dintre primăvară și vară, atunci când roadele pământului încep să se coacă, a fost ceas trist. Dar neamul acesta, atît de încercat, cu o istorie zbuciumată dar plină de izbînză, aflat de un sfert de veac într-o avîntată,

locuințe primitive, celor ce și-au pierdut avutul li s-au dat recompense, copiilor li s-au deschis brațe drăgăstoase, ocrotitoare. Partidul, statul, țara întreagă s-au ridicat în ajutorul celor greu încercați. Ca o recunoaștere a calităților sale, a bărbăției sale, a drumului drept, neabătut pe care-l parcurge acum pe firul istoriei, în sprijinul

Pe plute improvizate ad-hoc, la Alba Iulia (stînga sus) se evacuează oamenii și cîte ceva din agonișeala muncii lor.

Așa arăta în zilele dezastrului comuna Vădeni din județul Brăila (stînga jos). Apă, apă cît vezi cu ochii!

Cu barca pe terenul de... fotbal al asociației C.I.L. din Gherla (dreapta sus) La puține zile după aceasta fotbalistii din Gherla au eliminat divizionara A Rapid București din Cupa României.

După scurgerea puhoaielor, pe stadionul din Vișeu altădată loc de întrecere a sute și sute de sportivi, mocirla s-a așternut în strat gros (dreapta jos). Totul însă numai pentru puțină vreme. Prin munca harnică a sportivilor și iubitorilor de sport totul a revenit la normal.

neîntîlnită, muncă de construcție a unei societăți noi, condus cu fermitate de partid, a îndurat fără să se vaite zilele de izbeliște. Cînd apele nu intraseră încă în matcă, au luat lopețile reconstrucției în mîini și au început voinicește să redea locurilor fața zîmbitoare, prietenească dinaintea potopului. Celor ce n-au mai avut case li s-au asigurat

României au venit popoare vecine și mai depărtate, din Europa și de pe alte continente.

A fost o grea încercare. O încercare în care poporul român și-a dovedit unitatea de monolit, forța de neînfrînt. Strîns unit în jurul partidului, el a pornit hotărît să-și vindece rănile, să șteargă urmele distrugerilor și, mun-

cînd cu și mai mult sîrg, să obțină noi victorii pe drumul socialismului. Tocmai acest curaj, fermitatea și forța sa l-au impus în fața lumii întregi!

DUNĂREA A FOST ÎNVINSĂ

Reporter fiind, cunoști țara de la un capăt la altul, istoria fiecăruia dintre locurile pe care le străbați, adesea nu citită în filele cărții, ci văzută de pe înălțimile schelelor. Și parcă inima ți-e străpunsă de lama unui stilet cînd le vezi sub urgia apelor. Amintirea zilelor acelea petrecute, spre sfîrșitul lui mai, pe malurile Dunării, la Brăila și pe Insula ei Mare, va rămîne neștearsă.

La început, o tristețe grea mă apăsa. Văzusem din goana trenului partea aceea din Bărăgan peste care apele puseseră stăpînire, zărisem stîlpii aplecați de forța valurilor, întinderi mari din acest grînar al țării acoperite de o peliculă de mil maronie, case cu briul în apă, oameni încercînd să treacă peste coama valurilor stîrnite de vînt o plapumă, un cărucior de copil, un tablou. Era dureros, neînchipuit de dureros acest film văzut pe ecranul geamului de la compartiment.

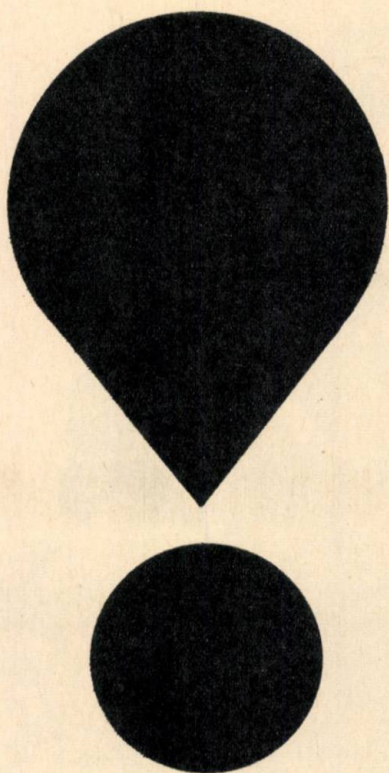
Apoi, simțăminte de admirație, de mîndrie m-au învăluit ca o haină caldă pe o vreme geroasă. Am ajuns la sfîrșitul nopții aceleia fără de sfîrșit, de duminică spre luni, cînd 14 000 de oameni au apărat inelul digului de 156 km, ce înlăntuie 72 000 ha de pămînt fertil, fostele bălți ale Brăilei, zmulse cu 6 ani în urmă din îmbrățișarea de secole a apelor Danubiului. Chemați la datorie în faptul serii, oamenii aceștia tari ca stîncă și-au părăsit tihna caselor și s-au avîntat pe Dunăre pentru a o răpune. Biciuiți de ploaie, de vîntul rece ca gheața, uzi pînă la piele, cu cizmele grele de glodul lipicios, înotînd prin bezna arareori străpunsă de sulita luminoasă a vreunei lanterne, miile de oameni ai Brăilei și-au pus piepturile în calea apelor, n-au lăsat-o să pătrundă în înfloritoarea lor grădină. I-am văzut la sfîrșitul acelei nopți fără de sfîrșit, trași la față, cu fălcile încheștate, cu sclipiri de oțel în priviri, urmărind viitura, căutînd să-i ghicească intențiile, forța. I-am văzut pe acești reali eroi trăgînd cu patimă din țigară, discutînd calm, hotărît, despre următoarele etape ale bătăliei. Între ei, în prima linie,

se aflau comuniști cu experiența marilor confruntări, membri ai Comitetului Central ai Partidului Comunist Român, miniștri, tehnicieni cu reputație în lumea științei și lucrul acesta îi îmbărbăta, le dădea noi forțe.

Cînd lupta mai era în toi, cînd oamenii de lingă ape și inzeceau puterile, își ascundeau oboseala nopților de nesomn în spatele unui zîmbet scos din tezaurul sufletului nobil, dinspre București au sosit autobuzele cu studenți. Aflați în pragul examenelor, tinerii aceștia, în care anii de luptă pentru transformarea țării au sădit în ei tot ce are mai bun, mai frumos, mai sensibil noua și dreapta societate, au simțit chemarea datoriei. Au devenit dintr-o dată bărbați. Au suflecat mînele și s-au alăturat celor ce se aflau în bătălie pentru salvarea recoltelor. I-am văzut atunci pe oamenii mai vîrstnici, pe acei

Pe insula mare a Brăilei, alături de cei peste 10 000 de cetățeni din Brăila au luptat pentru stăvilirea apelor, pentru apărarea acestui fertil grînar și grupuri de studenți bucureșteni, printre care și cei ai I.E.F.S.

muncitori de la uzinele Laminorul și Progresul, de la Combinatul Chiscani, bucurându-se nespul. În încercarea aceasta grea, tineretul studios se dovedea de nădejde, la înălțimea aspirațiilor celor ce în acest pătrar de veac au construit pentru viitor.

Băieții tineri, vînjoși, căliți în focul disputelor sportive, muncitori, tehnicieni, elevi sau studenți, după orele petrecute pe frontul luptei cu apa, după munca plină de abnegație pentru repunerea în funcțiune a obiectivelor industriale afectate de stihii nu-și îngăduiau clipe de odihnă. Pînă seara tîrziu, cei din Arad, Ocna Mureș, Alba Iulia, Dej sau Deva, din atîtea și atîtea alte localități s-au angajat într-o nouă întrecere, nu mai puțin curajoasă, nu mai puțin utilă: refacerea neîntîrziată a tuturor bazelor sportive inundate de ape. Și, scurtă vreme după ce apele și-au intrat în matcă, aceste labora-

toare ale sănătății au găzduit, din nou, competiții.

Studenții Institutului de Educație Fizică și Sport, au muncit din zori și pînă-n noapte, au dormit în corturi și s-au spălat în Dunăre, au stîrnit admirație în jurul lor pentru seriozitate, pentru sîrguință, pentru inventivitate.

Cînd am plecat de la Brăila, apele fluviului mai spălau încă cheiul portului. Dar siguranța că omul a izbîndit era deplină, Pămînturile Insulei Mari fuseseră salvate, uzinele, fabricile, întreprinderile produceau cu mult peste plan, țărani din Vădeni și Baldovinești, atît de greu încercați, lucrau pe ogoarele vecinilor lor, care i-au primit frățește, iar elevii ascultau cu atenție ultimele lecții ale acestui an școlar. Viața, brusc tulburată de stihii, intra în normal...

Hristache NAUM

OCTOMBRIE — 1969

• La București are loc al II-lea congres european de medicină sportivă; • La EREN-69 de la București este prezentat noul automobil românesc Dacia 1300 • 4-5 Viena, Liesel Prokop 5 352 p la pentatlon — nou record mondial • 5 Atena, echipa feminină de tenis de masă a României — campioană balcanică; La Neapole, baschetbaliștii sovietici câștigă pentru a 7-a oară campionatul Europei; Tallin, voleibaliștii români — medalii de bronz la «Europenele» de juniori; la Ciudad de Mexico, danezul Mogens Frey Jensen stabilește un nou record mondial al orei (amatori) parcurgând 47 km, 513 m, 69 cm • 7 Paris, Jacques Anquetil spune adio ciclismului; Havana, floretiștii români — medalii de bronz la C.M. • 8 Havana, Ileana Drimbă — vicecampioană mondială la floretă; Milano, A.C. Milan — Estudiantes la Plata 3-0 (2-0) în finala «Cupei intercontinentale» • 12 București, România — Portugalia 1-0 în preliminariile C.M. de fotbal • 13 Havana, echipa de floretă a României (Maria Vicol, Ileana Drimbă, Suzana Ardeleanu, Ana Ene, Olga Szabo) — campioană mondială; A încetat din viață, la Oslo, Sonja Henie; Moscova, T.S.K.A. câștigă ediția 1968/69 a C.C.E. la hochei • 23 Sărbătorirea semicentenarului clubului Universitatea Cluj; Buenos Aires, Estudiantes La Plata — A.C. Milan 2-1 în a doua manșă a «Cupei intercontinentale», dar trofeul revine fotbalistilor italieni • 26 Las Vegas, S.U.A. — U.R.S.S. 10-12 la box • 31 București, Congresul comitetului european de atletism din cadrul I.A.A.F.

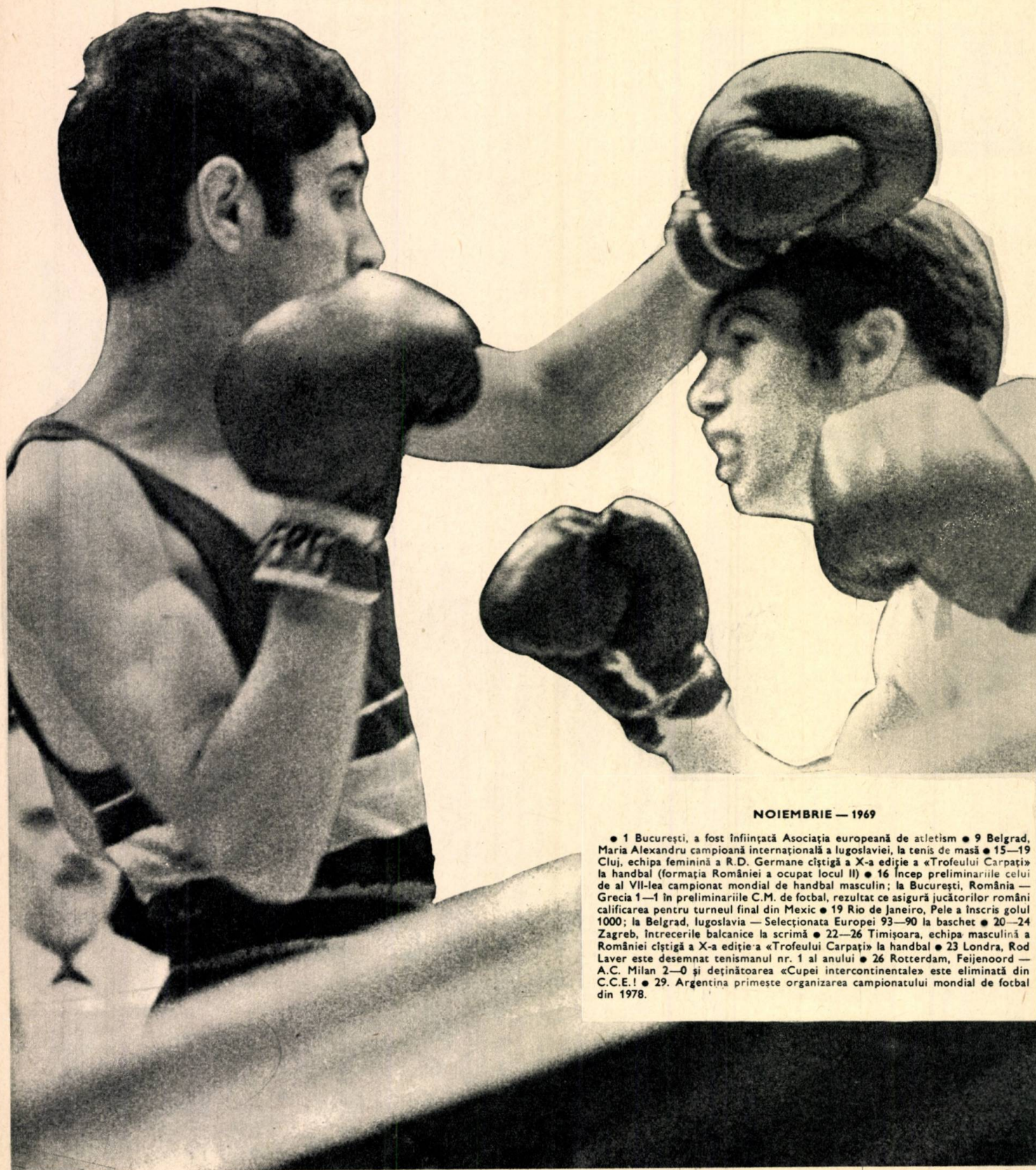
OCTOMBRIE

Luni		4	11	18	25
Mărti		5	12	19	26
Miercuri		6	13	20	27
Joi		7	14	21	28
Vineri	1	8	15	22	29
Sâmbătă	2	9	16	23	30
Duminică	3	10	17	24	31

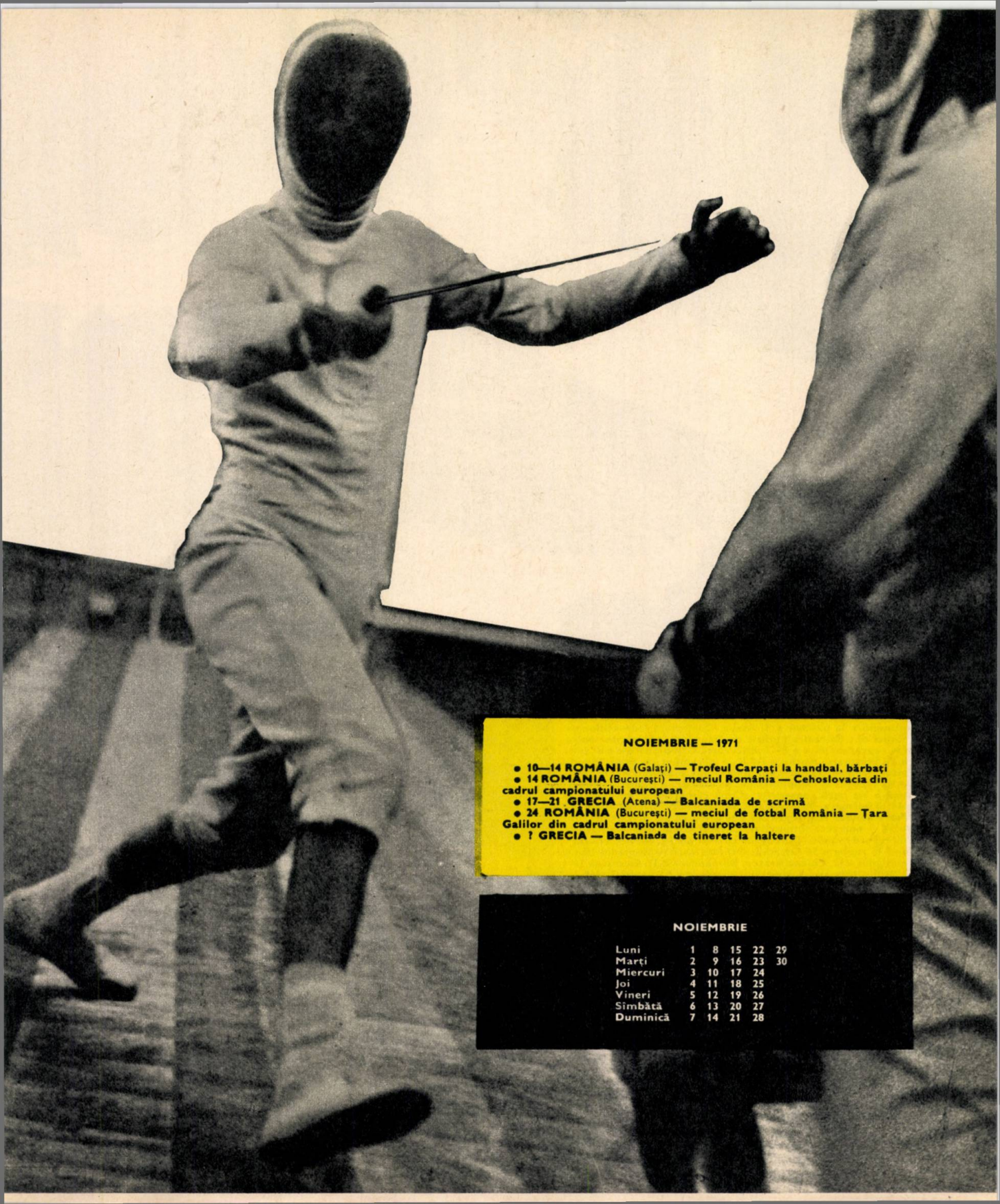
OCTOMBRIE — 1971

- 13—15 U.R.S.S. — campionatele europene de gimnastică, femei
- 25—30 ROMÂNIA (Iasi) — Trofeul Carpați la handbal, femei
- ? AUSTRIA — campionatele mondiale de gimnastică modernă

NOIEMBRIE — 1969

● 1 București, a fost înființată Asociația europeană de atletism ● 9 Belgrad, Maria Alexandru campioană internațională a Iugoslaviei, la tenis de masă ● 15—19 Cluj, echipa feminină a R.D. Germane câștigă a X-a ediție a «Trofeului Carpați» la handbal (formația României a ocupat locul II) ● 16 Încep preliminariile celui de al VII-lea campionat mondial de handbal masculin; la București, România — Grecia 1—1 În preliminariile C.M. de fotbal, rezultat ce asigură jucătorilor români calificarea pentru turneul final din Mexic ● 19 Rio de Janeiro, Pele a înscris golul 1000; la Belgrad, Iugoslavia — Selecționata Europei 93—90 la baschet ● 20—24 Zagreb, întrecerile balcanice la scrimă ● 22—26 Timișoara, echipa masculină a României câștigă a X-a ediție a «Trofeului Carpați» la handbal ● 23 Londra, Rod Laver este desemnat tenismanul nr. 1 al anului ● 26 Rotterdam, Feijenoord — A.C. Milan 2—0 și deținătoarea «Cupei intercontinentale» este eliminată din C.C.E.! ● 29. Argentina primește organizarea campionatului mondial de fotbal din 1978.

NOIEMBRIE — 1971

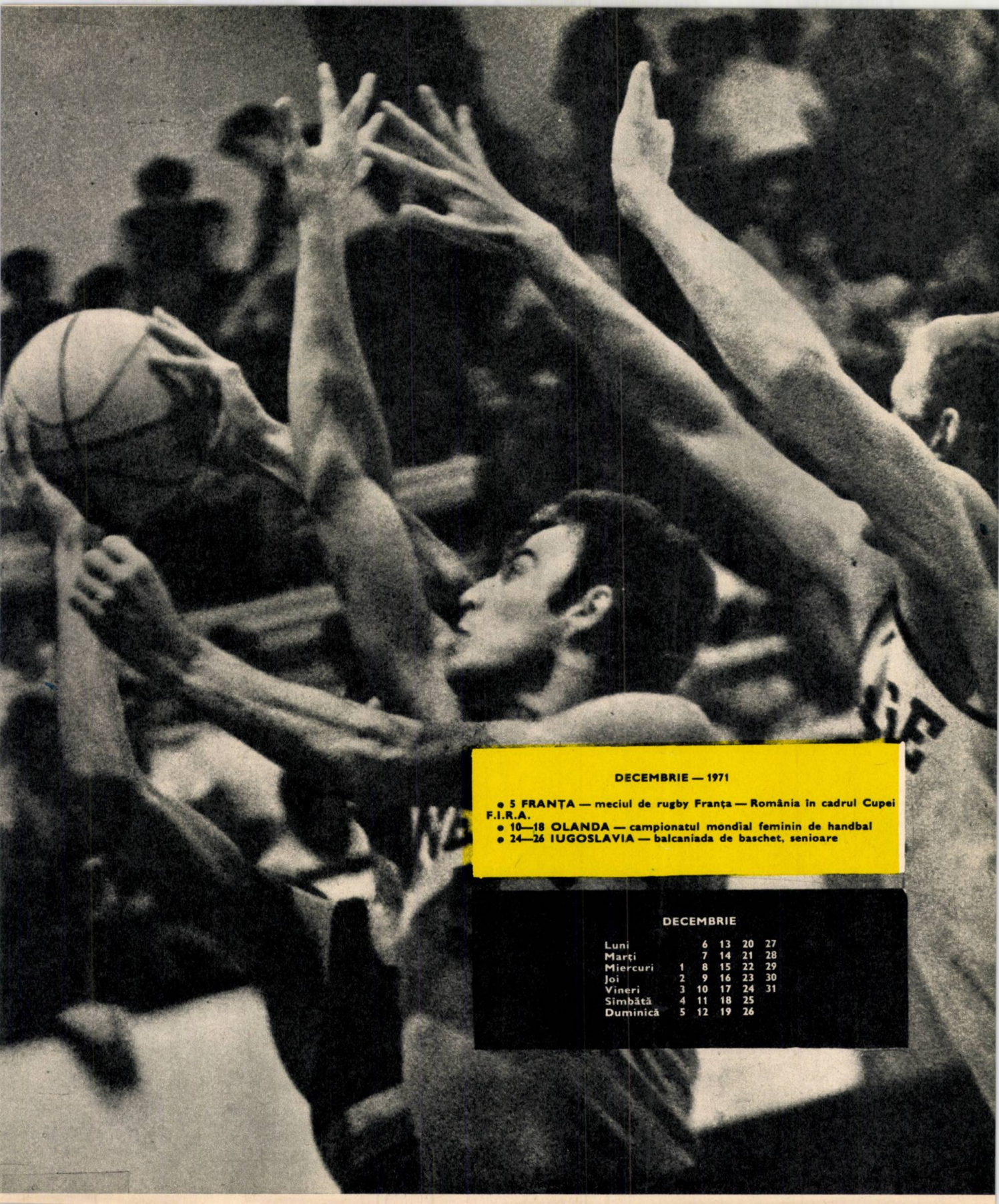
- 10—14 ROMÂNIA (Galați) — Trofeul Carpați la handbal, bărbați
- 14 ROMÂNIA (București) — meciul România — Cehoslovacia din cadrul campionatului european
- 17—21 GRECIA (Atena) — Balcaniada de scrimă
- 24 ROMÂNIA (București) — meciul de fotbal România — Țara Galilor din cadrul campionatului european
- ? GRECIA — Balcaniada de tineret la haltere

NOIEMBRIE

Luni	1	8	15	22	29
Marti	2	9	16	23	30
Miercuri	3	10	17	24	
Joi	4	11	18	25	
Vineri	5	12	19	26	
Simbătă	6	13	20	27	
Duminică	7	14	21	28	

DECEMBRIE — 1969

• 1. Stockholm, Maria Alexandru și Eleonora Mihalca — campioane internaționale ale Scandinaviei la tenis de masă; Paris, Franța câștigă «Turneul națiunilor» la baschet • 4. Atena, Conferința federațiilor naționale de fotbal din Balcani a hotărât desfășurarea întrecerilor balcanice cu echipe reprezentative • 6—7. București, Campionatele balcanice la haltere • 7. Stuttgart, Ancheta I.S.K. a desemnat pe Eddy Merckx și Liesel Westermann ca cei mai buni performeri ai anului; Rapid București — lider de toamnă al campionatului de fotbal; La Genova, Mladost Zagreb câștigă a 3-a oară consecutiv «Cupa campionilor europeni» la polo • 12—14. Timișoara, Primele campionate naționale de judo; 12. București, Petre Țandor realizează 385 p la armă cu aer comprimat 40 f poziția picioare — nou record mondial; La West Wood, Bill Toomey stabilește un nou record mondial la decatlon cu 8 417 p • 14. Tarbes, Franța—România 14—9 la rugby • 16 Ostrava, Cehoslovacia — România 15—20 la handbal masculin • 18. Poiana Brașov, România — R.D. Germană 1—1 la hochei! • 30 Ilie Năstase — sportivul român nr. 1 al anului 1969 desemnat de cititorii ziarului «Sportul».

DECEMBRIE — 1971

- 5 FRANȚA — meciul de rugby Franța — România în cadrul Cupei F.I.R.A.
- 10—18 OLANDA — campionatul mondial feminin de handbal
- 24—26 IUGOSLAVIA — balcaniada de baschet, senioare

DECEMBRIE

Luni		6	13	20	27
Mărti		7	14	21	28
Miercuri	1	8	15	22	29
Joi	2	9	16	23	30
Vineri	3	10	17	24	31
Sâmbătă	4	11	18	25	
Duminică	5	12	19	26	

IANUARIE — 1970

• 4 Canada renunță la organizarea C.M. de hochei pe gheață și declară forfait la întrecerile grupei A programate la Stockholm • 4—5. La Cortina d'Ampezzo, Italia I (Gaspari-Armano) — campioană europeană la boblet (echipajul român Panțuru-Focșeneanu ocupă locul 6) • 10 La Ciudad de Mexico are loc tragerea la sorți a turneului final al C.M. de fotbal; La Cortina, echipajul R.F. a Germaniei (pilot Zimmerer) câștigă titlul european la bobul de 4 (România — Panțuru, Zangor, Pascu, Neage cucerește medalia de bronz) • 17 Inaugurarea patinoarului artificial din Galați • 18 Suedezul Hasse Bjoers stabilește la Davos un nou record al lumii pe 500 m (38,90 s) la patinaj viteză • La București, expoziția «Cartea de sport în România» prilejuită de aniversarea a 20 de ani de la înființarea editurii «Stadion» a C.N.E.F.S. • La București are loc a V-a reuniune a comisiei de planificare pentru concursurile de tineret, «Prietenia», ale sportivilor din țările socialiste • 22 Fotbaliștii români evoluează pentru prima oară în Australia • 24—25 Titlul de campion mondial la boblet revine echipajului vest-german (Floth-Bader) la St. Moritz (Panțuru - Zangor ocupă locul 6) • 25 Olandezul Ard Schenk campion european absolut (175,625 p) la patinaj viteză, la Innsbruck; La Alma Ata, Hasse Bjoers îmbunătățește recordul probei de 500 m (38,87 s) • 28 Valeri Muratov (U.R.S.S.) corectează cu 14 sutimi de secundă recordul lui Bjoers.

IANUARIE — 1971

- 9—10 R.F. a GERMANIEI (Königsee) — campionatul european de bob 2 persoane
- 16—17 AUSTRIA (Igls) — campionatul european de bob 4 persoane
- 23—24 OLANDA (Deventer) — campionatele europene de patinaj viteză bărbați
- 23—31 ITALIA (Cervinia) — campionatele mondiale de bob
- 30—31 U.R.S.S. (Leningrad) — campionatele europene de patinaj viteză femei

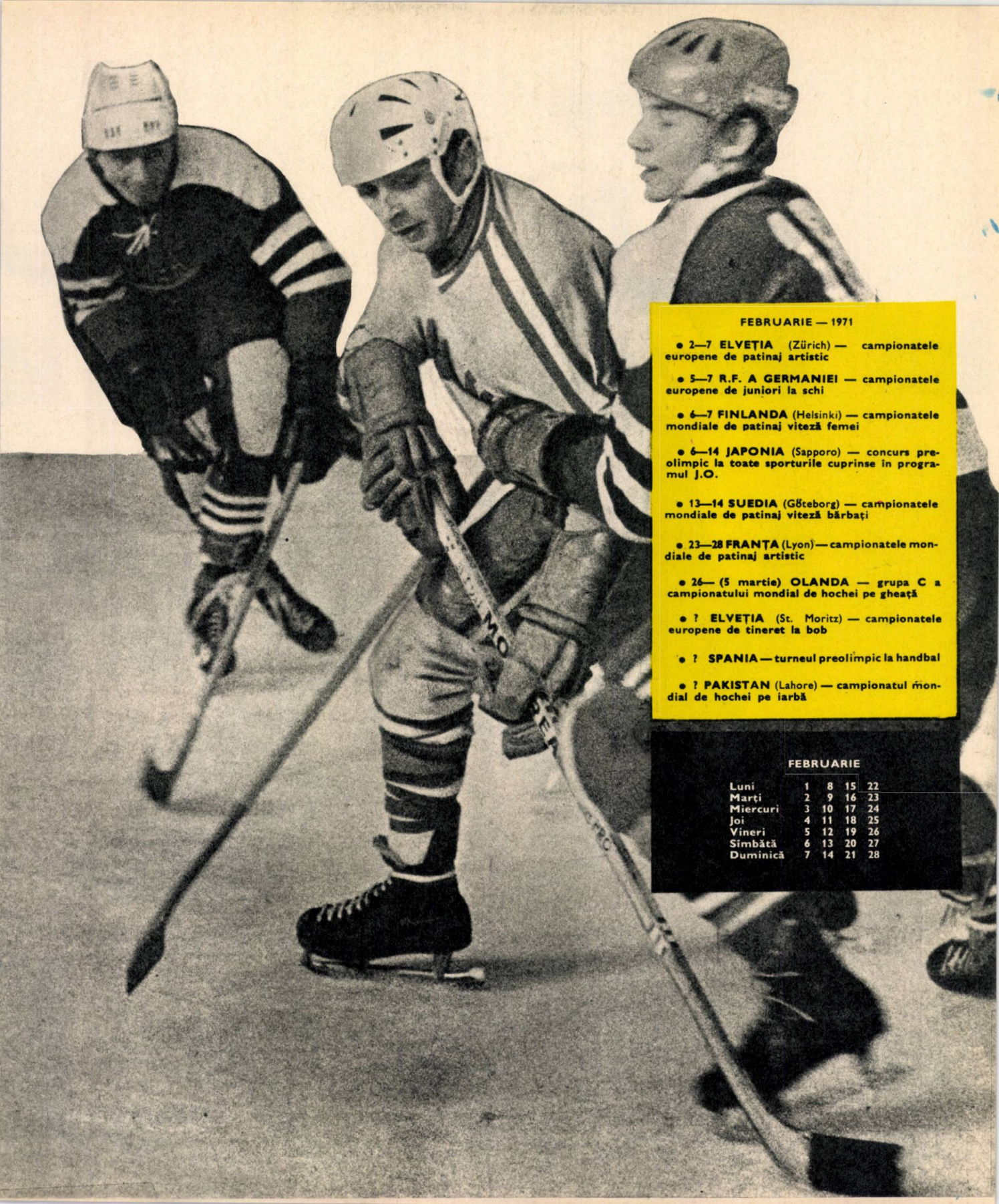

IANUARIE

Luni	4	11	18	25	
Marti	5	12	19	26	
Miercuri	6	13	20	27	
Joi	7	14	21	28	
Vineri	1	8	15	22	29
Simbătă	2	9	16	23	30
Duminică	3	10	17	24	31

FEBRUARIE — 1970

• 1. St. Moritz, italianul De Zordo — campion mondial la bob 4 persoane (Panțuru — locul VII); 1 București, Victor Ciocălțea din nou (după 9 ani) campion de șah al României • 4-8 Leningrad, Campionatele europene de patinaj artistic • 8-15 Val Gardena, Campionatele mondiale de schi alpin • 9 La Philadelphia, Ion Țiriac și Ilie Năstase câștigă proba de dublu din concursul-open — de tenis (6-4, 6-3 cu Ashe-Ralston) • 11 Moscova, U.R.S.S. — S.U.A. 9-2 la box • 13-22 Galațiul găzduiește grupa C a Campionatului mondial de hochei • 14-21 Strbske Pleso, Campionatele mondiale de schi — probe nordice • 14-15 Oslo, Ard Schenk — campion al lumii la patinaj viteză. 16 La București are loc aniversarea a 40 de ani de la înființarea Federației române de fotbal; 16 Joe Frazier bate prin K.O. repriza a IV-a pe Jimmy Ellis • 17 München, Reuniunea comitetelor olimpice europene • 18-22 Ostersund, Campionatele mondiale de biatlon • 22 Pireu, Marian Slavic — primul român care înnoată 200 m liber sub 2 minute (1 : 58,3) • 22 Salisbury, Ilie Năstase devine campion internațional de tenis al S.U.A. • 24 La București încep întrecerile grupei B a Campionatului mondial de hochei • 24 Lake Placid, Echipajul lui I. Panțuru ocupă locul II la «Memorialul Kennedy» • 28 La Londra, Maria Alexandru devine campioană internațională a Angliei, la tenis de masă.

FEBRUARIE — 1971

● 2—7 **ELVEȚIA** (Zürich) — campionatele europene de patinaj artistic

● 5—7 **R.F. A GERMANIEI** — campionatele europene de juniori la schi

● 6—7 **FINLANDA** (Helsinki) — campionatele mondiale de patinaj viteză femei

● 6—14 **JAPONIA** (Sapporo) — concurs preolimpic la toate sporturile cuprinse în programul J.O.

● 13—14 **SUEDIA** (Göteborg) — campionatele mondiale de patinaj viteză bărbați

● 23—28 **FRANTA** (Lyon) — campionatele mondiale de patinaj artistic

● 26— (5 martie) **OLANDA** — grupa C a campionatului mondial de hochei pe gheață

● ? **ELVEȚIA** (St. Moritz) — campionatele europene de tineret la bob

● ? **SPANIA** — turneul preolimpic la handbal

● ? **PAKISTAN** (Lahore) — campionatul mondial de hochei pe iarbă

FEBRUARIE

Luni	1	8	15	22
Marti	2	9	16	23
Miercuri	3	10	17	24
Joi	4	11	18	25
Vineri	5	12	19	26
Simbătă	6	13	20	27
Duminică	7	14	21	28

MARTIE — 1970

• 3—7 Ljubljana, Campionatele mondiale de patinaj artistic • 7 Inzell, Keichi Suzuki 38,71 s pe 500 m — record mondial de patinaj; București, Maria Alexandru pentru a 8-a oară campioană națională la tenis de masă • 8 La Paris, echipa României câștigă a 3-a oară titlul mondial la handbal • 10 Inzell, Hasse Bjoers 38,46 s pe 500 m — record mondial • 10 Ciudad de Panama. Au luat sfârșit Jocurile Americii Centrale și Mării Caraibilor • 14—15 La Viena au loc primele Campionate europene de atletism în sală: Viorica Viscopoleanu medalie de aur (lungime), Șerban Ioan — argint (înălțime), Șerban Ciocină (triplusalt) și Cornelia Popescu (înălțime) — bronz • 14—30 Stockholm, Grupa A a campionatului mondial de hochei (echipa U.R.S.S. pentru a 8-a oară campioană mondială) • 17 București, la Palatul Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat a înmănat ordine și distincții lotului de sportivi și antrenori participanți la C.M. de handbal • 17 Rio de Janeiro, Saldanha demisionează din funcția de antrenor al echipei braziliene de fotbal • 19 Minsk, Vasili Alekseev ridică 600 kg la haltere — record mondial • 22 București, Al XV-lea Cros Balcanic • 23—30 Lisabona, Echipa României câștigă Cupa țărilor latine la handbal • 27—30 Minsk, Campionatele mondiale de tineret la scrimă • 31 Herman — Schuller (pe Datsun 1600) câștigă al 18-lea raliu al Africii de est.

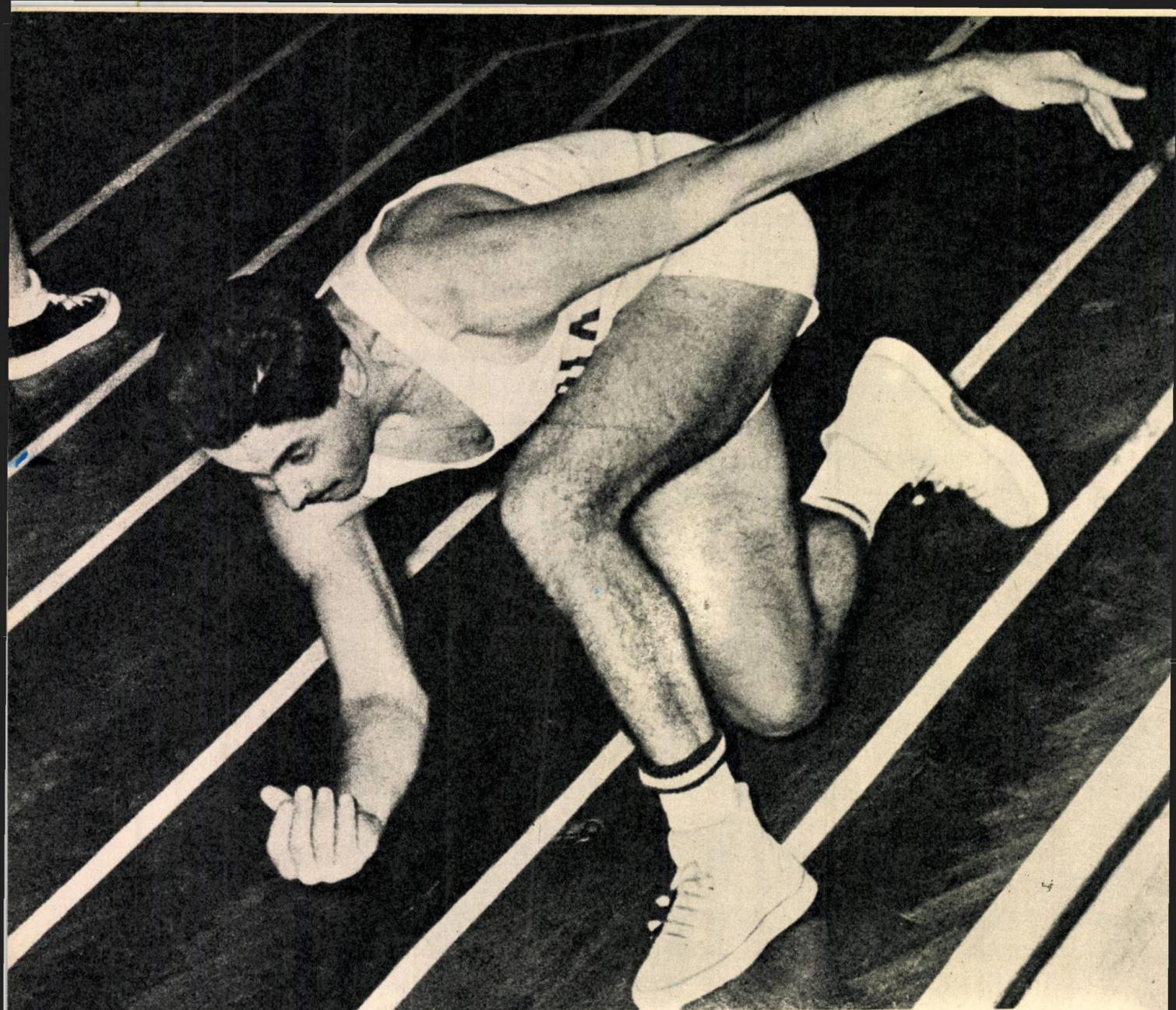
MARTIE — 1971

- 1—7 **FINLANDA** (Hemelinä) — campionatele mondiale de biatlon, seniori și tineret
- 5—14 **ELVEȚIA** (Berna, Lyss, La Chaux-de-Fonds) — grupa B a campionatului mondial de hochei pe gheață
- 6—7 **IUGOSLAVIA** (Mavrovo) — Balcaniada de schi, probe alpine și fond
- 13—14 **BULGARIA** (Sofia) — campionatele europene de atletism pe teren acoperit
- 14—20 **CEHOSLOVACIA** (Mezibori) — campionatele europene de tir cu aer comprimat
- 19— (4 aprilie) **ELVEȚIA** (Berna — turul I, Geneva — turul II) — grupa A a campionatului mondial de hochei pe gheață
- 21 **BULGARIA** (Sliven) — Crosul balcanic
- 28 — (7 aprilie) **JAPONIA** (Nagoya) — campionatele mondiale de tenis de masă

MARTIE

Luni	1	8	15	22	29
Mărti	2	9	16	23	30
Miercuri	3	10	17	24	31
Joi	4	11	18	25	
Vineri	5	12	19	26	
Sâmbătă	6	13	20	27	
Duminică	7	14	21	28	

APRILIE — 1970

• 1—7 Rovaniemi (Finlanda), Întrecerile Universiadei de iarnă • 1—10 Moscova, Campionatele europene de tenis de masă • 3 Inaugurarea noii piscine acoperite din Capitală cu prilejul ediției jubiliare a «Internationalelor» de înot ale României • 8 Stuttgart, R.F. a Germaniei — România 1—1 (1—1) la fotbal • 10 Sarajevo, Ignis Varese câștigă C.C.E. la baschet • 11—12 Slănic Prahova, C.M. de aeromodele (indoor) • 13—15 Novosibirsk, Înotătorii din R.D.G. înving selecționata U.R.S.S. cu 181—163 • 17—19 Cluj, Înotătorii români surclasează (184—149) pe sportivii din echipele Cehoslovaciei • 18 Paris, Echipa Franței învingătoare în Turneul celor 5 națiuni la rugby • 18—19 Sofia, Cupa Dunării la haltere • 18—19 Bossum (Olanda), Echipa R.F. a Germaniei câștigă Turneul celor 6 națiuni la înot • 19 Minsk, Ana Ene-Pascu 4—2 cu Elena Novikova, campioană mondială și olimpică la floretă • 19 Londra, Start în raliul «Cupa Jules Rimet» (Londra — Ciudad de Mexico) • 22 Dubrovnik, Al 34-lea congres al A.I.P.S. • 25 București, România învinge (6—5), pentru prima oară în 25 de ani, pe campioana olimpică la polo, echipa Iugoslaviei • 26 Vilnius, Alekseev ridică 607,5 kg — record mondial • 27 Roma, Ilie Năstase campion internațional al Italiei • 27 Neapole, Fides Partenope câștigă Cupa cupelor la baschet • 29 Viena, Manchester City — Gornik Zabrze 2—1 (2—0) în finala Cupei cupelor la fotbal.

APRILIE — 1971

- 3—11 **CEHOSLOVACIA** — campionatul mondial universitar la handbal
- 4—11 **MAROC** — turneul Țărilor latine la handbal
- 9—12 **S.U.A.** (Chicago) — campionatul mondial de tineret la scrimă
- 11 **ROMÂNIA** (București) — meciul de rugby România — Italia în cadrul Cupei F.I.R.A.

APRILIE

Luni	5	12	19	26	
Mărti	6	13	20	27	
Miercuri	7	14	21	28	
Joi	1	8	15	22	29
Vineri	2	9	16	23	30
Sâmbătă	3	10	17	24	
Duminică	4	11	18	25	

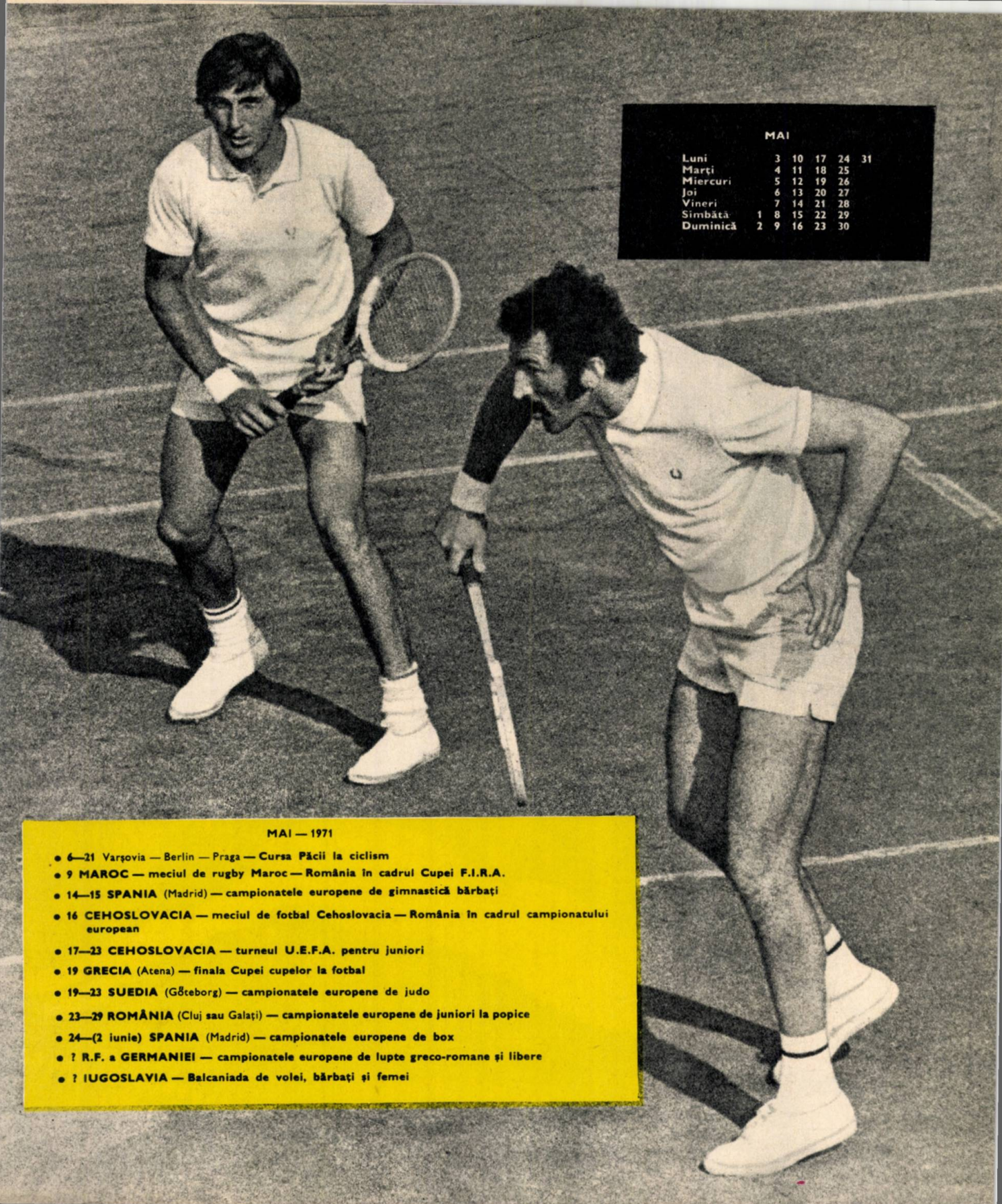
M A I — 1970

● 5 Bangalore, India elimină Australia din Cupa Davis ● 6 Milano, Feijenoord Rotterdam câștigă C.C.E. la fotbal (2—1 după prelungiri cu Celtic Glasgow) ● 7 Amsterdam. Incep lucrările celei de a 69-a sesiuni a C.I.O.; Riga, T.T.T. Daugava Riga câștigă a 10-a oară C.C.E. la baschet feminin ● 8 Dubrovnik, Al X-lea Congres al U.E.F.A. ● 12 Amsterdam, Montreal și Denver vor organiza J.O. din 1976 ● 14 Paris, Pedro Za-

ballo (fotbal) și Francesco Buscato (baschet) au primit trofeelee fair-play «Pierre de Coubertin» ● 16 Bilbao, Spaniolul Luis Ocana câștigă Turul Spaniei ● 18 Bruxelles, Tiriace și Năstase câștigă proba de dublu din «open»-ul desfășurat în capitala Belgiei; Viena Echipa U.R.S.S. campioană europeană de șah pe echipe ● 20—21 București, România — S.U.A. 3—1 într-un amical de tenis ● 21 Dankersen (R.F.G.), Grun Weiss Dankersen câștigă a 3-a oară consecutiv C.C.E. la handbal în 11 ● 23 Ljubljana, Iugoslavia câștigă pentru prima oară titlul mondial la baschet ● 23 Varna, Boxerii români — 3 medallii de aur la Balcaniada; Atena, Bulgaria campioană balcanică la volei masculin ● 25 Glasgow, Echipa R.D. Germane câștigă — la sorti (1—1 cu Olanda) turneul U.E.F.A. de juniori ● 26 Berlin Ryszard Szurkowski și echipa Poloniei — victorioși în Cursa Păcii; Bolzano, Echipa feminină a României — campioană mondială la popice ● 27—31

Mamaia, A XV-a sesiune a Conferinței permanente a delegațiilor federațiilor de baschet din Europa și Bazinul Mediteranean ● 28 Bolzano, Cornelia Petrușcă și Elena Trandafir — campioane mondiale în proba de perechi (popice); Ciudad de Mexico, Finlandezul Hannu Mikola (pe Ford-Escort) câștigă raliul Londra-Ciudad de Mexico ● 30 Bolzano, Cornelia Petrușcă campioană mondială la popice ● 31 Ciudad de Mexico, Start în ediția a IX-a a C.M. de fotbal.

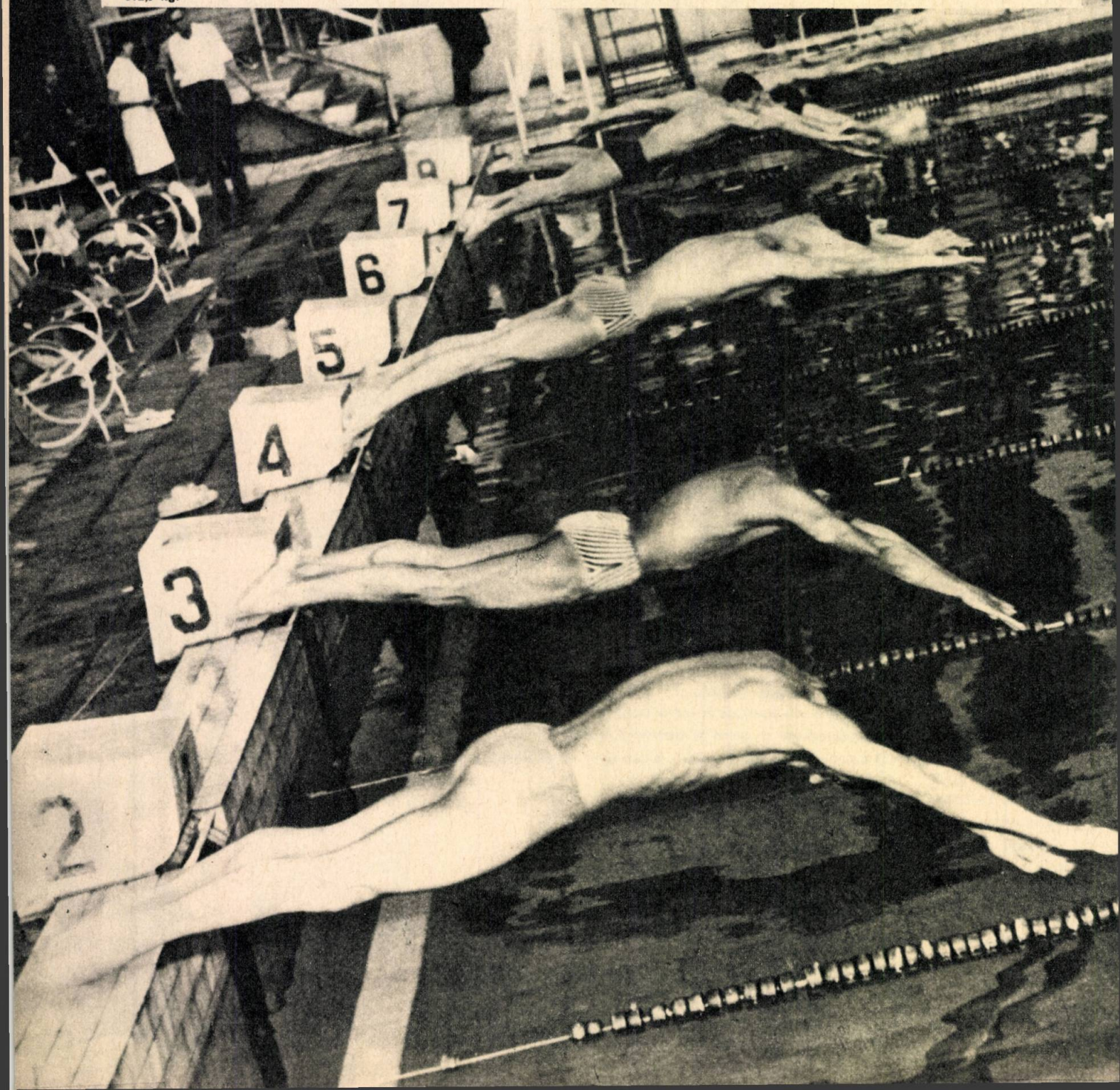
MAI						
Luni	3	10	17	24	31	
Marti	4	11	18	25		
Miercuri	5	12	19	26		
Joi	6	13	20	27		
Vineri	7	14	21	28		
Simbătă	1	8	15	22	29	
Duminică	2	9	16	23	30	

MAI — 1971

- 6—21 Varșovia — Berlin — Praga — Cursa Păcii la ciclism
- 9 MAROC — meciul de rugby Maroc — România în cadrul Cupei F.I.R.A.
- 14—15 SPANIA (Madrid) — campionatele europene de gimnastică bărbați
- 16 CEHOSLOVACIA — meciul de fotbal Cehoslovacia — România în cadrul campionatului european
- 17—23 CEHOSLOVACIA — turneul U.E.F.A. pentru juniori
- 19 GRECIA (Atena) — finala Cupei cupelor la fotbal
- 19—23 SUECIA (Göteborg) — campionatele europene de judo
- 23—29 ROMÂNIA (Cluj sau Galați) — campionatele europene de juniori la popice
- 24—(2 iunie) SPANIA (Madrid) — campionatele europene de box
- ? R.F. a GERMANIEI — campionatele europene de lupte greco-romane și libere
- ? IUGOSLAVIA — Balcaniada de volei, bărbați și femei

IUNIE — 1970

• 1—7. Jan Kodes (simplu) și Tiriac-Năstase (dublu) învingători în turneul de tenis de la Roland Garros • 2 Anglia — România 1—0 în primul meci din cadrul turneului final al C.M. de fotbal • 5 I.S. Budapesta câștigă C.C.E. la tenis de masă feminin • 6 România — Cehoslovacia 2—1, victorie a fotbalistilor noștri în turneul final din Mexic • 7 Steaua devine pentru a 5-a oară campioană la handbal; Marcel Roșca egalează recordul mondial (596 p) la pistol viteză; Eddy Merckx câștigă cel de al 53-lea tur ciclist al Italiei • 9—11. P. Cernău, P. Coman și V. Iorga — medaliai la C.E. de lupte libere de la Berlin • 10. Brazilia — România 3—2 și fotbalistii noștri părăsesc arena Mondialului • 13—15. La Maribor, Iugoslavia elimină (3—2) România din Cupa Davis • 12—14. G. Berceanu — medalie de aur și I. Băciu (argint) la C.E. de lupte greco-romane de la Berlin • 14. R. Atwood (Anglia) și H. Hermann (R.F.G.) au câștigat cele 24 de ore de la Le Mans pe o mașină Porsche 917 • 16. Alexandra Nicolau ocupă primul loc în turneul internațional de șah de la Tbilisi • 18. Wolfgang Nordwig — nou record mondial (5,45 m) la prăjină • 21. Brazilia învinge cu 4—1 Italia, cucerind definitiv zeia de aur • 21. Tereza Sukniewicz (Polonia) 12,8 pe 100 m garduri — nou record mondial • 22. Dinamo Moscova cucerește pentru a 6-a oară C.C.E. la volei feminin. • 21—28. C.E. de haltere de la Szombathely cu un nou record mondial al lui V. Alexeev: 612,5 kg.

IUNIE — 1971

• 2 **ANGLIA** (Londra) — finala Cupei campionilor europeni la fotbal

• 28— (4 iulie) **IUGOSLAVIA** (Belgrad) — trofeul Iugoslavia la handbal, bărbați și femei

• ? **BULGARIA** (Sofia) — campionatele europene de haltere

• ? **ITALIA** — Cupa țărilor latine la tir

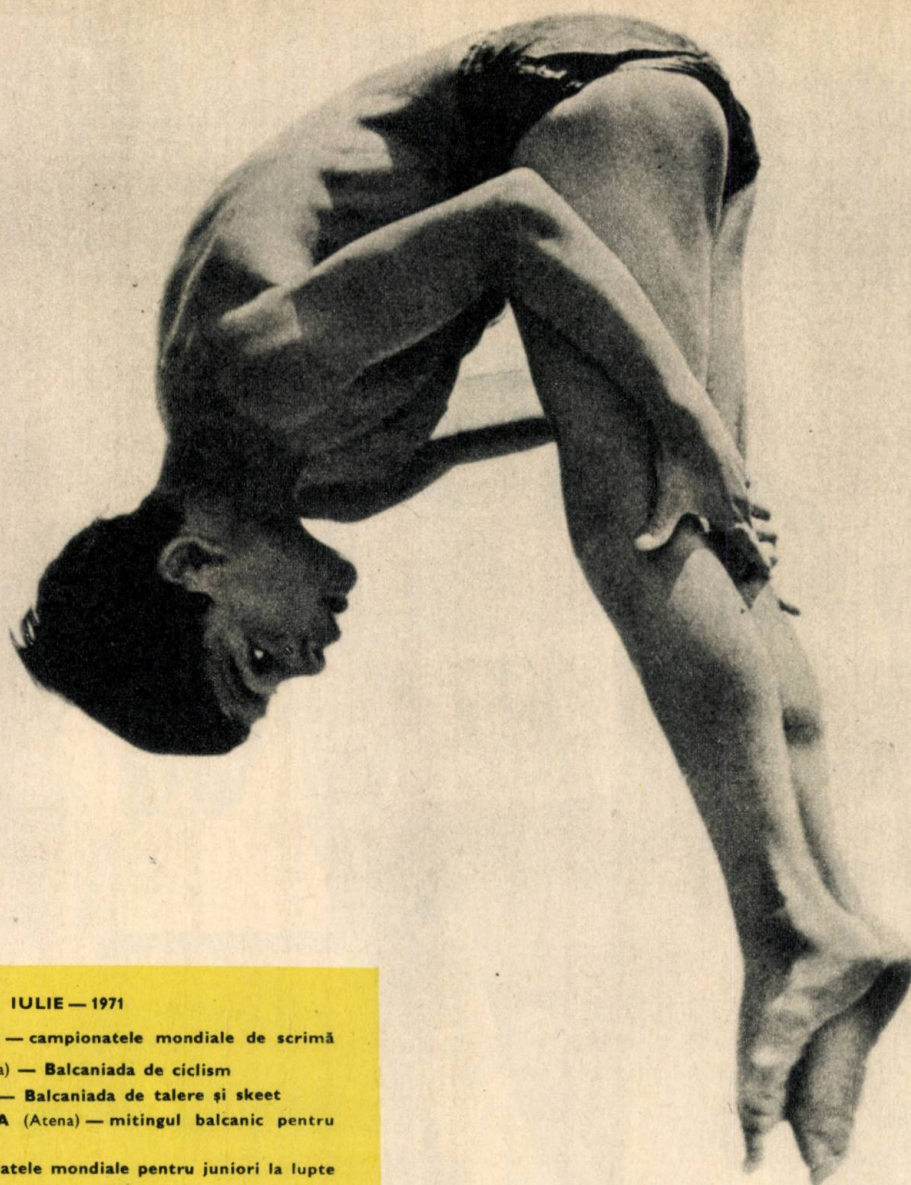
IUNIE

Luni		7	14	21	28
Marți	1	8	15	22	29
Miercuri	2	9	16	23	30
Joi	3	10	17	24	
Vineri	4	11	18	25	
Simbătă	5	12	19	26	
Duminică	6	13	20	27	

A black and white photograph of three parachutists in formation against a dark sky. The parachutes are large and dark, with some lighter-colored sections. The parachutists are silhouetted against the sky, with their legs and arms visible. The formation is a loose triangle, with one parachutist at the top and two below. The background is a solid dark color, making the parachutes stand out.

IULIE — 1970

● 2 Skoplje. Fl. Gheorghiu — locul III și normă de mare maestru ● 4 Londra. John Newcombe (simplu) și I. Năstase-R. Casals (dublu mixt) învingători la Wimbledon ● 4—7. Edmonton. G. Berceanu campion mondial, S. Popescu (argint) și N. Martinescu (bronz) la C.M. de lupte greco-romane ● 5 București. România-S.U.A. 9—2 la box; Alma Ata. Burevestnik câștigă C.C.E. la volei masculin ● 6 Berlinul occidental. Kerry O'Brien 8:22,0 la 3 000 m obstacole — record mondial ● 9—10 Paris. Franța-S.U.A. 94—117 la atletism ● 9—12 Edmonton. V. Iorga medalie de bronz la C.M. de lupte libere ● 11—12 Snagov. 10 victorii românești la regata Snagov de caiac-canoe ● 12. Lucerna. Echipajul de 2+1 învingător la regata de canotaj academic; Atena. Echipele de tenis ale României învingătoare la J.B.; Rotterdam. Echipa U.R.S.S. — prima campioană europeană la polo juniori ● 15—16 Stuttgart. R.F. a Germaniei-S.U.A. 110—122 (m) și 82—53 (f) la atletism ● 16 Pekin. Ni Cih-cin 2,26 m la înălțime ● 19 Sinaia. Alexandra Nicolau (8,5 p din 10 posibile) câștigă un nou turneu internațional; Paris. Eddy Merckx realizează marele event: Giro-Tour de France; Roma. Danemarca-Italia 2—0 în finala C.M. de fotbal feminin ● 19—28 Edinburg. Cea de a 9-a ediție a jocurilor sportive ale Commonwealth-ului cu noi recorduri mondiale realizate de Marilyn Neufville (51,0—400 m), Karen Moras (9:02,5—800 m liber) și ștafeta Australiei (7:50,8—4×200 m liber) ● 22. U.T.A. (39 p) din nou campioană a țării la fotbal urmată de Rapid (37 p) și Steaua (34 p) ● 23—24 Leningrad. U.R.S.S.-S.U.A. 200—173 în tradiționalul meci athletic ● 24—26 Timișoara. Succes total al culorilor românești la J.B. de gimnastică ● 26 București. Steaua-Dinamo 2—1 în finala «Cupei României»; Berlin. Karin Balzer (R.D.G.) reintră în posesia recordului mondial (12,7) la 100 m garduri; Atena. 17 victorii ale juniorilor români la primul miting athletic balcanic; Skoplje. U.R.S.S.-Spania 2—1 în finala campionatului european studențesc de fotbal (pentru loc 3—4: Franța-România 2—1).

IULIE — 1971

- 4—18 **AUSTRIA** (Viena) — campionatele mondiale de scrimă
- 16—18 **BULGARIA** (Sofia) — Balcaniada de ciclism
- 25—30 **GRECIA** (Atena) — Balcaniada de talere și skeet
- 31— (1 august) **GRECIA** (Atena) — mitingul balcanic pentru juniori la atletism
- ? **JAPONIA** — campionatele mondiale pentru juniori la lupte greco-romane și libere
- ? **ITALIA** — Cupa Europei la talere și skeet
- ? **IUGOSLAVIA** — campionatele europene de juniori la canotaj
- ? **S.U.A.** — campionatele mondiale de pentatlon modern
- ? **BULGARIA** — Balcaniada de tir, glont
- ? **IUGOSLAVIA** — Balcaniada de tenis

IULIE

Luni	5	12	19	26	
Mărti	6	13	20	27	
Miercuri	7	14	21	28	
Joi	1	8	15	22	29
Vineri	2	9	16	23	30
Sâmbătă	3	10	17	24	31
Duminică	4	11	18	25	

AUGUST 1970

● 1—2 Bagswaerd (Danemarca). P. Maxim și A. Simionov (canoe dublu fond) și I. Patzaichin-S. Covaliov (canoe dublu 1 000 m) — campioni mondiali și alte trei medalii de argint și una de bronz ● 2 București. U.R.S.S. și Polonia se califică în semifinala Cupei Europei la atletism feminin, iar echipa României ocupă locul III; Zürich. În semifinala Cupei Europei la atletism

masculin, Franța învinge U.R.S.S., iar formația României ocupă locul VI; ● 3 Olimpia. Deschiderea lucrărilor celei de a IX-a sesiuni a Academiei Olimpice Internaționale ● 2—6 Warrendorf (R.F.G.). Peter Kelemen — noul campion mondial de pentatlon modern ● 4—9 Teeside (Anglia). Lidia Ilie (categoria fete) ocupă locul I în cadrul campionatelor europene de juniori la tenis de masă ● 5—9 Sofia. Campionatele europene de tenis cu 5 victorii ale reprezentanților U.R.S.S. ● 10 München. Ion Țiriac câștigă turneul inter-

național de tenis, învingându-l pe Nicola Pilici cu 2—6, 9—7, 6—3, 6—4; Succes total al atleților români la Jocurile Balcanice ● 15—16 Wiesbaden. C.E. de tir juniori unde echipa României câștigă medalie de bronz la pistol cu aer comprimat ● 18—23 Huskvarna (Suedia). Două medalii de aur (St. Popescu, M. Boțilă) și patru de bronz (A. Suba, M. Pircălabu, Al. Szabo, A. Popa) pentru juniorii români la C.E. de lupte libere și greco-romane ● 19—22 Atena. Iugoslavia câștigă a II-a ediție a J.B. de natație ● 20—23 Burgas. Balcaniada de lupte tineret ● 22 Galați. Inaugurarea bazinului olimpic și a unei popicării moderne; ● 20—24 Los Angeles. 14 noi recorduri mondiale de înot cu M. Spitz 51,9—100 m liber și J. Kinsella 15 : 57,1—1500 m liber ● 21—23 Tata. Echipajul de 4+1 visle al României — campion european ● 22 Budapesta. Atletele din R.D. Germană câștigă a III-a ediție a Cupei Europei.

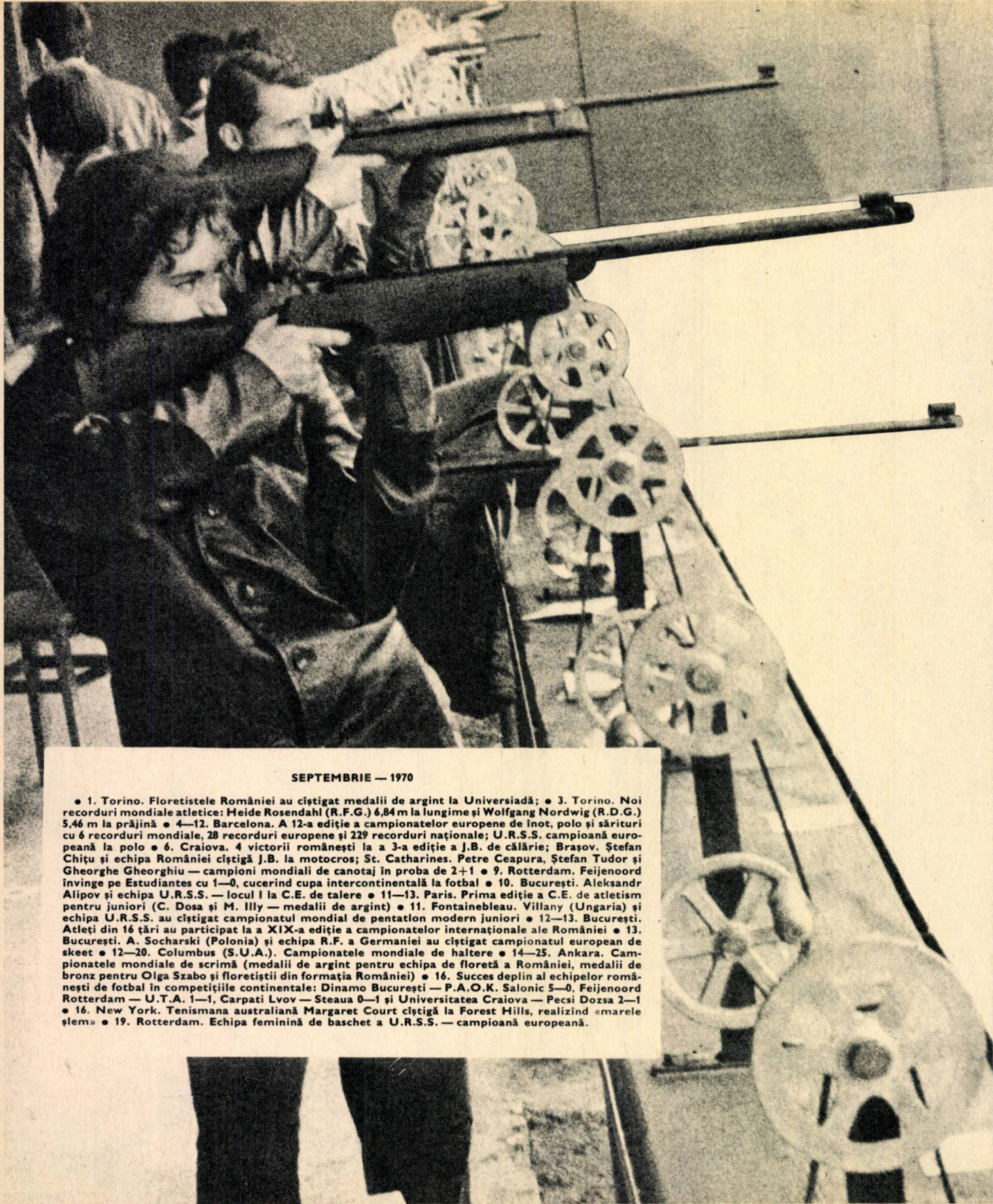
AUGUST — 1971

- 5-9 LUXEMBURG — campionatele europene de tenis
- 5-12 ELVEȚIA (Zürich) — campionatele mondiale de ciclism
- 6-8 BULGARIA — competiția Prietenia la handbal
- 10-15 FINLANDA (Helsinki) — campionatele europene de atletism
- 12-22 DANEMARCA (Copenhaga) — campionatele europene de canotaj, bărbați și femei
- 18-22 IUGOSLAVIA — Balcaniada de baschet, seniori
- 18-28 R.D. GERMANĂ (Schul) — campionatele europene de tir, glonț și talere
- 21-23 IUGOSLAVIA — Balcaniada de tineret la lupte greco-romane și libere
- 27 — (5 septembrie) BULGARIA (Sofia) — campionatele mondiale de lupte greco-romane și libere
- ? IUGOSLAVIA — Balcaniada de gimnastică
- ? ROMÂNIA (București) — Balcaniada de natație
- ? ROMÂNIA (Snagov) — campionatele europene de caia-canoe, juniori

AUGUST

Luni	2	9	16	23	30
Marti	3	10	17	24	31
Miercuri	4	11	18	25	
Joi	5	12	19	26	
Vineri	6	13	20	27	
Simbătă	7	14	21	28	
Duminică	8	15	22	29	

- ? IUGOSLAVIA — campionatele mondiale de caia-canoe
- ? SPANIA — campionatele europene de juniori și junioare la volei
- ? IUGOSLAVIA — Balcaniada de călărie

SEPTEMBRIE — 1970

• 1. Torino. Floretistele României au câștigat medalii de argint la Universiadă; • 3. Torino. Noi recorduri mondiale atletice: Heide Rosendahl (R.F.G.) 6,84 m la lungime și Wolfgang Nordwig (R.D.G.) 5,46 m la prăjină • 4—12. Barcelona. A 12-a ediție a campionatelor europene de înot, polo și sărituri cu 6 recorduri mondiale, 28 recorduri europene și 229 recorduri naționale; U.R.S.S. campioană europeană la polo • 6. Craiova. 4 victorii românești la a 3-a ediție a J.B. de călărie; Brașov. Ștefan Chițu și echipa României câștigă J.B. la motocros; St. Catharines. Petre Ceapura, Ștefan Tudor și Gheorghe Gheorghiu — campioni mondiali de canotaj în proba de 2+1 • 9. Rotterdam. Feijenoord învinge pe Estudiantes cu 1—0, cucerind cupa intercontinentală la fotbal • 10. București. Aleksandr Alipov și echipa U.R.S.S. — locul I la C.E. de talere • 11—13. Paris. Prima ediție a C.E. de atletism pentru juniori (C. Dosa și M. Illy — medalii de argint) • 11. Fontainebleau. Villany (Ungaria) și echipa U.R.S.S. au câștigat campionatul mondial de pentatlon modern juniori • 12—13. București. Atleți din 16 țări au participat la a XIX-a ediție a campionatelor internaționale ale României • 13. București. A. Socharski (Polonia) și echipa R.F. a Germaniei au câștigat campionatul european de skeet • 12—20. Columbus (S.U.A.). Campionatele mondiale de haltere • 14—25. Ankara. Campionatele mondiale de scrimă (medalii de argint pentru echipa de floretă a României, medalii de bronz pentru Olga Szabo și floretistii din formația României) • 16. Succes deplin al echipelor românești de fotbal în competițiile continentale: Dinamo București — P.A.O.K. Salonic 5—0, Feijenoord Rotterdam — U.T.A. 1—1, Carpati Lvov — Steaua 0—1 și Universitatea Craiova — Peci Doza 2—1 • 16. New York. Tenismana australiană Margaret Court câștigă la Forest Hills, realizând «marele slem» • 19. Rotterdam. Echipa feminină de baschet a U.R.S.S. — campioană europeană.

SEPTEMBRIE — 1971

• 3—5 IUGOSLAVIA (Zagreb) — Jocurile balcanice de atletism

• 22 FINLANDA (Helsinki) — meciul de fotbal Finlanda — România din cadrul campionatului european

• 13—19 R.F. A GERMANIEI — campionatul european de baschet, bărbați

• ? ITALIA — campionatele europene de volei, bărbați și femei

• ? IUGOSLAVIA (Belgrad) — Balcaniada de box.

SEPTEMBRIE

Luni	6	13	20	27	
Marți	7	14	21	28	
Miercuri	1	8	15	22	29
Joi	2	9	16	23	30
Vineri	3	10	17	24	
Sîmbătă	4	11	18	25	
Duminică	5	12	19	26	

**Cornelia
PETRUȘCA**

Are 30 de ani, și este funcționară. Dacă o vezi pe stradă, trecind întâmplător, n-o remarci cu nimic: 62 kg, 1 metru și 66 de centimetri... Este — altfel vorbind — o femeie obișnuită. Soție. Mamă. Și totuși...

...Bolzano, 26 mai 1970... La «Palazzo del Ghiaccio», România și R.D. Germană susțin finala campionatului mondial de popice pe echipe... Ultimul schimb... Româncele au pierdut mult din avantajul primelor schimburi și diferența nu mai este decît de două puncte! Adversara Corneliei Petrușcă, Gertrude Engelman, este recunoscută ca o mare campioană... A urmat o jumătate de oră de chin. La sfîrșit, tabela de punctaj indica: Engelman 401, Petrușcă 435. Românca se întrecuse pe sine și echipa ei păstrase coroana de campioană mondială!

Ce-a urmat? La perechi — alături de Elena Trandafir — și la individual, Cornelia Petrușcă s-a dovedit invincibilă, urcînd din nou pe treapta cea mai înaltă a podiului, devenind triplă campioană mondială — o performanță pe care n-o izbutit-o niciodată vreo altă femeie.

Dacă ai vedea-o pe stradă pe Cornelia Petrușcă, ai jura că este o femeie obișnuită...

Pe aeroportul Otopeni, la întoarcerea de la C.M. de canotaj din Canada, echipajul român de 2 + 1 (rameri — **ȘTEFAN TUDOR, PETRE CEAPURA, cîrmaci — GHEORGHE GHEORGHIU**)

își manifestă — în mod original — bucuria de a fi cucerit titlul de campion mondial. Este pentru prima dată cînd schifiștii de pe meleagurile noastre reușesc să se afirme strălucit în cadrul competiției supreme. După ce în tradiționala «Regata Lucerna», pe Rotsee, cîștigaseră primul loc, stabilind și recordul pistei, cei trei se impuseseră în atenția tuturor specialiștilor. Și iată că, la scurt interval, în întrecerile de la Saint Catharines, ei au reușit să învingă în finală valoroasele reprezentative ale R.D. Germane, U.R.S.S., Italiei, Cehoslovaciei și R.F. a Germaniei.

Ne amintim că singurul titlu care a precedat medalia de aur a mondialelor a fost cel european obținut la Gand, în 1955, la 4 fără cîrmaci (Pongraț, Sîngeac, Radu, Măcean). Sîntem deci martorii unei ștafete peste multe generații, care ne dă din nou încredere și speranțe în posibilitățile de afirmare ale canotajului românesc.

= campioni ai lumii

**Ștefan TUDOR
Petre CEAPURA
Gheorghe GHEORGHIU**

Aurel SIMIONOV

Petre MAXIM

Sub semnul Gemenii?... Același sat (Caraorman), același an de naștere (1944), același club sportiv (Dinamo București). Și, cu puțină îngăduință, mai putem adăuga la biografia comună a campionilor mondiali **Petre Maxim** — **Aurel Simionov**: aceeași barcă (C 2), același an de intrare în sport (1964) și — bineînțeles — aceleași succese: **campioni mondiali la Grünau (1966)**, **campioni europeni la Duisburg (1967)**, **din nou campioni mondiali la C 2 — 10 000 m în 1970, la Copenhaga**. Ultimul rind «comun» despre acești valoroși canoști: **multipli campioni naționali la fond, titlurile de maestru emerit al sportului**.

Serghei COVALIOV
Ivan PATZAICHIN

Ivan Patzaichin (talent) și Serghei Covaliov (experiență). Un cuplu perfect sincronizat de mîna maestrului Radu Huțan. Un imbatabil dublou descins pe lacul Snagov direct din Deltă, de la Mila 23. Primul an de activitate competițională, primul mare succes: **campioni olimpici în 1968, la canoe dublu — 1000 m**.

Barca de aur a lui Patzaichin și Covaliov se prezintă, în anul următor, la startul «europenelor» de pe Himki: **locul I pe continent, la aceeași probă**. O iarnă, o primăvară dăruită sirguincioaselor antrenamente și din nou alinierea... De data aceasta, în marea competiție de caiac-canoe a anului 1970-«mondialele» din Danemarca. **Și aici aur!** Obiectivul următor: Jajce '71. Adică, locul I la viitoarele întreceri mondiale. Locul lor... obișnuit!

Festivitate emoționantă: la palatul Consiliului de Stat tovarășul Nicolae Ceaușescu conferă înalte distincții handbaliștilor români, pentru a treia oară campioni ai lumii.

HANDBAL

În luna martie—1970 echipa reprezentativă de handbal a României a reușit excepționala performanță de a câștiga pentru a 3-a oară, în decurs de 10 ani, titlul de campioană a lumii.

Partidele C.M. desfășurate în Franța au fost urmărite de un mare număr de spectatori și telespectatori care au fost unanimi în a recunoaște și sublinia meritul succes al tricolorilor, exponenți ai școlii românești de handbal. Iată acum, în paginile următoare, câteva spicuri din presa străină după finala de la Paris, ROMÂNIA—R.D. GERMANĂ.

Finala a fost capul de afiș al campionatului. Combinații splendide, goluri de mare virtuozitate, o comportare fantastică a portarilor, iată în câteva cuvinte ce a însemnat această gală de zile mari a handbalului. Cei peste 7 000 de spectatori și-au însingurat palmele aplaudind minute în șir un spectacol mareț și poate că pentru deosebitul echilibru de forțe din această întâlnire, organizatorii ar fi trebuit să acorde și o dublură a medaliilor de aur învingătorilor acestei faimoase echipe a României. Dar cum regulamentul competiției presupune întotdeauna desfășurarea unor prelungiri, am avut ocazia să ne convingem de superioritatea indiscutabilă a unei echipe ce intră pentru a 3-a oară în posesia titlului suprem. Românii au meritat victoria pe deplin.

Les Roumains récupèrent le titre mondial de handball

ROMÂNII AU RECUPERAT TITLUL MONDIAL

Handbaliștii români au cîștigat la Paris cel de al 3-lea titlu mondial exact cum au făcut-o în urmă cu 9 ani la Dortmund, la capătul a 80 de minute de joc de un excepțional dramatism.

GRULA LE PUNCHEUR

Grula a avut cuvîntul final în min. 75 cînd, răscumpărîndu-și greșeala comisă cu cîteva zeci de secunde înaintea încheierii timpului regulamentar, a înscris de o manieră impresionantă golul victoriei românești. Marele merit al învingătorilor a constatat după părerea noastră în faptul că avînd în față un adversar remarcabil, care i-a ridicat nenumărate probleme, a știut să-și păstreze singele rece într-o dispută aflată în majoritatea timpului pe muche de cuțit.

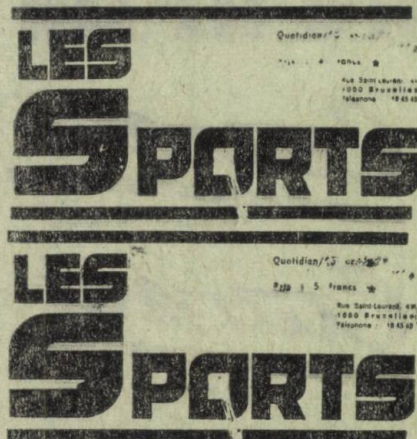

DE LA SUEDEZUL MATTSON LA ROMÂNUL PENU

De-a lungul celor 7 ediții ale campionatului mondial de handbal desfășurate pînă în prezent am avut prilejul să admirăm mai mulți portari de clasă (suezezul Mattson,

Pentru a-și îmbogăți palmaresul cu cel de al treilea titlu mondial, românii au fost nevoiți să joace două prelungiri. Mai lucizi și cu o pregătire athletică superioară, românii au înclinat balanța victoriei în favoarea lor într-un final de un rar dramatism.

cehoslovacul Vicha, danezul Holst). În ultimii ani nici unul dintre apărătorii butului celor mai mari echipe nu a reușit să egaleze valoarea lui Roland Mattson. De data aceasta însă, am urmărit în poarta formației române un apărător excelent. E drept, acesta a avut înaintea sa o apărare greu de zdruncinat. Dar Cornel Penu ne-a impresionat pur și simplu prin sobrietatea sa, remarcabilele reflexe și nervii săi de oțel.

Românii nu s-au plimbat în acest campionat mondial, întâmpinând o dirză rezistență din partea tuturor adversarilor. De altfel, imaginea finalei este extrem de sugestivă în acest sens. Chiar după primele minute, handbaliștii lui Nedef s-au lovit de o apărare extrem de mobilă, cu jucători atletici și bine dotați din punct de vedere tehnic. Dar Gruia și Guneș, acești remarcabili șuteri, au găsit de cîteva ori culoare spre poarta adversă, aducînd echipei lor cel de al 3-lea titlu mondial.

Drámai küzdelemben, hosszabbítás után Románia az első

DUPĂ O ÎNTRECERE DRAMATICĂ, CU PRELUNGIRI — ROMÂNIA PE LOCUL I

Lupta finală pentru medaliile de aur, în care s-au înfruntat echipele Românie și R.D. Germane a fost, într-un anumit fel, o oglindă fidelă a întregului campionat mondial: echipe de forțe egale, scoruri strînse, tensiuni nervoase întinse la maximum. În această fantastică întrecere, pe lîngă dorința de a învinge și cunoștințele tehnice, un cuvînt hotărîtor l-au avut forța de atac și concentrarea nervoasă. Echipele care nu au înfrunit asemenea calități au fost nevoite, pe rînd, să părăsească cursa pentru titlu.

Sub bagheta eminentului Gruia, echipa României nu s-a descumpănit în momentele mai grele din acest campionat, reușind să iasă din fiecare încheștare cu fruntea sus. Minunata finală pe care milioane de oameni au avut posibilitatea s-o urmărească prin intermediul televiziunii a însemnat și o veritabilă propagandă pentru acest sport.

СПЕЦИЈАЛНИ ИЗВЕШТАЈ СПОРТАСКИ ЈОРАН АУНИО ТАВАЉА ОА СВЕТСКОГ ШАМПИОНАТА У РУНОМЕТУ ИЗ ФРАНКУСКЕ

МЕДАЉА – НАЈВЕЋИ УСПЕХ У ИСТОРИЈИ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ РУНОМЕТА

РУМУНИ ЗАСЛУЖЕНО ПРВИ

ROMÂNII, PE MERIT, PRIMII

Vecinii noštri au dovedit maturitate și o incontestabilă superioritate, care i-au ajutat să treacă cu bine peste clipele grele în care au fost conduși. Succesul băieților lui Nedef nu trebuie să surprindă, cunoscută fiind valoarea înaltă de ansamblu a acestei formații.

Румуни ишак најбољи

Румуни су трећи пут, заслужено, постали светски шампиони (пре тога 1961. и 1964.). Живели су само један појединачни СР Немачка.

Sport

Rumänien zum drittenmal Hallenhandballweltmeister

Als erstes Land wurde Rumänien in Paris nach den Titelgewinnen von 1961 und 1964 zum drittenmal Hallenhandball-Weltmeister durch einen 13:10-Sieg gegen Ostdeutschland, der im zweiten Verlängerungsspiel stattfand.

wurde, gab man der DDR gar Chancen zum Titelgewinn. Aber Gruiă, der hervorragende Torschütze der Rumänen, war im entscheidenden Moment «da» und erzielte sechs Minuten vor Schluss den entscheidenden Torhauer.

aber 22:7 gegen die Schweiz – und holten sich mit Erfolgen über Schweden und Dänemark die Finalqualifikation. Ostdeutschland kam bisher überhaupt noch nie über zwei Tore hinaus.

Românii au avut în Gruiă și Guneș doi șuteri inepuizabili, adică exact ce ne-a lipsit nouă în acest meci. În fața unei asemenea echipe, cu o deosebită pregătire athletică, tehnică și tactică și nervi de oțel, o înfrângere la un gol diferență în prelungiri dramatice poate fi socotită o performanță.

ROMÂNIA este prima țară din lume care câștigă al 3-lea titlu de campion mondial la handbal. Și nici nu este de mirare când ai în formație un jucător de superclasă ca Gruiă, care a avut ultimul cuvânt cu 5 minute înainte de încheierea meciului final. Cei mai buni jucători ai învingătorilor din această după-amiază, alături de fantasticul Cornel Penă, au fost Oțelea, Samungi și Chiciat.

A TREIA OARĂ AUR PENTRU ROMÂNI

SPORTSKE NOVOSTI

SPORTSKE NOVOSTI

SPORTSKE NOVOSTI

Un clasament inedit al C.M. de handbal

1. Cehoslovacia (6)	33	26	1	6	640—423	53
2. Suedia (7)	36	25	0	11	582—466	50
3. ROMÂNIA (5)	27	20	2	5	473—360	42
4. Danemarca (7)	36	19	0	17	563—518	38
5. R.F. a Germaniei (4)	24	14	1	6	403—336	29
6. Iugoslavia (5)	26	11	3	12	487—414	25
7. Germania						
— echipa unită (3)	15	12	0	3	278—143	24
8. U.R.S.S. (3)	18	11	0	7	342—258	22
9. Ungaria (4)	24	10	1	13	420—423	21
10. Islanda (4)	18	7	1	10	267—304	15
11. R.D. Germană (3)	12	6	2	4	191—150	14
12. Norvegia (5)	21	6	0	15	294—320	12
13. Japonia (4)	14	5	1	8	235—350	11
14. Polonia (3)	12	4	1	7	193—216	9
15. Franța (6)	24	4	1	19	317—432	9
16. Austria (2)	6	3	0	3	66—80	6
17. Elveția (5)	14	1	1	12	168—256	3
18. Spania (1)	3	1	0	2	41—72	2
19. Finlanda (1)	3	0	1	2	46—60	1
20. Olanda (1)	2	0	0	2	18—54	0
21. R.A.U. (1)	3	0	0	3	28—58	0
22. Tunisia (1)	3	0	0	3	23—66	0
23. Brazilia (1)	3	0	0	3	33—78	0
24. Canada (1)	3	0	0	3	18—92	0
25. Luxemburg (1)	3	0	0	3	20—128	0
26. S.U.A. (2)	6	0	0	6	55—144	0

În cele 7 ediții s-au desfășurat 193 de partide în care s-au înscris 6201 goluri; în paranteză a fost notat numărul participărilor la C.M. a fiecărei țări.

RUMUNJSKA — NJEMAGKA DR 13:12 (12:11, 11:11, 10:10, 5:6)

TRECE »ZLATO« RUMUNJSKE

PARIZ, 9. marta — Palais de Handball. Gledalaca oko 7000. Sued. Janetstrom i Larson (oba Svedska).

RUMUNJSKA: Penu, Ciscid 2, Gruia 4, Gunes 3, Otelea, Samungi, Gatu 1, Nica 1, Popescu 2, Goran, Ilcu, Binea

NJEMAGKA DR: Frieske, Franke, Petzold 2, Langhoff, Senger

A fost o luptă titanică în care echipa lui Gruia a câștigat pe linia de sosire, pe deplin meritat. Nervii românilor au rezistat mai bine în minutele când tensiunea atinsese limite maxime și pentru acest lucru nimeni nu le poate contesta acest al 3-lea succes.

Reușisem să recuperăm în meciul retur conducând cu doi la zero, cu cinci la doi și cu șapte la trei la sfârșitul primei reprize. Partida părea ca și terminată; victoria noastră era sigură. Ne-am îndreptat, așadar, spre cabine cu sentimentul că meciul de la Bodelsbach pe care îl pierdusem la o diferență de un punct putea fi șters acum din amintire. Nu mai era cazul să ne facem complexe din cauza lui. Cît despre felul în care se purtau cu mine, acum în pauză, îmi dădeau că-mi recunoșteau meritele; îmi făceau semne cu capul, mă mîngiau pe creștet sau mă loveau ușurel pe spate. Chiar și Plessen, antrenorul nostru, zgîrcit la vorbă de obicei, îmi făcu semn din cap; de bună seamă se felicita pentru fericita inspirație de a mă fi convocat în lot după o atît de lungă pauză. Sau, poate, numai fiindcă era la mijloc calificarea în „Cupa Campionilor Europeni”!

Nici unul din noi nu regreta că, în meciul retur cu echipa din Bodelsbach, fusese folosit și Klaus Körner. Dacă, acum, după prima repriză, conduceam cu șapte la trei, aceasta i se datora, în primul rînd, lui și celor patru goluri pe care le înscrisese plonjînd irezistibil. Îndreptîndu-ne spre cabine, nici unul din noi nu se mai gîndea la precauția cu care Plessen ne anunțase că avea de gînd să-l utilizeze pe Klaus Körner în întîlnirea decisivă. Klaus evoluase de 18 ori în reprezentativa națională și era cel mai bun jucător din clubul nostru, dar Plessen îl ținuse, luni în șir, pe banca rezervelor, pentru simplul motiv că nu puteai ști niciodată la ce te poți aștepta din partea lui și pentru că avea pretenții mai mari decît toți jucătorii din echipă.

N-am fi pierdut, desigur, nici meciul în deplasare dacă m-ar fi avut pe mine în formație la Bodelsbach, tîrgușorul ăsta amărît, cu șase, cel mult șapte sute de locuitori, care păreau că trăiesc numai pentru vestita lor marmeladă și pentru echipa lor de handbal — nu mai puțin celebră — cel puțin pe acele meleaguri. Cînd se întîmplă să aibă loc, acolo, un meci, pînă și bolnavii cer să fie transportați la marginea terenului de joc iar numeroasele cărucioare pentru copii arborează, toate, fără excepție, fanionul alb-verde al clubului din localitate. Dar această echipă care încurcase socotelile atîtor favoriți are și ea punctele ei nevalorice, lesne de sesizat. De altfel, Plessen a fost nevoit să recunoască, de față cu mine, că ai noștri nu știuseră să se folosească de aceste slăbiciuni și că am fi cîș-

tigat jocul pe terenul lor dacă aș fi fost și eu în echipă.

Chiar dacă la început, nimeni din noi nu regretase că, pentru meciul retur, fusese introdus în echipă și Klaus Körner, această hotărîre nu putea să nu ne stîrnească atîtea amintiri: München, Lyon și, în primul rînd, Zagreb. Erau amintiri despre un coechipier încăpățînat și irezistibil, al cărui elan ne molipsea pe toți atîta timp cît norocul era de partea noastră; însă, de îndată ce ne aflam într-o situație critică, poate chiar disperată, același Klaus Körner uita de toate regulile, se lăsa tîrît în acțiuni nesăbuite, încălcînd într-un mod atît de grosolan regulamentul încît era mereu eliminat de pe teren.

Am fi putut realiza în prima repriză un scor și mai mare decît șapte la trei, dar îi promiseseam lui Plessen că nu voi acapara toate mingile de tras, străduindu-mă să-l activez, în special, pe Hartwig, un expert cum puțini există în aruncările din unghi ascuțit dar, totodată, o fire șd-văielnică. (Nu știu, ezită din modestie sau din solidaritate). Am reușit într-adevăr să-i pasez, în așa fel, încît a marcat două goluri excepționale; mingea urcase oblic deasupra portarului care îi ieșise în cale, apoi, se opri, parcă, în aer pentru

a coborî, în cele din urmă, atît de lin și calculat tocmai la „păianjen” încît și portarul echipei adverse îl aplaudă spontan, iar Hartwig se repezi spre mine: „mulțumesc, Klaus, mulțumesc!” Și imediat fugi înapoi, stingherit de ovatiile spectatorilor.

În pauză, cînd Plessen ne-a strîns în jurul lui, nimeni nu era atît de epuizat ca Klaus Körner. S-a lungit pe banca de sub cuier și, în loc să-și clătească doar gura cu apă minerală, a golit toată sticla. Nu da aproape nici o atenție recomandărilor tactice pe care ni le făcea Plessen. Deși înscrisese patru goluri părea în eclipsă de formă; gîfăia din greu, cu fața brobonată de sudoare, întoarsă spre fereastra deschisă, cu picioarele depărtate și coșul pieptului dilatat. Cine îl vedea așa, se întreba fără voie dacă Klaus va fi în stare să reziste încă o repriză. „Ai să rezisti?” îl întrebă Plessen, înaintea de a ieși pe teren. La această întrebare Klaus se ridică brusc din colțul lui, schițînd un zîmbet, de parcă ar fi fost modelul unui sportiv pe care îl poți folosi ca reclamă pentru orîșice fel de produs. „Se înțelege, Günther!”, răspunse, „Te mai îndoiști?”

Cît de vizibil creștea preocuparea lor, grija lor față de mine, mi-am dat seama

Încă din momentul în care m-am așezat pe bancă ca să discutăm împreună situația și mai ales în momentul în care n-am acceptat să-mi schimb tricoul, negru de transpirație, ca întotdeauna, cu unul proaspăt pe care mi-l întindea Hartwig. Privirile lor sceptice, întrebătoare îmi dădeau târcoale deși eu mă lungisem pe bancă, doar cu intenția de a mă relaxa. Pe semne, din cauză că nu mai făcusem, atîta timp, antrenament împreună cu ei și nu jucasem de mult în echipă, se credeau datări să-mi arate simpatia sau îngrijorarea lor. În timp ce reintram pe teren, mă înghioneau ușurel, încurajându-mă cu atingeri repezi. Pe fețele lor citeam nu numai că le plăcuse jocul meu dar și că erau dispuși să treacă cu vederea întâmplările din unele meciuri disputate în anii trecuți. Simțeam că erau bucuroși să-mă aibă iarăși alături de ei și că doreau să mă vadă în echipă și în întîlnirile pentru „Cupa Campionilor Europeani”.

Am fost întîmpinați cu aplauze. Cele mai puternice au izbucnit, însă, atunci cînd Klaus Körner a apărut în sala plină pînă la refuz. Era o sală nouă pe care o inauguram în compania echipei din Bodelsbach. Printre cei peste două mii de spectatori erau cîteva sute care veniseră

din Bodelsbach, grupîndu-se în spatele porții noastre. Aveai impresia că delegaseră jumătate din populația orașului ca să asiste la jocul echipei lor, iar unul din ei, poate primarul sau directorul fabricii de marmeladă, dirija corurile scandate. Sala începu să vuiască, îndată ce echipa din Bodelsbach trecu la atac.

Cu siguranță că, în pauză, hotărîseră acest atac prin surprindere, imediat după reluarea jocului. Ole Zesch, cel mai bun jucător din echipa lor, străpuse apărarea însușindu-și atacul; Hartwig nu reușise decît să tragă semnalul de alarmă, fără să-i țină piept; vinjos și îndesat, cu o ceafă de taur, Zesch se năpusti în semicerc și se rostogoli de-a berbeleacul. Lovitura de la șapte metri tot el o execută-o, atît de năpraznic, încît Werner, portarul nostru, abia a reușit să atingă mingea cu vîrfurile degetelor, fără să o poată reține. Violenta lovitură parcă-l izbise de propria-i poartă. Dezamăgit, Werner trimise mingea spre centru, în brațele mele. Am așteptat pînă ce au venit în fugă și ceilalți, iar, în tot acest răstimp, azeam galeria adversarilor, triumfătoare, cerînd cel de-al doilea gol. Deslușeam, însă, pentru prima oară, și glasul suporterilor noștri care nu făceau decît să-mi scandeze ritmic numele „Kör-ner!”.

Vocile lor păreau un vuiet de uragan; mă însoțeau și mă purtau, atîta timp cît mingea se afla în posesia mea.

De bună seamă, adversarii noștri scontau că mai au șanse din moment ce conduceam cu șapte la patru. După atacul prin surprindere, sala fu cuprinsă de o tensiune neașteptată. Galeria din Bodelsbach cerea imperios noi goluri; ai noștri îi replicau scandînd numele lui Klaus Körner. Felul cum articula acest nume era și o încurajare și un avertisment. Iar Klaus, pe care îl crezusem, în pauză, la capătul puterilor, parcă vrîdea mingea, atrăgînd-o spre el în orice poziție, cu orice gest. Mingea îl cădea. Mingea i se lîpea de vîrfurile degetelor. Mingea dansa pe antebrațul lui, se rotea ca o sîrlează, sărea, zvîcnea și se ascundea, făcea cu ochiul adversarului și își bătea joc de el, întocmai cum voia Klaus. Eram aplaudați la scenă deschisă, ori de cîte ori începeam să ne rotim în fața dispozitivului defensiv al adversarilor sau cînd ne opream oferind spectacolul unei mingi circulînd de la un jucător la altul, scurt — lung — scurt, dar aplauzele cloceau tumultuos îndată ce Klaus se pregătea să șuteze; venind în atac, el se avînta deasupra brațelor ridicate ale apărării, mîna cu mingea vibra înapoi, dar în loc să arunce, el fenta, se infiltra cu o întorsătură neașteptată în sistemul lor de apărare și plonja în semicerc. Iar din plonjon trăgea la poartă.

Dacă adversarii n-ar fi schimbat portarul în repriza a doua, am fi realizat poate un avantaj de șase puncte, dar băiatul slăbuț și serios pe a cărui față nu puteai citi nici satisfacție și nici bucurie, zbura în întîmpinarea fiecărei lovituri, zădărnicea pur și simplu orice încercare iar cînd a reușit să devieze cel de-al doilea plonjon al meu, un freamăt de admirație a făcut să tresalte sala, înainte de a izbucni în ropote de aplauze. Nu numai că mă măsura din priviri; părea să ghi-cească dinainte orice mișcare; era peste tot și zădărnicea orice manevră cît de rafinată. Nici Hartwig cu aruncările lui lansate nu izbutea să-l inducă în eroare pe Hebbi Pregel, portarul rezervă al echipei din Bodelsbach, care era cantaragiu în afurisita și vestita lor fabrică de marmeladă.

Mai întîi, s-a părut că Hebbi Pregel pe care l-au pus în poartă în cea de a doua parte a jocului, deși încă nu susținuse un meci mai important, o să izbutească să-l

tină în șah pe Klaus prin însăși perfecțiunea cu care știa să-i servească replica. Un mecanism secret părea să-l lege, o relație care-l făcea să adopte un calm crispat, să se ghemuiască de îndată ce Klaus era în posesia mingii, să se învîrtească cu pași mici și repezi, gata să contracareze, gata de luptă înainte cu mult de a se contura vreun atac, alarmat fără voie, provocat fără voie de pericolul pe care îl înfrunghia Klaus. Cum se mai spionau! Cum se studiau reciproc! Nimeni n-ar fi fost în stare să prevadă ce drum va lua mingea trasă de Klaus a cărui figură era tot atât de nepătruns ca aceea a unui jucător de poker; Hebbi Prengel, însă, cunoștea dinainte traiectoria, o calculase, aștepta. Lui trebuie să-i mulțumească adversarii noștri că au reușit să reducă scorul la șapte-șase, dar lovitură de la șapte metri acordată în favoarea lor mi se pare chiar și astăzi discutabilă.

Galeriile scandau, tropăiau din picioare loveau din palme de parcă ar fi susținut și ele o întrecere. Sala tălăzuia. Am riscat o acțiune personală după ce Hartwig mă ajutasă să mă demarc schimbînd rapid pozițiile; m-am avîntat, am descifrat expresia de pe fața portarului care mă aștepta cu picioarele ușor depărtate și cu brațele deschise. De data asta am știut că îl voi învinge, încă înainte de a șuta. Am marcat în plină săritură, mingea a tîșnit spre poartă între picioarele lui Hebbi Prengel; scorul era acum opt la șase, dar ce era și mai important, acest gol păru să deschidă o ecluză, să destrame resemnarea care se lăsase deasupra noastră; era un semnal, un apel. Cît de mult îl așteptasem, mi-am dat seama cînd m-au înconjurat toți. Pînă și Werner își părăsi poarta ca să-mi strîngă mîna, ca să mă înghiontească prietenește. Nu m-am mulțumit să primesc aceste felicitări. De data aceasta, am fost eu acela care i-a îndemnat să-și arate toate posibilitățile: „Haideți, băieți! Haideți, o dată!”

După ce Klaus majorase iar avantajul, prin acțiuni personale, marcînd două goluri, adversarii noștri au părut că au intrat în derută; i-am presat în fața porții lor, retezîndu-le atacurile; i-am silit să se opere cu ghearele și cu dinții. Acum, un alt gol înscris de noi, ar fi mai curînd în țirăa lucrurilor decît o egalare din partea lor. Jocul nostru se desfășura impetuos iar Klaus era pivotul neobosit, intercepta mingea, dirija, demonstrînd împreună cu Hartwig un joc de pase care declanșa aplauze. Și deodată, Klaus

străpunsse barajul. Sosise momentul care avea să hotărască soarta partidei. Rămăsese aproape singur în fața porții mai avea în cale doar pe Ole Zesch, apărătorul cu ceafă de taur, care se repezise spre el. Deși toți îl urmăream pe Klaus, nimeni nu observă decît atît: acesta străbătuse zidul apărării, iar acum încerca să șarjeze; urmărea doi pași săriți, energici, apoi Klaus se înălță drept ca luminarea deasupra jucătorului advers care nu mai putea să-i împiedice, acum, brațul ce se pregătea pentru aruncare, nu mai putea reține golul iminent — cel puțin așa se părea. Dar, iată că, încă înainte de a șuta,

capul lui Klaus căzu pe spate, gura i se căscă, trupul se arcui și se prăbuși la pămînt. Gemea, tinîndu-și o mîna pe abdomen. Ole Zesch îl sprijinea. Arbitrul n-a dictat lovitură de pedeapsă. Cînd Plessen apără pe teren alergînd, cu cheile zornînd în buzunarul jachetei, și el credea, ca mulți din noi, că de vină era vechea entorsă a lui Klaus.

Dacă Hartwig nu observase nimic, cel puțin arbitrul ar fi trebuit să vadă ce s-a întîmplat. Era, doar, lîngă noi cînd m-am lansat în fața lui Zesch, gata să șutez; nu se poate să nu fi observat cum se petrecuseră lucrurile. Hebbi-Prengel ie-

șise prea mult din poartă, trebuia doar să arunc mingea deasupra lui; așa fi înscris cu siguranță. Dar atunci s-a întîmplat ceva ce nici unul n-a vrut să vadă și nici unul nu vrea să mă creadă pînă astăzi: la un pas de apărătorul cu ceafă de taur, mă pregăteam să trag, suspendat deasupra lui și, în această clipă, el m-a izbit cu cotul în abdomen, încît mi-am pierdut echilibrul. N-a fost o lovitură care nu poate fi dovedită. Am căzut la pămînt iar Plessen și ceilalți care au venit în fugă erau siguri că totul se datoră vechiului meu accident; nici unul nu observase că fusesem faultat. De aceea nici n-au înțeles de ce am refuzat să strîng mîna pe care mi-o întindea Ole Zesch. Noi doi, însă, știam ce se întîmplase în realitate dar el era mai puțin surprins de refuzul meu de a-i da mîna decît suporterii echipei sale care începură să mă fluiera cînd am deschis brațele ca să trag aer în piept.

Klaus Körner se accidentase înainte de a șuta; totuși s-ar fi convenit să dea mîna cu Ole Zesch. Cît de mult le pierise siguranța, cît de vizibil îi retrăgeau simpatia lor vîzînd că refuză să accepte scuzele unui adversar. Chiar și admirația lor se răcise. Poate că Plessen ar fi trebuit să-l scoată de pe teren; era doar accidentat, acțiunile lui deveneau din ce în ce mai imprecise; își pierduse rapiditatea, în fața semicercului părea dezorientat. Jocul lui nu se mai caracteriza acum prin risc dus la extrem ci prin precauție; cite o dată l-ai fi putut lua drept un jucător care face pur și simplu act de prezență fără nici o trageră de inimă.

Durerea nu se mai liniștea, era o durere în abdomen care mă săgeta ori de cîte ori făceam un pas. Mă întrebam dacă n-ar fi fost mai bine să părădesc terenul. Dar Plessen nu-mi făcu nici un semn. În cele din urmă am reușit să mă încadrez îdr în echipă, deși mă retrăsesem în ultimile linii, dirijînd jocul mai mult din spate. Trebuie să scap mai întîi de durere pentru ca să-i mobilizez iar pe băieți, în iureșul finalului de meci. Din cauza mea treceam acum, prin momente critice. Totuși, am reușit să-i oferim lui Hartwig două șanse ca la carte; că n-a izbutit să le transforme este din cauza lui Hebbi Prengel care zbura cambrat, cu brațele deschise în întîmpinarea mingii, deviind-o deasupra porții. Adversarii noștri au marcat o singură dată în acest răstimp; Ole Zesch a fost acela care a trimis mingea în poartă, cu atîta furie încît a rămas înfiptă între bară și plasă.

ECHIPA

Jocul devenea din ce în ce mai dur. Ambele echipe fură penalizate cu cîte o lovitură de pedeapsă dar portarii au avut grijă ca scorul să rămînă neschimbat. L-am menajat cît am putut pe Klaus. După cîva timp, se părea că își revenise; trecu iar la atac, riscă un șut la poartă, schiță, revenind în goană, o nouă combinație cu Hartwig și Walter Purschell. Emană atîta spirit de luptă încît ne molipsise din nou pe toți cu elanul lui. Acum, își revenise și îi trăgea iar pe toți după sine, ținea iarăși itele jocului în minile sale. Klaus reprezenta din nou, cel mai mare pericol pentru adversar. Nici n-ar fi fost nevoie să ne îmbărbăteze, să ne îndemne să punem cît mai mult suflet în ultimele minute ale meciului; însuși jocul lui era un imbold.

Apoi, cînd durerile s-au mai potolit (aproape le și uitasem), i-am avertizat pe toți că ne apropiem de sfîrșit, după ce Plessen îmi dăduse mie semnul stabil. Deși conduceam la o diferență de numai un punct eram siguri de victorie. Îi blocașem pe adversari în jumătatea lor de teren. Îi asediam. Prevedeam orice încercare de degajare și o zădărniceam în fașă. Da, îi puseseam în situația de simpli figuranți. Le-am demonstrat că nu-i de ajuns să știi să faci marmeladă. Că erau la strîmtoare se vedea și după comportarea lui Hebbi Prengel, băatul de la cîntar: înainta și se retrăgea dansînd parcă, în ritm de step, își avertiza coechipierii, le indica breșele. Ce făceam noi în aceste momente? Îmi amintesc și acum bătuile încurajatoare pe umăr, semnele prin care echipa îmi dădea să înțeleg nu numai că era de acord cu jocul meu ci se și bucura că fac parte din ea. Iată-l, în sfîrșit, pe Hartwig, țișnind din colț! Risc o aruncare din întoarcere, mingea se lovește de bară și ricoșează înapoi la Hartwig; rămîne în posesia noastră.

Eram, într-adevăr, superiori. Golul care ar fi mărit avantajul nostru parcă plutea în aer, iar în momentul în care Klaus se pregăti să șuteze, parcă am și văzut mingea în plasă. Totuși, mingea s-a lovit de bară și cum Hartwig a reușit să reîntre în posesia ei, am făcut o cursă înapoi pentru a construi un nou atac. Evoluam în fața semicercului făcîndu-i pe adversari să se agite în gol și deodată Klaus se pregăti din nou să șuteze. De unde avea atîta putere ca să se înalțe așa de sus? Țișni deasupra tuturor — instantaneele care l-au surprins în aer, cambrat, par să dezmință că forța proprie

l-ar fi purtat atît de sus. — Își luă elan, ca și mai înainte. Și, ca la prima încercare, în fața lui se află un singur apărător, care — cel puțin așa se părea — nu ar fi putut să zădărnicească lovitura iminentă. Se împrăvisă cu Ole Zesch care îl ajungea lui Klaus numai pînă la umăr. Nici arbitrul și nici unul din noi nu a observat mai mult; cu o clipă înainte de a înscris, Klaus, scoase un țipăt, mingea îi căzu din mînă. Din săritură, el se prăbuși deasupra lui Ole Zesch care îl prinse și-l lăsă să alunece pe tușă unde Klaus își strînse gemînd genunchii sub el. Numai această imagine ne-a rămas întipărită: apărăto-

rul, ghemuit, gata să-l întîmpine, nu cu brațele deschise dar cu picioarele depărtate, căutînd parcă un echilibru, atacantul alături de el și totodată deasupra lui, cu brațul întins, gata de aruncare. Nici unul din noi nu a reținut alt amănunt.

Cum se face că nimeni n-a observat nimic nici de data aceasta? Cum se poate ca însuși arbitrul să ignoreze ce s-a întîmplat cînd m-am înălțat, ca și prima oară, în fața lui Ole Zesch pentru a șuta pe deasupra lui? Hebbi Prengel înaintase prea mult, l-aș fi învins cu siguranță. Ridicîndu-mă cu un salt puternic deasupra apărării eu mi-a trecut

prin minte că Ole Zesch, care reprezenta ultimul obstacol, se afla iar acolo. Eu nu vedeam decît unghiul lung al porții și tricoul vîrgat al portarului; vedeam și mingea pătrunzînd în colțul din dreapta, sus, cu acest instinct infailibil care ne permite să anticipăm un rezultat în răstimpul unei singure secunde. Să-l fi atins în aer? Ole Zesch se afla chiar în fața mea. Nu putea, deci, să evalueze decît într-un spațiu redus, fără gesturi largi, destul de. O simplă întoarcere i-a fost de ajuns, o răsucire violentă, o nouă izbitură cu cotul, de astă dată sub abdomen. Dureea m-a năpădit în plin asalt și m-a doborât deasupra lui. Plessen și antrenorul m-au ajutat să mă ridic dar nu eram în stare să merg drept; durerea era atît de cumplită încît nu izbuteam să mă stăpînesc.

Arbitrul a întrerupt jocul pînă cînd Klaus s-a ridicat, iar, în picioare. N-a dictat nici o lovitură de pedeapsă — fapt aplaudat de suporterii echipei adverse — ci numai mingea de arbitru. Dacă s-ar fi acordat un penalty, noi l-am fi executat, firește, deși n-am fi știut motivul. Nimeni, nici arbitrul măcar, nu observase că se comisese un fault. Nimeni n-a protestat, numai Klaus, contorsionat, cu fața schimonosită, i-a atînat calea arbitrului, în fața semicercului nostru, silindu-l să ia act de reclamația lui, cerîndu-i să revizuiască decizia. Oare n-a văzut nimic? Asta se cheamă imparțialitate? N-ar fi cazul să arbitreze mai bine un meci de babe? Arbitrul l-a avertizat.

De bună seamă, toți credeau că vechea mea entorsă era de vină; de aceea dezaprobau cuvintele pe care le adresasem arbitrului. Dar trebuia neapărat să-l fac să recunoască că greșise. Acum, cînd se întîmplase a doua oară, trebuia să-i semnaliez ce se petrecuse în realitate, chiar cu riscul de a primi un avertisment. Și m-a avertizat prompt, în clipa în care echipa adversă reușise să egaleze. Scorul era opt la opt. Plessen îmi făcu semn să părăsesc terenul. Acum voia să mă înlocuiască, dar m-am făcut că nu-l observ gestul. Deși nu mai rezistam, voiam cu orice preț să particip la ofensivă, din fundul terenului, servindu-l pe Hartwig; doream să particip numai la o singură ofensivă ca să părăsesc, apoi, cu inima împăcată terenul.

De ce s-o fi ambiționat Klaus să nu treacă pe banca rezervelor deși Plessen i-a făcut de mai multe ori semn? Șchio-pătînd, apăsîndu-și o mînă pe abdomen, juca pe extrema dreaptă, poticnindu-se,

SIEGFRIED LENZ

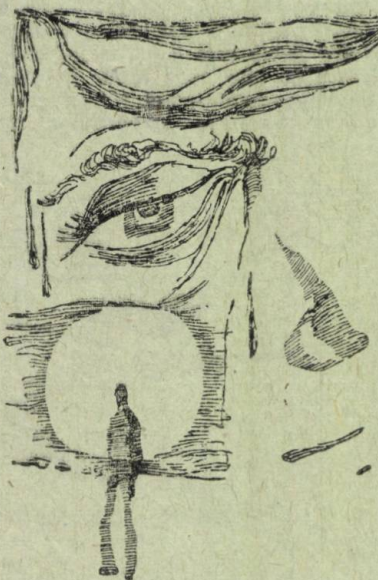
prinzînd însă mingea sigur, trimiţînd spre Hartwig cu o precizie la care nimeni nu se aştepta. Hartwig, în imediata apropiere a semicercului era în aşteptare; prinsese mingea, dar Ole Zesch îi dăte peste mîna. S-a acordat lovitură liberă în favoarea noastră. Încă nu ne dezmeticisem; nu ştiam cine va executa lovitură liberă. Deodată am văzut mingea în mîna lui Klaus.

Am luat mingea şi am aşteptat fluierul arbitrului, încovoiat (durerea nu-mi dădea voie să mă îndrept); urmăream cu coada ochiului poziţiile jucătorilor noştri. În clipa aceea încă nu mă hotărisem cui să-i trimit mingea. La cîtiva paşi de mine, Ole Zesch aştepta fluierul; degetele lui, răşchirate, se pregăteau parcă pentru o acţiune specială. Apoi se auzi fluierul şi am tras, cu sete. Mingea l-a lovit pe Ole Zesch drept în faţă, cu un vuiet surd. L-am văzut cum i s-a prăvălit capul pe spate, cum şi-a acoperit faţa cu mîinile, cum a vrut să se îndrepte, bîlbînd, învîrtindu-se pe loc, spre portarul lor.

Oare cui îi va trimite Klaus mingea? — ne-am întrebat văzînd că insistă să execute lovitură liberă; nefăcîndu-i semn nici unuia din noi trebuia să fim cu toţii pregătiţi. Mai erau patru minute pînă la sfîrşitul partidei. Scorul se menţinea egal. Cine ştie, poate tocmai faptul că nu făcuse semn nici unuia dovedea că avea o intenţie ascunsă, că plănuia o răzbunare nejustificată, că voia să cucerească o satisfacţie care nu-i folosea nimănui, decît, poate, lui. Cum se concentra în vederea loviturii? Se afla la numai cîtiva paşi de Ole Zesch şi de la această distanţă l-a lovit în plină faţă. Nu numai suporterii echipei din Bodelsbach l-au acoperit pe Klaus după un moment de perplexitate, cu fluierături şi huiduieli, apropiînd apoi cu aplauze nebuneşti verdictul arbitrului care se îndreptase spre el, cu un gest care avea rigiditatea unui simbol, somîndu-l

să părăsească terenul. Cu patru minute înainte de terminarea partidei, Klaus a fost eliminat din joc. Nu ne-am întors privirile după el.

De data aceasta, la lovitură liberă executată de mine, arbitrul a găsit, în sfîrşit, cu cale să considere că s-a comis un

fault; s-a repezit spre mine, a încremenit, cu braţul întins, cu degetul arătător prelungit grotesc, arătînd spre ieşire. Mi-am îndreptat ochii spre jucătorii noştri: de ce nu-l înconjurau, de ce nu protestau? De ce nu-l asaltau, de ce nu-l sileau să-şi retracteze decizia? De ce erau atît de deprimaţi, cu capetele plecate văzînd că unul din ei era eliminat din joc cu patru minute înainte de sfîrşitul partidei? Cum puteau fi de acord cu această hotărîre?

M-am uitat la arbitru care se complăcea în rolul de indicator rutier, rigid şi neiertător. Am părăsit terenul, am trecut printr-un culoar al descurajării, apoi, păsînd prin rîndurile suporterilor echipei adverse, printr-un culoar al indignării.

Cînd Klaus a părăsit terenul, îndreptîndu-se spre banca rezervelor, Plessen nu i-a mai făcut semn să se așeze. Antrenorul nostru părea să nu-l vadă. După o scurtă ezitare, Klaus plecă mai departe, tot apăsîndu-şi mîna pe abdomen, fără grabă sau consternare, așînd o expresie în care citeai mai de grabă un fel de dispreţ timid şi a dispărut în gangul de sub tribune care duce spre cabine. Nu s-a întors nici o singură dată spre noi, spre terenul de joc unde arbitrul se trezea din uimire pentru a da semnalul de continuare a jocului. Aşa cum se depărta nu părea că ar dori să se justifice vreodată faţă de noi.

Am intrat în cabină şi m-am îmbrăcat. Încă nu isprăvisem, cînd un vuiet surd de tropăieli şi ropote de aplauze vesti din sală că scorul se modificase: echipa din Bodelsbach, în superioritate numerică, preluase conducerea.

Ştiam că mai tîrziu, după meci, nu vom avea ce să ne spunem. Plessen va tăcea; toţi din echipă vor tăcea. Poate că vor reuşi chiar să vorbească de faţă cu mine despre acest meci fără să-mi amintească numele; în orice caz îmi vor da să înţeleg cît de mult ţinea echipa la mine. De ce aş aştepta sfîrşitul partidei?

În româneşte de Nicolae REITER

★★★

Siegfried Lenz, scriitor vest-german (n. în 1926 la Lyck) autorul unor nuvele (Atît de tandră era Suleyken, Vîntătorii batjocurei), romane (Erau ulii în văzduh, Duelul cu umbra, Ora de germană, Plîne şi jocuri, acesta din urmă avînd subiectul inspirat din lumea sportului).

...ȘI CROSUL A FOST ANULAT

Trecuseră mai mult de două ore de când cei 43 de participanți la un cros disputat la Kuala Lumpur (Malaezia) ar fi trebuit să ajungă la finišul probei. Mai mult, nici-unul din ei nu se zărea măcar la orizont.

Intrigați, oficialii s-au urcat în mașini și au pornit pe traseu, apoi în diferite direcții în scopul de a-i descoperi pe sportivi. Și au descoperit, într-adevăr, plutonul înaintând în trenă susținută la o distanță de peste 10 km de traseu și într-o direcție cu totul opusă celeia în care se afla sosirea.

Ce se întâmplase? Alergătorul din fruntea plutonului se rătăcise de traseu și toți ceilalți îl urmăseră... orbește. S-a constatat că mulți dintre concurenți parcurseseră peste 16 km în loc 11 cît măsura cursa lor care, bineînțeles, a fost anulată...

THEATRE DE NEUCHÂTEL

Soirées Sportives

Club de Culture Physique

DE NEUCHÂTEL

SAMEDI ET DIMANCHE
20 ET 21 MARS 1909

BUREAU 7 HEURES ET DE
RIDEAU 8 HEURES

M. Petermann
PORTARLIER

Champion (poids - moyenne)

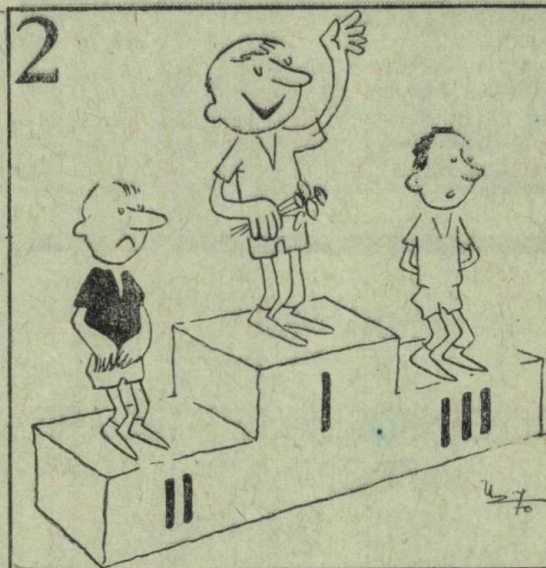
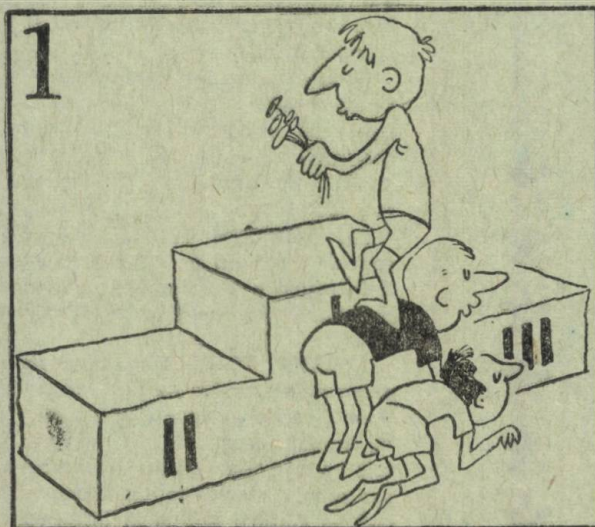
M. Michel Michail (Gonguina)
• NEUCHÂTEL
amateur

A concours de
LA SCURNOISE
Neuchâtel

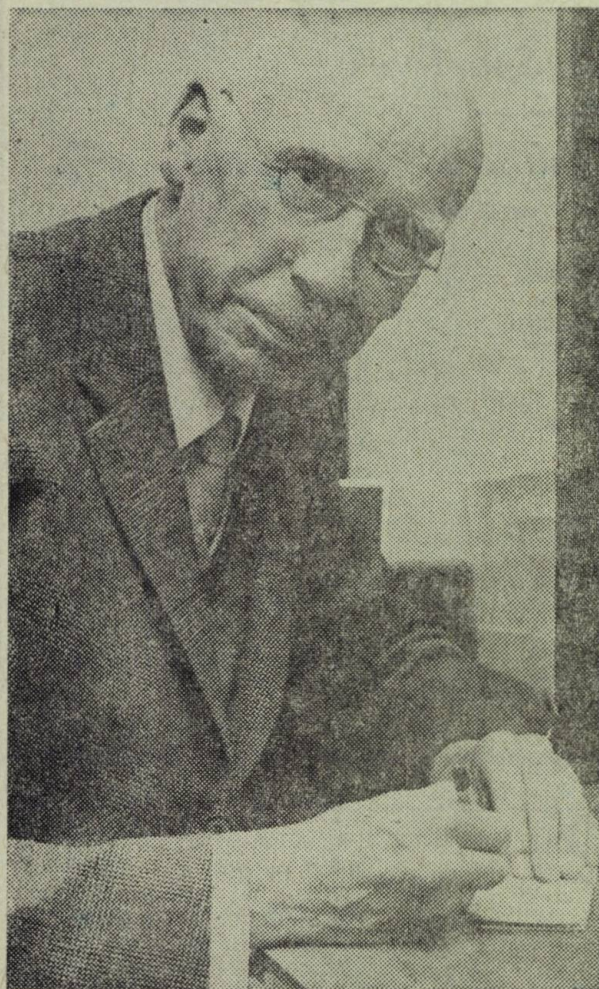
Iată un fragment din afișul-program al unei gale de lupte greco-romane, desfășurată cu 62 de ani în urmă, în orașul Neuchâtel și în care un român, aflat la studii în Elveția, îl înfrunta pe campionul țării.

Pentru completare vom arăta că victoria i-a revenit românului, care nu era altul decât cel ce avea să devină un emerit polisportiv al timpului său, încununat cu titlul de campion național al României la bob. Este vorba de colonelul Mihai Mihail din Statina.

Din colecția V. Firoiu

FĂRĂ CUVINTE
Desen de N. CORNELIU

MAI MULT
DECÎT O
ÎNDELETNICIRE TRECĂTOARE
SPORTUL
E ÎNSUȘI UN CREZ

Confesiunea dl. TORSTEN TEGNER, decanul de vîrstă al ziariștilor sportivi din lumea întreagă.

Renumit pe tot globul, pe care l-a străbătut în lungă și agitata lui activitate de sportiv de performanță, de reporter și cronicar, de autor de cărți cu o largă circulație în librăriile internaționale, ca oficial al organizațiilor sportive din care face parte, domnul TORSTEN TEGNER a ajuns în zilele noastre, prin neîntrerupta sa activitate și prin generozitatea naturii, în cel de-al nouălea deceniu al vieții, fiind consacrat, de drept și de fapt, ca *dcan de vîrstă al ziariștilor sportivi din lumea întreagă.*

Într-adevăr, la cei 82 de ani, invitatul nostru privește cu mîndră satisfacție în trecut, — un trecut care se desfășoară în două secole — dar nu a renunțat la activitatea actuală, după cum nu pregetă să scruteze viitorul, pe deplin optimist și întotdeauna convins de reușita acțiunilor sale, ale omenirii, pentru a fi și a rămîne util colectivității suedeze și celorlalte de pe tot întinsul pămîntului.

...Se regăsește astfel concurent la starturi olimpice, animator cu scrisul și cu contribuția sa organizatorică în viața sportivă a Suediei, în care se bucură de o popularitate evoluată în simbol.

În patria sa, TORSTEN TEGNER nu mai e o identitate ci de-a dreptul o noțiune pe care și-o apropie, deopotrivă, cei tineri, ca și cei bătrîni.

Generație după generație l-a moștenit pe acest ilustru sportiv suedez și l-a transmis celei următoare, tot pe meterezele activității, ca pe un bun legitim și indispensabil, ca pe o noțiune adînc implicată în firea lucrurilor...

Dar TORSTEN TEGNER nu folosește sportul drept un mijloc pentru a-și făuri și întreține o notorietate, nu-l consideră de fel un vehicul pentru a se păstra în actualitate.

TORSTEN TEGNER adaugă acum acelei experiențe sportive de șapte decenii, prin împrejurările pe care i le-a conferit vîrsta, înțelepciunea desprinsă din evenimentele pe care le-a trăit, le-a cunoscut aievea sub raport istoric, politic, economic și social, al culturii sale și al însăși voluptății mișcării prestate.

— Odihna nu e bună decît pentru a-ți pregăti forțele, ca s-o iei apoi din nou la

drum. Am ajuns la vârsta de 82 de ani, dar eu consider că am trăit 164 de ani, adică dublu, prin cât m-am mișcat, am învățat și am înfăptuit — susține T.T.

...Și poate că nu exagerează și nici nu greșește.

A fost prezent la toate edițiile Jocurilor Olimpice începând din 1912; i-a cunoscut personal pe Pierre de Coubertin și pe marele Fridjof Nansen, după cum i-a cunoscut pe toți marii oameni ai sportului din secolul nostru. Despre TORSTEN TEGNER se poate afirma, pe bună dreptate, că e martorul viu al istoriei sportive a secolului XX.

— Cum ați descoperit sportul?

— ...Fiu al secretarului Curții Supreme de Justiție a Suediei și al unei celebre compozitoare, am fost crescut în spiritul respectului pentru adevărul riguros și al frumosului.

La vârsta de 12 ani, într-o excursie cu bicicleta, împreună cu fratele meu Gösta, care avea 15 ani, am trăit o mare dramă la 50 de kilometri depărtare de reședința de vacanță a părinților noștri, spre care ne îndreptam atunci, mi s-a frânt bicicleta. N-am consimțit să fiu purtat pe cadrul bicicletei de către fratele meu și nici să iau trenul ci l-am lăsat pe el să plece în șă, iar eu am continuat drumul pe jos, de unul singur.

Și astfel, după două zile, copilul care plecase la drum pe bicicletă a ajuns la destinație... sportivul care avea să rămână tot restul vieții sale.

Rezultatul mi-a dovedit că totul e să vrei și să crezi în ceea ce vrei. Și vă rog să credeți că mai bine m-am simțit eu, după ce acoperisem lunga cale istovitoare pentru vârsta mea de atunci ca pedestraș, decât fratele meu pe care l-au adus roțile cu cauciuci.

A fost cea dintâi investiție pe care o făceam în acel univers al sportului, în care am rămas pe deplin și definitiv.

Apoi, viața sportivă a devenit ea însăși viața mea. Atletismul, înaintea jocurilor sportive, schiul, patinajul și sânișul, inerente oricărui locuitor al țărilor nordice, au fost și au rămas sporturile mele de bază.

Viața VIKINGILOR, eroilor ILIADEI, pildelor personajelor ODISEEI, exemplele luate din istoria mai apropiată a patriei mele, din ceea ce au înfăptuit străbunii mei suedezi, mi-au întreținut interesul și au constituit, întotdeauna, în toate etapele vieții, îndemnul pentru mine însumi.

Astfel mi-am completat educația voinței, mi-am dovedit mie însumi măsura posibilităților de care dispun și tot astfel, depășind mari dificultăți bănești, am reușit să preiau publicația de sport „IDROTTSBLADET” cu numai 10 coroane suedeze în buzunar, luptând din greu, timp de doi ani și jumătate pentru a achita împovăratele datorii bănești pe care le contractasem.

Dar când lupti cu convingere nu se poate să nu ieși la liman.
— Pe cine îl socotești dumneavoastră drept cel mai de seamă sportiv al lumii, — din toate generațiile lumii moderne?

— Pentru mine, figura lui FRIDJOF NANSEN păstrează simbol de icoană.

Nu numai prin ceea ce a realizat ca performanțe sportive, nu numai pentru ceea ce a încercat, ca explorator, spre Pol, atingând, cu tovarășul său de drum, nu mai puțin celebrul Johansen, 86,4° în ținutul extremităților nordice, nu numai că a luptat, apoi, ca om politic, să inițieze, să aplice și să instauraze o morală de apropiere între toți oamenii de pe TERRA, în acele zile cenușii de după un cumplit război mondial, dar și pentru că, prin fapta lui neînfrițată de a veni în ajutorul unei populații amenințate cu moartea, a salvat 100.000 vieți omenești, în cursul catastrofei foamete de la Saratov, în anul 1920.

Vitalitatea acestui om, întreținută de înaltul lui umanism, mă fac să-l consider drept cel mai mare sportiv al lumii pentru că el și-a continuat viața de luptă leală, aplicând nobilele precepte ale învățaturii sportive în faptele sale de fiecare zi.

— Ce performanță sportivă apreciați dumneavoastră drept cea mai de seamă din zilele noastre?

— Cred că săritura de 8,90 metri realizată în cursul Jocurilor Olimpice de la Ciudad de Mexico, în 1968.

— Dacă ați scrie un nou manual sportiv despre ce ați prefera să tratați acum și ce ați recomanda celor care pășesc pe poarta de aur a sportului, ca începători?

— Hotărât că aș scrie despre ținuta sportivului, despre lațura psihologică, morală a acestei nobile îndeletniciri care în ultimul deceniu, s-a dovedit mai mult viguroasă, decât educativă. E nevoie, e absolută nevoie de o asemenea carte, de tot mai multe asemenea scrieri. Musculatura nu poate, nu se cuvine și nu trebuie sub nici un motiv să conducă rațiunea!

Iar celor care încep acum, le-aș indica cu degetul arătător în gest imperativ, să urmărească onoarea sportului absolut.

Asta vrea să însemne: onestitate deplină, ajutorarea tovarășilor de sport, — deopotrivă, pe coechipieri și adversari, — urmărirea finalizării inițiativelor, fără a neglija însă studiul și munca profesională, viața de familie și distracțiile decurgând din preocupările inerente fiecărei etape a vârstei.

De mă veți întreba, cum de e totuși posibil să împăcăm toate aceste precepte cu prerogativele psiho-fizice ale etapelor vârsteilor, vă voi răspunde: totul e posibil dacă te călăuzește modestia și cumpătarea, dacă ști să eviți excesele, în orice domeniu, dacă faci din mișcarea fizică un mijloc fundamental de viață. Motocicleta, bunăoară, ca și automobilul și, în general, viața mecanică crează un sedentarism care e inamicul nr. 1 al fiziologiei omului.

— Ca vechi și competent sportiv, cui acordați dumneavoastră prioritate: sporturilor individuale sau celor de echipă?

— Sportul de echipă e fundamentat pe cel individual, care păstrează esența personalității la care subscriu fără ezitare.

— La cât apreciați volumul scrierilor dumneavoastră în materie de sport?

— La circa 30.000 articole, cuprinzând, bineînțeles, și broșurile, cărțile și conferințele întocmite, — articole apărute în primul rând în „IDROTTSBLADET”, publicația condusă de

mine, în ziarele din Suedia și Norvegia, în reviste de sport din nenumerate țări etc.

— Un adevărat Everest, dacă suprapunem toate filele de manuscrise și toate tirajele apărute...

— ...pe care, de e necesar, mă încumet să-l urc, de bine ce, la cei 82 de ani la care am ajuns, mai scriu cronici sportive, înot, schiez și umblu mult pe jos, — firește — în lungi plimbări cu care îmi încep fiecare dintre zile.

— Cunoașteți sportul românesc?

— Când România participă atât de intens și atât de valoros la desfășurarea vieții sportive internaționale, când România are campioni olimpici și mondiali și când în această țară sportul se bucură de o bună organizare, cum credeți care dumneavoastră

că aș fi putut — ca sportiv și ca ziarist, să nu aprofundez prezențele românești în universul sportiv?

Cunosc, prețuiesc și admir progresul poporului român și în domeniul sportului, și-i urez să-și împlinească aspirațiile pe linia drepturilor pe care le conferă splendidele sale investiții în acest domeniu.

Și sînt convins, că activitatea sportivă a României este o notabilă contribuție umanitaristă la formarea oamenilor de mîine ai civilizației noastre, o activă participare la nobila luptă pentru pacificarea omenirii.

Sînt deziderate, urări și constatări.

V. FIROIU

ISTORIE PUNCTATA

secolul IV î.e.n. Istoricul grec Iustinus Iunianus scrie că regele Filip al II-lea, tatăl lui Alexandru cel Mare, a cumpărat 20 000 de iepe de la daci pentru a îmbunătăți rasa cailor macedoneni. Nu poate avea cai buni cel ce nu este călăreț bun.

secolul III î.e.n. Conducătorii cetăților de pe malul Mării Negre: Histria, Tomis, Callatis distribuiau anual ulei, în mod gratuit, pentru uzul efebilor care făceau exerciții fizice în gimnazii. Au creat condiții materiale pentru performanță.

secolul VI. Un joc numit „ciur” exista la vechii slavi, după mărturii istorice. Petre Ispirescu scrie în „Jucării și jocuri”, apărută la Sibiu în 1885, că la jocul numit poarca, practicat și azi în unele regiuni ale țării, groapa în care se introducea poarca cu un ciomag, era numită de copii tot „ciur”. Desigur, nu este vorba de o coincidență, ci de o terminologie comună.

secolul XIII. Un edict regal din anul 1279 interzice în Transilvania vînătoarea în ziua de duminică. De unde rezultă că

încă de acum 700 de ani vînătorii au preferat vînătoarea bisericii.

secolul XIV. Ling Oradea s-au găsit în secolul trecut patine de os și tălpi din lemn pentru alunecatul pe gheață sau mersul pe zăpadă păstrate din sec. al XIV-lea. Sporturile de iarnă au vechi tradiții pe teritoriul patriei noastre.

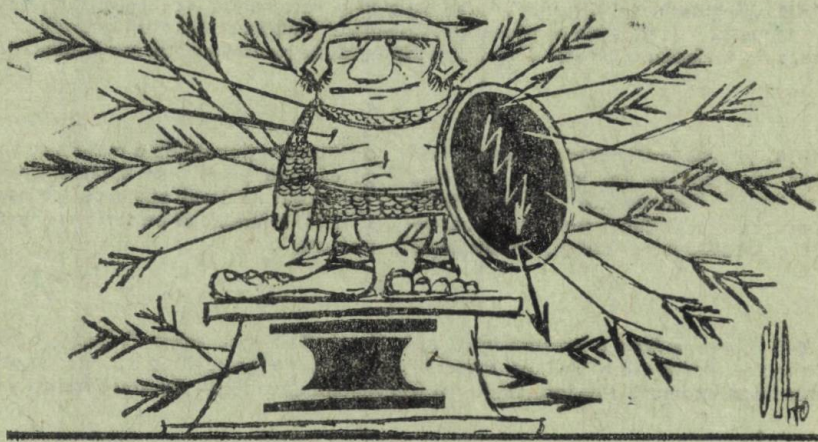

secolul XV. Ștefan cel Mare organiza pentru tinerii țărani jocuri cavaleresti printre care cel mai popular era jocul numit halca. Se practica din fuga calului, trecînd lancea printr-un inel atîrnat de o cracă. Cei mai îndemînatici erau răsplătiți de domn. Marele voievod cunoștea importanța exercițiilor fizice pentru pregătirea tineretului.

secolul XV. Pavel Chinezul, comitele Timișoarei, excelent conducător militar, era celebru pentru forța sa herculeană. l-a bătut pe turci împreună cu Ștefan Báthory în 1479. Datorită faptelor vitejești, figura sa a devenit legendară, fiind cîntat în basmele populare timp de secole. De la el și-a luat numele echipa Chinezul, multiplă campioană de fotbal a României din anii de după primul război mondial, echipa lui Ruda Wetzer și a altor mari jucători.

1571. În acest an, ardeleanul Matei Scărița învață în Anglia și devine și el apoi profesor. Se distinge prin talente sportive.

1632. Sosește la București călătorul suedez Paul Strassburg, fiind primit la curtea lui Radu Vodă cu o serbare cu caracter sportiv. Au avut loc curse de cai, aruncări cu lancea, trasul frîngiei, tir cu pușca. Învingătorii au fost răsplătiți de domn cu un număr destul de mare de galbeni. Și Radu Vodă a stimulat performanța.

1645. Călătorul german Eberhard Happelius din Ulm descrie sosirea în Moldova a prințului polonez Janusz Radziwiłł care urma să ia în căsătorie pe fiica lui Vasile Lupu. În cinstea prințului se organizează curse de cai și se joacă geridul. Este un joc cu caracter de exercițiu militar. Se trăgea cu săgeți asupra unor călăreți care trebuiau să prindă săgețile din zbor pentru a nu fi loviți. S-au mai organizat și lupte între ienicerii turci aflați în Moldova și străjerii de la curtea lui Vasile Lupu. Din păcate, Happelius a uitat să ne comunice rezultatele. O adevărată întâlnire sportivă internațională și probabil nu prima de acest fel.

1784. Medicul Samoil Gyarmathy din Cluj (1751—1830) a fost un propagandist și practician înfocat al educației fizice. Pentru a se documenta, l-a vizitat pe celebrul metodist al educației fizice Salzmänn la școala acestuia de la Schwepfenthal. Doctorul Gyarmathy a construit în 1784 un balon cu aer încălzit cu care a urcat în ziua de 11 mai la o înălțime de 50 de metri, decolînd din piața orașului Bratislava. Un pionier al aeronauticii mondiale.

1802. Conducerea liceului din Sighetul Marmației publică un ordin adresat elevilor care conține lista exercițiilor fizice permise și interzise. Astfel, li se inter-

zicea să practice luptele, capra și popicele. În schimb, le era îngăduit să joace lupta (un joc asemănător oinei) și să practice luptele călare. Gusturi...

1829. Sosește la Cluj maestrul de scrimă italian născut la Lodi: Gaetano Biasini, care conduce aici o școală de scrimă. Îndeletnicirea se pare că nu i-a adus venituri suficiente, căci deschide, tot aici, un hotel care a funcționat timp de un secol la Cluj sub numele de hotel Biasini. Multilateralitate.

1830. Contele Ștefan Széchenyi, marele iluminist ungar, fondatorul Academiei din Budapesta, face un raid nautic pe Dunăre, de la Budapesta până la Galați, cu o barcă cu 4 vîșle construită la șantierul Lambeth din Londra, cel mai celebru constructor de ambarcațiuni de curse al vremii. La Galați, Széchenyi vinde barca lui Constantin Pallady, care o folosește acolo pentru a face curse pe Dunăre. Iată-l pe un strămoș al marelui nostru pictor Pallady, predecesor al lui Ismailciuc și Vernescu.

1831. „Regulamentul Organic”, în anexa a III-a, recomandă conducătorilor de școli și părinților să întărească trupul copiilor. În capitolul V se prescrie pensionatului Colegiului Sf. Sava să dea elevilor „mijloace de a face exerciții gimnastice care le pot întări trupul și a-i face îndrăzneți”. Cea mai veche legislație românească privind educația fizică.

1838. Marele matematician Bolyai Farkas, profesor la Tg. Mureș, părintele genialului descoperitor al geometriei neeuclidiene (independent de Lobachevski și Gauss), Iános Bolyai, construiește

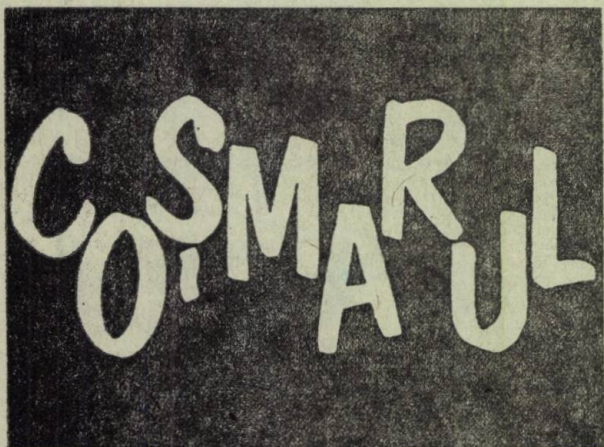
o trăsură acționată de o mașină cu aburi, cu care se plimbă pe străzile orașului Tg. Mureș. Primul automobil construit și aflat în funcțiune pe teritoriul patriei noastre.

1845. Apare la Arad o broșură intitulată „Maestrul de înot arădan”. Broșura predă igiena înotului, salvarea de la înec, săritura în apă și diferite stiluri de înot. Prescrie și exerciții de înot pentru a ajuta pe obezi să slăbească. Pe vremea aceea funcționa la Arad o baie comunală de înot, mult mai frecventată de orășeni. Cu atare tradiții, Aradul ar putea da mai mult natației românești

1896. La un concurs de atletism organizat de Siófok, în Ungaria, elevul român A. Sturza câștigă, cursa de 100 iarzi cu timpul de 10,6 secunde și stabilește un record al Ungariei la săritura în lungime cu 622 cm. Performanțe de valoare internațională pe atunci.

Culese de N. BRAȘOVEANU

Dorin ALMĂȘAN

La un moment dat neștiindu-se cum, de unde și de ce, o sentință a căzut ca un trăznet, aprigă, necruțătoare și incredibilă.

Absurd ca în poveștile cu vrăjitoare, sec ca o comandă de „foc” la execuții, irefutabil ca apusul soarelui, decizia suna lapidar: mingea trebuie să dispară cu desăvîrșire ca obiect, ca noțiune, ca sens.

La început faptul nu părea totuși esențial, pentru mulți nici măcar remarcabil.

Ceea ce urmă, contrazise prima impresie și faptul aparent banal și nesemnificativ luă treptat proporțiile unui cataclism.

După cîteva zile numai, intră în panică presa. Ziarele sportive începură să serărească, iar cele existente să-și diminueze volumul. Disparînd noțiunile de fotbal, volei, baschet, rugby etc dispăreau aproape total și acelea de cronicar sportiv, șpicher, antrenor, masor, arbitru.

Cotidianele apăreau cu o rubrică de sport pe care o citeau foarte puțini și aceștia blazați și plictisiți.

Duminica după masă radiourile rămneau închise ca la doliu, televizoarele nu mai atrăgeau privirile, jurnalele de actualitate se sfârșeau arid și nefirec.

Profesioniștii de toate soiurile, toți cei care își zidiseră existența pe piedestalul mingii, fură în pericol de a muri de foame. Armata șomerilor sportului amenința să devină un flagel.

La toate acestea s-a adăugat rapidul faliment al unor întreprinderi producătoare de materiale sportive. Fu interzisă fabricarea fluierelor și a altor zeci de categorii de material și echipament, așa că numeroase fabrici și uzine își închiseră porțile sau se reprofilară.

Agențiile de pronosticuri din lumea întreagă s-au transformat în oneste bombonerii, în birouri de copiat acte sau în lăptării.

Dar evenimentul luă proporțiile unei crize în multe țări care fură zdruncinate serios în buget din cauza imposibilității de a mai organiza cutare sau cutare competiție sportivă. Pentru că toate campionatele tuturor jocurilor cu mingea fură interzise.

Celebritățile din lumea balonului rotund sau oval, a pucului sau a rachetei, și-au sfârșit brusc cariera ce se anunța fulminantă și s-au întors resemnate la meseriile primare: funcționare, vâcsuitor, student etc.

Se iviră și situații comice. Mii, zeci de mii de oameni luară simbăta sau duminica drumul stadioanelor dintr-o obișnuință statornicită cu anii. Pe drum sau la porțile stadioanelor, își dădeau seama că le-a fost răpit cel mai mare „hobby” al vieții lor. Și se întorceau întristați la casele lor. Aceasta în cel mai fericit caz.

În multe țări ale lumii, în care adolescenții și tinerii participau în număr mare la jocuri sportive, delinquența juvenilă înregistra zilnic o creștere bruscă, la fel ca și criminalitatea, vagabondajul sau consumul de droguri.

Tinerii, adulții, bătrînii, toți cei care pînă mai ieri luau drumul stadioanelor pentru a se întrece sau a privi, au început să îngroașe rîndurile obișnuirilor cafenelelor, barurilor, bufetelor, tripourilor.

Terenurile cu zgură roșie, asfalt, tartan sau gazon — unde, cu citva timp în urmă, domnea stăpînă deplină și adulată mingea — deveniră spații de parcare, locuri de depozitare pentru materiale de construcții sau pur și simplu locuri părăsite.

Marile stadioane au încrămențit în liniște și inactivitate. Timpul le puse încetul cu încetul o patină de rugină, învelindu-le în tristețe. În curînd verdeața buru-

ienilor le va îneca și vor dispărea ca vechile orașe, din jungla indiană. Cele mari vor scăpa poate de demolare și peste milenii vor fi prilej de încintare pentru generațiile viitoare ca monumentele Egiptului antic.

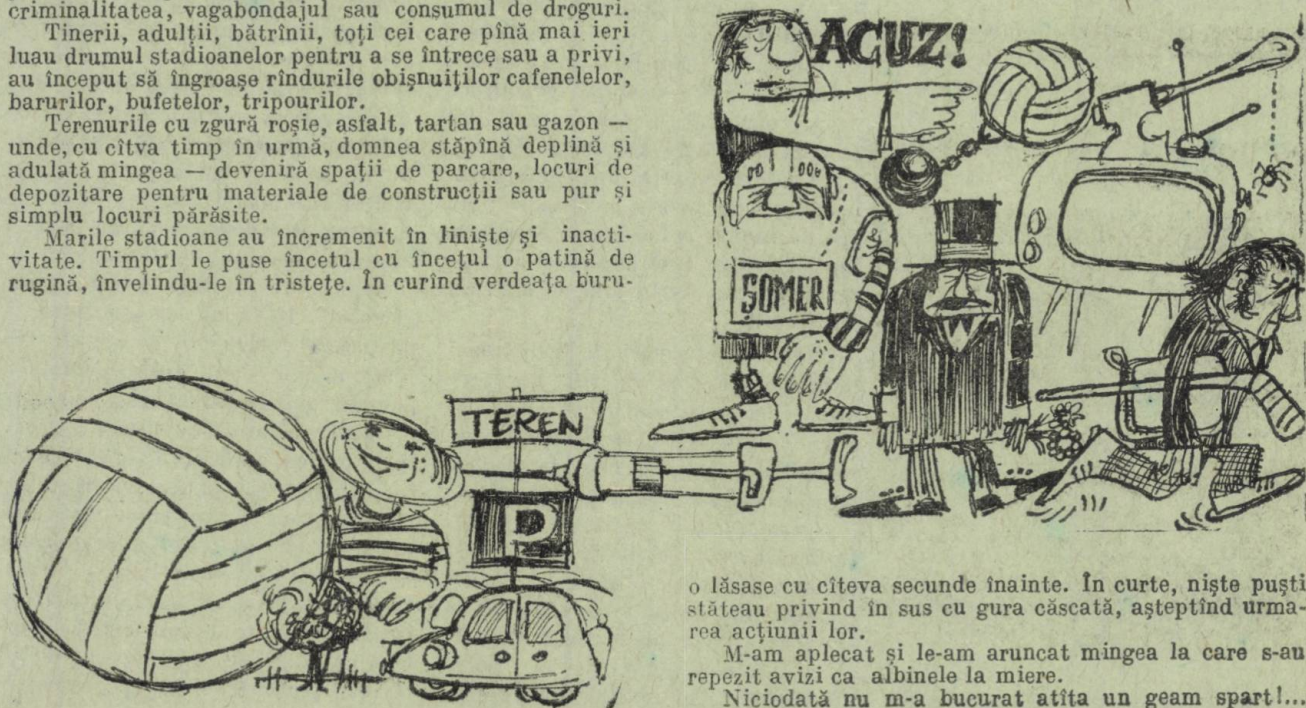
În același timp cu faptele semnalate mai sus picturi dispărură din pinacotece, numeroase filme fură interzise, spectacole teatrale sau de balet scoase de pe afișe, opere de sculptură reprezentînd ași ai baloanelor, depozitate la subsol. Din muzeele figurilor celebre, de ceară, multe fură topite.

Apoi la un moment dat, în același mod sinistru și inexplicabil din totalul materialelor aruncate, arse, înecate, topite, refuzate, reformate, abandonate, luă naștere o uriașă și monstruoasă minge. A fost ca și cum undeva, imperceptibil, din cauza unei adieri de vînt sau a unui sunet, un bulgăre de zăpadă s-a urnit și pornind la vale ar fi declanșat o incommensurabilă avalanșă. Această haotică sferă compusă din cauciuc și piele, din bocanci și material plastic, din celuloză și pînă, din metal și burete — creștea prin acumulări neîncetate, se mărea devenind stînjitoare și periculoasă. Neputînd fi distrusă ea rătăcea de colo-colo, haotic și grotesc, stîrînd panica și groaza.

Cînd am văzut-o apărînd și venind drept spre geamul ferestrei pe care priveam, era prea tîrziu să fug să mă feresc.

Am auzit un zgomot puternic, ca de geam sărînd în tîndări.

Cînd am deschis ochii, am zărit lingă mine o minge de fotbal aproape nouă, și, în geamul spart, urma pe care

o lăsase cu cîteva secunde înainte. În curte, niște puști stăteau privind în sus cu gura căscată, așteptînd urmarea acțiunii lor.

M-am aplecat și le-am aruncat mingea la care s-au repezit avîri ca albinele la miere.

Niciodată nu m-a bucurat atîta un geam spart!...

Marele savant roman, de origine elenă, Galenus a cărui operă de o vastitate uluitoare este și azi citită cu interes, aprecia, de pildă, într-o lucrare închinată jocului cu mingea că acesta „asigură sănătatea corpului, o dezvoltare proporțională a membrilor și a calităților spiritului“. În Grecia antică, în lumea mirifică a primelor Jocuri Olimpice, mingea era cunoscută sub numele de „sphaira“. Era un apelativ general, ea purtând diferite alte denumiri în funcție de jocurile în care era întrebuințată. Cel mai popular dintre acestea era „epyskiros“, un gen foarte aproximativ rugbyului — bas-seball. „Urania“, un alt joc, era practicat cu un balon umflat cu aer, iar „aporrhazis“ avea ca obiect ajutător o mică minge ce trebuia bătută de pământ cu pumnul.

La romani, a căror civilizație și mod de viață au fost puternic influențate de cultura elenă, mingea — „pila“ în limba latină — a pătruns în primul rând în mijlocul plebeilor, care s-au lăsat mai repede cucerii, decât lumea patriciană cea care nu admitea, în preajma termelor sale, „impurități“ păgine. „Pila“ a trecut, însă, și examenul severei societăți romane. O găsim citată de Plaut sub numele de „follis“, care nu era altceva

Să ne închipuim desl este de neconceput azi, ce s-ar fi întâmplat în sport dacă n-ar fi existat mingea? Cum am fi jucat fotbal? Ce ar fi însemnat în secolul XX competițiile sportive, lipsite de balonul acesta miraculos, rotund sau oval, mic sau mare, pe care măiestria tineretului contemporan îl vrăjește, excitând zeci și sute de mii de oameni? Poate că puritanii educației fizice, adepții infocați doar ai exercițiului fizic cu rol strict educativ și compensatoriu, ar fi fost mulțumiți. Obsesia jocului, a spectacolului rămânea în aceste condiții o ipotetică amenințare pentru eleganța și frumusețea singulară a atletului, a gimnastului sau a înotătorului.

A apărut însă, buclucașa minge. Greoaie la început, fiind de fapt o sferă de piele ce adăpostea în pînecul ei un pumn de nisip, această minune rubicondă a sedus mulțimile devenind uimitor de rapid răsfățata zeilor de ieri și de azi. Ba mai mult, a ajuns să fie curtată, discret deocamdată, chiar de severii teoreticieni ai gimnasticii și natației....

decît o ultimă bășică animală umflată cu aer, ce era proiectată în văzduh, cît mai sus și o întîlnim în jocurile cu largă răspîndire printre tinerii romani, numite „pila trigonalis“ — un gen de oină — și „pila paganica“ practicat cu deosebire în așezările rurale de către păstori, agricultori. Foarte cunoscut în peninsula italică și apoi prin alte colțuri ale lumii, unde a fost exportat de legiunile romane, era și jocul „harpastum“, un gen de rugby, în care două echipe se luptau pentru a se împiedica una pe cealaltă de a purta mingea spre un loc anumit.

Pe celelalte țărmuri ale Mediteranei mingea fusese „descoperită“ independent și își avea locul ei în viața popoarelor nomade, ce-și purtau obiceiurile de-a lungul și de-a latul nisirilor orbitoare. Există astăzi confirmarea de necontestat a faptului că arabii aveau obiceiul de a se juca cu „kura“ (minge) ce era confecționată din fibre de palmier bine țesute și legate. Părăsind bazinul mediteranian, descoperim uimiți că dincolo de aceste vechi civilizații, pe care

prin forța apropierii, a filiației sau a tradițiilor le cunoaștem mai bine, mingea a fost un obiect, util în fond, ce a însoțit primii pași ai omului, probabil cu multe milenii înaintea erei noastre, atunci cînd, zmulș de sub tirania forțelor naturii, „homo sapiens“ a început să-și acorde clipe de răgaz și de destindere. Numai așa înțelegem exact cum, de pildă, „sphaira“ elină sau „pila“ latină au avut pe teritoriul Japoniei de azi, cu zece secole înaintea erei noastre, un strămoș: o minge de bambus, cu o anvelopă de piele, ce era folosită pentru jocul „kemari“. În China, de asemenea, se păstrează documente ce atestă existența mingii — sub diferite forme — chiar în timpul celor mai vechi dinastii.

Universalitatea mingii încă din primele perioade ale civilizației noastre nu mai poate fi contestată. Cercetători reputați, care au urmărit cu insistență evoluția sportului sau a exercițiilor fizice, ne relevă trunchiat, disparat, uneori doar cu titlu informativ din păcate, elemente de istoriografie sportivă unice. Se știe azi, spre exemplu, că primii europeni debarcați pe coastele

O POVESTE DESPRE MINGE

Călin ANTONESCU

Însorite al Americii Centrale au descoperit, cu uimire, că indigenii obișnuiau să practice un joc cu o minge confecționată, cităm pe abatele Charlevoix: „dintr-o materie solidă, dar foarte poroasă și lejeră”. Cercetări ulterioare au probat că aztecii practicau și ei un joc cu mingea — făcută în mod sigur din suc de arbore de cauciuc — și că astfel de obiceiuri erau împămintenite pe toată întinderea Americii de Sud. Araucanii, populație ce trăia pe teritoriul statului Chile, răspîndindu-se pînă spre limitele sudice ale continentului, cunoșteau mingea, folosind-o într-un joc („pilimatum”) foarte popular.

Traversînd, deci, epoci și popoare cu stadii de dezvoltare diferite, cu obiceiuri total opuse, cu moduri de

Dar cînd a apărut mingea? Întrebarea are în ea ceva desuet, azi cînd îi urmăm înfrigați pe Pele, Rivera sau Moore dansînd pe gazon, cînd fantezia baschetbalistilor și a handbaliștilor, bărbăția rugbiștilor sau superba îndeminare a tenismenilor ne fură atenția ostentativ. Aplaudăm omul, măiestria lui, calitățile lui fizice excelent strunite și valorificate prin inteligența tacticii. Și bine facem. Uitam însă, mereu și nedrept, mingea. Să încercăm azi a repara o nedreptate ce durează, după cum vom vedea, de secole. Deci, cînd a apărut mingea?

Răspuns: nu se știe exact... Nu-i o glumă! Este în schimb un argument care pledează pentru integrarea deplină a acestui obiect în dezvoltarea societății umane. Nu a fost, așadar, inventată. Nu este rodul nici al unor căutări deosebite și nici al capriciului. S-a înscris firesc în istoria civilizației ca o unealtă a distracției și chiar, ulterior, a educației.

viață contrastante, influențate de climă și de condițiile geografice — mingea a însoțit permanent omul, fără ostentație, oferindu-i plăcerea unei distracții sau a unei destinderi simple. Azi o privim cum își plimbă sfericitatea pe gazon, cum zboară enigmatic peste capcana coșului de baschet, cum țîșnește ca un proiectil alb din racheta de tenis, aplaudînd sau suferînd cînd popasurile ei nu sînt și popasurile inimilor noastre de suporter. Secolul în care trăim a creat o industrie a mingilor de tot soiul, s-au scris tomuri despre tehnica de a o prinde, de a pasa sau de a juca, oameni necunoscuți devin celebri prin măiestria cu care stăpînesc obiectul acesta, ce a încîntat și încîntă copilăria și maturitatea tuturor.

Neîndoielnic, în epoca cuceririlor cosmice, a laserului, a mugurilor supercivilizației, mingea are rezervat un fotoliu de orchestră. Acolo a stat mereu, fără să aibă epoca sau voga ei. Nu le-a avut pentru că, în fond, ea rămîne o doamnă cochetă, veșnic tînără, trăind de cînd e lumea...

În galeria sportivilor de renume ai țării noastre, afirmați în perioada dintre cele două războaie mondiale, Alexandru Papană a ocupat un loc de cinste. Născut în 1906 la București, el a făcut din sport o componentă majoră a existenței sale, paralel cu activitatea profesională care avea să-l ducă spre o strălucită carieră de aviator, pilot de încercare și inginer de aeronautică.

Papană a practicat cu egală pasiune și succes gimnastica, patinajul, rugbyul, motociclismul, automobilismul. De numele său este legat unul din cele mai răsunătoare succese ale sportului românesc interbelic: titlul de campion mondial de bob două persoane, obținut în 1933, împreună cu Dumitru Hubert, la Schreiberhan.

Șirul „isprăvilor” și performanțelor aviatice ale lui Alexandru Papană este impresionant: un raid aerian, efectuat cu Al. Popișteanu, pe distanța București — Tel Aviv și retur (în 1935); locul întâi și titlul de campion de acrobație aeriană al Americii obținute la Miami, în Florida (1936); câștigător al Cupei celor două Americi (1936); primul loc în cursa de viteză Miami-Havana (1937).

După un miting aviatice organizat la San Francisco în 1938, Aeroclubul român a primit următoarea telegramă din partea Aeroclubului local: „*Alexandru Papană a zburat aici ca artist desăvârșit, stirnind prin zborurile sale admirația noastră...*”. Iar cu citva timp mai înainte, pana lui Nicolae Iorga așternea pe prima pagină a unui ziar din țară aceste elogioase aprecieri: „*Acest îndrăzneț ostaș (Papană purta, după cum se știe, gradul de locotenent și apoi de căpitan aviator, n.n.) nu scrie cărți și nu ține discursuri, dar e stăpinul indiscutabil, cu neputință de a fi bătut, al mașinii cu care zboară. I s-a părut că în Statele Unite nu se știe destul despre noi. S-a dus să arate ce fel de ființe omenești, fără pretenție, dar de mare ispravă, se nasc pe aici, pe la noi*”.

Papană a murit în primăvara lui 1946, într-un banal accident de avion, în ajunul împlinirii unuia din cele mai temerare visuri ale sale: un zbor de lung kilometraj, fără escală, pe distanța Florida — România, la bordul unui aparat bimotor denumit „Alba Iulia”. În urma sa au rămas, pe lângă performanțele amintite, și câteva recorduri naționale de zbor. Despre unul din aceste recorduri vorbește ilustrul pilot într-un manuscris inedit, cu autograf, pus la dispoziția noastră, cu citiva ani în urmă, de tatăl zburătorului. Regretind că nu putem aduce la cunoștința cititorului, din lipsă de spațiu, întregul manuscris, publicăm aici câteva fragmente semnificative în ceea ce privește personalitatea lui Papană, temeritatea și iscusința sa, patriotismul de care era animat. (D. LAZĂR)

„Mă tenta, de mult, ideea de a doborî recordul național de înălțime, dar ne avînd la dispoziție materialul cu care să fi putut spera într-o reușită deplină, aproape renunșasem. Iată însă că, fiind însărcinat cu punerea la punct a avioanelor fabricate la Uzinele I.A.R. din Brașov, am remarcat deosebitele calități de urcare ale aparatului tip 14 cu motor Bristol. În diversele probe oficiale de recepție, efectuasem urcări la 5—6 sau 7 mii de metri, cu o ușurință care mă făcea să întrezăresc posibilitatea unei altitudinii și mai mari: peste 11 mii de metri. Or, recordul național de înălțime era deținut încă din 1928 de către regretatul și întrepidul căpitan Romeo Popescu, cu performanța de 10 550 m.

Trei factori jenează din punct de vedere fiziologic într-o atare tentativă: lipsa de oxigen, scăderea presiunii aerului și frigul. La acestea se adaugă elementele de ordin psihologic: singurătatea în care te afli, incertitudinea funcționării normale a aparatelor de oxigen. De aceea, pentru a nu compromite reușita tentativei, am luat-o progresiv, făcînd urcări la 8—9 și 10 mii de metri. Pe de altă parte, m-am impus, timp de o lună, o viață foarte sobră și liniștită: odihnă, supraalimentare, nici un pic

de alcool. Pentru că frigul trecea, acolo sus, de minus 50 de grade, am construit o cupolă de celuloză care mă închidea complet în avion.

Am stabilit drept zi pentru tentativă 10 august 1935, cînd vremea era mai călduroasă și speram, în acest fel, să nu sufăr prea mult de gerul de la altitudine. Așa se face că la data anunțată mă găseam cu aparatul meu pe aerodromul din Brașov, înconjurat de inginerii și personalul fabricii, lume din oraș, reprezentanți ai Aeroclubului, fotografi, care dădeau acestui zbor caracterul unui eveniment mult mai însemnat decît era.

La ora unsprezece și jumătate am decolat. Eram ușor emoționat la gîndul că voi pătrunde în stratosferă, atît de departe de pămîntul pe care, chiar aviator fiind, tot îl simți cu plăcere sub picioare. Pînă la 5 mii de metri n-am făcut mai mult de cinci minute. Ajuns la această înălțime, am dat drumul la aparatul de oxigen. La 7 mii de metri începu să-mi fie frig. Dar ce conta asta în comparație cu sublimul peisaj ce mi se înfățișa: sub mine se vedeau Bucegii și Piatra Craiului, mai încolo Făgărașii, iar la sud scîlpea Dunărea.

Pînă la 8 500 metri totul a mers perfect. Deodată, însă, încep să-mi vijie urechile, ochii mi se împăienjesc.

CUM

AM BĂTUT

RECORDUL

NAȚIONAL

DE

ÎNĂLȚIME

ALEXANDRU PAPANĂ

UN DOCUMENT PREȚIOS RĂMAS DE LA MARELE PILOT ȘI POLISPORTIV ROMÂN

Abia mai am puterea să deschid al doilea robinet de oxigen și să pun avionul în picaj pentru a cobori la 6—7 mii de metri, unde speram să-mi revin. Ajung la înălțimea dorită și-mi recapăt forțele. Reîncep urcarea. Pînă la 10 mii de metri ajung destul de ușor. De aici, începe calcarul. Orice sută de metri se ciștigă atît de greu, încît ai impresia că stai pe loc. Cînd acul altimetrului începe să oscileze deasupra cifrei de 10 800, mă gîndesc cu bucurie la faptul că am bătut recordul. Urc, totuși, în continuare. Aparatul indică 10 900 m. Mă apucă groaza. Își fac apariția aceleași simptome ca mai înainte. Dacă nu încep să cobor, voi deveni iremediabil pierdut. Pun aparatul în picaj și simt cum mă prăbușese din înălțimi. În scurt timp, eram jos, pe aerodrom. Oficialii controlează barograful. El înregistrase altitudinea de 10 950 metri. Recordul era doborît!

După ce totul s-a calmat, iar eu încercasem să mă liniștesc puțin, vin la mine reprezentanții Aeroclubului. Aveau figurile triste. Ce se întimplase? Cîineva îmi spune direct: unul din aparatele de control nu funcționase normal, așa că recordul, deși doborît, nu va putea fi omologat. Cred că oricine își imaginează ce lovitură am primit. Eforturile,

cheltuielile, riscurile mele deveniseră egale cu zero. Și aceasta din cauza unui stupid aparat defect! Dar în momentul următor, o idee nebună îmi străbătu mintea. Începui să mă interesez de benzină, de ulei, de bujii noi. Spusei reprezentanților Aeroclubului: „Vă rog să veniți și după amiază pe aerodrom. Voi întreprinde o nouă tentativă“.

Hotărîrea mea fu primită cu neîncredere și cu teamă. Dar, așa cum îmi pusesem în cap, după amiază decolai iarăși, avînd grijă să lucrez mai atent cu robinetele de oxigen. Am urcat fără cel mai mic incident pînă ce acul altimetrului arăta 12 mii de metri. Cobor. Inginerii încep calculele. Ei trebuie să deducă din cifra brută adevărata cifră, cea care indică recordul real. Pe la miezul nopții, oficialii vin la mine și-mi spun: vechiul record național de înălțime a fost ameliorat cu aproape 1 000 de metri. Noul record este de 11 634 metri.

Evident, performanța în sine nu este extraordinară. Dar, avînd în vedere că a fost realizată cu un aparat strict de serie, fără amenajări speciale, ea scoate în evidență calitățile excepționale ale unui avion conceput și construit în România“.

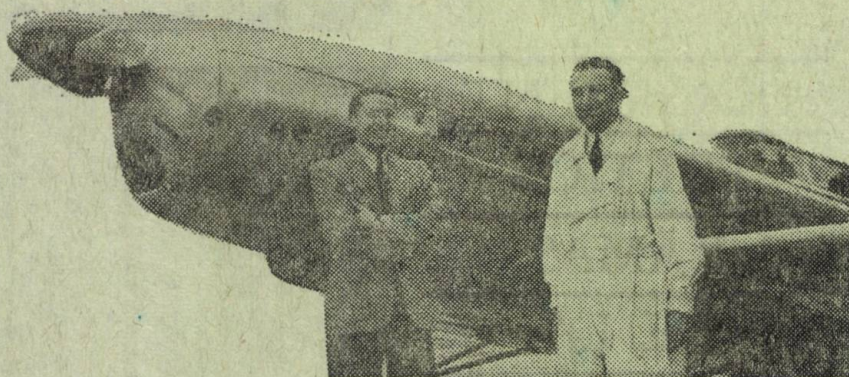
ALBUM DOCUMENTAR

Veche de 33 de ani, fotografia de față ne redă o secvență dintr-un episod al pregătirii unei performanțe de raid pentru un record de nivel mondial, de către un pilot român: locotenentul-comandor Alexandru Popișteanu, coechipier de zbor al vestitului Al. Papană, alături de constructorul italian de renume internațional, Nardi, care-i făurise avionul din imagine, un prototip anume conceput pentru încercarea pilotului bucureștean.

Fotografiati atunci, în anul 1937, pe aeroportul Băneasa, la aducerea avionului în țară, cei doi oameni de aviație au încercat să scrie o pagină

comună din istoria tinerelor dar glorioase aripi românești Popișteanu nu mai e în viață. El a căzut eroic într-o luptă aeriană, în cursul celui de-al doilea război mondial.

O stradă din București a primit numele aviatorului Alexandru Popișteanu, în semn de omagiu postum pe care patria l-a adus acestui brav fiu al ei — aviator și sportiv de elită.

Știți cine sînt acești bărbați în îngrîjită ținută vestimentară?

Cel din mijloc e Louis Blériot, primul om din lume care, la 25 iulie 1909, a traversat în zbor Marea Mîneei. El a fost primit apoi triumfal și la București, unde a făcut demonstrații de zbor, pe fostul hipodrom de la Băneasa.

În stînga lui e Henri Coandă, românul care a inventat avionul cu reacție și a scris o pagină de temelie în istoria aviației universale: primul zbor, cu cel dintîi avion reactor conceput și făurit de el însuși, la 10 decembrie 1910, pe cîmpul de aviație de la Issy les Moulineux, din regiunea Parisului. Și tot lui, descoperind „efectul Coandă”, omenirea îi datorează principiul pe care au fost realizate năstrușnicele farfurii zburătoare și rachetele cu care omul vehiculează azi în Cosmos.

În dreapta francezului, cu pălăria în mînă, suride fotografului, George

Valentin Bibescu, al cărui brevet de aviator format în școala de pilotaj pe care o conducea, în anul 1910, la Pau (Franța) însuși Louis Blériot îl consacra drept cel de-al 20-lea zburător din lume. Bibescu a fost președintele Federației Aeronautice Internaționale, ca succesor al contelui de la Vaux, pierit într-o catastrofă aviatică.

George Valentin Bibescu a realizat cîteva raiduri în premieră pe cerul Africii, împreună și succesiv cu piloții români ai avionului său de comandament, prezidențial: Traian Burduloiu,

George Bănciulescu și Ion Culuri, devenind astfel primul explorator aerian al unor întinse ținuturi africane.

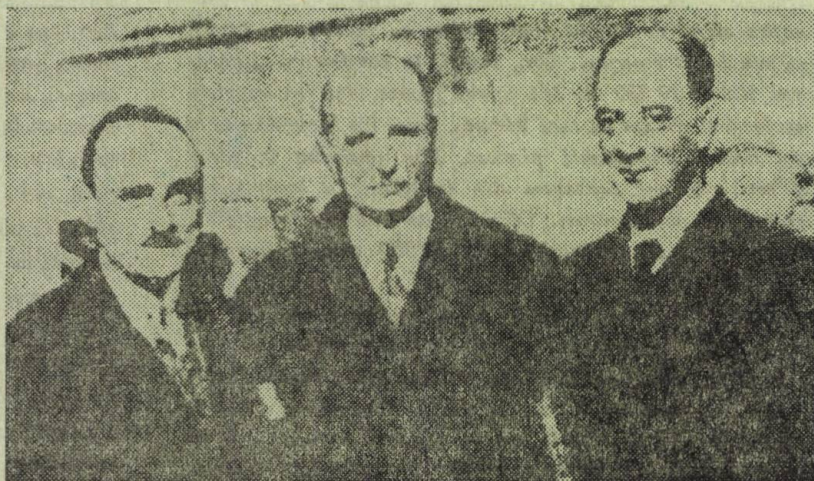
Toțitrei — pioneri ai aviației, și-au înscris numele în marea carte de aur a zburătorilor lumii.

Dintre ei, Henri Coandă a supraviețuit, fiind acum ajuns la venerabila vîrstă de 84 de ani.

Fotografia pe care o reproducem a fost făcută la Paris, în fața sediului F.A.I., în anul 1928.

Din colecția V. FIROIU

**TREI
BĂRBAȚI
TREI
PIONIERI**

De vreo zece ani și mai bine, în fiecare vară, Dunărea îmi fură întreaga și binemeritata lună de concediu de odihnă. Și aceasta, în pofida tuturor îndemnurilor de loc gingașe ale sciaticii din oase și ale nevestii-mi de a merge la mare. („Să fim și noi în ton cu lumea!“). Prima îmi argumentează această necesitate un an întreg; a doua începe cam cu o lună, două, înainte de concediu. De prima scap ușor, demonstrându-mi că același soare binefăcător încălzește și plaja de la Techirghiol și malul Dunării, la Corabia. (Nămolul nu-l aduc în discuție fiindcă mi-ar încura argumentarea). Dar cu a doua nu merge chiar așa de ușor. Până la urmă, însă, ca orice undițar perseverent, reușesc...

— Da! Tie ce-ți pasă! Îți iei undița și Dunărea te cheamă! Iar eu rămân cu copiii!... Cam așa sfinșise discuția de rigoare din anul trecut.

— Eyrikal! Eu unul și tu unul! Sorin e băiat mare acum! Îi cumpăr undiță și gata!... Argumentul a fost invulnerabil. Iată-mă deci și-n anul acesta pe malul Dunării, însoțit de feciorul meu cel mare, care număra aproape... cinci ani! În întreaga lună băiatul a prins cinci pești (erau, fie vorba între noi, 5 ghiborți gheboși și țepoși) dar mi-a speriat, cred, cel puțin 500 de crapci cu gălăgia lui. Încintarea băiatului a fost însă de nedescris...

VISÎND LÎNGĂ UNDIȚĂ

Dimineața cînd soarele își arăta doar o margine mică din discu-i roșietic, plecăm de-acasă. Am pleca noi și mai devreme, căci pofta de mîncare a peștelui e mult mai matinală, dar ce te faci cu copilul? Am ajuns. Soarele răsărit de-a binelea înfățișează o Dunăre de aramă lichidă. Aburi, ieșiți parcă din coama de spumă cărăușită grăbit de firul apei, se ridică alene. Pe malul bulgăresc, din loc în loc, se văd oameni. Tot pescari. Ne facem semne de bună dimineața.

Vergile se assemblează repede, strunele se întind, momelile sînt în cîrlige și după prima aruncare largă și ușoară, a început, cu adevărat, pescuitul. Cîtă plăcere, cîtă fericire în această primă aruncare! Cu atîta nerăb-

Cu undița

pe malul Dunării

Ilie CÎRCIU

dare o așteptam, încît, aproape, mi se taie respirația. Apoi așteptarea înfrigurată, atentă, încordarea la fiecare tresărit al plutei or la gîndul că peștele se apropie de cîrlig, încearcă momeala... îmi dă fiori. Deodată, gata! Pluta a tremurat ușor și s-a scufundat, firul s-a întins lîn. Întorc scurt pumnul înleștat pe vargă și simt prin vargă în tot trupul, zmucitura viguroasă... E mare! Dar nu spun nimic, fiindcă nervi, mușchi, creier, sînt toate concentrate în lupta cu vietatea din adînc. Firul întins

la maximum, fluieră ca o coardă de vioară la adierea vântului. Adversarul de sub apă rotește larg și forțează tot timpul eliberarea, dar încep să simt cum puterea îi scade treptat. Devine aproape ascultător. Îl aduc încet spre mal și când nici nu se așteaptă, de sub apă se urcă spre el plasa înșelătoare a minciocului. E un crap de vreo două kilograme.

Altă momeală, altă aruncare. Dar nu mai este nici înfrigurarea, nici emoția, nici nerăbdarea de la început. Varga înfiptă în mal a dat drumul privirii pe apă și gândurilor în timp...

...Bătrână-i Dunărea! S-au scurs tare multe milenii de când ea își poartă grăbită, spre mare, apele-i involburate. Ea i-a văzut pe oamenii erelor preistorice, a văzut migrația popoarelor, pe romani trecând în Dacia, i-a înecat spumegând pe năvălitori...

— Tăticule! Tăticule! Undița!... Trage!...

— Cum? Ce?... Și mai văd răsărind din valuri, la vreo zece metri în larg, doar două palme de vargă.

Din câteva mișcări mă dezbracă și mă avert cu nădejde. Dar plonjonul meu în apă l-a speriat pe fugăr și capătul de vargă nu se mai vede. Apoi varga apare iar, departe și se culcă, cuminte și întreagă, pe apă. Plutește încet la vale. Schimb tactica. Înot mai mult pe sub apă, ca să nu fac zgomot. Mă apropiu. Dar când să apuc varga cu mîna, tocmai atunci peștele zvîcnește înainte și iat-o iar departe. Tot spre larg. Privesc spre mal. E cam departe. Respirația mi-e grea. Am obosit. „Te las; altfel o să mă scoată cineva pe mine din apă, în locul tău...” Îi zic peștelui și-mi pare rău după vargă. Înot spre mal. Dar același lucru îl face și varga. Plutește lin spre mal. Mă apropiu silențios și... ha! Am apucat-o. Peștele zvîcnește iar spre adînc. Trage zdravăn dar nu mai scapă.

(„Dacă mă trage spre larg? Îi dau drumul?...“). Dar captivul se dovedește cuminte. Obosise. Eu, la fel. Țin varga între dinți și înot voinicește spre mal. El îmi zguduie capul trăgînd de fir. Odată pămîntul simțit sub picioare lupta s-a sfîrșit. L-am aruncat pe mal. Era un crăpcean de vreun kilogram și ceva. Nici nu-i mai scot cîrligul din gură — înghițit adînc — ci mă răstignesc pe iarbă, suflînd ca o locomotivă...

DAR LA ANUL?

Nici n-am băgat de seamă cînd s-a scurs luna de concediu. Regrete manifestate prin lungi oftături, împachetarea, gânduri pentru la anul... „N-o să-mi mai scape unul cum mi-a scăpat cel de peste 7 kilograme!” (Peștele care-ți scapă are întotdeauna peste 7 kg, iar cel pe care-l prinzi crește și după moarte!).

— Gata! la anul mergem la mare. Ți-ajunge!... Îmi pune în vedere nevasta.

— De ce? Eu un copil, tu un copil...

— Da, dar a trebuit să stau cu el tot timpul. N-a avut cu cine să se joace...

— Pînă la anul se face băiat mare și Valentin. Îi cumpăr și lui o undiță și gata! Ai scăpat...

— Și eu ce să fac singură?

— Îți cumpăr și ție o undiță!

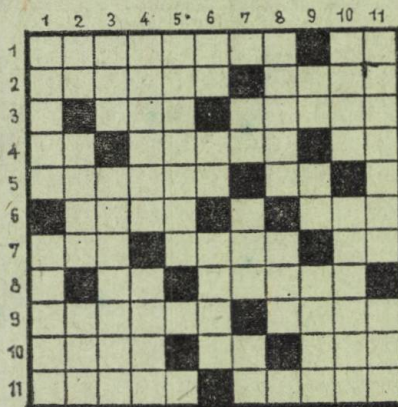
N-a mai zis nimic, așa că, în vara viitoare voi avea trei ucenici la undiță...

— Da! iarna nu se poate plînde pește? mă întrebă cel mic, pîrîndu-i-se cam mult pînă-n vara viitoare, cînd va fi și el „băiat mare”.

ORIZONTAL. 1. Nume generic, dat peștilor mici, de apă dulce — Unitate militară (abr.). 2. Conducătorul unei echipe de pescari; — Pești de apă dulce, asemănători cu nisetru. 3. Cel „de mare”, este un pește mic cu capul asemănător cu al animalului al cărui nume îl poartă; — Pescar (reg.). 4. Coadă de caras! — Sos cu care se prepară peștele; — Cale! 5. Pești răpitori din Marea Nordului, care își depun icrele în apele curgătoare; — În pripă! 6. Imensă rezervă naturală de pește — Populația din Africa. 7. Banca Națională a României (abr.); — Pești de mare cu carnea fină, asemănători cu pâlămida; — Coadă de salau! 8. Bluze rustice; — Domnul pescar. 9. A acoperi cu tencuială; — Sportul... peștilor! 10. Pâlămidă de baltă; — Zece!!! Rîu în Nigeria. 11. Îngrăditură rotundă făcută din nulele împletite cu papură, servind drept capcană pentru pești; — Pești galbeni avînd forma unui fus.

VERTICAL. 1. Pește de baltă din familia crapului, avînd carnea foarte gustoasă, fapt pentru care și este căutat de pescari; —

La pescuit

Spinare de morun sau de nisetru, sărată, și afumată. 2. Cal de mare! — Pește răpitor, fără solzi, cu gura largă și cu mustați lungi; — Insulă în Marea Mediterană. 3. Nu e pește, dar se pescuiește și el; — Pește preparat cu sos de roșii, piper și foi de dafin. 4. Pescarul din melodia lui Stara-kadomski; — Ouăle peștilor, rîvnite de pescari și nepescari. 5. Scîndură lată folosită la împletitul plaselor pescărești. 6. Începe număratoarea; — Cap de mihalt! — Plase pescărești. 7. Mea! — Frînghie lungă și groasă de care atrînă undițele și plutele pescarilor; — Începe să ofteze! 8. Pești răpitori de apă dulce, cu spinarea verzuie; — Rîu pe care era așezată Sparta. 9. Marcă de motocicletă; — Pește; — Golf în nordul Mării Egee. 10. Oraș în Franța (Cîștes du Nord); — A da unui lucru o anumită formă. 11. Unealtă de pescuit, în formă de sac, făcută dintr-o plasă de sîrmă sau de ață; — Pește cu alură cit se poate de nesportivă!

DICTIONAR: Efe, Oni, Eso, Iri, Enos, Uzel.

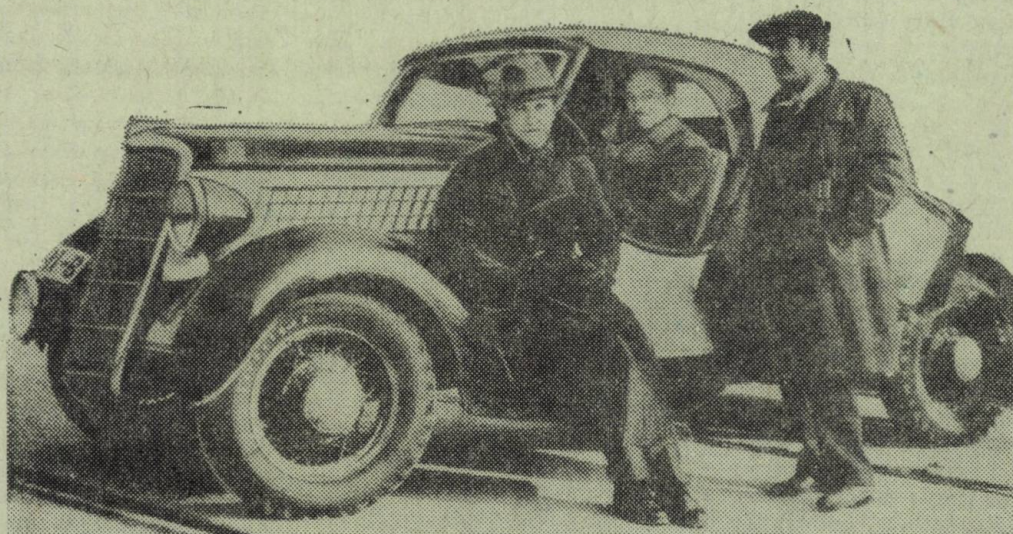
Cu șase decenii în urmă, Clubul automobilistic din Monaco a inițiat o întrecere sportivă de șosea, pe care a botezat-o cu numele de Raliul Monte-Carlo. Nu știm câtă încredere aveau organizatorii de atunci în inițiativa lor; cunoaștem însă că astăzi, după atîta vreme de la prima ediție, acest raliu nu numai că există și se organizează cu regularitate, dar a devenit unul din cele mai celebre din lume.

Programat în luna ianuarie, raliul monegaschesc deschide în fiecare an sezonul sportiv automobilistic, oferind așilor volanului un prim prilej de confruntare înaintea intrării în iureșul competițiilor rutiere sau de pistă. De cîțiva ani, importanța întrecerii a crescut, datorită faptului că a fost înscrisă în campionatul european supremă confruntare, în materie de raliuri, ce se organizează la ora actuală pe glob.

În ajunul celei de a 40-a ediții a acestei dure dispute, în care ultimul cuvînt îl au de spus, întotdeauna, atît oamenii cît și mașinile, să răsfoim cîteva file din istoria ei...

M RALIUL MONTE-CARLO a 40-a EDIȚIE

Dumitru LAZĂR

Echipajul român ZAMFIRESCU, CRISTEA (la volan), CONSTANTINESCU, fotografiat după victoria din 1936

În 1911 cînd a fost inițiat și apoi cîțiva ani la rînd, Raliul Monté-Carlo era o simplă goană cu automo-

bilele pe șosele mai mult sau mai puțin carosabile. Cu timpul însă, organizatorii au devenit din ce în ce

mai pretențioși, punînd concurenților condiții foarte grele de participare: parcurgerea la volan, neîntrerupt,

zile și nopți, a unui traseu de iarnă, de mii de kilometri și apoi trecerea prin „purgatoriul“ unor probe de viteză care n-au egal.

Sporirea dificultăților n-a fost întâmplătoare; ea a venit odată cu intrarea în competiție, cu scopuri publicitare sau de experiment, a unora din cei mai prestigioși constructori de automobile. Pentru a-și spori șansele, aceștia au început să-și alcătuiască echipe oficiale, „de uzină“, formate din piloți de primă mărime și din mașini pregătite cu o grijă deosebită (un singur exemplu este edificator în acest sens: la ultimele ediții ale raliului, fiecare din automo-

Dar o performeră a competiției este și automobilista engleză Pat Moss Carlsson (sora lui Stirling Moss), care a câștigat de șase ori Cupa atribuită celui mai bun echipaj feminin („La Coupe des dames“). Inginerul Eric Carlsson, soțul lui Pat, s-a clasat de două ori pe primul loc (în 1962 și 1963) pilotând automobilele firmei suedeze SAAB, unde este salariat. Același număr de victorii le-a obținut în ultimele ediții un alt pilot suedez, Waldegaard, care aleargă pentru binecunoscuta casă de automobile Porsche.

Stavanger, pentru care organizatorii acordaseră un punctaj mai bun decât pentru Iași. Deci, dacă ar fi luat startul din Suedia, echipajul românesc putea câștiga raliul.

După doi ani, Cristea se înscrie din nou în raliu, cu aceeași mașină și cu aceiași coechipieri, alegându-și drept punct de plecare Atena. Dar toți concurenții porniți din capitala Greciei nu reușesc să ajungă la Monte-Carlo, pentru că se înzăpezesc pe șoseaua Budapesta — Viena. În anul următor, 1934, pilotul român ia startul din București (coechipier Alex. Berlescu), pe un Ford VS și se clasează al 18-lea din 173 de concurenți.

1935. Petre Cristea pleacă din Palermo, tot cu un Ford, având în mașină nu mai puțin de trei coechipieri: M. Sontag, I. Zamfirescu și G. Constantinescu. S-a clasat pe locul al 15-lea din 177 concurenți. Și, în sfârșit, acel an de neuitat 1936. Cu o mașină Ford VS pregătită în mod ingenios (amortizoare de camion pentru a rezista precarelor drumuri din Balcani, caroserie redusă la numai ...40 kg!) pilotul român ia startul din Atena și câștigă primul loc în clasamentul general învingând 165 de concurenți străini, printre care și vestitul Schell, bătut de Cristea în proba finală cu patru zecimi de secundă. Un amănunt semnificativ: pentru această probă specială, Petre Cristea făcuse acasă peste 1000 de antrenamente! Victoria din 1936 a obținut-o avându-i coechipieri pe acciași buni prieteni, I. Zamfirescu și G. Constantinescu.

Cristea a reeditat victoria și în 1937, cînd a plecat din Palermo cu italianul Carlo Cielo, dar un juriu abuziv la privat în ultimele momente de laurii victoriei sub pretext că mașina sa nu avea... aripi regulamentare. Penalizarea gratuită l-a aruncat pe locul al 7-lea al raliului. La ultimele două participări, în 1938 și 1939, stăpinit de ghinion, Petre Cristea suferă defecțiuni mecanice și nu mai poate obține rezultatele dorite.

CRISTEA ȘI ZAMFIRESCU CÂMPIONI MONDIALI TURISTICI...

Raliul Monte Carlo 1936 a cunoscut, contra așteptărilor presei străine, cucerirea Petre Cristea și Ionel Zamfirescu. Eșua adevărată a „Roiat Aut.“ din Bruxelles dădea pe col. Al. Berlescu drept eventual câștigător. Încercarea echipajului Cristea — Zamfirescu însă nimeni n-a putut să vorbească.

bilele oficiale ale lui Porsche, Lancia sau Alpin — Renault dispunea de 100—150 anvelope de schimb!). Evident, creșterea dificultăților competiției și pregătirile efectuate de firmele competitori au dus la creșterea nivelului tehnice și spectacular al raliului, dar au redus considerabil șansele pentru piloții amatori.

În fruntea listei câștigătorilor Raliului Monte-Carlo se găsește francezul H. Rougier care a ieșit învingător în 1911 pe o mașină Turcat-Mery. În anul următor, câștigă tot un francez, J. Bentler, care a plecat din Berlin și a condus un automobil Berliet. Apoi competiția se întrerupe pentru o vreme și nu se reia decât după ce se stinseseră pînă și ultimele ecouri ale primului război mondial. Totul decurge normal pînă în 1939 cînd cea de a doua conflagrație mondială taie din nou firul întrecerilor. Concurenții se întîlnesc din nou la starturi abia în 1949, cînd raliul intră în epoca modernă a istoriei sale.

Cele mai multe victorii, în decursul anilor, le-a obținut francezul Jean Trevoux, învingător în patru ediții.

UN ROMÂN PE NUME CRISTEA

La Raliul Monte-Carlo au fost prezenți în decursul anilor și o serie de automobiliști români, printre care Alex. Berlescu, Mihail Sontag, Barbu Neamtu, Vintilă Frumusanu, Emanoil Manicatiide, Petre Cristea etc. Dintre toți cea mai strălucită evoluție a avut-o acesta din urmă, care a obținut primul loc la ediția din 1936, aducînd astfel celorlor țării o victorie de prestigiu.

În cariera sa sportivă, Petre Cristea a fost prezent de opt ori la raliul inițiat de clubul Principatului Monaco. Debutul l-a făcut în 1931 cînd a luat startul din Iași (după cum se știe, în acest raliu concurenții pleacă din mai multe orașe ale Europei, pentru a se întîlni la Monte-Carlo), la bordul unui Dodge Six, avîndu-i coechipieri pe G. Constantinescu și Z. Molnar. S-a clasat pe locul 11 din 150 de concurenți (a fost cel mai bun rezultat obținut de echipajele pornite la drum din orașul moldovean). O remarcă: toate mașinile clasate pe locurile 1—10 luaseră startul din orașul suedez

RĂZBUNARE PENTRU WATERLOO?

Nu puține au fost cazurile cînd Raliul Monte-Carlo s-a încheiat cu proteste și nemulțumiri. În 1969, organizatorii au înscris în competiție și mașini interzise de Codul sportiv (turisme speciale, sport-prototip etc.) Rezultatul a fost acela că forul internațional specializat a exclus raliul din campionatul european. Bineînțeles, această măsură nu i-a speriat pe organizatori și nici n-a adus vreo diminuare a prestigiului învingătorilor. Raliul s-a desfășurat în mod normal, concurenții și oficialii din Monaco ignorînd măsura luată împotriva lor.

O situație asemănătoare s-a ivit și în 1966 și la ea se fac referiri în filmul lui Claude Lelouch „Un bărbat și o femeie” (de altfel, unele secvențe de automobilism din această peliculă sînt eulose „sur le vif” în Raliul Monte-Carlo și pe circuitul de la Sarthe, unde se organizează celebra întrecere de 24 de ore ale orașului Le Mans).

Ce s-a întîmplat însă în 1966? Competiția a fost dominată de trei echipaje ale firmei engleze British Motor Corporation, care dispuneau de automobile Mini Cooper S și erau compuse din piloți suedezi și finlandezi, excepționali în probele de iarnă: Hopkirk-Liddon care cîștigaseră raliul și în 1964; Mäkinen-Easter, învingători în 1965; Aaltonen-Ambrose, primul devenit în 1965 campion european. Dar, printr-o neașteptată hotărîre, primele locuri în clasamentul general n-au revenit acestor echipaje, deoarece ele au fost descalificate. Motivul? În timpul raliului ele n-au avut sisteme regulamentare de ilu-

minat (același lucru s-a petrecut și cu alte două echipaje engleze). În această situație, învingător al raliului a fost declarat cuplul Toivonen-Mikander, participant la întrecere pe o mașină franceză Citroen DS 21, și venit în clasamentul inițial abia pe locul 7!

Conflictul a pornit de la o brigadă de jandarmi francezi, însărcinată cu controlul circulației. Aceasta a sesizat organizatorii că pe parcurs mașinile engleze au ignorat Codul rutier și Codul sportiv internațional și, la

lupta pentru obținerea de medii orare ridicare.

Lovitura de teatru cu care s-a încheiat cea de a 35-a ediție a Raliului Monte-Carlo a produs un val de dispute și de declarații „războinice”. Numeroși concurenți au declarat că nu vor mai lua parte la întrecere (amenințare uitată după numai cîteva luni), iar presa engleză și cea franceză s-au lansat într-o „bătălie” de mari proporții, prima susținînd hotărîrea juriului (care a dat cîștig de cauză

LE RALLYE AUTOMOBILE DE MONTE-CARLO

Le Roumain Cristea un concurrent parti d'Athènes triomphe après une lutte serrée

[DE NOTRE ENVOYÉ SPÉCIAL] cents fois (sic). Il n'y avait alors qu'à
MONTE-CARLO, 30 janvier. — crit s'inciner.
— leurs cette victoire d'une Ford

înfrînirea cu alte vehicule, pe timp de noapte, n-au folosit luminile de înercușare (faza scurtă). Comisia tehnică, executînd un control al mașinilor B.M.C., după sosirea lor la Monte-Carlo, a constatat că ele erau echipate cu cîte patru puternice faruri cu iod, blocate numai pe faza lungă. S-a apreciat astfel că acest sistem de iluminare era neregulamentar și că el a favorizat echipajele respective în

unei mașini Citroen), iar cea de a doua incriminînd-o. Ziare britanice dintre cele mai cunoscute ca Times, Daily Mail, Guardian, Daily Telegraph au numit competiția „Raliul Monte-Fiasco”. Ba mai mult, unul din ele a apreciat că, prin decizia luată, organizatorii au ținut să încaseze de la englezi o poliță veche, ce datează tocmai din 18 iunie 1815 (încălcarea lui Napoleon la Waterloo, de către ducele de Wellington).

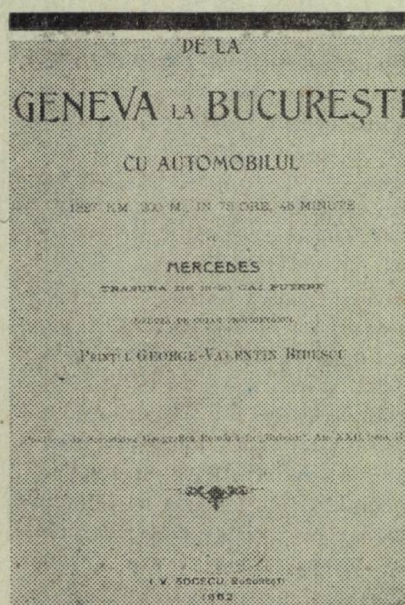
Evident pentru un observator obiectiv această afirmație nu poate fi apreciată decît ca o glumă. Așa cum bine se știe, marea întrecere rutieră organizată de Clubul din Monaco este mai puțin o dispută de nuanță istorică și mai mult o rivalitate cu implicații economice, strîns legate de interesele firmelor constructoare de automobile din Europa, America sau Japonia.

●	COUPE DE L'INTERNATIONAL SPORTING CLUB
I. Zamfirescu - P. G. Cristea — N° 16 — PREMIERS du Classement Général.	
●	COUPE DES DAMES
M ^{me} Marinovitch - M ^{me} Helle-Nic — N° 50 - PREMIERES de la Coupe des Dames.	
●	CHALLENGE AUTOMOBILE CLUB DE PORTUGAL
A. Testers - F. Diepen — N° 81.	
●	CHALLENGE AUTOMOBILE ET TOURING CLUB DE GRÈCE
I. Zamfirescu - P. G. Cristea — N° 16.	
●	CHALLENGE PRINCE PIERRE CHIMA

PALMARESUL COMPLET AL RALIULUI

(se indică în ordine: anul disputării fiecărei ediții, numele câștigătorilor, mașina pe care au concurat, capacitatea cilindrică, orașul din care au luat startul învingătorii).

1911 H. Rongier	Treac-Mery (4200 cmc)	Paris	1937 Le Begue- J. Quinlin	Delahaye (3553 cmc)	Stavanger
1912 J. Beutler	Berliet (2400 cmc)	Berlin	1938 G. Bakker Schut- Karel Ton	Ford (3622 cmc)	Atena
1924 T. Ledure	Bignan (1975 cmc)	Glasgow	1939 J. Trevoux- M. Lesurque	Hotchkiss (3845 cmc)	Atena
1925 F. Repusseau	Renault (9121 cmc)	Tunis	(ex aequo) J. Paul- M. Contet	Delahaye (3557 cmc)	Atena
1926 V.A. Bruce	A.C. (1990 cmc)	John	1949 J. Trevoux-M. Lesurque	Hotchkiss (3485 cmc)	Lisabona
1927 J. Lefebvre- A. Desperaux	Amilcar (1098 cmc)	O'Groats Konigsberg	1950 M. Becquart-H. Secret	Hotchkiss (3485 cmc)	Lisabona
1928 J. Bignan	Fiat (990 cmc)	BUCUREȘTI	1951 J. Trevoux-R. Crovetto	Delahaye (4455 cmc)	Lisabona
1929 Sprenger Van Eljk	Graham-Palge (4718 cmc)	Stockholm	1952 S.H. Allard- G. Warburton	Allard (4375 cmc)	Glasgow
1930 H. Petit	Licorne (904 cmc)	IAȘI	1953 M. Gatsonides- P. Worledge	Ford Zephir (2262 cmc)	Monte-Carlo
1931 D.M. Healey	Invicta (4467 cmc)	Stavanger	1954 L. Chiron- C. Basadonna	Lancia (2451 cmc)	Monte-Carlo
1932 M. Vasselle	Hotchkiss (2475 cmc)	Uméa	1955 P. Malling-G. Fadum	Sunbeam-Talbot (2267 cmc)	Oslo
(ex aequo) G. de Lavalette- Ch. de Cortanze	Peugeot (1132 cmc)	Uméa	1956 R.J. Adams-F. Bigger	Jaguar (3442 cmc)	Glasgow
1933 M. Vasselle	Hotchkiss (3485 cmc)	Tallin	1958 G. Monraisse-J. Feret	Renault (845 cmc)	Lisabona
1934 V. Gas-J. Trevoux	Hotchkiss (3485 cmc)	Atena	1959 P. Coltelloni- P. Alexandre	Citroën (1911 cmc)	Paris
1935 Ch. Lahaye- R. Quatressous	Renault (5540 cmc)	Stavanger	1960 W. Schock-R. Moll	Mercedes (2180 cmc)	Varșovia
1936 P. CRISTEA- I. ZAMFIRESCU	Ford (3622 cmc)	Atena	1961 M. Martin-R. Bateau	Panhard (848 cmc)	Monte-Carlo
			1962 E. Carlsson-G. Haggbom	SAAB (841 cmc)	Oslo

...Pe atât era de importantă isprava pe care un român, George Valentin Bibescu, o reușise în anul 1900, aco-perind în 73 ore și 45 minute distanța de la Geneva la București, la volanul unui Mercedes cu motor de 20 cai putere, încît, după ce a întocmit un detaliat raport tehnic pe care l-a înai-tat Automobil Clubului Român și a publicat o relatare a performanței în Buletinul Societății Geografice din

**O formidabilă
performanță
automobilistică
la începutul
secolului**

România — An, XII — Semestrul 2 — Bibescu a dat curs îndemnurilor prietenilor săi și a editat o broșură, în două versiuni — în română și în fran-ceză — în care a descris peripeziile cursei.

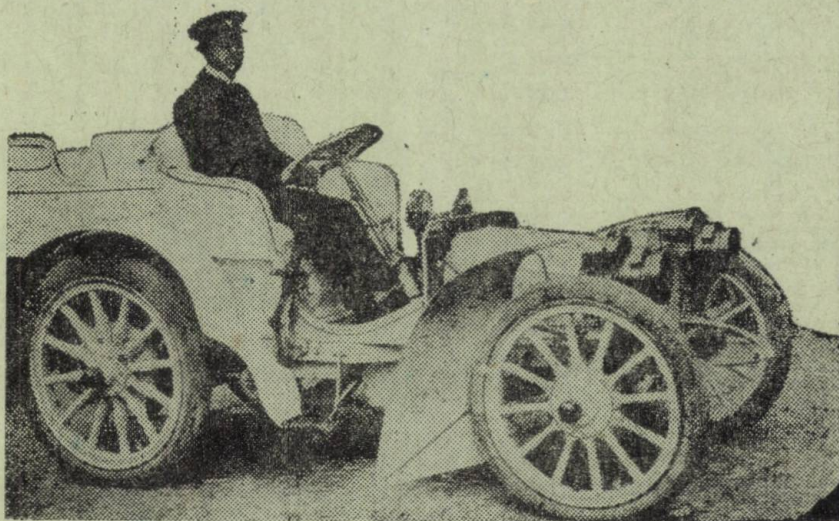

Porsche 911-automobilul clasat pe primul loc la ultimele trei ediții ale raliului Monte-Carlo

1963	E. Carlsson-G. Palm	SAAB (841 emc)	Stockholm	1967	R. Aaltonen-H. Liddon	B.M.C. (1293 emc)	Monte-Carlo
1964	P. Hopkirk-H. Liddon	Mini Cooper (1071 emc)	Minsk	1968	Vic Elford-D. Stone	Porsche (1991 emc)	Varșovia
1965	T. Makinen-P. Easter	B.M.C. (1275 emc)	Stockholm	1969	B. Waldegaard-T. Helmer	Porsche (1991 emc)	Varșovia
1966	P. Toivonen-E. Mikander	Citroën (2175 emc)	Oslo	1970	B. Waldegaard-T. Helmer	Porsche (1991 emc)	Oslo

Pretutîndeni, în marile orașe, pe unde a trecut automobilistul bucureștean, după cum reiese din consemnările presei, el a provocat o adevărată surpriză pentru viteza cu care circula și a fost obiectul unor manifestații publice de simpatie și de admirație, la care au participat chiar și autoritățile locale.

Reproducem fotografia copertei lucrării pe care o semnalăm și totodată o altă fotografie în care temerarul performer apare la volanul mașinii sale.

PESTE 300 000 000 SPORTIVI LEGITIMAȚI

Aproximativ aceasta este cifra la care au ajuns niște cercetători elvețieni care au încercat să stabilească un clasament al răspîndirii sporturilor în lume.

Luînd ca bază ramurile de sport înscrise în programul J.O. din 1972 s-a ajuns la următorul clasament al numărului de sportivi legitimați.

1-2. Baschet	65	milioane
Volei	65	milioane
3. Fotbal	25,8	milioane
4. Tir	25,5	milioane
5. Atletism	19,5	milioane
6. Natație	10,5	milioane
7. Schi	8	milioane
8. Judo	6	milioane
9-11. Lupte	4,2	milioane
Haltere	4,2	milioane
Gimnastică	4,2	milioane
12. Yachting	3,2	milioane
13-15. Box	2,8	milioane
Ciclism	2,8	milioane
Hochei pe iarbă	2,8	milioane
16. Handbal	2,1	milioane
17. Scrimă	1,6	milioane
18-19. Tir cu arcuț	1,2	milioane
Hochei pe gheață	1,2	milioane
20. Patinaj artistic	800 000	
21. Biatlon	300 000	
22. Canotaj	210 000	
23. Patinaj viteză	120 000	
24. Bob	30 000	

Clasamentul, cu siguranță, surprinde. Cîți fotbaliști, cam tot atîția trîgători pe glob, după cum atletismul, ca ramura cea mai răspîndită (143 țări practicante față de fotbal 135, baschet 127, box 117, etc.) se află doar pe locul 5.

Interesant de completat că dintre sporturile neolimpice, pescuitul sportiv are 24 milioane de practicanți, tenisul de masă 22,5 milioane iar golful 15 milioane.

Explicația succesului baschetului și al voleiului trebuie căutată în faptul că numai în R.P. Chineză există cel puțin cîte 45 000 000 de sportivi legitimați pentru aceste două ramuri.

NUMĂR DE MUSIC HALL?

De fel. E numai un divertisment „hors concurs” al celui dintîi campion național de ciclism al României, — Dumitru Dumitrescu, care, pînă la adînci bătrîneți a continuat să se numere printre cicliștii străzilor bucureștene.

Născut, la Săliște, lingă Sibiu, în anul 1861, de unde a plecat, în fragedă copilărie, prin „Vama Cucului”, să învețe meșteșug și să mănînce piine, la el acasă, în Tara Românească, pionierul sportului nostru cu pedala a întemeiat, împreună cu Alois Pucher, întîiul velodrom din București, construit din lemn, în preajma Pieții Victoriei de azi.

Pentru ași dovedi măiestria la ghidon și în șa, Dumitru Dumitrescu făcea demonstrații ca cele în care l-a imortalizat un fotograf al vremurilor sale, afirmînd că „un adevărat ciclist n-are musai nevoie de ghidon, de șa și chiar de două roți. Dacă e ciclist de soi, atunci de bună seamă, îl ajunge și o singură roată” ...

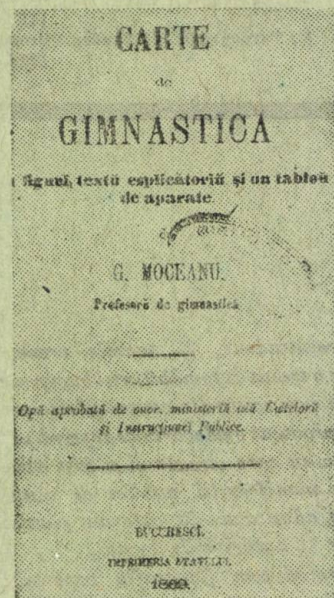
RECORD BIBLIOFIL SPORTIV ROMÂNESC

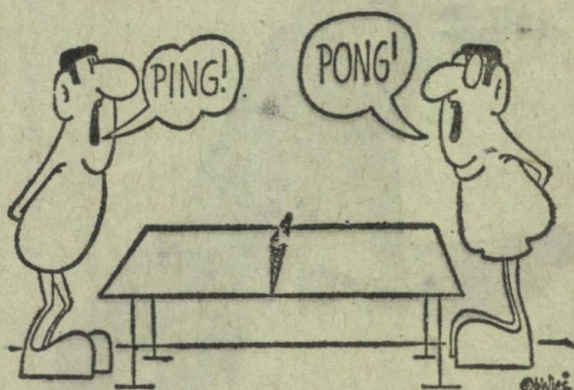
Coperta celei mai vechi cărți românești de gimnastică.

Ea aprăține lui Gheorghe Moceanu, părintele gimnasticii moderne de la noi și poate fi considerată drept primul manual de specialitate.

După cum se poate citi, a fost tipărită la Imprimeria Statului, la București în anul 1869.

Exemplarul după care a fost realizată fotografia pentru „ALMANAHUL SPORTUL '71” s-a aflat păstrat în fondul cu acces public al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România.

SPRIT SPORTIV

Un pescar din Republica Federală a Germaniei a reușit, după multe străduințe și eșecuri, performanța să prindă un somn în greutate de peste 45 kg. L-a învelit în cirpe umede, l-a urcat în mașină, l-a dus acasă și l-a așezat în cada băii, în apă.

Desigur era o captură deosebită, mai ales că fusese prinsă cu unele fine (lanșetă ușoară, nylon de 0,4 mm etc.). Dar partea interesantă abia acum urmează; după ce s-a fotografiat în fel și chip alături de captura lui, după ce a fost admirat și, firește, învidiat de prietenii lui, pescarul nostru a ambalat grijiu iarăși pește, l-a urcat în mașină și l-a dus în același loc în care l-a capturat, unde l-a eliberat. Drept motivare a gestului, pescarul a mărturisit că a făcut-o pentru felul eroic în care a luptat pește.

Lucrul poate părea uimitor, dar spiritul sportiv în acest caz este demn de admirat.

PIONIERII PLANORISMULUI ROMÂNESC

Inginerul Dumitru Barbieri, este, împreună cu Valentin Popescu, figură consacrată a planorismului nostru, primul român care a obținut brevetul de pilot în zborul fără motor, la o școală peste hotare.

Iată o fotografie rară: inginerul Barbieri, în anul 1931, la școala de planorism din Rhongeist, după zborul de brevetare și acordarea insignei cu trei cocori.

Spre deosebire de Valentin Popescu, care stabilise recorduri și realizase întiiul tren de planoare cu care a cucerit țara într-o acțiune de propagandă de mare eficiență pentru sporturile aeriene, devotându-se zborului fără motor și propășirii lui la noi, inginerul

Barbieri — decedat acum câțiva ani — s-a dedicat construcției de avioane în angrenajul industrial de la Brașov, care l-a absorbit,

nemaiavând astfel activitate ca planorist, deși era, după cum arătam, unul dintre pionierii acestui sport.

SPORT

Cursa București-Giurgiu și înapoi

Azi a avut loc cursa *Presă* București-Giurgiu și înapoi.

Plecarea s'a făcut la orele 6 dimineața. Rezultatul e acesta:

Pucher a sosit înapoi la orele 10 și 55 m.

Nițulescu " " " " 11 " 2 "

Cantili " " " " 11 " 36 "

Luchian (amator) " " " " 11 " 50 "

Brădeanu a sosit " " " " 11 " 54 "

Ghiță Ion " " " " 12 " 26 "

Titu Nicolescu " " " " 1 " 16 "

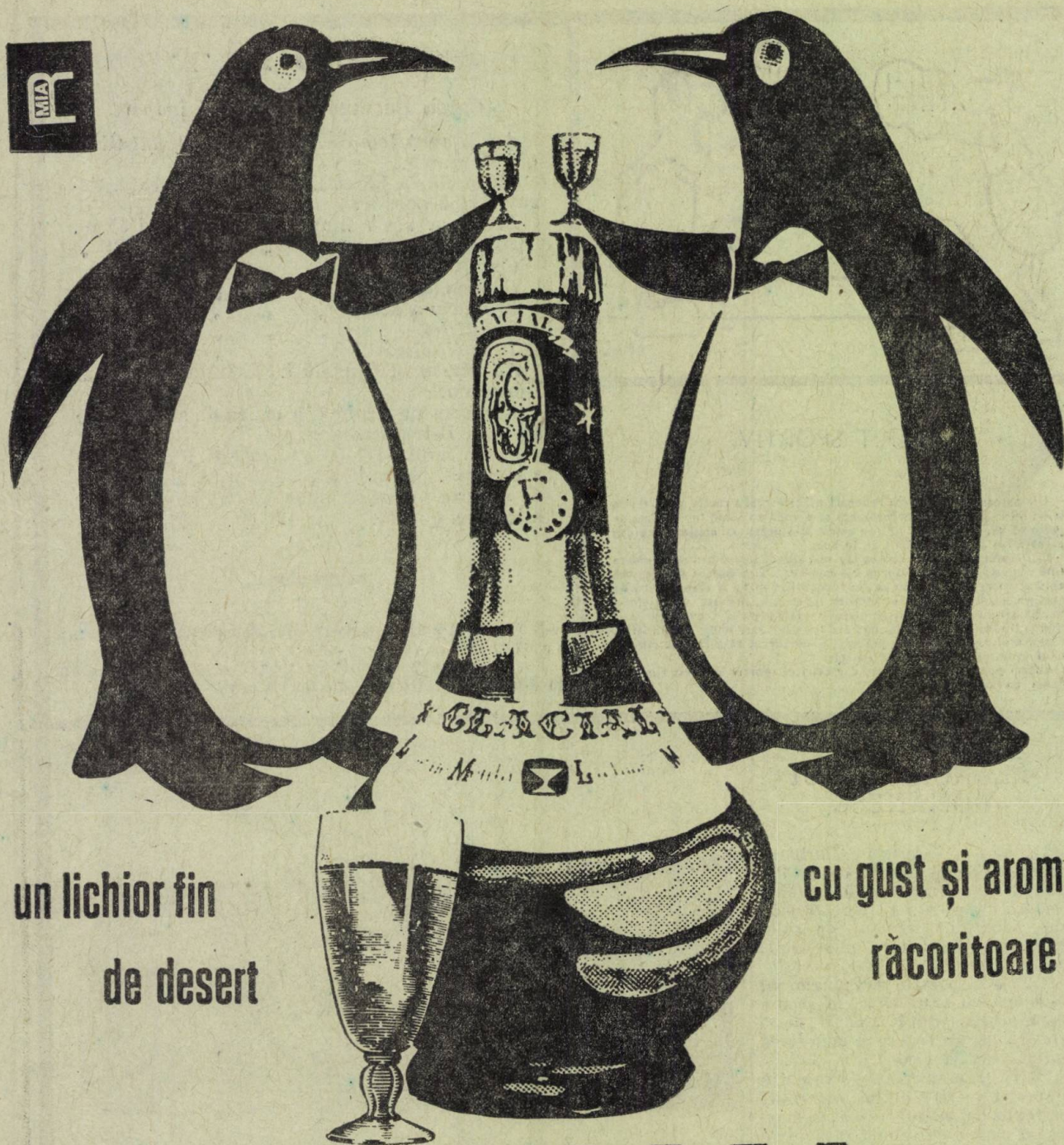
Au rămas în Giurgiu I. Mihăescu și Simion Nicolescu.

A rămas pe drum din cauză de accident de mașină, D-tru Nicolescu.

Cursa fiind de 140 de kilometri, *Pucher* care a câpătat premiul I a făcut-o în 4 ore și 55 de minute, ceea-ce face în mijlociul 28 de kilometri pe oră.

E o cronică a unei curse cicliste din presa bucureșteană a anului 1898.

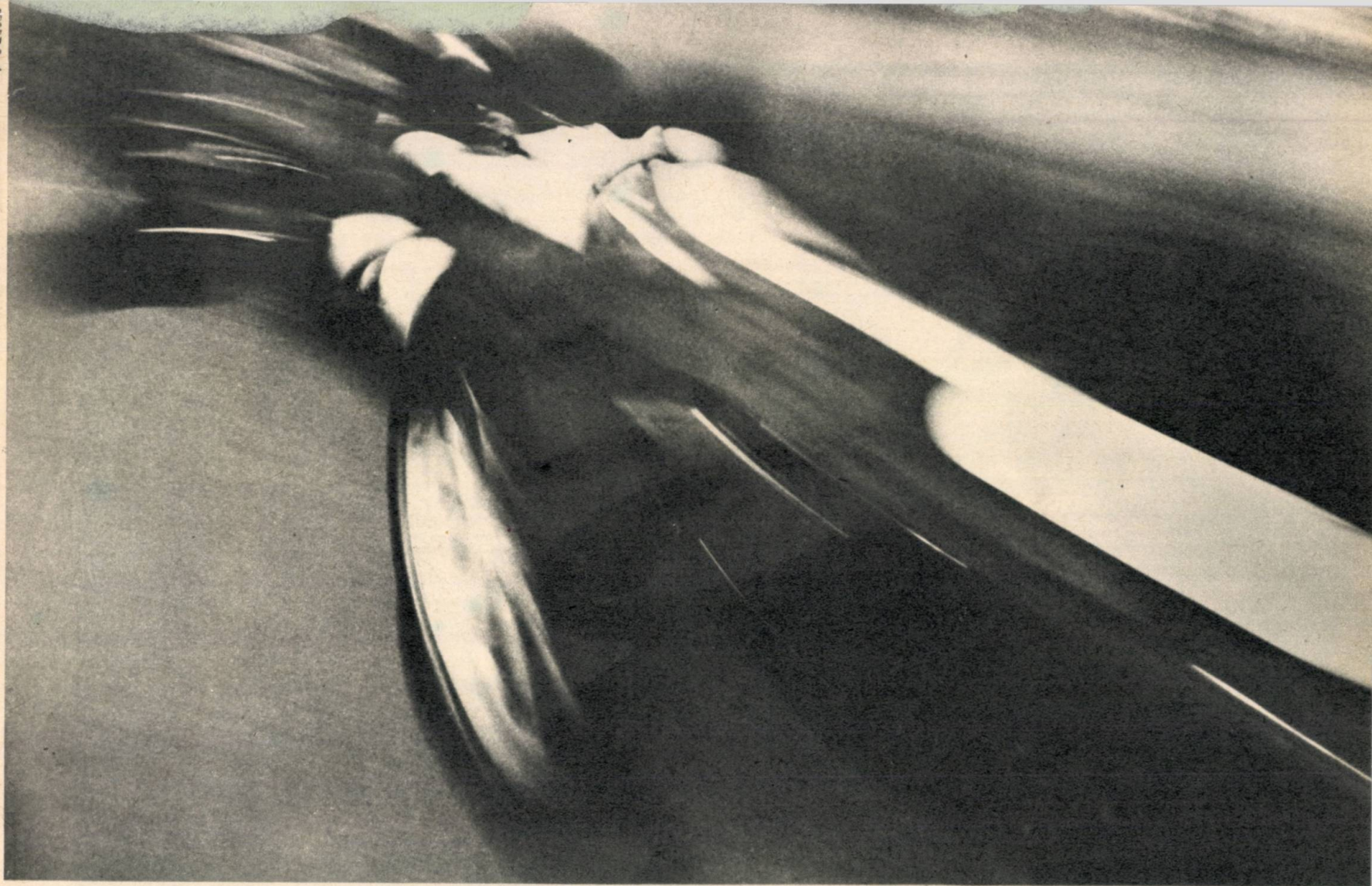
Exact cu șapte decenii în urmă, când șoselele erau pardosite cu pietre și praf, nu cu coșor de asfalt...

un lichior fin
de desert

cu gust și aromă
răcoritoare

GLACIAL

VITEZĂ...

*cel
mai greu
SPORT?*

VIRGIL LUDU

Este interesant, dar nu ușor de spus, care este cel mai greu sport. Mai ales că după ultimele pronosticuri, atât de controversate, ale creierelor electronice, ar fi hazardat să apelăm iar la ele.

Și apoi, de ce n-am mărturisi-o, ce facem cu subiectivitatea noastră, căci cine s-ar lăsa convins că sportul pe care îl face el nu este cel mai greu și cel mai frumos din toate sporturile lumii?

Care ar fi criteriile, să spunem științifice, după care am putea ierarhiza sporturile cele mai grele — iată prima întrebare. Și cum să facem ca aceste criterii să fie acceptate deopotrivă de medici, antrenori, sportivi și ziaristi?

Consultându-ne cu toții am ales acest întreit criteriu și pe baza lui am sistematizat astfel sporturile, încât să nu ne dreptăm pe nici unul.

- maratonul
- înotul de mare fond
- schiul fond
- ciclismul de șosea
- canotajul

- gimnastica la aparate, hocheiul
- decatlonul athletic
- patinajul artistic
- săriturile de pe trambulină (înot și schi)
- motocrosul, baschetul
- scrima, slalomul, tenisul și tenisul de masă
- pentatlonul modern, biatlonul de schi

- aviație—parașutism
- alpinism
- schi—bob
- motociclism—automobilism
- box și rugby

RISC

Nu știu dacă ordinea aceasta este riguros exactă. Cercetările fiziologice

EFORT

nu ne-au spus-o niciodată. Dar ele confirmă marile solicitări ale inimii,

Cel mai convingător argument pentru a demonstra cât de pretențioase sînt aceste sporturi, din punct de vedere tehnic, este inițierea lor timpurie, precoce am spune. Și de asemenea calcularea matematică, cu punctaj farmaceutic, pentru fiecare element, pentru ansamblul mișcării, pentru stil.

A alerga peste 42 de km în 2 ore și zece minute, a înota distanțe de 40—80 km, a schia 30—50 km în condiții meteorologice adeseori ingrate este într-adevăr o maximă solicitare a posibilităților omenești.

Și cum n-am aminti ciclismul de șosea, cu necruțătoarele kilometraje (200 km o etapă, 3—4000 km un tur) și medii orare (40—45 km pe oră) sau epuizantele curse de canotaj în care după probă, omul covârșit de efort se pleacă peste ambarcație ca într-o izbăvire?

TEHNICĂ

La gimnastică dificultatea reiese din numărul mare și diferit de aparate (6) și de exerciții (12). La sărituri apar elemente de risc, în timp ce la scrimă, slalom și tenis au rol hotărîtor finețurile, execuțiile de cea mai mare precizie, ritm, viteză. Hocheiul presupune tehnică, echilibru, viteză, rezistență.

În sfîrșit, decatlonul athletic, biatlonul pe schi, pentatlonul modern — sînt un sumum de rezistență și dificultate, de efort și tehnică, deci poate într-un fel cele mai dificile dintre cele mai grele sporturi.

În aceste sporturi pe prim plan nu este atât efortul sau tehnica — firește foarte importante — cît procentajul de risc.

Dintre sporturile de iarnă, schiul și bobul, în care se ating viteze de 130—150 km pe oră sînt desigur foarte periculoase.

În orice caz, deși nu ar părea mult mai periculoase, decît săriturile la trambulină, chiar cînd acestea ating 150—160 metri.

Tot legat de munte, extrem de dificil, prin tehnică, dar mai ales prin risc — alpinismul. El a dat cel mai mare tribut de vieți, pentru marile lui performanțe, între care și cucerirea celor mai înalți munți din lume.

Boxul și rugbyul sînt desigur riscante, dar nu mortale, ca fotbalul american sau boxul profesionist.

Mult mai frecvente sînt cazurile de accidente grave în motociclism și automobilism și atunci cînd sînt, dacă sînt, în aviație. Parașutismul este mai mult o probă de curaj, decît de risc.

Acestea sînt într-o fugară și poate arbitrară trecere în revistă sporturile cele mai grele.

Vă invităm să reflectați la tema noastră, să o dezbateți și dacă credeți că nu este așa, să rămineți la propria dv părere!...

cine erău GLADIATORII?

C. ANTONESCU

Superproducțiile cinematografice ce au inundat, în ultimii ani, ecranele sălilor de spectacole au explorat, cu precădere, în căutare de subiecte, lumea antică și mai ales frământata istorie a poporului roman. În acest fel, puținele și destul de vagile idei pe care le aveam

despre unul din eroii societății latine, gladiatorul, ne-au fost, cu multă tentă romantică, complete. L-am văzut înfruntînd — pe pînă — moartea, i-am simțit, prin măiestria actorului, curajul, i-am admirat forța neobișnuită.

În fond, cine erau gladiatorii? Recrutați din rindurile sclavilor sau ale prizonierilor de război, acești eroi ai unor sfișietoare spectacole, unde victoria însemna VIAȚA, își risipeau energia, bravind moartea în lupte necruțătoare, ce satisfăceau instinctele primare ale unor mase de spectatori dornici de senzații tari.

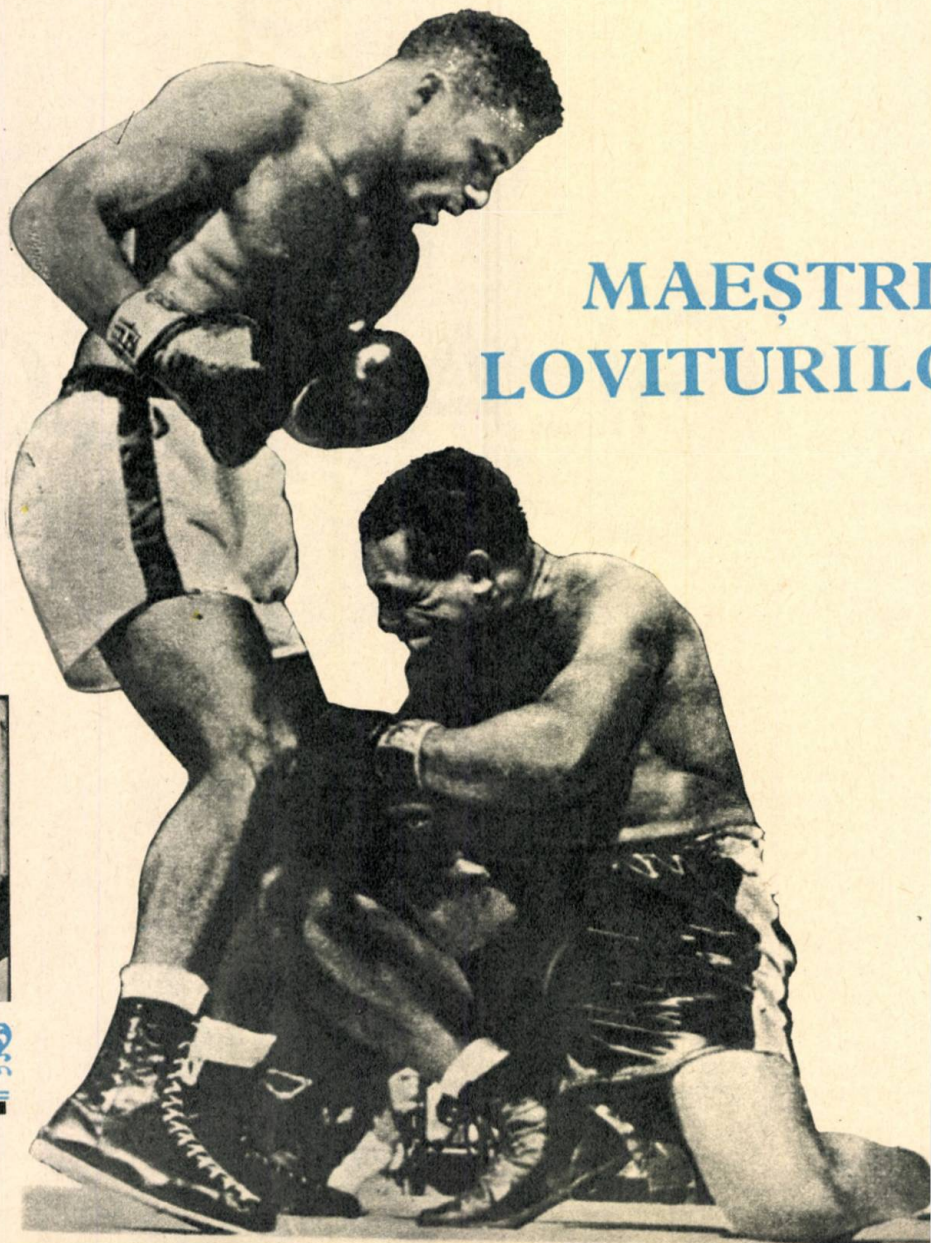
Gladiatorul era pregătit de un «lanista», un soi de manager al zilelor noastre, care îl antrena și îi alegea specialitatea în funcție de calitățile sale fizice și, îndeosebi, morale. Casta gladiatorilor avea mai multe specialități sau, pentru a înțelege mai bine, mai multe categorii ca în pugilatul modern. Există astfel gladiatorul «hoplomachus» care lupta în niște rudimentare armuri; «bestiarius» lupta cu animalele sălbatice, singura lui armă fiind o sabie scurtă; «secutor» cu o sabie și o pavăză lupta cu un «retiarius», acesta având o furcă și o plasă drept... armament. Se mai cunosc și alte categorii de gladiatori: «audabatores» (legați la ochi se căutau prin arenă în strigătele unei mulțimi a cărei excitație atingea paroxismul) și, poate cei mai feroce, «dimacchoeri» (înarmați fiecare cu cîte două săbii cu care se loveau fără milă).

Gloria, ca și viața, erau la fel de scurte pentru gladiatori. Foarte puțini supraviețuiau pentru a folosi puținul aur stropit cu mult singe, ce le rămânea în pungă. Au fost însă oamenii care, fără nici o discuție, și-au cîștigat cel mai greu piinea...

Cînd l-am întrebat pe ziaristul spaniol Fernando Vadillo cui datorează Urtain marea sa popularitate, acesta ne-a răspuns zîmbind: «Are un pumn care nu iartă». Cum discuția avea loc cu luni de zile înaintea victoriei care a adus pugilistului iberic titlul european, confratele nostru a ținut să precizeze: «Pînă acum Urtain nu a susținut meciuri care să-l solicite mai mult. Deci nu se poate spune, încă, dacă ne aflăm în fața unui mare boxer. Cînd va dovedi că, în afara unei lovituri necruțătoare, posedă și un registru larg de pro-

MAESTRI LOVITURILOR

SAM LANGFORD,
în urmă cu câteva
decenii, unul dintre
cei mai redutabili
pugiliști ai lumii

NECRUȚĂTOARE

ION F. BACIU

cedee tehnice, o gândire tactică matură, atunci îl vom putea situa printre marile personalități ale ringului».

Și totuși, forța loviturii lui l-a plasat, curînd, pe orbita celebrității. Așa cum s-a întîmplat, de altfel, și cu alți pugiliști care au în palmaresul lor serii lungi cu aceste două inițiale k.o.

Boxerul care a obținut cel mai mare număr de victorii prin k.o. este ARCHIE MOORE, supranumit și «Bunicul Moore» pentru că a pus mănușile în cui la respectabila vîrstă de 52 de ani. La această etate el se putea lăuda cu o activitate neîntreșcută de 29 de ani, în care timp a urcat pe ring în absolut toate arenele sportive existente în S.U.A. Născut în statul Mississippi, în anul 1913, Moore și-a făcut debutul ca profesionist în 1936. A susținut în total 228 de meciuri din care a cîștigat prin k.o. 141. Numele său figurează pe tabelul campionilor mondiali la categoria semigrea. A părăsit careul magic în 1965.

ARCHIE MOORE
«REGELE
KNOCK-OUT-ULUI»
• RAY «SUGAR»
ROBINSON,
UN TRĂZNET
SIMPATIZAT
• RECORDUL
LUI H. ARMSTRONG

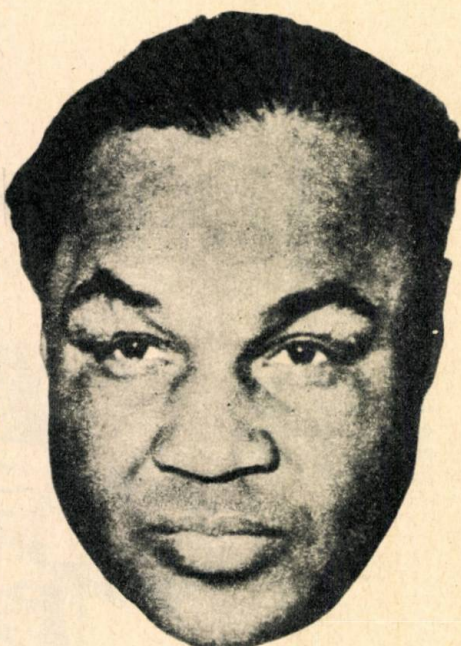

Pe locul secund în acest clasament al așilor knock-out-ului se situează un nume mai puțin cunoscut generației de azi. Este vorba despre **YOUNG STRIBLING**, născut în 1904, cu o carieră profesionistă cuprinsă între anii 1921 și 1933. În palmaresul lui figurează meciuri cu cei mai celebri «grei» ai epocii: Jack Sharkey, Max Schmeling, Primo Carnera, Ernie Schanf. A urcat ringul, ca profesionist, de 286 de ori și de 126 de ori l-a coborât în fericita postură de învingător înainte de limită.

Mult mai celebru — și nu numai pentru că a apărut între cele 12 corzi mai aproape de anii aceștia — a fost **WALKER SMITH**. Nu ați auzit de el? Este foarte probabil, căci numele acesta figurează doar în actele de identitate ale fostului campion mondial la categoriile semimijlocie și mijlocie de care nu se poate să nu fi auzit pentru că l-au pomenit toate zările lumii: **RAY «SUGAR» ROBINSON**. Născut la Detroit în 1920, Ray «Sugar» a apărut pe ringul profesionist în 1940 părăsindu-l în 1965 după ce susținuse 202 meciuri din care a câștigat prin k.o. 109.

BANTY LEWIS, a cărui activitate se întinde pe perioada 1909-1922, a reușit să totalizeze 108 victorii prin k.o. Îl urmează îndeaproape **GEORGE «KO» CHANEY**, un faimos pugilist din Baltimore care a activat în limitele a trei categorii — cocoș, pană și ușoară, — între 1910 și 1925. Din cele 181 de întâlniri susținute el a terminat prin k.o. 105.

Marele adversar al lui Willie Pepp, cu care și-a disputat — cu deosebită înversunare — titlul mondial la categoria pană, **SANDY SADDLER** a fost și el un maestru al victoriilor rapide. Născut la Boston în 1926, a debutat în rindul profesioniștilor în 1944 și a

«Mitraliera ringului» — **HENRY ARMSTRONG**

spus rămas bun ringului în 1957. În acest interval de timp, Saddler a susținut 163 de meciuri obținând de 103 ori victoria înainte de limită și cucerind titlul de campion al lumii la categoria pană.

Urmează, în clasament, **SAM LANGFORD**, care a făcut parte din legendara «Cvadrigă neagră» împreună cu Jack Johnson, Sam Mc Vea și Joc Jeanette. A boxat între 1902 și 1923 încheindu-și interactiv cariera deoarece și-a pierdut vederea în urma traumatismelor suferite pe ring. Născut în 1880, Langford a încetat din viață în 1956. Numele său este înscris în Sala celebrităților din New-York având alături cifra victoriilor prin k.o.: 98.

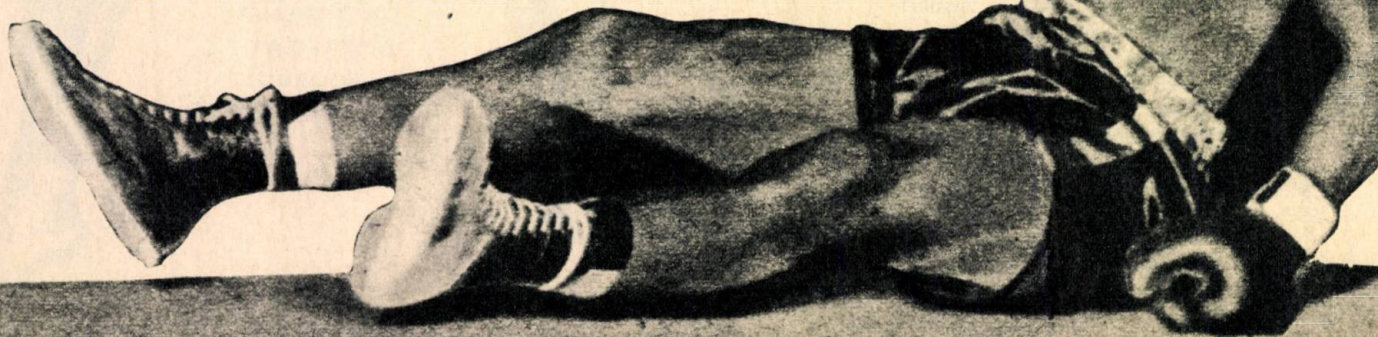
O altă celebritate a boxului a fost **HENRY ARMSTRONG**, supranumit «mi-

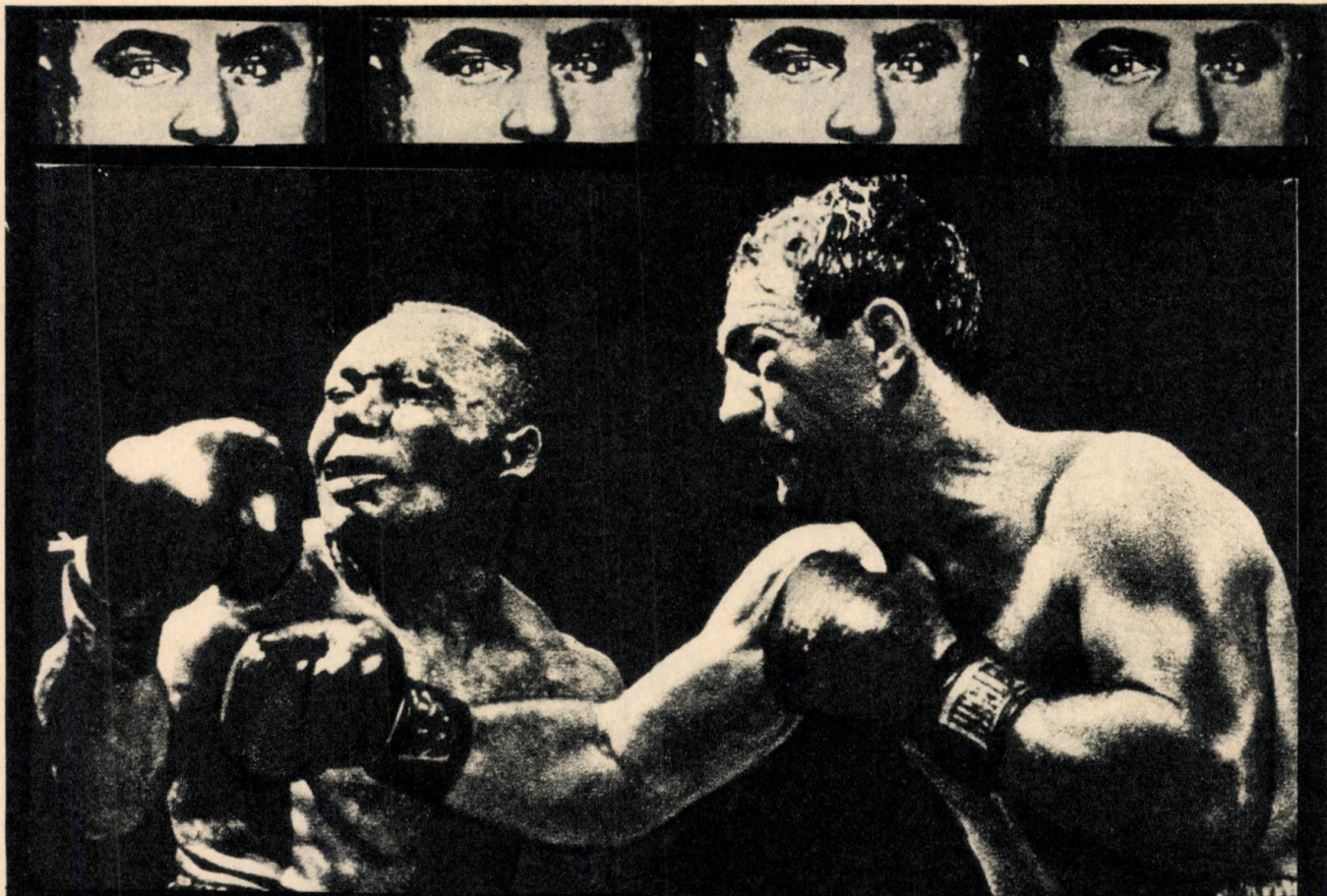
traliera ringului». A văzut lumina zilei în 1912 și a boxat, ca profesionist, între anii 1931 și 1945. Armstrong este singurul pugilist din întreaga istorie a boxului care a reușit să posede, în același timp, trei titluri de campion mondial, la categoriile pană, ușoară și semimijlocie. Porecla de «mitraliera ringului» i-a fost dată pentru cele 97 de victorii prin k.o. obținute de-a lungul carierei.

Ca să rotunjim la 10 cifra așilor knock-out-ului trebuie să mai menționăm pe **BOB MARTIN**, care a boxat între 1918 și 1922 obținând în acest scurt interval 87 victorii înainte de limită, pe **JACK McAVOY** prezent pe ringurile profesionale între anii 1928 și 1941, incluzând în palmaresul său 86 de victorii prin k.o., în fine pe **ARCHIE SEXTON** care a totalizat același număr de victorii rapide între 1925 și 1935.

Ray «Sugar» Robinson într-o postură puțin obișnuită pentru el.

CRONICA NEAGRĂ A BOXULUI

de **FERNANDO VADILLO**
redactor șef al revistei «Deporte 2000» — Madrid

Ar putea părea paradoxal faptul că decadența boxului nord-american se accentuează și ia, chiar, trăsături alarmante, pe măsură ce autoritățile guvernamentale înăspresc controlul asupra pariurilor și politica de represiune pe care o exercită asupra bandelor de gangsteri. Totuși explicația fenomenului este foarte simplă: boxul a încetat să mai fie o afacere fabuloasă — poate chiar cea mai extraordinară din câte a cunoscut istoria Americii contemporane — din momentul în care nu li s-a mai permis organizatorilor jocul necurat cu care se obișnuiseră. Odată exclusă posibilitatea de a obține marile câștiguri ilicite de odinioară — pe calea meciurilor

aranjate, prin folosirea dopingurilor, și a unor ucigași plătiți — organizatorii sînt din ce în ce mai puțin interesați și, în consecință, școlile și sălile de box își închid porțile, se răresc meciurile și descrește numărul boxerilor. S-ar spune că boxul nord-american nu poate trăi fără mistificări.

Desen de epocă cu eroii primului meci... aranjat

PRIMUL MECI ARANJAT

Alt paradox care condimentează cronica neagră a boxului nord-american este faptul că aranjarea meciurilor nu a luat naștere în această țară, ci a fost importată din respectabila Anglie a secolului XVIII.

La 17 iulie 1760, o mulțime de calești, șarete și cabriolette poposeau undeva, la marginea Londrei. Surugiii caleștilor arboraseră la pălărie culorile panglicilor pe care Jack Slack — socotit campion al lumii — și Bill Stevens adversarul său le purtau la pantaloni. Printre cei care asistau la meci se numărau ducele de Cumberland, «protectorul» primului, și ducele de York, «protectorul» celui de-al doilea boxer.

Se fac pariuri și, în pofida oricărei logici, Stevens îl învinge pe Slack. Puțin după aceasta, noul campion al lumii își apără titlul în fața lui George Meggs. Rezultatul este, însă, aranjat: învinge Meggs — de asemenea în ciuda tuturor aparențelor — și cei doi prieteni își împart câștigul obținut în mod necinstit. Despre acest aranjament nu s-ar fi știut niciodată dacă nu ar fi vorbit despre aceasta, mult mai târziu Bill Stevens: «M-am lăsat întrecut fiindcă așa am putut să câștig mai mulți bani decât atunci când l-am învins pe Jack Slack». El a mai adăugat: «Și el s-a lăsat bătut de mine...» Așa s-a născut «mistificarea» în «prea nobila» Anglie a secolului XVIII. Și o dată cu mistificarea, s-a născut și «monopolul» exercitat de «protectori» asupra pugiliștilor. O afacere murdară aflată în mîinile bine spălate ale aristocrației care avea să câștige și mai mult cînd a început să importe tineri negri din Africa și Indiile Occidentale. Bill Richmond, un sclav din Georgia, avea să fie primul pugilist de culoare care a triumfat pe «ringurile» din țara verzilor pășuni englezești.

GANGSTERII INTRĂ ÎN ACȚIUNE

Din Anglia, boxul a trecut în America de Nord. Cu echipajele corăbiilor care au acostat la New York, Charleston, Boston sau Philadelphia, au debarcat mulți tineri grosolani și certăreți, practicanți ai boxului pe care-l introduce astfel în Statele Unite. Au loc meciuri de lungă durată, cu pumnii goi, de douăzeci, cincizeci, o sută de reprize, — în tripourile porturilor, în camerele

dosnice ale prăvăliilor sau în plin cîmp.

În 1816, Iacob Hyer și Tom Beasley sînt protagoniștii primului meci consemnat în documentele vremii. Acesta a avut loc într-o modestă clădire din parcul Madison Square Garden.

Anii trec. Boxul este autorizat ca sport și, în a doua decadă a secolului nostru, intră sub dominația monopolurilor. Tex Richard, un vechi client al tripourilor din centrele miniere ale vestului, se mută la New York și devine primul «țar» al organizatorilor americani de gale pugilistice. El exercită o dictatură feroce asupra managerilor și organizatorilor de reuniuni din țară. «Gangsterismul» se infiltrează în

box. Industria cinematografică din Hollywood înflăorește în timp ce vodelul lîncezește. Dolarii curg șuvoaie spre stadioanele de baseball, spre hipodromuri și arenele de box. Giganții careului magic sînt aclamați ca niște eroi naționali. Jack Dempsey devine idolul suprem și, datorită fascinației pe care o iradia figura sa, boxul se răspîndește de la Atlantic la Pacific și de la hotarele Canadei la cele ale Mexicului. Sute și mii de tineri viguroși se simt atrași de sportul cu mînuși, sînt orbiți de mirajul gloriei pugilistice și de zornăitul banilor. Bandele de oameni

fără scrupule și bandiții plătiți — care îi protejează pe «comercianți» și îi «apără» pe «muncitori» în schimbul unei cote lunare, smulsă sub amenințarea revolverului — nu se mai mulțumesc cu controlul automatelor publice, al bordelurilor și caselor de noroc — unde se vînd băuturi alcoolice — și dau năvală în lumea boxului, instaurînd o tiranie brutală. Boxerii nu mai sînt stăpîni pe soarta lor. Câștigă și pierde după placul «gangsterilor». Și, dacă e nevoie, mor pe ring sau sînt asasinați pe o străduță oarecare.

AL CAPONE ȘI COMPANIA

Din cînd în cînd, se ridică, ici și colo, glasuri care denunță corupția din boxul nord-american; glasuri pe care n-au putut să le reducă la tăcere nici amenințarea, nici agresiunea.

În 1944, semi-mijlociul Gene Allen provoacă pe ring moartea unuia din adversarii săi. Medicii constată o hemoragie cerebrală dar Gene Allen bănuia sau, poate, intuia că altul ar fi fost motivul tragicului sfîrșit. Face personal cercetări și descoperă că nefericitul său rival boxase sub efectul unui drog administrat de managerul său, Deuff Mace. Gene Allen se precipită spre casa acestuia și, într-un atac de furie, îl omoară cu pumnii. Dannie Forbes, redactor de box al ziarului «New Herald» din Chicago, îl vizitează pe asasin în celula închisorii și obține o declarație amănunțită pe care o publică pe o întregă pagină de ziar. Dar în aceeași noapte, cînd se înapoiază acasă, Dannie Forbes se pomenește în apartament cu trei oameni înarmați. Aceștia îl șilesc să ia loc la birou, spunîndu-i: «Șeful vrea să nu-ți mai bagi nasul în treburile lui, băiete» și după ce-l bat crunt, îi fracturează cu cleștele toate degetele de la mîini.

Genul acesta de agresiuni ia o îngrijorătoare amploare. Represaliile împotriva boxerilor, a managerilor, a polițiștilor și ziaristilor se extind în întreaga țară. Lîngă soclul statuii Libertății din New York, un ziarist primește în față — și în plină zi — o ploaie de vitriol care îl orbește. La Boston «mafiotul» Alfredo Campoli, imaginează un nou gen de box: recrutează un grup de haimanale și sub amenințarea că va

denunța poliției delictelor lor, le obligă să se bată — cu mânuși de unsprezece uncii — contra animalelor sălbatice și reptilelor. Unul dintre acești gladiatori moderni, Jack Liborno, moare în 1928, făcut bucăți de un șarpe boa. Personaje cu o tristă faimă, ca Al. Capone, investesc mari sume de bani în pariuri la meciurile aranjate.

Banțele de gangsteri încep să se încaiere între ele și spaniolul Paulino Uzcudun devine protagonistul unei dramatice întâmplări petrecută la Chicago, în noiembrie 1928. În timp ce boxa cu Truffy Griffith, două bande rivale au schimbat focuri de armă, pe Chicago Stadium; a căzut unul dintre oamenii lui Al. Capone și a fost grav rănit un om din banda adversă. Cîteva săptămîni mai tîrziu, la ieșirea din spital, acesta a fost mitraliat dintr-un automobil și omorît. În acest timp, Al Capone se lăfăia sub soarele și briza de la Miami Beach unde avea un splendid palat.

PAULINO, O NOUĂ VICTIMĂ

Paulino Uzcudun, care a boxat pe ringurile din New-York, Chicago, Los Angeles, Philadelphia și alte orașe terorizate de gangsteri, a fost victima unor repetate manevre prin care se căuta să i se oprească ascensiunea spre titlul de campion mondial, socotit un monopol al nord-americanilor. La sosirea sa, în «Meca» boxului, în 1927, Uzcudun a respins propunerea lui Tex Richard de a adopta naționalitatea nord-americană. Această atitudine i-a fost fatală. Tex Richard i-a trecut numele pe lista neagră așa că în foarte multe meciuri pe care le câștigase în mod evident el a fost declarat învins. Ziarul «Herald Tribune» a denunțat acest fapt: «Boxerii străini sînt adeseori prost tratați în ospitaliera noastră țară dar nici unul nu a fost atât de persecutat ca Paulino Uzcudun». Tex Richard îi cumpăra pe arbitrii meciurilor organizate de el, ba chiar și pe manageri sau pe sparring-parteneri. L-a cumpărat, de exemplu, pe arbitrul Crowley în meciul susținut de Paulino cu Jack Delaney după cum a declarat chiar acesta acum cîțiva ani revistei «The Ring». Crowley l-a descalificat atunci, pe nedrept, pe spaniol pentru lovitură joasă.

Tex Richard l-a cumpărat și pe Benny Tonchstone, sparring-partenerul lui Paulino, pe care l-a rănit, în mod intenționat la braț, cu cîteva zile înainte de a se întîlni cu Măx Schmeling (New-York, 1929), într-un meci ce stabilea pe șalangerul oficial la titlul de campion mondial. Chiar și atunci cînd Richard s-a retras din afaceri, Paulino a continuat să fie victima noului «țar» al organizatorilor, Mike Jacobs. Unul din managerii lui, Toro Vasco, l-a intoxicat pe Uzcudun, în ajunul meciului cu Mickey Walker care a avut loc la New-York în 1932.

BALTASAR SANGCHILI DOPAT

În tenebroasele combinații din boxul nord-american, dopingul a jucat un rol important. Drogurile au făcut să se câștige și să se piardă meciuri, în funcție de interesele gangsterilor, dar totodată au provocat moartea și îmbolnăvirea a sute de boxeri.

În mod frecvent, unuia dintre combatanți i se administra o substanță stimulatorie și celuilalt un drog depresiv. Primul, cel desemnat să câștige, se lansa într-un atac halucinant iar celălalt — trebuind să piardă — era apatic, incapabil de a se apăra. Și pierdea dacă nu murea, chiar, între cele douăsprezece corzi.

Baltasar Sangchili povestește — și trebuie să-l credem, deoarece cazul său nu este unic — că a fost dopat în timpul meciului cu Tonny Marino, care a avut loc la New-York, la 29 iunie 1936.

În runda a 14-a, cînd continua să-l domine categoric pe rivalul său, i s-a făcut deodată rău, a căzut pe podea și și-a pierdut cunoștința. Șapte luni mai tîrziu, Tonny Marino a murit în împrejurări tragice, la capătul unei lupte în care, nefericitul boxer — fără îndoială dopat — i-a îngrozit pe spectatori, după ce a bătut ultimul gong, continuînd să dea pumni într-un adversar invizibil.

Baltasar Sangchili câștigase campionatul lumii la categoria cocoș, învingîndu-l, la Valencia, în 1935, pe Al Brown. Rapid și elastic, ca o panteră, Al. Brown era pe atunci fabulos de bogat. Avea un grajd de cai pur sînge, era posesorul celor mai moderne auto-

mobile, frecventa aristocrația, artiști și intelectuali. După ce s-a întors la Paris el a declarat că, la Valencia, fusese drogat. Și era lucru cert. Meciul cu Sangchili a marcat decadența lui. Prieten intim cu Jean Cocteau și cu alte personalități ce duceau o viață libertină Al. Brown a sîrșit ruinat din cauza stupefiantelor.

OAMENI FĂRĂ CONȘTIINȚĂ

Ceea ce nord-americanii numesc «punch drunk» sau beția de lovituri este, de multe ori, o consecință directă a dopării. Și folosirea «dopingului» n-a fost înlăturată, din nefericire, din lumea boxului. În mai 1955, campionul lumii la categoria semigrea, Harold Johnson, a pierdut prin k.o., la Philadelphia, în fața cubanezului Julio Mederos. Autoritățile sportive au bănuț că ar fi fost ceva necurat în desfășurarea meciului și au obținut următoarea mărturie a lui Harold Johnson în fața Comisiei de stat pentru atletism: «Cu puțin înainte de a începe meciul, după ce am intrat pe stadion și mă îndreptam spre cabină, un individ mi-a cerut un autograf oferindu-mi, în același timp, o sticlă de limonadă, din care am băut o înghițitură bună. Am remarcat că avea un gust amar, dar în momentul acela n-am dat importanță...»

Și a pierdut prin k.o. Ar fi putut să-și piardă chiar și viața așa cum s-a întîmplat cu germanul Jupp Elze, în 1968, la Köln (după ce a ridicat brațul în semn de abandon) în fața campionului european la categoria mijlocie, Juan Carlos Duran. Autopsia a demonstrat că în organismul lui Jupp Elze se găseau urmele unui produs dopant.

Dar la efectele tragice ale dopingului se adaugă, uneori, pasivitatea arbitrilor în detrimentul integrității fizice și mintale a boxerilor. Există arbitri care nu îndrăznesc să oprească un meci temîndu-se de reacția publicului, care pariază și care, firește, nu dorește înfrîngerea boxerului său favorit, ca și de represaliile aceluia care manevrează firele atitor combinații. În vara anului 1956, Primo Carnera dădea în judecată casa de filme «Columbia Pictures», pentru motivul că amestecîndu-se în viața lui particulară l-a prezentat, în

filmul «Mai dură va fi cădere», ca pe un om mărginit. De fapt, filmul acela oferea un oarecare paralelism cu viața reală a gigantului boxer. Primo, care și-a început cariera de «voinic» într-un circ francez, a fost ochit, în 1928, de Leo See, un manager de box care l-a făcut să creadă că pentru a câștiga titluri și bani trebuie să învingă sau să piardă, după cum îi spune el. În 1933, cu patru luni înainte de a deveni campion al lumii la categoria maximă, Primo Carnera a provocat moartea unui adversar, pe ring, a lui Ernie Schaaf. «În noaptea aceea — va scrie mai târziu Nat Fleischer, directorul revistei «The Ring» — se petrecea ceva ciudat cu Schaaf. A făcut un meci neinspirat, învîrtindu-se în neștire în jurul lui Carnera în loc să-l lovească». În repriza a 13-a, Schaaf se prăbușea în corzi și trei zile mai târziu murea într-un spital.

Bill Cavanagh, arbitrul meciului, ar fi putut evita acest sfîrșit fatal dar nu a avut curajul să oprească un meci pe care publicul, avid de sînge, îl califica în gura mare mistificat.

Publicul nu bănuia că, între cele douăsprezece corzi, Schaaf trăgea să moară.

ARBITRI ȘI MANAGERI VINOVAȚI

Cum a murit Frankie Campbell, așa au murit aproape o mie de boxeri de la începutul secolului. Moartea lor nu a stîrnit, însă, în Statele Unite strigătul de protest care a urmat după ce Frankie Campbell a sucombat sub pumnii lui Max Baer. Aceasta s-a întîmplat la San Francisco, în vara anului 1930. Max Baer care urca cu pași repezi spre titlul mondial la categoria grea, l-a făcut k.o. pe Campbell în runda a 5-a, după un nemilos schimb de lovituri care l-au adus în stare de groggy. Campbell a murit fără să-și mai recapete cunoștința.

«Mă retrag», i-a zis Max Baer managerului său, Ancil Hoffman, a doua zi după trista întîmplare. Hoffman, s-a revoltat cînd l-a auzit. «Să te retragi acum cînd ești atît de aproape de titlul mondial? Ce prostie! Pentru că ai omorît un adversar? Ei și?» Într-adevăr, abia acum, cota lui Max Baer avea să urce la bursa organizatorilor. Și chiar în stima publicului. Și Max Baer a con-

tinuat să boxeze.

În martie 1962, cubanezul Benny «Kid» Paret, campion mondial la categoria mijlocie, a încercat să recucerească titlul de campion în fața lui Emile Griffith, la New York. În runda a 12-a, Benny a fost făcut k.o. și, nouă zile după aceea, a murit din cauza unei congestii cerebrale fără să-și mai fi recăpătat cunoștința. În anul următor — în martie 1963 — cădea rănit, mortal, la Los Angeles, campionul lumii la ca-

Tex Richard «aranjează» o nouă partidă

tegoria pană, Davey Moore, în fața lui Ultimimo «Sugar» Ramos. Această tragedie a mișcat multe inimi, mai ales în rîndul celor care condamnă practicarea boxului.

TRISTUL SFÎRȘIT AL LUI DAVEY MOORE

Davey Moore era un tînăr puternic și curajos, inteligent, rapid și bun puncheur. În ianuarie 1961 l-a învins pe Fred Galiana la Madrid. Pe lîngă acestea, Davey Moore era și un om bun. «Puteam să continui să-l lovesc — îmi spunea el după meci — dar Galiana era «groggy». O lovitură în astfel de condiții putea să-i fie fatală. Niciodată nu i-am dorit aproapei mele raul pe care nu mi-l doresc mie».

Dar el, sârmanul Davey, a fost lăsat să primească lovituri, fără milă, pe «Dodgers Stadium» la Los Angeles, în fața indifferenței publicului, a arbitrilor și a managerului său, Willie Ketchum. Cînd arbitrul s-a hotărît să oprească acest crud carnaj, era prea târziu. Înainte de a intra în comă Davey Moore și-a dus miinile la frunte și a

murmurat: «Oh, durerile mele de cap!». Pentru că sârmanul Davey, cu care mă împrietenisem la Madrid, suferea de multă vreme de migrene persistente. E probabil că pumnii pe care i-a încasat de la Ultimimo «Sugar» Ramos n-au fost decît picătura care a făcut să se reverse paharul. În orice caz, cum a putut să scape medicilor durerea lui de cap la controalele obligatorii?

Iată un caz posibil de neglijență. Gangsterii și-au schimbat, desigur, tactica iar boxul nord-american continuă să facă, indiscutabil, victime.

Dar, de cîțiva ani încoace, autoritățile au reușit să elimine cîteva din personajele cele mai nefaste care operau în umbra ringurilor. Cu Jim Norris care și-a încetat activitatea de organizator la Madison Square Garden și cea de președinte al monopolului, cu inocenta firmă de «International Boxing Club», a dispărut, în 1959, omul care îi domina pe boxeri, pe manageri, arbitri, bookmakeri, pe organizatori, impresari, pe proprietarii de săli și bandedele de «rackets». Căderea lui s-a produs după meciul — suspectat că ar fi fost aranjat — susținut de Floyd Patterson și Ingemar Johansson, în iunie din acel an; în căderea lui, Norris i-a tîrit și pe managerul Cus D'Amato și pe organizatorul Bill Rosenon.

Nu de mult, s-a produs la New-York — în cofetăria aerodromului La Guardia — un fapt care a mișcat opinia publică. Pat McIntire, cronicar al ziarului «Christian Science», care dezvănuise o adevărată campanie cu privire la modul suspect în care Cassius Clay i-a luat titlul de campion la categoria grea lui Sonny Liston, a rămas orb, deoarece cineva i-a aruncat în față conținutul unui flacon cu acid picric. Agresorul a dispărut înainte de a fi prins.

*

Dar cronică neagră a boxului nord-american nu se încheie aci. Va continua să adauge pagini triste și capitoare rușinoase atîta timp cît va exista boxul. Cu toate că nu folosește pălărie de fetru cu borurile lăsate pe frunte și nu mai întrebuintează pistoale vîrite sub haine, gangsterismul continuă să se infiltreze în boxul Statelor Unite ca și cariile în lemnul unui scrin vechi.

ciudățenii pugilistice

1771. Meciul dintre Peter Corcoran (stinga) și Bill Darts pentru campionatul englez.

- Știți când a avut loc primul meci de box cu mănuși?

În 1811, căpitanul Barclay, un boxer amator, a avut fericita idee de a-și proteja pumnii, cu mănuși, în meciul cu profesionistul Tom Molineux.

Din 1880 s-a răspândit utilizarea mănușilor, iar spre sfârșitul secolului XIX ele au devenit obligatorii pentru toți boxerii.

- Ultimul campionat mondial cu pumnii goi a avut loc la 8 iulie 1889, la Richburn. Protagonisti: John Sullivan și Jake Kilbrain.

● Cel mai lung meci de box, cu pumnii goi: Kelly-Schmidt. Loc de dispută: Melbourne, în noiembrie 1855. Durată: șase ore și 15 minute. Neexistând documente fotografice, vă lăsăm singuri să apreciați cum arătau cei doi adversari după acest... maraton pugilistic.

- Și cea mai scurtă luptă cu pumnii goi. Meciul Hearld-Cannon, disputat în mai 1866 la Carbondale, a ținut, cu totul și cu totul, doar 30 de secunde!

● Cel mai lung meci cu mănuși: Bowen-Burke, disputat la New Orleans la 6 aprilie 1893. 110 reprize care au durat 7 ore și 19 secunde. Vă interesează, probabil, și rezultatul? Ei bine... meci nul! Cea mai rapidă partidă cu mănuși. La Cardiff, în anul 1934, Peters l-a făcut k.o. pe Charlie Smith în 12 secunde.

- Bănuți care a fost cea mai mare asistență la o reuniune pugilistică?

...155 000 spectatori plătitori! «Recordul» a fost înregistrat la 22 septembrie 1927 la Chicago, cu prilejul memorabilului meci Dempsey-Tunney.

Tot atunci s-a înregistrat și cea mai mare rețetă 2 658 660 dolari (Se exclud reuniunile din ultimii ani unde se adaugă cota — foarte substanțială — plătită de televiziune).

- Singurul campion mondial la toate categoriile care a coborât neînvinz treptele ringului a fost Gene Tunney.

Alt invincibil s-a dovedit și Jim Jefries, dar numai pe... jumătate. Revenind în ring după opt ani el a pierdut prin k.o. în fața lui Jack Johnson.

- Și încă o mică «ciudățenie». Depășind greutatea pentru meciul cu Harry Lewis, la 13 decembrie 1911, Georges Carpentier a plătit o despăgubire de 2 500 franci.

Știți cu cât depășise greutatea campionul francez? Cu... 10 grame. Deci, l-a costat 250 franci... gramul!

— g.m. —

DIN CORZILE RINGULUI PE... CALDARÎMUL STRĂZILOR

Fragment
din viața
unui mare
boxer
profesionist francez

lupta din ring, nimeni n-a mai scris nimic despre el, nimeni nu știe dacă mai trăiește, și, dacă trăiește, cu ce se îndeletnicește. Și chiar cei care știu ceva, poate din jenă, poate din discreție, nu vor spune nimic despre fosta glorie a boxului european.

Ce s-a întâmplat, însă, cu Ray Famechon? Un mister planează asupra acestei chestiuni...

Un colaborator al revistei vest-germane «Sport Illustrierte» a avut curiozitatea să dezvăluie misterul. Publicistul **Christian Delfaye** s-a deplasat la Paris și cu o perseverență diabolică l-a căutat zile în șir, până l-a aflat pe omul pe care-l căuta.

«M-am dus la o personalitate marcantă din Paris, la dl Fernand Leduc, primarul departamentului Ile de France, și în același timp, vicepreședinte al Federației franceze de box — scrie Christian Delfaye —

Cei mai vechi dintre iubitorii boxului își vor aduce, desigur, aminte de reputatul pugilist francez Raymond Famechon, fost campion continental, cel pe care zecile de mii de spectatori de la «Palais du Sport» din Paris îl încurajau cu «Allez Ray-Fa... Allez Ray-Fa»!...

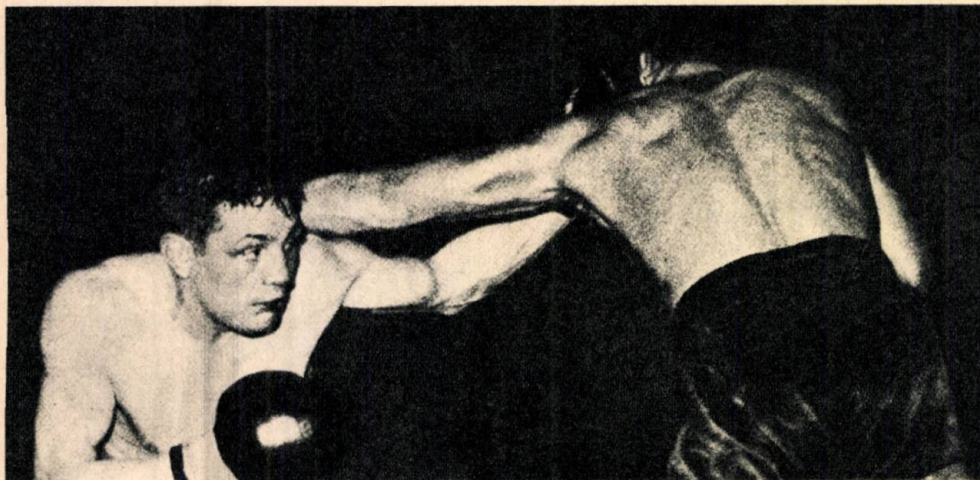
De peste 15 ani, de când a abandonat

dar nu am putut afla nimic. Dl. Leduc nu știa de existența lui Famechon. Poate din discreție sau de rușine, nici nu mi-a indicat vreo persoană care-l cunoaște».

Dar, mai înainte de a-l revedea pe Famechon, să recapitulăm, pe scurt, impresionantul său palmares. În cariera sa de profesionist a susținut 389 de meciuri dintre care 378 s-au încheiat cu victorii! (62 de partide s-au terminat în favoarea sa înainte de limită.)

Famechon, ca orice copil sărac, a fost trimis de timpuriu ca să lucreze.

În urmă cu nu prea mulți ani, Ray Famechon obținea sume importante de bani pentru victoriile sale din ring. Dar banii ca și victoriile au fost efemere!

Erau cinci copii în casa părintească și aportul său, la întreținerea celor mai mici, era strict necesar. De mic Famechon a arătat aptitudini pentru sport. Descoperit de un antrenor, la 14 ani, a început să boxeze. La 18 ani a și devenit campion de amatori al Franței la «pană», pentru ca, după doi ani, să treacă la profesionism.

Drumul spre titlul european n-a fost ușor. Talentul, perseverența, viața sportivă l-au ajutat însă să-și realizeze visul. La 23 de ani l-a învins pe englezul Ronnie Clayton și a devenit campion al continentului. Timp de 9 ani și jumătate Ray Famechon a înfruntat pe cei mai buni boxeri, dar a rămas în posesia centurii. A atacat și titlul mondial, dar a fost învins, înainte de limită, de americanul Percy Basset. Înfrângerea aceasta avea s-o explice, mai târziu, Ray Famechon. «În perioada în care s-a fixat meciul treceam printr-o depresiune sufletească deosebită. Eram în divorț

cu soția pe care am iubit-o și pentru care mi-am cheltuit toată averea agonisită ani și ani. Când a început meciul am văzut-o în primul rînd. Era însoțită! Cu un zîmbet pe buze mi-a strigat: Vei fi învins prin K.O.!

Starea mea psihică nu mi-a permis să-i dovedesc contrariul. Fermecat de cuvintele ei am fost parcă hipnotizat. Și, poate, i-am dat satisfacție...»

«După multe investigații — scrie Christian Delfaye — făcute în sălile de box, la poliție, la primării, am reușit să-l găsim. Persoana care mi-a dat adresa (mai bine zis locul de muncă) m-a rugat să păstrez cele spuse de el drept o mare taină. Chiar dacă voi scrie de Famechon să păstrez strict secret numele aceluia care l-a demascat pe Famechon. I-am promis, de altfel, acest lucru și mă voi ține de cuvînt.

Într-o dimineață de toamnă m-am dus la locul indicat... Mai exact, în fața O.R.T.F. (Radioteleviziunea franceză) un-

de, în fața clădirii imense, am văzut un om de statură potrivită măturînd strada.

— Dv. sînteți dl. Famechon?

— Da domnule — mi-a răspuns cu puțină jenă interlocutorul meu.

M-am prezentat și i-am spus că în tinerețe el fusese idolul meu. Firește, s-a bucurat. Apoi mi-a mărturisit că de aproape 15 ani nu l-a mai căutat nimeni.

— E și explicabil. Când eram «Ray» nu pridideam cu interviurile, cu asaltul reporterilor și al fotografiilor. Azi sînt dat uitării de toți, pentru că sînt un simplu măturător de stradă...

L-am lăsat să-și vadă de lucru și i-am promis să-i fac o vizită acasă.

După masă l-am găsit într-o locuință extrem de modestă. Singurele lucruri de preț pe care le avea erau trofeele și fotografiile sale sportive.

Ray Famechon s-a bucurat de vizită pentru că avea cui să se destăinuie în mod sincer.

«La 46 de ani — spunea Ray — am rămas un simplu muritor de foame. Și când te gîndești că în urmă cu cîțiva ani numai o reuniune îmi aducea 8 000 de dolari! Boala, impozitele, neplăcerile familiale, m-au adus unde sînt.

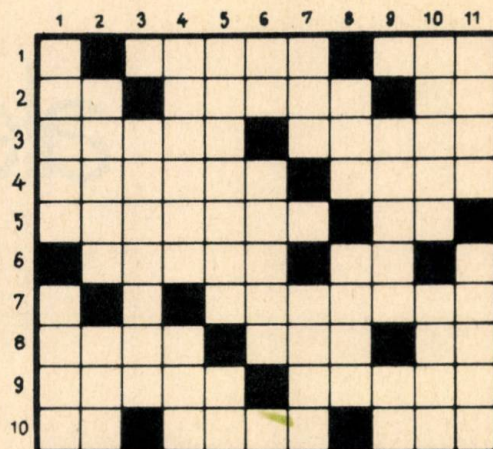
Nu de mult m-am dus la Londra unde boxa nepotul meu Johnny Famechon. Biletul de tren mi-a fost plătit de ziarul «L'Equipe» pentru a le relata de acolo cîteva impresii. Johnny este talentat și-i prevăd un mare viitor. Surprinzător însă, abia m-am putut înțelege cu el. Plecat la 4 ani din Franța, în Australia a vorbit mai mult englezește».

Pe la ora 5, după amiază, vizita a trebuit să ia sfîrșit. Omul care stătea în fața mea, lipsit de vederea unui ochi, singur, fără bani, mi-a făcut o aluzie foarte discretă... «Știți, meseria mea e destul de ingrătă. Mă scol la 4 dimineața și trebuie să mă culc foarte devreme».

Din ușă Ray Famechon mi-a șoptit cîteva cuvinte... «Să scrii numai realitatea»...

CAREUL MAGIC

ORIZONTAL: 1. Boxer din Republica Federală a Germaniei, campion al categoriei muscă, la ediția din 1955 a campionatelor europene (Berlin). — Orășel în S.U.A. (Alabama). 2. Începe numărătoarea. — Boxer român de categorie semigrea, medaliat cu argint la Olimpiada de la Mexic (1968) și la «europenele» de la București (1969). — Lovitură finală! 3. Sportiv polonez, campion la categoria pană, la Roma. — Boxer iugoslav medaliat cu bronz la Mexic (1968) împreună cu Calistrat Cuțov. 4. Boxul practicat de sportivii noștri, opus celui profesionist. — Capitală europeană, în care s-au ținut «europenele» de box în anul 1967. 5. Fără milă. — Prima notă. 6. Boxer român, medaliat cu aur la categoria semiușoară la campionatele europene de la București. — Ochi de lanț. 7. Boxer român, campion național al categoriei mijlocie pe anul 1950, actualmente antrenor la clubul Voința București. 8. Fost campion național la categoria cocoș în anul 1949 și la categoria pană în anii 1951—53. — Norme de Tehnica Securității (abr. uz.) — Dragnea Ilie. 9. Conținutul sacilor de antrenament. — Boxer din S.U.A., campion olimpic al ediției din 1920, la categoria semigrea. 10. Coadă de păun! — Boxer englez de categorie semimijlocie, care în 1947, la Dublin a cîștigat titlul de campion european. — Bătut în cap.

VERTICAL: 1. Pui de lup. — Boxer român, campion național la categoriile semiușoară și ușoară în anii 1961, 1962 și, respectiv, 1964, 1965, și campion balcanic în 1962. Sportiv din Cehoslovacia, campionul celei mai mari categorii, la «europenele» de la Moscova din 1963. — Încet. 3. Boxer sovietic, campion european la Belgrad (1961), Moscova (1963) și Berlin (1965), învins în 1967 la Roma de către reprezentantul nostru Ion Hodoșan. 4. Zdruncinat din cauza unei lovituri puternice. — Zeița medicinei la Scandinavi. 5. Alt boxer sovietic, medaliat cu aur la Olimpiada mexicană, în cadrul categoriei cocoș — Peter Young. 6. Pene! — Prozatoare româncă contemporană. 7. Principe fondator al orașului Lvov. — Boxer finlandez, medaliat cu aur la categoria mijlocie, la Olimpiada din 1936. 8. L-a cucerit Nicolae Linca pe ringul montat în incinta lui «West Melbourne Stadium», la Olimpiada din 1956. — Spusă. 9. Compozitor maghiar contemporan. — Gheorghe Negrea. 10. Prenumele lui Carnera, unul din cei mai mari boxeri profesioniști din lume, deținător al centurii de campion mondial la toate categoriile (1933—34). — Camere. 11. Categorie în cadrul căreia țara noastră a avut mai mulți boxeri de valoare printre care Gh. Fiat, Emil Cișmaș. C-tin Gheorghiu și alții. — Însufleșire.

DICTIONAR: OPP, EIR, LEV, JODAL.

TRIVERB LA MELBOURNE (5—9—5)

k cr ul

alergare, băx și judo

ROMEO VILARA

Învîgătorul cursei de 400 m plat la Olimpiada din 1964, Michael Larrabee a obținut suprema consacrare sportivă la o vîrstă puțin obișnuită pentru un alergător de viteză «Micke» avea aproape 31 de ani (s-a născut la 2 decembrie 1933) cînd a primit medalia de aur la Tokio, fiind astfel cel mai vîrstnic între campionii olimpici ai curselor de viteză. El avea cu 3 ani mai mult decît avusese Ottis Davis, campionul probei de 400 m de la Roma, cu 9 ani mai mult decît Charles Jenkins-1956. Alți predecesori ai săi la victoria olimpică aveau: George Rhoden 26 de ani-1952, Arthur Wint 28 de ani-1948, Archie Williams 21 de ani-1936 etc.

Pentru a completa această idee voi mai arăta faptul că același Larrabee reușise, cu puțină vreme înaintea J.O., să încheie cursa de 400 m în 44,9 s egalînd astfel recordul lumii, stabilit la Roma, pe Stadio dei centomila, de compatriotul său Ottis Davis și vest-germanul Karl Kauffmann.

Rezultatul de 44,9 s cu care Larrabee s-a prezentat la Tokio reprezenta desigur un argument solid pentru oricine, mai mult sau mai puțin specialist, în a-i acorda creditul victoriei. Și n-au greșit cei care i-au pronosticat succesul. Alergătorul american a cîștigat cu timpul de 45,1 s după ce realizase 46,8 s în serii și 46,0 s în semifinale.

Astăzi, la atîția ani după Jocurile de la Tokio, lucrurile par foarte simple. Dar atunci, țin bine minte, au fost destui și cei care nu l-au crezut pe Larrabee capabil să realizeze un asemenea succes deși, repet, cartea sa de vizită îl recomanda din plin. A fost curios să constat că tocmai unui dintre specialiștii americani erau cei care se îndoaiau de posibilitățile lui «Micke»! Și n-am înțeles de ce?!...

După cursă, deci după ce totul se terminase cu bine, într-o

discuție cu ziaristii, Michael Larrabee mărturisea un pic jenat că și el se îndoie că ar putea cîștiga!...

— Am început activitatea sportivă la vîrsta de nouă ani și pot afirma cu toată hotărîrea că sportul a fost acela care m-a ajutat să-mi formez personalitatea, m-a călit nu numai fizic, ci și psihic, pentru întrecere, pentru luptă. Viața, de altfel, ce este altceva decît o luptă continuă?

În 1960, «anul Romei», cînd mă simțeam cel mai bine și afirm, fără falsă modestie, îi eram superior lui Ottis Davis, într-un concurs preolimpic, la Campton, am suferit un accident foarte grav: mi s-a rupt, pur și simplu, tendonul lui Achile! Vă dați seama ce înseamnă un asemenea accident pentru un om oarecare, de pe stradă, dar mai cu seamă pentru un sportiv ca mine. Bineînțeles, n-am mai putut participa la Olimpiadă și am fost nevoit să întrerup complet orice fel de activitate sportivă. Devenisem, ce mai vorbă, un infirm!

Situația în care mă aflam m-a afectat foarte mult aducîndu-mă în pragul deznădejdi. Ce-mi rămînea de făcut de acum încolo? Nimic! Trebuia să-mi trăiesc viața tirîndu-mi piciorul inert! Am fost însă operat și am găsit mulți prieteni adevărați care m-au ajutat să-mi alung toate gîndurile negre.

Doi ani am stat într-un repaos complet. Deși îmi dădeam perfect de bine seama că terminasem cu sportul, în fundul ființei mele ceva stăruia totuși în a mă convinge că tot va veni o zi în care-mi voi putea încălța pantofii cu cuie și că voi alerga iarăși.

În 1963 am primit vizita lui Chuck Coker, antrenor la Southern California Strides. Am stat mult de vorbă, despre

cîte celea. Seara, cînd l-am condus pînă la uşă, Coker mi-a păstrat mai mult mîna între palmele sale.

— Văd că te simţi mai bine Micke, mi-a spus bătrînul Coker. Ce-ar fi să revii pe stadion?

Şi mai înainte să fi apucat să-i spun ceva, antrenorul a închis uşa. De dîncolo, mi-a strigat:

— Să ştii Micke, te aştept la antrenament!

— Cît eram de amărit, vorbele lui Coker mi-au produs, aşa, cum să spun, o stare deosebită. M-am uitat cu grijă la piciorul rănît şi am început să topăi ca un copil. Apoi însă mi-am dat seama că nu mai e nimic de făcut... Eram totuşi un infirm care de doi ani nu se mai mişcase şi, pe deasupra, mai aveam şi 30 de ani, o vîrstă la care nu ştiu ca cineva să se fi apucat de sport... Da, acesta era adevărul, căci a da curs invitaţiei lui Coker însemna, nici mai mult nici mai puţin, să o iau de la a-b-c-ul atletismului.

După ce am stins lampa, mai înainte de a adormi, mi-au răsunat în urechi vorbele «bătrînului» şi m-am surprins zicîndu-mi singur «Ce-ar fi totuşi să încerc!».

N-a fost nevoie de o nouă invitaţie şi m-am dus la Chuck.

Mi-a fost însă foarte, foarte greu. Dar tot m-am aus. După cîteva antrenamente de «iniţiere», într-o zi Coker a ţinut să mă conducă spre casă. Mi-a trecut braţul pe după umeri.

— Sînt foarte mulţumit de tine Micke. Dacă v-a merge tot aşa, nu trebuie să aşteptăm mult pînă ce vei fi iarăşi tu, cel din 1960. Eşti rapid, eşti puternic, dar îţi lipsesc două calităţi pentru a reaiunge de unde ai plecat: n-ai suficientă rezistenţă şi mai ales n-ai dîrzenie, cunoscuta ta dîrzime. Lucrînd serios le vei putea dobîndi pe amîndouă şi anul viitor, la Tokio, o să ajungi... campion olimpic!

Ultimele cuvînte ale lui Coker m-au făcut pur şi simplu să rid. Şi am ris, am ris... pînă ce m-am înecat! Micke Larrabee campion olimpic! Ha... ha... ha! Dar dacă totuşi Chuck Coker are dreptate?

Din ziua aceea n-am mai lipsit de la nici un antrenament. Piciorul nu mă mai durea deloc, lucram cu mult spor, dar, deşi Coker nu-mi spunea decît cuvînte bune, îmi dădeam seama că ceva nu e în regulă.

Făceam bucăţi de 200 şi 300 m. Porneam puternic, cot la cot, cu alţi băieţi. Alergam cît puteam, dar în momentul în

care mă simțeam întrecut încetineam ritmul și terminam la pas. De fiecare dată priveam spre tendonul operat. Coker se uita și el la picior dar îmi dădeam seama că nu... crede în «povești» aceasta!

După câteva săptămâni de antrenamente, în care treburile nu mergeau nici mai bine, dar nici mai prost decât la început, într-o zi Chuck m-a luat de braț și, fără să-mi spună nimic, m-a dus în sala de pregătire a boxerilor. Nu l-am întrebat nici eu nimic, dar când am ajuns lângă ring nu mi-am mai putut stăpîni curiozitatea.

— Ce voi face azi?

— Box!

— Cee?

— Ce-ai auzit! Hai pune-ți mănușile!

— Aveam impresia că mă aflu în plină comedie, dar pentru că așa mi se cerea să-mi joc rolul, mi-am pus mănușile și am intrat în ring unde mă aștepta un vlăjgan, gata să mă ia în primire. Cu ani în urmă mai fusesem în ring și amintirea dureroasă a unor pumni o retrăiam acum din plin legîndu-mi șireturile mănușilor.

După cele două reprize la mănuși, când îmi schimbam... compresa cu apă rece de la ochiul drept și tot bombăneam, Chuck îmi spuse:

— Nu mai ești combativ ca altădată și pentru a putea câștiga la Tokio trebuie să fi foarte dîrz, combativ, un luptător desăvîrșit. Altfel n-ajungi pe podium! Boxul te face dîrz și combativ, te obligă să lupți. La box nu poți sta numai în apărare, trebuie să dai și tu, dacă nu vrei s-o încasezi prea rău. E o foarte bună școală de voință!...

Privindu-mi în oglindă ochiul învinețit îmi părea rău de pasul pe care-l făcusem revenind pe stadion... Dar zilele au trecut una după alta și s-a încheiat anul 1963.

Ce n-am făcut în toată cariera mea sportivă, mi-a fost dat să fac în lunile de iarnă. De «gura» lui Coker am făcut zeci și zeci de antrenamente: atletism, box și judo, căci «bătrînul» găsește că și acest sport îmi va fi de folos pentru călirea voinței.

Am ieșit în primăvară cu o rezistență fizică deosebită, pe suportul căreia mi-am axat apoi pregătirea de viteză. Din păcate lucrurile n-au putut merge și în continuare la fel de bine deoarece fiind suferind de ulcer am fost nevoit să țin un regim alimentar foarte strict. Acomodîndu-mă însă bine cu laptele — să mă fi văzut; parcă eram un sugar! — am putut totuși desfășura un mare volum de muncă.

Rezultatele au început să fie din ce în ce mai bune și în 12 septembrie la Los Angeles am devenit egalul vechiului meu adversar Ottis Davis cu 44,9 s și am trecut cu succes prin «Furcile caudine» ale selecției pentru Olimpiadă.

Cu puține zile înaintea plecării spre Tokio am susținut un meci de judo. Dar am pățit-o căci m-am accidentat, suferind o inflamare a pancreasului. A doua Olimpiadă ratată? Nu! M-am făcut bine la timp, am venit la Tokio, totuși cu multă îndoială în șansele mele. Restul se cunoaște!...

VASILE DIACONESCU

lecție

Hai, copii,
Să-nvățăm mersul,
Prima demnitate a omului,
Prima cucerire a cerului.
Mersul ușor și zvelt,
Mersul înaripat,
Mersul pluit,
Ca în întîmpinarea unei îmbrățișări.
Mersul joc și cîntec,
Zîmbet și dans,
Sărutare tainică, ritmată.
A pămîntului-stea.

Hai copii,
Să-nvățăm mersul,
Prima demnitate a omului,
Prima cucerire a cerului.

victorie

Se mai poate zăgăzui frenetica stare?
Cum se înaripează toate!
Chiotul vrea să ridice pămîntul în slăvi.

Nu mai sînt nepăsători și străini.
Toți întind mîinile spre cel purtat în triumf,
Să se împărtășească, în hora tensiunii,
Cu duhul victoriei.

Iar cel sărbătorit.
Înconjurat de surisuri frățești și ochi umezi,
Deodată-i sfios, copleșit de-o uimire ciudată.

CENTENARUL RUGBYULUI

La 26 ianuarie 1871, într-un restaurant londonez, din Pall Mall, a luat ființă din inițiativa a 21 de cluburi, RUGBY UNION-ul, organismul care a stabilit regulamentul jocului de rugby în XV. Când călătoresc în țări unde se practică rugbyul în XV mă întreb, adesea, pentru ce nu a fost adoptată atunci denumirea de *English Rugby Union*, căci pe vremea aceea era un organism exclusiv englez. Sau, poate, s-a considerat că nu este necesar să se precizeze acest lucru pentru că era singurul organism de acest fel!

DESPRE ÎNCEPUTURI

Englezii, mai exact țările de limbă engleză, au păstrat acest joc pentru ei. Franța, deși participă la Turneul celor cinci națiuni din anul 1905, n-a fost nici până acum invitată să facă parte

TERRY O'CONNOR
de la «DAILY MAIL»
Londra

din Consiliul internațional care este organul de conducere a acestei competiții.

În afară de Irlanda, Scoția, Anglia și Țara Galilor, singurii membri cu drepturi depline sînt Australia, Noua Zeelandă și Africa de Sud, țări în care rugbyul are o veche tradiție.

Se știe că jocul își trage numele de la celebra școală din Rugby, o așezare din Midlands. În ceea ce privește legenda referitoare la tânărul William Webb Ellis ea este pusă sub semnul

îndoielii de unii istorici ai sportului englez. Se spune despre acest tânăr că «neținînd seama de regulile jocului de fotbal din acea vreme, el a alergat cu mingea în mînă pînă la linia de fund și a marcat».

Adevărat sau nu, acest episod se referă la cea mai esențială deosebire dintre fotbal și rugby, aceea că un jucător poate înainta spre terenul advers ținînd mingea în mînă.

La începuturile fotbalului — cam pe la jumătatea veacului trecut — regulile de joc difereau atît de mult de la un loc la altul încît era greu să găsești adversari cu care să te poți înțelege asupra felului cum se va desfășura întâlnirea. Crearea *Rugby-Union*-ului în 1871 avea ca principal scop tocmai să stabilească pentru acest nou joc reguli unitare pe care să le respecte și cluburile și școlile.

PRIMA ÎNTÎLNIRE INTERNAȚIONALĂ

La cîteva săptămîni după întemeierea Rugby Union-ului, scoțienii au lansat o provocare într-un ziar sportiv: «Bell's Life». Jucătorii englezi au acceptat provocarea și astfel prima întîlnire internațională a avut loc, la 27 martie 1871, la Raeburn Place, între două reprezentative alcătuite din cîte 20 de jucători. Victoria a suris scoțienilor care au înscris o încercare și un punct în timp ce englezii au realizat doar o încercare.

În anul 1877, Rugby Union a hotărît să reducă efectivul unei echipe de la 20 la 15 jucători. Mulți specialiști consideră că ar fi timpul să se procedeze, acum, la o nouă reducere a numărului de jucători.

Trebuie să spunem că, în primii ani, rugbyul a concurat serios fotbalul atrăgînd, în unele regiuni ale Marii Britanii, mai mulți spectatori decît jocul cu balonul rotund. Rugbyul a cunoscut o rapidă expansiune în regiunile cu populație densă ca Yorkshire și Lancashire, mulți dintre jucători fiind muncitori ai uzinelor din aceste părți.

SCIZIUNE

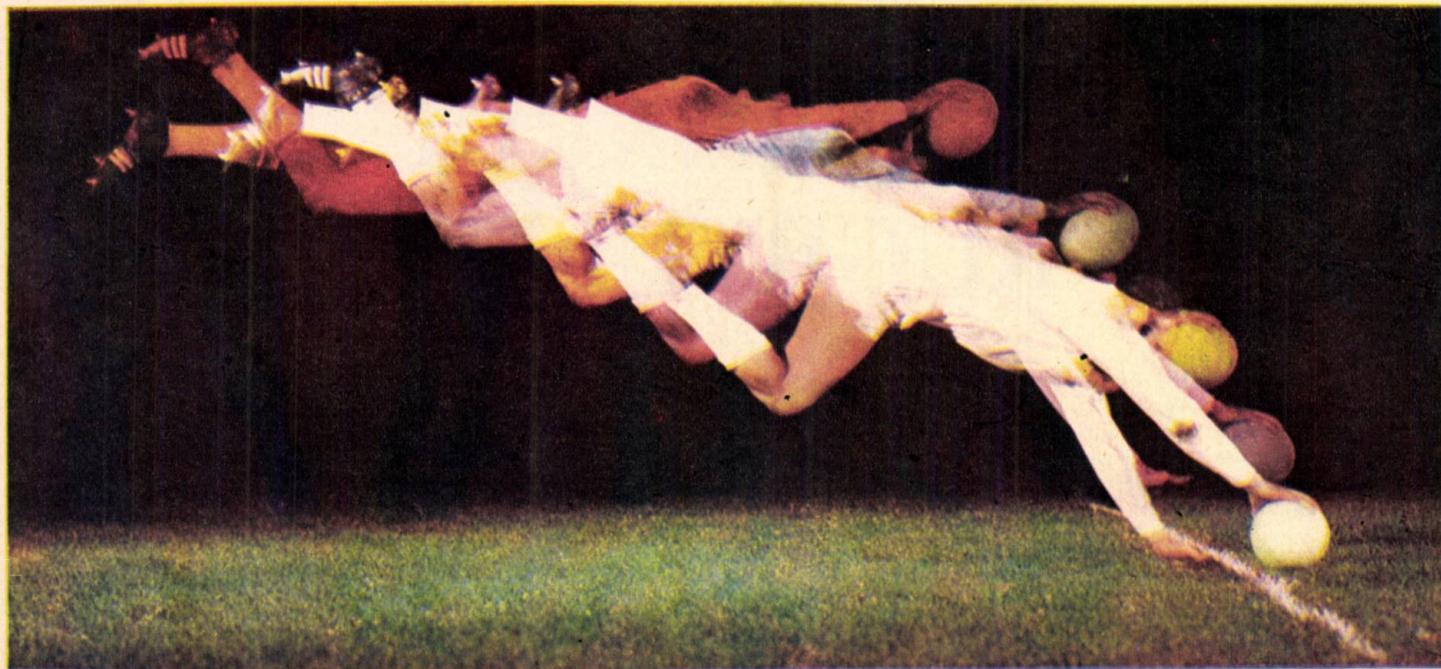
În anul 1886, cîteva mari cluburi de fotbal au hotărît să acorde compensații bănești jucătorilor pentru orele de muncă pe care le pierdeau. Sistemul a dus, firește, curînd la profesionalism. În mod inevitabil, au apărut cereri pentru asemenea compensații și în sinul Rugby-Union-ului. De altfel, se știa că, în nord, mulți jucători erau plătiți, ofi-

cial, pentru a li se compensa pierderile de salariu pe care le sufereau.

Criza a atins punctul culminant la adunarea anuală a Union-ului, în septembrie 1893. S-a prezentat, atunci, o rezoluție care cerea să se accepte sistemul compensației dar ea a fost respinsă cu 282 voturi contra 136.

După această adunare, o serie de cluburi au ieșit din Rugby Union și au creat Northern Union care, mai tîrziu, avea să devină Rugby League, guvernînd cluburile care practică jocul în XIII. Statisticile arată că între 1893 și 1903 numărul cluburilor afiliate la Rugby Union a scăzut de la 281 la 244.

Această sciziune a influențat în sens negativ gîndirea diriguitoarelor lui Rugby Union, generații în șir. Străduindu-se să păstreze jocul la un nivel într-adevăr

Rugbyul este un sport despre care nu pot să afirm că i-aș cunoaște toate finețurile. Desigur, cunosc temeiurile sale generale. Adică știu că scopul principal este să faci ca balonul să răzbată cumva peste spațiul de joc și apoi să-l culci dincolo de o anumită linie, și că, pentru a le încurca socotelile celorlalți, fiecare echipă poate comite o serie întreagă de atacuri violente, poate produce leziuni corporale și să se comporte cu semenii de o manieră care în alt loc i-ar asigura pașpe zile la răcoare și încă și o zdravănă muștrulială din partea

judecătorului. Cu aceste noțiuni am și ajuns însă la capătul filozofiei mele. Ceea ce s-ar putea defini drept știința acestui joc este pentru mine, Bertram Wooster, o carte cu șapte peceți. Mă liniștește doar spusa unor experți, care afirmă că în acest caz cu totul special, de fapt, nici nu prea e vorba de atîta știință, încît să fi putut s-o observ.

În ultimele zile a plouat puțin cam mult, și terenul părea să fie oarecum lipicios. În fapt mi s-a întîmplat să văd chiar mlaștini mai seci decît acest stadion. Acel individ cu păr

de amatori, ei sînt răspunzători în mare măsură de faptul că rugbyul britanic nu a progresat pe măsura aceleia din alte țări.

O HOTĂRÎRE TARDIVĂ

Abia la adunarea generală din iulie 1969, englezii au desemnat — pentru prima oară în istoria rugbyului lor — un antrenor (Don White) pentru echipa națională. Această măsură — firească — a fost adoptată cu 70 de ani mai devreme de alte țări care practică rugbyul și pentru care victoria nu este un element lipsit de importanță.

În 1907, rugbyul englez a dat dovadă că depășise criza din 1893. În anul acesta, a fost achiziționat un teren

de peste 4 hectare pentru a se construi pe el un stadion și sediul lui Rugby Union.

Acest teren, situat aproape de Londra, la Twickenham, găzduiește acum un stadion care poate primi 72 000 spectatori. Rugby Union-ul intenționa chiar să-i mărească capacitatea construind o nouă tribună pe latura de sud, dar a renunțat la acest plan în 1969 căci, în decurs de trei ani, devizul lucrărilor urcase de la 250 000 la 500 000 lire sterline.

Renunțarea a fost determinată și de faptul că mulți membri ai Union-ului au considerat că ar fi mai util să se folosească fondurile acumulate împrumutînd cluburilor diferite sume cu o dobîndă foarte convenabilă (2%). Această atitudine a Unionului a asigurat stabilitatea financiară a unor cluburi bri-

tanice și a dus la amenajarea a numeroase terenuri speciale pentru rugby.

Este interesant de știut că Rugby Union-ul este organismul sportiv amator cel mai bogat din Anglia și aceasta datorită încasărilor făcute cu ocazia meciurilor internaționale disputate la Twickenham și a fondurilor cîștigate de echipele care efectuează turnee în străinătate.

Cu ocazia centenarului, W.C. Bill Ramsay, trezorier de mulți ani al lui Rugby Union, a fost invitat, pentru a doua oară, să îndeplinească funcția de președinte al acestui organism. Cunoscut ca un excelent administrator, înzestrat cu un deosebit simț gospodăresc, Ramsay este și un mare iubitor al rugbyului.

A fost un gest care a făcut multă plăcere tuturor.

rugby

P.G. WOODHOUSE

liniștit și modest la locul lui, cînd roșcatul se apropie în galop de el, făcînd să duduie pămîntul sub picioarele sale imense, îl apucă de grumaz, îl trînte de pămînt și se aruncă peste el. Mai apuca să văd că fața lui Tuppy exprima groază, conșter-nare și o uluită nemulțumire pentru orînduie-lile din această lume. Apoi a dispărut cu totul. Cînd a reușit să apară din nou la suprafață, de partea cealaltă a cîmpului de joc se afla în plină desfășurare un fel de luptă de stradă. Două colecții model de pămînteni își proptiseră capetele unii într-alții și se împingeau cu mult zel încoace și-ncolo, balonul aflîndu-se pe undeva prin mijloc, pe sub ei.

Tuppy și-a șters o cantitate apreciabilă de pămînt de-al comitatului de Hampshire din ochi, s-a uitat oarecum abulic în jur, a observat adunarea populară, s-a îndreptat în fugă într-acolo, însă nici nu a ajuns bine că l-au și luat doi indivizi de categorie grea la mîină și l-au înfundat din nou în baia de nămol. De data aceasta a avut însă șansa să cadă așa de bine, încît un al treilea greu să-l poată călca fără vreun efort deosebit cu bocancul cît o cutie de vioară drept în coastă. Apoi roșcatul s-a prăbușit din nou peste el. Oricum, jocul era foarte viu și sportiv, pîrînd destul de amuzant dinspre ceastălaltă parte a baricadei.

Deodată, mi-am dat seama unde greșise Tuppy: prea era pus la punct. În asemenea ocazii e mai bine să treci neobservat, or, bluza lui azuriu cu oranj prea bătea la ochi. Ca prieten i-aș fi recomandat mai degrabă un galben-cenușiu estompat, armonizat cu culoarea terenului. Și în afară de faptul că echipamentul său atrăgea ca un magnet atenția, mai cred că vitejii din Hockley aveau din principiu ceva împotriva simplei sale apariții pe stadion. Erau probabil de părere că el, un străin de localitatea respectivă, se amestecase într-o vrajbă personală cu care nu avea nici în clin, nici în mîinecă.

În orice caz, mie mi se părea că-l tratau oarecum preferențial. După fiecare din grămezile amintite, cînd totul se prăbușea și tonele de trupuri se tăvăleau încalcite prin sosul

roșu, pe care-l întîlnisem deunăzi la cîrciumă, a apărut bălă-bănindu-se și a dat lovitură de începere în uralele mulțimii, iar balonul a zburat exact într-acolo unde se afla bunul meu amic Tuppy, o adevărată simfonie în echipament azuriu cu oranj. Tuppy îl prinse cu iscusință și-l pocni de se duse înapoi încît în acest moment am putut să-mi dau seama că în meciul acesta — Bleaching contra Hockley — apăreau și niște aspecte, care, totuși, nu se prea văd în celelalte partide de rugby. Căci, partea sa de activitate împlinită, Tuppy se plasa

inert, Tuppy părea mereu ultimul care reușea să fie dezgro-pat. Iar dacă, foarte rar, ajungea să stea drept în picioare măcar pentru o clipă, se repezea pe dată vreunul — de obicei roșcatul — să dea cu el de pământ.

Aveam impresia că telegrama, pe care mi-o ticluisem grijuliu ca să-i mai ofer lui Tuppy o șansă de a scăpa din criminala imbulzeală, va ajunge prea târziu la destinație pentru a mai putea salva o viață de om. În acest moment s-a produs însă o întrerupere. Lupta se trăsesse cumva în apropierea mea și s-a produs obișnuita prăbușire a tuturor, Tuppy fiind cel mai de jos, ca-ntotdeauna. Dar când au început să se ridice și să-i numere pe supraviețuitori, un fecior destul de zdravăn într-o cămașă cîndva albă rămase lat. Din sute de gitlejuri patriotice se ridică un entuziast urlat — uraaa! —, răspîndindu-se vestea că Bleaching a reușit să scoată din luptă un prim adversar.

Victima a fost scoasă de pe teren de cîțiva prieteni. Jucătorii rămași s-au așezat pe jos, și-au potrivit ciorapii și păreau să cumpănească șansele existenței. Mi s-a părut c-a venit momentul să-l salvez pe Tuppy din această bătălie. Am sărit deci peste barieră și m-am îndreptat cu mersu-mi legănat spre locul unde se afla Tuppy și-și scărmana noroiul de pe stern.

Arăta de parcă ar fi fost trecut printr-o mașină de stors. În ochii săi, în măsura în care mai puteau fi zăriți, licărea însă o lumină ciudată. Era atît de acoperit de straturi de pămînt, încît îți puteai da ușor seama cît de puțin ar fi rezolvat în situația aceasta o unică baie. Pentru a-l face din nou apt pentru societate va trebui să fie dat neapărat la curățătorie.

Rămînînd totuși deschisă problema, dacă n-ar fi cel mai simplu să fie zvirlit cu totul la...

— «Tuppy, bătrîne», — i-am zis.

— «Hi», — zise el.

— «Am o telegramă pen' tine».

— «Hi?»

— «Am adus o telegramă. A sosit tocmai după ce ieșiseși tu din casă.»

— «Hi?» — zise iar Tuppy.

Am încercat să-l înviez puțin cu bastonul și se pare că mi-a reușit.

— «Ai grijă, măgar bătrîn», — mi-a zis, bilbiindu-se, —

«nu vezi că-s tot numai o rană? Ce tot trăncănești?»

— «A sosit o telegramă pen' tine. S-ar putea să fie ceva important».

Tuppy sforăi îndirjit:

— «Ți-ai găsit! Am timp acum să citesc telegrame».

— «Poate că e ceva nemaipomenit de important», — i-am zis eu. — «lat-o». — Să vedeți însă că nu era. Cum de s-a putut întâmpla să nu fie, nu știu. Poate că am lăsat-o în haina cealaltă, când m-am schimbat. — «Nu face nimic».

— «Cum să nu faci nimic! Poate trebuie s-o citești chiar acum. Imediat, mă-nțelegi? În locul tău aș adresa câteva cuvinte de adio acestei adunări criminale și m-aș duce ime-

diat acasă».

— «Crezi poate», — mi-a zis, — «că o s-o-ntind tocmai cînd se uită la mine? Omu' lu' Dumnezeu! Și-afară de asta», — continuă cu o voce profund calmă, — «nu mă pot trage zece boi de pe teren pînă ce nu i-am văzut mașele acestui barbar roșcat. N-ai văzut că m-atacă mereu, cînd n-am nici măcar balonul asupra mea?»

— «Ce, n-are voie?»

— «Sigur că n-are voie! Da' lasă-! O cruntă răzbunare îl va ajunge pe acest animal ciudat. Mi-a ajuns. De-acu-ncolo încep să mă impun».

— «Să știi, că eu n-am decît o idee foarte vagă despre regulile acestui joc», — i-am zis, — «însă ce zici, ai voie să-l muști?»

— «Am să-ncerc, să vedem ce s-o-ntîmpla», — zise Tuppy și fața i se lumină dintr-odată.

Nu există nimic mai valabil decît puțină liniște și ceea ce se cheamă «a sta cu miinile-n sin» pentru înprospătarea unui sportiv ușor zdruncinat. După această scurtă pauză, ostilitățile au reînceput cu și mai mult avînt, ceea ce era plăcut să vezi. Și tot Tuppy al meu era acela care reușea să-i stîrnească cel mai mult.

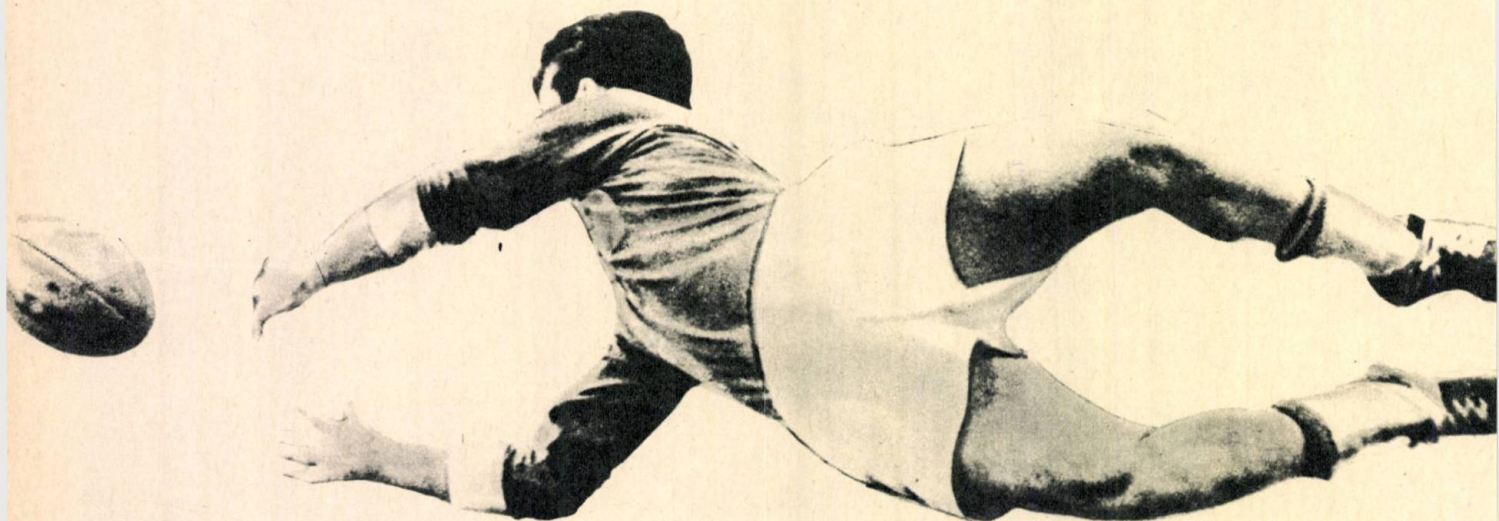
Să știți că dacă-l cunoașteți pe un om doar la masă sau la cursele de cai, sau făcînd cu el chiolhane prin diverse conace și altele asemenea, nu-i veți afla nicicum calitățile sale ascunse. Pînă acum, dacă aș fi fost întrebant despre Tuppy Glossop, aș fi afirmat că-i băiat cumsecade și pașnic, care n-are nimic dintr-un adevărat animal de junglă. Iată-l însă că acum aleargă scoțînd foc pe nări și devenind un efectiv pericol pentru circulație.

Și așa și era. Încurajat de faptul că arbitrul era fie covîrșit de spiritul sloganului «a trăi și a lăsa și pe alții să trăiască»,

fie cu fluierul astupat cu nămol — dar că, oricum, privea jocul cu o calmă discreție, Tuppy parcă făcuse aripi la picioare. Chiar și pentru mine, care nu cunoșteam atît de bine finețurile acestui joc, devenea din ce în ce mai evident că cei din Hockley trebuiau să-l lichideze cît mai curînd pe Tuppy dacă intenționau să iasă basma curată. Și trebuie să recunosc cîstit că au făcut tot ce le-a stat cu putință, roșcatul manifestîndu-se deosebit de zelos. Însă Tuppy era inepuizabil; de fiecare dată cînd adversarul său direct îl călca în noroi, așezîndu-se pe capul lui, Tuppy se ridica din morți, lansîndu-se spre alte fapte și mai avîntate. Și în cele din urmă roșcatul a fost acela care a trebuit să muște din noroi.

Nici n-aș mai putea să spun exact cum s-au întîmplat lucrurile, deoarece în momentul acela, calmă, noaptea începuse să se lase peste terenul de joc, în timp ce o ceață densă te făcea să-ți bagi degetul în ochi. În această atmosferă pașnică, roșcatul își tîra picioarele nepăsător spre cealaltă parte a terenului, cînd din nimic a apărut subit Tuppy și i-a planat prin aer de-a dreptul în ceafă. S-au ciocnit trosnînd unul de altul, s-au întins pe jos și peste cîteva clipe roșcatul ieși, sprijinit de cîteva prieteni, schiopătînd de pe teren: glezna piciorului stîng părea să se fi dereglat. După aceasta nu s-a mai întîmplat nimic deosebit. Cei din Bleaching, ațîțați cu totul, se arătau tot mai zeloși. Undeva, în partea cealaltă, prin Hockley, într-o adevărată mare interioară, se ducea o muncă susținută. Apoi ceva ca o maree se scurse peste linia de fund și, după ce leșurile au fost îndepărtate și tumultul și larma luptei s-a stins, Tuppy al meu zăcea pe balon. Și acest succes — trecînd cu vederea unele violențe din ultimele cinci minute, — a însemnat totodată și sfîrșitul partidei.

În românește de Nicolae REITER

Eram patru frați: George, Barbu, Mircea (eu) și Ionel. Diferența de vîrstă între noi era mică. Un an și jumătate între cel mai mare și al doilea, tot atît între al doilea și mine și 11 luni între mine și ultimul. Rămași orfani de mici, sora mamei ne-a dat interni la un liceu la Paris. Directorul liceului, deși foarte sever pentru studii, încuraja mult sportul. Astfel, joia după prînz nu aveam ore de clasă, ea fiind rezervată pentru plimbare sau pentru sport, la alegerea elevilor. Toți 4 am ales sportul. Și într-adevăr a fost o mare desfătare pentru noi cînd sosea joia și ne duceam să jucăm rugby, pe terenurile din împrejurimile Parisului, unde la începutul sezonului, adică la începutul toamnei ne întîlneam cu alte echipe de liceu, în diferite meciuri amicale, pentru ca la sfîrșitul iernii să ne întîlnim în meciuri de campionat.

Ce frumoase și ce plăcute erau aceste meciuri! Ce prietenie între jucători!

MIRCEA ICONOMU

PRIMII PAȘI

Cu ce avînt și cu ce plăcere jucam. Am uitat să spun că la aceste deplasări eram acompaniați de un pedagog, care ne supraveghea și ne dădea sfaturi. La întoarcere, la liceu ni se dădea cîte o tabletă de ciocolată cu pîine și o sticlută de vin, pentru... alungarea oboselii.

În aceste condițiuni mi-am început cariera de rugbyst. Aveam pe atunci 14—15 ani. Pe la sfîrșitul primului an, am fost ales căpitanul echipei a II-a a liceului, după îndemnul meditatorului. Echipierii erau aleși și conduși de mine. Pe cît îmi amintesc, în acel an am obținut cîteva rezultate destul de bune. În al doilea an am trecut în echipa întîii iar în al III-lea am fost ales căpitanul echipei care a ajuns în finala campionatului interșcolar.

În acel an am jucat și în echipa a doua la «Sporting-Club Universitaire de France» care împreună cu Stade Français și Racing Club, se socotea printre primele 3 cluburi din Franța.

Isprăvisem liceul, mi-am luat bacalaureatul și reușisem la concursul de admitere la facultatea de agronomie din Montpellier. Înainte de a părăsi Parisul un delegat al «stadiului francez» mi-a propus să mă duc la facultatea din Grignon, mai aproape de Paris, pentru a juca în echipa I Stade Française. Nu-mi mai încăpeam în piele căci nu era puțin lucru să fii solicitat de echipa campioană a Franței. Nu am acceptat însă propunerea. Unul din considerente a fost acela că voiam să fac studii serioase, căci de ele depindea cariera mea viitoare, și să mă las, în consecință, de sport.

Ajuns la Montpellier, m-am apucat serios și cu ambiție de studiu. Mă lăsasem de sport. Nu mică mi-a fost însă surpriza când într-o bună zi, mă pomenesc cu o delegație de studenți de la medicină și de la drept, care m-au rugat să joc în echipa lor de rugby. Nu știu cum aflaseră ei că jucasem la Paris. Am cerut timp de gândire, și m-am lăsat convins.

În cei trei ani, cât am jucat rugby la Montpellier am avut satisfacția să promovăm în categoria I, eu fiind căpitanul echipei. Apoi am avut și marea mulțumire de a juca contra stadiului Bordelais, pe atunci campioană a Franței, împotriva stadiului Toulousian, finalistă în campionatul național, și a altor formații renumite.

Cite amintiri plăcute! La Toulouse, mi-aduc aminte, am fost eroul unui incident destul de nostim. Mijlocașul la grămadă al echipei adverse era considerat ca cel mai bun din Franța. Eu eram pe atunci totuși un necunoscut. În meci îi eram adversar direct. Bine înțeles, balonul ieșea de cele mai multe ori din grămadă lor, dar imediat eu îi blocau adversarul. Spectatorii, care ședeau pe tușe, pretindeau că joc off-said și s-au întărit împotriva mea, fluierindu-mă. Balonul iese iar din grămadă echipei «Toulouse»-iene. Mă reped, lovesc mingea, balonul trece printre picioarele adversarului meu. Il ocolesc, pornesc în dribling, prind balonul cu miinile și fac o șarjă de vreo 40 m. Spectatorii entuziasmați de fază și-au schimbat brusc atitudinea și m-au ovationat călduros!

În fine, la sfârșitul anului 1907 mi-am terminat studiile universitare și m-am reîntors în țară. Cât de mare mi-a fost bucuria de a-mi revedea rudele tot atât de mare și dezamăgirea când frații mei mi-au spus că în București nu există nici un sport.

Venisem cu o rachetă nouă de tenis pe care o cistigasem la campionatul Languedoc-ului (prima mea rachetă nouă) și speram să joc măcar tenis, sport pe care îl practicaseră și frații mei.

Eram aproape resemnat când trecând într-o zi prin centrul Capitalei zăresc un teren de tenis și câțiva jucători. Eram cu fratele meu Ionel. Hai să intrăm, îi spusei imediat. Dînsul îmi răspunse că nu se poate, căci eram niște persoane particulare. Nu m-am lăsat însă, am intrat, le-am spus că am fost campion de tenis la Montpellier și i-am rugat să mă admită să joc cu dîșii. Am fost primit cu plăcere. Am jucat cu cel mai bun tenisman pe care l-am și învins. În România se afla pe atunci fostul campion al Meranului (Italia), un jucător foarte tare. Le-am propus să-mi aranjeze un meci cu el. Zis și făcut. În ziua

întîlnirii, ce să văd, de o parte și de cealaltă a terenului vreo 30 de spectatori. Era mare lucru în acel timp. Jocul a fost spectaculos, rezultatul era 1—1, dar meciul nu s-a încheiat din cauza nopții.

Mica grupare a devenit Tenis Club Român. Numărul membrilor din 12 cîți erau înainte s-a ridicat într-un an la 100, Clubul s-a instalat la Șosea, vizavi de Bufet, avînd 4 terenuri, frumos îngrădite și o cochetă cabană din lemn. Pe aceste terenuri, în 1908, a fost organizat primul campionat al României. Am avut onoarea și bucuria să fiu primul campion de tenis al României. De atunci campionatul a fost organizat în fiecare an, la întreceri putînd participa români dar și străini.

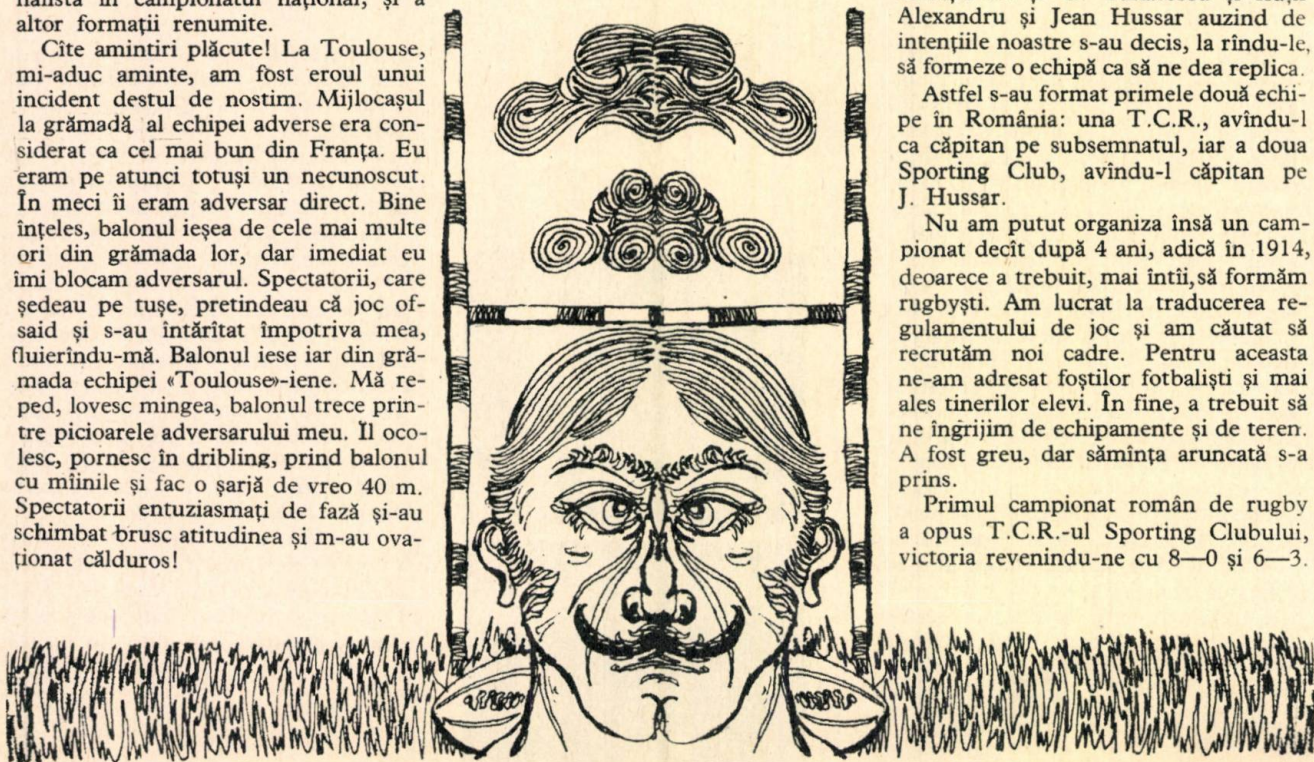
Am făcut această digresiune, trecînd de la rugby la tenis, intrucît pe peluza acestor noi terenuri s-a născut ideea de a introduce rugby-ul în România. Într-o zi, unul din prietenii mei pentru a mă tachina mi-a smuls pachetul pe care-l aveam în brațe. Alerg după el, îl prind, el trece pachetul altuia și jocul se repetă; ca la rugby. De aci scînteia! Dacă am forma o echipă de rugby cu Gr. Caracostea, Lt. Crătunescu, Constantin Crătunescu, R. Polizu, H. Catargi, noi cei patru Iconomi?

Pe de altă parte, un alt grup de entuziaști D. și G. Tănăsescu și frații Alexandru și Jean Hussar auzînd de intențiile noastre s-au decis, la rîndu-le, să formeze o echipă ca să ne dea replica.

Astfel s-au format primele două echipe în România: una T.C.R., avîndu-l ca căpitan pe subsemnatul, iar a doua Sporting Club, avîndu-l căpitan pe J. Hussar.

Nu am putut organiza însă un campionat decît după 4 ani, adică în 1914, deoarece a trebuit, mai întîi, să formăm rugbiști. Am lucrat la traducerea regulamentului de joc și am căutat să recrutăm noi cadre. Pentru aceasta ne-am adresat foștilor fotbaliști și mai ales tinerilor elevi. În fine, a trebuit să ne îngrijim de echipamente și de teren. A fost greu, dar sămînța aruncată s-a prins.

Primul campionat român de rugby a opus T.C.R.-ul Sporting Clubului, victoria revenîndu-ne cu 8—0 și 6—3.

Henri de MONTHERLAND

emoțiile solitarului

— Portarule! Portarule!
privește cum îți fac semne cu degetele: «Încă șase
minute».

Miinile gros înmănușate, nuditatea distinsă a
coapselor,
genunchii lucioși ca o frunză.

Se plimbă în cușca-i de colo pînă colo ca un în-
drăgostit care așteaptă.

— Portarule, uite-i, în sfîrșit, nervii fotbalului
latin.

Ești palid, portarule. Spune-mi ce-i cu tine?

— Simt prea-plinul în piept, iar în glezne nimic.

— Portarule! Portarule!

îți fac iarăși semne cu degetele: «doar trei minute
pînă la sfîrșit».

Departe, atacul: se zămislește ca un val în larg.

Îl se pare că vede peștele cel mare în plasă.

Îl prinde frica. Iese dintre bare. O, soldați, fuga
voastră înainte!

Dar valul îl ajunge, cu miros de trupuri și de pămînt.
(Sigur, e mai bine în pluton decît în singurătate.)

Și primul gol și singurul, este marcat în luciul
amurgului.

Se prăbușește. Rămîne nemișcat.

Își smulge părul, ca Achile.

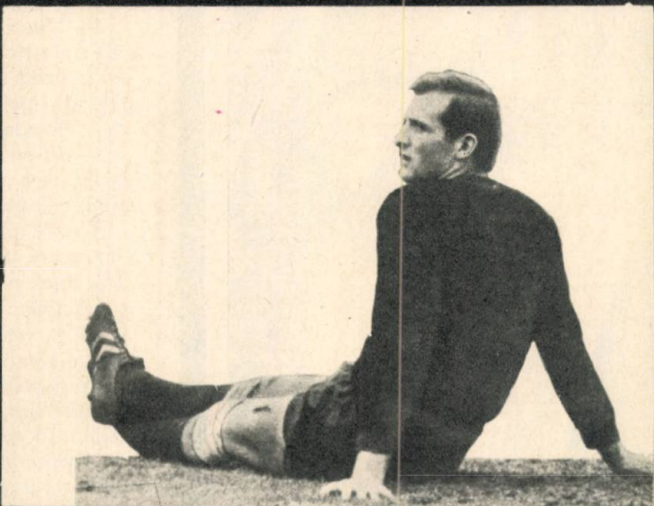
Își slăbește centura. Culoarea îi revine în obraz.

E năucit ca oamenii din tranșee.

— Portarule, portarule
ce elegant erai, în ultimul tău plonjon.

În românește de
Ilie GOGA

...Vicleanul atacant a driblat tot ceea ce i-a ieșit în cale, tăind pîrtie de fente în apărarea adversă, a intrat în careu, zimbitor și stăpîn... Golul plutește în aer, și nu trăiește decît un răgaz de o clipă pînă cînd tribunele vor exploda, scandind numele învingătorului...

Tribunele amuțesc, cu uralele frînte pe buze și mii de ochi exprimă deopotrivă, regretul și admirația.

Admirație pentru saltul acela nebunesc, pentru plonjonul fără de seamăn al portarului...

PORTARUL — ultimul și cel mai prețios dintre apărători, «îngerul păzitor», cel care poartă pe umeri povara unei întregi echipe.

Năluca de culoarea nopții, adesea învingătoare și nu o dată cum vedeți — înfrîntă, pradă neliniștii, amărăciunii...

AGATHA CHRISTIE:

DA, DA, DE CE VĂ MIRĂȚI? FIREȘTE CĂ AM FĂCUT ȘI EU SPORT...

Un interviu
încordat,
în exclusivitate,
lui

V. FIROIU,
pentru

Almanahul SPORTUL '71

... și venerabila noastră interlocutoare care ne-a răspuns în acest fel la întrebarea:
— Dumneavoastră ați făcut sport? nu e alta decât ce mai prodigioasă dintre
autoarele de romane polițiste, AGATHA CHRISTIE.

În urmă cu cităva vreme — mai precis, în septembrie 1970, ea a fost sărbătorită
pentru o performanță intimă: optzeci de ani de viață.

— Așadar, și dumneavoastră ați făcut sport?

— Firește, domnule, de ce nu mă credeți? Am jucat croquet, în anii copilăriei. E
un joc care angajează deopotrivă, gândirea, reflexele, mușchii și implică, totodată, o
spontaneitate care constituie, ea însăși, un bun exercițiu mental și fizic.

Cîteodată, în pas cu vîrsta, am jucat și golf. Dar să știți că n-am fost niciodată
grozavă la acest jos sportiv! Și-mi amintesc, destul de bine, că chiar niciodată n-am
cules lauri pentru că n-am auzit să se fi spus despre mine lucruri deosebite. Nimeni
n-a exclamat vreodată, fie chiar din complezență, că «Agatha asta e grozavă». Nu —
de fel — nici chiar băieții care-mi făceau curte nu s-au îndurat să aibă o asemenea
atenție generoasă.

Și poate că cugetul le-ar fi dat ghes s-o facă, dar jocul meu li se împotriva cu de-
săvîrșire deși, vă mărturisesc, că o asemenea recunoaștere ar fi sunat frumos în urechile
vanității mele. Ce clipe fericite aș fi trăit!...

Tenisul însă, l-am practicat cu mai multă convingere și acolo, se pare, că n-am fost
niciodată ultima. Nu eram, e drept, nicicînd prima, dar cea din urmă, în nici un caz.

Așa zdravănă cum eram, cu tendințe de voinicie și cu mai puține preocupări pentru
siluetă decât pentru conținut, jucam un tenis «tare».

Am considerat jocul de tenis ca un exercițiu dintre cele mai înviorătoare și l-am
apreciat ca pe un mijloc care-mi procura plăceri prin însăși mișcarea la care mă obliga
împinarea mingii, poziția pe care trebuia s-o aflu în spațiu, fără a o neglija pe cea
a adversarului de dincolo de fileu, un sport cu satisfacții care fac bine nu numai orga-
nismului ci și firii omenești...

— Socotiți sportul o artă, o știință, un miracol?

— În orice caz, un pretext pentru cei mai mulți, o mare afacere pentru unii, o delec-
tare și un spectacol pentru toți, o virtuozitate pentru «cei aleși», un miracol în codul
civilizației contemporane, oricum un lucru foarte serios pe care nu toți îl privesc, din
păcate, cu seriozitate.

CIBI BRAUN- BOGDAN

povestește ...

ÎNTÂmplĂRI VESELE DE PE TERENURILE DE FOTBAL

Păi dacă e să povestesc câte știu și de câte m-am lovit pe terenurile de fotbal, ne apucă dimineața... și altă dimineață și-ncă una, pînă se termină luna...

PIERDEM TRENULI...

— Ripensia juca cu Universitatea la Cluj. Arbitrul nu se prezentase, așa că cele două echipe au căzut la învoială să

conducă jocul un localnic. Studenții atacau, atacau, dar nu marcau în ruptul capului. Deodată, cu cinci minute înainte de sfîrșit, Hocksary face henț careu. Arbitrul fluieră, fericit și el de această miraculoasă întîmplare... Un clujean trage penalty-ul, dar Pavlovici apără. Stupoare în tribune. Dar arbitrul localnic, nu se dă bătut. Diktează repetarea loviturii. Aceeași poveste se repetă. Clujeanul bate și «pantera» prinde... Dar arbitrul tot nu se lasă... Cere din nou repetarea loviturii.

Schwartz se apropie de el și-l întrebă:

— Nu vă supărați, domnule arbitru, pînă cînd o să se tragă?

— Pînă va fi gol, răspunde arbitrul, infuriat.

Schwartz se întoarce spre poartă și strigă:

— Pavlovici, lasă să intre mingea că altfel pierdem... trenul!

UN PARIU

Dar cum tot vorbesc de portari, nu vreau să-l uit pe Endreffî de la Juventus. Acest băiat a fost, te rog să mă crezi, unul din cei mai înzestrați portari. Agil, plin de talent și curaj,

ii luase locul lui Crețeanu la «roș-albaștri». Se arunca cu un curaj care te uluia, pur și simplu... Iar cite o dată primea un gol de la 40 de metri! Îți venea să-l măninci cu șapcă cu tot!

Cînd am fost cu Juventus într-un turneu prin Siria, Endreffî a pierdut un pariu cu un localnic, care se lăuda că din cinci lovituri de la «11 metri» îi dă tot atîtea goluri.

— Nu există! Am să cîștig pariul, se lăuda Endreffî. Eu am tactica mea. Mă uit în ochii adversarului și aflu colțul în care trage.

A luat însă «plasă» și a încasat toate cele cinci lovituri. Abia după aceea a observat că sirianul era... sașiu!

A CUI E MINGEA?

Îi vezi cite o dată pe antrenori cum stau ca mieușii cuminți pe bancă, pe marginea terenului. Ai impresia că sînt atît de calmi și imperturbabili că nu li s-ar clinti nici un mușchi de pe față, chiar dac-ar vedea elefanți zburînd prin văzduh... Foarte bine și frumos. Așa i-am dădăcit și eu de multe ori: «Măi, fraților, păstrați-vă calmul, nu zbierați, nu v-agitați,

de trei ori».

Stau liniștiți, cum spuneam, și fumează ca șerpîi, dar ce e în sufletul lor, numai eu știu, că și eu am fost în pielea lor de atîtea ori. Mi-aduc aminte de Covaci «Kopek», cînd era antrenor la Știința Timișoara, și conducea Minerul cu 2—0.

— Măi, Kopek, i-a strigat unul de pe bancă. Fă ceva. Țștia ne bat.

— Lasă, lasă, Costică, a răspuns Kopek. Ei bat pe noi dar pe ei îi bate... Dumnezeu!

Cînd s-a inaugurat stadionul Dinamo stăteam pe banca antrenorilor cu Colea Vilcov și admiram panorama. Zice Colea:

— Ia uite Cibi, bolnavii aceea cum se uită la meci... pe ferestre...

— Unde?

— Acolo, la spital.

— Ei se vindecă acolo. Dar aici... niciodată.

Eu nu zic c-am fost ușă de biserică și-am stat ca o momie pe bancă, sau mut ca un pește. Ehe, de cite ori nu mi-am ieșit din fire, să fii dumneata sănătos... Odată m-a scos din fire Igna. Dribla atît de mult că m-a exasperat și-am țipat

1937. Echipa României înaintea meciului cu Suedia (2—2). De la stînga la dreapta: Albu, David, Rafinski, Dobay, Moldovan, Baratkî, Vințilă, Bodola, Bürger, Covaci și Juhasz. Antrenorul formației a fost «Cibi» Braun.

că se uită lumea la voi și vă ia în rîs... Și-apoi, de acolo de pe tușă tot nu mai puteți face nimic ca să împiedicați golul sau ratarea de la cinci metri, chiar dacă vă dați tumba

la el de pe tușă:

— Măi, Igna, a cui e mingea? A ta? A lui tatăl tău? E a colectivului... Dă-i drumul la minge, să joace toată lumea!...

«VIZA» LUI SINDELAR

Crezi că poți să-ți stăpânești telegarii nervilor atât de ușor? Sindelar, cit era el de formidabil, maestru inegalabil al balonului rotund, strateg fin și executant incomparabil al fentelor, a uitat de toate aceste «grade» și i-a ars un picior arbitrului Denis Xifando, în partea cea mai... moale.

Lucrurile s-au petrecut pe Venus, la jocul Ripensia — F.C. Austria. Vienezii veniseră cu «tacîmul complet» (adică cu Hiden, Sesta, Sindelar etc.) dar timișorenii le-au făcut multe clipe grele... Și-apoi, colac peste pupăză, se mai întâmplă una grozavă. Xifando acordă un «11» Ripensiei. În poartă apăra Pavlovici, iar Zombory — specialistul loviturilor de acest soi — sta rezervă pe tușă. Când a văzut însă că s-a dat «11 metri», Zombory s-a sculat, a intrat în teren, a bătut lovitura, a marcat și apoi s-a dus calm și s-a reasezat pe bancă. Faptul trecuse neobservat. Dar, după câteva minute Xifando mai acordă un «11 metri». Scena se repetă, dar de această dată Sindelar aleargă la arbitru:

— Sînt 12 oameni în teren!

Nu știu ce i-a răspuns Denis Xifando, dar Sindelar și-a concretizat replica prin acel picior celebru, aplicat cu precizie și măiestrie drept în spatele arbitrului.

Amatorii de glume i-au sugerat arbitrului Denis Xifando să cedeze pantalonii cu pricina unui muzeu, iar în inscripția lămuritoare să se scrie «Acesti pantaloni poartă «viza» celebrului fotbalist Sindelar!»

DINȚII FALȘI

N-am fost adeptul jocului de «domnișoare», dar nici brutalitatea împinsă pînă la exces n-am înghițit-o niciodată. Vezi dumneata, unul sub eticheta de «joc bărbătesc», înțelege «să-i pun o „talpă” de la început ca să vadă cu cine are de a face» sau «să-i bag un ghiont la primul contact ca să-mi știe de frică». Am asistat la multe «agresiuni» pe terenurile de fotbal și totdeauna n-am putut să-i sufăr pe cotonogari, adevărate brute care vor, și reușesc uneori, să scoată din circulație jucători de mare valoare. L-am văzut, de pildă într-o partidă pe «Cuștica» Humis, fugărit, pur și simplu de un fundaș. Humis, care era foarte fricos, știindu-se mereu «vinat» de omul cu pricina, uitase de balon. Sărea peste el sau îi făcea imediat vînt spre alt coechipier, de teamă să nu se trezească turtit de apărătorul cu pricina. Acesta l-a urmărit pe Cuștica aproape 60 de minute fără să reușească însă să-l «tamponeze». Enervat, la un corner a sărit cu capul drept în gura lui Humis și i-a scos doi dinți din gură. Dar «Cuștica» tot nu și-a pierdut cumpătul. Adunîndu-și cei doi dinți din noroi, i-a strigat «agresorului»:

— ...Plostule. Elau... falși.

VÎNĂTĂI

La Oradea era, pe vremuri, un fundaș foarte ciudat, cu numele de Barta. Juca foarte «tare» dar ori de cîte ori adversarul cădea, el se repezea plin de amabilitate să-l ridice. De fiecare dată, însă, adversarul, se enerva și mai rău și începea să zbiere și să gesticuleze, iar publicul îl huiduia, crezînd că comite un gest nesportiv...

...Spectatorii nu știau însă un singur lucru. Când Barta se apleca, plin de compasiune, să-și ridice de jos adversarul căzut, îl strîngea atât de tare de brațe, încît îi făcea... vînatăi!... Mare e grădina ta.

PĂCĂLEALĂ...

...Cînd mă-ntîlesc cu Titus Ozon, la o «parolă», îl ameninț cu degetul și-i spun:

— Mai ții minte, Tăndărică, meciul cu CFR Timișoara? Ozon suride șiret și spune:

— Frumos i-am păcălit atunci, Cibi baci, nu?

...Păcăleală, într-adevăr. Dar primul și cel mai mare păcălit a fost arbitrul Gh. Dragomirescu din Ploiești. Dar stai să vezi cum a fost... Eu antrenam Dinamo. Era prin 1948, dacă nu mă-nșel și jucam pe Venus cu CFR Timișoara. Oaspeții aveau echipă «greă» pe vremea aceea, cu Ritter, Reuter, Francisovici, Rodeanu, Bădeanțu. etc. Partida era foarte incinsă. La scorul de 1—1, spre finalul jocului, ceferiștii obțin o lovitură liberă de la 20 de metri. Apărătorii dinamoviști (Ambru, Novac, Siclovian, Angelo Niculescu) fac «zid». Ozon se duce pe linia porții lîngă Ivan și stă acolo. Ritter își face vînt și bate lovitura, peste zid, la Bădeanțu, plasat între zid și poartă.

România—Italia la București (0—1). Meazza și Bodola schimbă buchete de flori. Lângă Bodola se mai văd Dobay și Slivăt.

Bădeanțu se pregătește să tragă, dar atunci ce-i dă prin cap lui Ozon? Iese afară din teren și țipă «ofsaïd». El crease în mod ARTIFICIAL poziția de ofsaïd a lui Bădeanțu și arbitrul s-a luat după el. A fluierat infrațiunea, portarul Ivan a aruncat mingea la Naciu peste toți jucătorii și acesta a marcat, câștigînd astfel un meci care, cu cîteva secunde mai înainte, fusese PIERDUT.

*

...Tot pe Titus Ozon l-am pus să joace aripă dreapta într-un meci cu Rapidul, ca să-l scot la suprafață, pe centru, pe Titi

Echipa Juventusului în anul 1936. În picioare: Korony, Palmer, Endreff, Braun, Vogl, Zăinescu, Stanciu. Jos: Brandabur, Vulcănescu, De Viitor și Niky Petrescu.

Popescu. Ozon a jucat admirabil pe noul său post, a dat și două goluri, dar asta în prima repriză. În următoarea, rapidiștii ne-au dat cinci și-au terminat cu noi. Un prieten novice în ale fotbalului, pe care eu îl dusesem la trei jocuri, mi-a strigat:

— Ce mi-ai făcut, dom'le?

— Ce-am făcut?

— Păi, de ce l-ai pus pe Ozon pe aripă?

— Bravo, amice, i-am răspuns. Văd că d-ta ai învățat în două săptămîni ceea ce n-am învățat eu în 25 de ani. Dar un lucru te-aș ruga: nu lunea să-mi spui toate astea, că lunea știu și eu. Spune-mi-o, te rog... simbăta!...

Ultimele minute ale partidei Dinamo București—Internazionale Milano. În spatele portii lui Datcu: Angelo Niculescu, Cibi Braun și Helenio Herrera.

CONSTELATIA ANILOR '50 '60

PAUL SLĂVESCU

Aureolați cu nimbul gloriei, intrați în folclorul fotbalului, străbătând astfel întregul mapamond mai lesne chiar decât au făcut-o în timpul prodigioasei lor cariere, virtuozii jocului cu balonul rotund își află, odată cu scurgerea implacabilă a timpului, o ciudată metamorfoză în memoria celor îndrăgostiți de fotbal și care nesocotesc vîrsta, anotimpurile preferințelor: silueta, atît de familiară în decorul stadionului, începe să-și amplifice umbra pe gazonul veșnic verde al amintirilor, pînă la a dobîndi dimensiuni de legendă.

Cine n-a forfecat într-o pauză de meci întâmplările lui Dobay, «cel care omora portarii dintr-un șut»? Cine n-a acreditat o opinie personală în legătură cu faimosul revolver ce aștepta să pună punct unicului gol, fatal, primit de Zamora?

Istoria scrupuloasă însă ca orice știință, n-a neglijat să menționeze că Dobay nici măcar n-a accidentat vreun portar, deși le-a făcut multe zile negre obligându-i să scotocească plasa porților, sau că Zamora a încasat de-a lungul carierei, porții destul de substanțiale de goluri, deși a câștigat, singur, nenumărate meciuri...

Legenda are patina romantismului, pe cînd istoria, pe cea a autenticului. Astfel se explică preferințele celor 80 de condeieri sportivi, din 35 de țări, exprimate într-o anchetă internațională a revistei londoneze «World Sports» și care au ales în «echipa visată» a ultimelor două decenii, mai puțini eroi de legendă și mai mulți jucători care au plasat fotbalul pe coordonatele calculate ale performanței sportive.

Iată, însă, cum arată «World XI» al ultimilor 20 de ani (în așezarea clasic-englezească: 1—2—3—5):

1. **Lev Iașin** — portar (69 voturi)
2. **Djalma Santos** — fundaș dreapta (57)
3. **Giacinto Facchetti** — fundaș stînga (38)
4. **Iozsef Bozsik** — half dreapta
5. **Billy Wright** — half centru (38)
6. **Franz Beckenbauer** — half stînga (44)
7. **Stanley Matthews** — extremă dreaptă (40)
8. **Pele** — inter dreapta (76)
9. **Alfredo Di Stefano** — centru atacant (68)
10. **Ferenc Pușkaș** — inter stînga (44)
11. **Bobby Charlton** — extremă stîngă (37)

Au fost aleși, deci, jucători intrați în legendă, ca decanul longevității fotbalistice, Sir Stanley Matthews, asul prizei la balon, «bătrînul leu» moscovit, Iașin, Billy Wright, primul recordman cu peste 100 de meciuri în echipă națională, și Alfredo Di Stefano, prototipul jucătorului universal. Trăsătura de unire între aceste ilustre figuri ale socce-

La sărbătorirea sa, în 1965, sir Matthews a fost purtat pe umeri de Lev Iașin și Ferenc Pușkaș

rului mondial și ceilalți componenți ai acestui 11 ideal, în primul rînd jucători de mare performanță, o face Pele, a cărui virtuozitate l-a plasat din adolescență în galeria cu tablouri celebre dar care, totodată, a contribuit din plin și la cele două performanțe supreme ale Braziliei' în campionatul mondial.

De ce putem subscrie la opinia revistei gazdă, «World Sports», că această echipă, rezultantă a opiniei unor oameni de îndubitabilă profesionalitate, este ideală? În primul rînd, pentru că cei 11 componenți, aleși după clasică formulă a W.M.-ului, s-ar fi putut exprima foarte bine și în condițiile unor așezări moderne: 4-2-4 sau 4-3-3. «Dream team» («echipa visată») are, deci, un mare coeficient de adaptabilitate și maleabilitate. Ceea ce este, într-adevăr, ideal pentru o echipă în general și, mai ales, pentru o selecționată. Astfel goal-keeper-ului Lev Iașin i se recunoaște, unanim, marea rază de acțiune în cadrul propriului careu el intervenind uneori ca un adevărat apărător. Cei doi fundași laterali, Djalma Santos și Giacinto Facchetti, fac parte din categorii opuse, ultimul avînd un stil ofensiv,

propice aripii de pe partea sa, în ipoteza că Bobby Charlton și-ar asuma obișnuitul său rol la mijlocul terenului! Și ce linie mediană ar fi, dacă Charlton și-ar uni eforturile cu soliștii Beckenbauer și Di Stefano în conceperea atacurilor! În spatele lor ni-l putem imagina pe cerebraful Bozsik, dirijând defensiva și dominând zona centrală împreună cu maestrul depozedării, Billy Wright, cel care și-ar fi putut asuma cu succes modernul rol de «măturător». În față, doi dintre cei mai mari atacanți din istoria jocului: Pele și Pușkaș, cu apetitul golului ieșit din comun, lansindu-l, totodată, în irezistibilele sale curse pe Matthews, extrema care n-a iertat de dribling nici un fundaș advers, timp de peste 30 de ani. Se poate închipui o fază inteligentă și surprinzătoare de atac fără Di Stefano sau Bobby Charlton, veniți din urmă...

Dar cine ar putea să înfrunte această echipă a stelelor, «the team of all — stars»? Nimeni alta decât echipa formată din jucătorii clasafi pe locurile secunde în respectiva anchetă. Nume cu rezonanță în ultimele decenii, ră-

mase, de asemenea, cu majuscule în istoria soccerului: Gordon Banks (Anglia), Nilton Santos (Brazilia), Karl-Heinz Schnellinger (R.F.G.), Josef Masopust (Cehoslovacia), Ernst Ocwirk (Austria), Bobby Moore (Anglia), Garrincha (Brazilia), Didi (Brazilia), Eusebio (Portugalia), George Best (Irlanda de Nord), Francisco Gento (Spania).

Deși nici unul dintre jucători n-ar fi putut obține un procentaj de 100 la sută, datorită clauzei conform căreia ziariștii solicitați la anchetă n-au avut posibilitatea să acorde votul conaționalilor lor, s-au înregistrat majorități grăitoare. În fruntea listei se află Pele, «perla neagră», cu 76 de voturi din 80 exprimate, urmat de Iașin (69) și Di Stefano (68).

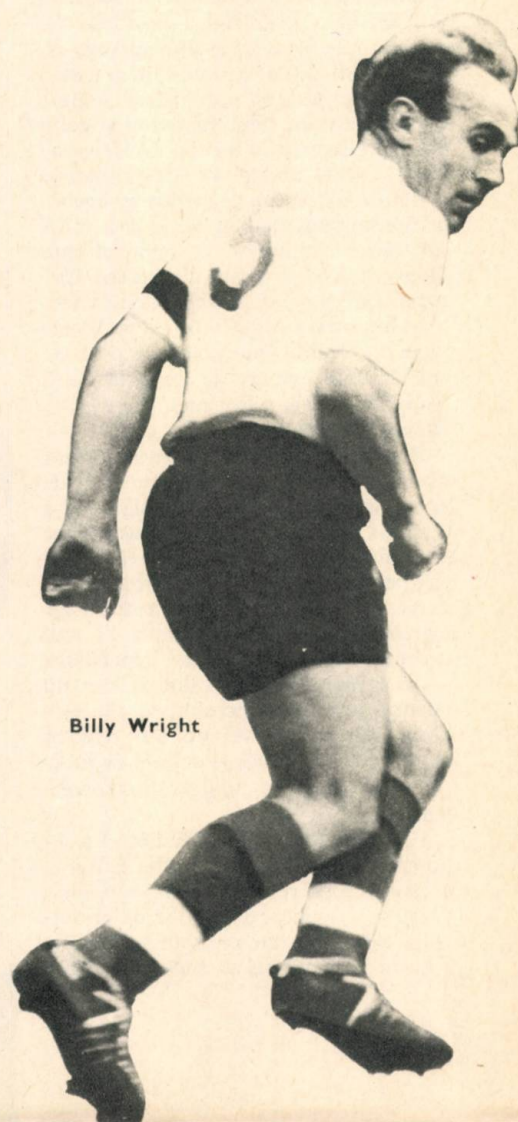
Și acum miniportretele celor 11 selecționați în constelația ultimelor două decenii.

LEV IAȘIN. Debutînd la Dinamo Moscova în 1949, la vîrsta de 20 de ani, și-a început imediat colecția de selecționări în echipa reprezentativă ajungînd la peste 70. A cîștigat cu echipa Uniunii Sovietice medalia de aur la J.O. din 1956 și cea cuvenită cîștigătorilor Cupei Europei în 1960. Prezent, de trei ori succesiv, la turneul final al Campionatului Mondial (1958, 1962 și 1966). Iașin a apărut, de asemenea, în celebra echipă a F.I.F.A. care a evoluat împotriva Angliei, în 1963, la celebrarea centenarului fotbalului britanic. Fost jucător de baschet el a combinat o mare agilitate cu o măiestrie pozițională excepțională. Și atunci cînd nimeni nu se mai aștepta, în lunile premergătoare turneului final din Mexic, Lev Iașin, a cărui carieră internațională părea a se fi sîrșit, a fost inclus din nou în lotul sovietic, la peste 40 de ani!

DJALMA SANTOS. Avea 37 de ani și juca fotbal de 14 ani cînd și-a făcut ultima apariție în echipa Braziliei, la C.M. din 1966. Deține recordul Braziliei de selecționări, cu 100 de apariții în reprezentativa țării, și a luat parte de 4 ori succesiv la turneele finale ale C.M., încununat fiind cu medaliile de aur în 1958 și 1962. Născut la Sao Paulo, el și-a petrecut întreaga carieră profesională cu echipa Palmeiras. A evoluat în echipa F.I.F.A. împotriva Angliei în 1963. Mărunt ca statură (1,70), dar foarte agil, Santos a fost unul dintre cei mai buni fundași clasici

ai anilor '50, capabil însă să se adapteze ulterior sistemului 4-2-4.

GIACINTO FACCHETTI. Cînd a evoluat prima dată la Inter Milan avea numai 18 ani și numai trei ani mai tîrziu el își cîștigase deja locul în reprezentativa Italiei. A cîștigat de trei ori împreună cu echipa sa de club campionatul național, de două ori «Cupa Campionilor Europeni», și tot de atîtea ori «Cupa intercontinentală». Se apropie de cifra de 50 de selecționări în echipa națională. Facchetti se numără printre cei mai înalți jucători din fotbalul internațional (1,88 m). El a fost unul dintre primii fundași moderni, capabil să-și exploateze viteza pe spațiul destinat, de obicei, extremei, într-un rol ofensiv, cu atît mai dificil de realizat în strategia ultradefensivă a campio-

Billy Wright

natului italian. Golurile sale au fost întotdeauna surprinzătoare și decisive.

JOZSEF BOZSIK. Unul din cei mai complecși jucători din întreaga istorie a fotbalului, a dobândit cea de-a 100-a selecționare puțin timp înainte de retragere, în 1962, înscriind și golul echipei Ungariei în meciul cu Uruguay (1—1), de la Budapesta. Era atunci în vîrstă de 37 de ani și evolua în același compartiment median unde și-a început cariera ca junior, la faimosul club Honved. A făcut parte din echipa Ungariei care a reușit senzaționala victorie împotriva Angliei (6—3) pe Wembley, a obținut medalia olimpică de aur în 1952 și pe cea de argint la World Cup '54. Bozsik a fost membru al Parlamentului maghiar.

BILLY WRIGHT. Primul jucător din lume care a atins cifra de 100 de selecționări în echipa națională — și-a încheiat cariera cu 105 asemenea apariții fiind de 90 de ori și căpitanul echipei Angliei — Wright a fost considerat cel mai bun apărător din Liga britanică, evoluind mai mult ca half dreapta sau ca half centru. Tenacitatea — iată principala sa calitate, dar nu poate fi uitat nici necruțătorul său tackling. Wright a fost un om devotat clubului său, întreaga-i carieră de jucător fiind legată de culorile lui Wolverhampton Wanderers.

FRANZ BECKENBAUER. La 24 de ani. Beckenbauer este «the baby» al acestei echipe reprezentative, ajungînd aci prin strălucitorul său joc de la mijlocul terenului cu mult peste experiența firească vîrstei ca jucător. Cînd a

venit la World Cup '66 avusese numai 8 selecționări în echipa R.F. a Germaniei. Dar cînd a pășit pe Wembley pentru a primi medalia cuvenită vicecampionilor mondiali, Beckenbauer era deja recunoscut ca unul din cei mai celebri mijlocași ai turneului. Înalt de 1,81 m, grațios, jucător inteligent, el și-a dovedit calitățile în primul rînd la echipa Bayern München, cu care a cîștigat și «Cupa cîștigătorilor de cupe».

STANLEY MATTHEWS. În 1965, cînd și-a făcut ultima apariție oficială pe teren, Matthews a fost purtat pe umeri de către Iașin și Pușkaș la sfîrșitul meciului în semn de omagiu pentru cel care, la 50 de ani, își sărbătorea 33 de ani ca jucător și 54 de apariții în echipa națională a Angliei. Cariera lui de jucător internațional a început la

19 ani și s-a încheiat la 42. Stanley Matthews este primul jucător activ din istoria soccerului britanic care a fost înnoobilat.

PELE. Edson Arantes do Nascimento, așa cum în realitate se numește Pele este primul jucător din lume care a înscris mai mult de 1 000 de goluri în competițiile fotbalului modern. În Mexic la vîrsta de 29 de ani el va atinge, probabil, 100 de selecționări în echipa Braziliei își va face apariția la al IV-lea turneu final al Campionatului Mondial. La două din acestea (1958 și 1962), echipa sa a dobîndit trofeul suprem. Descoperit de fostul internațional Waldemar de Brito, Pele a debutat la Santos, cînd avea 17 ani. Pentru întreaga lume fotbalistică Pele semnifică excelentul control al balonului, dribling inimaginabil, șut puternic și surprinzător cu ambele picioare. Ce-și poate dori mai mult, un fotbalist?

ALFREDO DI STEFANO. Cel mai complet fotbalist al epocii, Di Stefano, s-a născut la Buenos Aires în 1926. La vîrsta de 14 ani el era, deja, jucător profesionist și înainte de a pleca în 1948, în Columbia, evoluase de 8 ori ca internațional; cinci ani mai tîrziu el a semnat pentru Real Madrid cu a cărui echipă a dominat fotbalul european o lungă perioadă de timp, cîștigînd de 5 ori «Cupa campionilor europeni». A înscris 466 de goluri în 565 de partide. La începutul carierei Di Stefano fusese denumit «Săgeata blondă», ca la sfîrșitul acesteia, la vîrsta de 41 de ani, porecla să-i fie... «chelul divin».

PELE

CRİPTOGRAFIE
ENTUZIASMATĂ
9, 4, 2, 8

Bobo I T T i

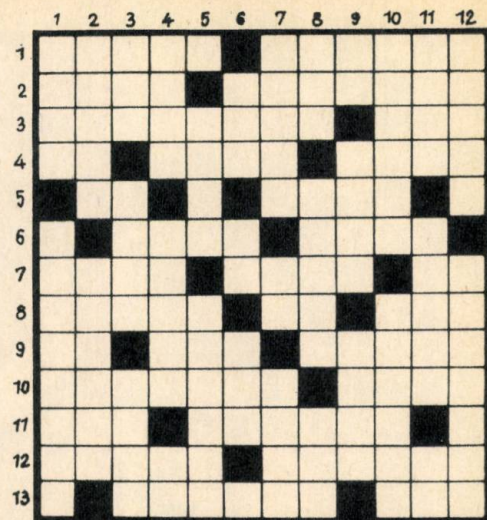
FERENC PUŠKAŠ. Caz rar în istoria celebrităților fotbalului, Pușkaș a devenit un mare jucător bazându-se doar pe un singur picior... Dar ceea ce putea să facă el cu piciorul sting, era mai mult decât puteau alții să facă cu ambele picioare. Marea lui măiestrie se baza pe două atu-uri: viteza și șutul foarte puternic, din mișcare.

BOBBY CHARLTON. Nepotul fotbalului centru înaintaș al echipei Angliei, Jackie Milburn și fratele mai tânăr al fundașului central Jackie, cu care a dobândit trofeul suprem la World Cup '66, Bobby Charlton are cea mai mare experiență din actuala echipă a Angliei (98 de selecționări) fiind de asemenea și golgerul acesteia, cu 48 de goluri. La 19 ani a supraviețuit catastrofei aeriene de la München, în care și-au pierdut viața opt dintre coechipierii săi de la Manchester United. Jucător de concepție modernă, Charlton a evoluat pe toate posturile din atac cu excepția interului dreapta. Este însă binecunoscut ca purtător al tricoului nr. 11, evoluând de obicei, ca aripă retrasă, cu rol de dispecer la mijlocul terenului.

*

Emisiunea de timbre pe care Nicaragua o dedică acestei celebre pleiade de jucători nu face decât să immortalizeze, peste ani, pentru viitor, talentul și măiestria celor mai mari jucători ai ultimelor decenii, chintesența jocului modern de fotbal.

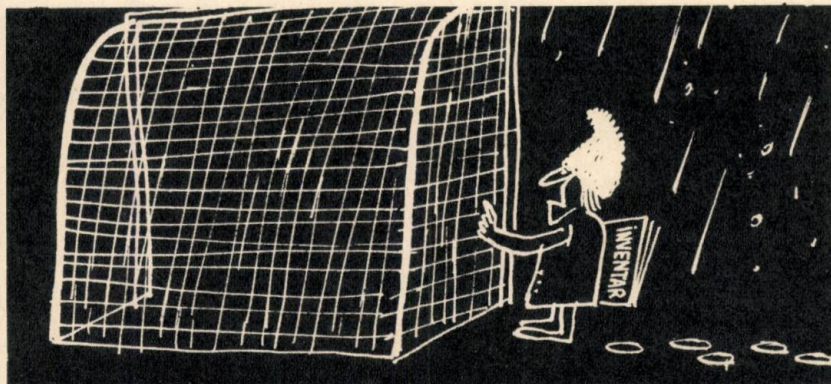
ȘUT
ȘI
GOL!

ORIZONTAL: 1) Maestru emerit al sportului la fotbal, de mai multe ori internațional. — Una din cele trei echipe cu care s-a organizat în 1909 primul campionat național de fotbal. 2) Unul din compartimentele echipei de fotbal. — Tribuna, atunci când se joacă fotbal de calitate. 3) Echipă timișoreană care a câștigat de patru ori campionatul național în edițiile 1932/33, 1934/35, 1935/36 și 1937/38. — Riu în U.R.S.S. 4) Finale la fotbal! — Jucător de la Rapid București, golger (21 goluri) al campionatului primei divizii, ediția 1939/40. — Pui de lei. 5) Asia! — Apărător prezent ca titular în formația cu care Dinamo București a câștigat patru ediții consecutive ale campionatului național (1961/62, 1962/63, 1963/64 și 1964/65). 6) Oraș în Franța. — Concurent. 7) Atacant de la Universitatea Cluj, golger (18 goluri) al diviziei naționale A în ediția campionatului 1964/65. — Fost jucător al «Stelei», maestru emerit al sportului, de douăsprezece ori selecționat în reprezentativa țării. — Ultimele, primele. 8) În fruntea clasamentului. — Mere! — Drumuri fără pulbere. 9) Plantă textilă. — Echipă constănțeană, al cărei nume îl întâlnim pentru prima oară printre divizionarele A în ediția 1958/59 a campionatului național (neart.). — Povara măgarului. 10) Deprins cu obiceiuri rele. — Haine călugărești. 11) Veche provincie japoneză. — Un balon prins de portar. 12) Atacant de la Universitatea Cluj, a jucat în meciul cu Ripensia din finala «Cupei României» ediția 1933/34. — Înaintaș, fost jucător al clubului I.C.O. (Oradea). 13) Fost component al clubului C.C.A. (Steaua), maestru al sportului și internaționalul A de șase ori. — Nu prea des.

VERTICAL: 1) Apărătoare ad-hoc a sutorilor nenorocoase. — Maestru emerit al sportului, fost component al echipei de fotbal Dinamo București. 2) Înaintaș de la C.F.R. București, care a marcat primul gol în meciul cu Ripensia Timișoara cântind pentru finala «Cupei României», ediția 1934—1935 (6—5 pentru C.F.R.). — Echipă bucureșteană, câștigătoare a campionatului național în mai multe rânduri. 3) La fotbal, mai mult ca oriunde, dacă nu e el, vai de picioare. — Academician (abr.). — Prefix referitor la nas (med.). 4) Vechea denumire a orașului Victoria. — Veche formație din Arad, una dintre primele echipe de fotbal din țara noastră. — Durata unui campionat divizionar de fotbal. 5) Meciuri ale căror rezultate sînt nedecise. — A face dezordine. 6) Așa în Moldova. — Nota Bene. — Operetă de Planquette. 7) «...Tricolor», echipă bucureșteană, campioană națională în 1940/41 (pl. neart.). — Jucător. — Părinți. 8) Insulă la vest de Noua Guinee. — Alți echipă bucureșteană, una din fostele glorii ale fotbalului românesc, de opt ori campioană națională. — Comună în S.U.A. (Ohio). 9) Ion Motroc. — Leguminoase. — Oraș în care, simultan cu Bucureștiul, a fost introdus pentru prima oară fotbalul în țara noastră (1899). 10) Înaintaș la Universitatea Cluj, făcînd parte din vechea alcătuire a formației (1941/42). — Fotbalul, practicat la noi în țară, ca de altfel și celelalte sporturi, de dragul activității în sine. 11) Celebrul colegiu englez fondat în 1440 de Henric VI. — Mijloc, component de bază al echipei Venus București. — Pe cal. 12) Cunoscut portar de la Venus, care a apărut de multe ori poarta reprezentativei României. — Unul dintre «bătrîni» jucători de fotbal ai Politehnicii Timișoara.

DICTIONAR: ROV, CAEN, OMI, RINO, AȘE, RIP, NIA, RUE, ETON.

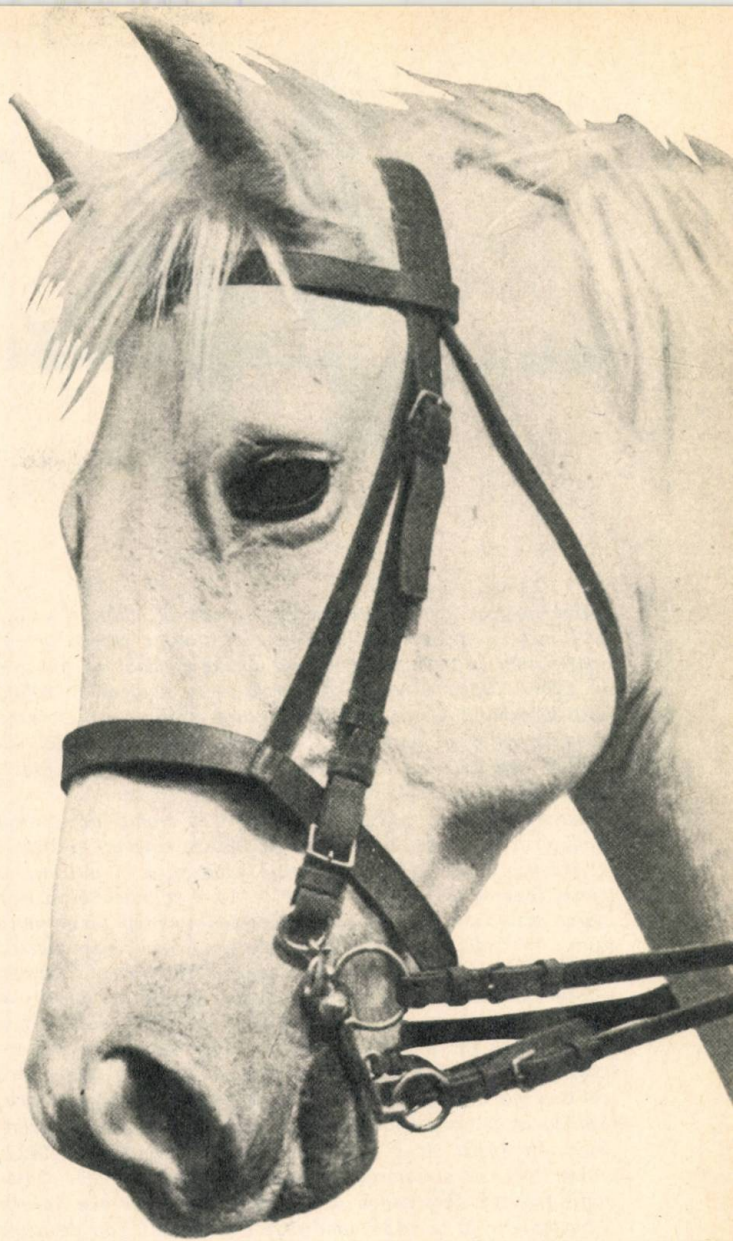
Dacă este adevărat că istoria este memoria omenirii, atunci ar fi nimerit să aruncăm o privire în istorie pentru a readuce în memorie întâmplări legate de acea nobilă creatură a naturii care este calul și care a însoțit, timp de milenii, pașii omului de pe meleagurile patriei noastre. Căci viața locuitorilor patriei noastre a fost, din timpuri imemorabile, strâns legată de acest animal, tovarăș de muncă, dar și de biruință, cu un rol apreciabil în toate evenimentele cotidiene și festive ale istoriei.

Încă din epoca bronzului, cu peste un mileniu înaintea erei noastre, calul devine animal de tracțiune ușurând munca și deplasările locuitorilor de pe acest pământ. Importanța covârșitoare a acestui rol este confirmată de arheologi care au descoperit numeroase statuete cu caracter cultic și care reprezintă acest animal. Mai târziu, cam din anul 800 î.e.n., calul devine animal de călărie, cu rol important și în acțiunile militare.

Istoricul grec Tucidide, cu vreo 350 de ani mai târziu, notează admirativ că geții trag cu arcul de pe cai, făcând incursiuni foarte neliniștitoare pentru vecinii lor. Lucrul acesta îi obligă pe greci să adopte și ei calul pentru armatele lor, spre a se putea apăra de triburile venite dinspre nord. Ceva mai târziu, regele Filip al Macedoniei, tatăl lui Alexandru cel Mare, cumpără de la geți 20 000 de iepe pentru a întări puterea militară a statului condus de el, cum povestește istoricul Iustinus Iunianus în «*Epitome Historiarum Philippicorum*». În anul 335 î.e.n. armata geto-dacă se opunea cu succes lui Filip, bazându-se pe cete cu 4 000 de călăreți. Cu 9 ani mai târziu, generalul macedonean care se întorcea cu 30 000 de ostași dintr-o expediție militară din nordul Mării Negre, a fost zdrobit de geți, iar generalul luat prizonier, datorită superiorității detașamentelor de călăreți.

Apian scrie că în anul 168 î.e.n. o armată geto-dacă, cu 10 000 călăreți, dovedește multă bravură în luptă cu o armată romană, alături de o armată macedoneană.

Istoricul Strabon cu oarecare exagerare evaluează armata căpeteniei dace Burebista la 200 000 de oameni, printre care mulți călăreți, numindu-i «spaima romanilor». În orice caz, romanii se văd obligați să aducă trupe speciale din Asia pentru a-i putea combate pe călăreții daci. Tot în această perioadă, crescătorii de cai de la nordul Dunării sînt foarte căutați de cavaleria romană.

vechiul nostru prieten

N. BRAȘOVEANU

Cultul calului și al călăriei nu încetează în patria noastră nici în timpul ocupației romane și nici în lungile secole ce urmează, în timpul trecerii popoarelor migratoare. Mormintele exhumate de arheologi, datînd din această perioadă, conțin multe piese de harnașament dovedind o intensă și

o continuă folosire a calului.

Marea epopee a germanilor — «*Nibelungenlied*» — datînd din secolul al XII-lea, descrie cu lux de amănunte primirea Kriemhildei de către căpătenia hunilor, Attila, «biciul lui Dumnezeu». Se scrie acolo, între altele, că la această festi-

este rănit și moare, cu 8 zile mai târziu, la Brașov. Pe piatra de mormint a lui Stroe Buzescu, la Schitu Stănești, figurează o scenă din această luptă și este înscris un text cu descrierea duelului.

Începînd cu secolul 14, timp de veacuri calul moldovean și muntean este un articol de export foarte important, ajun-

gînd, pe calea schimburilor, cam peste tot în Europa. Renu-
mele cailor noștri se înrădăcinează chiar și în limba popoa-
relor. De exemplu, pînă și în prezent cuvîntul german care
semnifică calul de rasă, se identifică cu cuvîntul care repre-
zintă țara de origină a acestuia și anume: «Wallach» de la
cuvîntul Valahia care se aplica Țărilor Românești, în limba
germană.

Or a avea cai buni însemnează a avea și călăreți buni,
căci fără o avansată artă a călăriei nu se pot selecționa acele
exemplare cabaline care merită să fie folosite ca reproduc-
tori, în vederea păstrării și dezvoltării calităților genetice
ale rasei. Fără o selecție exigentă de acest fel, creșterea unor
cai de valoare este de neconceput.

La sfîrșitul secolului al 14-lea apare în cronici domnitorul
Radu (1377—1384), în fruntea a 10 000 de cavaleri în armuri
venețiene, dovedind marea putere economică și militară a
clasei feudale din această vreme. În 1414 se notează partici-
parea activă a lui Mircea, cu cavalerii săi munteni, la un mare
turnir la Buda, organizat de regele Ungariei, Sigismund, cu
ocazia încheierii unei alianțe cu regele Vladislav al Poloniei.
Faptul dovedește participarea activă a cavalerilor români în
circuitul vieții cavaleriești europene. De altfel, în secolele
15 și 16 se fac aluzii la existența unor turnire organizate
chiar la Suceava. Cavaleria moldovenească a lui Alexandru
cel Bun joacă un rol important în războaiele polono-germane,
aflîndu-se de partea învingătorilor atît la bătălia de la Grün-
wald, în 1410, cit și la asediul Marienburgului, în 1422.

Un act datat din 2—6 mai 1589 de la Iași, dat de Petru
Vodă Șchiopul, vorbește de cumpărarea de cai «vierșun»
(vierșun = cursă, întrecere, rămășag în limba veche romă-
nească, de unde ne-a rămas cuvîntul înverșunat) pentru a
participa la o cursă, organizată la Birlad pe distanța de la
gura Tutova pînă la tirg. Aceste alergări au fost organizate
de domn, cu participarea cailor boierești în vederea cumpă-
rării exemplarelor cele mai reușite pentru paradă, oștire și
desigur pentru remontă, cum scrie P.P. Panaitescu în Maga-
zinul Istoric, nr. 6 din 1967.

Dar nici caii și călăreții ardeleni nu sînt mai prejos. Călă-
torul francez Bertrandon de Broquière scrie în «Le voyage
d'outremer» că în 1433, cînd a fost în Ardeal, caii de acolo
erau socotiți printre cei mai buni din lume. Tot despre această
perioadă a istoriei se scrie că sfetnicul împăratului bizantin
Joan de Torzelo îl sfătuiește pe împărat să obțină participarea
la cruciada antiotomană a celor 15 000 de călăreți ai lui
Vlad Dracu «considerați printre oamenii cei mai viteji din
lume» cum scrie textual.

Dimitrie Cantemir, povestind viața tatălui său (1692)
Constantin, redă o convorbire a acestuia cu un agă turc:
Domnul (Const. Cantemir): cailor arabi să-i lași la mine, îți
dau alt cal mult mai iute.

Agă: Cum un cal moldovenesc poate întrece un cal arab?
Domnul: Facem miine o întrecere?

Agă se învoi. A doua zi ies afară din oraș. Se stabilește locul
întrecerii. Aleargă un cal moldovenesc și cai arabi, pe obsta-
cole și teren variat. Cîștigător a fost calul moldovean care a
depășit cu ușurință caii arabi.

Semnificative pentru arta călăriei la moldoveni sînt și con-
dițiile în care au participat la bătălia de la Abretyn în 1531.
După ce trec munții călare, umblînd pe poteci neștiute, dau
deîndată bătălia și continuă urmărirea fugarilor, în aceeași
zi, pînă departe. Cu această ocazie, un tînăr cavalier mol-
dovean provoacă căpeteniile polone la duel cavaleresc. Altă-
dată, ginerele hanului tătarilor, Gazi Ghirai, comandantul
oștilor tătare provoacă la duel pe căpeteniile muntene. Răs-
punde la provocare tînărul boier Stroe Buzescu, călare pe
un cal alb, frumos. Stroe învinge în duel și taie capul tătarului
în vîzul întregii oștiri muntene și tătare. Dar și învingătorul

Tot în secolul al 17-lea călătorul englez Robert Bargrave
scrie despre grajdurile lui Vasile Lupu: «sînt de semnalat...
pentru numărul și calitatea cailor, întrecînd cu mult pe acei
ai ducelui de Florența sau ai regelui Angliei.» Un compliment
care, din gura unui bun cunoscător, confirmă faima mon-
dială a calului moldovean din acea vreme.

Dimitrie Cantemir mai vorbește de calul moldovean într-un
loc unde reproduce un proverb turcesc univoc numai în ce
privește calul: «Un tînăr persan și un cal moldovenesc sînt
mai lăudați decît toți.»

În 1660 principele ardelen Bethlen trimite domnului și
boierilor moldoveni, ogari și arme de vîntătoare aduse tocmai
de la Viena, sperînd să capete în schimb cai de călărie.

Cronicarul Neculce scrie despre vremea lui Dimitrie Can-
temir că a existat atunci un călăreț celebru: Dedul Spătarul,
care era în stare să sară de pe un cal pe altul, în plin galop
și să sară peste crupa a trei cai.

Formarea rasei de puringi englezi este datată la începutul secolului al 18-lea. După unele date demne de crezare rezultă că rasa puringilor englezi a provenit din încrucișarea cailor moldoveni cu cai arabi.

Istoriograful calului de puringe, rasa cu calități superioare, atribuie calitățile de viteză și de rezistență ale acestei rase, părinților de origine moldoveană. Nu-i de mirare că, în această perioadă, Moldova exporta anual circa 40 000 de cai în Turcia, Austria și Rusia, iar regele Prusiei cumpăra anual, tot de aici, 20 000 de cai fiindcă cum se scria atunci: «acești cai erau mai mari, mai rezistenți și aveau copite mai solide decât alți cai.»

În 1791 prințul Rumianțev, comandantul oștirii rusești în războiul cu Turcia, a constituit un corp de călăreți voluntari dintre moldoveni și munteni, despre care se scria că sînt «cercetași minunați». Comandantul acestui corp de călăreți a fost maiorul lordache, un călăreț renumit care a devenit celebru prin actele sale de bravură în luptele cu turcii.

Multe ar mai fi de povestit în legătură cu caii și călăreții noștri din istoria acestor milenii. Dar am ales dintre multele date existente doar unele care ni s-au părut mai semnificative și poate mai puțin cunoscute.

*
* *

Vorbind despre asediul Troiei, legendarul Homer descrie pe aliații celor asediați: «Tracii veniți de curînd se află la marginea oastei, Resoli-i Domnul, odrasla lui Eioneu și-i acolo. Caii văzutu-i-am eu, n-au seamăn de mari și de mîndri.»

Iată dar că în secolul al 12-lea î.e.n., desigur nu încă tracii, dar predecesorii lor de pe pămîntul românesc, se disting prin calitatea cailor lor, provocînd uimirea lui Homer. Desigur Iliada este o legendă, dar multe evenimente descrise aci au căpătat confirmare istorică. Și apoi chiar și simpla mențiune despre o populație de prin părțile noastre la această epocă, cu o viață intim legată de cai, este o dovadă suficientă pentru ilustrarea rolului acestui animal în preistoria patriei noastre.

CLUBUL CELOR 600 DE KILOGRAME

IOAN OCHSENFELD

Istoria mondială a sportului cunoaște câteva fapte memorabile, adevărate performanțe de necrezut care, la vremea lor, au stîrnit senzație și admirație în întreaga lume. Cu cîteva decenii în urmă, în anii de după primul război mondial, Paavo Nurmi (omul care alerga cu cronometrul în mînă) a pulverizat toate recordurile în probele de fond și a triumfat în repetate rînduri la Jocurile Olimpice. Cei mai vechi în sport își amintesc desigur și de fenomenalele performanțe ale lui Jesse Owens care, în decurs de mai puțin de 70 de minute, a doborît — în 1935 — 6 recorduri mondiale!

Din noianul marilor performanțe care astîrnît admirație pe întreaga planetă se mai poate aminti și cea a temerarilor alpiști Edmund Hillary și Norke Tensig care, în 1952, au escaladat, în premieră, Everestul.

Am lăsat intenționat la sfîrșitul acestei scurte

introduceri marii performer la haltere, sportul celor puternici, care, din timpurile cele mai îndepărtate, s-a bucurat de mare interes în rindul opiniei publice. La fel ca și la lupte sau la box, și la haltere omul cotidian vrea să știe cine este cel mai puternic dintre semenii săi.

De-a lungul anilor, sportul halterelor a cunoscut trei momente istorice, legate de depășirea unor performanțe care, la vremea lor, păreau de-a dreptul incredibile.

În 1931 primul halterofil din lume care depășește limita celor 400 de kilograme este egipteanul **Ibrahim Nossair**. După patru ani această performanță a fost întrecută cu 2,5 kg!

Al doilea moment l-am trăit în 1955, cînd **Paul Anderson** a pulverizat recordul lumii, trecînd peste 500 kg!

Și iată că abia după 15 ani se sparge gheața! Mult visată graniță a celor 600 de kilograme, care, ani la rînd, a fost asaltată de **Iuri Vlasov**, **Robert Bednarski** și **Leonid Jabotinski**, a fost trecută. Dar, paradoxal, de nici unul dintre aceștia, ci de un sportiv care și-a făcut o apariție fulgurătoare: sovieticul **VASILI ALEKSEEV**!

Prin urmare, clubul «celor 600 de kilograme» a fost inaugurat de Vasili Alekseev.

UN PROGRES UIMITOR

În U.R.S.S., cu cîțva timp în urmă, Vasili Alekseev era considerat un halterofil bun, dar nicidecum unul capabil să candideze, alături de **Jabotinski** sau **Batișev**, la asaltul «celor 600». Rezultatul său de 540 kg nu însemna mare lucru, deoarece această performanță

fusese obținută de peste 30 de halterofili.

Iată-ne însă la începutul anului 1970. Atenție!... La un concurs, la **Veliki Luki**, Alekseev ridică 595 kg! Record mondial. Performanța este uluitoare și marchează un progres de 55 de kg pentru noul recordman al lumii!

După cîteva zile a urmat marea concurs internațional de la **Minsk**, în care Alekseev își propusese să atingă mult visata cifră de 600 de kilograme.

Dovedind o formă remarcabilă, Alekseev reușește această performanță

intr-o manieră de mare campion. Deși, în orice concurs de haltere sînt admise cîte trei încercări pentru fiecare probă din cadrul triatlonului clasic (în total deci nouă încercări), Alekseev reușește să totalizeze cele 600 de kilograme din numai 4 încercări! O asemenea ispravă este fără precedent și ea dovedește calitățile acestui mare atlet, rezervele de forță pe care le are. Și, într-adevăr, în aprilie, recordul este din nou îmbunătățit: 607,5 kg, dar pentru autorul său acesta este doar începutul unor performanțe care vor urma...

FACEȚI CUNOȘTINȚĂ CU ALEKSEEV!

Vasili s-a născut în 1941, într-o comună din apropierea orasului Arhanghelsk. În acest oraș nordic, Alekseev a urmat Institutul superior de silvicultură, după care s-a stabilit la Moscova unde este inginer la un ocol silvic.

Alekseev este căsătorit și are doi băieți: Serghei (7 ani) și Dimitri (5 ani).

Activitatea sportivă a început-o cu voleiul, baschetul, atletismul și gimnastica, sporturi practice în școală. Dezvoltarea sa fizică i-a atras însă atenția profesorului de educație fizică, care l-a sfătuit să se dedice halterelor.

Dar orice început e dificil, Alekseev s-a lăsat destul de greu convins. Îi plăceau mai mult atletismul și baschetul. Totuși, într-o bună zi s-a prezentat în sala de haltere unde a reușit, din primele încercări, să totalizeze 245 kg (categoria mijlocie). Rezultatul nu spune desigur mai nimic, dacă avem în vedere faptul că în Uniunea Sovietică există cel puțin 300 000 de oameni care ridică frecvent această greutate. Prin urmare, rezultatul nu l-a încântat de loc, dimpotrivă, i-a întărit convingerea că nu are ce să caute printre... cei puternici.

Poate și datorită acestei întâmplări avea să reușească însă după aproape 10 ani rezultatele sale uimitoare. Pre-

gătirea multilaterală, practicarea atletismului (a sărit 1,80 m la înălțime) apoi jocurile de baschet și volei i-au dezvoltat viteza, detenta și îndemnarea, calități atât de necesare halterofililor zilelor noastre. Pe măsură însă ce treceau anii, Alekseev se dezvolta neconștient ajungând la o greutate de 134 kg.

Din 1964, halterele încep însă să-l atragă tot mai mult. Performanțele cresc și, bineînțeles, apar primele succese. Pe plan unional însă, rezultatele sale nu se evidențiază decât abia în 1968, când Alekseev ridică 540 kg și ocupă locul al treilea la campionatele U.R.S.S., după Jabotinski și Batișev. Este introdus în lotul U.R.S.S., dar nu reușește să se apropie de cifrele principalilor săi rivali. Nu face deci deplasarea la J.O. din Mexic și nici în 1969 nu este selecționat în echipa Uniunii Sovietice pentru campionatele mondiale și europene de la Varșovia. Dar, Alekseev perseverează la antrenamente, muncește cu multă răbdare împreună cu antrenorul Aleksandr Ciușhin, și saltul calitativ nu întârzie să apară...

UN OM OBIȘNUIT

Principală caracteristică a marelui campion este modestia. Fără această calitate, dublată de dragostea și perseverența de a munci, Alekseev nu ar fi fost poate răsplătit cu laurii victoriei.

În viața de toate zilele el este un om obișnuit, echilibrat. Nu este lipsit, desigur, de importanță nici faptul că, spre deosebire de alți grei, acest colos se hrănește rațional, ponderat. Alekseev nu consumă zilnic kilograme de carne, cițiva litri de lapte, zeci de ouă etc., așa cum ne-au obișnuit alți «super-grei». Masa lui se compune dintr-o farfurie de supă concentrată, legume, fructe și carne slabă (friptă sau fiartă) în cantități normale și pește sub toate formele. Pasiunile sale?

— *Îmi place să citesc. Am citit aproape toți clasicii ruși și contemporani, îmi plac poeziile lui Maiakovski și Esenin, proza lui Gogol.*

În afară de haltere, am rămas credincios celorlalte sporturi, în primul rând atletismului — acum sar mai puțin, dar arunc greutatea, discul, ciocanul — și baschetului. Dar mai am o plăcere... secretă: să fac baie în apele râurilor sau ale lacurilor înghețate atunci când temperatura este coborâtă mult sub minus 20 de grade!

SE VA ȚINE DE CUVÎNT?

În ziua când a atins 600 de kilograme, Alekseev a declarat că această cifră nu este decât o primă etapă pe drumul recordurilor pe care intenționează să le doboare.

«Doresc ca la J.O. de la München să obțin 620 sau chiar 630 kg». Pină acum Vasili Alekseev s-a ținut de cuvînt!

CELE MAI BUNE REZULTATE DIN TOATE TIMPURILE

• 607,5 kg: Alekseev (U.R.S.S.) 1970
600 kg: Reding (Belgia) 1970
590 kg: Jabotinski (U.R.S.S.) 1967
581,5 kg: Bednarski (S.U.A.) 1968
580 kg: Vlasov (U.R.S.S.) 1964
577,5 kg: Dube (S.U.A.) 1969

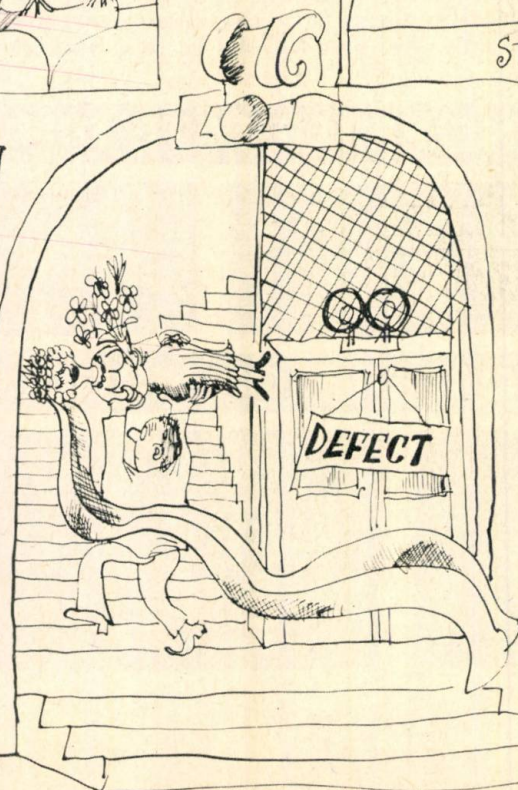
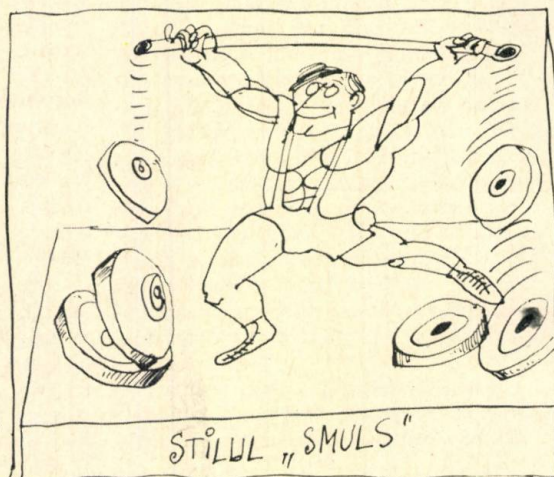
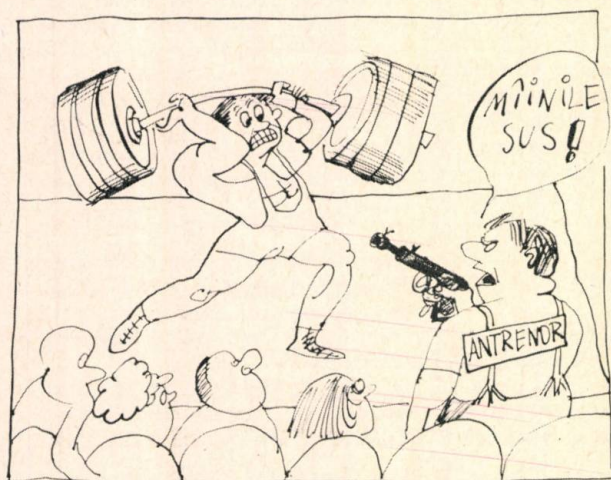
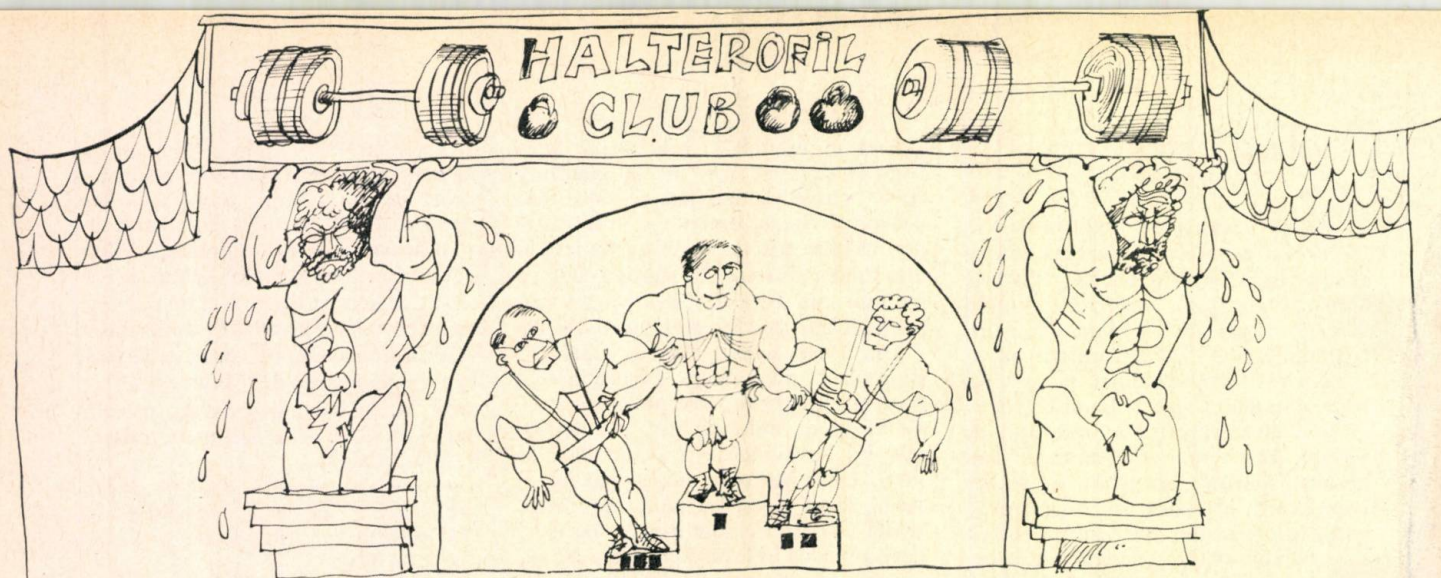
577,5 kg: Lahdenranta (Finlanda) 1970
572,5 kg: Picket (S.U.A.) 1968
571,4 kg: Patera (S.U.A.) 1969
570 kg: Batișev (U.R.S.S.) 1969
570 kg: Mang (R.F.G.) 1970

EVOLUȚIA RECORDURILOR MONDIALE ALE COLOȘILOR

350,0 kg: Tonanti (Italia) — 1927
357,5 kg: Strassberger (Germania) — 1927
370,0 kg: Strassberger — 1928
372,0 kg: Strassberger — 1928
400,0 kg: Nosseir (Egipt) — 1931
402,5 kg: Manger (Germania) — 1935
407,5 kg: Psenicka (Cehoslovacia) — 1936
410,0 kg: Manger — 1936
412,5 kg: Manger — 1936
420,0 kg: Manger — 1937
425,0 kg: Manger — 1937

435,0 kg: Manger — 1938
454,0 kg: Stanko (S.U.A.) — 1941
455,0 kg: Davis (S.U.A.) — 1947
462,5 kg: Davis — 1948
467,5 kg: Davis — 1950
472,5 kg: Davis — 1951
485,0 kg: Schemansky (S.U.A.) — 1954
487,5 kg: Schemansky — 1954
497,5 kg: Anderson (S.U.A.) — 1955
512,5 kg: Anderson — 1955
533,0 kg: Anderson — 1955

537,5 kg: Vlasov (U.R.S.S.) 1960
550,0 kg: Vlasov — 1961
557,0 kg: Vlasov — 1961
560,0 kg: Jabotinski (U.R.S.S.) — 1964
562,0 kg: Vlasov — 1964
580,0 kg: Vlasov — 1964
590,0 kg: Jabotinski — 1967
595,0 kg: Alekseev (U.R.S.S.) — 1970
600,0 kg: Alekseev — 1970
607,5 kg: Alekseev — 1970
612,5 kg: Alekseev — 1970

Începuturile sportului feminin — oricât s-ar crede că prezența femeii pe arena de sport este o invenție modernă — ne poartă dincolo de istoria propriu-zisă, în tărîmul de legende al mitologiei, unde vom face cunoștință cu Atalanta, cea iute de picior.

Ea a venit pe lume într-o familie care își dorea, cu înfocare, un băiat așa că neînduplecatul său părinte n-a ezitat prea mult să o ducă pe muntele Partenius, lăsînd-o acolo, în gura unei grote și în apropierea unui izvor. Descoperită de o ursoaică, enormă dar miloasă, fetița a fost alăptată și ocrotită pînă a crescut mare, deprinzîndu-se să fugă din calea fiarelor sălbatice și, apoi, să le vîneze chiar, bărbătește, cu arcul și cu lancea. Legenda ne spune că ea a luat parte la expediția împotriva unui mistreț fioros din Calidon și că, după vînarea animalului, ea și-a făcut din pielea

LA ÎNCEPUT
A FOST

ATALANTA

Secvențe dintr-o posibilă istorie
a sportului feminin

Ion F. BACIU

lui o haină pe care a purtat-o pînă la sfîrșitul vieții. A avea, precum se vede, apucături băiețești și poate, tocmai de aceea, tatăl ei a reprimat-o în sînul familiei.

La fiecare 4 ani, la Olympia are loc ritualul aprinderii flăcării olimpice.

Venind vremea măritişului, ea a trebuit să dea ascultare tatălui şi să-şi găsească un sot. Atalanta a pus, însă, o condiţie decisivă: viitorul ei sot va trebui să o întrecă la fugă. A apărut, totuşi, un tânăr numit Hippomene, care, folosindu-se de un vicleşug, a reuşit să o învingă pe temerara alergătoare. Protejat fiind de zeiţa Venus, a primit de la ea trei mere de o frumuseţe nemaivăzută pe care le-a aruncat în calea Atalantei. Aceasta nu a rezistat ispitei de a le culege şi astfel Hippomene a terminat primul întrecere.

JOCURILE OLIMPICE AU FOST, LA ORIGINE, O FESTIVITATE FEMININĂ?

Pe vremea grecilor antici, Jocurile Olimpice erau o manifestare cu caracter strict bărbătesc. Se ştie că femeile nu participau la nici o întrecere şi nu aveau voie nici măcar să asiste la aceste competiţii... Şi totuşi, după cât se pare, Jocurile Olimpice au la obârşie o festivitate rezervată femeilor. Pelasgii, predecesorii elinilor, se aflau în stadiul matriarhatului situând femeia în fruntea familiei. Înainte de venirea elinilor pe meleagurile Greciei, exista o acropolă

ridicată în cinstea «mamei Pământ», şi al cărei altar mai fiinţa încă prin anii 160—180 ai erei noastre. În jurul acestui altar se organizau, în timpuri foarte vechi, curse de aproximativ 150 metri rezervate femeilor. Ele s-au menţinut chiar şi în timpul când au început să fie organizate aici festivităţi în cinstea zeiţei Hera.

Noii stăpîni ai pămînturilor din Peloponez, elinii, au interzis femeilor o serie de activităţi sportive. Singura excepţie a făcut-o Sparta unde alergările între femei erau, în continuare, permise. După o modă egipteană se încuviinţa femeilor să practice un dans ritmic (un fel de gimnastică... modernă!) şi jocul cu mingea după cum o atestă şi episodul cu Nausica din Odiseea. De asemenea femeile aveau voie să practice înotul în piscinele rezervate lor.

În afara acestei arii geografice, trebuie amintită menţiunea făcută de învăţatul chinez Kong Fou cu privire la anumite exerciţii de gimnastică medicală recomandate atât bărbaţilor cât şi femeilor. Precizăm că lucrarea în care se face menţiunea a fost scrisă în anul 2698 î.e.n. Ar fi de amintit, de asemenea, faptul că în mitologia germanică se vorbeşte de triatlonul athletic al Brunhildei.

Este interesant de remarcat că tradiţia alergărilor feminine din timpurile matriarhatului avea să se menţină în unele ţări europene pînă în secolul XIX.

ALERGĂRI PENTRU O BUCATĂ DE PÎNZĂ

În Elveția se organizau cu ocazia târgurilor concursuri de tir și alergări pentru bărbați și femei la care se ofereau premii. Documentele vremii arată că, în anul 1472, sfatul de dregători al orașului Basel a oferit ca premiu o bucată de pînză, în valoare de un gulden și jumătate (!), cîștigătoarei unei curse de 250 pași, în timp ce în proba masculină concurenții au avut de parcurs 500 de pași.

Același obicei a existat și în Germania, pînă în a doua jumătate a sec. XV. Există de asemenea documente care atestă că în 1325 s-au organizat alergări pentru femei la Florența, în 1382 la Viena, în 1444 la Nordlingen și în 1448 la Brescia. La Padova aceste alergări s-au disputat pînă în sec. XVII. Ele reuneau, după cum arată unele ilustrații de epocă, numai «femei din popor». Traseul începea la Ponte Corbo, trecea prin centrul orașului, pe la celebra universitate și se termina pe strada Maggiore.

În timp ce în Italia, aceste întreceri erau deschise numai curtezanelor, în zonele de limbă germană ale Europei luau parte la alergări împreună cu femeile din popor și fetele din familiile înstărite. Se știe că s-au organizat asemenea întreceri la Nordlingen (1441) și la München (1448), premiul acordat învingătoare

fiind, conform tradiției, o bucată de pînză.

În unele localități rurale din Elveția se organizează și astăzi probe de alergări între fete și femei tinere cu ocazia sărbătorilor legate de venirea primăverii. La Schüpchen, de exemplu, fetele nemăritate se întrec, în luna Paștelui, într-o alergare a cărei cîștigătoare este răsplătită de primar cu o fustă lucrată în culorile tradiționale ale regiunii respective.

Alergări feminine se organizau și în Rusia pînă spre sfîrșitul sec. XIX. În anul 1883 — spun documentele vremii — se desfășurau în anumite perioade ale anului, aproape zilnic, curse de acest fel, ele fiind urmărite cu un foarte mare interes. La 27 august 1883 a avut loc la Petersburg (Leningradul de azi) o cursă cîștigată de o țărancă din împrejurimi care a parcurs într-o jumătate de oră 7,5 verste (cam 8 000 de metri). La întrecere au participat și trei reprezentante ale aristocrației orașului — îmbrăcate bărbătește — dar două din ele au leșinat pe parcurs, fapt care a determinat poliția locală să limiteze distanța de alergare la numai 3,5 verste (cca 3 740 metri).

Femeile vremurilor trecute nu au apărut în postura de sportive numai la startul alergărilor. Unele au participat la întreceri de vislit iar altele la alergări pe cai. La Veneția, de exemplu, femeile au vrut să se măsoare cu gondolierii, la vislit. Cînd Henric al III-lea, regele Franței, a vizitat orașul gondolelor i s-a oferit ocazia să asiste la o regată feminină pe care a cîștigat-o echipajul tinerelor din insula Palestrina.

FEMEI PE BICICLETE

Puțini știu că, la numai cîțva timp după apariția primul velociped, o serie de femei, mai temerare ori mai puțin conformiste, au ținut să meargă pe noul mijloc de locomotie. O atestă nu numai caricaturile dar și gravurile epocii. Și totuși primele velocipede erau extrem de greoaie, fapt care i-a determinat, pe constructorii englezi, mai ales, să conceapă modele noi printre care și unele speciale pentru femei.

Bicicleta s-a bucurat de o largă răspindire printre fiicele Albionului poate și pentru faptul că însăși regina Victoria obișnuia să se plimbe pe aleile parcului

de la Buckingham-Palace cu un elegant triciclu.

La sfîrșitul sec. XIX au apărut primele femei pe piste de velodroamelor din occident. Daneza Johanna Jørgensen a fost o adevărată recordmenă de fond pe velodrom, acoperind în 16 ore și 49 min. distanța de 252,500 km. O altă ciclistă renumită a fost Amanda Losschke care a cucerit multe victorii pe piste din München, Regensburg, Köln și Nürnberg. Fata unui mecanic bavarez, Fanny Zöpf-Moosbrugg a realizat mari raiduri pe șosea iar în 1895 apărind și pe pista velodroamelor s-a dovedit o adversară imbatabilă.

AMAZOANELE LUI HERODOT ȘI CELE DE AZI

Herodot, Homer, Pindar vorbesc în operele lor despre o țară legendară localizată de unii la nord și la sud de gurile Dunării cu o populație exclusiv femi-

Detaliu reprezentînd înotătoare — pe un vas antic grecesc

englezească despre care se spune că ar fi fost inventată de regina Ana, soția lui Richard I (sec. XII).

În tot evul de mijloc, femeile care trebuiau să facă deplasări mai lungi au folosit calul în acest scop, deoarece drumurile erau foarte proaste și o călătorie călare le obosea mai puțin decît una cu un vehicul pe roate. Ele aveau pe șa o pernă și își odihneau picioarele sprijinindu-le în scărițe de metal, de obicei, lucrate artistic. Pentru a se urca pe cal, ele se foloseau de pietrele aflate pe marginea drumurilor, de scăunele sau de o scîndurică fixată în peretele caselor, așa cum se mai poate vedea încă în

dintr-un detașament militar. Scriitorul Alain-René Lesage vorbește în opera sa «Diavolul șchiop» despre o profesoară de scrimă și cercetătorii au ajuns la concluzia că o asemenea profesiune nu era doar rodul imaginației ci oglindea realitatea pentru că în acea vreme au trăit în Franța două celebre minuitoare de spadă: Sylvie Molière și «Mademoiselle» Durier.

În secolul XVIII scrima a ieșit complet din preocupările sexului slab și abia spre sfîrșitul sec. XIX și începutul sec. XX, femeile au pus mîna din nou pe floretă participînd la mari competiții într-un număr mereu sporit.

● gravură elvețiană din anul 1616 înfățișînd un grup de amazoane

Cursă ciclistă feminină văzută de un caricaturist german din 1898

nină — amazoanele. Acestea știau să călărească și să minuiască bine armele. Era firesc ca urmașele lor să caute să le imite urcînd curajos pe spinarea calului.

Se știe că femeile anumitor popoare, mai vechi sau mai noi, se deplasau în mod obișnuit călare pe cai. Așa s-a întâmplat la vechii indieni, la tătari, la mexicanii iar în Europa, mai ales la români și la celelalte popoare balcanice (bulgari și albanezi). În timp ce acestea mergeau pe cal exact ca bărbații, aristocratele din Franța și Anglia stăteau cu ambele picioare într-o parte. Ele au continuat să prefere acest mod de a merge pe cal chiar și după ce a apărut șaua

orașul Basel.

Începînd cu sec. XVII au început să se organizeze adeseori partide de vîntoare călare la care luau parte numeroase reprezentante ale aristocrației.

MÎNUIND LAMA DE OȚEL

Sportul cu armele albe are de mai multe veacuri adevăte în rîndul femeilor. În Italia, mînuirea floretei nu era numai privilegiul cavalerilor nobili dar și al femeilor din clasele de sus. Se știe că, în sec. XVI, o italiancă, Lucia Slanga, a cîtezat să provoace la duel un bărbat iar tînăra Margghoritona făcea parte

CÎND PATINAJUL A DEVENIT O MODĂ

Cu o sută și ceva de ani în urmă, iarna era cel mai antipatic anotimp pentru stră-bunicele noastre. Numai în Olanda, unde exista o veche tradiție a patinajului, iarna era întâmpinată cu bucurie de absolut toată lumea. Acolo se organizau întreceri de patinaj și pentru femei sau pentru copii, nu numai pentru bărbați. Se menționează că, în 1336, o tinăra olandeză, Lydwina s-a consacrat acestui sport în ciuda împotrivirii părinților săi.

În 1778 medicul englez J.P. Frank nota malițios într-o lucrare a sa: «În timp ce

în Olanda sexul slab este suficient de călit ca să reziste la frig, delicatele noastre «făpturi» stau lingă sobă și împletesc». A trebuit să treacă, după aceasta, o jumătate de secol pentru ca femeile să iasă în număr mai mare pe gheață, să guste deliciile patinajului. Desigur, o influență destul de mare în răspîndirea acestui sport au exercitat celebritățile epocii, actrița Henriette Sonntag, balerina Lola Montes ș.a. Ele lansaseră, de fapt, o modă pe care reprezentantele aristocrației și chiar ale burgheziei au urmat-o fără să stea pe gînduri.

Pereche de patinatori la St. Moritz în 1905. În medalion, doi iuștri artiști ai gheții: Sonja Henie și Dick Button

ÎNOTĂTOARELE DE ALTĂDATĂ

Pe un vas antic grecesc care se păstrează la muzeul Luvru, este înfățișată o scenă de baie cu femei. În timp ce o tină ră își toarnă ulei în palmă pentru a se unge înainte de intrarea în apă, o alta iese sprintenă din piscină iar o a treia se pregătește să plonjeze în apă înclinând ușor corpul; în fine, în bazin se vede înotînd o altă tină ră.

Marțial, consemnează că în vechea Romă, cînd femeile se duceau la băi publice purtau un costum de baie numit «subligar». Tot în Roma antică aveau loc fastuoase demonstrații de balet acvatic care nu ar fi fost mai prejos decît cele din zilele noastre.

În 1538, elvețianul Nicolas Wynmann, din Berna, a publicat o carte despre înot, cea mai veche din cîte se cunosc în Europa. Sub forma unui dialog între două personaje imaginare, Erotes și Pampiro, el relatează că tinerii și tinerele din Zürich erau adevărați experți la înot, sărituri și scufundări.

Primele piscine au fost construite în cursul sec. XVIII și multe dintre ele erau rezervate femeilor. În 1831 s-a inaugurat la Viena o baie publică, înzestrată cu un bazin spațios fiind pusă la dispoziția sexului slab. În 1843 intră în funcțiune o piscină pentru femei în orașul Zürich iar în 1847 o construcție similară în alt oraș elvețian, Bâle.

Treptat femeile s-au avîntat în întreceri grele iar, în 1926, istoria sportului

Mariana Lucescu,
una dintre puținele
femei antrenore de... rugby!

consemnează marele succes al americancei Gertrud Ederle care reușește să traverseze înot Canalul Mînceii.

FEMEILE ÎN SALA DE GIMNASTICĂ

Un elvețian, născut în America, la Boston în 1782 și avînd un nume cu rezonanțe grecești — Phokion H. Clias — a fost cucerit de ideile pedagogului german Johann Ch.F. Guts Muts (1759—1839) și stabilindu-se la Berna a început să predea gimnastica într-un orfelinat. Ulterior el a scris «Cartea de gimnastică», un interesant manual după care avea să dea o lucrare ce l-a situat printre marii promotori din sec. XIX ai educației fizice, lucrare intitulată «Kalisthenia», un nume derivat din cuvintele grecești

Marea vedetă a tenisului internațional al deceniului al treilea, franțuzoaica Suzanne Lenglen

kalos=frumos și sthenos=forță, putere. La trei ani după apariția acestei lucrări a văzut lumina tiparului, în Germania (1833), prima carte de gimnastică feminină, carte ce nu s-a bucurat pe atunci de succesul meritat și a care era bazată pe concepțiile lui Clias.

*

Secolul XX, caracterizat printr-o emancipare rapidă a femeilor ca și printr-o utilizare tot mai intensă a femeii în procesul de producție, în diferite activități, a marcat și începutul unei perioade de dezvoltare fără precedent a sportului feminin. Aproape nu a rămas ramură de sport pe care femeile să nu o fi abordat și să nu o fi onorat cu performanțe ce-au depășit uneori previziunile oamenilor de specialitate. În cartea de aur a sportului și-au înscris numele sportive de pe toate continentele, din toate țările: Suzanne Lenglen, Fanny Blankers-Koen, Sonia Henje, Iolanda Balaș, Wilma Rudolph, Sofia Muratova, Maria Ghigova și atîtea altele.

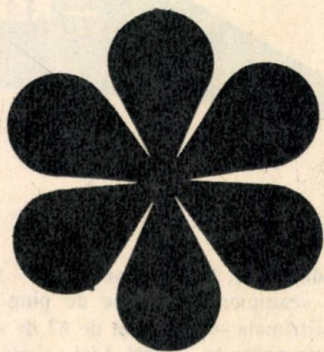

OLANDEZA ZBURĂTOARE

Fanny Blankers-Koen, despre nostalgia atletismului, mame-campion și noile probe ale alergătoarelor

Au trecut 22 de ani de când atleta olandeză Fanny Blankers-Koen a luat startul în patru probe la Jocurile Olimpice de la Londra cucerind tot atâtea medalii de aur. În ciuda timpului care s-a scurs de atunci, cvadrupla medaliată continuă să păstreze o agerime caracteristică sportivului și numai ridurile care îi brăzdează fața trădează numărul anilor purtați pe umerii săi.

Amabilă, de o fermecătoare sollicitudine, Fanny exclude falsa modestie și spune deschis: *«Da, sînt convinsă că isprava mea de la Londra va fi foarte greu de reeditat»*. Și nu exagerează pentru că, dacă în gimnastică sau la natație lucrul mai pare totuși posibil, în atletism și mai ales la nivelul actual al performanțelor necesare dobîndirii unei medalii olimpice de aur, el trece în domeniul fantasticului. Tocmai de aceea, «olandeza zburătoare» se numără printre sportivii care și-au cucerit faima pentru eternitate. Poate nici nu este exagerată afirmația unui gazetar occidental care o consideră pe Fanny cel mai marcant personaj al Olimpiadelor moderne. Oricum cine o întîlnește astăzi în tribunele stadioanelor, la concursurile de atletism nu va fi surprins de prezența sa și nu va putea să nu fie mișcat de atenția încordată cu care medaliata olimpică urmărește desfășurarea oricărei probe. Privirea ei parcurge cu nesaț piste, stăruie îndelung asupra sectoarelor de sărituri și aruncări. O simți că este încărcată de o nostalgie aproape neverosimilă. Da, acesta este adevărul. Căci iată ce spune acum Fanny la o vîrstă cînd alții sau altele uită drumul spre stadioanele în-

trecerii sportive:

«Îmi place atât de mult atletismul, încât mi-e greu și acum să mă resemnez cu gândul că nu mai pot fi decât o simplă spectatoare, la distanța și înălțimea tribunei. Ținșesc, pur și simplu după anii când coboram în arenă... nici nu pot spune ce simt că nu mai pot să concurez!...»

Uneori ea poate fi auzită dînd indicații atletelor care concurează. Nu este, însă, o antrenoare calificată, oficială. Ține să transmită experiența sa tinerelor care i se succed pe stadioanele olandeze. Fanny nu are o profesiune dar are o familie și îi place să se ocupe de gospodărie, de creșterea copiilor.

Întrebată o dată, dacă această postură-nobilă și firească pentru orice femeie — a împiedicat-o să se dedice sportului Blankers-Koen a răspuns că era mamă în anul în care a concurat la Londra și a recoltat cele patru medalii de aur.

«Este adevărat — a recunoscut ea — mama mea a fost mereu lângă mine și, atunci cînd eram nevoită să lipsesc de acasă pentru antrenamente sau concursuri, ea s-a ocupat de copiii mei. Mai tîrziu m-am dus la concursuri însoțită de băiatul și de fata mea. Am încercat atunci un sentiment foarte ciudat, dar în orice caz, plăcut, Nespus de plăcut!»

Copiii au moștenit înclinația mamei pentru atletism sau pentru sport? Iată o întrebare care apare în mod firesc. Ei bine, trebuie să știți că fiii marii sportive nu au ținut să devină și ei mari sportivi. Fac sport din plăcere, convingi de necesitatea acestuia pentru viața, pentru sănătatea omului modern, pe care civilizația confortului îi îndepărtează tot mai mult de efortul fizic.

Intr-o discuție cu un ziarist de specialitate, Fanny a fost rugată să facă o paralelă între atletismul din vremea sa și cel de astăzi. Răspunsul a pornit de la propria sa experiență: «Eu obișnuiam să mă antrenez doar de două ori pe săptămînă. Adeseori mă gîndesc ce aș fi putut realiza dacă aș fi consacrat pregătirii concursurilor tot atîta timp cît se obișnuiește acum. Fără îndoială, dacă și eu m-aș fi antrenat mai mult desigur, aș fi obținut rezultate și mai bune. În definitiv și concursurile au devenit mai grele, te solicită mai mult și la solicitări mai mari apar și rezultate superioare. Dar pînă la urmă, îmi spun că îtrebuie să mă mulțumesc cu ceea ce am realizat, căci a fost — fără falsă modestie — foarte mult și foarte frumos».

În ceea ce privește noile probe din programul întrecerilor feminine. Fanny și-a exprimat un punct de vedere favorabil înnoirilor efectuate. «Cred că proba de 100 m garduri — a spus ea — este mai interesantă decît cea de 80 m garduri. Chiar și cursa de 1 500 metri — deși mi se pare cam dură pentru o femeie — va prileji dispute spectaculoase pentru că organismul sportivelor se va adapta la condițiile cerute de această nouă probă. Este un adevăr verificat că organismul omului, pregătit judicios, poate face față chiar și unor eforturi de care nu ar fi părut capabil».

După cum se vede, fosta campioană olimpică și europeană dovedește o mare receptivitate la înnoirile inerente lumii noastre, inclusiv domeniului sportiv, ceea ce nu este în fond, decît o mărturie a tinereții pe care și-a păstrat-o nealterată de trecerea anilor, 22 de la marea sa biruință olimpică și 16 de cînd a coborît în arenă, pentru ultima sa cursă pe 80 metri garduri.

MAI PRETIOS DECÎT „AURUL“ LIEI MANOLIU!

Ovidiu IOANIȚOAI

Reportajul acesta a fost mult timp amenințat. Mai întîi mi s-a răspuns — sec, fără replică — că discuția cu un ziarist i se pare o «originalitate» nepermisă. Peste cîteva zile: «Nu, n-are nici un rost, s-ar supăra Lia...»

După multe asemenea tatonări, ușa apartamentului 74 de la etajul VI al unui bloc robust, sîngeriu, aflat vizavi de «Drept», ni s-a deschis largă, primitoare.

Ne aflam față în față cu profesoara Alexandra Manoliu, mama campioanei olimpice de la Mexico...

*

Cameră mare, zîmbind de curățenie, mobilată greoi, bătrînesc. Un scrin. O pendulă ticăind indiferentă. Două portrete mari. O pianină de culoarea tabacului. O masă

— REPORTAJ CU MAM

rotundă, mare, care—mi se spune— găzduia cu mulți ani în urmă «campionate interne de ping-pong».

Amfitrioana — în vîrstă de 67 de ani — mă privește deschis, strengărește. Nasul Liei, gîndesc... Ochi albaștri, un albastru bătînd spre mov, violent... Miini mici, nervoase, descăr_nate, albe. Tăceri prelungi, cuvinte oferite greu, cu

zgîrcenie. Aceeași pendulă, zgomotul, cutremurat, al tramvaielor. O fi 13, o fi 14?!...

— Cînd a început Lia? O, nu știu, de fapt, nici n-aș putea indica o dată precisă, poate nici nu există. A trecut la sport pe nesimțite, în fiecare zi, distrîndu-se, socotind mișcarea ca o obligație, ca o necesitate...

În 1936, parcă, am luat-o, pentru prima oară, într-o tabără de vară, la Mănăstirea Horezu, avea 4 ani, eu și soțul meu eram profesori de filozofie la Botoșani, era o tabără de destindere, se practica înotul, tenisul... Apoi, nimic deosebit. A crescut, a intrat la școală. Făcea sport ca toată lumea, în cadrul orelor de educație fizică. Era destul de firavă, mergeam vara la Breaza, la cură de... îngrășare. A venit vremea facultății, mergea la antrenamente, arunca cu discul...

Făce un gest cu mîna de-a dreptul copilăresc, de parcă ar azvirli, hăt-depart, un disc imaginar. Poartă verigheta pe dreapta. Cu stînga taie aerul, dirijînd parcă o orchestră neauzită de noi ceilalți.

— Terenul de sport de vizavi, de la Drept, a ajutat-o mult. După ce-și termina lecțiile cobora în fugă și pînă seara n-o mai vedeam, juca tenis, sau volei, sau mai știu eu ce... Nu, n-am chemat-o niciodată fără rost, așa, ca să stea în casă... De mici, copiii mei au avut libertate să aleagă, să discearnă, să se conducă de unii singuri... Știu eu, se pare că n-am greșit necocoloșindu-i...

A, nu, nu bănuiam că o să ajungă o mare campioană, ba chiar eram sigură — văzînd cît de perseverent învăța, pe vremea Politehnicii — că o să renunțe într-o bună zi... Mergeam la concursuri, mă ascundeam undeva în tribună, lîngă ceilalți copii, Ina și Țucu, mi-era teamă. Lia nu știa niciodată că vin. S-ar fi supărat, ar fi protestat, că mă obosesc fără rost, și poate-ar fi avut dreptate... Mă consumam tare mult!

Tace din nou. S-a înfierbîntat. Mîinile mîngîie, grijiuliu, florile feței de masă. De undeva se aude un susur de vioară. Liniște sadoveniană, frîntă doar de pendula care își urmează drumul ei lung, spre înfinit.

— Vă mai amintiți cum ați reacționat cînd Lia a devenit campioană olimpică?

CAMPIONAnei OLIMPICE —

— Da, e o poveste întreagă... Plecase supărată, rea, încrîncenată. Cei care n-o cunosc, care nu-i știu ambiția, îi recomandaseră de mult să așeze discul în vitrină și nu greșeau prea mult: nu mai era foarte tînără...

Înainte de plecare, zic, mi-a făcut o vizită. Privea în gol, absentă, frămîntată. Mi-am dat seama că se gîndește la ceva

deosebit, că Mexicul va însemna pentru ea totul sau nimic. Tipătul lebedei, dacă vrei... Despre victorie am aflat în aceeași zi, dis de dimineată. Pe la 4, m-a sunat o fostă elevă de-a mea, din Rîmnicu Vilcea... Mi-a spus doar atît: «Știi, Lia e campioană olimpică?!» Am înghițit în sec. «Da, știu...» — am răspuns. Și-a cerut scuze că m-a deranjat, dar adevăratele scuze trebuia să le cer eu: o mințisem. Am mers la scrin, am scos o fotografie, am plîns de una singură. Mai mult pentru Lia decît pentru mine... A doua zi, ca un făcut, m-am internat în spital. Aveam o infecție la nas, periculoasă, amenințătoare. Nu puteam citi, n-aveam voie să primesc vizite. Doctorii — eram internată la Colentina — îmi dădeau ultimele știri transmise de ziare: «ce-a făcut Lia», «cine a mai felicitat-o», dar eu parcă nu auzeam... Așa e omul, mă gîndeam că la mine acasă sună telefonul, sună soneria, vine lumea să-mi strîngă mîna și eu sînt la spital... Am ieșit cu o zi înainte de venirea Liei, m-am dus la aeroport, i-am dus flori. Era fericită, mai fericită ca niciodată...

Mă ridic. Pendula a bătut de cinci. Lumina, vămuită de perdele vechi, franjurate, a devenit mai dulce, mai feminină.

— Tinere, dacă vrei să scrii ceva, nu uita un lucru, poate esența: familia mea, noi toți, copiii mei datorăm mult sportului... Ne-a scăpat mai întîi de timiditate, de complexe, de tentațiile vîrstei, apoi, dacă vrei, de bătrînețe, de artroze... Și asta e, cred eu, lucrul cel mai important. Mai important chiar — asta să n-o tipărești, te rog! — decît medalia Liei...

Cunoștința autorului acestor rinduri cu familia Lucescu datează de mult, încă de pe vremea când Mircea era un anonim jucător al Științei București, iar Neli — Elena, dacă vreți — buchisea de zor, în parcul complexului studențesc de la Grozăvești, interminabile cursuri de istorie antică.

După luni de zile, în care — își amintește Mircea — «au bătut toate pietrele de pe malul Dîmboviței, între Operă și podul Regiei», cei doi aveau să se căsătorească, la 21 iunie 1967.

Au urmat evenimente dintre cele mai precipitate.

Mircea a trecut la Dinamo și în scurt timp, absolventul facultății de comerț a devenit una dintre incontestabilele vedete ale fotbalului nostru, căpitanul echipei reprezentative în memorabilul meci de pe Wembley; Neli a terminat facultatea și s-a apucat de lucru, ca redactor la Radio.

Și-au cumpărat un apartament, undeva, în fundul Băltii Albe — un apartament ale cărui rate ea le acuză regulat, iar el le... plătește la fel de regulat — acolo unde, la 17 februarie 1969, s-a născut fiul lor, Răzvan.

Iată în cât de puține cuvinte se poate încredința hîrtiei istoria unui început de căsnicie. Și cînd te gîndești că n-a fost de loc simplu, că n-a fost de loc ușor...

— Neli, aș vrea să scriu un reportaj cu tine!

Mă privește surprinsă. Uluită. Pînă și micuțul Răzvan, care tot vrea s-o șteargă prin tribune, se oprește mirat, ascultînd, simțind parcă o primejdie.

— Cu mine?! Ce, nu-ți mai ajunge Mircea?!

— Mi se pare mie sau ești supărată pe gloria lui... Ce să-i faci, există și căsnicii în care nu soția este personajul nr. 1! În sfîrșit, iartă-mi malițiozitatea, aș vrea să te întreb ceva, ceva serios. E greu să fii soția lui Mircea Lucescu?

...Răzvan a dispărut printre picioarele spectatorilor. Cineva îl dădăcește,

E GREU SĂ FII SOȚIA LUI MIRCEA LUCESCU?

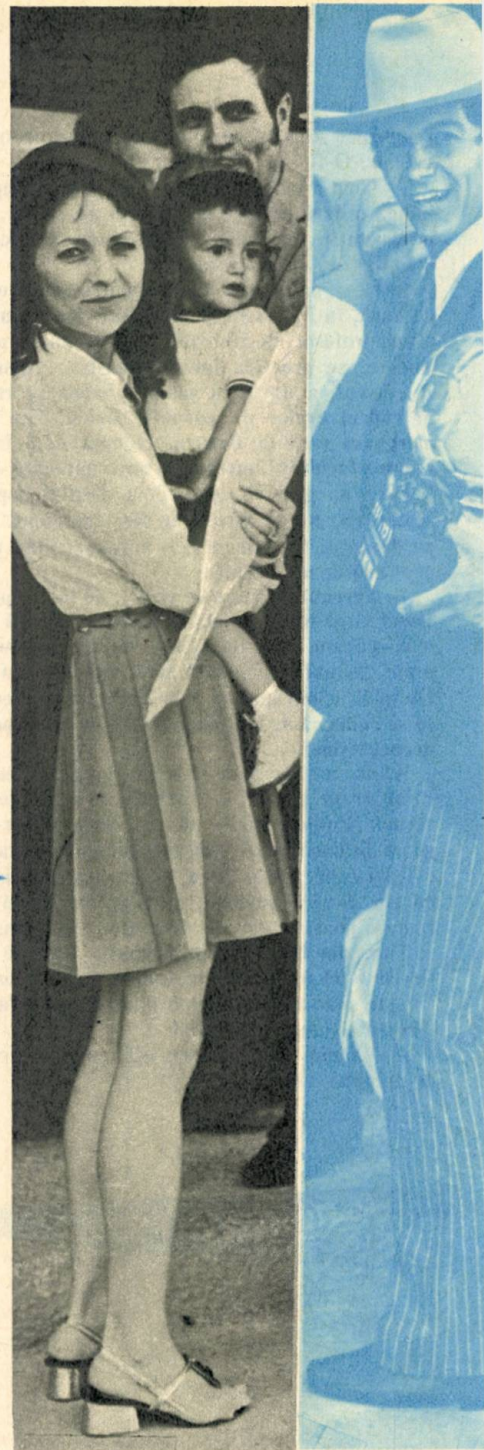
il strigă Lucescu-junior, dar sînt convins că Răzvan habar n-are de vorbele necunoscutului, și că singurul lucru pe care nu îl înțelege de fel e de ce «tăticu» nu apare o dată pe teren.

— E greu, crede-mă, e tare greu. Toată lumea, cunoștințele, vecinii, fostele colege, mă fericesc, ba poate chiar mă invidiază într-un fel. Se uită, într-o dungă, la pantofii exotici, să zic, pe care mi i-a adus Mircea de nu știu unde, mă întreabă mereu «ei, ce ți-ai mai cumpărat?», sau «cînd vă luați mașină?»...

Se pare că pentru foarte mulți, căsnicia cu un mare jucător de fotbal — o, nu, nu mă refer neapărat la Mircea, el poate nu e chiar așa mare — începe și se termină la aeroport, cu flori, cu valizele doldora. Și nu-i așa.

— Și cum e, Neli Lucescu?

— E greu. Fotbalul e tot mai mult, cred eu, o luptă. Dură, cu implicații psihice profunde. Cu înțelegere pentru jucători din partea tuturor, dar mai ales din partea familiilor. Nu uita:

grija ca Mircea să doarmă la ora cutare, ca pe Mircea să nu-l deranjeze vecinul cutare, ca Mircea să nu mănince cutare lucru! În sfîrșit, ceva aproape insuportabil: dorul. Sentimentul depărtării. Zecile de duminici petrecute în fața

televizorului sau cu urechea la radio...

Mă uit câteodată pe fereastră, vecinii se plimbă, braț la braț, Mircea cutreieră pe undeva, prin Banat sau, poate, prin Iran... Mă uit pe fereastră și-mi invidiez vecinii!

— Asta-i tot?

— Nu. Mai e ceva. Frica.

— Frica? Nu-i, oare, un termen prea tare? Dă-mi un exemplu!

...Răzvan s-a întors. Întreabă ceva, sau mai bine zis încearcă să întrebe ceva. Leagă cuvintele greu, ca un pui de om ce este... Neli, însă, tace. Nu-i răspunde. Se gîndește la exemplu.

— Era înainte de Mexic. Echipa se calificase, Mircea era mulțumit, poate chiar fericit... Dinamo juca la Petroșani, meciul începuse de câteva minute, Jiul ataca. În sfîrșit, un contraatac, Mircea ia balonul, crainicul strigă fault... Apoi o pauză de câteva secunde... O voce mai gravă, rostită parcă într-o catedrală: «se pare că e un accident mai grav». Atît. Mircea n-a mai reluat jocul...

În clipa aceea, mi s-a făcut frică, m-am gîndit la o fractură. M-am gîndit că Mircea va pierde Mexicul, visul lui cel mare, pentru care se bătuse și pe care, poate, îl merita între primii... Am închis radio-ul. Am plîns toată noaptea. Abia a doua zi am aflat că totul n-a fost decît un fleac!

— Ascultă, Neli, meciul e gata să-nceapă... O ultimă întrebare. Care crezi că este cea mai mare calitate a fotbalistului Lucescu?

— Ei, asta-i treaba ta! Tu ce crezi?

— La urma-urmei, poate ai dreptate, dar aici nu ești la Radio! Eu sînt cel care iau interviul. Eu nu cred nimic. Eu întreb.

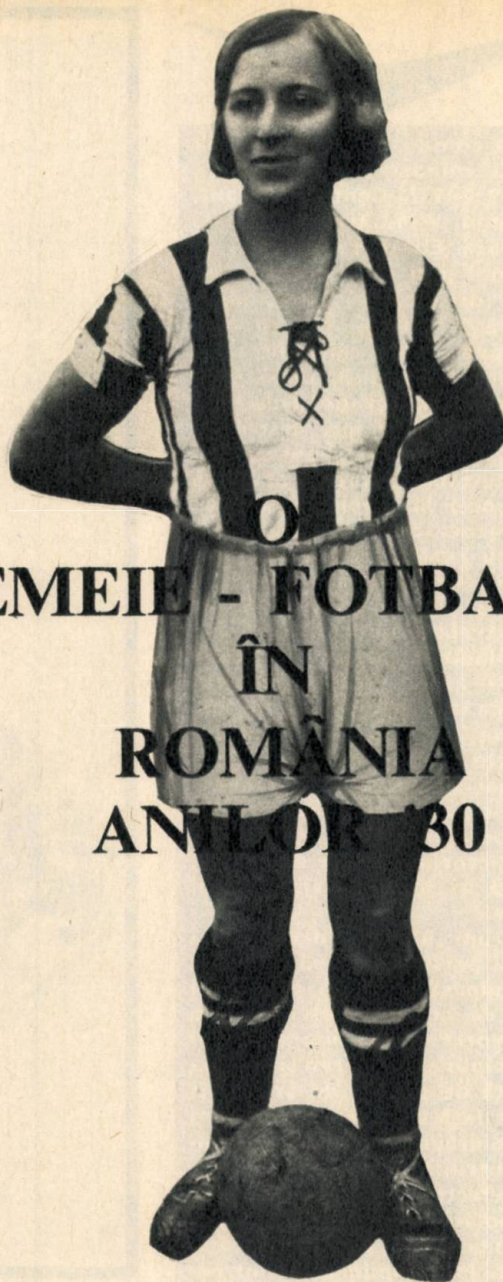
...Echipele s-au aliniat. Mai sînt cîteva secunde. Pe gazon, Mircea pare neliniștit. Ochii îi aleargă prin tribune, căutînd parcă ceva...

— Ambiția. Mai multă ambiție decît talent. Talent înnăscut.

...Mîngea aleargă. Răzvan e numai ochi și urechi.

— Mulțumesc, Neli Lucescu.

FEMEIE - FOTBALIST ÎN ROMÂNIA ANILOR '30

În orășelul Ineu activa, prin 1930, echipa de fotbal «Victoria» (culori alb-negru) formată din vreo 25-30 de tineri muncitori — croitori pantofari, frizeri, timplari — și 2-3 funcționari de la finanțe și judecătore, printre care și judecătorul-pensionar de azi SILVIU ANDRU, semnatul acestor rânduri.

Echipa era de talia unei divizionare «C» de azi și avea ceva care

ieșea din comun, ceva cu care nu se putea mândri nimeni atunci, în anii 1930-1937. Centru atacant, în sistemul WM, era o femeie: domnișoara Elisabeta Szigeti. În echipă mai juca și un frate al ei, extremă dreaptă. — Alexandru.

Această femeie — centru atacant — avea toate calitățile unui înaintaș: bine clădită, după cum se vede și din fotografie, avea viteză, orientare în joc, deschidea bine extremele, dribla, fenta, lovea mingea cu capul, șuta, era aproape dură în joc și la nevoie știa să dea și la glezne. Singurul ei defect era că nu rezista ritmului dictat de noi băieții decît 50-60 de minute. De regulă, la începutul reprizei secunde trebuia înlocuită.

În deplasările noastre la jocuri amicale — atunci nu era organizat fotbalul ca în prezent — în județele învecinate Timiș și Bihor și chiar în orașele Oradea și Timișoara — nu mai zic de Arad — făceam senzație și eram punct de atracție cu Elisabeta noastră — centru atacant. «Victoria», echipa de atunci, activează și azi în campionatul județean.

Eu jucam half pe dreapta, la nevoie și pe stînga, după cum era de periculoasă extrema, și eram și căpitan de echipă. Deși nu erau atîtea rigori regulamentare, băieții erau disciplinați pe teren și respectuoși față de public, de arbitri și mai ales față de Elisabeta. Jucam fotbal de dragul mingii și din mîndrie pentru orașelul nostru.

Ca intelectual și ca judecător, am avut neplăceri pentru că jucam fotbal cu croitorii, pantofarii, chelnerii etc. Mi se spunea că sînt neserios, că nu cadrează cu mine și am primit observație scrisă de la Ministerul Justiției. Dar eu am jucat mai departe, pînă în 1937, cînd am fost mutat din Ineu.

Termin aci, deși despre felul cum se făcea sport acum 45-50 de ani aș ști să spun multe. Poate că voi face acest lucru cu altă ocazie. Am vrut mai ales, să arăt că pasiunea femeilor pentru jocul de fotbal nu e chiar așa de nouă cum se crede și că pe la noi există mînturii în acest sens, poate unice în lume la data aceea.

KARL SCHIRANZ

„BĂTRÎNUL LEU”

Campionii se succed, ei nu se aseamănă. Ar fi fost un subiect frumos, o paralelă — cu titlu de temă școlară — între Jean-Claude Killy și cel care i-a succedat: Karl Schranz. Primul, expansiv, vorbăreț, de o veselie exuberantă (uneori), cu o marcată înclinație spre camaraderie și colectiv, neliniștit, traversat de clacotitoare energii, însetat de victorii, de înțietate, a trecut prin schiul mondial ca un fulger, orbind prin trecătoarea sa strălucire toate forțele ce i se opuneau. Al doilea — Karl Schranz — deși zbuciumat de emoții și sentimente asemănătoare, ele se mișcă în interior, în universul intim al unei personalități categorice, adăpostită adeseori în spațele unei rezerve de bun gust. Bătrînul Karl — la 33 de ani — a avut alt destin. Lui i-a fost hărăzit să înfrunte timpul și să-l învingă; să reziste și să supună generațiile de campioni care asediau supremația mondială; să fie timp de un deceniu și jumătate port-drapelul Austriei în războiul greu pe care-l poartă pe toate pîrțile Europei; să uimească lumea prin mereu înnoitele sale victorii care conduc spre noi înălțimi performanțelor sale absolute, fără precedent în istoria schiului alpin.

Campion al Austriei în probele de coborîre și slalom uriaș la vîrsta de 17 ani, după alți 16, la Val Gardena în 1970, devine din nou campion mondial, iar la sfîrșitul sezonului cucerește pentru a doua oară consecutiv «Cupa Mondială» care îl desemnează pe cel mai complet și valoros schior al anului.

Au existat întotdeauna sportivi, respectiv, schiori, care ne-au minunat prin uimitoarele lor performanțe; Allais Coutet, Colo, Sailler, Eriksen ș.a.m.d. La Schranz extraordinarul a devenit un fapt obișnuit, face parte din modul său de viață, este răspunsul constant al unui fenomen de longevitate și forță sportivă. Nu știm căreia dintre victoriile sale să-i atribuim cea mai mare greutate, nu știm pentru care a suferit cel mai mult, știm însă — din afirmațiile sale — că cea mai frumoasă medalie a vieții sale, este întotdeauna, cea pe care tocmai a cîștigat-o... ultima. Acesta și este secretul tinereții sale. Schranz n-are timp, sau nu vrea să-și găsească timp, să privească înapoi, să-și facă bilanțul victoriilor. Pentru el polițele oboselii, ale declinului, ale decepțiilor încă n-au scadență. Ochii săi mari, grași, în care se aprind uneori scînteii de ironie, scrutează viitorul cu aceeași încredere și siguranță, obligîndu-l parcă hipnotic să se supună voinței sale.

În lumea de azi este un mare lucru să devii campion mondial, dar este incomparabil mai greu, vecin cu impo-

sibilul, să joci mai bine de 15 ani primele roluri, să fii cap de afiș într-un sport cu o evoluție explozivă și a cărei esențială caracteristică a fost avalanșa de noi campioni, o vîltoare în care fierb și se călesc aștrii schiului alpin.

Nu întîmplător Schranz, printre alte comparații omagiale, este supranumit și «Maria Callas a schiului alpin». Șirul victoriilor sale în celebra cursă Arlberg—Kandahar, cea mai prestigioasă coborîre dintre «clasicele» genului, în care a cucerit de 7 ori primul loc din 12 participări, nu își găsește egal în schi; poate și trebuie comparată numai cu performanțele excepționale realizate de Fausto Coppi, Luison Bobet sau Jacques Anquetil în cucerirea repetată a tururilor Franței și Italiei.

Performanță unică, subliniată de o distincție unică: Schranz este singurul schior al lumii distins pentru a doua oară cu «K» (Kandaharul) cu diamante pentru inegalabilele sale merite.

Nu știu dacă la Schranz trebuie admirate mai mult nenumăratele sale titluri de campion al Austriei, al lumii, tot cortegiul succeselor sale, sau, în primul rînd, neobișnuitele sale calități de caracter. Sînt foarte rari aleșii norocului, campionii, care rezistă ispitelor oferite de glorie și de anume situație materială, dar și mai rari sînt cei care, după ce au gustat și din cupa înfrîngerilor, după ce au simțit amarul cîtorva eșecuri, nu se retrag, ci dimpotrivă, cu înverșunare, se încumetă să înfrunte soarta. Aceștia sînt oamenii care-și făuresc destinul de glorie, cu propriile mîini. Karl Schranz face parte dintre ei. Tocmai de aceea, deși în lunga sa viață sportivă, schiul a sărbătorit mai mulți «regi», și «regine» ale slalomului sau ale coborîrii, Schranz în viață și în activitate a intrat în legendă, considerat de mulți din admiratorii săi zeitatea în fața căreia chiar și cei mai mari monarhi trebuie să se închine.

Schranz nu-și poate lua adio de la noi. El este mereu prezent, pilduitor, căci a intrat de mult în istorie, în galeria universală a marilor campioni.

DE CREȘIELE CARPATILOR

Emilian CRISTEA

Carpații au fost și sînt cuvîntul magic care va dăinui atîta timp cît oamenii vor găsi bucurii în efort, în pericolul învins, fie pe verticala pereților de piatră, fie pe fețele înfricoșătoare acoperite cu zăpadă.

Deși foarte mică, familia alpiניștilor noștri s-a dovedit a fi foarte întreprinzătoare avînd la activ isprăvi cu o valoare sportivă de necontestat. După cum este știut, iarna se termină calendaristic la 1 martie, dar alpiניștii, avînd în vedere timpul rece de la munte, o prelungeșc pînă la 15 aprilie. Pînă la această dată, «cuceritorii inutilului» își încearcă puterile escaladînd pereți sau străbătînd pe zeci sau sute de kilometri linia de creastă a unor masive înalte.

În Bucegi, o echipă mixtă, compusă din Emil Coliban și Taina Duțescu (A.S.

Sănătatea București), a realizat cea mai prodigioasă escaladă de cățărare între-prinsă în țara noastră pe timp de iarnă parcurgând al doilea traseu de gr. VI B, stabilit în peretele Văii Albe: Traseul Speranțelor. După trei zile de escaladă continuă, de-a lungul unui traseu presărat cu obstacole înfricoșătoare, în care timp au bivouacat în perete, bravii alpi-niști au reușit să ajungă pe creastă, arătând prin performanța lor că se pot nu-măra printre cei mai curajoși cățărători. Performanța, nepopularizată la timpul ei, reprezintă pentru alpinismul româ-nesc un gigantice pas înainte și o garanție de reușită a marilor escalade progra-mate de forul de specialitate, cu condiția ca selecționarea să se facă din rîndul performerilor actuali. De reținut că Ta-ina Dușescu are la activ și escalada, în cap de coardă, a faimosului traseu Fi-sura Albastră (traseul direct).

Un grup de tineri alpi niști din Sibiu, antrenafi de Toma Boerescu, au par-

curs, la început de aprilie, creasta mun-ților Făgăraș între cabanele Sîmbăta și Bilea. Cei 8 alpi niști, componenți ai e-chipelor C.F.R. și Voința, au meritul de a fi primii oameni de la noi care pen-tru odihna din timpul nopții și-au întoc-mit adăposturi în zăpadă. Frigul, vîntul și ceața au încurcat cîteodată socotelile acestor temerari, dar reușita ascensiu-nii i-a răsplătit pentru toate necazurile și greutățile de pe traseu.

Raliul de iarnă din masivul Retezat, care reprezintă de fapt și desemnarea echipei campioane pe anul în curs, a re-unit la start zece echipe reprezentative ale asociațiilor sportive. Neîncrederea în forțele proprii ale multor alpi niști a determinat opt din cele zece echipe par-ticipante să parcurgă parțial traseul de concurs, ele evitînd în mare măsură pa-sajele grele care-i supuneau la eforturi deosebite (cățărare pe stînci acoperite cu gheață și zăpadă etc). Dintre nume-roasele obstacole presărate de-a lungul

raliului, piatra de încercare a concursu-lui a constituit-o Muchia Mare a Pelegii, întreruptă pe linia ei somitală de trei colți peste care trebuia să se treacă cu precizie matematică. Chiar de la ple-care, incertitudinea a planat deasupra Muchiei Mari a Pelegii (premieră de iarnă pentru parcursul integral). Unul din motive il constituia și zăpada care nu era destul de întărită pentru a permite o cățărare «la colțari», aceasta consti-tuind, pentru prima echipă, un handicap serios ce-l accepta de bună voie. Dega-jarea stratului gros de zăpadă, lipit pe verticala pereților însemna o muncă o-bositoare și periculoasă, însemna întîr-zierea într-un concurs unde cel mai bun timp conta. Iată de ce toate echipele, care luaseră startul simultan, au adoptat o politică de expectativă știind că, o dată zăpada degajată, vor înainta mai repede și cu mai multă ușurință. Cine va face începutul? Iată întrebarea pe care și-o puneau deopotrivă antrenorii, arbitrii și

concuranții. Cine se va decide să aleagă între premiera de iarnă a Muchiei Mari a Pelegii, traseu care se termină în apropierea altitudinii de 2500 m și cîștigarea titlului de campioni. Puse în balanță amîndouă au greutatea lor. Pentru adevărații alpiști, o premieră contează mai mult; pentru sportivi titlul de campion reprezintă încoronarea — răsplata supremă — a unei munci de pregătire, socotită în luni și ani de trudă.

Nu știam dacă această problemă i-a preocupat pe toți alpiștii. După cîte am observat ei se menajează, evitînd divergențele de opinii, fie ele mai domoale sau mai aprinse. După părerea noastră, însă, acestea sînt foarte folosite, pentru că cine ia un lucru în serios trebuie să-l discute serios, să-l apere cu convingere și documentat. Pentru alpiști, această confruntare de păreri ar avea un scop bine precizat, găsirea celei mai bune căi pentru reușita ascensiunii, pentru obținerea victoriei. Cine a procedat astfel, și a discutat măcar în sinul echipei (pentru că între echipe nu s-a discutat), a cîștigat.

Echipele asociațiilor sportive Armata

Brașov și Sănătatea București au plecat decise către Muchia Mare a Pelegii, în ciuda vremii posomorîte care se instalase pe culmile Retezatului. Hotărîrea alpiștilor și buna coeziune din cadrul echipelor a răsplătit munca, atît prin realizarea frumoasei premiere de iarnă, cît și prin ocuparea primelor două locuri în clasamentul general al campionatului.

Primii au urcat campionii de anul trecut, alpiștii de la A.S. Armata Brașov, care în felul acesta și-au îmbogățit palmaresul și cu o premieră de iarnă. Ei au fost urmați îndeaproape de Sănătatea București. Mai bine pregătiți, brașovenii s-au distanțat net de bucureșteni și, în cele patru zile ale raliului au reușit să-și asigure un avans de 24 ore, cîștigînd detașat și păstrînd și în anul 1970 titlul de campioni.

La sfîrșitul lunii martie, șase alpiști cehoslovaci (veniți în țară ca turiști) au parcurs creasta munților Făgăraș între cabanele Surul și Simbăta. Echipați cu materiale de primă calitate și folosind pentru mers schiuri scurte, cehoslovacii au străbătut distanța în șase zile. De reținut că și aceștia au dormit în adăposturi improvizate din zăpadă.

Ar mai fi de reținut tentativa echipei A.S. Armata Brașov de a egala performanța de iarnă, stabilită de regretatul alpinist Irimia Aurel, care în iarna anului 1955 a parcurs fragmentat creasta munților Rodna — Suharz — Călimani cu o echipă a clubului C.C.A. Intenția brașovenilor era de a parcurge, de la un capăt la celălalt, creasta munților amintiți, dar timpul nefavorabil ce a caracterizat luna ianuarie a anului 1970 în partea de nord a țării și îmbolnăvirea la diferite intervale a doi din cei patru coechipieri, au dus la modificarea programului inițial.

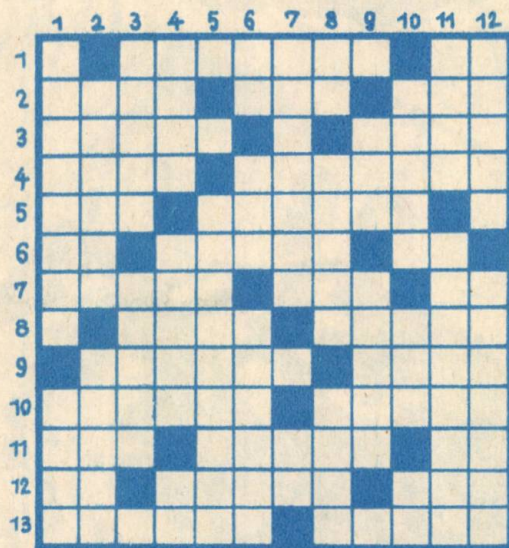
Porniți de la Dealul Ștefăniței (haltă C.F.R. la poalele munților Rodnei) alpiștii au urcat pe culmile înzăpezite ale masivului, împovărați cu cele necesare

pentru mers, bivouac și hrană. O gripă a imobilizat, pe rînd, doi membri ai expediției, exact în perioada celor mai frumoase zile ale lunii ianuarie. După însănoșire echipa a reluat drumul de creastă pentru ca din dreptul virfului Ineu (2280 m) să coboare în Valea Vinului, peste Hiroșu și Curățelu. Vremea nefavorabilă și lipsa de vizibilitate au determinat echipa ca, după două zile de așteptare în orașelul Rodna, să evite creasta munților Suharz. De la Vatra Dornei, alpiștii s-au îndreptat spre munții Călimani unde viscolul și temperatura scăzută erau de nesuportat. Seara ei coborau sub linia de creastă ca să găsească un loc ferit de vînt pentru cortul ce le servea de adăpost.

Pe fața Pietrosului Călimani (2102 m) și pe fața Negoiului Unguresc, Chivu Dumitru, și apoi Naghi Nicolae au fost luați de mici avalanșe pierzînd, de fiecare dată, timp pentru a reveni pe traseu. În ciuda tuturor greutăților, cei patru sportivi din Brașov au rămas pe poziție, parcurgînd anevoie cei 25 km dintre virfurile Lucaciu și Reșițișul în trei zile. Printr-o eroare de cîteva grade la orientare echipa a ratat coborîrea programată pe valea Lomașului, mulțumindu-se cu aceea de pe sălbatica vale a Negoiului, fir de obîrșie al Ilvei. Ascensiunea, care a durat treisprezece zile s-a sfîrșit la stația C.F.R. Lunca Bradului, unde un ochi atent putea deosebi pe fețele arse de vînt și frig ale celor patru, degerături de mică importanță care s-au vindecat în cîteva zile.

Și de data aceasta, în ciuda faptului că alpiștii nu îi dau importanță, cea mai importantă porțiune de creastă a Carpaților Orientali a rezistat, înfruntînd și cîștigînd bătălia cu aceia care-și cîștigă plăcerea în lupta cu munții și capriciile iernii.

Cînd vom putea oare citi despre efectuarea acestui itinerar și cine vor fi fericii?

ATRAȚII TURISTICE

ORIZONTAL: 1. Bătrînul fluviu care, la vărsarea sa, formează o deltă avînd o faimă ce a depășit hotarele românești datorită frumuseților sale. — După soi. 2. Cel mai înalt vîrf al Bucegilor (2507 m), «punct terminus» pentru multe excursii turistice. — Urișul arbore eminescian din grădina Copou, punct de atracție al turiștilor ce vizitează orașul Iași. — Crustaceu. 3. Munte din nordul Moldovei, pe care se află mănăstirea «Pietre ale Doamnei». — Cea a Prahovei este renumită pentru frumusețile dezvăluite miilor de turiști care o cîntărează. 4. Pictor român. — Vestit conducător dac al cărui nume este purtat de una din bolțile grotii lalomiței. 5. Nu-i bun. — Una din cele mai frumoase peșteri din țara noastră situată în Munții Apuseni. 6. Bluze din portul nostru popular. — «...Poiteis» peșteră din Apuseni, apreciată ca una din cele mai frumoase groturi europene, avînd stalactite asemenea cristalului (neart.). — Asia! 7. Vestite chei binecunoscute turiștilor din Bucegi (neart.). — Oraș în S.U.A. — Dan Focșă. 8. Vechi principat indian — Cunoscută mînăstire, ctitorie a lui Mircea cel Bătrîn, așezată pe Valea Oltului, față în față cu o altă bisericuță, mult mai mică, zidită în veacul al XVI-lea de Radu Paisie. 9. Mare la mare! — Titlu. 10. «...Alb», în a cărui lîncă se află «Cetatea Șiriei» care domină întregul peisaj, creînd o imagine sugestivă călătorului de pe aceste meleaguri. — Ana alintată. 11. Interjecție — Sat în Apuseni, despre care hrisoavele spun că era prin anul 1325 capitala unui mare cnezat, actualmente aflîndu-se aici un interesant muzeu — La intrarea în Arad! 12. Emil Enescu. — Primul nume al mînăstirii Cozia, nume provenind de la un arbore des întîlnit pe muntele Cozia. — Constanta (abr.). 13. Cetate antică, ale cărei mine situate pe malul lacului Sînos, rezezează un obiectiv turistic deosebit, pentru călătorii meleagurilor dobrogene. — Cabana situată la poalele versantului nordic al Munților Făgăraș, loc de odihnă și bază de plecare spre lacul Podragul.

VERTICAL: 1. Soția morarului. — Cele ale Bicăzului constituie unul din cele mai vestite și cele mai încîntătoare obiective turistice din țara noastră. 2. Localitate de pe malul Mării Negre care de la an la an cunoaște o afluență crescîndă de vizitatori români și de peste hotare atrași de frumusețea litoralului românesc. — Rîu ce străbate Munții Apuseni printr-o splendidă cale ce-i poartă numele. 3. Binecunoscut schit din Ceahlău, avînd picturi restaurate de Tonitza, așezat în apropierea cascadei Durnitoarea, de la care îi provine și numele. — Cabană situată în Munții Bîrsei, în valea rîului al cărui nume îl poartă, loc de popas pentru turiștii care vizitează aceste locuri. 4. Cavalerist (od.) — Podiș din Apuseni, vestit prin mulțimea și originalitatea fenomenelor carstice, obiectiv turistic de o rară splendoare. — Nota redacției. 5. «Acele...», stînci ascuțite caracteristice peisajului din Bucegi, care străjuiesc Valea Cerbului și valea cu același nume. 6. Acut! — Oraș în Transilvania. — Nume feminin. 7. Cunoscut masiv muntos, în care se află printre alte formațiuni turistice lacul Bucura, lacul Gemenilor, Căldarea Galeșului etc. — Deasupra. 8. Dinții. — În vîtăcel, urmaș. — Aceasta. 9. Insulă lîngă noua Caledonie. — Afluent al Bistriței moldovenești, izvorit din Munții Căliman. 10. A suportă. — Loc mai mult expus vîntului. — Cap gol! 11. Cel mai important loc glaciar din Munții Rodnei, punct de atracție turistică. — Cabană numită și «Căprioara», situată în pădurea cu același nume la nord-est de orașul Suceava, bază turistică nouă, la îndemîna locuitorilor din oraș și împrejurimi. 12. «...Cleopatrei», uriași colți de stîncă de o măreție care înfioară pe turistul ce urcă spre vîrfurile Negoilului. — Lanț muntos cuprins între Valea Oltului și Piatra Craiului, în care se găsesc cele mai înalte piscuri carpatine: Moldoveanu (2543 m), Negoilul (2535 m) și încă alte șapte vîrfuri ce depășesc 2500 m.

St. Moritz

PERLA ENGADIN

IMPRESII DE CĂLĂTORIE

Superbă panoramă alpină. Privirea se rotește, împungînd cerul o dată cu crestele munților, apoi revine, parcă rușinată de îndrăzneală, spre punctele de sprijin pămîntene, spre valea jucăușă a Innului, spre apele calme ale lacului, spre căsuțele răzlețite pe dealuri. La o altitudine ce variază, după loc, între 1775 și 1856, de loc comodă pentru un cetățean stabil, stațiunea a fost și a rămas — în ciuda extraordinarei faime pe care și-a clădit-o în timp — o localitate cu cetățeni puțini, atîți cîți se află obișnuit într-o comună modestă. Descoperirea unor izvoare binefăcătoare — a căror valoare terapeutică a stabilit-o însuși celebrul medic, alchimist și magician al sec. XVI, Theophrastus Bombastus von Hohenheim, cunoscut mai ales sub numele de Paracelsus — precum și relevarea valențelor climaterice au făcut din această perlă a Engadinului Superior o stațiune căutată, mondenă, căreia sporturile de iarnă i-au dăruit un adaos de atracție.

Așa se face că și astăzi, față de cei 3 750 de locuitori stabili — custozii unui muzeu de opere naturale — numărul turiștilor de pasaj este cu mult mai mare, în așa fel încît s-ar putea spune că un localnic stă la dispoziția a 3—4 vizitatori.

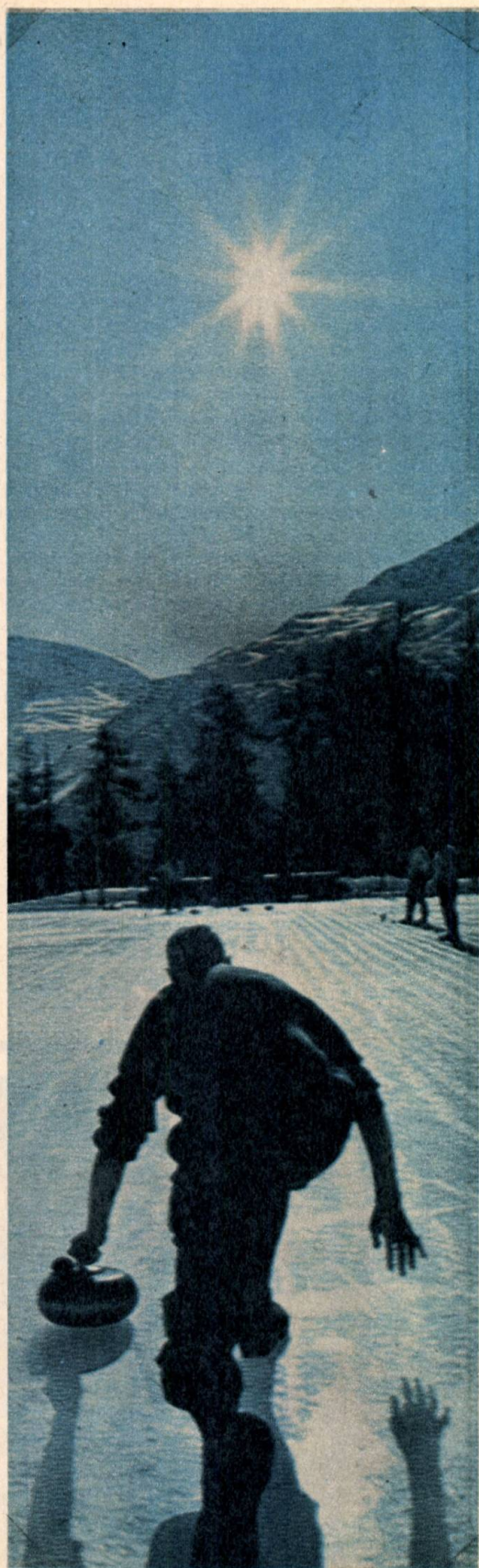
Localitatea poartă mai multe nume, ceea ce în Elveția multilingvă nu este de mirare. Francezii îi zic Saint Moritz, adoptînd ei înșiși grafia germană a numelui unui sfînt, căruia în propria lor limbă ar fi trebuit să-i zică (și i-au zis, în toponimia altei localități, mai apropiată de Geneva) Maurice. Aceasta este, de altfel, numirea cea mai cunoscută.

ULUI SUPERIOR

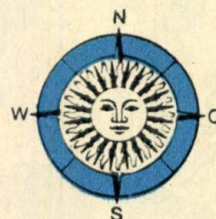
Victor BĂNCIULESCU

Germanii îi zic Sankt Moritz, dar se mai cunoaște un apelativ într-o limbă mai puțin frecventă, în cea de a patra limbă oficială a Confederației Helvetice, în retoromană sau română: San Murezzan. Iată o limbă pe care vizitatorul român o ascultă aici cu multă plăcere, atât de familiară i se pare, încât nici nu observă că românii spun: «slalom gigantesc»!

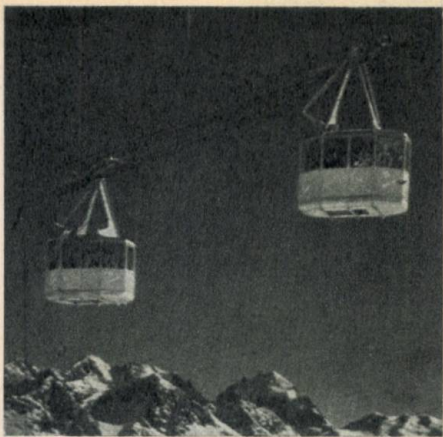
Dar înainte de orice alte considerații cvasifutile, despre Elveția binecuvântată de natură și îmbogățită de ape, dincolo de poliglotismul care în ultima vreme a început să nască reversul: xenofobia, să recunoaștem că «șvițerii»

au reușit să realizeze în industria turistică precizia pe care nu o concurează decât ceasornicaria. Iar St. Moritz este în acest sens modelul, prototipul stimat și invidiat.

Fără nici o îndoială, sportul a transformat satul de acum o sută de ani într-o celebritate, în așa măsură încât, în prospectele bogate în oferte, numele unicului muzeu (Segantini), de pildă, apare foarte discret, iar bisericiuța cu turn înclinat (care împlinea 400 de ani în 1970) este rar menționată. În schimb, paginile programului săptămânal «Ober Engadin» și ale buletinului zilnic «Courier» nu se dovedesc destul de încăpătoare pentru laudarea extrem de variatului program sportiv, de la patinaj pînă la curling, trecînd prin săniuțe, bob, înot, schi, echitație, aviație, skikjöring, popice, ca să nu mai vorbim de turneele de bridge.

Pentru a ajunge aici, St. Moritz a parcurs cu curaj lungul traseu al tradiției: în 1859 — primii schiori pe piste din împrejurimi; în 1880 — primul meci de curling pe continent; în 1882 — primele concursuri de patinaj, după moda vieneză; în 1884 — se construiește pista Cresta Run; în 1888 — intră în vogă strămoșul hocheiului, jocul bandy; în 1891 — potcovarul Mathis construiește primul bob; în 1895 — primele sărituri cu schiurile de la tram-

liber. Activitatea sportivă rămîne, firește, preocuparea noastră majoră. Avem, la oficiu, un secretariat sportiv, al cărui responsabil este Kurt Gertsch. Acesta se ocupă de promovarea bazelor sportive, de diversificarea mijloacelor de divertisment sportiv, de organizarea manifestațiilor sportive. Cu 15 patinoare naturale, cu 150 de profesori de schi, sarcina noastră este desigur mult ușurată. De mare interes se bucură maratonul pe schiuri: 42 km de-a lungul văii Innului (950 de participanți anul acesta), concursurile de călărie pe lacul înghețat, neîntreruptele întreceri de skeleton și bob, meciurile de curling și hochei pe gheață etc. La școlile de schiat se folosește cu succes noua metodă de învățat pe schiuri

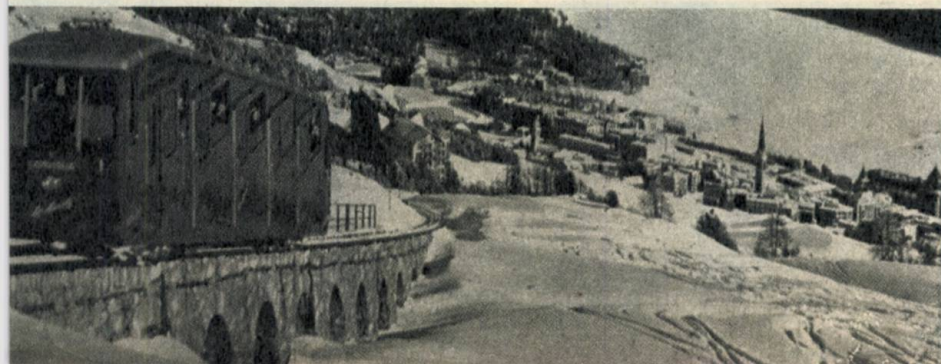
bulină ș.a.m.d. Ar fi însă o naivitate a crede că — după asemenea antecedente — comunitatea din St. Moritz a stopat eforturile în neostenita strădanie de a obține titlul de cea mai celebră stațiune de sporturi de iarnă din lume. Dimpotrivă, în ultimii 10 ani, mai ales, se constată o recrudescență a inițiativelor. În afara numeroaselor mijloace mecanice de transport care au împins pantele și piscurile munților (ceea ce a favorizat schiul de vară), s-au mai construit sau amenajat: în 1965 — piscine acoperite; în 1966 — un teren de atletism, o sală pentru antrenamentul de forță, piste de canotaj, un patinoar artificial; în 1967 — o hală de antrenament la altitudine (pe piscul Corviglia, la 2 488 m) etc.

Aflînd toate acestea, gîndul ni s-a dus firește în primul rînd la Poiana Brașovului, la Sinaia, la Predeal, nu cu intenția comparației, ci cu aceea a unor posibile proiecte de perspectivă. Modelul unei stațiuni de renumele localității St. Moritz ne-a îndreptat pașii spre biroul directorului stațiunii, Peter Kasper, trezorier al tradiției locale, omul în măsură să ne transmită zestrea sa de experiență. Pe nemțește, instituția pe care o conduce se numește «reuniune balneară și turistică», iar în franceză «sindicatul de inițiativă», ceea ce exprimă clar locul de unde pornesc ideile și realizările. «În intențiile noastre de planificare — spune Peter Kasper — am avut grijă să nu rupem stațiunea de natură. Piriile de schi trebuie să coboare pînă în localitate. Prin lege, încă din 1934, am interzis construcția de case de vacanță care ar putea stînjiți această relație. Apoi ne-am îngrijit de o zonă de liniște, pentru că nu toată lumea schiază. Pentru vizitatorii de o anumită vîrstă, care nu mai îndrăznesc să se avînte pe pantele abrupte, am inițiat, cu mult succes, promenadele pe schiuri prin pădure (iarna curățăm 60 km de asemenea drumuri). Pentru a-i scuti pe părinți de grija copiilor mici, organizăm grădinițe în aer

scurte, așa-numitele minischiuri, necostisitoare și practice. Pedagogii sînt recrutați dintre tinerii săteni din împrejurimi. Pentru acoperirea cheltuielilor necesitate de construcțiile sportive, percepem taxe de cură și de sport, o cotă parte de la magazine și hoteluri (în schimbul publicității pe care o facem în tipăriturile noastre), încasări de la spectatori la concerte, meciuri de hochei etc.»

Cu tot aerul său pe alocuri snob, susținut de un anumit nivel al prețurilor nu tocmai la îndemîna oricui, St. Moritz rămîne o mare, inegalabilă stațiune de sporturi de iarnă, care-și merită faima.

**AGENȚIA
DE
PUBLICITATE**

**RECLAMĂ
EFICIENTĂ
în**

**CONTEMPORANUL, ELÖRE,
NEUER WEG, SPORTUL,
FLACĂRA, CINEMA, TEATRUL,
COMERȚUL SOCIALIST**

**și
alte 45 publicații
administrare de
I.S.I.A.P.**

**STR. VISARION NR. 6
BUCUREȘTI
TELEFON: 11.26.82**

5

DESENE

LA INALTIME...

de Mihai Grosu

SASE DECENII DE DISPUTE CU

ICE HOCKEY

CROSA ȘI PUCUL

Pe Cismigiu în anul 1926

Vitali BENKOVSKI

Există dovezi că o serie de sporturi care sînt practicate vara au fost adaptate pentru a se putea desfășura și în timpul sezonului de iarnă. În ceea ce privește hocheiul pe gheață,

versiunea cea mai plauzibilă pare a fi aceea după care, ca inițiatori ai hocheiului pe gheață sînt indicați soldații regimentului de pușcași «Royal Canadians Rifles» din Kingston, localitate situată în provincia Ontario. Soldații primiseră ordinul să curețe gunoaiile din rada portului, înghețat. Echipați cu patine și măturaoie cu coadă lungă ei au ieșit pe gheață pentru a îndepărta cutiile de conserve și alte gunoaie aruncate de pe punțile vaselor ancorate în radă. Ca să se amuze, cîțiva au început să-și paseze o cutie de conserve. N-a trebuit mult timp pînă ce unuia i-a venit ideea de a juca la două porți.

În aceeași perioadă în Europa se practica un sport asemănător, dar cu crose curbate și cu o minge mică în locul pucului. Este vorba de hocheiul «bandy», care se joacă și astăzi în țările nordice (Suedia, Norvegia, Finlanda și Uniunea Sovietică).

Abia în primii ani ai secolului XX, hocheiul cu pucul și crosa «dreaptă», după modelul canadian, a fost adus în Europa, fiind practicat, pentru prima oară, în Anglia, Franța, Belgia și Elveția.

Echipele erau alcătuite din cîte 11 jucători, ca la fotbal.

Din inițiativa cercurilor sportive franceze, în anul 1908 a fost convocat un congres internațional, cu care prilej a luat ființă I.I.H.G. (Liga internațională de hochei pe gheață).

Primul turneu cu participare internațională a avut loc în 1909, la Chamonix.

*

În anul 1910 s-a desfășurat primul campionat al Europei, în localitatea elvețiană Les Avants. În acel an iarna a fost foarte blîndă în întreaga Europă. În luna ianuarie, de exemplu, pe fluviul Vltava din Praga aveau loc concursuri de canotaj, astfel că o serie de echipe nu s-au putut pregăti, absținînd de la întreceri. Titlul de campioană europeană a revenit Angliei, care era reprezentată de formația de club «Princes I.H.S.» Pe locurile următoare s-au clasat: 2. Belgia, 3. Germania, 4. Elveția.

Un an mai târziu campionatul european s-a desfășurat la Berlin, unde au fost construite 3 patinoare artificiale pentru a crea condiții cât mai bune de desfășurare a jocurilor. Echipa Germaniei, ca țară gazdă, a avut, deci, posibilitatea să-și înceapă pregătirile din luna noiembrie. În felul acesta se părea că problema învingătoare era ca și rezolvată. Dar n-a fost așa...

Meciul inaugural s-a disputat la ora prinzului, între Cehia și Elveția și s-a terminat cu victoria primei formații cu 13—0. În aceeași seară Cehia a dispus și de Germania cu 4—1 (!). A doua zi, în ultimul joc, Cehia a întrecut Belgia cu 3—0, cucerind.

1911

Portarul sovietic Konovalenko salvat de... bară!

În felul acesta, titlul de campioană a Europei, Clasament: 1. Cehia; 2. Germania; 3. Belgia; 4. Elveția.

*

În anul 1912, organizarea campionatului european a revenit Cehiei. Dar, ca și cu doi ani în urmă, iarna nu vroia să intre în drepturile sale. Înghețul întârziea, iar patinoarele se găseau în stare foarte proastă. Din această cauză participarea a fost minimă. Doar echipa Germaniei, dornică să-și ia revanșa și cea a Austriei, reprezentată de clubul «D.E.H.G.», au sosit la Praga.

Cehia a învins Austria cu 5—0, iar Germania a dispus de Austria cu 4—1. Apoi s-au întâlnit echipele Cehiei și Germaniei. Gheața era foarte proastă. Primul gol l-au înscris gazdele. Oaspeții au egalat și au luat conducerea cu 2—1. La un moment dat, jucătorii cehi au egalat. Înscrierea acestui gol a dus la întreruperea partidei, care a fost continuată la masa verde. Ambele părți au făcut contestație așa că, până la urmă, din considerente... diplomatice, campionatul a fost anulat de către congresul L.I.H.G.

După un an L.I.H.G. a hotărât ca cea de a IV-a ediție a campionatului european să se desfășoare la München. În vederea acestui eveniment, organizatorii au construit un patinoar de dimensiuni mai re-

1925

Meci între echipele Canadei și Franței la Chamonix

duse decât cele construite anterior și a-nume, de 40 x 18 m, urmînd ca echipele să fie alcătuite din 7 jucători.

Toate aceste inovații, au pus în dilemă echipele participante, care au considerat că jocurile nu sînt regulamentare. La campionat au participat echipele Germaniei, Belgiei, Cehiei și Austriei. Belgia a dispus de Germania cu 8—5 și de Austria cu 13—1. Cehia a făcut meci egal cu Belgia (4—4), a învins Germania cu 4—2 și Austria cu 7—0, astfel că titlul de campioană a fost decis de golaveraj. Clasament: 1. Belgia; 2. Cehia; 3. Germania; 4. Austria.

Datorită patinoarelor artificiale existente, campionatul european din 1914 a fost organizat tot în Germania, la Berlin. Bine pregătită, Cehia a surclasat Belgia cu 9—1, iar pe Germania a învins-o cu 2—0. La rîndul său, echipa Germaniei a dispus de Belgia cu 4—1. Clasament: 1. Cehia; 2. Germania; 3. Belgia.

Perioada imediat următoare primului război mondial a marcat o sensibilă creștere a hocheiului. Chiar în anul 1920, la Anvers, în Belgia, a fost organizat primul campionat mondial la care, de data aceasta, au participat echipele Canadei și S.U.A. Canada, urma să fie reprezentată

de o echipă de club «Winipeg Falcons», deoarece valoarea hocheiului canadian era mult superioară celui european. De altfel, mulți ani la rînd, Canada a fost reprezentată de formații de club, de regulă, de cîștigătoare «Cupei Allen» — competiție rezervată echipelor de amatori. Au mai luat parte Belgia, Franța, Suedia, Elveția și Cehoslovacia.

Canada și S.U.A. au făcut adevărate ravagii în rîndurile echipelor europene, obținînd victorii la scoruri astronomice. De pildă, Cehoslovacia a pierdut cu 15—0 înîlnirea cu S.U.A. și cu 16—0 pe cea cu Canada. Canada a cucerit titlul de campioană mondială, iar Cehoslovacia pe cel de campioană a Europei.

După acest prim campionat mondial care a dat un puternic avînt hocheiului, nu mică a fost surpriza organizatorilor cînd, la campionatul european din anul următor s-au înscris doar... două formații.

Suedia, în calitate de țară organizatoare și Cehoslovacia, deținătoare a titlului. Victoria a revenit Suediei cu 6—4. La această ediție, echipele au fost alcătuite, pentru prima oară, din 6 jucători, așa cum se obișnuiește și astăzi adică: 1 portar, 2 fundași și 3 atacanți. În timpul jocului puteau fi schimbați 3 hocheiști. Pe atunci însă, nimeni nu făcea uz de acest paragraf din

regulament, care permitea înlocuirile, pentru motiv că acest lucru ar fi fost interpretat ca o slabă pregătire fizică a jucătorilor echipei respective...

Întrecerea pentru titlul european din anul 1922, s-a desfășurat la St. Moritz. Au luat parte trei echipe. Cehoslovacia a învins Elveția cu 7—0, iar Suedia a întrecut-o la limită (3—1), devenind pentru a treia oară campioană a Europei.

Următoarea ediție a campionatului European a fost organizată în orașul Anvers. Titlul de campioană a revenit tot echipei Suediei.

În 1924 s-a organizat prima ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă. Turneul de hochei desfășurat cu acest prilej, a avut loc în localitatea Chamonix din Franța. Directoratul I.I.H.G. a hotărît ca echipa cîștigătoare a turneului olimpic să primească și titlul de campioană mondială, iar în cazul cînd ar fi fost din Europa și pe cel de campioană a Europei.

Turneul s-a disputat în două serii: A: Canada, Suedia, Cehoslovacia, Elveția; B: S.U.A., Anglia, Franța, Belgia. Primele două clasate în fiecare serie participau la un turneu final. În prima serie locul întii a fost ocupat de echipa Canadei cu un golaveraj de 85—0. Canadienii, dezlănțuiți au învins Suedia cu 22—0, Cehoslovacia

Campionii Europei-hocheiști din reprezentativa Cehoslovaciei

cu 30—0, Elveția cu 33—0. Pe locul secund s-a clasat Suedia. Dar ce importanță mai avea acest lucru după rezultatele cu adevărat astronomice ale canadienilor?...

În seria B, echipa S.U.A. a dispus de Anglia cu 11—0, Franța 19—0, Belgia 22—0. Locul secund a fost ocupat de Anglia.

În turneul final, Canada a învins cu 6—1 S.U.A., cu 19—2 Anglia și cu 22—0 Suedia. Pe locul al doilea s-a clasat echipa S.U.A. care a învins Anglia cu 11—0, Suedia cu 20—0.

Foarte afectați, europenii au organizat, mai apoi, un campionat propriu, desfășurat la Milano și câștigat de Franța.

Sportivi bucureșteni, în costume de «epocă» (1926) pe gheata Cismigiuului

Un an mai târziu, organizarea campionatelor europene a fost atribuită federației din Cehoslovacia. Din nou iarna a jucat o festă organizatorilor. Timpul călduros a făcut ca gheata patinoarului din Praga să nu poată fi folosită. Culmea, nici lacul natural din orașul Tabor, care constituia o rezervă a patinoarului praghez, n-a înghețat. Aflați în această situație, organizatorii au mutat locul de desfășurare în stațiunile sporturilor de iarnă Strbske Pleso și Stary Smokovec din munții Vysoky Tatry. Participau echipele Belgiei, Elveției, Austriei și Cehoslovaciei. În timpul partidelor a început să ningă

abundent, așa că, uneori, se pierdea mai mult timp cu curățatul patinoarului decît cu... jocul de hochei. S-au înregistrat următoarele rezultate: Elveția-Belgia 1—1, Cehoslovacia-Austria 3—0, Cehoslovacia-Belgia 6—0, Elveția-Austria 2—2. În finală, Cehoslovacia a învins Elveția cu 1—0.

La congresul L.I.H.G., desfășurat la Praga, au fost aduse unele modificări regulamentului de joc. S-a decis ca, începînd cu viitoarea ediție a campionatului european, partidele să aibă două reprize a 20 de minute, iar la campionatul mondial trei reprize a câte 15 minute. Continua să rămînă în vigoare paragraful prin care se acorda gol, în cazul cînd portarul se culca în fața porții pentru a nu lăsa pucul să intre în poartă. Și aceasta dintr-un motiv foarte simplu: toți jucătorii șutau atunci numai pe jos la poartă, astfel că era de ajuns ca portarul să se întindă pe gheață în fața propriei porți pentru a evita golul.

În iarna anului 1926 privirile hocheiștilor erau îndreptate spre Davos, cunoscuta stațiune a sporturilor de iarnă din Elveția, unde urma să se desfășoare campionatul european. Atunci s-a înregistrat o participare record, la întreceri înscriindu-se nouă echipe, astfel că au trebuit să se desfășoare

jocuri preliminare. Majoritatea formațiilor erau pregătite de antrenori canadieni, cel mai cunoscut dintre ei fiind dr. Watson, antrenorul naționalei Austriei. Titlul a revenit echipei gazdă. Clasament: 1. Elveția; 2. Cehoslovacia; 3. Austria; 4. Anglia; 5. Franța; 6. Belgia; 7. Spania; 8. Italia; 9. Polonia.

Un nume nou a apărut în 1927 pe lista orașelor gazdă ale campionatelor europene: Viena. Întrecerile s-au desfășurat în condiții excelente, pe un patinoar artificial.

La această ediție a campionatelor, L.I.H.G. a interzis echipelor participante să folosească jucători care aveau contracte de profesioniști la... fotbal. Această decizie a afectat, în mod special, selecționata Cehoslovaciei, care din principală pretendentă la titlul european, s-a văzut aruncată în rîndul outsiderilor. Viena a fost în delir: echipa Austriei a cucerit titlul de campioană a Europei! Clasament: 1. Austria; 2. Belgia; 3. Germania; 4. Polonia; 5. Cehoslovacia; 6. Ungaria.

Cea de a doua ediție a J.O. de iarnă s-a desfășurat în Elveția, la St. Moritz, în

1928. Erau prezente 11 echipe, Canada jucînd direct în turneul final. Celelalte 10 au fost împărțite în trei serii. În turneul final, Canada a învins Suedia cu 11—0, Elveția cu 13—0 și Anglia cu 14—0 cucerind pentru a doua oară titlul de campioană olimpică și mondială. Titlul european a revenit Suediei, clasată pe locul secund.

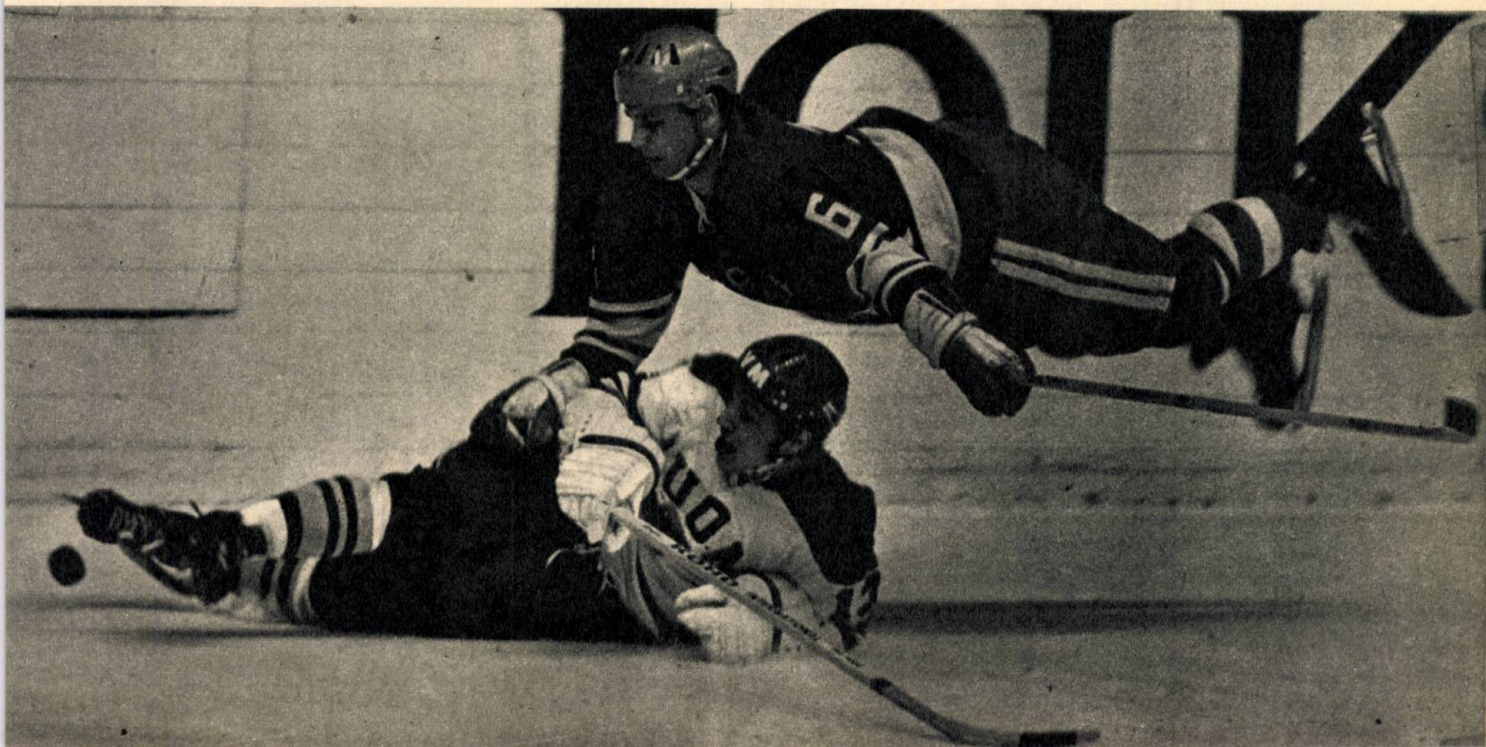
La această competiție o adevărată senzație au produs jucătorii canadieni care au înscris cîteva goluri într-o manieră neobișnuită: ocoleau poarta prin spate și împingeau pucul spre plasă tocmai în colțul opus. Acum asemenea faze se văd în mod frecvent, dar atunci toată lumea era entuziasmată.

Iarna anului 1929 a fost deosebit de grea. Înghețul a început din noiembrie și a tinut pînă la sfîrșitul lui martie. Niciodată hocheiștii n-au avut o perioadă atît de lungă de activitate. Locul de desfășurare a campionatelor europene a fost stabilit la Budapesta. În parcul orașului a fost construit un patinoar artificial care există și astăzi. Au participat 9 echipe, împărțite în două serii. Prima clasată din fiecare serie, respectiv Cehoslovacia și Polonia, s-au întîlnit în finala care a revenit Cehoslovaciei cu 2—1.

Interesant de remarcat e faptul că toate formațiile participante aveau cel puțin un patinoar artificial, în timp ce echipa campioană juca pe patinoare naturale...

Congresul L.I.H.G., întrunit în sesiune de lucru, a hotărît ca, începînd din anul 1930, campionatele mondiale să se organizeze în fiecare an și nu numai în cadrul J.O. de iarnă, așa cum era pînă atunci. Așa că, un an mai tîrziu, se desfășoară la Chamonix campionatul mondial și european. Pentru prima oară a participat la întreceri și echipa Japoniei. Canada, ca de obicei, era reprezentată de o echipă de

Luptă pentru puc la... orizontală!

Hocheistul american Grant supra-
numit «expresul Pacificului»

47

club, de data aceasta fiind vorba de «Canadians Toronto».

La Chamonix era cald, așa că organizații și începuseră să se gândească să schimbe localitatea. Spre norocul lor termometrul a scăzut însă brusc astfel că toți au răsuflat ușurați. Dar după cum se va vedea, nu pentru mult timp...

Din cauza marelui număr de echipe înscrise s-a schimbat și sistemul de desfășurare a jocurilor, având loc în prealabil partide eliminatorii. Timpul s-a încălzit însă din nou, astfel că până la urmă echipele rămase în competiție și-au făcut bagajele și s-au deplasat la Berlin unde, pe patinoarul artificial, s-a desfășurat jocul pentru locurile 1—2, iar la Viena cel pentru locurile 3—4. Titlul de campioană mondială a revenit Canadei (6—1 în finală cu Germania). Clasament: 1. Canada; 2. Germania (C.E.); 3. Elveția; 4. Austria; 5. Polonia; 6—9. Belgia, Franța, Anglia, Ungaria, Italia, Japonia, Cehoslovacia.

Campionatele mondiale și europene din 1931 s-au desfășurat în localitatea Krynica din Polonia. Pentru prima oară, la întreceri a participat și echipa României alcătuită în majoritate din jucătorii echipei T.C.R. București. Echipa României a fost întrecută de S.U.A. cu 15—0, de Austria cu 7—0, de Franța cu 7—1, de Ungaria cu 9—1, de Anglia cu 11—0.

Titlul de campioană mondială a revenit Canadei care a învins S.U.A. cu 2—0 (1—1,

0—0, 1—0), iar cel de campioană a Europei a intrat în posesia Austriei care a întrecut Suedia cu 1—0 (0—0, 1—0, 0—0).

Cea de a treia ediție a J.O. de iarnă — 1932, a avut loc în S.U.A., la Lake Placid. Din cauza numărului mic de echipe participante (Canada, S.U.A., Germania și Polonia) s-a jucat tur-retur, Canada a învins din nou: cu S.U.A. 2—1 și 2—2, cu Germania 4—1 și 5—0; cu Polonia 9—0 și 10—0. Pe locurile următoare: S.U.A., Germania și Polonia.

Campionatul european din acel an a avut loc la Berlin. Clasament: 1. Suedia; 2. Austria; 3. Elveția; 4. Germania; 5. Cehoslovacia; 6. Franța; 7. Anglia; 8. România; 9. Letonia. Echipa României — prezentă la întreceri — a obținut un rezultat excepțional în fața echipei Angliei (0—1). În ediția trecută pierduse în fața aceleiași echipe cu 0—11. Din echipă au făcut parte, printre alții, Anastasiu, Fieraru, Țico etc.

Campionatul mondial și european din anul 1933 a avut loc la Praga. Canada a prezentat echipa «Far West Superiors», în timp ce S.U.A. era reprezentată de «Massachusetts Rangers». Cel mai bun portar al competiției a fost americanul Cosby. Mic de statură, el era de un calm desăvârșit. Mai este de menționat faptul că la întreceri nu s-a prezentat echipa Suediei, deținătoarea titlului de campioană a Europei.

Finala s-a disputat între Canada și S.U.A.

Pentru prima oară jucătorii canadieni au fost întrecuți de hocheiștii americani cu 2—1. Cunoscuta europeană a revenit Cehoslovaciei.

Congresul L.I.H.G., desfășurat cu acest prilej, a hotărât ca la viitoarele campionate mondiale și europene echipele să fie formate dintr-un lot de 15 jucători.

În sezonul următor campionatul s-a organizat în orașul Milano, echipa Canadei venind la această competiție decisa să-și recucerească titlul. Au fost înscrise 12 echipe, dintre care 10 din Europa.

Reprezentativa României a sosit în marele centru industrial din nordul Italiei doar cu 12 ore înaintea deschiderii competiției, deoarece evoluase în prealabil la Ljubljana și la Cortina d'Ampezzo, unde susținuse câteva meciuri amicale. Cu banii primiți pentru evoluțiile din aceste orașe jucătorii români și-au asigurat cazarea și masa în Italia. În serie, România a pierdut la Franța (1—4), a învins Belgia (3—2) și a fost întrecută de Elveția cu 7—2. Mai târziu, în «Cupa de consolare» a pierdut în fața Austriei cu 1—3. Clasament: 1. Canada; 2. S.U.A.; 3. Germania (C.E.); 4. Elveția; 5—6. Ungaria, Cehoslovacia; 7—12. Austria, Anglia, Italia, România, Belgia, Franța.

Davos, a fost, pentru a doua oară, locul de desfășurare a campionatului mondial și european 1935. Reprezentativa S.U.A. a absentat de la întreceri, astfel că hocheiștii canadieni și-au impus facil superioritatea, câștigând fără dificultate titlul de campioană mondială. Pe locul secund s-a clasat selecționata Elveției care a devenit campioană a Europei. Vom nota că echipa României a împărțit locurile 11—12 cu selecționata Ungariei.

În 1936, Jocurile Olimpice de iarnă, aflate la cea de a IV-a ediție, au avut loc la Garmisch-Partenkirchen, la ele participând 15 echipe.

Hocheiul luase un avânt mare în Europa. În Suedia existau 116 echipe, în Polonia 92 (!), în Franța erau 25 de echipe și se construiseră 4 patinoare artificiale, Anglia — 27 formații și... 25 patinoare artificiale, Germania — 42, Norvegia — 20.

Spre surprinderea generală, la Ga-Pa victoria a revenit reprezentativei Angliei, care a câștigat toate cele trei titluri.

Cucerirea celor trei titluri de către Anglia a făcut ca hocheiul să se dezvolte vertiginos în această țară, așa că federația engleză a cerut să i se acorde dreptul de organizare a ediției din 1937, lucru pe care L.I.H.G. l-a aprobat.

Jocurile s-au desfășurat la Londra, la întreceri participând 11 echipe printre care și Canada. Englezii sperau să repete figura din ediția precedentă, mai ales că naționala lor era alcătuită din jucători canadieni care primiseră cetățenia engleză. Printre echipele participante s-a numărat și echipa României, care a făcut

Suedezul Ulf Sterner

însă o figură destul de modestă.

În finală, Canada a dispus însă de Anglia cu 3—0. Clasament: 1. Canada; 2. Anglia (C.E.); 3. Elveția; 4. Germania; 5. Ungaria; 6. Cehoslovacia; 7. Franța; 8. Polonia; 9. România; 10. Norvegia; 11. Suedia.

Campionatul mondial și european din anul 1938 a fost găzduit de «orașul de aur» — Praga, numărul formațiilor participante fiind 14. La această ediție, o comportare excepțională a avut-o echipa Canadei care venise cu câțiva jucători de mare clasă cum erau: Coulter, Godfrey, Portland sau Bruce. Elvețienii trăiau prin celebra «troică» a fraților Cattini și a gemenilor Toriani în liniile de atac și a lui Badrut și Geromini în apărare. Erau jucători al căror nume este și astăzi pronunțat cu respect.

În finală, Canada a învins Anglia cu 3—1. Clasament: 1. Canada; 2. Anglia (C.E.); 3. Cehoslovacia; 4. Germania; 5. Suedia; 6. Elveția; 7. S.U.A.; 8—9. Ungaria, Polonia; 10—14. Austria, Letonia, Lituania, Norvegia, România.

În anul următor, C.M. s-a desfășurat, pentru prima oară, în două localități. Competiția a avut loc în Elveția, în orașele Basel și Zurich. Lupta pentru titlu s-a dat între Canada, reprezentată de echipa «Trail Smoke Eaters» și S.U.A., victoria revenind, în cele din urmă, canadienilor. Finala pentru titlul de campioană a Europei a opus echipei Elveției și Cehoslovaciei. Prima partidă s-a desfășurat pe durata a 3 reprize de câte 10 minute, jocul termi-

nindu-se la egalitate: 0—0. Cel de al doilea joc a revenit echipei Elveției la limită: 2—1. Întâlnirea a avut loc la Basel și a fost urmărită de 7 000 de spectatori, ceea ce constituia, pe atunci, o cifră record.

*

După terminarea celui de al doilea război mondial Congresul I.I.H.G. a hotărât ca primul campionat mondial postbelic să se desfășoare în anul 1947, în Anglia. La începutul lui octombrie 1946, federația engleză a anunțat, însă, că nu mai poate organiza întrecerile. În această situație, federația cehoslovacă s-a declarat gata să-și asume organizarea competiției, mai ales că era o ediție jubiliară: a 25-a a campionatului european și a 15-a a campionatului mondial.

La această întrecere s-au înscris opt echipe. Jocurile au fost aprig disputate și la un moment dat se părea că titlul va reveni echipei americane, mai ales că Cehoslovacia pierduse în fața Suediei cu 1—2. A urmat însă cea mai mare surpriză a campionatelor. Cînd nimeni nu se mai aștepta, Austria a dispus de Suedia cu 2—1. Un fapt neobișnuit este acela că, la acest meci, cînd echipele au intrat pe teren în tribune erau doar cîteva sute de spectatori. La sfîrșit, însă, mii de amatori de hochei din Praga aplaudau victoria austrieicilor, care readuceau în cursa pentru titlu reprezentativa țării lor. În ultimul joc Cehoslovacia a învins S.U.A. cu 6—1 și a cucerit astfel, pentru prima oară,

titlul suprem și pentru a șaptea oară titlul de campioană a Europei.

Echipa României, care a participat la întreceri a realizat singurul succes în fața Belgiei pe care a întrecut-o cu 6—4.

În 1948 a avut loc cea de a V-a ediție a J.O. de iarnă care s-au desfășurat la St. Moritz. Pentru prima oară în istoria participărilor sale, Canada n-a mai trimis echipa câștigătoare a «Cupei Allen»; ci și-a alcătuit formația din jucătorii aflați în unitățile militare din Europa. Doar un singur membru al selecționatei a venit de peste Ocean: Halder! În ciuda acestui fapt, lotul era format din hocheiști valoroși și pînă la urmă a cîștigat titlul olimpic și cel mondial datorită unui golaveraj mai bun. De notat că meciul Canada-Cehoslovacia s-a încheiat cu un rezultat neobișnuit: 0—0 (!). Locul secund — la egalitate de puncte — a revenit Cehoslovaciei, care a intrat în posesia titlului de campioană a Europei.

Hocheiul cehoslovac era în plină ofensivă. Se credea că și la ediția din anul 1949 a C.M. reprezentativa acestei țări va face o figură frumoasă. Dar, o catastrofă aeriană a produs moartea a 6 dintre cei mai buni jucători cehoslovaci: Javorsky, Stiovik, Pokorny, Svarc, Trojak și Stibor. Și totuși, în ciuda faptului că pierduseră cîteva jucători reputați, în 1949, la Stockholm, Cehoslovacia și-a adjudecat titlul de campioană mondială și europeană.

În turneul final, Cehoslovacia a învins echipa Canadei cu 3—2 și a pierdut la

S.U.A. 1—2. În schimb, a învins pe Suedia cu 3—0, Elveția 8—1 și Austria 7—1.

În 1950 C.M. s-au desfășurat la Londra. Titlul mondial a revenit Canadei, iar cel european Elveției. La ediția următoare, la Paris, victoria finală a fost obținută de Canada, titlul european fiind atribuit Suediei. Cu prilejul acestei ediții s-a putut observa un fenomen foarte interesant. După ce dominase hocheiul european o bună durată de timp selecționata Elveției manifesta o vizibilă scădere a potențialului și a concepției de joc, în timp ce reprezentativa Suediei, antrenată de specialiști canadieni, practica un joc modern, afirmându-se serios.

Cea de a VI-a ediție a J.O. de iarnă a avut loc în Norvegia (1952), la Oslo, meciurile disputându-se pe stadionul de iarnă «Jordal Amfi». Este de notat faptul că atunci a început să apară jocul cu accent pe forță, pe folosirea corpului în duelurile pentru puc. Nota aceasta a fost imprimată de echipele Canadei și S.U.A. al căror stil era evident influențat de hocheiul profesionist. În plus, directoratul L.I.H.G. a purtat discuții interminabile privind modul de atribuire a titlului european. Titlul de campioană olimpică și mondială a revenit Canadei. Cehoslovacia a dispus de Suedia cu 4—0 și în mod normal ar fi ocupat locul secund al turneului, mai ales că S.U.A. nu avea nici o șansă în fața Canadei cu care se întâlnea în ultimul joc. Numai un rezultat de egalitate în acest joc ar fi adus S.U.A. pe locul secund. Ceea ce s-a și întâmplat (3—3)!! Astfel că, Cehoslovacia și Suedia, având câte 12 puncte și același golaveraj, au trebuit să mai susțină un meci suplimentar. Victoria a revenit, de data aceasta, Suediei cu 5—2.

În anul 1953, campionatele mondial și european au avut loc în orașele Basel și Zurich. N-au participat, însă, Canada și S.U.A. Titlul de campioană mondială și europeană a revenit Suediei. Clasamentul: 1. Suedia; 2. R.F. a Germaniei; 3. Elveția; 4. Italia; 5. Anglia; 6. Austria; 7. Olanda; 8. Franța.

Următoarea ediție a campionatului mondial și european a fost găzduită de capitala Suediei. Pentru prima oară în istoria competiției la start s-a aliniat și echipa Uniunii Sovietice. Antrenorii Cernisev și Tarasov pot fi socotiți părinții școlii sovietice de hochei.

La Stockholm, Canada a fost reprezentată de «Lyndhurst Motors», care punea mare favorită. Spre surprinderea tuturor, selecționata U.R.S.S. a obținut o victorie netă: 7—2. Hocheiștii sovietici au cucerit astfel titlul de campioni mondiali și europeni.

În anul 1955, disputa pentru cele două titluri a avut loc în R.F. a Germaniei, în orașele Krefeld, Dortmund, Düsseldorf și Köln. Afectați de înfrângerea suferită cu un an în urmă, conducătorii federației canadiene au luat toate măsurile pentru a îmbunătăți componența lotului, întărindu-l cu o serie de jucători de valoare de la «Penticton Vees», deținătoarea «Cupei Allen». Această formație avea o linie de atac formată din frații Warwick, care s-au impus ca cei mai buni jucători ai ediției.

Titlul a revenit Canadei care a învins în ultimul joc echipa U.R.S.S. cu 5—0.

Directoratul L.I.H.G., întrunit la Milano a hotărât ca turneul de hochei de la cea de a VII-a ediție a J.O., ce urma să se desfășoare la Cortina d'Ampezzo și la care se înscriseră 10 echipe, să se organizeze în trei serii eliminatorii. Capi de serie au fost trecute echipele clasate pe primele locuri în ediția precedentă a campionatelor mondiale. Primele două clasate au promovat în turneul final. Manifestând o formă deosebită, reprezentativa U.R.S.S. a obținut un succes total. S-au remarcat jucătorii: Sologubov, Tregubov și Vsevolod Bobrov.

În anul următor, campionatul mondial a avut loc la Moscova. Au luat parte Suedia, Cehoslovacia, Finlanda, R.D. Germană, Polonia, Austria, Japonia și U.R.S.S.

Părerea tuturor specialiștilor era că echipa U.R.S.S. nu poate pierde titlul.

Frumoasa evoluție de la ediția precedentă și avantajul terenului propriu pledau în favoarea gazdelor. Dar așa cum se întâmplă adesea în sport, surprizele n-au lipsit. Selecționata U.R.S.S. a terminat la egalitate cu reprezentativele Suediei și Cehoslovaciei. Cehoslovacia, la rîndul său, a fost învinsă de Suedia cu 2—0, astfel că cele două titluri au revenit hocheiștilor suedezi.

După un an, «capitala hocheiului mondial» s-a mutat la Oslo. Au participat opt echipe: Polonia, Norvegia, Finlanda, S.U.A., Cehoslovacia, Suedia, U.R.S.S. și Canada. Federația canadiană a trimis cea mai bună echipă pe care o avea la acea oră și a reușit să dispună de U.R.S.S. cu 4—2, reintrînd în posesia titlului mondial.

Ediția jubiliară a campionatului mondial, s-a desfășurat la Praga, cu un număr record de participante: 15. Au fost alcătuite patru serii: seria I, la Bratislava, avînd în componența sa echipele Canadei, Cehoslovaciei, Elveției și Poloniei; seria

Reprezentativa Uniunii Sovietice care a obținut la Stockholm pentru prima oară titlul de campioană a lumii (1954).

a II-a, la Brno: U.R.S.S., S.U.A., Norvegia și R.D.G.; seria a III-a, la Ostrava: Suedia, Finlanda, R.F.G. și Italia. Primele două clasate s-au calificat în finală.

A mai fost alcătuită și o altă serie, la Plzen, compusă din echipele României, Ungariei, Austriei și Cehoslovaciei (tineret) — în afară de concurs — care s-a numit «Criteriul european». Primul loc a fost ocupat de echipa României.

Turneul final a avut loc la Praga și a fost de un înalt nivel. Titlul de campioană mondială a revenit Canadei, la egalitate de puncte, dar un golaveraj mai bun decât cel al echipei U.R.S.S.

A urmat, pe agenda acestei vechi competiții mondiale, o nouă ediție a J.O. de iarnă: Squaw Waley — 1960. Au fost prezente: Suedia, Canada, U.R.S.S., Cehoslovacia, echipa unită a Germaniei și S.U.A.

În formă excepțională, echipa S.U.A. a învins Canada cu 2—1, U.R.S.S. cu 3—2, Cehoslovacia cu 9—4, Suedia cu 6—3 și

echipa unită a Germaniei cu 9—1. Canada a dispus de U.R.S.S. cu 8—5 și de Cehoslovacia cu 4—0. U.R.S.S. a întrecut Cehoslovacia cu 8—5 și Suedia cu 3—1. Titlul olimpic și mondial a revenit S.U.A., iar cel european U.R.S.S.

Din nou un număr record de echipe participante: 20 la C.M. din 1961, la Geneva și Lausanne. Organizatorii au alcătuit trei serii. În prima serie juca echipa Canadei, reprezentată de formația «Înghițitorilor de fum» — «TRAIL SMOCKE EATERS». Din grupa A au mai făcut parte: U.R.S.S., Cehoslovacia, Suedia, R.D.G., R.F.G., S.U.A. și Finlanda. Grupa B era alcătuită din Norvegia, Anglia, Elveția, Italia, Polonia și Austria, iar din grupa C făceau parte: România, Franța, Iugoslavia, Olanda, Africa de Sud, Belgia. Selecționata României a evoluat în grupa C, deoarece a pierdut meciul de baraj (4—5) cu Austria, disputat cu 24 de ore înainte de începerea C.M.

Canada a dovedit o pregătire superioară,

evoluând la un nivel cu mult mai ridicat decât în anul 1958, la Oslo. Un succes deosebit a înregistrat Cehoslovacia care a întrecut Suedia cu 6—4 și a remizat cu Canada: 1—1. Titlul mondial a revenit totuși Canadei, iar cel continental, Cehoslovaciei.

Seria B a fost câștigată de Norvegia, la egalitate de puncte cu Anglia, dar un golaveraj mai bun, în timp ce seria C a revenit echipei României, care nu a pierdut nici un meci, obținând astfel calificarea în grupa B.

În anul 1962 campionatul mondial a avut un epilog neprevăzut. El s-a desfășurat la Colorado Springs, în S.U.A. Pentru faptul că autoritățile americane nu au acordat viza de intrare hocheiștilor din R.D.G., în semn de protest, s-au retras din competiție echipele U.R.S.S. și Cehoslovaciei. Primul loc a fost ocupat de Suedia.

Următoarea ediție (1963) a marcat la

Stai domnule! Ce faci!

Formația Dunlop Whitby care a reprezentat Canada la C.M. din 1958

Stockholm, un nou record de echipe participante: 21. Bineînțeles, numai opt din ele și-au disputat titlul suprem și anume: Canada, U.R.S.S., S.U.A., Suedia, Cehoslovacia, Finlanda, R.D.G., R.F.G. care alcătuiau grupa A.

În grupa B s-au întâlnit: Anglia, Franța, Iugoslavia, Polonia, România, Elveția și Norvegia. Câștigătoarea acestei serii a fost echipa Norvegiei, România ocupînd locul III la egalitate de puncte cu Elveția.

Selecționata U.R.S.S. a învins Cehoslovacia cu 3—1, dar a pierdut la Suedia: 1—2. Titlul de campioană a lumii și a Europei părea că vor reveni jucătorilor suedezi, învingători asupra celor canadieni cu 4—1, care mai aveau un singur meci, cu Cehoslovacia. Spre surprinderea tuturor a învins însă Cehoslovacia cu 3—2. Partida U.R.S.S.—Canada a fost ultima din cadrul întrecerii și dacă hocheiștii sovietici mai primeau un singur gol pierdeau cele două titluri! Au câștigat, însă, exact cu cît le era necesar: 4—2.

Jocurile Olimpice de iarnă din 1964 au avut loc la Innsbruck. Medaliile de aur au revenit echipei U.R.S.S., cele de argint Suediei, iar cele de bronz Cehoslovaciei.

La Tampere, în Finlanda (1965) și-au anunțat participarea 15 echipe, pe care L.I.H.G. le-a împărțit în două grupe.

În grupa A dispută pentru primul loc s-a dat între selecționata U.R.S.S. și Cehoslovacia. Întîlnirea directă a revenit U.R.S.S. cu 3—1, care și-a păstrat astfel titlurile de campioană mondială și europeană.

În anul 1966, campionatul mondial a fost organizat în Iugoslavia, în mai multe localități. Echipele din grupa A (U.R.S.S., Canada, Cehoslovacia, Suedia, S.U.A., R.D. Germană, Finlanda și Polonia) și-au disputat întîlnietatea la Ljubljana, cele din grupa B (din care a făcut parte și echipa României) au evoluat la Zagreb.

Bine pregătită, din toate punctele de vedere, reprezentativa U.R.S.S. a obținut rezultate valoroase, înregistrînd numai victorii. O singură excepție: meciul egal cu Suedia (3—3).

În grupa B, organizată la Zagreb, pe primul loc s-a clasat echipa R.F. a Germaniei, care la ediția următoare avea să evolueze în grupa A. În timp ce echipa Poloniei, retrogradată, îi lua locul în grupa secundă. Clasamentul: 1. R.F. a Germa-

niei, 2. România, 3. Iugoslavia, 4. Norvegia, 5. Austria, 6. Elveția, 7. Ungaria, 8. Anglia.

După un an, la Viena, din nou o participare numeroasă. Nu mai puțin de 21 de echipe împărțite în trei grupe. Din grupa A au făcut parte: U.R.S.S., Cehoslovacia, Canada, Suedia, S.U.A., Finlanda, R.D.G. și R.F.G. Lupta a fost deosebit de strînsă și abia în ultima zi a întrecerilor s-a cristalizat clasamentul general al competiției. Formația U.R.S.S., avînd o comportare foarte bună, își asigurase, însă, primul loc încă din ziua a zecea a întrecerilor, cînd dispusese de Canada cu 2—1. Învingînd, în ultima zi, pe Canada (6—0), Suedia a ocupat locul secund.

În grupa B dispută pentru primul loc s-a dat, în principal, între reprezentativele Poloniei și României. Pînă la urmă, a câștigat Polonia, dar la egalitate de puncte avînd însă un golaveraj mai bun.

Turneul de hochei pe gheață din cadrul J.O. de iarnă de la Grenoble (1968) a avut un nivel tehnic și tactic foarte ridicat. Dramatismul întîlnirilor creștea cu fiecare zi, iar surprizele nu lipseau. Prima senzație — ca să-i spunem așa — a consti-

tuit-o victoria Finlandei asupra Canadei, iar mai târziu, victoria Cehoslovaciei asupra U.R.S.S. Cu două zile înainte de terminarea turneului, încă nu se știau echipele care vor fi medaliat.

Medaliile de aur au revenit, în cele din urmă, jucătorilor sovietici, cele de argint cehoslovacilor, iar cele de bronz canadienilor.

În grupa B a evoluat și echipa României, care n-a mai avut comportarea de la ediția anterioară, terminând competiția pe locul 4.

Ultimele ediții ale campionatului mondial au demonstrat o ascensiune valorică a echipelor participante la această competiție. Se detașau net formațiile U.R.S.S., Cehoslovaciei, Suediei, Canadei. Selecționata S.U.A., cu fluctuații de formă de la o ediție la alta, nu mai emitea pretenții de a mai face parte din rîndul elitei.

Analizînd situația L.I.H.G. a luat hotă-

rirea ca, începînd din anul 1969, în grupa A să fie incluse doar primele șase clasate la ediția precedentă, urmînd să se joace sistem tur-retur.

La ediția 1969 (Stockholm — grupa A) o comportare bună a avut-o echipa Cehoslovaciei, care a învins de două ori U.R.S.S. însă nu a putut depăși «complexul suedez» pierzînd ambele întîlniri cu gazdele. În felul acesta, la sfîrșitul competiției trei formații erau la egalitate de puncte. Cu un golaveraj mai bun, titlul de campioană mondială și europeană a revenit Uniunii Sovietice.

Întrecerile grupei B au avut loc la Ljubljana, unde a participat și reprezentativa României. Evoluînd sub posibilități, hocheiștii români s-au clasat pe locul 6, salvîndu-se astfel de la retrogradare.

Ediția a XXXVII-a a campionatului mondial trebuia să se desfășoare, inițial, în Canada. În prealabil, L.I.H.G. aprobase

în cadrul unui congres, ca în echipa Canadei să figureze și 9 jucători profesioniști — reamatorizați. Cu puțin timp înainte de începerea campionatului, L.I.H.G. a revenit asupra acestei hotărîri, fapt care a determinat Canada să renunțe la organizarea campionatului și să-și retragă formația din competiție.

Puși în fața acestei situații, forurile diriguitoare au hotărît transferarea C.M. (grupa A) în Suedia. În locul echipei Canadei a fost admisă Polonia. Titlul de campioană mondială a revenit, pentru a 8-a oară consecutiv, Uniunii Sovietice.

În grupa B, care a avut loc la București, echipa S.U.A. a încheiat turneul neînvinsă, promovînd astfel în A. Hocheiștii români au avut o comportare nesatisfăcătoare, terminînd întrecerea pe locul 7, ceea ce le-a adus retrogradarea în «C».

Grupa C, desfășurată la Galați, a revenit Austriei.

Copăcel!...

Merci Mihailov pentru ajutor!

Hans Redl, amputat de braț în treimea medie, a ajuns totuși campion de tenis în Austria

INFIRMII CAMPIONI

Doctor-Docent **Clement BACIU**
Medic primar-șef al Serviciului de
Ortopedie al Spitalului Colentina
din București.

Motto: «Eu am învățat să aștept îndelung, dar să mă aștept pe mine. Și mai ales am învățat să mă țin în picioare, să merg, să alerg, să sar, să mă catăr și să dansez. Căci aceasta este doctrina mea: cine vrea să învețe să zboare într-o zi, trebuie să învețe mai întâi să se țină pe picioare, să meargă, să alerge, să sară, să se cațere și să danseze: nu se învață zborul dintr-odată. Pentru mine, alfa și omega este ca tot ce e greu să devină ușor, orice corp să devină dansator, orice spirit pasăre: într-adevăr aceasta este pentru mine alfa și omega» (Fr. Nietzsche: Așa grăit-a Zaratuștra)

În timp ce pe terenurile de sport, milioane de oameni normali trăiesc plăcerea firească de a se mișca, în paturile spitalelor de reeducare funcțională și reabilitare, alte mii de semeni ai noștri, infirmi truște și deseori sufletește, tinjesc după bucuria mișcării pierdute. Viața este mișcare s-a afirmat pe bună dreptate, și poate nici un om nu trăiește mai intens realitatea acestui adevăr, decît invalidul obligat

să lîncezească în pat sau în cărucior, copleșit de profunde și nedrepte complexe de inferioritate. Profunda întristare izvorită din concluziile greșite la care îl duce supra-evaluarea gradului de incapacitate funcțională îi întunecă fața, ochii nu mai au curajul să privească în sus spre lumină și nici în ochii altora, nu mai zărești licărind în ei sclipirile celui stăpîn pe sine și pe soarta lui. O apăsătoare atmosferă

de neîncredere în viață și de stăpinită revoltă împotriva stării lui de dependent, dărnice în jurul infirmului, ca o umbră ce înfloară și indispuce.

Infirmitățile le-a fost parțial răpită posibilitatea de mișcare, esența însăși a vieții. Doctorii cunosc foarte bine efectele negative ale acestei stări. Pavlov a arătat de mult în demonstrative experiențe, că un animal imobilizat, nu poate suporta mult timp această situație. La început el se zbate, apoi devine din ce în ce mai adinamic și la urmă ajunge să refuze să mai mănince și moare. Pavlov a numit aceasta «reflex de libertate». Cu infirmul se petrece un fenomen asemănător, lipsa de mișcare atrofiind nu numai mușchii, ci și încrederea în viață. Iată de ce a stimula și a reda infirmului posibilitatea de a se mișca, cât mai liber, cât mai variat, cât mai intens, înseamnă a-i reda totodată bucuria de a trăi. Iar cel mai bun mijloc de a realiza acest deziderat este educația fizică și sportul. Zur Verth a impus o justă atitudine, când a pretins fiecărui amputat să devină un sportiv.

Să începem reamintindu-ne de Meresiev și de povestea acestui om adevărat, care și-a pierdut membrele inferioare pentru a reveni apoi, cu proteze, în carlinga avionului de luptă, mai neînfricat și mai hotărât ca oricând să-și apere patria. Redevenind aviator Meresiev a redevenit sportiv. El conducea tot atât de bine cu protezele, ca și înainte de accident, avionul, mașina și motocicletă. Meresiev — adevărat om adevărat — a arătat astfel că un amputat bilateral nu poate și nu trebuie să-și piardă încrederea în viață și în el însuși, că el poate și trebuie să continue să fie un element activ și util societății în care trăiește. Istoria aviației cunoaște și alte exemple de amputați care au redevenit

După mai multe operații, impuse de un stupid accident, după multe luni de spitalizare, recordmanul lumii la săritura în înălțime Valeri Brumel și-a făcut în acest an reîntrarea. Iată-l în timpul unui din sumedeniile de exerciții de reeducare

piloți de renume. Astfel pilotul de încercare, constructorul și autorul de manuale de specialitate Wolph Hirt, precum și aviatorul român Gh. Bănculescu. Câtă deosebire între semnificația vieții acestora pe cât de uluitoare pe atât de pilduitoare și semnificația plină de tristețe și revoltătoare a cursei ologilor cu piloane de lemn din Newmarket, care au făcut în 1670 o alergare pe un sfert de milă, pentru dis-

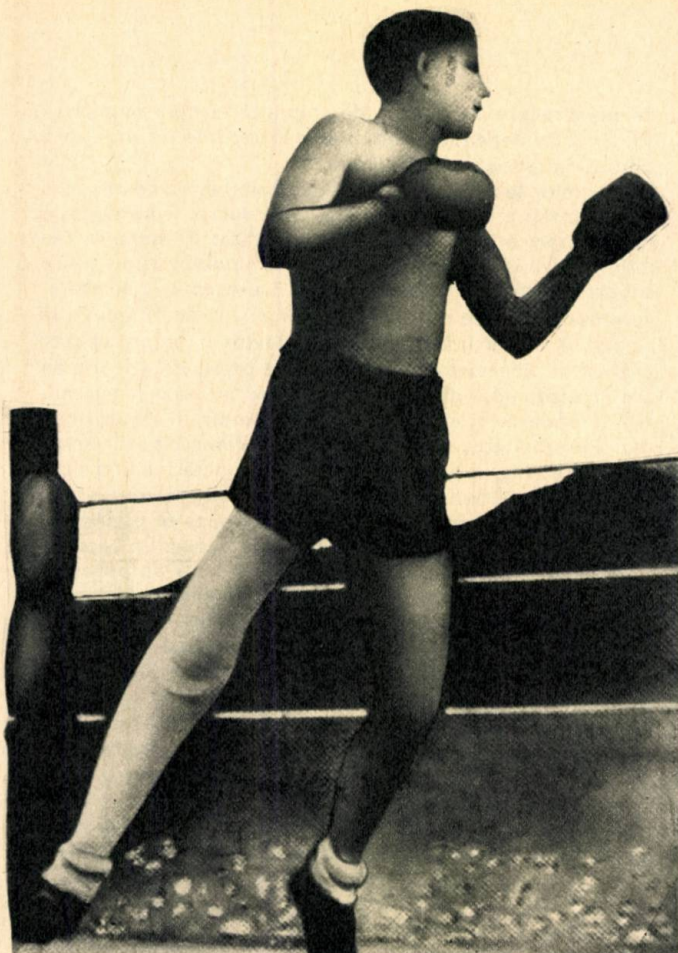
tracția plictisitului rege Charles al II-lea al Angliei.

Răsfoind cartea de aur a istoriei sportului mondial, întâlnim numeroase nume celebre de infirmi, care prin ambiția și perseverența lor au ajuns la o deosebită perfecțiune a posibilităților lor de mișcare.

Arthur Goundrill, care și-a pierdut antebrațul stâng în luptele de la Ypres din 1915, a reușit în 1921 să devină cel

Marga Floer, din Duisburg, participantă la al 4-lea campionat al paraplegicilor

Boxerul german Rudi Reichenbecher, cu o proteză la coapsă, a câștigat peste 60 din cele 100 de meciuri ale carierei sale

mai bun jucător de biliard al Angliei. Ciclistul Ron Brown, amputat de brațul drept a făcut parte din echipa de fond Calleva K.C. London, care a câștigat campionatul Angliei în 1945 și 1946. Brown alergea pe o bicicletă obișnuită de curse, care avea comenzile numai pe partea mîinii stîngi. Douglas Bader amputat de coapsă a ajuns, în aceeași epocă, unul dintre cei mai buni jucători de golf ai Angliei. La fel Geoffrey Payne, de asemenea amputat de coapsa dreaptă din treimea superioară. Cu ani în urmă s-a organizat chiar un campionat de golf al oamenilor cu o singură mînă. El a fost câștigat de Jerome Buckley din Bray care a dispus în finală de locotenent-colonelul T.F.S. Burridge.

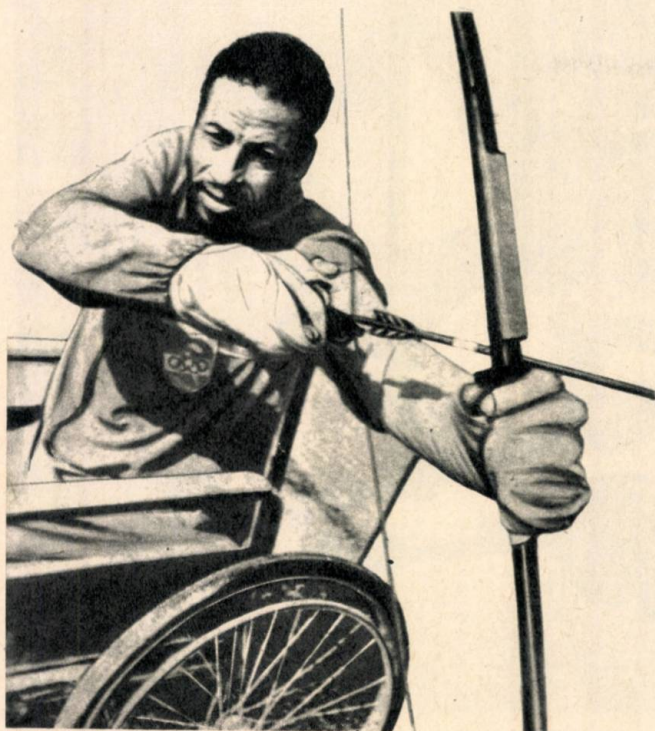
Negrul din Kansas, Boid Buie a suferit un accident care a necesitat amputarea brațului stîng din 1/3 medie în 1941. Aceasta nu l-a împiedicat însă să devină cel mai bun jucător al echipei de basket a Colegiului din Tennessee. Austriacul Hans Redl de asemenea amputat de brațul stîng în 1/3 medie a ajuns campion de tenis al țării sale și câștigător al marilor concursuri internaționale de la Wimbledon din 1947. Tot

printre marii jucători de tenis care prezentau infirmități, au cucerit succese cu totul deosebite Hilde Sperling-Krehwinkel, finalistă la Wimbledon în 1931 și 1936, deși avea numai trei degete la mîna cu care ținea racheta și renumitul Bill Tilden, despre care puțini știau că are o jumătate de deget lipsă.

Ungurul Karoly Takacs, campion mondial de pistol viteză la Lucerna în 1939 și-a pierdut apoi brațul drept. După terminarea războiului a reînceput însă antrenamentele dar cu mîna stîngă și — extraordinar exemplu de recuperare funcțională — în 1948 a câștigat la aceeași probă, trofeul olimpic la Londra doborînd și recordul mondial.

Boxerul german Rudi Reichenbecher a susținut cu o proteză de coapsă peste 100 meciuri, dintre care a câștigat peste 60. Invalidul finlandez Vihanta, amputat de coapsă, a sărit în cadrul unui concurs athletic, desfășurat la Helsinki în 1949, înălțimea de 1,76 m. O performanță și mai bună a obținut-o studentul german Manfred Loos, amputat în 1/3 superioară a gambei drepte, care a sărit, la Hamburg cu

Un groaznic accident de motocicletă a pus capăt activității competiționale a celebrului maratonist etiopian Bikila Abebe, pe care-l puteți vedea antrenându-se la tirul cu arcul

oazia campionatelor regionale din 1947, 1,78 m.

Nici printre înotători nu lipsesc exemple remarcabile de infirmi, campioni. Ungurul Oliver Halaszy, deși amputat de gambă a fost cel mai bun jucător de polo din timpul său și a câștigat titlul de campion european la 1 500 m stil liber în 1934 și mai apoi, două medalii olimpice de aur în 1936. Charlie Zimmermann, amputat de ambele coapse din 1/3 superioară a înotat la Honolulu, fără întrerupere mai mult de 100 ore în 1931 și a parcurs mai apoi cei 450 km. care despart Miami de Honolulu.

Infirmitățile provin însă nu numai din pierderea parțială sau totală a membrelor. Ele pot fi și consecința unor boli grave cum ar fi paralizia infantilă, reumatismul acut cu interesarea inimii, rahitismul, fracturile de coloană vertebrală cu leziunea măduvei spinării etc. Mulți infirmi, sechelari ai acestor grave boli, și-au înscris, de asemenea, numele printre campioni. Renumitul Johnny Weismuller, campionul olimpic de înot din 1932 și mai apoi Tarzanul

filmelor copilăriei generațiilor mai vîrstnice, s-a apucat de sport pentru a-și corecta deformitățile rahitice de care suferea. Aruncătorul de ciocan C nnoly avea un membru superior mai scurt, în urma unei grave fracturi. Aruncătorul finlandez de suliță Kay Tapio Rautavaara campionul olimpic din 1948, alergătoarea de sprint Wilma Rudolph, campionul olimpic de la Melbourne și recordmanul mondial de înot John Konrads au început activitatea sportivă în urma recomandărilor medicale pentru recuperarea gravelor sechele de paralizie infantilă de care sufereau. Și ce exemplu mai convingător de perseverență, pe aceeași linie de idei, ne-a oferit canadianul Conrad Dube. Acesta a început să facă ocolul pămîntului pe bicicletă, a parcurs peste 100 000 km., uzînd patru biciclete și străbătînd Anglia, Belgia, Franta, Italia pentru a ajunge la Lisabona unde a contractat o gravă formă de paralizie infantilă. După șase ani de boală convalescentă și reeducare Conrad Dube și-a reluat circuitul din exact locul unde la întrerupt, din aceeași țară, același oraș, aceeași stradă...

Cei care cunosc măcar parte din aceste inedite și semnificative aspecte ale mișcării, au tot dreptul să se îndoiască de cinica referință a si mai cinicului Giovanni Papini: «Pentru sport trebuie să fii tinăr, ușor de mulțumit, primitiv». Cum poate fi judecată cu atîta ușurință o activitate care s-a dovedit capabilă să reechilibreze o psihologie atît de intricată ca aceea a infirmilor? Nivelul moral al infirmilor sportivi și campioni punctează capacitatea indiscutabilă a exercițiului fizic de a readuce la viața socială, de a reintegra o categorie de oameni, altfel sortită să-și piardă încrederea în ei și în societate. Dacă ne reamintim, că numele de *atlet* derivă de la *atlis*-pădurea sfîntă de măsline și platani din Olimpia unde se găseau împreună templul lui Zeus și statuile învingătorilor olimpici, întrupare a idealului grec ce unea forța fizică cu viața spirituală — vom avea cu atît mai mult dreptul de a acorda infirmilor campioni numele de veritabili atleți, ei reprezentînd exemplificarea a tot ceea ce poate fi mai elocvent asupra interdependenței dintre evoluția fizicului și a psihicului, dintre dezvoltarea calităților somatice și a celor sufletești. Așa vorbit-a Zaratrusta: «Pentru mine, alfa și omega este ca tot ce e greu să devină ușor, orice corp să devină dansator, orice spirit pasăre».

Școala superioară de educație fizică din Havana pregătește viitori profesori și instructori de educație fizică. În această privință există chiar o frumoasă tradiție. În fotografie, viitori profesori, lucrând la paralele, în cadrul unei lecții practice.

Pentru orice european Cuba este o țară care trezește interesul de la prima vedere, de la contactul cu primii companeros ce te întâmpină cu căldură pe aeroportul Jose Martí... Inițial ești fermecat de ineditul peisajelor, apoi de tot ce s-a făurit în această insulă, în anii fierbinți de după Revoluție și, în cele din urmă, de dimensiunile proiectelor. Ele îmbracă în Cuba, în toate cazurile, proporții grandioase, izvorâte dintr-un optimism viguros, caracteristic acestui popor tenace de numai 8 milioane de suflete.

*
* *

Proiectele, multe din ele împlinite, vizează și sportul. O dată cu dispariția vechii orânduiri în care sportul consti-

ÎN CUBA SPORTUL UN BUN AL TUTUROR

tuia — ca și în alte părți ale globului, apanajul celor înstăriți (o consecință pentru Cuba: țara cu cele mai frumoase plaje din lume n-a avut, până în 1959, decât 2 la sută dintre tineri care să cunoască înotul), această activitate umană încetează să mai fie o chestiune mercantilă, cu profituri dubioase pentru patronii unor cluburi sau organiza-

ții. Dimpotrivă, sportul reprezintă o activitate cultural-educativă de prim ordin, un obiectiv primordial pentru toți cubanezii.

Crearea, la mai puțin de doi ani de la instaurarea puterii populare, a unei organizații centrale menită să canalizeze și să coordoneze toate resursele umane în practicarea sportului — este vorba de

IMPRESII DE CĂLĂTORIE

TIBERIU STAMA

Miguelina Cobian, una dintre cele mai rapide sprintere din lume

INDER, înființată la 23 februarie 1961, — a dat, de la început, un impuls riguros științific acestei activități. Ca instituție socială, INDER și-a inaugurat activitatea după o perioadă de prelabile căutări, de schimb de experiență cu mișcările sportive din toate celelalte țări socialiste și prietene, adoptând în cele din urmă o linie de conduită proprie, specifică temperamentului poporului cubanez și implicit condițiilor geografice și materiale existente. Numai așa se poate explica, de pildă, absența din sfera formelor de activitate sportivă a noțiunii de club. Cuba nu cunoaște o asemenea formă organizatorică, cu toate că activitatea de performanță există, și încă cu rezultate dintre cele mai spectaculoase, chiar pe plan mondial. Poate fi oare trecut cu vederea faptul că la J.O. din Mexic Cuba a

cucerit nu mai puțin de 4 medalii de aur și a fost prezentă aproape în toate competițiile?

În Cuba sportul a ajuns un bun al tuturor, începând chiar cu preșcolari. Există în această țară, în mediul urban sau rural, o zi pe săptămână — cel puțin — în care copiilor, elevilor, tineretului, tuturor oamenilor muncii li se

oferă prilejul de a face sport, după preferințe și aptitudini, sub îndrumarea unor instructori specializați, folosind echipament și material sportiv adecvat. În această zi dedicată sportului, mai bine de un milion de copii și tineri trăiesc euforia întrecerii sportive. În acest cadru, în această ambianță cu totul originală, simplă dar eficace, nici un copil, nici un tânăr nu rămâne în afara practicării exercițiului fizic. Au loc competiții pe străzi, cartier, municipiu, regiuni și provincii, cu echipe organizate la nivelul fiecăreia dintre aceste unități teritorial administrative, din care fac parte oameni de toate profesiile fără deosebire — muncitori, intelectuali, militari, studenți, țărani. Cu alte cuvinte nu există unități sportive specializate, pe profil. Selecția pentru loturile reprezentative se realizează în interiorul unor astfel de competiții, creînd o emulație extraordinară, permanentă în masa practicanților sportului. Așa s-au ridicat, după 1959 marile valori ale sportului cubanez, în atletism — Cobian și Penton, în scrimă — Rodriguez etc.

Sportul are un caracter obligatoriu din școala primară și pînă la terminarea studiilor universitare. Fiecare elev sau student este prezent, în medie, 4—5 ore pe săptămână la ore de educație fizică sau de activități sportive. Orele de specialitate, inițierea într-o disciplină sau alta este asigurată de profesori cu calificare superioară a căror pregătire durează 4 ani. Se înțelege, profesori de educație fizică. Jumătate din perioada de studenție, viitorii profesori și-o dedică-n paralel cu pregătirea generală.

specializării în sportul pentru care au optat. Mai mult, în afara acestei specializări pur sportive, fiecare profesor de educație fizică se califică și într-o disciplină intelectuală. Așa întâlnești curent profesori de baschet și... psihologie, handbal și... științele naturii, natație și... istorie etc. Acest sistem de instruire universitară, probabil unic în lume, nu cunoaște excepții. El este destinat să umple marile goluri lăsate de regimul lui Batista. Numai așa s-a reușit, într-un ritm vertiginos, să se lichideze una din marile plăgi sociale din această țară, analfabetismul.

Nu este nevoie de nici un efort pentru a-ți da seama că sportul cel mai îndrăgit de cubanezi este baseballul. Nu pentru că aproape pretutindeni poți întâlni pancarte avînd invariabil același text lapidar «Beisbol-pasión nacional!», ci fiindcă pe orice stradă vei trece, vei întâlni în scuaruri, parcuri sau pe terenuri special amenajate, copii și tineri practicînd acest joc, un fel de oină românească. Baseballul a cunoscut o uriașă dezvoltare, a îmbrăcat un larg caracter de masă, a devenit o mare activitate națională, mai ales după 27 august 1969, cînd echipa Cubei, participantă la Campionatele mondiale de baseball, a reușit să întrecă și să se claseze înaintea formației S.U.A. parese țara de origine a acestui sport. Întregul popor cubanez a trăit efectiv acest epocal eveniment, în cadrul unei fieste de mari proporții, așa cum numai cubanezii știu să organizeze. De atunci fiecare cubanez se inițiază în baseball, în timp ce vîrstnicii, neputîndu-l practica, se mulțumesc să-l urmărească cu aviditate, nelipsind de la nici un meci, fie chiar de la întrecerile interstrăzi.

Mirajul stadioanelor atrage de fiecare dată zeci de mii de spectatori, așa cum se poate vedea și în fotografia de față. Și nu este vorba decît de o demonstrație sportivă de masă...

Deplin conștienți însă că un virtuoz jucător de baseball trebuie să dețină o excelentă pregătire fizică generală, o infinită rezistență, cubanezii se inițiază paralel în atletism. Iată de ce disciplina care i-a creat lui Figuerola un adevărat mit ocupă — ca număr de practicanți în competiții — locul nr 1: peste 400 000, dintre care mai bine de jumătate sînt elevi. Alte cîteva date statistice: șahul cu o cifră care depășește 200 000 (mai bine de 40 000 școlari), handbalul — 40 000, baschetul — 55 000 (42 000), boxul — 18 000, ciclismul —

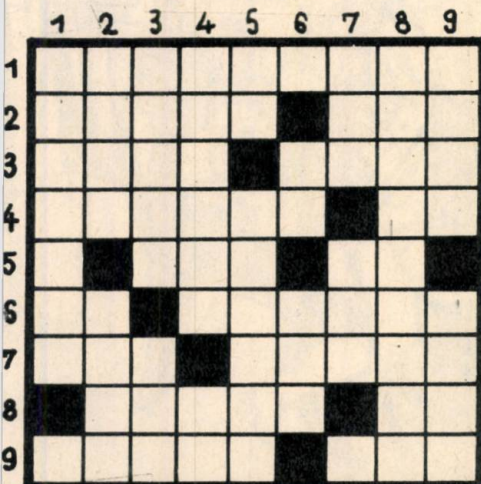
14 000 (8 000), tenisul de masă — 180 000 (43 000), natația — 35 000 (23 000), voleiul — 93 000 (22 000), tirul — 53 000 (13 000), baseball — 161 000 (42 000), fotbal — numai în școli — 62 000. În total, în Cuba se practică un număr de 31 sporturi.

Toți cubanezii își vorbesc cu mîndrie de rezultatele lor la Olimpiadă, la Jocurile interamericane. Nu uită însă să te facă să înțelegi că anul 1968 n-a însemnat decît începutul ofensivei în sportul de performanță. Există convingerea unanimă că 1972 va aduce mult

mai multe succese, afirmarea și mai puternică pe plan sportiv a acestei țărișoare din Marea Caraibilor.

Ceea ce favorizează un asemenea flux fantastic spre calitate — în același timp cu o mișcare sportivă de masă reală, vie, impresionantă — este și existența a numeroase instalații sportive — stadioane, piscine, săli de sport, complexe sau microcomplexe sportive. Nu am în vedere școlile sau universitățile, care se bucură de o dotare la nivelul unui institut specializat, ci o prezență vizibilă a unor amenajări sportive peste tot, la orașe și în mediul rural, printre blocuri, printre plantații, în vecinătatea falezelor, la umbra arborilor de ședra, pretutindeni. Sînt amenajări sportive care poartă amprenta efortului fiecărui cubanez. Cred că în materie de sport, campania de astfel de amenajări ocupă locul 2, după «zafra», marele efort al acestui popor de a câștiga bătălia aspră cu trestia de zahăr, recoltarea celor 10 milioane, moment de cotitură economică și implicit socială în viața acestui popor. În această bătălie în marș poporul cubanez își păstrează un permanent optimism. Desigur și pentru că, așa cum a ținut să remarce cu toată convingerea unul din amicii mei din Havana, «Cuba no esta sola!»

Șah
mat

ORIZONTAL: 1. Artificii create pentru apărarea turnurilor... 2... Și altă formă tot pentru apărare. — Caracterizat prin mișcări rapide... 3) ...Și asta la fel. — Teren șahist. 4. Atinse într-un final oarecare. — Pion 2—4! 5. Ca aici mai rar. — Finalul unui nebun! 6. Mat în extremis! — Un nebun în poziție de atac 7. Se găsește în pat. — Slujitori din țara șahului. 8. Loc propice pentru evoluția calului. — Turn 1 — Damă 3! 9. Intră în atingere directă cu patul. — În materie de șah, e o capacitate.

VERTICAL: 1. Leagă șahul de mat. 2. Partenerul unei dame. — Mersul calului. 3. Dau dispoziție cu privire la consolidarea turnurilor cu situație periclitată. — Zgomot produs de o «piesă» neagră! 4. Imagine de nebun. — Pete 5. Final a la Paulsen! — Damele care îi dau gata pe regi. 6. Remiză în centru! Prima în finale! 7. A face mat printr-o întrebuintare serioasă. — Exprimă o mișcare alternativă. 8. Nu e un cal oarecare. 9. O țară în care toți locuitorii cunosc șahul. — Din cauza lui se fac crize de șah.

UN NOU STIL LA SĂRITURA ÎN LUNGIME

Atunci cînd cu cîțiva ani în urmă Dick Fosbury s-a prezentat la primele concursuri, nimeni nu i-a întrezărit un viitor... Tot astfel, probabil că mulți vor zîmbi privind schița de mai jos. Și totuși, cine știe! Dar iată despre ce

este vorba. Un antrenor al Universității din Oregon (S.U.A.) Jim Wilson, a elaborat un nou stil de săritură în lungime. Iată cum îl prezintă însuși antrenorul:

«Executînd bătaia și desprinderea de pe prag sportivul se deplasează — la început — pe o traiectorie obișnuită pentru săriturile în lungime. Apoi, în loc să se incline înainte, el se apleacă brusc înapoi, întorcîndu-se, în același timp, în aer cu 90 de grade. Aterizarea este efectuată asemănător cu căderea unei sulite».

Experimentarea stilului a dus la îmbunătățirea rezultatelor cu cîțiva zeci de centimetri.

șahul și mașina

va fi un robot supercampionul
tablei cu pătrate albe și negre ?

- SPASSKI și TAL răspund: «NU!»
- BOBBY FISCHER: «Poate că omul va deveni o mașină?»
- NAJDORF: «Orice este posibil»
- DR. MAX EUWE: «Computerul poate fi de ajutor jucătorului de șah. Nimic mai mult!»

Valeriu CHIOSE

Pe la jumătatea secolului al XVIII-lea, la Viena, un inventator de origine maghiară, F. Kempelen, crea un automat capabil — după afirmațiile părintelui său — «să joace șah fără greșală și să învingă pe oricine ar cuteza să i se așeze în față».

Vestea a produs, fără îndoială, senzație, mai ales că în jurul puterii de analiză a șahiștilor și a măiestriei lor de a calcula zecile de mutări și sutele de variante, s-au purtat totdeauna discuții aprinse (mai ales în lumea profanilor șahului), s-au făcut exagerări, au fost inventate legende.

Mecanismul gândirii șahiste este unul cu totul particular, absolut aparte și diferite categorii de oameni și l-au revendicat.

S-a spus, de pildă, că acest joc are mari afinități cu matematica; alții l-au plasat exclusiv în domeniul memoriei sau al inteligenței; în sfârșit, unii l-au socotit, pur și simplu, un har, ceva înăscut, genetic, ca talentul de a picta, de a scrie versuri sau de a compune muzică.

Asimilat științelor, artelor, sportului, avînd — probabil — din toate câte puțin, șahul nu și-a dezvăluit nici pînă astăzi integral misterele, lăsînd să planeze asupra sa o undă romantică de incertitudine.

«Ce este șahul, — a fost întreat marele campion Emanuel Lasker, matema-

tician și filozof în viața de toate zilele, știință, artă, sport»? Lasker a răspuns: «Șahul este lupta!» Și, pînă acum, pare să aibă dreptate.

Guvernat de reguli foarte precise, excluzînd — teoretic cel puțin — hazardul, șahul a creat tentația de a fi «mecanizat». Cum spuneam, în 1769, apare Automatul lui Kempelen, cu care creatorul său întreprinde lungi turnee, obține victorii spectaculoase în demonstrațiile susținute (în general contra unor jucători de calificare mai slabă), cîștigă mulți bani.

În 1809, la Schônbrunn, Automatul susține o partidă cu Napoleon Bonaparte, imortalizată într-o frescă celebră, și-l învinge astfel pe împărat:

ALB: Napoleon NEGRU: Automatul

1.e4.e5, 2.Df3 Cc6, 3.Nc4 Cf6, 4.Ce2 Nc5, 5.a3 d6, 6.0—0. Ng4, 7. Dd3 Ch6, 8.h3 N:e2, 9D: e2cf4, 10.De1 Cd4, 11. Nb3 C: h3+, 12. Rh2 Dh4 și albul a cedat peste cîteva mutări.

Prin 1930, taina Automatului a fost descoperită: *înduntru se ascundea un om care comanda mutările și interesul față de el a dispărut.*

CIBERNETICA LA TABLĂ

Dar iată că mult mai aproape de zilele noastre, în anii tulburători ai unui pro-

gres tehnic vertiginos, în condițiile cînd știința făcea, zi de zi, pași uriași spre cunoaștere și perfecțiune, în zodia miraculoasă a ciberneticii, valul a ajuns și pe tărîmul pînă atunci calm al sportului.

Computerul a devenit la ordinea zilei, a fost chemat să dea pronosticuri, să stabilească ierarhii, să reconsidere decizii date în meciuri disputate cu zeci de ani în urmă. Computerul a detronat campioni, prin intermediul lui s-au putut «întîlni» Joe Louis cu Cassius Clay și Jack Dempsey cu Sonny Liston!...

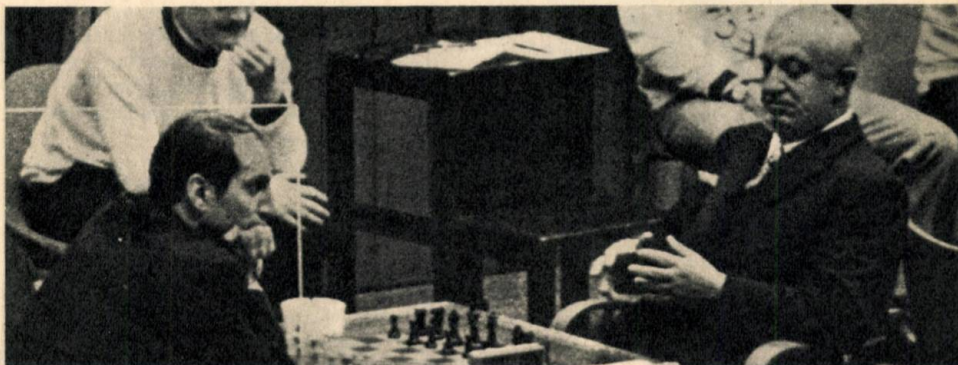
Semiconductorii au stabilit cu precizie cu mult înaintea C.M., cui îi va reveni pentru totdeauna mult rîvnita «Zeită de aur», Cupa Jules Rimet.

Dar, și nu este nimic de mirare în aceasta, cel mai puternic și direct vizat a fost șahul.

Lumea pestriță și pitorească a acestui joc a fost amuzată să afle, prin intermediul mașinii electronice (dresată în mod special pentru aceasta) cum s-ar fi soldat un meci între Alehin și Morphy, dacă Tal l-ar fi putut învinge pe Lasker, iar Capablanca ar fi fost pentru Spasski un adversar mai dificil decît Petrosian.

Dar, invadînd șahul, cibernetica nu s-a oprit la aceste simple speculații. Și iată că roboții au fost învățați să joace! S-a organizat, dacă memoria nu ne înșală, chiar un meci U.R.S.S.-S.U.A. între computere.

Senzație! Napoleon pierde bătălia... șahistă au auro-matul lui Kempelen sub privirile stupefiate ale suitei sale.

Mihail Tal și Miguel Najdorf, adversari și prieteni. Jocul și causeriile lor sînt la fel de scilipitoare și de spirituale.

«Să mut dama?... Să mut turnul?... Bobby Fischer, în două ipostaze caracteristice, analizând, căutînd, găsind!

În împărăția fără frontiere a Caisei apăruse un personaj insolit. Pe Terra șahului au coborît marțieni, eroii lui Wells sau Capek. Prieteni sau dușmani? Aceasta este întrebarea!

Boris Vasilievici Spasski, liderul eșichierului mondial crede cu un realism romantic în tinerețea veșnică a luptei de pe tabla cu patrate albe și negre.

ȘI ACUM, ANCHETA

În primăvara acestui an s-a adunat la Belgrad elita mondială a șahului. În sala Palatului Sindicatelor s-a desfășurat epocalul meci U.R.S.S.-Echipa Lumii, încheiat cu scorul de 20 1/2—19 1/2 în favoarea formației sovietice. Înaintea începerii lui, un computer indicase victoria echipei Uniunii Sovietice la 3 puncte. Computerul se înșelase!

Și iată-ne lansînd cîtorva dintre participanți întrebarea din titlul acestui material: OMUL SAU MAȘINA.

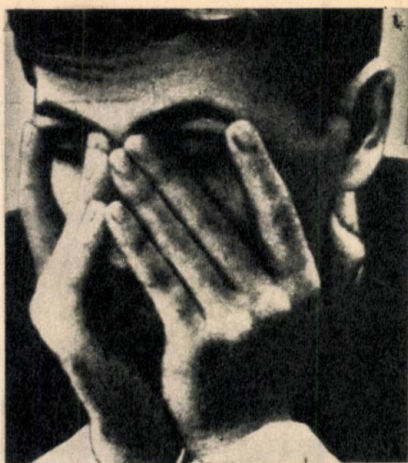
În cafeul elegant al hotelului «Metropol», stăm de vorbă cu MIHAIL TAL. Fostul campion mondial, unul dintre cei mai mari magicieni ai combinației, este — în ciuda figurii sale mefistofelice — un om încîntător, de un spirit scilpitor, posesorul unei replici pe care ar invidia-o și un... floretist.

Spune Tal:

— Omul va accepta oricînd că mașina este mai precisă și mai rapidă decît el, dar nu va fi niciodată de acord că îl întrece în inteligență. Șahul și-a cucerit uriașa lui popularitate și prin caracterul emoțional pe care îl prezintă o partidă. Dar ce emoție poate provoca confruntarea dintre doi roboți inerti.

Să presupunem, prin reducere la absurd, că un computer, analizînd pînă la capăt miliardele de variante de pe tablă (ceea ce teoretic este posibil) va stabili o «partidă ideală». Va decreta, de pildă, că a muta pionul din fața damei și nu a regelui este o erezie? Dacă așa ceva se va întîmpla cît voi mai fi în viață, atunci declar solemn că nu-i voi mai reciti pe Pușkin și Goethe

ci voi căuta în librării numai versuri scrise de mașini electronice!...

Apăsător de povara coroanei șahului, BORIS SPASSKI (cărui autorul acestor rânduri îi lua acum 17 ani primul interviu, la București, când debutantul la un mare turneu internațional era timid și stângaci) își gândește mult răspunsul, ca și cum ar trebui să facă o mutare hotărâtoare. Nu mai îndrăznesc să-i spun simplu Boris, ci mă adresez cu formula rusească de condescendență, Boris Vasilievici. Iar campionul mondial îmi răspunde în aceiași termeni, cu Valeri Dimitrievici. Sorbim agale dintr-un excelent coniac sîrbesc și primul jucător al lumii începe:

— Mișă Tal a tratat chestiunea puțin romantic, așa cum face totul în viață.

O fotografie istorică: Aleksandr Alehin, super-campionul (stînga) și Max Euwe înaintea dramaticului meci din 1935, cînd rusul avea să-i cedeze, pentru doi ani, olandezului coroana șahistă supremă.

Ceea ce nu înseamnă că raționamentul său ar fi lipsit de logică.

Personal cred în viitorul ciberneticii, dar n-am să mă împac niciodată cu ideea că un astfel de obiect creat de mîna omului ar putea face ceva mai mult decît să-l ajute pe om. Cu alte cuvinte, să-l înlocuiască. Altfel, dînd curs unor fantezii s-ar putea ajunge la concluzia că peste ani și ani, nu știu cîți, mașina va ajunge să gîndească, să creeze și să iubească în locul nostru. Ei bine, atunci nu va mai fi nevoie de oameni.

Intervine NAJDORF, cu spiritul său mereu nealterat:

— Aș dori să trăiasc în această societate ideală.

Spasski continuă:

— Mașina calculează, dar nu gîndește; mașina dă răspuns, dar nu oferă soluții; chiar dacă am crea mașinii o inimă perfectă ea nu va trepida niciodată...

Spasski se dezlănțuie:

— Marele defect al mașinii îl constituie...precizia și logica ei. Or, șahul, ca să mă refer la cazul în speță, cultivă deseori absurdul. Spre pildă: acest joc are o serie de principii generale unanim recunoscute și profund studiate. Dufresne și apoi Tarrasch au pus ordine în ele așa cum Beethoven a făcut-o cu portativul. Astăzi știe și un pionier că în deschidere trebuie să-ți dezvolți piesele cît mai repede, să ocupi cîmpurile centrale, ca perechea de nebuni este o forță, iar o majoritate de pioni pe aripa damei poate fi decisivă. Mașina va respecta riguros aceste principii, nu se va abate de la ele. Mașina ignorează excepțiile, pentru simplul motiv că-i este frică de excepții.

Imi amintesc o paruză a lui Alehin, jucată în 1921 contra lui Rubinstein, la Haga. În primele 13 mutări Alehin a făcut patru cu pionul «c», trei cu pionul «h»

și patru cu nebunul, ajungînd la o poziție cîștigată.

Cum ar fi putut cel mai perfecționat computer să calce cu atîta sînge rece evanghelia șahului?

Să vedem acum care este părerea lui BOBBY FISCHER, acest rebel al șahului.

— Iată un lucru la care n-am avut timp să mă gîndesc. Și cred eu că nici nu merită. Poate că urmînd dezvoltarea firească a lucrurilor omul însuși va deveni o mașină. Cunosc persoane care înmulțesc — cu viteza unui calculator — două numere de cîte cinci cifre fiecare. Și cine știe ce surprize ne va mai rezerva viitorul.

Dar, în materie de șah a socoti numai nu este de ajuns. Mai trebuie ceva. Ce anume? Ei, asta aș vrea să știu!...

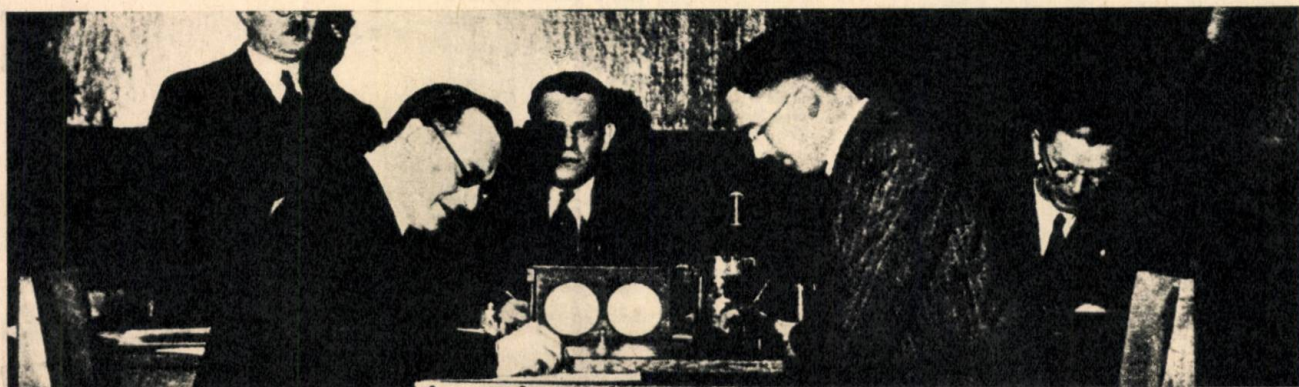
— Mașina a desființat teoretic jocul de șah (dame), spune Najdorf. Dar acesta este mult mai geometric și mai matematic decît șahul. Poate că va veni și rîndul sportului nostru. Oricum, conchide simpaticul argentinian, aș fi fericit să ajung vremea cînd vom juca împotriva mașinilor. Pentru simplul motiv că roboții nu... fumează.

În încheiere îl consultăm pe dr. Max Euwe, fost campion mondial, astăzi profesor la catedra de cibernetică a facultății din Hilversum.

— Subscriu la primele două păreri, cele ale lui Tal și Spasski.

De altfel, nici nu-i măcar în scopul ciberneticii să fabrice campioni mondiali de șah. Computerele au de rezolvat lucruri mult mai utile. Dar, mașina de calculat poate veni serios în ajutorul sportului minții, furnizîndu-i date, statistici și concluzii, la stabilirea cărora s-ar pierde altfel foarte mult timp. Cred că este un scop suficient de util și de nobil.

Să lăsăm, totuși, fantezia să zburde. Altfel, viața ar fi uscată și neinteresantă.

Confortul spiritual - problemă rezolvată

Biblioteca MILCOV

Biblioteca DANA

Ce reconfortare poate fi mai agreabilă, după un sever antrenament sportiv, decât lectura unei cărți, pe aceeași «lungime de undă» cu dispozițiile dv? Și încă în condiții de confort și civilizație!

Este știut doar că în epoca noastră, caracterizată printr-o acută criză de timp, oamenii tind să-și asigure în intimitatea și liniștea locuinței nu numai confortul fizic ci și pe cel spiritual.

Pentru aceasta, e de ajuns să ne amintim că vechii greci au creat nu numai stadioanele și jocurile sportive, ci — în marea lor pasiune pentru comorile de artă, știință și literatură, o noțiune care astăzi, după milenii, este prezentă pe toate meridianele și paralelele planetei: bibliotecă. Compus din *biblion*, carte și *theke*, dulap, acest cuvânt poate fi auzit precutindeni, fie cu înțeles de obiect pentru păstrarea cărților, fie cu cel de așezămint de mari proporții dar cu aceeași nobilă menire, indisolubil legată de progresul și civilizația omenirii.

Este adevărat însă că, cu toată vocația ei pentru cultură și cu toată grija de a păstra, fie în locuințe, fie în biblioteci publice, papirusurile, tăblițele de ceramică, pergamentele, lumea veche nu avea noțiunea multifuncționalității.

Or, dimpotrivă, omul modern se preocupă intens să dea fiecărui obiect din locuința sa cele mai diferite întrebuințări, pentru a-și asigura un confort multilateral, fără sacrificii de spațiu, fără eforturi suplimentare, chiar automat dacă se poate.

Acestea au fost și preocupările întreprinderilor Ministerului Industriei Lemnului atunci când, din dorința de a vă oferi noi posibilități de amenajare a «spațiului cultural» din apartamentul dv., au creat și lansat în fabricație pe scară largă bibliotecile cu caracter multifuncțional MILCOV, DANA și DOINA.

Biblioteca MILCOV este compusă din 5 corpuri de construcție și utilități diferite: vitrină cu geamuri culisante; dulăpior cu nișă și două sertare; dulăpior cu uși culisante, bar și nișă, dulăpior cu masă rabatabilă, foarte practică pentru servit sau pentru scris, toate putându-se combina și aranja după gusturile și necesitățile dv., fie de-a lungul unui singur perete, fie — prin separarea, alăturarea sau suprapunerea corpurilor — în orice altă parte a camerei și în orice formulă, oricât de fantezistă.

Biblioteca DANA, realizată din 7 corpuri modulate, reprezintă pur și simplu chintesența modernității în acest domeniu.

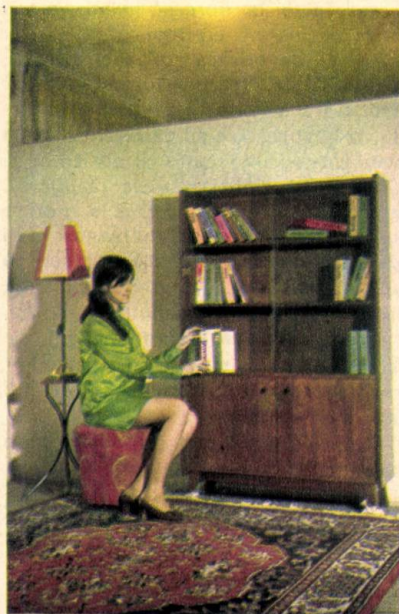
Imaginați-vă câte combinații se pot face prin simpla separare sau alăturare a modurilor, ținând seama de componența acestui frumos ansamblu: etajeră pentru cărți, cu 6 compartimente; vitrină cu compartiment bar și două despărțituri pentru cărți; un corp cu patru compartimente pentru cărți și patru sertare; un corp cu spațiu suficient pentru păstrarea costumelor de haine, închis cu două uși, având și o nișă la partea superioară; încă o vitrină cu geamuri culisante, nișă pentru radio, pik-up sau magnetofon și un compartiment interior cu două uși; de asemenea, un corp superior-etajeră cu două compartimente spațioase, la acestea adăugându-se și un corp superior cu două uși glisante.

Oare ce și-ar mai putea dori cineva pentru confortul spiritual în locuință, pentru comoditatea unei vieți reconfortante și agreabile, după încordarea fizică și nervoasă a luptei de pe stadion?

Pentru spații mai restrânse, întreprinderile MIL vă oferă o soluție simplă, dar mai puțin practică și estetică: biblioteca DOINA, deosebit de recomandabilă mai ales pentru camerele de tineret, fiind dimensionată economic și foarte rezistentă.

În orice caz, fantezia, eleganța și ingeniozitatea cu care au fost concepute și realizate aceste biblioteci, structura și aspectul lor atragător sînt atât de evidente încît aprecierile de care aceste produse ale fabricilor MIL, în țară și peste hotare, sînt pe deplin meritate.

Procurându-vă un MILCOV, un ansamblu atât de complex cum este DANA sau fie numai o bibliotecă DOINA, veți introduce în locuința dv. nu numai un mobilier util și elegant ci și acea notă de confort și civilizație caracteristică secolului nostru.

Biblioteca DOINA

F. ZELENIN

Soarele palid al sfârșitului de vară ne mingia cu razele lui încă blinde, raze de bun-rămas. Ședeam tăcuți în tribuna goală, în fața pistei de zgură ce încadra dreptunghiul de gazon al terenului de fotbal.

Principalul eveniment sportiv al anului, Jocurile Olimpice, încă nu se consumase, dar pentru el totul era sfârșit. Nu fusese selecționat în echipa olimpică. Nu mai făcea parte din reprezentativă; acum își aparținea numai sie însuși. Știu, ar fi urut să-mi aparțină și mie, vechiul său antrenor, dar se simțea stinjenit, chiar vinovat, pentru că în ultimul an preferase un alt antrenor, unul celebru...

Și iată-l acum aici, în orașul său natal, pe stadionul său, alături de mine. Tăceam amândoi. Fiecare se retrăsese în

tăcerea lui. Știu că îi e greu, îl înțeleg. Îl înțeleg pe sportivul învins și mă simt atras spre el. Așa cum medicul se simte atras de bolnav, avocatul de cel năpăstuit. Nu-mi plac antrenorii care nu se pot abține să nu explodeze în expresii tari și reproșuri când discipolii lor înregistrează un eșec. Dacă pe învingător îl întâmpină, pe linia de sosire, reporterii, pe învins trebuie să-l întâmpine antrenorul.

Tăceam, pentru că nu voiam să încep eu primul.

— S-a sfârșit! S-a dus dracului totul! izbucni el.

Mă așteptam la orice, ba chiar îmi închipuiam cam ce avea să spună, dar mărturisesc că nu credeam că o să aud ceea ce am auzit. În primul moment am urut să mă ridic și să plec, fără a-i spune nici un cuvânt — ce nevoie mai are

de antrenor un om care nu mai vrea să alerge? — dar am căutat să mă stăpinesc. M-am uitat la el și privirile noastre s-au întâlnit. A zîmbit.

— De ce ai mai venit pe stadion și stai aici, lângă mine? Nu, nu te gonesc, dar oricum...

— M-am obișnuit, mă atrage! Altundeva n-am unde să mă duc...

— Te atrage, zici? Nu-mi pot închipui ca niște dezertori să se simtă atrași înapoi pe cimpul de luptă.

— Eu dezertor?! Dar știi dumneata că, acolo, m-am simțit pur și simplu strivit? Nu mai eram în stare de nimic și n-am alergat nici pe jumătate din cât trebuia să alerg... Asta e! Mi s-a făcut lehamite! Pînă cînd să tot alergi așa pe pistă și pe drumuri? Am oșos să tot adorm și să mă trezesc stăpînit de același gînd: cît am alergat și în ce timp? Mi-ajunge, sînt sătul pînă-n gît!

— Și asta o spunea un elev al meu! Mai mare rușinea! Poate nu toți discipolii mei devin alergători buni dar îmi închipuiau că toți devin oameni căliți. Și uite că el... Nu, nu se poate!

— Taci! Nu cred! Tu ești mai bun decît ai vrea să mă lași să cred cu cele ce-mi îndrugi acum. Îți trebuie o scuturătură bună, ca să te regăsești. Dacă nu crei să devii un om mort pentru toate astea — și zicînd așa, am cuprins cu o

mișcare a brațului tribunele, pista, sectoarele, terenul de fotbal — ascultă-mă cu atenție!

Și după o pauză:

— Azi și mîine faci o alergare ușoară. Poinține alergi maratonul, aici, pe stadion. Asta-i tot! Să te pregătești!

Mi-a întors o privire nedumerită. Și deodată buzele lui au prins să murmure:

— Peste o sută de ture! Să-nnebunești!

— Osută cinci și jumătate! Și nu e de loc nevoie să innebunești! Vezi să alergi cît se poate mai rapid!

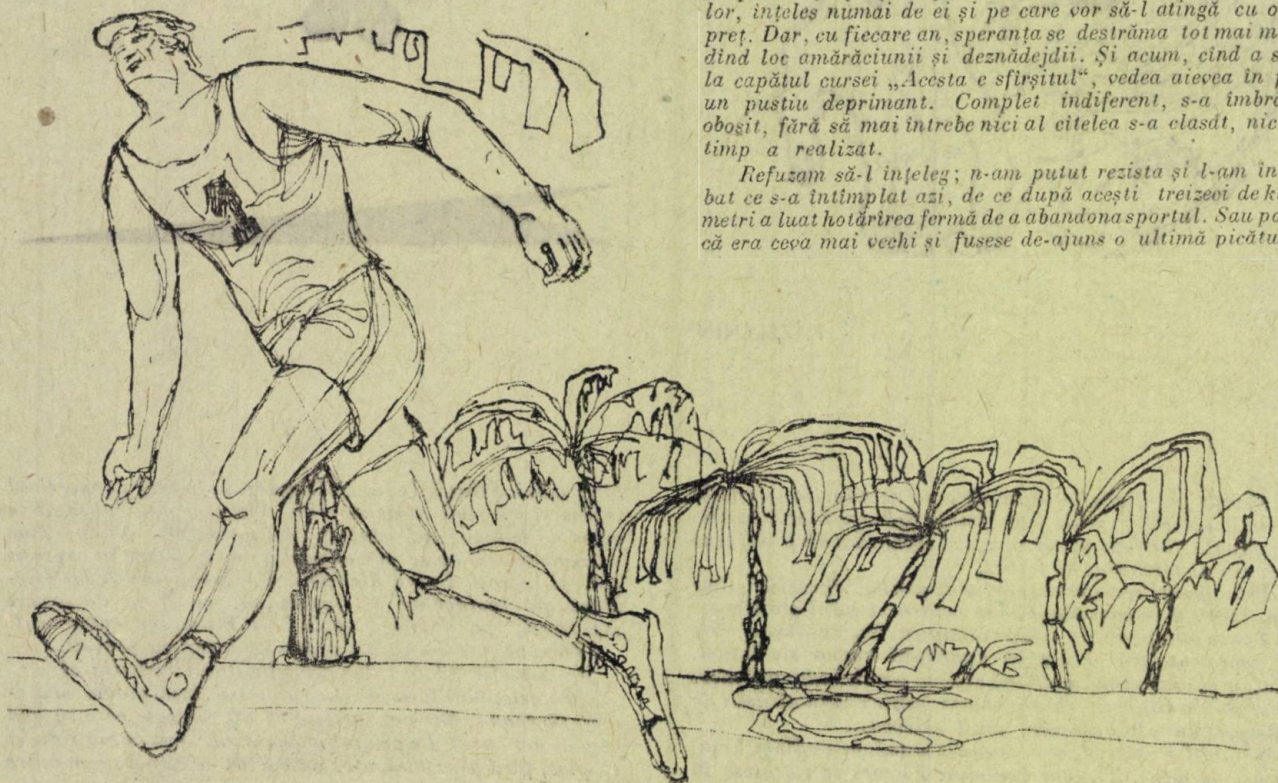
...Pășeam agale, căleind pe covorul de frunze veștede. Covorul de frunze foșnea. Mirosea a jilao, a iarbă putrezită și încă a nu știu ce... aștător. Privirea îmi rătăcea pe mulțimea de culori și nuanțe, de la brun închis pînă la un verde aprins, cu totul surprinzător la vremea asta.

Mă lăsam dus de gînduri, cînd deodată, din cămările memoriei au răsărit amintiri aproape date uitării dar care acum, îmi sînt tot mai dragi. Aducerile aminte m-au întors într-o altă toamnă, la un alt alergător.

— Acesta e sfîrșitul! a zis el, trăgîndu-și anevoie răsufarea la capătul unei curse de treizeci de kilometri. Am treizeci și șapte de ani, mi-ajunge. De douăzeci de ani adorm oșos de atîta alergare, iar dis-de-dimineață, de cum mă trezesc, îmi pun treningul și iar alerg...

Acea mulți cunoscuți, dar prieteni se pare că nu avea. Am impresia că era un însingurat, ca toți oamenii care și-au propus un țel profund personal, cu un sens adînc, drag numai lor, înțeles numai de ei și pe care vor să-l atingă cu orice preț. Dar, cu fiecare an, speranța se destrăma tot mai mult, dînd loc amărăciunii și deznădejzii. Și acum, cînd a spus la capătul cursei „Acesta e sfîrșitul”, vedea atîtea în față un pustiu deprimant. Complei indiferent, s-a îmbrăcat oșos, fără să mai întrebe nici al cîtelea s-a clasat, nici ce timp a realizat.

Refuzam să-l înțeleg; n-am putut rezista și l-am întrebat ce s-a întîmplat azi, de ce după acești treizeci de kilometri a luat hotărîrea fermă de a abandona sportul. Sau poate că era ceva mai vechi și fusese de-ajuns o ultimă picătură?

ginduri. Vedeam că nu voia să evite un ră-
săcit. Acesta nu era chiar atât de simplu. În sfârșit
leles îndată încotro bate, dar l-am lăsat să

A rămas pe
puns, dar tu
vorbea
am jucat un rol pe care mi-l imaginam
multe subiecte, dar fiecare se sfârșea cu
ri competiții. Bunăoară, când alergam
cul dimineații îmi zugrăvea în imaginație
noaptea de Anul Nou, de la Sao-Paulo.

ci zăpada din jur, nici promoroaca de
turi. Importă nu ceea ce e la exterior,
ru. Or înlăuntru mi se încăpăiau forțele,
a Brazilia însoțită unde, la acea vreme, vara
indemnă. „Înainte, înainte! Tine cadența!
răbd și mîne toate zărele cor vesti lumii că am
Eu, primul dintre ruși! Nici chiar Kuț-n-a putut s-o
pe cînd eu am cîștigat aici!” Această naică autoîn-
care mă ajută să-mi adun forțele ce îmi mai rămăseseră
și să mai acopăr doi kilometri, pe cînd lumina palidă a feli-
narelor înșirate în lungul șoselei mi se înfățișa ca scelipirea
reflectoarelor companiilor de cinema și televiziune. Vara,
pe stadion, cînd alergam bunăoară cinci sau zece kilometri,
jocul imaginației mă ducea pînă acolo încît uneori vedeam
atîcea înaintea mea silueta „lui”. Angajam cu el o subtilă
luptă tactică, uztîndu-l cînd eu un ritm susținut și uniform,
cînd eu scurte accelerații, pînă cînd mă istoveam eu însumi
în așa hal că gîndurile ce mă frămîntau mă lăseau indiferent
și de fiecare dată fugeam de aceste gînduri. Iar cînd ajungeam
la ultimul tur și unul din judecătorii de la sosire striga
„Ultimul!”, în urechi îmi stăruia bătaia clopotului și vîie-
tul uriașului stadion. Simțeam o furnicătură în spate și mi
se încordau nervii, ajutîndu-mă să-mi adun ultimele puteri
ca să mă detașez de „marii” mei adversari. Și dacă cineva m-ar
fi convins că toate acestea sînt numai rodul închipuirii mele,
n-aș mai fi putut face nici un pas și m-aș fi prăbușit pe zgura
pistei. Și așa mereu... Ceea ce mă susținea și mă salva era
forța misterioasă a imaginației. Dar de la o vreme și, mai
ales azi, n-am putut să-mi forțez imaginația mai mult de o
oră și jumătate. Negăsind o confirmare reală, fantazia m-a
părăsit. Alergam ca și cînd aș fi săvîrșit un ritual fără rost.
Nu vedeam nici pe Feodosie Varin, nici pe Alain Mimoun.
Lîngă mine se aflau niște tineri bălani în maiouri decolo-
rate, cu teniși în picioare. Îmi era absolut indiferent dacă
am să-i depășesc sau nu. Or, cînd pune stăpînire pe tine
indiferența, e semn rău. În locul tulburătoarelor vedenii sim-
țeam o durere, în locul freamătului triumfal se aduna în
mine o stare de iritare. Starea aceasta a și trezit rațiunea rece.
Am înțeles că așa nu mai poate continua, că ceea ce fac eu
n-are nici un rost. Toate au un sfîrșit: mă plictisiseam să mai
alerg.

Iată ce a însemnat pentru el sportul, iată de ce făcea el
sport. Știu asta în mod cert, pentru că alergătorul acela am
fost eu însumi...

...Ne-am întîlnit a doua zi în zori. L-am sfătuit să alerge
dis-de-dimineață, cită vreme stadionul e pustiu.

Era o zi posomorită, cu nori de ploaie, dar era cald. S-a
echipat în tribună. Mai înainte de a-i da startul, l-am dus
la stîlpul de la capătul liniei drepte, de la sosire, am coman-
dat „drept!” și am ridicat sus de tot steagul roșu. La comanda
„start!” a strigat tradiționalul „Ura!” și, în echipamentul
drespăt călcat și cu o bonetă imaculată pe cap, a pornit.
Eu am apăsat pe cronometru și mi-am pregătit carnetul de
însemnări.

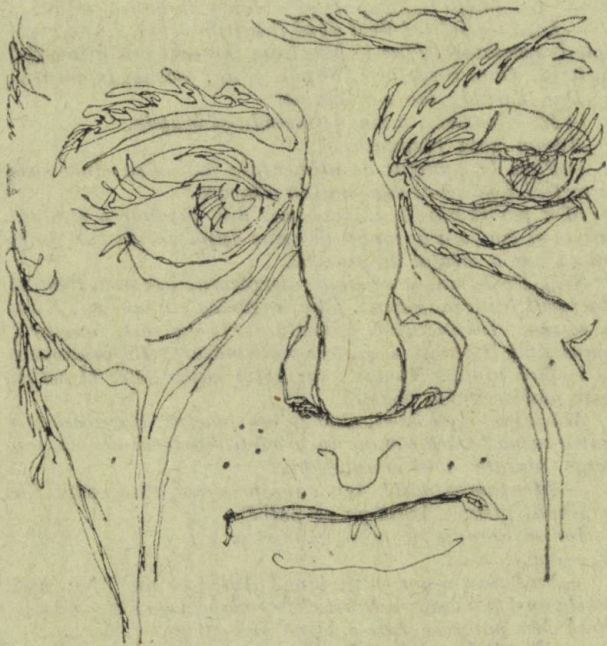
Ne-am propus ca el să acopere distanța în 2 ore și 21-22
de minute. Pentru asta, fiecare kilometru trebuie alergat

în 3 minute și 20 de secunde. La început, totul a mers bine.
Acoperea fiecare tur, fiecare kilometru, cu o regularitate
de metronom. Trei kilometri au fost parcurși în 10 minute,
cinci kilometri — în 16:40,0.

Mă uitam la el și în felul cum alerga era ceva ce nu-mi
plăcea, mă irita. Desigur că idealul e numai ceva imaginar,
dar poți să te apropii mai mult sau mai puțin de el. Se pare
că acolo, timp de un an a căutat să imite pe cineva, fără să
se gîndească dacă acel fel de alergare îi convine sau nu și
nimeni nu l-a corectat.

— Treizeci și trei și douăzeci și cinci! Minus cinci!
i-am strigat cînd a parcurs primii zece kilometri. Mi-a răs-
puns cu un ușor semn din cap și un zîmbet, semn că se simțea
bine.

Alerga cu multă siguranță. Imediat, la kilometrul 11, a
fost lichidată întîrzierea de cinci secunde și cursa s-a înca-
drat exact în grafic. Deocamdată treaba asta se făcea ușor.
Eu urmăream cronometrul și el știa durata fiecărui tur, a
fiecărui kilometru. Mai era ceva ce știa el. Știa că se apropie
implacabil de momentul cînd labela oboselii își cor înfige
ghearele în gîtul lui, cînd nu-și va mai putea desprinde pi-
cioarele de pistă, cînd durerea îi va toca suflatul sfîșiat și
trupul sfîrșit.

Dar la asta nu se gîdea. Cîmpul de acțiune al conștien-
tului nu e mare, el poate cuprinde la un moment dat o sin-
gură problemă. Pentru el important era acum să-și mențină
ritmul. Izbutea s-o facă și zîmbea...

Sîntem numai noi doi pe stadionul pustiu. El aleargă
și eu îl ajut de pe marginea pistei. Toată viața mea, afară
de un scurt răstimp de peregrinări, e legată de alergări. Am
fost nevoit să rătăcesc pe cărările întortochiate ale unor si-

tuajii dificile dar, pînă la urmă, m-am reîntors la îndelungă preferată. Mă simţeam atras cu putere de alergători, fără ei nu aveam ce face. Alergătorii îşi au lumea lor, lume pe care o poţi înţelege numai dacă pătrunzi pe dinăuntru ei.

Între timp, el acoperise douăzeci de kilometri. Îi urmăream atent mişcările cînd era pe linia dreaptă de pe partea opusă şi îi priveam faţa cînd trecea pe lîngă mine. Îmi era teamă să nu scap cîndva momentul cînd forţele normale ale omului vor începe să-l părăsească şi va trebui să-i „inoculez” prima porţie de doping psihologic.

— *Tuturor le e greu, tuturor! Uite înainte! Bikila! Abia mai respiră! i-am strigat, răscolindu-i conştiinţa epuizată atunci cînd am simţit că momentul acesta a sosit.*

Ştiam ce se petrece în el, la ce se gîndeşte. Voia să renunţe, să se oprească, să se trîntească în iarba jilavă a terenului de fotbal şi să scape de tot ceea ce îl chinuia.

Nu mi-a răspuns, dar după alt kilometru a început să se plîngă:

— *Am ameţit!... Capul! şi a dat o dată din mină.*

— *Lasă tocmelile! Vezi că ai intrat în oraş! Sint o mulţime de spectatori! Ține-te bine! am încercat să-i alimentez fantezia. Oare i-a folosit? Se pare că da: s-a mai înviorat...*

Dar cîrînd, iar s-a miuit.

— *Mi-e foame... a zis, desfăcîndu-şi braţele.*

Aveam gata răspunsul:

— *Pînă la punctul de alimentare mai sint cinci sute de metri! Las' că-ţi dăm noi de mîncare!*

M-a privit mirat. Eu am scos din buzunar o sticlăuţă turtită şi cînd s-a apropiat de mine după un alt tur, i-am dat să bea o soluţie de glucoză.

Ştiu cît de singur se simte alergătorul în cursă. Pustiul din jurul lui e indiferent. El e singur cu sine însuşi. E tot în acţiune. Instinctul de autoapărare îi cere să se oprească, bunul simţ îl opreşte să forţeze peste măsură. Raţiunea rece nu-i oferă nimic. Numai imaginaţia cîntăreşte il ridică peste mediocritatea noastră.

Mă uitam cînd la el, cînd la cronometru. Care din ei a luat-o razna? Oare rămîne în urmă alergătorul obosit, sau merge înainte acul implacabil?

— *Menţine ritmul! Acum începe cursa adevărată! Iar în gîndul meu: „Arată-ne ce poţi!”*

Iar se apropie de mine şi mîrlie:

— *Nu... nu...*

— *Nu? Sau n-am auzit bine? Adică ce nu? Nu mai Bikila nu-l mai vede pe Bikila! În cazul acesta e într-adevăr grav! Mă hotărîsc într-o clipă şi-i strig:*

— *Nu, Bikila nu mai e! A renunţat! A abandonat! Tu eşti în frunte!*

Pe faţa lui schimonosită de încordare a înflorit un zîmbet. Iar cînd i-am spus după încă un tur: „Ai un minut avans faţă de Sasaki, unul şi jumătate faţă de Clayton!” s-a înviorat şi a început să alerge ca un adevărat cap de pluton.

De fiecare dată cînd trecea prin faţa mea îl informam asupra situaţiei „cursei”.

— *Roelants s-a pierdut, Wolde se apropie de Clayton! Sau:*

— *Kihimara forţează ca să-l ajungă pe Wolde!*

Iar cînd i-am strigat „Lucrează cu braţele!” a întins într-adevăr pasul şi a început să-şi mişte-mai larg braţele.

— *Perfect! Ai un minut şi jumătate avans faţă de Sasaki.*
Prins şi eu de acest joc, era să uit să mai urc cronometrului.

Timpul... Timpul e necruţător cu alergătorul. Zecime de secundă se cîştigă neînchipuit de greu.

M-am deplasat cu cinci metri în întîmpinarea lui. 42 de kilometri, maratonistii aleargă nu 200 ci 195 de kilometri. Cînd a trecut pe lîngă mine, i-am strigat:

— *Au mai rămas cinci! Vezi că scoţi două şi douăzeci de cinci! E colossal!*

Aş fi vrut ca pe ultimii doi kilometri ai acestui maraton să-şi simtă şi să-şi guste forţa.

— *Mai ai patru! Şi ai cîştigat! E ceva fără precedent!*

S-a înviorat, ca şi cînd n-ar fi alergat peste patruzeci de kilometri. Numai faţa plină de sudoare, cozorocul şepcuţei, atîrnînd într-o parte, maioul, chiloţii şi picioarele înnegrite de zgură stăteau mărturie a drumului lung şi greu pe care îl străbătuse. Îmi dădeam seama că treaba s-a făcut şi eram cu adevărat bucuros, simţindu-mă părtaş la succes.

— *S-ar putea să scoţi un record mondial! Şi în sinea mea: „Păcat că la maraton nu se înregistrează recorduri mondiale; de fapt maratonul nu se aleargă niciodată pe stadion.”*

— *Mai ai două! Să le ții minte! E minunat!*

— *Dumnezeule, ce superb era pe aceste ultime două tururi! Lua de la viaţă ceea ce binemerita, ceea ce trebuia să-i dea pentru forţa şi dîrzenia lui. Era o sărbătoare a lui. Era un triumf al echităţii care are atît de rar de spus ultimul cuvînt.*

— *Ultimul! mergi frumos!*

Mi-a dat chiar o lacrimă. El, aproape a început să sprinteze. Aşa a şi încheiat cursa...

Am oprit cronometrul:

— *Două ore, douăzeci şi unu de minute, cincizeci de secunde! Foarte bine!*

...Mergeam pe pistă unul lîngă altul. El se sprijinea pe braţul meu. Îi simţeam respiraţia fierbîntă şi bătăile puternice ale inimii. După ce-şi mai trase răsufarea, spuse:

— *Da... Am mers bine!... Păcat că n-am făcut-o la un concurs...*

— *Să nu-ţi pară rău! Era necesar s-o faci şi așa!*

— *Pentru ce?*

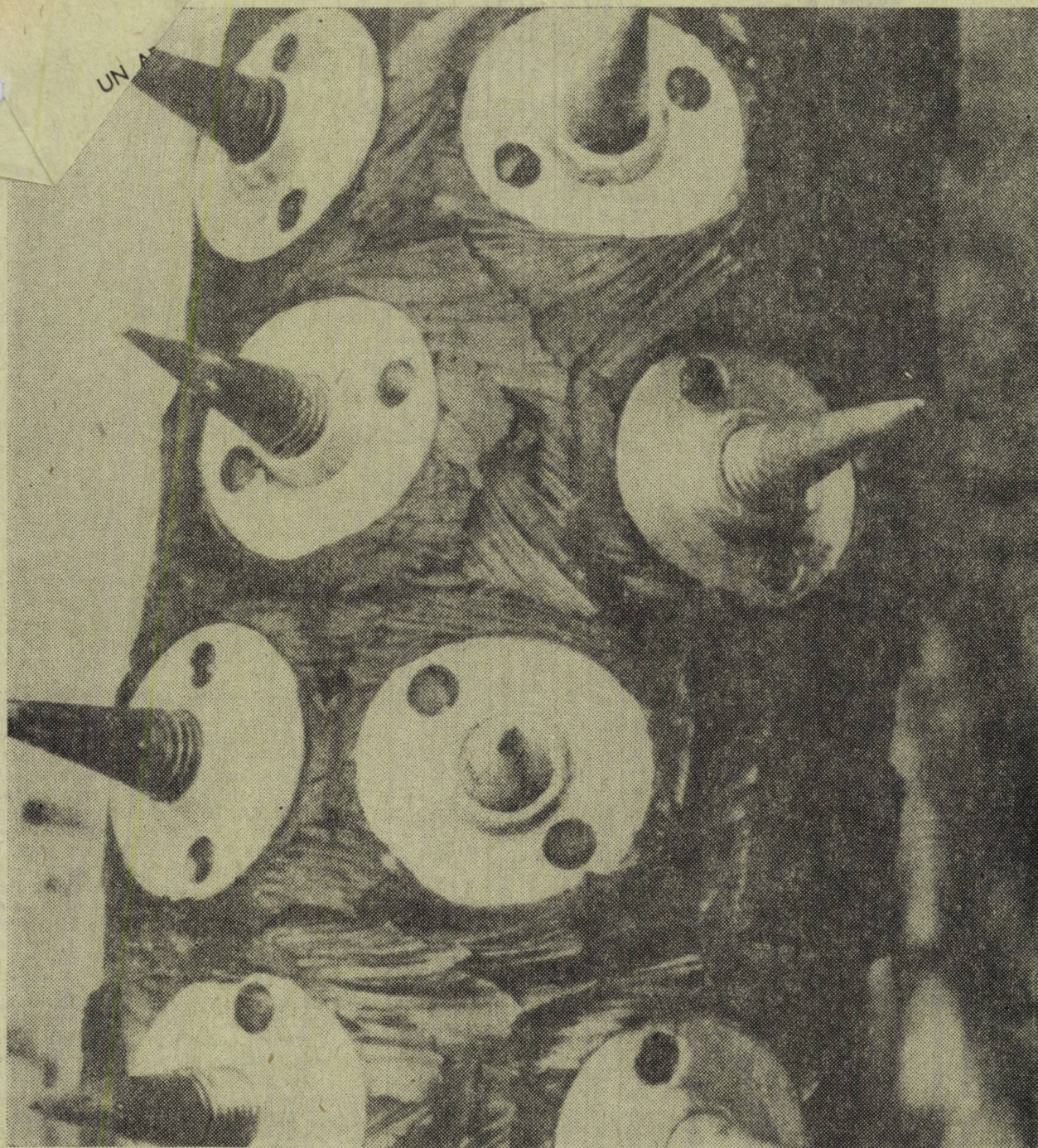
— *Ca să te regăseşti...*

În româneşte de Vladimir BLOCK

4?...

UN A

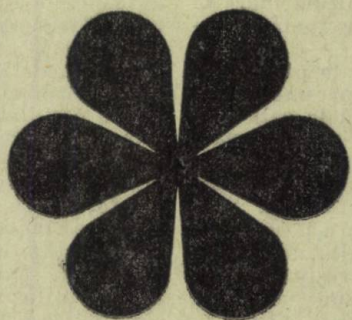
Nu. Așa arată anvelopa unei roți de motocicletă folosită în concursurile pe gheață!

CELOR CE NU LE MAI AJUNGE PREZENTUL

• Viața însăși este o performanță... • Performanța — unul dintre cele mai acaparante mituri ale societății moderne • În natație și atletism s-au produs miracole! • Debbie Mayer ar fi câștigat cursa de 400 m liber bărbați la Olimpiadele de la Helsinki și Melbourne • Johnny Weissmuller ar fi azi învins de o fetiță de 15 ani • 8,90 m — recordul lui Bob Beamon să fie oare prima performanță irepetabilă? • Matematica și performanțele sportive • Ce limitează capacitatea biologică a omului în sporturile de rezistență și viteză? • Sportivii nu vor mai concura umăr la umăr. Computerele vor înmagazina datele adversarilor și vor stabili pe învingător? • Ce câștigăm și ce pierdem dacă vom ajunge să prevedem performanțele sportive ale anului 2000? • Capacitățile fizice ale omului sînt limitate. Spre fericirea noastră cele morale, spirituale și intelectuale — nu • Va veni o vreme cînd recordurile atletice și nautice vor dăinui secole chiar! În sfîrșit, o recomandare absolut gratuită.

Romulus BALABAN

Civilizația modernă e compusă din numeroase realizări, însumînd, fiecare în parte, depășiri de proporții excepționale a stadiilor anterioare. Știința și mai ales tehnologia, în care tot avîntul primului termen a fost transferat în formule și mecanisme de înalt randament, determină fără întrerupere un flux de realizări la care omul modern gîndește numai în superlative. Niocîdată, ca acum, imbaul de fiecare zi n-a făcut altă uz de termeni limită. Viteza stăpînește peste tot: pe pămînt, în aer, în vid, în creier, generînd performanțe în stare să iniție aproape fără răgaz. Omul, aspirînd să încercească atleplanete și savantul coborît în labirintul infra-microscopic al substanței organice săvîrșesc altele și nimitoare performanțe. Mașinile electronice, în stare să efectueze milioane de operații pe secundă, ne violentează imaginația cu posibilitățile lor fantasmagorice. Gigantismul și miniaturizarea au de-

venit cele două dimensiuni extreme care supun totul. Zilnic aflăm despre lucruri sau despre descoperiri noi care fac extraordinarul să coboare printre noi sau ne ridică pe noi în cerul extraordinarului. Fie că ne dăm sau nu ne dăm seama, aproape totul în jurul nostru a devenit record și performanță. Din zona extravaganței, recordul și performanța au năvălit în zona necesității. Sintem exaltați sau timorați de ele. Copleșiți de importanța lor reală sau de cea numai atribuită acestora, recordul și performanța au devenit unul dintre cele mai subjugate mituri care domină rațiunea sau inconștientul omului modern. De este bine sau rău astfel, e greu s-o spunem noi și mai ales acum. Să lăsăm mai bine pe alții și posteritatea să judece.

Sportul, fenomen ce nu poate să lipsească din tabloul pe alocuri inteligibil, pe alocuri halucinant, al epocii noastre se închină și el Zeului Performanței. E unul din dumnezeii lui cei mai vechi. Sportul e poate întiul

templu în care s-a născut ideea de record și de performanță sau dacă nu întiul, poate unul din cele mai îndrăgite și mai frumoase, locul unde acest cult a ființat în mijlocul unei credințe cu strălucitoare nobilețe. De aici, presupunem că a și început zborul acestei idei, poposită ulterior și pe alte meleaguri în solul cărora s-a înfipt, prinzând rădăcini și modificându-se în funcție de felul diverselor structuri.

În perimetrul sportului, beția recordului și performanței e tot mai dulce resimțită, avînd un mecanism oarecum explicit, potrivit desigur, și pentru înțelegerea fenomenului general. Oamenii resimt necesitatea unei continuu mărturii despre lipsa de marginire a capacității lor creatoare, despre forța, despre capacitatea lor de autodepășire, de trecere dincolo de condiția lor eternă sau vremelnică. Curba tuturor realizărilor de excepție aprinde în oameni un orgoliu de nobilă esență, amplificînd continuu stima față de potențialul

polivalent al speciei. În nimbul care înconjoară mitul global al performanței își găsește adăpost și gustul contemporanilor pentru marile realizări ale sportivilor de elită.

Recordurile unui supercampion semnifică nu doar capacitatea omului ca entitate abstractă, ci și latentă existentă în fiecare dintre noi. Acea încercătură biologică și morală dormitindă care ar putea ajunge în stadiul evidenței, dacă individul ar urma calea unui antrenament oportun și sistematic. O împlinire rămasă în plan virtual, dar care ar putea deveni atribut vizibil dacă pină la o anumită vîrstă ne-am hotărî să ne lăsăm cuprinși de spiritul spartan al stadioanelor.

Pentru a netezi înaintarea în modesta noastră încercare de a clarifica cîteva laturi ale chestiunii recordului și performanței sportive ne vom opri puțin în dreptul unor date de reper. Ce s-a întimplat în ultimele decenii în lumea recordurilor? Natația și atletismul au fost, probabil, teritoriile cele mai cutremurate de explozia performanțelor. Iată cîteva date care te duc cu gîndul la miracol. În prezent, Debbie Mayer înnoată 400 m liber în 4 : 26,4. Cu această viteză de alunecare, Debbie Mayer ar fi reușit să cîștige cursa masculină de 400 m liber la Olimpiadele de la Helsinki (1952) și Melbourne (1956). Folosind stilul spate, Roland Mathes (100 m 57,8) s-ar fi clasat printre primii 3 concurenți în cursa de 100 m liber disputată la aceleași două ediții ale J.O. O fetiță de 11 ani, australianca Virginia Rikard înnoată 400 m liber în 4 : 44, 1. Cu această performanță copilul acesta ar fi cîștigat medalia de aur, cu 6 ani în urmă, la Olimpiada de la Tokio. Celebrul Johnny Weissmuller, primul om care a înnotat 100 m în mai puțin de un minut, n-ar putea să o învingă azi pe campioana europeană de junioare, Gabrielle Wetzko, o fetiță în vîrstă de numai 15 ani. În 1908, se înnota 1500 m în 22 : 48,4. În 1969, recordul mondial pe această distanță cobora la 16 : 04. Campionul mondial din 1908 ar fi ajuns la capătul cursei din 1969 după 6 : 44,4 în urma campionului mondial actual. Înnotătoarea australiancă Karen Moras străbate, în prezent distanța de 800 m în 9 : 03,7, în vreme ce în 1931 recordul mondial pe aceeași distanță era de 12 : 18,8.

În natație s-a ajuns la rezultate senzaționale nu atît pentru noi care le vedem și auzim așa de frecvent despre ele, ne mai constituind nici

rarității, nici excepții. Ele ar fi părut utopice celor de acum 2—3 decenii, convinși la vremea lor, așa cum crede la rindul ei fiecare generație, că s-a ajuns la limitele capacităților fizice ale omului.

În atletism evoluția performanțelor și recordurile pare la fel de deconcertantă pentru observatorul neinițiat în detaliile arsenalului pregătirii competitorilor. Dacă în 1912, suta de metri se parcurea în 10,6, astăzi cea mai bună performanță e 9,9. Luând în continuare drept ani de referință 1912 și 1969, recordul pe 400 m plat s-a ameliorat în acest interval cu 4,4 s, cel pe 800 m cu 7,6 s, cel pe 5000 m cu 1 : 20, cel pe 10 000 m cu 3 : 19,2. Se sare la înălțime cu 27 cm mai mult, la prăjină cu 1,38 m, iar la lungime cu 1,29 m probă în care prin acel zbor de 8,90 m a lui Bob Beamon se pare, după opinia multora, că s-ar fi realizat primul record athletic inepugnabil până la calendele grecești. Se aruncă greutatea cu 1,87 m mai mult, discul cu 12,42 m, ciocanul cu 16,24 m, iar sulița cu 28,68 m. Numeroase previziuni, chiar și dintre cele mai optimiste, au fost depășite, rare sînt recordurile cu o viață mai lungă, fiecare rezultat născător în prima instanță devine trambulina de pe care elitele stadioanelor pornesc mai departe. O frenezie, o voluptate de a stabili alte recorduri peste cifrele considerate intangibile a cuprins, se pare, toate vedetele sporturilor cu performanța riguros măsurabilă. Crescuți în spiritul unei competitivități acerbe, campionii sînt obsedați de performanța supremă spre care vor să accadă, indiferent cît de grea este munca și de severe privațiunile. Publicul a devenit, la rindul său, mare solicitator de recorduri proaspete. Vrea să fie uimit, surprins, vrea să fie martorul și contemporanul unor performanțe pe care cei dinainte să nu le fi atins nici măcar cu gîndul. Văzînd în ultima vreme atîtea somități sportive, publicul nu se mai recunoaște sensibil și nu mai poate fi mișcat decît prin expresii de viteză, forță sau rezistență mereu mai mari și dacă s-ar putea, irepetabile. Dar publicul și chiar unii dintre specialiști merg și mai departe. Nu le mai ajunge prezentul. Vor să devină și martorii viitorului. Vor să știe sau măcar să aibă o idee despre performanțele și recordurile sportive ale anului 2 000, de pildă, an luat ca linie de orizont în toate eseurile anticipative.

Opinii despre cît se va sări, se va arunca, se va alerga sau se va înota în viitor se emit, de regulă, în 3 moduri. Cel mai adesea o autoritate sau alta spune sau scrie... „eu cred că va fi așa și pe dincolo“... Procedul, subiectiv și arbitrar pînă-n măduva oaselor este gustat, pîcant, dar nu iese din aria noțiunii de suetă agreabilă.

Secunda modalitate de previziune a recordurilor sportive are un substrat matematic. Se apelează la cele două drepteclassice, trecîndu-se pe ordonată datele stabilirii recordurilor, iar pe abscisă valoarea lor. Se reprezintă, astfel, grafic prin desenarea unei curbe evoluția în timp a performanțelor la o probă sau alta, se obține valoarea accelerației creșterii recordului, echivalentă cu funcția vitezei de creștere a lui. Se ajunge în final la o lege de ameliorare, cu ajutorul căreia se poate afirma, cu oarecare aproximație, care va fi evoluția ulterioară a performanțelor în proba analizată. Procedul se impune indiscutabil prin rigurozitate, iar concluziile pe care le oferă sînt demne de respectul cuvenit datelor obținute cu instrumentul prestigios al matematicii. Unii autori care l-au folosit anticipă, de exemplu, pentru proba de aruncare a discului că în anul 2000 se vor realiza performanțe maxime cuprinse între 70,67 m și 74,07 m, media și, deci, recordul cel mai posibil fiind de 72,37. Procedul suferă, încă, de o oarecare inerentă ușăciune, concluziile sale putînd fi sancționate de către orice descoperire aptă să revoluționeze tehnica sau antrenamentul unui sport sau ale unei probe, precum și de ignorarea uriașei constelații de date biologice ale omului și sportivului de elită care îi rămîn cu totul exterioare.

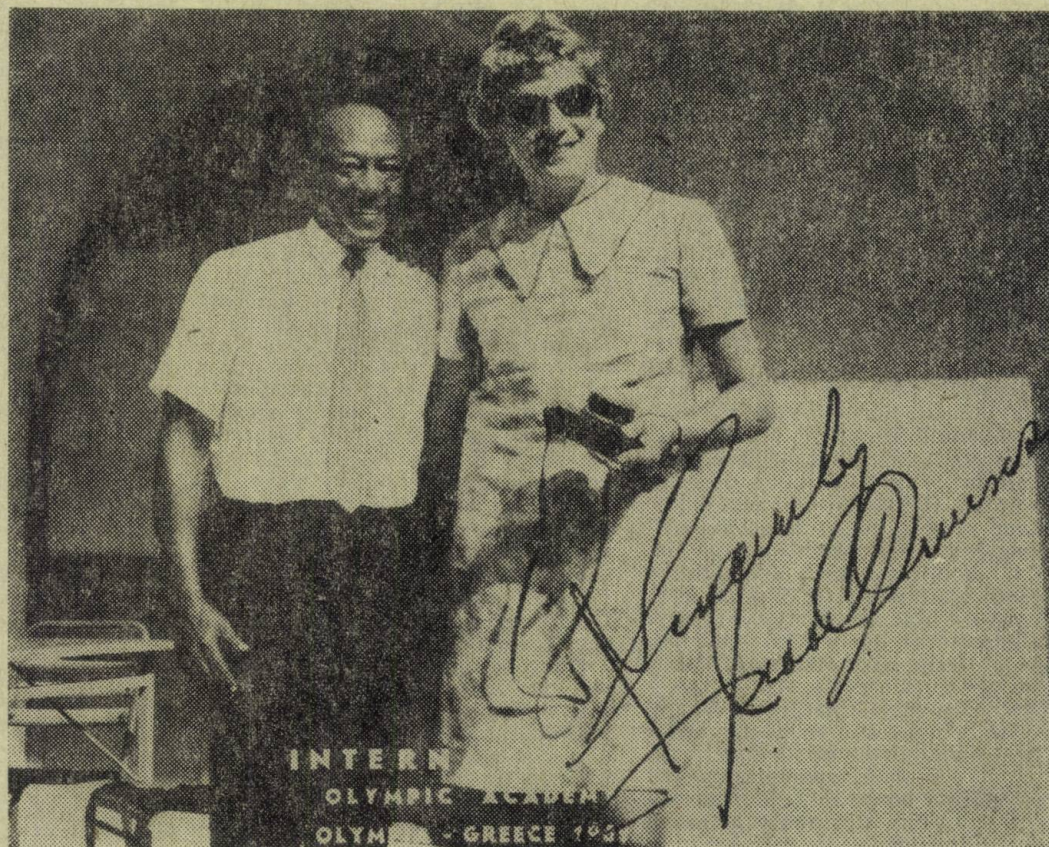
Ultima modalitate, cu ajutorul căreia se poate scruta viitorul recordurilor și al performanțelor, se axează pe un mare număr de date biologice. Ea ni se pare a fi cea mai proprie, dar este extrem de laborioasă. Se știe că toate genurile de efort se fac în baza arderii unui substrat energetic, ardere desfășurată în prezența sau absența oxigenului. Energogeneza aerobă stă la baza eforturilor de rezistență, cea anaerobă la baza eforturilor de viteză.

Ce factori limitează performanțele sportive în probele de rezistență? Se știe cu precizie că parametrul limitant este consumul maxim de oxigen, aflat la discreția aparatelor respirator și cardiovascular. Care dintre cele două aparate frînează creșterea consumului

maxim de oxigen? Cel respirator, cardio-vascular sau și unul și celălalt? Cercetările efectuate au impus concluzia că aparatul respirator nu poate deveni un factor limitator la sportivul de performanță sănătos. Și, astfel, prin eliminare din aproape în aproape, s-a ajuns la opinia argumentată că singele are o capacitate de transport a oxigenului limitată, și însăși cantitatea de sînge pe care inima o poate pompa în organism nu poate crește peste anumite cifre. Nu vom cita atîtea alte detalii legate de acest subiect, ci ne vom mărgini numai la evidențierea diferenței de adaptare la efort între individul nesportiv și un mare campion. Pe cînd un subiect neantrenat poate ajunge la un consum maxim de oxigen de 3—3½ l pe minut, difuzat prin pomparea de către inimă a 20 l de sînge, un sportiv de elită este în stare să consume, efectuînd un efort maximal în aceeași unitate de timp, 6,240 l de oxigen imprăștiat la țesuturi printr-un debit cardiac de aproximativ 42 l. Diferențele dintre cei doi subiecți fiind de 100% sînt desigur frapante pentru oricine. Dar consumul maxim de oxigen global, luat în sine nu este pe deplin edificator pentru capacitatea de a efectua eforturi de rezistență la un sportiv de performanță. El trebuie raportat la masa musculară activă, dar cum această estimare nu e de loc simplă, ea se realizează prin referire la greutatea corporală. Un atlet cu un consum de oxigen de, să zicem, 4 l/min va fi bine apreciat dacă are 60 de kg greutate și considerat fără posibilități deosebite dacă are 90 kg. Serecunoaște, deci, ostrînsă corelație între consumul de oxigen pe kilogram de greutate corporală pe de o parte și capacitatea de performanță în sporturile de rezistență pe de alta.

Să cotelăm acum această paranteză obligatorie cu subiectul abordat de noi. Mai întîi trebuie să spunem că metoda la care ne-am referit permite studierea consacrațiilor sau a campionilor în devenire și descoperirea parametrilor respiratori și cardio-vasculari individuali, mai mult sau mai puțin dezvoltăți, pe seama cărora se poate afirma capacitatea pentru eforturi de rezistență, perspectiva, care dintre indici a atins treapta maximă sau ar trebui ameliorat. Dar metoda la care ne referim poate fi utilă și pentru pronosticarea unor performanțe viitoare, introducînd în calcul o serie de date ideale stabilite prin calcul sau imaginate deocamdată, în speranța că vreun individ ultradotat și ajutat

Doi supercampioni, Iolanda Balaș și Jesse Owens. Doi performeri care au arătat, în momente diferite, cât de uriașă poate fi capacitatea fizică a marilor atleți. Și totuși din recordul de 10,2 pe 100 m al lui Owens au fost smulse trei zecimi de secundă ceea ce este formidabil, iar sub bolta recordului lui Ioli au apărut câteva fete hărăzite să plutească poate mai sus decât ea. Deși recordurile lui Jesse n-au rămas niște limite, deși poate nici acel inhibant 1,91 metri al lui Ioli nu va rezista în acest deceniu, cele două nume vor rămâne pentru totdeauna expresia nobilei năzuinți umane spre autodepășire.

de un antrenament perfect le va întru-ni vreodată.

Aceeași cale poate fi urmată și în încercarea de anticipare a recordurilor lumii în sporturile de viteză, numai că în cazul acestora substratul energetic este bineînțeles altul și, deci, parametrii cercetați vor fi diferiți față de cazul precedent. Măsurarea și estimarea capacității de efort anaerob se realizează prin evidențierea capacității de a contracta o datorie de oxigen cât mai mare, cit și prin măsura-

rea nivelului atins de acidul lactic în sânge.

Realizând o paralelă între diferite recorduri mondiale în sporturile cu efort anaerob și capacitatea anaerobă în baza cărora s-au realizat este posibil, prin extrapolare, să prefigurezi evoluția viitoare a performanțelor. Menționăm că astfel de calcule sînt și mai complicate decît în cazul sporturilor cu energogeneză aerobă, pe motiv că de data asta e nevoie să se

țină seama de sute de parametri ce se cer introduceți în calcul.

Dar, chiar folosind astfel de procedee de înaltă ținută științifică, utilizînd pe unul sau pe altul din cele două pe scurt descrise sau combinîndu-le, tot nu s-ar putea face anticipări rezistente la proba timpului. Și aceasta, fiindcă nu poate fi prevăzută apariția viitoarelor materiale sportive (cine se gîndea cu ani în urmă la prăjina din fibre destilă sau la pista de tartan?), fiindcă nu pot fi anticipate

inovațiile ce vor apare în materie de a antrenament, precum și aptitudinile anatomice și funcționale ale generațiilor ce vor veni, angrenate precum se știe într-un proces de creștere accelerată obiectiv și evidentiat.

Dar să mai spunem încă ceva. Credem că tendința de a prevedea viitoarele recorduri și performanțe sportive e un act gratuit și nimicitor de farmec. Nu că am fi împotriva actelor gratuite. Unele dintre ele sînt o minunăție desprindere de pe solul utilitarismului, adesea inamic al oricărei aspirații spre tărîmuri de cleștar. Dar în cazul nostru nu poate fi vorba de așa ceva. Nu se poate imprumuta nici măcar argumentul valabil în alte domenii supuse predicției moderne. Deoarece, în genere, se anticipează din spirit de prevedere. Omul de azi are datorii față de omul de mîine, față de viitorul speciei. Și atunci vrea să construiască modelul evolutiv al unui domeniu sau altuia, ca să poată lua măsuri de apărare a unor necesități vitale. Este de mare interes de pildă să se știe pe ce rezerve de energie se poate baza omenirea de mai tîrziu, pe ce rezerve de hrană, cum vor arăta orașele, cum se va călători, cum vor fi instruiți sau educați oamenii. În aceste direcții și în multe altele neamintite evoluția civilizației poate fi corectată, modelată, ameliorată și chiar optimizată. Dar în cazul sportului nimic din toate astea nu constituie semne de întrebare de interes comunitar. Viitorul omenirii nu va fi influențat în bine sau în rău, în funcție de cit se va alarga suta de metri sau de cit se va ridica la haltere. În afară de cazul, cînd, fără știrea noastră, vor apare unii ce vor susține un punct de vedere contrar. În orice caz noi și alții dornici de amuzament îi așteptăm.

Ne-a mai rămas de arătat cum am fi frustrați de bucurii secrete dacă s-ar ajunge să se prevadă cu destulă exactitate viitoarele recorduri sportive. Am rămîne fără farmecul acelei așteptări dinaintea necunoscutului, fără cuanta aceea de mister și de imprevizibil care ne săgetează în preajma și în timpul fiecărui concurs mare sau mic. Ne-am duce atunci probabil la Jocurile Olimpice din anul nu știu care cu cifra aproximativă a recordurilor ce vor fi stabilite, știută dina-

inte. Un rezultat fantastic ca acel 8,90 m a lui Beamon ar produce nu acea dulce stupefacție trăită în 1968, ci un zîmbet cenzurat de prea multă știință, alături de această remarcă însoțitoare „Oh, da ne-am așteptat la așa ceva, doar nu-i nimic surprinzător în asta”. Atunci vom uita gustul vinului dumnezeesc al uimirii, blazarea ne va roade peste tot, o surpriză va deveni tot atît derară ca și un loc cu aerul nepoluat; nici copiii nu vor mai fi naivi, toți vom ști totul și vom fi la fel de fericiți ca și ucenicul diavolului. Concursurile sportive nu vor mai avea decît câștigători și rezultate anticipate. Datele presupușilor adversari vor fi introduse în computere confruntarea va avea loc în măruntăile lor tranzistorizate iar întrecerea directă va fi poate înlocuită cu programarea mașinilor electronice și cu decizia lor rece și inatacabilă. Cînd vom ajunge pe asemenea piscuri ale științei viitoare, nu ne va mai rămîne acolo, pe înălțimea lor decît să reflectăm ce bine era pe vremea cînd fiecare meci sau concurs constituia o ecuație cu o puzderie de necunoscute.

De aceea sîntem de părere că ar fi mai bine să lăsăm viitoarele recorduri și performanțe sportive să doarmă în neîntîlna timpului de mîine și să așteptăm nașterea lor la vremea cuvenită, prin grația unor superbi atleți pe care refuzăm să ni-i imaginăm dezvoltată ca niște monștri, cu reliefuri musculare hipertrofiate caricatural.

Cît despre întrebarea dacă există o limită a capacităților fizice ale omului trebuie răspuns cu franchețe — da. Omul nu va izbuti niciodată să alerge suta de metri în 5 secunde, să arunce la greutate 127 m sau să sară în înălțime 7,68 m, decît eventual pe Lună sau pe alte planete. Ultimele două cifre, tendențios absurde, sînt, de fapt, rezultatul transpunerii în condițiile cu gravitație de 6 ori mai mică, existente pe solul selenar, a actualelor recorduri mondiale realizate pe pămînt de Matson și Brumel.

Dar renunțînd la jocul, inofensiv și agreabil, cu artificii absurde să recunoaștem că nici cel mai super atlet sau super înotător nu va izbuti vreodată să alerge 10 000 m în 15 minute sau să înoate 100 m în 30 de secunde. Posibilitățile fizice ale omului sînt

mărginite. A propune spre recunoaștere acest adevăr ce ține de daturi biologice nu înseamnă a vrea să acreditezi neîncredere în om. Se vor găsi poate umaniști înfocați peste măsură, gata să confecționeze o atare acuzație împotriva celor raliati la punctul de vedere de mai sus. Să-i ascultăm cu atenția cuvenită, dar să nu-i luăm în serios. Bine, spre fericirea noastră, că omul este infinit în plan moral, spiritual și intelectual. Măcar de ne-am bucura și de-am omagia constant, cum se cuvine, acest superb potențial nevăzut. Recordurile și performanțele sportive, în schimb, nu vor fi meren mai strașnice, deși ele vor mai fi ameliorate încă multă vreme. Cu timpul, schimbarea, depășirea lor va deveni tot mai rară. Va veni o vreme cînd recordurile atletice și nautice vor dăinui numeroase decenii sau secole chiar. Ei și? Nu credem că pentru asta va scădea interesul publicului față de performenții sportului! Atunci, strădania înverșunată a celor ce se vor zbate ani de zile să se apropie de acele cifre, aproape respingătoare prin semeția lor, vor pare contemporanilor la fel de palpitate și de admirabile, chiar dacă mari cariere de campioni se vor încheia fără suprema coroană de recordman al lumii. Tot ce contează, în fond, este încercarea omului de a se depăși. Sportul o va cultiva în veci și acest lucru e mult mai tonifiant decît un record stupefiant, declanșator de surle și trîmbețe.

★

În încheiere, o recomandare pe care o facem absolut gratuit. Nimeni din cei ce și-o vor însuși nu sînt obligați să plătească autorului vreo taxă. Tuturor celor ce vor să cunoască cu precizie care vor fi recordurile sportive mondiale în anul 2 000 le sugerăm să facă tot ce depinde și mai ales ce nu depinde de ei și să trăiască pînă atunci. Vor avea date mai sigure decît le poate oferi toată dinastia mașinilor electronice. Sperăm să auzim că numai foarte puțini au rămas surzi la propunerea noastră, repetăm, total dezinteresată.

RECORD...

claudiu

3800 de ani de atletism

Nicolae MARAȘESCU

- 1830 I.e.n. Jocurile Taliteane în Irlanda cu probe de alergări și sărituri.
 776 I.e.n. Corebos primul campion olimpic la dromos (192,27 m)
 724 I.e.n. Diaulos (dubiul dromosului) și primul său campion Hipenos
 708 I.e.n. Apar probele combinate (pentathlonul)
 632 I.e.n. Primele concursuri olimpice rezervate juniorilor
 582 I.e.n. Primele gropi de start folosite în alergare la jocurile pitice de la Delphi.
 490 I.e.n. Bătălia de la Marathon.
 393 I.e.n. Se suprimă întrecerile olimpice.
 1781 La Praga se dispută primul concurs de alergări, cu pariuri
 1806 Prima performanță cunoscută: Grinley (Anglia) 12,0 la 120y
 1812 Colegiul regal militar din Sandhurst (Anglia) organizează primul concurs de alergări și prima cursă de 100 yarzi (91,44 m)
 1815 Primele manifestări atletice la București — alergări de durată pe stradă.
 1837 Prima întrecere de atletism interclase la colegiul Eaton (Anglia).
 1838 Prima reuniune de atletism la Hoboken (S.U.A.), pentru care există documente.
 1844 Un alergător profesionist I. Soward realizează 9,1 pe 100 yarzi. Actualul record mondial 9,1!...
 1849 Prima reuniune atletică în Europa la Woolwich (Anglia) organizată de Academia militară.
 1850 În Anglia se construiește prima pistă de atletism
 Primele întreceri atletice la colegiul Exeter (Anglia)
 1857 Primul concurs de atletism la Universitatea Cambridge (Anglia).
 1860 Primul concurs de atletism la Universitatea Oxford (Anglia)
 La lungime se măsoară de la locul bătăii; prăjinile de sărit
 sînt din arbust elastic; greutatea și ciocanul se stabilesc la 16 livre (7,257 kg)
 1862 Elvețianul Nicole inventează cronometrul.
 1864 Meciul inter-universități Oxford-Cambridge.
 1865 Aruncarea greutății își schimbă tehnica. În loc de aruncare cu ambele miini se trece la aruncarea cu o mină, de la umăr,
 1866 Englezul I. Wheeler sare 3,05 m cu prăjina din bambus
 1868 Americanul William B. Curtis aleargă 100 yarzi în 9,0! folosind sprijinirea miinilor pe sol.
 1873 Englezul I. Brooks sare 1,90 prin „pășire“
 1875 Irlandezul I. Lane sare peste 7 m prin stilul ghemuire (7,04 m)
 1876 Se organizează primul campionat american de către clubul din New York.
 1880 Alergătorul englez Croome adoptă trecerea gardului cu piciorul întins
 1882 În România, Louis Schmettan organizează primul concurs
 1884 Bobby Mc Donald (S.U.A.) utilizează startul de jos
 1887 Apare aruncarea ciocanului cu piruetă.
 1888 Irlandezul D. Shanahan — 15,25 la triplu sărind pe același picior.
 Primul maraton organizat la Boston
 Charles H. Sherill (S.U.A.) concurează prima dată cu startul de jos.
 1892 La Montreal, în Canada, are loc prima cronometrare oficială
 Se folosește în competiții discul de 1,923 kg
 1893 Se adoptă tehnica actuală la triplu salt
 1895 Se introduce cronometrarea cu cincimi de secundă.
 Are loc primul meci internațional organizat între New York Athletic club și London Athletic club
 1896 Jocurile Olimpice — I, la Atena
 1902 Apare tabela de punctaj pentru probele combinate

1903 Prima ediție a crosului națiunilor, menținut până azi
 1904 Ralph Rose (S.U.A.) adoptă plecarea laterală la greutate
 1906 Stilul clasic de aruncare a discului de pe loc se înlocuiește cu cel cu pirueta.
 1907 Primul atlet român care câștigă o cursă la un concurs internațional, Lazăr Breyer 11,3/5 la 100 m la Leipzig.
 1908 Se introduce alergarea la 400 m pe culoare
 Se stabilește gardurile pentru 400 m la înălțimea de 91,44 m în loc de 0,76 m ca până atunci
 Discul se definitivează la 2 kg
 Apare actualul stil de aruncare a suliței față de cel vechi în care o mină ținea sulița de mijloc și cealaltă de capătul de jos
 Se adoptă cercul de 2,133 la greutate
 1911 Atleți români evoluează la un concurs la Torino
 1912 Finlandezii construiesc primele sulite de lemn
 Se organizează în țara noastră primul campionat școlar de atletism
 Ia ființă Federația română de atletism
 George Horrine sare 2,008 în rostogolire laterală
 1913 Se fondează Federația Internațională de Atletism Amateur
 Mc Grath (S.U.A.) trece de la 2 la 3 piruete la aruncarea ciocanului.
 1914 Se organizează primele campionate naționale ale României
 1916 Are loc primul campionat de cros și primul concurs de copii din țara noastră.
 Primul campionat național de cros seniori la București
 1919 Primele campionate sud-americane (Montevideo)
 Atleții români iau parte la jocurile interaliatate (Paris)
 Este adusă în țară, de către atletul Ion Constantinescu, prima pereche de pantofi cu cule
 1920 Pista de 400 m se oficializează
 1921 Se omologhează recordurile României
 Apar probe feminine în cadrul unui concurs atletice la Cluj
 1922 Se generalizează sistemul de cronometraj cu zeceimi de secundă
 Au loc, la Praga, primele jocuri mondiale feminine (suprimate în 1934)
 Se organizează primul concurs de polițion în țara noastră
 Primul meci inter-țări: România-Iugoslavia
 1923 Primele Jocuri Universitare Internaționale (Paris)
 Primele concursuri organizate pentru juniori în România
 Prima victorie internațională pe echipe a României, în fața Cehoslovaciei și Iugoslaviei.
 1924 Harold Osborn adoptă, la înălțime, stilul care-i va purta numele.
 1925 Primul campionat național feminin la Brașov
 Se organizează primul cros pentru femei la Eforie
 Prima carte de tehnică atletică scrisă de Louis Schröder.
 1926 Primele jocuri ale Americii Centrale și Caraibelor (Mexi)
 Se dă în folosință stadionul ANEF (actualul stadion al Re publicii)
 1927 Antrenorii americani G. Bresnahan și W. Tuttle inventează bloeurile de start
 Se organizează primele campionate de juniori ale României (Arad)
 Atletă româncă Ana Cicanel doboară recordul mondial — neomologat pentru atletismul românesc — 14:44,4 la 3 000 m
 1928 România participă la întrecerile atletice olimpice-Amsterdam
 Se organizează primul concurs de marș feminin în țara noastră.
 Se organizează în România primul campionat de decatlon
 1929 România participă la ediția experimentală a Jocurilor Balcanice iar Dumfriu Paveliuc cucerește primul titlu balcanic
 1930 Prima ediție a Jocurilor Commonwealthului (Hamilton)
 1932 Se anulează decizia prin care concurenții ce doborau garduri erau descalificați și apar gardurile moderne cu contragreutate.
 1934 Prima ediție a campionatelor europene (Torino)
 1936 Cornelius Johnson adoptă rostogolirea ventrală la înălțime
 1937 România organizează Jocurile Balcanice
 1938 Iau ființă întrecerile balcanice de cros.

1939 Apar în competiție prăjinile de aluminiu
 1942 Cornelius Warmerdam sare 4,78 m cu prăjina de bambus, record nedoborit până azi, cu o astfel de prăjină.
 1947 Suedezii fabrică primele prăjini de oțel foarte elastice
 Se organizează primul campionat de cros pentru seniore și junioare în țara noastră
 1948 Apar primele prăjini de fibră de sticlă dar în competiție vor intra din 1958
 Primul campionat de junioare la Brașov
 Prima ediție a campionatelor internaționale ale României
 1950 Ia ființă la Bruxelles, Asociația Internațională a statisticienilor de atletism
 1951 Primele jocuri pan-americane (Buenos Aires)
 Primele jocuri asiatice (New Delhi)
 Primele Jocuri Mediteraneene (Alexandria)
 1952 Parry O' Brien adoptă plecarea cu spatele la aruncarea greutății
 Primii români finaliști olimpici Ion Söter și Lia Manoliu
 1953 Primul mașinist emerit al sportului la atletism, Ion Moina
 1954 Bud Held construiește sulite „planoare”
 Prima atletă româncă medaliată — argint la o mare competiție europeană, I. Balas — campioanele europene.
 Cursa de 3000 m obstacole se reglementează oficial
 1956 Iolanda Balas doboară primul său record mondial (1,75)
 Americanul Connolly adoptă aruncarea ciocanului cu 4 piruete
 Spaniolul Salcedo adoptă stilul de aruncare a suliței cu piruete, apoi interzis.
 1957 Sovieticii reactualizează pantofii cu talpă îngroșată inițial descoperiți și folosiți de M. Walker în 1937 — 2,09 record mondial
 1958 Se admit și altfel de discuri decât cele din lemn
 Iolanda Balas cucerește la Stockholm primul titlu european al atletismului nostru
 România participă pentru prima oară la crosul balcanic
 Apar primele informații și experimentări cu piste sintetice
 Se hotărăște ca la 500 m primii 120 m să se alerge pe culoare
 1959 Prima victorie românească la Jocurile Balcanice (bărbați și femei)
 Saltelele iau locul nisipului în gropile de înălțime și prăjină
 1960 Primul titlu olimpic (Roma) al atletismului românesc (Iolanda Balas)
 Americanul Humphrey încearcă aruncarea discului cu 2 piruete
 Apare pragul de plastelină pentru lungime și triplusalt
 Se aprobă cronometrarea electrică, care se oficializează la Tokio în 1964
 Primele jocuri ibero-americane (Santiago de Chile)
 1961 Ultimul record mondial al Iolande Balas — 1,91 m, la Sofia
 1964 Se introduc finale de 8 concurenți în marile competiții
 Iolanda Balas și Mihaela Peneș medaliată cu aur la J. O. de la Tokio
 1965 Se construiesc primele cercuri cu suprafață de oțel
 Prima ediție a Jocurilor pan-africane (Brazzaville)
 Cupa Europei pe echipe — prima ediție
 1966 Primul criteriu european de atletism în sală (Dortmund)
 1967 Prima ediție a meciului America — Europa (Montreal)
 1968 Apare în concursul internațional noul stil Fosbury
 Lia Manoliu și Viorica Viscopoleanu medallii olimpice de aur la Mexic
 Prima ediție a concursului internațional de sală al României
 Primii antrenori emeriți la atletism Ion Söter și Gheorghe Zimbreșteanu
 1969 La București, pe stadionul Republicii se toarnă prima pistă specială din elbitex
 1970 Prima ediție a campionatelor europene de sală (Viena)
 Primul miting balcanic pentru juniori (Atena)
 Primele campionate europene de juniori (Paris)
 Apar instalații electronice de măsurare instantanee a aruncărilor și de depistare a starturilor greșite.

Sus de tot pe trepte stătea culcat pe spate cu ochii închisi, cu toți mușchii relaxați. Mîinile masorului îi alegeau repede pe picioare. Iar el, atletul, se lăsa purtat de mîngierea blîndă dar puternică a acestor mîini ce urcau și coborau de-a lungul membrilor lui, ca și cum ar fi vrut să-l apere printr-o rețea nevăzută de orice atingere exterioară. Valul neîntrerupt al vorbelor nu-l pătrundea. Sunele vocii familiare îl apăra de zgomotul răsunat al multimei ce umplea stadionul. Tocmai de aceea, ca să se apere de tot acest zgomot, de agitația aceasta irațională, venise să caute sus de tot, în tribuna atleților, o oază de liniște și pace.

Deși nu le vedea, își ghicea coapsele îndepărtate oblice spre cer și îi plăcea linia lor plină și zveltă pe care masajul o făcea să-i pară și mai fină. Fără să vrea, făcu o ușoară mișcare, o ușoară contractare, fără nici un scop, din simpla plăcere de a se convinge mai deplin că stăpînea acest trup pe care o mîna străină îl masajase. Fără să-și întrerupă acel du-le-rino, masorul își îndălă glasul pentru a-l dojeni, apoi reveni la volubilitatea obișnuită și atletul căzu din nou în visare.

Zgomul problemelor ce se desfășurau una după alta pe stadion nu ajungeau pînă la el. Nu mai auzea rumoarea tot mai puternică a multimei care, spre linia de sosire, îi dă aripi încingătorului ce scapă cu greu de urmărire celorlalți concurenți; nu mai auzea strigătul lung de dezamăgire ce urmează unei sărituri ratate și nici liniștea relativă în care sînt anunțate rezultatele. Ar fi fost incapabil să spună la ce parte din program ajunsesse în alergare. Și totuși, atunci cînd megafonul începu „Atențiune, atențiune...”, un instinct ascuns îl avertiza că vorbele ce vor urma îl priveau și simți deodată o imensă nevoie de-a se mișca, de a-și schimba poziția. Își îndreptă picioarele și, în timp ce crainicul își continua anunțul cu „concurenți pentru finala probei de 400 metri, pregătiți-vă”, el urmări cu o bucurie de nedescris desfășurarea lentă a liniei melodice pe care se înscriseră acele cuvinte banale și căzora acea linie melodică le dădea toată valoarea lor afectivă. Nu mai era vorba de un limbaj obișnuit; vocea căpătase inflexiuni deosebite și care păreau a fi stabilite definitiv, în armonie cu atmosfera caldă, cu mulțimea atât de numeroasă, cu cerul albastru pe care se decupa acoperișul stadionului. Apoi, cînd crainicul tăcu, stadionul fu din nou cuprins de viața obișnuită iar atletul deveni neliniștit. Se pierdu, se simți îngrozitor de mic în această arenă ce se făcea tot mai mare, înconjurat de mulțimea depărtată și care se apropia dintr-o dată. El, care fusese atât de calm adineauri, deveni febril, se agită, își jucă mușchii încordîndu-i și destinîndu-i liniștindu-l cu vocea, masorul își accelera ritmul, tăcu pentru a-și păstra suflul și, pentru a-l potoli, îl făcu să se întoarcă pe burtă.

Cu capul între brațe, respirînd mirosul plin al trupului său cald și suflu, auzi un pas încet urcînd pînă la ei și, fără să-l fi cîștat, știu că Bonus era acolo și că privirile lui se îndreptau spre el. Trăgînd de cîlcia ori scurt din țigăra, antrenorul stătea acolo în picioare, nemîșcat, mut, respectînd acea liniște și calmul. Știind că sînt ultimele clipe în care mai ține în mîini trupul acela, masorul se agita. Cu mișcări lungi ce urcau de-a lungul coapselor, treceau de șolduri și se stingeau prin alunecarea degetelor mari de-a lungul coloanei vertebrale pînă la adîncitura cefii, își sfîrșea masajul. „Și gata” — rosti îndreptîndu-se din mijloc. „Ei, merge?” întrebă Bonus. „Niciodată n-a fost mai suplu”. — „Bine, bine, fără vorbe mari” se rugă atletul care se întindea, în timp ce, rămas față-n față cu el însuși, scăpat de sub influența molesitoare a masorului și simțind că startul era iminent, inima începu să-i bată deodată mai puternic.

De cealaltă parte a stadionului, megafonul începu același tradițional și monoton cîntec, întotdeauna senin și indiferent: „Atențiune, atențiune, concurenții pentru finala probei de 400 metri, la start; ultima chemare”. Plăcerea pe care-o resimțise mai înainte cunoscînd fiecare cuvînt ce va urma, fiecare notă, dispăruse spulberată de această „ultima chemare” care-i dădea o inexplicabilă senzație de jend, de necesitate de neînlăturat. Ultima chemare. Se și văzu în întîrziere; vru să se grăbească, își căută împrejur sandalele și nu le găsi și începu să se enerveze. Le zmulse mai degrabă decît le luă din mîna lui Bonus și fără să se fi încălțat, se repezi pe trepte în jos. „Pune-ți sandalele, îl rugă stăruitor acesta. Ai timp, îți spun că ai timp. Nu au de gînd să plece fără tine. Și pe urmă, încă nu s-a dus nici unul”.

Cînd ieși din culoarul subteran care, pe stadionul olimpic din Colombes, face legătura între vestiare și teren, ai o senzație de nemăpomenită bucurie cînd plecî din umbră și răcoare și regăsești cerul imens, lumina caldă și culorile vesele ale gazonului.

Încet, cumpătat, dar cu inima bătîndu-mi puternic, am traversat terenul de fotbal pentru a ajunge la capătul stadionului de unde se lua startul în proba de 400 metri. La zece metri în fața mea, Sha, avîndu-l alături pe credinciosul Lacombe, părea a-și reține juleurile uriașe. În fața noastră, ajunși deja la start Joye bătea din picioare pe loc în timp ce înflăcăratul Robert Paul alerga pe pistă. În curînd eram acolo toți cei șase concurenți din finala probei de 400 metri. Cu un prosop înfășurat pe cap, după modă egipteană, învelit în trening m-am dat de-o parte în clipa cînd își făcu

aparitia oficialul însărcinat cu tragerea la sorți a culoarelor. O suprafață adeseori confirmată de experiență mă învățase că, dacă nu crei să tragi numerele 5 sau 6, e mai bine să nu fii, printre primii care vîră mîna în sacul cu bilele de loto. Zadarnic însă! Strigat, a trebuit să mă apropii și blestemînd considerația cu care eram tratat, mi-am încercat cu mîini soareltoare, soarta. „Am fost sigur”. De la prima privire am recunoscut: 5. „Și bineînțeles că Sha și Robert Paul vor trage numere bune, vor fi în spatele meu și-și vor potrivei pasul după al meu”.

Mă îndrept către acel culoar cîinci care pare a fi așa departe. Tocmai încep să caut locul unde să-mi sap gropile de start cînd trec Robert Paul săltînd într-una și se instalează pe culoarul șase. Cu asta mi-a venit mîna la loc. Mă simt cuprins deodată de-o încredere pe care nu îndrăznesc s-o analizez. Dau de două ori cu lopăția în gropile sint gata; le încerc; mă simt bine în ele. Afară e fumeos, o vreme splendidă, o căldură... olimpică, nici o adiere de vînt. Îmi simt mușchii supli și puternici. Am poftă să alerg.

metri

Raymond BOISSET

Nu mă mai tem de nimeni. Mă întorc și-i privesc pe ceilalți concurenți. Sha e pe câlărușul doi; „dar dacă ai știu tu cât de bine-mi pare, cât de fericit sînt că voi alerga!”

Bonus e tot aici, lăcînd mereu dar cu privire mai vioaie; nu poate sta locului. Știe că nu-mi place potopul de sfaturi de ultimă clipă. Tot sucește și răsucește în mîini bătrînul lui cronometru cu argintul fără lăcuș, supraveghîndu-mă cu ochii lui atît de buni; zîmbește, dar cu atîta teamă și atît de trist, încît îmi vine să rid. Văzîndu-mă că rid, se luminează și el, se apropie și spune lăute: „Știi, să pornești rapid...”. Da, știu, dragul meu Bonus, pregătîm de-cînta vreme această probă de 400 metri, am vorbit atîta despre ea, am creat-o, am văzut acea probă ideală de 400 metri pe care trebuie s-o fac o dată și o dată. Va fi oare astăzi ziua aceea? Pentru tine, Bonus, aș vrea atît de mult să fie azi.

Dar megafonul a și anunțat publicului pozițiile concurenților și zgomotul discuțiilor a crescut cu un ton. Cine o să câștige? Sha, cel care a realizat 48 secunde și 2/5 la marelui Premiu de onoare; eu care-am câștigat

Campionatele Parisului în 48 secunde 3/5 sau rapidul Robert Paul care, nepăsător față de laurii facili ai probelor de 100 și 200 metri, se prezintă fără să mai fi alergat vreodată în această probă, pentru a se lăsa la întrecere cu noi în obținerea cununii în proba de 400 metri, acest triumf suprem al vitezei. Cine-o să câștige? Agitația mulțimii se poate ghici din zgomotul ce crește într-una.

Și mai ales simt solemnitatea clipei dinaintea startului.

În jurul nostru, gazonul a rămas pustiu. Antrenorii, oficialii, prietenii, s-au retras, lăsîndu-i pe concurenți singuri cu îndătorirea lor. Starterul își verifică pistoalele lîngă Joye care nu și-a terminat gropile de start. Mi-am scos trenîngul și mă simt în același timp foarte singur și foarte aproape de toată această mulțime. Fiericirea nu-m-a părăsit, dar în această clipă ea se amestecă cu o neliniște surdă pricinuită de așteptarea evenimentului. Nu îndrăznesc să mă las cuprins de încredere, de acea presimțire că totul va merge bine. Fuleul lui Joye care și-a încercat gropile de start se oprește chiar lîngă mine și dintr-o dată mi se pare suspectă euforia care m-a cuprins. Simt nevoia să verific dacă marginea din spate a gropilor mele de start este dreaptă și fine; îmi privesc pantofii cu cuișe cumpărați în Finlanda și cărora n-am crut să le scurtez șireturile lungi, foarte lungi. Davila o parte o pietricică de pe ceea ce va fi drumul meu.

În picioare, în pragul celor 400 de metri ai mei, privesc culoarul acesta îngust și maroniu, mărginit de două fișii subțiri și albe, între care se va închide viața mea vreme de mai puțin de un minut. Nu mai e nimic de făcut; îmi dau seama că am făcut tot ce aveam de făcut. Linile albe, atît de deslușite, de

pure și care dispar la capătul acestei linii drepte care marchează linia a două sute de metri se potrivesc atît de bine, atît de complet cu cerul acesta mare și albastru, cu profilul atît de clar și de pur al tribunei de colo din stînga mea, încît înima mi se umple iar de o nesfîrșită și senină fericire. Aceste două benzi vor cuprinde între ele tot ceea ce, înecet, creme de săpămini, de lumi, am adunat ca eforturi, o puritate morală și fizică. Pentru a ajunge aici am lucrat toată iarna, tot acest început de sezon, singur sau cu alții de la P.U.C., la Pershing, la Lacretelle, la gimnaziu, în camera mea, în fiecare clipă. Și acum tot-aici aici singur, părăsit, închis între aceste marcaje peste care nu am voie să trec și nici chiar să le ating. Nesfîrșit pare lungul lor drum în linie dreaptă deși știu că după turnantul vine încă o linie dreaptă care-mi va părea înfîințat mai lungă, mai penibilă, linia de sosire. Nu mai pot să contez pe nimeni și-aș avea nevoie de-o încurajare oricît de slabă, oricît de banală. Sînt singur, și puternic și slab, mă simt unul din cei șase alergători din finala probei de 400 metri. Nu simt nici un pic de ură, nici un pic de dușmănie, nu am nici un sentiment joanic care să strice atmosfera ambiantă. Ne vom măsura puterile, desparții și în același timp legați de linile astea înguste și albe; și această confruntare ne va permite să dăm din adevîrul trupului, din adevîrul sufletului nostru tot ce e mai bun în noi înșine.

„Pe locuri!” Inima-mi bate puternic. Mă apropiu de linia aceasta de start lîngă care nu îndrăznesc să stau, încercînd prin orice mijloc să amîn clipa fatală ce se apropie inexorabil. Salt ușor ca să-mi încerc o ultimă oară puterea, suplețea mușchilor apoi, în timp ce o linie tot mai adînc se așterne pe stadion, îmi caut poziția de start. Un grăunț de zgură, probabil înșim și pe care îmi sprijin genunchiul drept, îmi pricinuit o durere ce mi se răspîndește în tot trupul: nervos, netezesc locul cu palma.

Ce-o mai fi așteptînd starterul asta? La cîțiva metri în fața mea, în dreapta, Robert Paul se caută și el, nervos. Îi văd mușchii de la piciorul drept pe care și-i contractă din cînd în cînd. Dar ce-o fi așteptînd? Aș vrea să nu-mi fi dat seama cît de tare îmi bate inima, rar dar puternic. Mă jeneză. Trebuie să mă ridic, să mă desprind, să respir puternic, amplu, liber. Am să mă ridic, fie ce-o fi.

„Gata!” Dintr-o dată vocea starterului mi-a accelerat bătăile inimii care și așa mi sî păreau violente. Pe stadion nu se mai aude nici un zgomot, aerul este atît de cald încît soarele nu se mai vede, și se pare că tot cerul răspîndește această căldură luminoasă. Și totuși așa cum stau, cu spatele orizontal, cu trupul în echilibru sprijinit în mîini, aplecat înainte, simt o ușoară adiere care-mi lovește marginea chiloșilor de pulpe. Simt că sînt sînta îndepărtată dar precisă a tuturor acestor priviri mute. Am să încep adînc ca să fiu gata cînd va poci pistolul.

Am pornit.

Nu pot să spun că am fost surprins, de vreme ce picioarele, brațele, mi s-au deslîșat fără a pierde o fracțiune de secundă. Instinctul, obisnuința acumulată și întreținută din greu și-au jucat rolul: ele m-au împins înainte. Focul pistolului a eliberat nu numai energia închisă în aceste șase trupuri ci a zmul și mulțimea din tăcere și nemiscare. Încurajările ce pornesc din tribuna din dreapta ajung pînă la urechile mele: „Haide, Robert”. „Hai, Sha”, „Hai P.U.C.”. Zăresc sau mai degrabă ghicesc oarșenii în picioare, cu bustul aplecat înainte, cu fața încordată care se eliberează uneori într-un strigăt, ca și cum ființa lor fizică ar vrea să participe la această sărbătoare a mușchilor, a vîietii,

Nu, nu se poate! Să fi și ajuns la nivelul lui Robert Paul? Nu-mi vine să cred. Să ieși un avans de mai bine de un metru, la start, campionului sprintului! Și totuși, e chiar așa. Privind mereu drept înaintea mea, simt sigur că am recuperat o bună treime din decalaj. De altfel nu-l aud pe Ducos, pe culoarul din stînga mea. Atunci e bine, am plecat bine, foarte bine. Mă și simt bine de altfel: fără să-mi cobor priveirea, știu că fuleurile lasă urme regulate chiar lîngă panglica albă care se lățește și se desfacează jos, în stînga.

Iată deja semnele pentru ștafeta 4 x 100. Am și parcurs un sfert din probă. Și probabil stînt bine plasat; Robert Paul n-a recistigat încă nimic din ușorul avans ce-l luasem asupra lui.

Să mă urmăresc. Să nu mă servesc de brațe, să-mi lungesc doar fuleul, în ritm rapid. Picioarele alescăg sub mine fără efort. „Merge grozav”. Nici nu m-am ajutat din brațe și sînt în avans față de Paul. Ba chiar, da, sigur, l-am ajuns aproape.

Înainte chiar de-a o fi erut în mod conștient, am accelerat și, de altfel, iată turnanta. Trag din brațe. Simt cum îmi crește viteza; de-abia intrați în turnantă, ajung la nivelul lui Robert Paul și îl depășesc. Nu-l mai văd, îl simt lîngă mine, îl mai aud, Gata. Am rămas singur. Continuarea turnantei îl va distanța și mai mult.

Mijlocul turnantei. Il aud pe Krotoff care, rupt în două, cu minile pînă la gură, urlă: „Așa, îi conduci! Brațele! Brațele!” Ei drăcie, da' ce-mi tot spune „brațele”? Doar știu bine, tot asta fac de la începutul turnantei! Ba chiar l-am ajuns și l-am întrecut pe Robert Paul. Asta e o dovadă, nu?!

Întărm în ultimii 200 de metri. Îmi lungesc fuleul, îmi ritmez respirația, expir puternic și-mi reiau cadența: doi timpi, două fuleuri pentru o inspirație, două pentru expirație. Trag din brațe. Ei, dar e stranic; nu sînt obosit deloc, nu mi-am pierdut deloc

fiecare din fuleurile lui mari, iată că a apărut Ska.

Nu, nu trebuie să între el primul în linia dreaptă, nu trebuie. Nu mă mai gîndesc cum mi-e fuleul, nu mai știu dacă brațele îmi ajută într-adevăr propulsia, dacă îmi mențin respirația regulată; ceea ce știu, cu tot trupul, este că a început lupta, că acum nu mai e vorba de a face stil, ci de a vrea.

Si eu vreau, vreau cu o energie sălbatică. Am simțit, la ieșirea lui Ska în macioul său lung și roșu, costumul clubului B.E.C., am simțit cum mă adun tot în mine însumi. Poate că fuleurile îmi sînt mai puțin lungi, dar mai rapide, mai energice. Pantofii mei cu cuie, frumoși mei pantofi cu cuie cumpărați în Finlanda, și cărora nu le-am tăiat șireturile atît de lungi, zgîrie pista cu furie. Ce frumoasă este pista asta din Colombes, fermă și în același timp suplă, cu suprafața ei maronie și atît de netedă!

Am ieșit din soare și am intrat în umbră. Întrăm, de asemenea, în urletele mulțimii întregi ridicată în picioare pe trepte și aud ritmul puternic al corului pucist: „Boi-sset — Boi-sset”. Trebuie să cîștig, pot să cîștig. Ska este tot aici, în stînga mea și brațele lui lungi par să atingă la fiecare pas pămîntul. Nu mai sînt decît cincizeci de metri. Simt că aslăzi proba asta de 400 metri ra fi a mea. O port în picioare, în inimă, în plămîni. Cu un nou efort încerc să mă avînt înaintea. Îmi dau seama, în același timp, că rîzesc mi-a scăzut mult de la intrarea în linia dreaptă și că pe nesimțite Ska pare să-și lățească zborul.

Doar douăzeci de metri.

Doar zece metri.

Da, nu mai încap în doială. Picioarele încep să-mi se îngreuiască, dar ce importanță are. Sînt în frunte și firul alb e aici, la cîteva fuleuri. Îmi simt bătînd inima în piept și răsîndînd dar nu de oboseală, ci de emoție în fața sosirii, a victoriei atît de aproape. Simt nevoia să respir. Îmi deschid gura mare,

fiecare aplecat deasupra carneșelului său, cronometrării își tin cu amîndouă minile instrumentul. Judecătorul-arbitru, cu un aer pe care îl vrea foarte demn, coboară de pe scara lui. Strigătoare imens al stadionului descrește dar, desi e către sfîrșit, nu și-a pierdut nimic din ampolare, din căldură. Oamenii vorbesc tare și puternic, ca și cum s-ar simți ușurați de încheierea acestei probe care le-a fiînul nerei atît de încordată.

Aș vrea să fiu singur ca să mă pot lăsa în voia bucuriei de-a fi cîștigat, ca să pot realiza un pic că sînt campion al Franței. Nu pot. Iată-mă asaltat, luat, zmulș mie însumi. Scuturat de unii, pe jumătate purtat de alții, complet năucit primesc stringeri de mîna, palme prietenoase în spate, pe umeri, felicitări. Toate acestea mă obosesc și mă mult decît cursa, dar nu mă pot sustrage.

Cum, ce spune? „Record”. Mă desprind cu greu și alerg către juriu. — „Da, recordul e bătut, bătut net. Acum se compară și se verifică cronometrele; dar e sigur, timpul e sub 48 de secunde”.

Mă cuprinde o poiză nebulă să sar, să sar în sus. Nu mai simt pic de oboseală, mușchii îmi sînt iar tineri, supli, arzători, ineputabili. Am început să respir din nou regulat. Dar mă agață fotografi. Sîntem aici toți șase. Joye, Guillez, Ducos, Robert Paul, Ska și cu mine; toți șase am făcut o isprăvă frumoasă, am alergat cei 400 de metri în mai puțin de 50 secunde; numai că unul trebuia să fie primul și acest „primul” sînt eu: 400 de metri alergați în mai puțin de 48 de secunde.

Campion al Franței. Record al Franței. Degeaba! Nu mă pot lăsa în voia gîndurilor. Interzine un alt fotograf care vrea să mă fotografieze împreună cu Ska, apoi singur.

Aș vrea să trăiesc minutele acestea atît de intense, aș vrea să-mi îndrept toată atenția către ele ca să nu pierd nimic și iată-mă împins, incapabil nu numai de a glădi, dar chiar și de-a mai simți ceea.

Asta-i gloria? Alăta tot? Nu se poate. Trebuie să mă grăbesc fiindcă trebuie să mă fie încă ceva. Trebuie să se împlinească ceea ce să vibrez într-un mod mai amplu, mai plin. Trebuie să existe și alte impresii, mai deosebite, mai prețioase decît cele pe care le-am avut pînă acum. Ce nenorocire! O să-mi strice și clipa asta. În sfîrșit, s-au dus fotografi, s-a terminat.

Dar iată că vin în grabă colegii mei pucisti, colegii de zile bune și rele, tovarășii de antrenament. Împreună am respirat, am transpirat, am trudit, am sperat și tot împreună ne bucurăm. Bucuria mea este și a lor iar bucuria lor o port în mine. Împărțim toți aceeași voioșie cînd ne întorcăm, cu pași vioi și supli, spre start, ca să ne căutăm lucrurile, sandalele și treningul.

Robert Paul a și plecat pentru a concura la săritura în lungime. Ska vine și el, iar în fața mea. Mă avînt și, așa cum l-am întrecut adineauri, tot astfel, îl ajung și acum din cîteva fuleuri, apoi mă pototesc pentru a fi în ritm cu el și să mergem în același pas. Pasul celui care nu a cîștigat. Nu-ispun nimic. Pășim mereu alături în tăcere. Cînos amărăciunea celui ce vine pe locul doi, primul dintre învinși, dar învinși și el. Realitatea e asta, înexorabilă, de neschimbat, pentru totdauna. Cîștigătorul acestuia Campionat al Franței, pe 1934, e altul decît el. Și totuși el nu a fost lipsit de merite. Dacă nu aș fi fost eu aici, atunci el, care a bătut de asemenea ceechiul record, ar fi reputat victoria și ar fi doborît recordul. Dars-a sfîrșit de-a binelea, s-a sfîrșit pentru totdauna. Acum trebuie să mă așlepte un an pentru a prinde un alt prilej și un an, un sezon în viața unui atlet e atît de lung, atît de capricios! E minunat Ska asta. Probabil că suferă în adîncul inimii, dar nu o arată și de-abia ajunși printre

respirația. Accelerezi și mai mult ca să ies în plină viteză din turnanta, acest moment crucial al probei de 400 metri în care decalajele vor hotărî, distanțînd sau apropiînd concurenții.

Normal ar trebui să fiu în frunte; sînt înaintea lui Robert Paul, deci trebuie să fiu sigur primul și să intru primul în linia dreaptă. Nu mai sînt decît cîteva metri și atacăm rețeaua densă a lînilor ce marchează proba de 100 metri și care seamănă cu acele dintr-o gară mare, doar că lîniile sînt mai fine, culorile mai vesele, în slujba omului, nu a mașinii.

Ei dar nu se poate!, Înainte chiar de-a intra în linia dreaptă, aici în stînga, pe culoarul al doilea, apăsîndu-și cu bustul

mare de tot pentru că nu inspir numai aerul ce-mi va umple plămîni, ci întreg stadionul pe care mi se pare că trebuie să-l înghit.

Mă simt purtat, luat pe sus și ultimele mele fuleuri sînt aeriene, uirăse. M-am aplecat deasupra firului de lînă albă care marchează sosirea și cînd am simțit pe piept presiunea acestei suflări și simbolice bariere, mi-a crescut și mai mult inima la gîndul că de-aici înainte nimeni nu se mai putea opune focului, elanului eu care alergasem în această probă de 400 metri pe care-o cîștigasem.

Cîștigător. Am cîștigat! Iată-mă la zece metri dincolo de fiînă. Cursa s-a încheiat, dar aș fi în stare să prelungec cei 400 de metri. Aș mai fi putut fiine, tot atît de sigur de victorie, încă 10, încă 15 metri și tot aș fi cîștigat. Oficialii se agită, membrii juriului,

obiectele familiare nouă, în timp ce ne încheiam sandalele, începem să vorbim, să vorbim despre ceilalți: „L-ai văzut pe Robert Paul asta...”

Megafonul a acoperit din nou vâietul nedelesit al spectatorilor: „Atențiune, atențiune, rezultatele finalei probei de 400 metri”. Din toate părțile izbucnesc „sst, sst” -uri. Înec, progresiv, se așterne liniștea în timp ce crâncinul face o pauză apoi începe, articulând fiecare silabă și rînd r-urile: „Pri-mul... Izbucnesc aplauze amestecate cu strigăte; corul pucist întonează cîntecul zilelor de glorie cînd inimile sînt pline de speranță: „Nu, nu, nu, nu, P.U.C. nu a murit...” Zadarnic repetă megafonul: „Timp... timp... timp”, liniște tot nu se face. În sfîrșit, după cîteva clipe lungi, crâncinul reia: „Timp, patruzeci și șapte de secunde... Continuarea, numărul cincimilor nu le mai poate auzi nimeni, aflî de furios decine vacarmul și, ca să așlam timpî nostri exacti, a trebuit să așteptăm ca un coleg de-al nostru să se întoarcă de la juriu și să ni-i dea.

Aș fi stat să-mi savurez egoist fericirea cînd, irîndu-se brusc și într-un galop nebul, apărură coechipierii mei din proba de ștafetă 4×100 : „Ia spune, nu ne lași acum, alergă, totuși cu noi la ștafetă?” — „Dar bine-înțeles, ce că trece prin minte?” Și, în același pas, cu același zîmbet pe buze, echipa ce urma să cîștige în aceeași după amiază, bătînd recordul Franței, proba de ștafetă 4×100 metri, plecă să se pregătească împreună pentru probă.

Campion al Franței! Recordman al Franței! Proba de 400 metri în 47''6/10. Recompensa îndelungatei munci de pregătire ce precedase această zi. Satisfacția morală de-a fi obținut această victorie și titlul. Satisfacția intelectuală de asemenea, căci pentru Bonus și pentru mine, aceasta era confirmarea de netăgăduit a faptului că văzuserăm just, că, nu ne-am înșelat.

După lungi ședințe de pregătire fizică făcute cu răbdare în tot timpul iernii, cum a venit primăvara, la începutul sezonului, Bonus îmi vorbise astfel: „Uite ce e, ai să lucrezi în special pentru viteză. Te vei pregăti separat pentru viteză și pentru rezistență. Pentru viteză, e neapărat necesar să cîștigi în viteză pură, să scoți 12 secunde fără să forțezi. Cît despre rezistență, o să vedem mai tîrziu, e o problemă de antrenament și de voință”.

Problema era deci următoarea: să dobîndesc o viteză de bază care să-mi permită să parcurg primii trei sute de metri ai probei în ritm viot, dar fără să obosesc, astfel încît să-mi păstrez neștirbite forța și energia pentru ultima parte a cursei. În acest scop, o condiție esențială era să-mi cunosc „ritmul”. Acest lucru ar putea să pară cu totul secundar. Și totuși, o condiție esențială este ca atletul să știe în ce alură aleargă. Cîți alergători nu au pierdut altele probe pentru că și-au dozat greșit efortul. Cîți tineri din acestia nebuli am văzut care, după un start fantastic, nu mai erau capabili nici măcar să termine distanța pe care și-o propuseseră!

Sigur că antrenamentul nu e treabă ușoară. De cîte ori nu trebuie să o iei de la capăt pentru a dobîndi acel control, acea stăpînire de sine fără de care sportul nu ar mai fi decît un divertisment gol, ce nu aduce nici o bucurie și nu e de nici un folos! Cîte ture de pistă am făcut la ziua în care să pot să alerg cei 100, 200 sau 300 de metri în timpul stabilit. De cîte ori nu mi s-a întîmplat să iau de la capăt aceste monotone ture „în ritm, fără să forțez”. Dar și cîtă satisfacție, cîtă legitimă mîndrie cînd am putut, pe urmă, să realizez exact ceea ce mi se propunea. Îmi aduc aminte

mereu de uimirea cîtorva prieteni, care mă însoțiseră la ultimul meu antrenament înainte. Campionatelor mondiale anterioare din 1935. Bonus era deja la Budapesta cu restul echipei. Reîntin de niste examene, urma să merg cu avionul pentru a-i întîlni și, în pre-ajunul plecării, cu opt zile înainte de proba mea, m-am dus la Pershing să fac o ultimă ședință serioasă de antrenament. După amiază trebuia să îndeplinesc următorul program: 200 de metri în 24 de secunde, 5 minute de odihnă; 250 de metri în 30 de secunde 20 de minute odihnă; 300 de metri în 36 de secunde. Sub privirile tamăr-murite ale prietenilor mei, am realizat rînd pe rînd 24,0s, 30,0s, și 36''1/5. În tîlxiul cu care ne întorceam la Paris, am putut să le spun: „Ați văzut, o să meargă, sînt în formă”.

Desigur că e important să realizezi cu o diferență de o cincime de secundă timpii pe care îi ai stabilit. Dar cum îi poți determina? Nimic mai simplu. Ați prins imediat raportul dintre aceste cifre: 200 de metri în 24 de secunde, 250 în 30, 300 în 36. Stabiliserăm aceste cifre plecînd de la principiul conform căruia, în mod perfect logic, pentru a alerga 400 de metri în 48 de secunde trebuie să realizezi consecutiv de patru ori cîte 100 de metri în 12 secunde. O sută de metri în 12 secunde iată ceea care e la îndemîna multor tineri. Un 200 de metri în 24 de secunde nu e imposibil de întîlnit, deși ceea mai rar. Un 300 de metri în 36 de secunde este deja o performanță net deasupra mediei. Dificultatea consta în aceea că acești 100 de metri în 12 secunde trebuiau realizați consecutiv, fără intercaluri. Trebuia deci să te obișnuiești pentru a dobîndi o viteză de bază de 12 secunde pe 100 de metri. O dată stăpin pe această alură realizată alergînd normal, fără să forțezi, nu mai era decît o problemă de antrenament pentru a dobîndi o rezistență care să-ți permită menținerea acestei aluri cît mai mult cu putință, eventual pînă la capătul probei.

Cîte după amieze am petrecut la Pershing unde, în timp ce Fauré acumula kilometri, eu mă avîntam pe cîte 150 de metri, 200 de metri și-apoi pe distanțe mai mari. Căci aceasta e legea cea mare a sportului: să fii întotdeauna în stare să dai mai mult decît se cere. Cîte ședințe în ploaie, pe vînt, pe soare arzător!

Datorită unei astfel de munci am reușit, în acea zi din luna iulie 1934, să alerg în timpul probei de 400 metri, primii 200 de metri într-un timp care ar fi încîntat pe mulți sprinteri. Dar cine va ști ce reprezenta aceasta? Cîtă voință, cîte eforturi, cîtă trudă, cîte sacrificii. De cele mai multe ori e o plăcere să mergi la antrenament. Perspectiva de-a te întîlni din nou cu cîțiva prieteni buni — și ce este mai puternic și mai pur pe lume decît prietenii legate pe stadion? — bucuria de a zbura în aer liber, la soare, de a te destinde, uîlînd de cărți și de griji; rusinea de a lipsi de la antrenament și jena cu care va trebui să explici data viitoare absența, cîte motive care mă îndeamnă să merg pe îndepărtatul stadion! Și totuși, în anumite zile, vremea, oboseala, prezența unor colegi — de loc sportivi — care îmi făceau propuneri seducătoare, îndoiala asupra utilității acestor antrenamente atît de lungi, de grele, erau gata să mă oprească. Și așa, din aceste neînsemnate amănunte se făurește pe neașteptate dar sigur caracterul atletului, moralul învingătorului. Trebuie să fi trecut prin aceste încercări mărînte, dar repetate fără între-rupere și să fii învins pentru a putea apoi înfrunta competiția care-ți va aduce recompensa atît de mult așteptată. V-ați gîndit reodată cîte victorii asupra propriei tale persoane reprezintă victoria reputată asupra celorlalți?

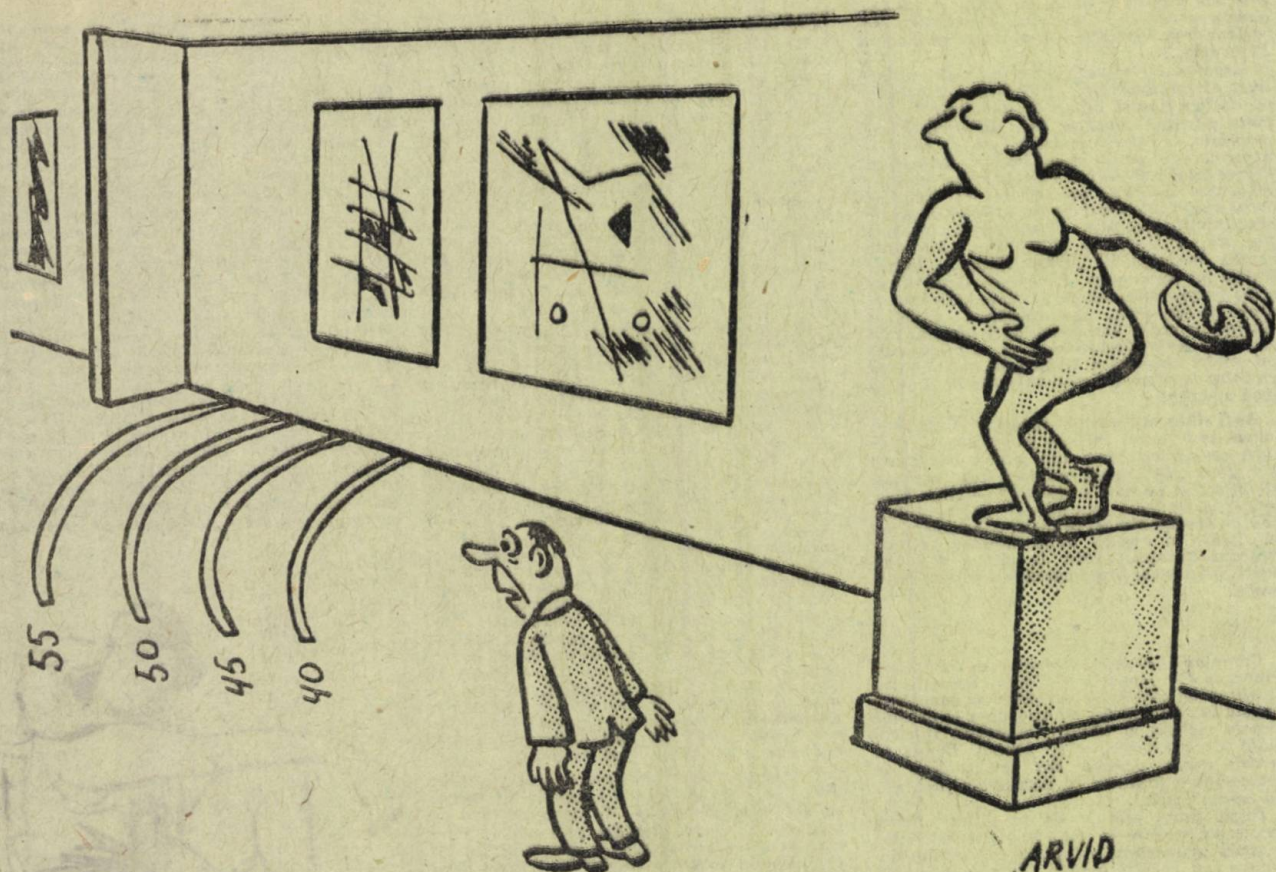
O dată ajuns pe stadion și antrenamentul început, tentația de a te „încîrți” e mare. Voi de cel ce se lasă pradă acestor fînește obiceiuri și încearcă să trîseze cu timpul sau cu distanța. Pentru sportiv timpul și distanța sînt sfînte. Atletul adevărat are un respect amestecat cu teamă în fața cifrei care-l caracterizează în metri sau în secunde. Acesta este criteriul de nestrămutat căruia, sub întreg cerul, în toate părțile lumii i se supun tinerii ce vor să se judece fără fard și fără ascun-zisuri. Cronometrul și metrul umesc tot atît și mai mult încă beția cursei sau a săriturii, mii de ființe diferite care, fără a se cunoaște, departe unii de alții, se străduiesc să atingă același ideal. Această măsurătoare e cea care dă adevărata valoare obiectivă, științifică, realizării performanței sportive. Nu ajunge să-ți învingi pe ceilalți. Timpul realizat îți permite să-ți privești victoriile obținute într-o anumită zi, în raport nu numai cu cei care-au participat la probă dar și fața de tine însuși și în raport cu toți cei ce-au alergat sau cor alerga într-o zi în aceeași probă. Timpul, recordul, își au locul în această lungă afora alergătorilor de 400 metri în care, în afara oricărei prejudecăți rasiale, politice, sociale sau religioase, elita tineretului din lumea întreagă se străduiește, într-o luptă frățească, să se înalțe către o perfecțiune pe care neîn-

cetat noul venit, în efortul său de-a împinge mai departe limitele posibilităților omenești, o face să pară, în același timp, mai ușor accesibilă și mai îndepărtată.

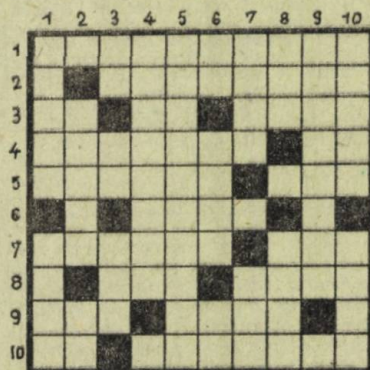
Iată de ce acum, cînd nu mai pot să fiu ceea ce am fost, cînd a trebuit să renunț a căuta să-mi redobîndesc acea formă ce mi-a marcat, prin așteptarea și dobîndirea ei, anii de odin-oară; acum cînd nu mai am dreptul să vîrez la noi victorii, mă cufund în amintirile orsior petrecute pe stadion. Și aștept, fără teamă și fără amărăciune, ziua glorioasă în care un altul îmi va răpi acest record, și va ajunge alături de mine făcînd a străbătut același drum pe care, neștiutor despre ce va să vină, înaintam pas cu pas și mă depășeam, pentru că progresul, este legea omînitii — și fîndcă, mai bine decît mine, va fi știut să se dăruiască total, cu trup și suflet.

Traducerea Nicol EPURAN

Din „Sport“ Zürich

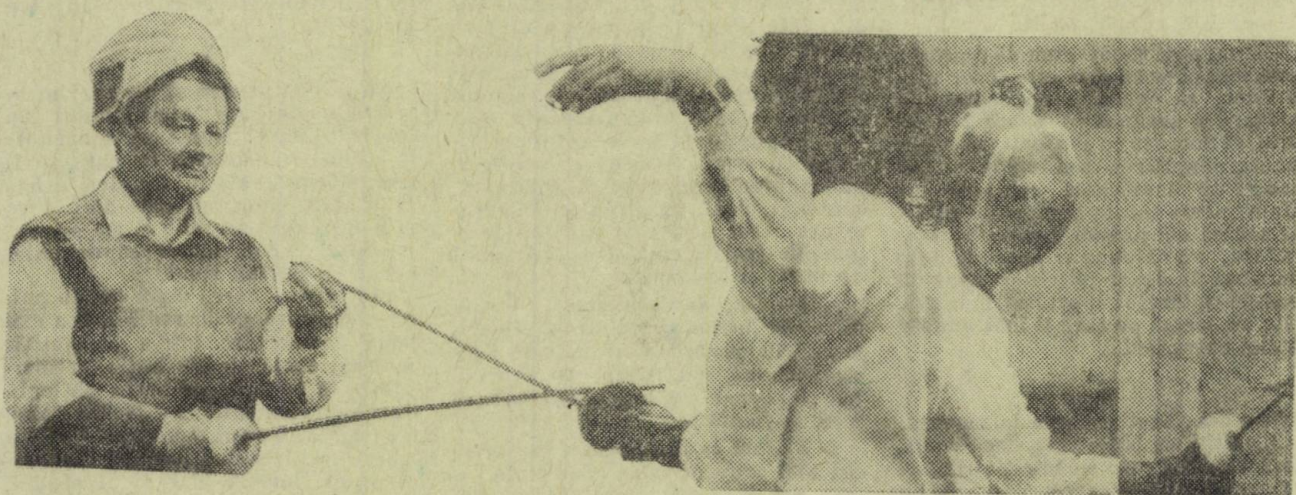
ORIZONTAL: 1. Concurant la DISC. 2. Competitori la MARȘ. 3. Intră în încălzire! — Extreme la CURSE! — Un ARUNCĂTOR care nu-și greșeste niciodată ținta. 4. Se simțe cu musca pe căciulă — O SULIȚĂ la centru! 5. Este totdeauna la ÎNĂLȚIME. Se spune la SĂRITURI 6. Întreprins la MARATON 7. Podoabă folosită și ca portcheie — Apelativul unei cunoscute ALERGĂTOARE PESTE GARDURI 8. Cade de la ÎNĂLȚIME — Ridică GREUTĂȚI fără să le arunce 9. SULIȚE pentru pitici — Mineral 10. Pe locul 4 și 5 la GARDURI! — Împuternicit

ATLETISM ȘI NU PREA

VERTICAL: 1. „Concurentă“ italiancă la „lansarea“ DISCULUI — E o probă de ÎNĂLȚIME 2. Îi concurează pe cei de la GARDURI — Primele în CURSĂ 3. Gem ! — Neon — Moșul cu somnul 4. Cîmp de acțiune pentru CIOCAN (pl.) 5. Neîntrecute la proba de GREUTATE 6. Intră de două ori în competiție! — Un fel de SULIȚĂ bahică-Ocol pe la margini! 7. Vin vechi — Cupa Campionilor Europeni (abr.) 8. Strălucește la ÎNĂLȚIME — Bătut de unii ATLETI 9. Marchează timpul, la... ÎNĂLȚIME (pl.) 10. Cad SARITORII peste el — Opus SULIȚEI

Cunoștința cu un mare maestru...

Tiberiu STAMA

Csipler. Sau, ca să fim mai aproape de inimă, Șoni baci... Când rostești aceste cuvinte, gândul străbate, în câteva secunde, sute de kilometri, către celălalt capăt al țării, tocmai la Satu Mare. Este firesc să fie așa. Fiindcă numele lui Alexandru Csipler este legat, prin mii de fibre, de orașul de pe Someș, atât de greu încercat în această primăvară, locul unde apreciatul maestru de scrimă își desfășoară laborioasa-i activitate. Vizavi, orașul Satu Mare datorează într-o bună măsură, faima sa sportivă, și marelui maestru...

Ați făcut popas, pentru prima oară, în acest oraș. Nu cunoașteți nici

oamenii, nici locurile. Mai mult: să presupunem că ați rătăcit hirtia cu adresa maestrului Csipler. Oo, să nu vă faceți absolut nici o grijă! Fiindcă simpla rostire a numelui său adresață oricărui trecător, va fi suficientă pentru a fi călăuzit pe drumul cel bun. Veți afla ulterior și cauza:

fiecare sâtmărean are la școala maestrului un fiu sau un nepot, un văr sau un cunoscut. Iată, deci, filiera.

Întâlnirea (sau revederea) cu maestrul este de fiecare dată emoționantă, însuflețită. Poartă în ea parfumul suav al unei amicitii statornice viguros în timp:

— Când ai sosit, dragule?... Cum ai călătorit?... Ooo, dar de ce nu mi-ai trimis o telegramă, o scrisoare?... Să fi știut și eu când cii, să mă fi pregătit, deh, ca omul!...

Maestrul, îndatritor peste măsură — fără să aibă absolut nici un motiv — nu știe cum să găsească cât mai multe scuze pentru că l-ați găsit foar-

te ocupat, mereu în sala de scrimă, în mijlocul copiilor sau al trăgătorilor pe care-i-a dus sus, pe treptele măiestriei. Poartă plastron și mască iar într-una din mâini, o uriașă mânășă vătuită, total disproporționată, anatomic, de cealaltă.

Dialogul cu Șoni-baci îți va fi neconținut întrupeu, fragmentat (fortuit) de intervențiile copiilor:

— Șoni-baci, cite parăzi fac în lecția de astăzi?...

— Șoni-baci, mai pot lucra o jumătate de oră peste termen?

— Șoni-baci, am la mine în bloc, un coleg de clasă... Ar dori să facă și el scrimă... Dacă n-aveți nimic împotrivă, voi veni cu el chiar mine?!...

Nici nu poți socoti cum de reușește acest om, care nu mai este chiar atât de tânăr, să conducă un centru de învățare a scrimii cu peste 200 de copii, să lucreze cu juniorii, să coordoneze pregătirea seniorilor și nu rareori să însoțească echipele lui „Unio” peste tot, în competiții oficiale sau în concursuri demonstrative. De fapt, un răspuns ar putea fi dat: rămânând zi de zi (și chiar ceas de ceas) în anturajul sportului îndrăgit. Este un secret pe care îl mai cunosc și alți antrenori...

Cum am făcut remarcă la început, Csipler și Satu Mare sînt, dacă vrei, două noțiuni care se întrepătrund... De acest oraș, în care s-a stabilit cu mai bine de un sfert de veac în urmă, se leagă toate marile împliniri ale maestrului de arme albe. Prima dintre ele vizează propriu-i copil, pe Attila Csipler, astăzi medic tot în Satu Mare.

Csipler-junior a fost ani de zile un nume de mare prestigiu în scrima de la noi, în floretă și, într-o măsură, în sabie. Campion de junior, apoi titular în echipa mare. A participat la campionate mondiale și la J.O. Micul Csipler a reprezentat la un moment dat pentru floretă de performanță, cam un fel de echivalent Mircea Lucescu în fotbal. A fost căpitanul echipei reprezentative. Creierul ei. Mare finețe de tehnician și tactician. Numai nestinsa pasiune pentru arta lui Aesculap, care avea să-l cârpească integral, l-a îndepărtat treptat de planșă, scoțindu-l — cu mult înainte de a-și fi spus ultimul cuvînt — din orbita performanței.

Dar și acum, din cînd în cînd, în sala de scrimă din Satu Mare, tatăl și fiul pot fi văzuți alături, lucrînd cu cei mari sau cu cei mici, predînd câte o lecție de tehnică sau, între „ferestre” alta de... evocări.

— Cînd am început eu scrima, avîndu-l pe tata ca antrenor...

Trebuie să recunoaștem cu toată sinceritatea: Csipler-fiul, medicul, este — și cînd povestește — la fel de agreabil ca și maestrul....

Dar, la școala de scrimă a lui Alexandru Csipler au învățat arta floretei mulți alți d'Artagnani-băieți și... fete. Prin 1956 veneau aici, să ia lecții, patru eleve cu codițe, colege de liceu, vecine de cartier. Erau vîșnic împreună, și la pregătirea temelor pentru a doua zi, și la dialogul inedit cu... păpușile, și acolo în fața stativelor cu arme. Această prezență în patru devenise proverbială. Pînă cînd, într-o zi, după unul dintre antrenamente (trecuseră cam trei ani de la primele lecții), maestrul le-a luat deoparte și le-a spus:

— Fetele, de-acum gata!... Vreau să vă văd lucrînd și individual. Adică, și cu alte parteneri de planșă. Vine campionatul, vin competiții internaționale. Doarn-o să trageți tot împreună pînă la finală!?

— Și dacă va fi chiar așa!? a încercat să-l provoace una dintre ele.

— Măcar de s-ar întimpla așa!

Și, poate nu veți crede: chiar așa s-a și întimplat! În 1960, la Cluj, cele patru fete cu codițe (toate sub 16 ani), reprezentante ale Școlii sportive din Satu Mare aveau să cîștige campionatul național pe echipe. Moment de veritabilă apoteoză și pentru foarte tinerele floretiste, dar și pentru antrenor.

Maestrul de arme își reamintește cu plăcere de momentul clujean al floretei feminine sătmărene:

— Păcat că după aceea, la scurt timp, echipa s-a destrămat... Una dintre sportive, după terminarea liceului, a plecat la Cluj pentru studii superioare. Avea să uite cu totul de cechea-i pasiune. Este vorba de Suzana Olaios. Celelalte trei au părăsit și ele orașul nostru atrase de mirajul Bucureștiului, și desigur, de perspectiva unei mai rapide consacrarî. Ileana Drimbă, Ecaterina Iencic, Suzana Ardelea-

nu... Nu cred că regretă de a fi rămas mai departe în mica familie a scrimii noastre...

Pentru ce ar regreta? N-au trăit oare atitea satisfacții, care le-a încununat munca și talentul? Ecaterina Iencic a ajuns campioană mondială de tineret la Rotterdam. Ileana Drimbă a cucerit un „Martini”, trofeu echivalent unui campionat european individual. După aceea, trio-ul sătmărean a adus echipei Steaua medalia de aur în Cupa campionilor europeni, iar reprezentativei medalii și locuri fruntașe la campionatele mondiale și la J.O., fiecă a fost vorba de Paris-1965, Montreal-1967, Ciudad de Mexico-1968, Havana-1969 sau Ankara-1970.

Nu mi-am propus să vă prezint în aceste pagini ale Almanahului un reportaj-bilanț. Nume cu sonoritate în scrima românească (și care să fi trecut prin școala lui Csipler) există și în afara celor amintite aici. Fete și băieți. Dați-mi voie să mă opresc, în citeva... rînduri, încă asupra unuia, celui lui Ștefan Haukler.

Floretistul care, după 30 de ani, reușește, aproape incredibil, cea mai bună comportare într-o competiție internațională (contribuție remarcabilă la medalia de bronz obținută de echipa României la C.M. din Cuba) reprezintă, într-un fel, copia fidelă a maestrului. Este un inegalabil cunoscător al floretei (dar și al spadei, unde a avut unele rezultate derăsunet) și un excelent tehnician și tactician. Totodată se bucură de o mare audiență în rîndul copiilor și școlarilor din Satu Mare. Haukler lucrează cot la cot cu maestrul, șlefîind, fără preget, noi diamante, pregătînd cu alte cuvinte biruințele ce vor să vină. Poate fi o întîmplare fericită că profesorul și elevul s-au regăsit peste ani, continuînd o operă de mari proporții. Continuînd — cuminte, calm, serios, fără zgomot, fără artificii, așa cum stă bine unor antrenori și profesori adevărați.

Dar această fericită regăsimă este datătoare de optimism. Ea poate însemna o permanență în apariția unor mari valori în floretă; și, poate, și în alte probe. Apariția și a altor Ilene, Ecaterine și Suzane, mîine, cînd gloriile de azi vor ajunge să evoce la rîndu-le, ca și maestrul, marile izbînză de ieri...

Sebastian BONIFACIU

dosar:
HIPOCINEMATOZA

ÎN CÎTEVA RÎNDURI DESPRE HIPOCINEMATOZĂ

Cuvînt puțin uzitat în vorbirea curentă, hipocinematoza este denumirea uneia din „maladiile civilizației” de o foarte largă răspîndire.

Hipocinematoză înseamnă: maladie generată de insuficiența mișcare a omului din zilele noastre, cu alte cuvînte hipodinamie, sedentarism. Și chiar dacă nu o vom găsi în rîndul bolilor propriu zise ea stă la originea multor maladii care afectează sistemul nervos, cardio-vascular, glandele cu secreție internă ș.a.

Hipocinematoza este o consecință a marilor progrese realizate de știință și de tehnică în ultimele decenii, progrese care au diminuat în mod sensibil rolul muncii fizice augmentînd, în schimb, aportul, intelectului nostru; ea este consecința facilitării deplasărilor noastre (lift, mijloace de transport în comun, automobil, teleferic etc); este, în fine, consecința „civilizației confortului” în care trăim (scutiți de efortul de a mai sparge lemne, de a mai întreține curtea micii gospodării și pe de-asupra, lipiți de scaun, ore în șir, sub vraja insidioasă a televizorului).

În paginile care urmează, cititorul va lua cunoștință de urmările nefaste ale sedentarismului prezentate de personalități marcante ale medicinei din țara noastră și de peste hotare, savanți și specialiști în domeniul neurologiei, cardiologiei, endocrinologiei, dieteticii și medicinei sportive.

Nu am considerat, însă, că avertizînd asupra pericolului real pe care îl constituie sedentarismul ne-am încheiat misiunea. De aceea am inclus, în acest dosar al „inamicului public nr.1”, prezentarea unor mijloace, utilizate în alte țări, pentru a preveni și a atenua urmările lipsei de mișcare, de activitate fizică.

Este bine să reținem că oricît de evident ar fi pericolul pe care îl prezintă sedentarismul pentru omul secolului XX tot atît de evident este și faptul că sportul și o serie de alte activități adiacente (educația fizică, turismul, jocurile în aer liber) ne oferă un arsenal profilactic și terapeutic de o indiscutabilă eficiență.

Iată, așadar, și rațiunea prezenței în almanahul nostru a unui capitol atît de amplu consacrat hipocinematozel.

DE CE ARE NEVOIE TINERETUL DE EDUCAȚIE FIZICĂ?

Tineretul are nevoie de educație fizică pentru:

- a putea stăpîni spațiul;
- a se cunoaște pe sine însuși;
- a cunoaște lumea care îl înconjoară;
- a învăța treptat să trăiască;
- a-și afirma prezența;
- a pătrunde în viața socială;
- a trece de la „eu” la „tu” și la „noi”;
- a deveni sociabil;
- a-și cunoaște limitele și a pune în mișcare noi mecanisme psihologice în dorința de a se învinge pe sine.

dr Jose **FERREER**
HOMBRABELLA
Barcelona.

Nimic nu epuizează și nu ruinează pe om atît de mult ca inactivitatea fizică prelungită

ARISTOT

Dacă practicăm exercițiile fizice nu mai avem deloc nevoie de medicamente.

AVICENNA

Exercițiul fizic, în sine, poate înlocui orice medicament, dar nici un medicament din lume nu poate înlocui exercițiul fizic.

TISSÉ

O perfidă comoditate ne îndeamnă să mai amânăm — încă puțin — declanșarea luptei împotriva urmărilor sedentarismului. Continuăm să mîncăm „bine“ (uitînd sau prefăcîndu-ne că uităm sfatul neprețuit al lui Hipocrate: „nu m-am ridicat niciodată sîtul de la masă“), continuăm să lăsăm pentru a doua zi primele exerciții de gimnastică matinală sau prima plimbare (pedestră, firește!) de ...lung metraj (făcută nu pe asfaltul bulevardului ci pe aleea unui parc sau pe poteca unei păduri), în fine continuăm să ne lăsăm robiți de televizor...

SPORTUL — PROFILAXIE SAU TERAPIE?

Exact așa s-au comportat tineretele din fotografiile prezentate și priviți unde au ajuns! La o înspăimîntătoare supraponderabilitate — cum a exclamat un medic. Personajele din aceste imagini trăiesc în Statele Unite și, o dată pe an, se reunesc la Lakrest-Camp în statul New York unde un profesor de educație fizică le-a atras cu promisiunea că, în cîteva săptămîni de activitate

fizică susținută le va reda... silueta. Crosuri lungi, sărituri pe trambulina elastică, partide de basceball completate cu gimnastică medicală și cu o dietă severă duc la rezultate remarcabile: patru tone de grăsime eliminată la un contingent de 200 de clienți, după afirmația profesorului!

Oricum, privind această imagine, cititoarele noastre nu vor mai sta în dilemă: sport ca profilaxie sau ca terapie? Vor prefera, fără îndoială, să nu ajungă în situația de a recurge la el ca terapie...

Funcționarii Departamentului de stat în timpul unei reprize de alergare pe pajiștea unui parc la Washington

... Statisticile ne reliefează un fapt aparent surprinzător: incidența bolilor coronariene este direct proporțională cu numărul automobilelor... Frenesia vitezei devine o nouă funcție psihică unidimensionînd pe omul modern care practică A UITAT SĂ SE MIȘTE...

... Fixat de aceste trei parime, în cea mai mare parte proprii epocii noastre — biroul, automobilul, televizorul — omul modern a devenit o creatură moale, obeză și anxioasă cu aparențe de figurină de ceară sau de produs declorofilizat.

dr. Arcadie PERCEK
România

Ar trebui să se știe mai bine că starea sănătății unei populații depinde înainte de toate de modul în care trăiește: cu o civilizație din ce în ce mai urbană și industrializată se ajunge, în mod fatal, la sedentarism, la o alimentație excesivă, prost aleasă și combinată, la oboseală și uzură nervoasă.

Toate aceste elemente acționând unele asupra altora duc foarte repede la o degradare a proceselor metabolice, la o micșorare generală a rezistenței.

dr. Henri BALLAND

președintele Federației franceze
de gimnastică educativă

Industrializarea a dus la ridicarea nivelului de trai și la creșterea numărului de locuitori ai orașelor. Aceștia folosesc diferite forme de mijloace de transport pentru a se duce la lucru și pentru a reveni acasă; ei consacră o mare parte a timpului lor liber distracțiilor care nu cer eforturi fizice, ca televizorul, cinematograful etc. poate și pentru că întâmpină, încă, dificultăți pentru a ajunge la locurile de recreare din afara orașelor.

Testele la care sînt supuși recreanții au relevat un fapt uimitor: capacitatea de muncă fizică a poporului suedez a marcat un regres continuu în ultimii ani.

...Problemele de sănătate pe care le ridică inactivitatea fizică reprezintă o realitate acută necesitînd o rezolvare fermă în cel mai apropiat viitor.

dr. Erik BOLINDER
Suedia

Insuficiența motrice (acest termen ar trebui, după noi, să figureze alături de expresii ca insuficiență respiratorie sau ca avitaminoză) este o afecțiune pe cît de gravă pe atît de perfidă, mai ales pentru organismul aflat pe cale de îmbătrînire. S-a constatat că organismul omului în vîrstă este evident afectat de insuficiența mișcării. Oricît de paradoxal ar părea, chiar dacă persoanele mai în vîrstă obosec mai ușor, chiar dacă un supraefort poate avea urmări neplăcute, activitatea musculară este pentru ele un factor vital. Prin urmare, se înșeală acei medici care recomandă pacienților lor trecuți de 50 de ani, să se odihnească mai mult, să facă mai puțină mișcare. *Mișcarea este un factor de sănătate indispensabil tuturor și cu atît mai mult persoanelor în vîrstă.*

Soluția este, așadar, evidentă: pentru a compensa deficitul de activitate musculară datorat progresului științei și al tehnicii, trebuie să facem regulat exerciții fizice. Ultimele cercetări efectuate în domeniul fiziologiei activității musculare, demonstrează că dacă vrem să favorizăm la maximum funcțiunile organismului trebuie să recurgem la forme de activitate motrice extrem de precise. Pînă de curînd, educația fizică era utilizată ca un mijloc terapeutic sau profilactic avînd la bază ideea că aparatul muscular este o sursă de influență omogenă asupra funcțiunilor organice. Ultimele cercetări au arătat că, în realitate, aparatul motor, care se compune din peste 600 de mușchi, exercită influențe de o calitate variabilă asupra activității diferitelor organe interne.

Experiențele realizate de centrul nostru ne-au permis să conchidem că fiecărui exercițiu fizic îi corespunde un complex de reacții cu totul specifice din partea diferitelor organe. Mai mult chiar, modificînd structura exercițiilor, reușim într-o oarecare măsură să influențăm într-un mod selectiv funcțiunile

MEDICAMENTE SAU EXERCIȚII FIZICE

Igor MURAVOV

directorul Centrului de cercetări
asupra aplicațiilor medicale ale educației fizice — Kiev

organelor. Astfel colaboratoarea noastră Zinaida Mironova a reușit să obțină o scădere sensibilă a tensiunii arteriale cu ajutorul exercițiilor de suplețe.

Reiese, așadar, că nici mersul zilnic (timp de câteva ore), nici alergarea nu pot oferi rezultate optime. Cele mai bune rezultate se obțin prin soluții complexe care reunesc exerciții fizice, jocuri sportive, alergări. Subliniem, totul făcându-se într-o dozare riguroasă, cu o amplificare gradată a efortului.

În Uniunea Sovietică a fost pus la punct un sistem riguros științific de regenerare a persoanelor între 50 și 90 de ani. În acest scop s-au creat condițiile corespunzătoare: acces pe cele mai bune baze sportive, materiale necesare și antrenori puși la dispoziție de administrațiile stadioanelor. Toți „elevii” se bucură de supraveghere medicală permanentă. Costul unei lecții, incluzând toate aceste servicii, este de 20 kopeici.

Sînt mai mult de zece ani de cînd funcționează în U.R.S.S. asemenea *grupe de sănătate*. Sute de mii de persoane își recapătă, în acest fel, dinamismul, puterea de muncă, își prelungesc viața. În acest timp, am putut trage numeroase concluzii importante dovedind că exercițiul fizic poate înlocui cu succes sute de medicamente. Și spre deosebire de produsele farmaceutice, sportul nu are nici acțiuni secundare indesezirabile, nici acțiune toxică.

Studiul posibilităților de regenerare oferite de educația fizică deschide noi perspective și promite descoperiri spectaculare. Cred că nu-i departe vremea cînd vom putea întocmi, după modelul tabelului Mendeleev, o clasificare a mișcărilor funcționale. În ziua aceea, cunoscînd perfect acțiunea fiecărui element al antrenamentului fizic, vom putea comanda mai sigur metabolismul și funcțiunile psiho-somatice ale omului.

Mame și copii la ora de educație fizică

FORMA FIZICĂ

Forma fizică, buna dispoziție, sănătatea depind de cantitatea de oxigen consumată în unitatea de timp.

Sportivii de performanță care sînt supuși la eforturi mari absorb, într-un minut, pînă la 80 mililitri de oxigen pe kilogram de greutate corporală.

Oamenii care nu fac sport consumă sub 40 mililitri de oxigen, pe minut și pe kg de greutate corporală.

Temperatura extremităților corpului la persoanele care nu practică sportul este cu 3-4 grade mai mică decât la sportivi. Explicația? O mai bună irigare cu sânge a zonelor periferice ale organismului celor ce fac sport.

★

Pentru a preveni efectele sedentarismului numeroase femei în vârstă din Moscova fac ședințe de gimnastică în diferite săli de sport din capitala Uniunii Sovietice. Numai la cursurile de gimnastică organizate la Stadionul central Lujniki sînt înscrise peste 4 000

de femei avînd vîrsta de 60 de ani și chiar mai mulți.

Un studiu efectuat de cercetătorii cehoslovaci privind efectele sportului asupra tinerilor de la 17 la 19 ani a dus la următoarele constatări (raportate la un grup de tineri care nu fac sport): înălțime + 5 cm; greutate + 1,5 kg.; elasticitatea toracelui (9-11 cm) cu 45% mai frecventă; capacitatea vitală + 20%; dinamometrie + 6,8 kg la mîna dreaptă + 0,6 la mîna stîngă; valoarea maximă a coeficientului respirator cu 17% mai frecventă.

PROMENADA CALORIILOR

Inzell, cunoscut fiecărui patinatorilor de viteză, la poalele Alpilor bavarezi este, totodată și o apreciată stațiune de odihnă care a adăugat la panașul celebrității sale o inițiativă de mare succes. Pentru a oferi vilegiaturistilor posibilitatea de a-și petrece o vacanță realmente tonifiantă, în decursul căreia ei să poată anihila efectele noxelor civilizației, gospodarii stațiunii au amenajat o alee de plimbare numită „promenada caloriilor” pe al cărei traseu drumul înfilnește, din loc în loc, placarde cu inscripții sugestive din care află, de exemplu, că după un sfert de oră de mers are dreptul la un păhărel de vin, în schimbul caloriilor consumate în acest interval de timp. După 6 kilometri, placarda de pe traseu înfățișează o jumătate de pui fript. Și cu cîtă satisfacție vor descoperi vizitatoarele stațiunii care parcurg acest traseu că următorul panou le dă dreptul la o felie de tort cu frișcă și la o cafea! ...

Așadar, o ispititoare invitație la mers pe jos, cel mai simplu mijloc de a ne debarasa de povara caloriilor pe care omul modern nu le mai consumă. Pentru că trebuie să știm că un om care merge, consumă de 20 de ori mai multe calorii decât cel ce stă, de exemplu, în fața mesei de lectură sau a televizorului. Iar cine merge pe jos doar o oră pe zi consumă pe trimestru 21 000 de calorii care, altfel, se transformă în 2,500 kg de grăsime care atentează nu numai la linia siluetei noastre dar și la starea sănătății.

Tot la Inzell funcționează și „pista stropilor de sudoare” care de-a lungul a cca. 550 metri îl pune pe cel ce o parcurge în situația de a efectua 6 probe (săritură peste un obstacol, urcarea unor trepte, o extensie la inele rotative, o scurtă cursă cu obstacole, un exercițiu pentru mușchii abdominali și, în final, parcurgerea unei mici porțiuni atârnat în mîini). Parcursul este precedat de o alergare de încălzire (200 m) și se efectuează, după puterea fiecăruia, o dată (ceea ce este slab), de trei ori (ceea ce constituie un rezultat mediu), de cinci ori (pentru care obții calificativul „bine”) sau de 7 ori (ceea ce înseamnă că ai o pregătire de sportiv adevărat).

Am avut prilejul, în vara trecută, să asistăm la inaugurarea unui „Centru pentru odihnă activă și sănătate” pe care primarul general al Leipzighului, îl oferea (acesta este cuvîntul potrivit căci era unul din inițiatorii lui) cetățenilor acestui oraș.

Acest centru, care ocupă o suprafață de aproape 15 000 m.p. în parcul Clara Zetkin ne-a demonstrat, pe de o parte atenția acordată de oficialitățile din R.D. Germană (și, după cum se vede, nu numai cele sportive!) necesității de repaus activ a populației și, pe de altă parte, interesul evident pe care această populație îl manifestă pentru înlăturarea urmărilor sedentarismului, pentru mișcare în aer liber, pentru sporturile de agrement.

EXPERIMENTUL DE LA LEIPZIG MERITĂ SĂ FIE URMAT

În cadrul odihnitor al parcului, vizitatorii acestui centru pot face o partidă de minigolf, minihochei, golf, fotbal, gorodki sau boccea — sporturi care nu cer un efort deosebit, inserîndu-se în rîndul celor denumite „de agrement”. Tot aici se poate face cunoștință cu o serie de sporturi din aceeași familie, printre care un vechi joc cu mingea al pieilor roșii, dat uită-

rii și acum repus în drepturi, numit „indiaa”, sau un alt joc, practicat tot peste Atlantic: „shuffleboard”.

Principalul punct de atracție al acestui mic paradis al sporturilor îl constituie, însă pista de verificare avînd de-a lungul traseului său sinuos 7 puncte de încercare a diferitelor calități ce caracterizează organismul nostru. La primul punct ți se oferă o minge de baschet pe care trebuie s-o arunci de 10 ori la coș. Pe fișa care te întovărășește pe acest parcurs al verificării potențialului biologic ți se va nota numărul de coșuri marcate. În continuare, ești invitat să arăți cît de flexibil ți-e trunchiul: mai întîi stînd euleat cu fața în jos și arcuindu-l în sus, de cît mai multe ori în 30 sec, apoi urcînd pe o mică platformă prevăzută, pe o latură, cu riglă pe care arbitrul va citi la cîtă cm ai

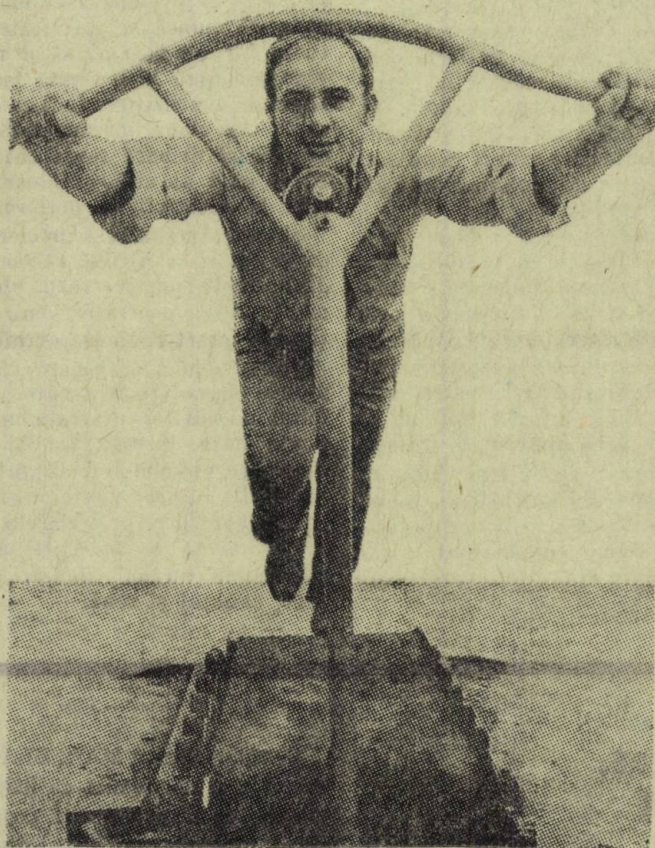
reuşit să te apropii de nivelul tălpiilor sau cu cîţi ai coborît sub acest nivel (depinde de flexibilitatea fiecăruia). La „staţia nr.4” se execută sărituri în lungime în timp ce la următorul popas eşti supus unei probe de echilibru pe o mică scindură avînd dedesubt un suport de cîţiva cm înălţime pe care balansează. Durata de menţinere a echilibrului: 20 sec. La staţia nr.6 se încearcă forţa: ți se oferă o gantelă de 20 kg pe care trebuie să o ridici pînă la nivelul pieptului de cît mai multe ori în decurs de 3 minute. Seria testelor se încheie cu o probă de alergare pe un covor rulant. Durata 5 minute.

Centrul pentru odihnă activă şi sănătate este prevăzut, de asemenea, cu un colţ de jocuri pentru copii mici (3—4 ani) şi prezintă, aproape zilnic, conform unui program bine popularizat,

demonstraţii practice de gimnastică pentru mame şi sugari, de gimnastică şi jocuri pentru femei, gimnastică pentru oameni în vîrstă.

Îndată ce vremea permite activităţi în aer liber, centrul din parcul Clara Zetkin îşi începe activitatea care se desfăşoară neîntreput de la orele opt dimineaţa şi pînă la nouă seara, căci toate aceste locuri de jocuri sportive şi pista de verificare sînt prevăzute cu o excelentă şi elegantă instalaţie de iluminat electric.

Ulterior presa sportivă din R.D. Germană ne-a adus la cunoştinţă că succesul de care se bucură experimentul de la Leipzig a determinat şi oficialităţile altor oraşe să întreprindă amenajări asemănătoare.

Alergare pe covorul rulant...

AVEM NEVOIE DE MIŞCARE!

Atenţie însă, la natura,
Intensitatea şi durata efortului
conf. dr. Miron GEORGESCU

În lunga evoluţie a vieţii pe pămînt, mişcarea a constituit unul dintre cele mai importante mijloace de adaptare la condiţiile de mediu. Ea a făcut posibilă supravieţuirea, fie prin lupta

directă, fie prin evitarea factorilor nefavorabili astfel că animalele s-au putut permanentiza în timp și răspîndi în spațiu.

Printr-un necrușător proces de selecție și prin continuă adaptări morfo-funcționale au rezultat organisme mereu mai complexe, dar și mai dependente de mișcare. S-a ajuns astfel încît, *la om, ființa cu cel mai perfecționat organism, rolul mișcării este atît de important, încît condiționează normala dezvoltare fizică și intelectuală, precum și structura și funcția tuturor organelor corpului.*

Condițiile de viață și de muncă din societatea civilizată sînt însă, fundamental diferite de cele care au determinat actuala formă și funcțiune a corpului omenesc.

Brusca neconcordanță între necesitățile organismului uman — rezultat al unei milenare evoluții — și ceea ce îi oferă omul modern prin felul său de a trăi și a munci, a dus la apariția și înmulțirea unor afecțiuni care fac ca tabloul morbidității din ultimele decenii să aibă un aspect caracteristic.

Este de remarcat că suferințele cele mai numeroase și mai grave interesează sistemul nervos și aparatul cardiovascular, adică tocmai acele care intră în contact nemijlocit cu toate țesuturile corpului nostru și condiționează buna lor funcționare.

Prevenirea acestor afecțiuni se realizează în modul cel mai eficient nu prin medicamente ci prin înlăturarea cauzelor care le-au produs. Se impune ca, prin măsuri adecvate, să oferim organismului nostru ceea ce îi răpesc cuceririle civilizației și, în primul rînd, contactul nemijlocit cu factorii naturali de mediu și doza minimă de mișcare.

Avem la dispoziție o mare varietate de forme sub care exercițiile fizice pot fi practicate. Oricare dintre ele este preferabilă inactivității. Vom proceda, însă, rațional selecționînd acele metode și mijloace care au efecte optime și necesită cheltuieli minime de timp, energie și investiții. În alegerea noastră, este bine să ținem seama de următoarele recomandări.

Natura efortului. — Exercițiile efectuate prin contracții musculare dinamice (capetele de inserție ale mușchilor se deplasează în timpul contracției) sînt preferabile eforturilor în care predomină contracțiile musculare statice (capetele de inserție ale mușchilor rămîn nemișcate în timpul contracției).

Masele musculare angrenate în lucru.

— Exercițiile care angrenează, concomitent, în lucru grupe numeroase de mușchi (cel puțin $1/6 - 1/7$ din masa musculară totală) influențează mai complex organismul decît exercițiile ce se adresează unei mase musculare reduse.

Ritmul de lucru. — Mișcările ciclice executate în ritm uniform contribuie în mai bună măsură la reglarea activității sistemului nervos și, în primul rînd, a scoarței cerebrale, decît mișcările care trimit impulsuri neregulate spre etajele superioare ale sistemului nervos.

Intensitatea efortului. — Efortul trebuie dozat în funcție de posibilitățile fiecăruia. Efecte morfologice și funcționale evidente se obțin numai prin eforturi cu o intensitate ce depășește 50% din capacitatea maximă de efort a individului respectiv. Pentru individualizarea efortului e bine să se urmărească curba frecvenței cardiace.

Eforturile care ridică frecvența cardiacă la 140—160 pulsații pe minut s-au dovedit a avea cele mai favorabile urmări asupra organismului și, în special, asupra aparatului cardio-vascular.

Durata efortului. — Combaterea urmărilor sedentarismului se poate asigura printr-o durată relativ redusă a efortului. Instalarea unei economii funcționale generale, reglarea proceselor de nutriție și menținerea greutății corporale optime, ameliorarea condițiilor de activitate a inimii, prevenirea arteriosclerozei și infarctului miocardic pretind eforturi de mai lungă durată. Zilnic 30 minute sau de 2—3 ori pe săptămînă cite 60—120 minute sînt solicitări minime pentru a obține efecte de tipul celor amintite mai înainte.

Continuitatea în practicarea exercițiilor fizice constituie și ea o indicație de bază. Modificări favorabile se obțin și se păstrează numai printr-un proces neîntrerupt. Practicarea continuă și metodică a exercițiilor fizice ajută pe copii și tineri să atingă nivelul cel mai înalt al posibilităților lor, pe adulți să prelungească mult perioada de muncă și activitatea creatoare iar pe bătrîni să-și mențină vigoarea pînă la o vîrstă înaintată. Lipsa de continuitate face ca efectele să fie mai slabe, iar întreruperea, ca acestea să dispară rapid chiar și în cazul cînd au atins amploarea întîlnită la sportivii de performanță.

Și acum, la sfîrșitul scurtelor noastre considerații, o ultimă recomandare: disciplinele sportive care sînt cele mai eficiente pentru prevenirea afecțiunilor caracteristice secolului nostru.

Ținînd seama de natura efortului, masele musculare angrenate în lucru, forma mișcărilor, ușurința cu care se poate doza intensitatea și durata efortului, precum și de faptul că sînt accesibile tuturor vîrstelor și practicate în aer liber, preferințele noastre ar trebui să se îndrepte mai ales către mers (turism), alergări, ciclism, înot, canotaj și schi.

NU NUMAI CREIERE, DAR ȘI MUȘCHI

Prof. dr. docent Marcela PITIȘ

Prof. dr. docent MARCELA PITIȘ, membră a Academiei de Științe Medicale, cu o recunoscută contribuție la promovarea endocrinologiei românești, ne-a spus:

Sedentarismul poate fi considerat printre problemele majore ale societății moderne. Progresul tehnic limitează, din ce în ce mai mult, activitatea omului și sedentarismul se produce nu numai în aria profesională (înlocuirea muncii fizice prin mașini) dar și în cea a timpului liber în care omul preferă distracțiile sedentare (cinematograf, televizor, simplu spectator pe stadion).

Oamenii, chiar cei tineri, au devenit mai comozi și sînt tot mai refractari activității fizice, efortului direct. În afara celor ce se organizează în școli și în universități, activitățile fizice atrag, cred, foarte puțini oameni, în eforturi individuale sau colective, atunci cînd nu e vorba de competiții, de spectacolul sportiv propriu-zis.

Anchetele medical-sociale făcute în diferite țări, au arătat o scădere a activității fizice la tinerii între 23—30 de ani, în proporție de 10 la 27 la sută. În alte anchete, răspunsul unor tineri chestionați a fost categoric: societatea modernă are nevoie de creier, nu de mușchi. Deci, la ce bun efortul fizic?

Este sau nu un adevăr? Poate că în viitor, societatea nu va mai avea nevoie de mușchi, dar pentru om aceștia sînt întotdeauna necesari.

Este bine stabilit că sedentarismul modifică compoziția organismului în sensul raportului dintre țesutul proteic (muscular) și țesutul gras. Chiar, fără o creștere în greutate, la sedentari acest raport se schimbă prin scăderea țesutului proteic. Densitatea organismului scăzînd, se ajunge la un fel de obezitate fără obezitate. De cele mai multe ori, există însă și o creștere în greutate prin alimentație neadecvată — cantitativ și calitativ — consumului redus de energie.

Scăderea țesutului proteic, acumularea de grăsime, modificările circulației determinate de inactivitate, ca și cele endocrinometabolice rezultate din alimentația neadecvată, pot determina o serie de tulburări de tip degenerativ la nivelul unor organe și aparate cum ar fi cel cardio-vascular și cel osteo-

articular, în special în cazurile în care există predispoziții familiale. Repet, sedentarismul și alimentația sînt factori favorizanți. Anchetele în această direcție au arătat, de altfel, raporturile între această patologie degenerativă, inactivitate și alimentația defectuoasă.

Problema patologiei degenerative este acută, constituind una din cauzele care scurtează viața omului. Activitatea fizică, la fel ca și alimentația adecvată, sînt absolut necesare pentru menținerea echilibrului organismului în condițiile vieții moderne.

Activitatea fizică trebuie efectuată la orice vîrstă și pentru orice vîrstă există posibilitatea unui exercițiu fizic compatibil, chiar de ne-am rezuma numai la simplul exercițiu al mersului. Dar al mersului pe jos, nu cu automobilul, troleibuzul sau tramvaiul!

Haideți, cu curaj și cu tragere de inimă, umblați pe jos! Mult, cit mai mult!

Un concurs tradițional pentru locuitorii din Tirol: încercarea puterii degetelor

Nu există decît lucrări care se ocupă de mijloacele de a păstra sănătatea. Dar pentru a te îmbolnăvi? Cum să ferești un organism bolnăvicios de periculoasa dorință de a se vindeca? Vai, nu există nici o lucrare tipărită consacrată acestui subiect! Și lipsa ei se face al naibii de simțită.

Uitați-vă în jurul dv. și observați cît de mulți oameni se străduiesc să-și scurteze viața! Asta, se întîmplă de fapt de foarte multă vreme. N-a spus Seneca, oare, că omul nu are o viață efemeră dar că și-o scurtează el singur?

Există, bineînțeles, nenumărate posibilități de a lupta împotriva menținerii sănătății oamenilor de orice profesie, există mii de procedee pentru a agrava starea lor generală, buna lor dispoziție, pentru a le micșora capacitatea de muncă și pentru a le urca tensiunea. Metoda pe care noi am numit-o „Cum putem să ne îmbolnăvim” este bazată pe experiența celor mai iscușiți distrugători ai sănătății, fie că e vorba de a lor, fie că e vorba de a altora. Vă vom pune la curent cu această metodă destinată începătorilor, candidaților la un loc în spital.

Prin urmare, ce regim alimentar trebuie să urmăim pentru a fi siguri că ne vom deregla mai bine sănătatea? Cel mai bun lucru este să plecăm la lucru fără să fi luat micul dejun sau măcar o ceașcă de cafea înghițită în fugă. O să spuneți, probabil, că asta nu prea vă ține de foame. Da, dar în schimb, la masa de prînz vom mânca cît patru. Sau, mai bine, vom proceda în felul acesta la masa de seară, pecare o vom lua chiar înaintea de a ne culca. Dacă la o asemenea agapă nocturnă vă lipsesc cîrnații îi puteți înlocui cu slănină, rață la cuptor sau gigot la tavă. Așa fac, de exemplu, cei mai asidui candidați la infarct miocardic.

Dacă aveți un stomac mai delicat o să vă fie cam greu să faceți față unui asemenea meniu. Totuși, nu vă dați bătăuți. Este de ajuns să vă culcați cu 2—3 ore mai tîrziu decît ora normală. Ce-i drept, o să dormiți prost, o să aveți coșmaruri, stomacul încărcat o să apese pe diafragmă și va jena funcționarea inimii și a plămînilor. Dar așa se întîmplă totdeauna cînd faci primul pas în direcția umărîtă.

CUM PUTEM

SĂ NE

IMBOLNĂVIM

SFATURI PENTRU ÎNCEPĂTORI

N. TAMBAN

„Cina bună pe somn se răzbună” — spune înțelepciunea populară.

Încă două sfaturi privind alimentația: dacă aveți tendința să vă îngrăsați, mîncăți des și mult, stimulați-vă apetitul trăgînd tare cu condimentele. Și, nu uitați: udați bine tot ce îngurgitați!

Există multe metode de a distruge inima. De altfel nu-i prea ușor. Se ține bine organul ăsta afurisit! Nu uitați, însă, că obezitatea este cel mai sigur mijloc de a ajunge la rezultatul dorit. Imaginați-vă că, pe cea mai cumplită arșiță, ați umbla într-o haină de blană și ați purta în spinare, cît e ziua de lungă, o greutate zdravănă. Într-o asemenea situație se află inima oamenilor care au o greutate mai mare decît cea normală.

Dacă doriți să dăunați și mai mult inimii, iar cu ocazia aceasta și plămînilor, nimic nu-i mai indicat ca tutunul și alcoolul. S-a scris mult despre pericolul pe care îl reprezintă acestea pentru organismul omului. Vom reaminti doar că un pachet de țigări pe zi vă dublează șansele la crize cardiace și vi le mărește într-un mod apreciabil pe cele de a face un cancer pulmonar. Nimic nu subminează organismul atît de repede și sigur ca tutunul și alcoolul.

Dacă aveți intenții serioase, trebuie să evitați efortul fizic, gimnastica, sporturile. Preferați să stați așezat pe scaun sau culcat și feriți-vă de plimbările pe jos.

Efortul fizic, exercițiile de gimnastică, practicarea sporturilor vă vor

împiedica să vă îngrăsați. Lăsați eforturile fizice în seama femeilor! Bărbații preferă, de fapt, să se abțină de la ele neavînd pregătirea necesară. Fără aceste eforturi, ei riscă să se surmeneze, să-și submineze prețioasa lor sănătate. Încă un sfat: nu vă temeți să abuzați de mașina de spălat, de aspirator, de lift.

Dacă aveți o locuință înconjurată de grădină, dacă aveți cîteva răzoare cu legume sau numai o peluză cu flori pe care trebuie să le îngrijiți, nu vă osteniți dv; chemați un om ca să vi le aranjeze. Altfel, riscați să oboseți — cine știe, — chiar să transpirați. Or doctorii ne previn mereu că dacă transpirăm putem să ne alegem cu o răceală, că ne pîdește guturaiul.

Dacă sănătatea dv nu se distruge destul de repede, putem să vă recomandăm un mijloc sigur, foarte confortabil, care nu strică nimic. Omenirea a asudat milenii în șir pînă cînd s-a inventat mașina cu motor. De ce să ne mirăm că, după atîta așteptare, oamenii fac pe dracul în patru ca să devină fericii posesori ai acestei minuni. Taxiul nu era de ajuns pentru că tot trebuia să faci cîteva sute de pași pînă la stația cea mai apropiată. Mersul, după cum se știe, cere un efort din partea inimii, a picioarelor, a plămînilor.

Apropo de membrele inferioare! Picioarele au încetat, după cum știți, să mai fie un mijloc de locomoție nu numai pentru adepții automobilului dar și pentru ceilalți oameni. Un automobilist nu are nici piciorul stîng, nici piciorul drept. El are doar piciorul care apasă pe frînă. Iată pentru ce, majoritatea automobilistilor au piciorul drept mai lung decît cel stîng. Dacă asta va mai continua, generațiile viitoare vor trebui să poarte încălțăminte ortopedică.

Posesorii de mașini nici nu-și închipuie ce mult dătoresc, în ceea ce privește distrugerea sănătății lor, gazelor de eșapament pe care le inhalază, și care se depun pentru multă vreme în plămîni. Uruitul motorului, scrișnetul frînelor desăvîrșesc efectul promenadelor motorizate acționînd asupra sistemului nervos. De aici: insomnii, ticuri, senzația că vă strînge creierul un cerc de fier, hipertensiune, palpitații, angină pectorală și alte stări morbide.

(După „Sportul în U.R.S.S.”)

O
plagă
a vieții
moderne:
SEDENTARISMUL

prof. dr. docent Ion PAVEL

Prof. dr. docent ION PAVEL, membru de onoare al Academiei de Științe Medicale și unul dintre cei mai de seamă specialiști în bolile de nutriție, a binevoit să ne răspundă:

Alăturat, de obicei, mîncării abundente, sedentarismul devine indiscutabil un inamic perfid pentru existența omului. Excesul alimentar și de băutură nu face decît să mobilizeze pînă la un punct activitatea tuturor funcțiilor organismului nostru.

Sedentarismul are nețe urmări nefaste și asupra funcțiilor psihice provocînd chiar anomalii în domeniul intelectual. Dimpotrivă, destinderea pe care o dă mișcarea fizică, se repercutază favorabil asupra scoarței cerebrale cu bune consecințe și asupra funcțiilor digestive și circulatorii.

Mișcarea trebuie făcută în spațiul liniștit al parcului sau chiar pe artere mai puțin frecventate. Ea se impune a fi efectuată cu strictețe, pe timp frumos, pe ploaie sau pe vînt.

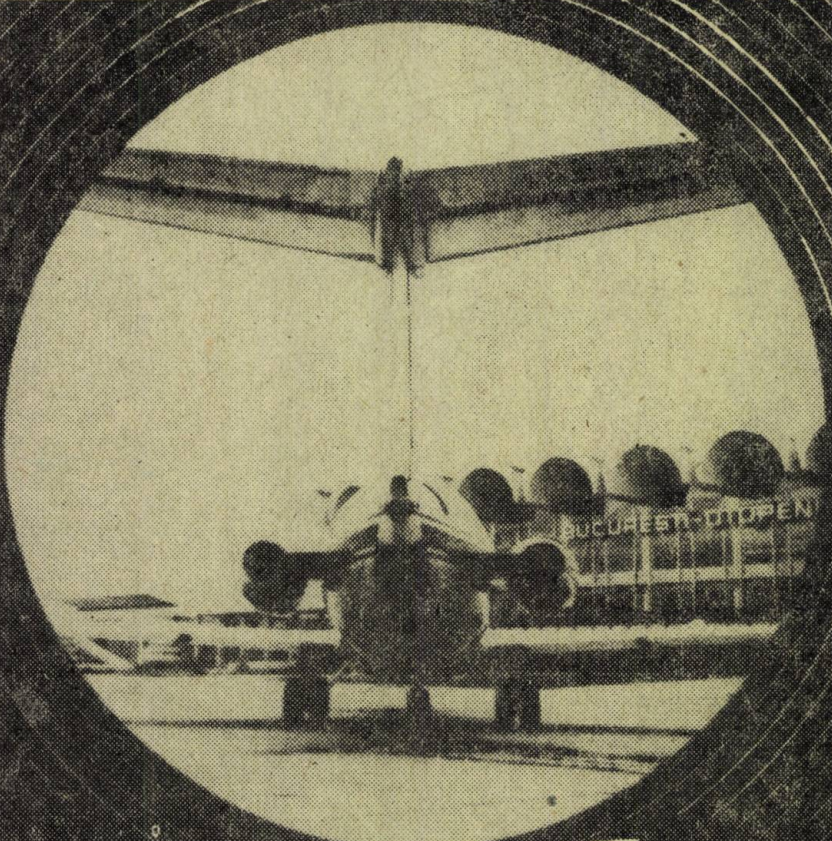
Să nu uităm că mișcarea face parte din tratamentul prim al nevrozelor și că e necesar ca ea să fie nuanțată. Cei cărora nu le este accesibil exercițiul fizic, mișcarea impusă de-o disciplină sportivă, într-un ritm viu, susținut, după vîrsta individului angajat, vor face măcar lungi plimbări în fiecare zi.

Sedentarismul, ca și mîncarea și băutura fără măsură, sînt dușmanii omului, ai sănătății sale. Nu mai adaug că el compromite silueta și, bineînțeles, creează astfel infirmități estetice cu care nici un om din societatea modernă nu se împacă, indiferent de vîrstă.

Ca om din lumea științelor medicale, în care sînt prezent de o jumătate de veac, ca unul dintre cei care au participat la întemeierea Societății Române de Medicină Sportivă, ca vechi sportiv, odinioară participant la campionate naționale și ca membru al comunității sociale contemporane declar război sedentarismului.

Sedentarismul este de-a dreptul, o plagă.

S-o combatem cu toată energia cu care orice om conștient de primejdiiile ce-i afectează viața e dator să-și apere existența.

**pe
oceanul
aerian
cu
tarom.**

Map cities: LONDON, MOSCOW, FRANKFURT, WARSAW, BRUSSELS, PRAGUE, PARIS, VIENNA, BUDAPEST, ZÜRICH, BUCUREȘTI, ROME, SOFIA, ISTANBUL, BEIRUT, ATHENS, TEY. AVV, CAIRO.

TRANSPORTURILE AERIENE ROMÂNE

EL MUNDIAL '70

EUROPA

- 12.10.68 Băle **ELVEȚIA — GRECIA** 1—0
 27.10.68 Lisabona **PORTUGALIA — ROMÂNIA** 3—0
 Estadio Nacional
 Arbitru L. Callaghan (Țara Galilor)
 Au marcat: Jose Jacinto min. 20 și 70, Joao Jacinto min. 33
PORTUGALIA: Americo - Jose Jacinto, Rui (min. 56 Umberto), Jose Carlos, Hilario, Graça, Coluna, Augusto, Figueredo, Eusebio, Simoes (min. 14 Joao Jacinto)
ROMÂNIA: Coman (min. 46 Gornea) - Sătmăreanu, Dumitru Nicolae, Dinu, Mocanu, Ghergheli, Petescu, Pircălab, Dobrin, Dembrowschi (min. 75 Groza), Lucescu
 24.11.68 București **ROMÂNIA — ELVEȚIA** 2—0
 Stadionul «23 August»
 Arbitru: N. Sener (Turcia)
 Au marcat: Dumitrache min. 58 și Domide min. 74
ROMÂNIA: Gornea - Sătmăreanu, Boc, Dinu, Mocanu, Ghergheli, Nunweiller VI, Martinovici (min. 79 Dembrowschi), Domide, Dumitrache, Lucescu (min. 46 Kallo)
ELVEȚIA: Grob - Ramseier, Michaud, Tacchella, Stierli, Ceterli (min. 71 Brenno), Dürr, Kuhn, Vuilleumier, Kunzli, Quentin
 11.12.68 Atena **GRECIA — PORTUGALIA** 4—2
 16. 4.69 Lisabona **PORTUGALIA — ELVEȚIA** 0—2
 16. 4.69 Atena **GRECIA — ROMÂNIA** 2—2
 Stadionul Karaïskakis
 Arbitru: A. Sbardella (Italia)
 Au marcat: Sideris min. 51 și Dedes min. 60, respectiv Dumitrache min. 54 și 66
GRECIA: Ikononopoulos - Kamaras, Zanderoglu (min. 46 Kremidas), Ballopoulos, Gaitatzis, Haitas, Karafestos (min. 72 Youtsos), Dedes, Sideris, Papaioanu, Botinos
ROMÂNIA: Răducanu - Sătmăreanu, Boc, Dan, Deleanu, Ghergheli, Dinu, Dembrowschi, Ionescu, Dumitrache, Lucescu
 4.5.69 Porto **PORTUGALIA — GRECIA** 2—2

Grupa a II-a

25. 9.68 Copenhaga **Danemarca — Cehoslovacia** 0—3
 20.10.68 Bratislava **Cehoslovacia — Danemarca** 1—0
 4. 5.69 Dublin **Irlanda — Cehoslovacia** 1—2
 25. 5.69 Budapesta **Ungaria — Cehoslovacia** 2—0
 27. 5.69 Copenhaga **Danemarca — Irlanda** 2—0
 8. 6.69 Dublin **Irlanda — Ungaria** 1—2
 15. 6.69 Copenhaga **Danemarca — Ungaria** 3—2
 14. 9.69 Praga **Cehoslovacia — Ungaria** 3—3
 6.10.69 Praga **Cehoslovacia — Irlanda** 3—0
 15.10.69 Dublin **Irlanda — Danemarca** 1—1
 22.10.69 Budapesta **Ungaria — Danemarca** 3—0
 5.11.69 Budapesta **Ungaria — Irlanda** 4—0

Grupa I

- 14.5.69 Lausanne **ELVEȚIA — ROMÂNIA** 0—1
 Stadionul municipal
 Arbitru T. Wharton (Scoția)
 A marcat Michaud min. 33 — autogol
ELVEȚIA: Prosperi - Ramseier, Michaud, Tacchella, Chaupissat, Odermatt, Signorelli (min. 34 Stierli), Kuhn, Vuilleumier, Kunzli, Quentin
ROMÂNIA: Răducanu - Sătmăreanu, Boc, Dan, Deleanu (min. 54 Hălmăgeanu), Nunweiller VI, Dinu, Dembrowschi, Tufan, Dumitrache, Lucescu
 12.10.69 București **ROMÂNIA — PORTUGALIA** 1—0
 Stadionul «23 August»
 Arbitru R. Canac (Iugoslavia)
 A marcat Dobrin min. 30
ROMÂNIA: Răducanu - Sătmăreanu, Hălmăgeanu, Dan, Deleanu, Dinu, Nunweiller VI, Dembrowschi, Dobrin, Dumitrache, Lucescu
PORTUGALIA: Damas - Pedro Gomez, Batista, Humberto, Hilario, Goncalvez, Jose Maria (min. 46 Toni), Nelson, Torres (min. 70 Joao Jacinto), Eusebio, Simoes
 15.10.69 Salonic **GRECIA — ELVEȚIA** 4—1
 2.11.69 Berna **ELVEȚIA — PORTUGALIA** 1—1
 16.11.69 București **ROMÂNIA — GRECIA** 1—1
 Stadionul «23 August»
 Arbitru J. Adair (Irlanda de Nord)
 Au marcat: Dembrowschi (min. 36) și Domazos (min. 50)
ROMÂNIA: Răducanu - Sătmăreanu, Hălmăgeanu, Dan, Deleanu, Dinu, Nunweiller VI, Dembrowschi, Dobrin (min. 80 Ghergheli), Dumitrache, Lucescu
GRECIA: Ikononopoulos - Dimitriou, Kamaras, Spiridon, Gaitatzis, Domazos, Haitas, Elefterakis, Sideris (min. 71 Dedes), Papaioanu, Koudas (min. 46 Botinos)

Clasament

1. ROMÂNIA	6	3	2	1	7—6	8
2. Grecia	6	2	3	1	13—9	7
3. Elveția	6	2	1	3	5—8	5
4. Portugalia	6	1	2	3	8—10	4

Clasament

1. Ungaria	6	4	1	1	16—7	9
2. Cehoslovacia	6	4	1	1	12—6	9
3. Danemarca	6	2	1	3	6—10	5
4. Irlanda	6	0	1	5	3—14	1
Meci de baraj						
3.12.69 Marsilia						
	CEHOSLOVACIA — Ungaria					4—1

Grupa a III-a

23.10.68 Cardiff	Tara Galilor — Italia	0—1
30. 3.69 Berlin	R.D. Germană — Italia	2—2
16. 4.69 Dresda	R.D. Germană — Tara Galilor	2—1
22.10.69 Cardiff	Tara Galilor — R.D. Germană	1—3
4.11.69 Roma	Italia — Tara Galilor	4—1
22.11.69 Neapole	Italia — R.D. Germană	3—0

Clasament							
1. ITALIA	4	3	1	0	10—	3	7
2. R.D. Germană	4	2	1	1	7—	7	5
3. Tara Galilor	4	0	0	4	3—	10	0

Grupa a IV-a

23.10.68 Belfast	Irlanda de Nord — Turcia	4—1
11.12.68 Ankara	Turcia — Irlanda de Nord	0—3
10. 9.69 Belfast	Irlanda de Nord — U.R.S.S.	0—0
16.10.69 Kiev	U.R.S.S. — Turcia	3—0
22.10.69 Moscova	U.R.S.S. — Irlanda de Nord	2—0
16.11.69 Istanbul	Turcia — U.R.S.S.	1—3

Clasament							
1. U.R.S.S.	4	3	1	0	8—	1	7
2. Irlanda de Nord	4	2	1	1	7—	3	5
3. Turcia	4	0	0	4	1—	13	0

Grupa a V-a

9.10.68 Stockholm	Suedia — Norvegia	5—0
6.11.68 Strasbourg	Franta — Norvegia	0—1
19. 6.69 Oslo	Norvegia — Suedia	2—5
10. 9.69 Oslo	Norvegia — Franta	1—3
15.10.69 Stockholm	Suedia — Franta	2—0
1.11.69 Paris	Franta — Suedia	3—0

Clasament							
1. SUEZIA	4	3	0	1	12—	5	6
2. Franta	4	2	0	2	6—	4	4
3. Norvegia	4	1	0	3	4—	13	2

Grupa a VI-a

19. 6.68 Helsinki	Finlanda — Belgia	1—2
25. 9.68 Belgrad	Iugoslavia — Finlanda	9—1
9.10.68 Waregem	Belgia — Finlanda	6—1
16.10.68 Bruxelles	Belgia — Iugoslavia	3—0
27.10.68 Belgrad	Iugoslavia — Spania	0—0
11.12.68 Madrid	Spania — Belgia	1—1

23. 2.69 Liège	Belgia — Spania	2—1
30. 4.69 Barcelona	Spania — Iugoslavia	2—1
4. 6.69 Helsinki	Finlanda — Iugoslavia	1—5
25. 6.69 Helsinki	Finlanda — Spania	2—0
16.10.69 La Linea	Spania — Finlanda	6—0
19.10.69 Belgrad	Iugoslavia — Belgia	4—0

PRELIMINARII

EUROPA

AMERICA
DE SUD

Calificată din oficiu în calitate de câștigătoare a ediției precedente a campionatului mondial. **ANGLIA.**

Grupa a IX-a

LUIGI RIVA (în această imagine căzut, în urma unui fault) a produs deseori panică în careul suedezilor!

Grupa a XI-a

25. 7.69 Bogota
2. 8.69 Caracas
7. 8.69 Caracas
6. 8.69 Bogota
10. 8.69 Caracas
10. 8.69 Bogota
17. 8.69 Asuncion
21. 8.69 Rio de Janeiro
21. 8.69 Asuncion
24. 8.69 Asuncion

Columbia — Venezuela
Venezuela — Columbia
Venezuela — Paraguay
Columbia — Brazilia
Venezuela — Brazilia
Columbia — Paraguay
Paraguay — Brazilia
Brazilia — Columbia
Paraguay — Venezuela
Paraguay — Columbia

3—0
1—1
0—2
0—2
0—5
0—1
0—3
6—2
1—0
2—1

24. 8.69 Rio de Janeiro
31. 8.69 Rio de Janeiro

Brazilia — Venezuela
Brazilia — Paraguay

6—0
1—0

Clasament

1. BRAZILIA	6	6	0	0	23—2	12
2. Paraguay	6	4	0	2	6—5	8
3. Columbia	6	1	1	4	7—12	3
4. Venezuela	6	0	1	5	1—18	1

6.7.69 Guayaquil
13.7.69 Santiago
20.7.69 Montevideo
27.7.69 Santiago
3.8.69 Guayaquil
10.8.69 Montevideo

Ecuador — Uruguay
Chile — Uruguay
Uruguay — Ecuador
Chile — Ecuador
Ecuador — Chile
Uruguay — Chile

0-2
0-0
1-0
4-1
1-1
2-0

AMERICA DE NORD SI CENTRALĂ

Grupa a XIII-a

Subgrupa A

28.11.68 San Jose
1.12.68 San Jose
6.12.68 Tegucigalpa
8.12.68 Tegucigalpa
22.12.68 Tegucigalpa
29.12.68 San Jose

Costa Rica — Jamaica
Jamaica — Costa Rica
Honduras — Jamaica
Jamaica — Honduras
Honduras — Costa Rica
Costa Rica — Honduras

3-0
1-3
3-1
0-2
1-0
1-1

Clasament

1. HONDURAS	4	3	1	0	7-2	7
2. Costa Rica	4	2	1	1	7-3	5
3. Jamaica	4	0	0	4	2-11	0

Subgrupa B

18.11.68 Ciudad de Guatemala
20.11.68 Ciudad de Guatemala
24.11.68 Port-au-Prince
1.12.68 Port-au-Prince
8.12.68 Port-au-Prince
15.12.68 Ciudad de Guatemala

Guatemala — Trinidad
Trinidad — Guatemala
Trinidad — Haiti
Haiti — Trinidad
Haiti — Guatemala
Guatemala — Haiti

4-0
0-0
0-4
2-4
2-0
1-1

Clasament

1. HAITI	4	2	1	1	9-5	5
2. Guatemala	4	1	2	1	5-3	4
3. Trinidad	4	1	1	2	4-10	3

Subgrupa C

24.11.68 Paramaribo
1.12.68 San Salvador

Surinam — Antilele Olandeze
El Salvador — Surinam

6-0
6-0

Grupa a XII-a

Clasament

1. URUGUAY	4	3	1	0	5-0	7
2. Chile	4	1	2	1	5-4	4
3. Ecuador	4	0	1	3	2-8	1

Peruvianul GAL-LARDO s-a dovedit un adevărat as în conducerea balonului în plină viteză

5.12.68 Paramaribo
12.12.68 San Salvador
15.12.68 San Salvador

Antilele Olandeze — Surinam
El Salvador — Antilele Olandeze
Antilele Olandeze — El Salvador

2-0
1-0
1-2

PRELIMINARIILE

AMERICA
DE SUD

AMERICA
DE NORD SI
CENTRALĂ

ASIA

22.12.68 Paramaribo

Surinam — El Salvador

4—1

Clasament

1. EL SALVADOR	4	3	0	1	10—5	6
2. Surinam	4	2	0	2	10—9	4
3. Antilele Olandeze	4	1	0	3	3—9	2

Semifinala A

12.6.69 Tegucigalpa
19.6.69 San Salvador

Honduras — El Salvador
El Salvador — Honduras

1—0
3—0

Clasament

1. El Salvador	2	1	0	1	3—1	2
2. Honduras	2	1	0	1	1—3	2
Meci de baraj						
27.6.69 Ciudad de Mexico	El Salvador — Honduras	3—2 (după prelungiri)				

Finala

21.9.69 Port-au-Prince
28.9.69 San Salvador

Haiti — El Salvador
El Salvador — Haiti

1—2
0—3

Calificată din oficiu în calitate de țară organizatoare, MEXIC.

Subgrupa D

6.10.68 Toronto
13.10.68 Toronto
20.10.68 Hamilton
27.10.68 Atlanta
3.11.68 Kansas City
11.12.68 Kansas City

Canada — Bermude
Canada — S.U.A.
Bermude — Canada
S.U.A. — Canada
S.U.A. — Bermude
Bermude — S.U.A.

4—0
4—2
0—0
1—0
6—2
0—2

Clasament

1. S.U.A.	4	3	0	1	11—6	6
2. Canada	4	2	1	1	8—3	5
3. Bermude	4	0	1	3	2—12	1

Semifinala B

20.4.69 Port-au-Prince
11.5.69 San Diego (Calif.)

Haiti — S.U.A.
S.U.A. — Haiti

2—0
0—1

Clasament

1. Haiti	2	2	0	0	3—0	4
2. S.U.A.	2	0	0	2	0—3	0

Clasament

1. El Salvador	2	1	0	1	2—1	2
2. Haiti	2	1	0	1	4—2	2
Meci de baraj						
5.10.69 Kingston (Jamaica)	El Salvador — Haiti	1—0 (după prelungiri)				

ASIA

Grupa a XIV-a

Grupa a XV-a

Subgrupa A

10.10.69 Seul	Japonia — Australia	1—3
16.10.69 Seul	Australia — Japonia	1—1
12.10.69 Seul	Coreea de Sud — Japonia	2—2
14.10.69 Seul	Australia — Coreea de Sud	1—1
20.10.69 Seul	Coreea de Sud — Australia	1—2
18.10.69 Seul	Japonia — Coreea de Sud	0—2

Balet aerian al mexicanilor GUZMAN și PULIDO

Clasament

1. Australia	4	2	2	0	7-4	6
2. Coreea de Sud	4	1	2	1	6-5	4
3. Japonia	4	0	2	2	4-8	2

Semifinala

23.11.69 Lourenco Marques	Australia — Rhodesia	1-1
27.11.69 Lourenco Marques	Australia — Rhodesia	0-0
29.11.69 Lourenco Marques	Australia — Rhodesia	3-1

Subgrupa B

21. 9.69 Tel-Aviv	Israel — Noua Zeelandă	4-0
1.10.69 Tel-Aviv	Noua Zeelandă — Israel	0-2

Clasament

1. Israel	2	2	0	0	6-0	4
2. Noua Zeelandă	2	0	0	2	0-6	0

Finala

4.12.69 Tel-Aviv	Israel — Australia	1-0
14.12.69 Sidney	Australia — Israel	1-1

Clasament

1. ISRAEL	2	1	1	0	2-1	3
2. Australia	1	0	1	1	1-2	1

AFRICA

Subgrupa A

17.11.68 Alger	Algeria — Tunisia	1-2
29.12.68 Tunis	Tunisia — Algeria	0-0

Clasament

1. Tunisia	2	1	1	0	2-1	3
2. Algeria	2	0	1	1	1-2	1

Subgrupa B

10.11.68 Casablanca	Maroc — Senegal	1-0
29.12.68 Dakar	Senegal — Maroc	2-1

Clasament

1. Maroc	2	1	0	1	2-2	2
2. Senegal	2	1	0	1	2-2	2
Meci de baraj						
16. 2.69 Las Palmas	Maroc — Senegal				2-0	

Subgrupa C

26.11.69 Tripolis	Libia — Etiopia	2-0
9. 2.69 Addis Abbeba	Etiopia — Libia	5-1

Portarul izraelian VISSOKER câștigă duelul cu înaintașul uruguayan ESPARRAGO

Grupa a XVI-a

Clasament

1. Etiopia	2	1	0	1	5-3	2
2. Libia	2	1	0	1	3-5	2

Subgrupa D

27.10.68 Lusaka	Zambia — Sudan	4-2
10.11.68 Khartoum	Sudan — Zambia	4-2 (după prelungiri)

Clasament

1. Sudan	2	1	0	1	5-3	2
2. Zambia	2	1	0	1	3-5	2

Sudanul a fost desemnat să participe la semifinale

Subgrupa E

7.12.68 Lagos	Nigeria — Camerun	1-1
22.12.68 Douala	Camerun — Nigeria	2-3

PRELIMINARI

ASIA

AFRICA

Clasament

1. Nigeria	2	1	1	0	4-3	3
2. Camerun	2	0	1	1	3-4	1

Subgrupa F Ghana (fără adversari)

24.4.69	Semifinala A	Tunisia — Maroc	0-0
11.5.69	Tunis	Maroc — Tunisia	0-0
	Casablanca		
13.6.69	Meci de baraj	Maroc — Tunisia 2-2 (după prelungiri)	
	Marsilia	Prin tragere la sorți s-a calificat Marocul	

4.5.69	Semifinala B	Etiopia — Sudan	1-1
11.5.69	Addis Abbeba	Sudan — Etiopia	3-1
	Khartoum		

Clasament

1. Sudan	2	1	1	0	4-2	3
2. Etiopia	2	0	1	1	2-4	1

10.5.69	Semifinala C	Nigeria — Ghana	2-1
18.5.69	Ibadan	Ghana — Nigeria	1-2
	Aura		

Clasament

1. Nigeria	2	2	0	0	4-2	4
2. Ghana	2	0	0	2	2-4	0

14. 9.69	Turneul final	Nigeria — Sudan	2-2
21. 9.69	Ibadan	Maroc — Nigeria	2-1
3.10.69	Casablanca	Sudan — Nigeria	3-3
10.10.69	Khartoum	Sudan — Maroc	0-0
26.10.69	Casablanca	Maroc — Sudan	3-0
8.11.69	Ibadan	Nigeria — Maroc	2-0

Clasament

1. MAROC	4	2	1	1	5-3	5
2. Nigeria	4	1	2	1	8-7	4
3. Sudan	4	0	3	1	5-8	3

Peruvianul FUENTES
admiră detenta impresi-
onantă a marocanului
FILALI

31
MAI

Ciudad de Mexico
MEXIC — U.R.S.S. 0-0

1

Mexic: Calderon — Pena, Perez, Hernandez, Lopez, Vantorla, Guzman, Pulido, Velarde (Munguza, 66'), Valdivia, Fragoso
U.R.S.S.: Kavazaşvili — Kaplicinli, Lovcev, Logofet, Şesternev, Asatiani, Muntian, Serebrianikov (Puzaci, 46'), Bişevet, Evriujihin, Nodia (Hmelnicki, 66')

Arbitri: Tschenscher (R.F. a Germaniei), Taylor (Anglia) şi Dunstan (Bermude)

TURNEUL
FINAL

3
IUNIE

Ciudad de Mexico

BELGIA — EL SALVADOR 3—0 (1—0)

Belgia: Piot — Heylens, Thissen, Dewalque, Dockx, Semmeling, Van Moer, Puis, Devrindt, Van Himst, Lambert (Polleunis, 79')

El Salvador: Magana — Rivas, Mariona, Osorio, Rodriguez, Quintanilla, Vasquez, Manzano (Cortez, 67'), Martinez, Cabezas, Aparicio

Arbitri: Rădulescu (România), Tschenschner (R.F. a Germaniei), Glöckner (R.D. Germană)

Marcatori: Van Moer (min. 8), Van Moer (min. 54), Lambert (min. 79 din 11 m).

6
IUNIE

U.R.S.S. — BELGIA 4—1 (1—0)

U.R.S.S.: Kavazaşvili — Afonin, Dzodzuaşvili (Kiselev, 73'), Şesternev, Kurtilava, Kaplicinli (Lovcev, 34'), Muntian, Asatiani, Bişevet, Evriuzihin, Hmelnički

Belgia: Piot — Heylens, Thissen, Dewalque, Jeck, Dockx, Van Moer, Puis, Semmeling, Van Himst, Lambert

Arbitri: Scheurer (Elveția), Davidson (Scoția), Landauer (S.U.A.)

Marcatori: Bişevet (min. 14), Asatiani (min. 57), Bişevet (min. 63), Hmelnički (min. 71), respectiv Lambert (min. 86)

7
IUNIE

MEXIC — EL SALVADOR 4—0 (1—0)

Mexic: Calderon — Vantorla, Pena, Perez, Guzman, Gonzales, Munguia, Valdivia, Fragoso, Borja (Lopez, 46' și Basaguren, 77'), Padilla

El Salvador: Magana — Rivas, Mariona, Osorio, Cortez (Monge, 67'), Vasquez, Quintanilla, Flamenco, Martinez, Rodriguez, Aparicio (Mendez, 58')

Arbitri: Kandil (R.A.U.), Taylor (Anglia), Dunstan (Bermude)

Marcatori: Valdivia (min. 45), Valdivia (min. 47), Fragoso (min. 60), Basaguren (min. 82)

10
IUNIE

U.R.S.S. — EL SALVADOR 2—0 (0—0)

U.R.S.S.: Kavazaşvili — Afonin, Dzodzuaşvili, Kurtilava, Şesternev, Kiselev (Asatiani, 80'), Muntian, Serebrianikov, Bişevet, Puzaş (Evriuzihin, 46'), Hmelnički

El Salvador: Magana — Rivas, Mariona, Osorio, Rodriguez, (Sermenov, 85'), Vasquez, Cabezas (Aparicio, 81'), Monge, Portillo, Castro, Mendez

Arbitri: Hormazabal (Chile), Coerezza (Argentina), Vieira (Brazilia)

Marcatori: Bişevet (min. 51), Bişevet (min. 73)

11
IUNIE

MEXIC — BELGIA 1—0 (1—0)

Mexic: Calderon — Vantorla, Pena, Guzman, Perez, Pulido, Gonzales, Munguia, Padilla, Valdivia (Basaguren, 46'), Fragoso

Belgia: Piot — Heylens, Dewalque, Thissen, Jeck, Dockx, Van Moer, Puis, Semmeling, Van Himst, Polleunis (De Vrindt, 64')

Arbitri: Coerezza (Argentina), Landauer (S.U.A.), Hormazabal (Chile)

Marcatori: Pena (min. 16 din 11 m)

CLASAMENT

1. U.R.S.S.	3	2	1	0	6—1	5
2. Mexic	3	2	1	0	5—0	5
3. Belgia	3	1	0	2	4—5	2
4. El Salvador	3	0	0	3	0—9	0

2
IUNIE

(Puebla)

URUGUAY — ISRAEL 2—0 (1—0)

Uruguay: Mazurkiewicz — Ubinaş, Ancheta, Matosas, Mujica, Castillo, Rocha (Cortes, 8'), Maneiro, Cubillas, Esparraga, Losada

Israel: Vissoker — Schwager, Rosen, Rosenthal, Primo, Shpigler, Shum, Shpigler, Talbi (Bar, 46'), Rygenbaum, Rom (Vollach, 55')

Arbitri: Davidson (Scoția), Scheurer (Elveția), Tarekgn (Etiopia)

Marcatori: Maneiro (min. 23), Mujica (min. 52)

TURNUL FINAL

3
IUNIE

(Toluca)

ITALIA — SUECIA 1-0 (1-0)

Italia: Albertosi — Burgnich, Facchetti, Cera, Niccolai (Rosato, 37'), Bertini, Riva, Domenghini, Mazzola, De Sisti, Boninsegna

Suedia: Hellström — Axelsson, Nordqvist, Grip, Svensson, B. Larsson (Nicklasson, 80'), Eriksson (Ejderstedt, 56'), Kindvall, Grahn, Cronqvist, Olsson

Arbitri: Taylor (Anglia), Scheurer (Elveția), Kandil (R.A.U.)
Marcatori: Domenghini (min. 11)

6
IUNIE

(Puebla)

URUGUAY — ITALIA 0-0

Uruguay: Mazurkiewicz — Ancheta, Matosas, Ubinas, Montero, Mujica, Cubilla, Esparrago, Maneiro, Bareno (Zubia, 67'), Cortes

Italia: Albertosi — Burgnich, Facchetti, Cera, Rosato, Bertini, Riva, Domenghini (Furino, 46'), Mazzola, De Sisti, Boninsegna
Arbitri: Glöckner (R.D. Germană), Tschenscher (R.F. a Germaniei), Horvat (Iugoslavia)

7
IUNIE

(Toluca)

SUECIA — ISRAEL 1-0 (0-0)

Suedia: S.G. Larsson — Selander, Axelsson, Olsson, Grip, Svensson, B. Larsson, Nordhal, Kindwall, Persson (Palsson, 75'), Turesson

Israel: Vissoker — Schwager, Rosen, Rosenthal, Primo, Shpigler, Vollach (Shuruk, 48'), Shpigler, Bar, Aygenbaum, Shum
Arbitri: Tarekegn (Etiopia), Horvat (Iugoslavia), Rădulescu (România)

Marcatori: Turesson (min. 53), respectiv Shpigler (min. 57)

10
IUNIE

(Puebla)

SUECIA — URUGUAY 1-0 (0-0)

Suedia: Larsson — Selander, Axelsson, Nordqvist, Grip, Svensson, B. Larsson, Eriksson, Kindwall (Turesson, 60'), Persson, Nicklasson (Grahn, 84')

Uruguay: Mazurkiewicz — Ancheta, Matosas, Ubinas, Mujica, Montero Castillo, Cortes, Maneiro, Esparrago (Fontes, 62'), Losada, Zubia

Arbitri: Landauer (S.U.A.), Keith (Anglia), Rădulescu (România)

Marcatori: Grahn (min. 90)

11
IUNIE

(Toluca)

ITALIA — ISRAEL 0-0

Italia: Albertosi — Burgnich, Cera, Rosato, Facchetti, Bertini, De Sisti, Domenghini (Rivera, 46'), Mazzola, Boninsegna, Riva

Israel: Vissoker — Bar, Bello, Rosenthal, Rosen, Primo, Shpigler, Aygenbaum (Rom, 46'), Shpigler, Schwager, Shum

Arbitri: Vieira (Brazilia), Tschenscher (R.F. a Germaniei), Tarekegn (Etiopia)

CLASAMENT

1. Italia	3	1	2	0	1-0	4
2. Uruguay	3	1	1	1	2-1	3
3. Suedia	3	1	1	1	2-2	3
4. Israel	3	0	2	1	1-3	2

2
IUNIE

3
(Guadalajara)

ANGLIA — ROMÂNIA 1-0 (0-0)

Extrema belgiană SEMMELING reușește să șuteze în ciuda intervenției salvadorienilor RIVAS și VASQUEZ

Anglia: Banks - Newton (Wright, 50'), Labone, Moore, Cooper, Mullery, Ball, B. Charlton, Peters, Lee (Osgood, 77'), Hurst
România: Adamache - Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu, Dumitru, Nunweiller, Dembrowski, Tătaru (Neagu, 74'), Du-

mitrache, Lucescu

Arbitri: Loraux (Belgia), Machin (Franța), De Leo (Mexic)
Marcatori: Hurst (min. 64)

3
IUNIE

BRAZILIA — CEHOSLOVACIA 4-1 (1-1)

Brazilia: Felix - Carlos Alberto, Brito, Piazza, Everaldo, Clodoaldo, Gerson (Paulo Cesar, 73'), Rivellino, Jairzinho, Tostao, Pele

Cehoslovacia: Viktor - Dobias, Migas, Horvath, Hagara, Kuna, Hrdlicka (Kvasniak, 46'), F. Vesely (B. Vesely, 75'), Petras, Adamec, Jokl

Arbitri: Baretta (Uruguay), Yamasaki (Mexic), Klein (Israel)
Marcatori: Rivellino (min. 25), Pele (min. 60), Jairzinho (min. 64), Jairzinho (min. 82), respectiv, Petras (min. 12)

6
IUNIE

ROMÂNIA — CEHOSLOVACIA 2-1 (0-1)

România: Adamache - Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu, Dumitru (Ghergheli, 81'), Nunweiller, Neagu, Dembrowski, Dumitrache, Lucescu (Tătaru, 69')

Cehoslovacia: Vencel - Dobias, Migas, Horvath, Zlocha, Kuna, Kvasniak, B. Vesely, Jurkanin (Adamec, 46'), Petras, Jokl (Fr. Vesely, 67')

Arbitri: De Leo (Mexic), Loraux (Belgia), Ensberger (Ungaria)

Marcatori: Neagu (min. 53), Dumitrache (min. 77 din 11 m), respectiv, Petras (min. 4)

7
IUNIE

BRAZILIA — ANGLIA 1-0 (0-0)

Brazilia: Felix - Carlos Alberto, Brito, Piazza, Fontana, Clodoaldo, Paulo Cesar, Rivellino, Jairzinho, Tostao (Roberto, 68'), Pele

Anglia: Banks - Wright, Labone, Moore, Cooper, Mullery, Ball, B. Charlton (Astle, 64'), Peters, Lee (Bell, 64'), Hurst
Arbitri: Klein (Israel), Machin (Franța), Yamasaki (Mexic)

Marcatori: Jairzinho (min. 60)

10
IUNIE

BRAZILIA — ROMÂNIA 3-2 (2-1)

Brazilia: Felix - Carlos Alberto, Brito, Fontana, Everaldo (Marco Antonio, 56'), Clodoaldo (Edu, 73'), Piazza, Paulo Cesar, Jairzinho, Tostao, Pele

România: Adamache (Răducanu, 28') - Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu, Dumitru, Nunweiller, Neagu, Dembrowski, Dumitrache (Tătaru, 71'), Lucescu

Arbitri: Marschall (Austria), Barreto (Uruguay), Loraux (Belgia)

Marcatori: Pele (min. 19), Jairzinho (min. 21), Pele (min. 66), Dumitrache (min. 33), Dembrowschi (min. 82)

11
IUNIE

ANGLIA — CEHOSLOVACIA 1-0 (0-0)

Anglia: Banks - Newton, J. Charlton, Moore, Cooper, Mullery, B. Charlton (Ball, 65'), Bell, Peters, Clarke, Astle (Osgood, 58')

Cehoslovacia: Viktor - Dobias, Hrivnak, Migas, Hagara, Pollak, Kuna, Fr. Vesely, Petras, Adamec, Capkovic (Jokl, 69')

Arbitri: Machin (Franța), Marschall (Austria), Emsberger (Ungaria)

Marcatori: Clarke (min. 49 din 11 m)

CLASAMENT

1. Brazilia	3	3	0	0	8-3	6
2. Anglia	3	2	0	1	2-1	4
3. România	3	1	0	2	4-5	2
4. Cehoslovacia	3	0	0	3	2-7	0

2
IUNIE

PERU — BULGARIA 3-2 (0-1)

4

Peru: Rubinos - Campos (J. Gonzales, 28'), De la Torre, Chumpitaz, Fuentes, Mifflin, Challe, Baylon (Sotil, 50'), Leon, Cubillas, Gallardo

Bulgaria: Simeonov - Salamanov, Dimitrov, Aladjov, Penev, Bonev (Asparuhov, 73'), Iakimov, Popov (Maraşliev, 59'), Jekov, Dermendgiev

Arbitri: Sbardella (Italia), Aguilar (Mexic), Maruyama (Japonia)

Marcatori: Gallardo (min. 51), Chumpitaz (min. 56), Cubillas (min. 73), respectiv, Dermendgiev (min. 13), Bonev (min. 59)

TURNEUL FINAL

3
IUNIE

Leon

R.F. A GERMANIEI — MAROC 2—1 (0—1)

R.F. a Germaniei: Maier — Vogts, Schulz, Fichtel, Hötges (Löhr, 75'), Haller (Grabowski, 46'), Beckenbauer, Overath, Seeler, Müller, Held

Maroc: Allal — Lamrani, Boujemaa, Driss, Slimani, Maaroufi,

Bamous (Faras, 72'), Filali, Said, Mouhoub (Khyati, 55'), Houmane

Arbitri: Van Ravens (Olanda), Ortiz de Mendibil (Spania), Velazquez (Columbia)

Marcatori: Seeler (min. 56), Müller (min. 80), respectiv, Houmane (min. 21)

Peru: Rubinos — Gonzales, De la Torre, Chumpitaz, Fuentes, Mifflin (Cruzado, 55'), Challe, Sotil, Leon, Cubillas, Gallardo (Ramirez, 77')

Maroc: Allal — Lamrani, Boujemaa (Fadili, 66'), Driss, Slimani, Maaroufi, Bamous, Filali, Ghandi (Allaoui, 82'), Houmane, Mouhoub

Arbitri: Bahramov (U.R.S.S.), Sbardella (Italia), Murayama (Japonia)

Marcatori: Cubillas (min. 65), Challe (min. 68), Cubillas (min. 75)

6
IUNIE

PERU — MAROC 3—0 (0—0)

7
IUNIE

R.F. A GERMANIEI — BULGARIA 5—2 (2—1)

R.F. a Germaniei: Maier — Vogts, Fichtel, Schnellinger, Hötges, Seeler, Beckenbauer (Weber, 73'), Overath, Libuda, Müller, Löhr (Grabowski, 58')

Bulgaria: Simeonov — Gaidarski, Jecov, Nikodimov, Gaganelov (Şalamanov, 58'), Penev, Bonev, Kolev, Marashev, Asparuhov, Dermendgiev (Mitkov, 46')

Arbitri: Ortiz de Mendibil (Spania), Saldanha (Portugalia) si Velazquez (Columbia)

Marcatori: Libuda (min. 19), Müller (min. 28), Müller (min. 52 din 11 m), Seeler (min. 69), Müller (min. 87), respectiv, Nikodimov (min. 12), Kolev (min. 88)

10
IUNIE

R.F. A GERMANIEI — PERU 3—1 (3—1)

R.F. a Germaniei: Maier — Vogts, Fichtel, Schnellinger, Hötges, (Patzke, 46'), Seeler, Beckenbauer, Overath, Libuda (Grabowski, 74'), Müller, Löhr

Peru: Rubinos — Gonzales, De la Torre, Chumpitaz, Fuentes, Mifflin, Challe (Cruzado, 70'), Sotil, Leon (Ramirez, 56'), Cubillas, Gallardo

Arbitri: Aguilar (Mexic), Ortiz de Mendibil (Spania), Sbardella (Italia)

Marcatori: Müller (min. 19), Müller (min. 26), Müller (min. 39), respectiv, Cubillas (min. 44)

11
IUNIE

BULGARIA — MAROC 1—1 (1—0)

Bulgaria: Iordanov — Şalamanov, Penev (Dimitrov, 42'), Jecov, Gaidarski, Nikodimov, Iakimov (Bonev, 65'), Popov, Asparuhov, Mitkov

Maroc: Hazzaz — Fadili, Slimani, Driss, Boujemaa, Maaroufi, Bamous (Choukri, 46'), Filali, Said, Aleaoui (Faras, 73'), Chazouani

Arbitri: Saldanha (Portugalia), Bahramov (U.R.S.S.), van Ravens (Olanda)

Marcatori: Jecov (min. 39), respectiv, Chazouani (min. 65)

CLASAMENT

1. R.F. a Germaniei	3	3	0	0	10—4	6
2. Peru	3	2	0	1	7—5	4
3. Bulgaria	3	0	1	2	5—9	1
4. Maroc	3	0	1	2	2—6	1

Sferturi de finală

14
IUNIE

Ciudad de Mexico

URUGUAY — U.R.S.S. 1—0 (0—0, 0—0)

◀ KOLEV înscrie al doilea gol al echipei Bulgariei în meciul cu R.F. a Germaniei

Uruguay: Mazurkiewicz - Ancheta, Ubinas, Matosas, Mujica, Cortes, Montero Castillo, Maneira, Cubilla, Fontes (Esparrago, 115'), Morales (Gomez, 95')

U.R.S.S.: Kavazaşvili - Dzodzuaşvili, Kaplicinili, Şesternev, Afonin, Kurtilava (Logofet, 85'), Asatiani (Kiselev, 72'), Mun-

tian, Evriuijhin, Bişevet, Hmelnički

Arbitri: van Ravens (Olanda), Glöckner (R.D. Germană), Davidson (Scoția)

Marcator: Esparrago (min. 117)

Italia: Albertosi - Burgnich, Cera, Rosato, Facchetti, Bertini, De Sisti, Domenghini (Gori, 80'), Mazzola (Rivera, 46'), Riva, Boninsegna

Mexic: Calderon - Vantolra, Pena, Guzman, Perez, Gonzales (Borja, 69'), Munguia (Diaz, 60'), Pulido, Valdivia, Frago, Padilla

Arbitri: Scheurer (Elveția), Landauer (S.U.A.), Dunstan (Bermude)

Marcatori: Domenghini (min. 26), Riva (min. 65), Rivera (min. 70), Riva (min. 77), respectiv, Gonzales (min. 14)

Brazilia: Felix - Carlos Alberto, Brito, Piazza, Marco Antonio, Clodoaldo, Gerson (Paulo Cesar, 67'), Rivellino, Jairzinho (Roberto, 79'), Tostao, Pelé

Peru: Rubinos - Campos, Fernandez, Chumpitaz, Fuentes, Mifflin, Challe, Cubillas, Baylon (Sotil, 53'), Leon (Réyes, 60'), Gallardo

Arbitri: Loraux (Belgia), Marschall (Austria), Emsberger (Ungaria)

Marcatori: Rivellino (min. 11), Tostao (min. 15), Tostao (min. 52), Jairzinho (min. 75), respectiv, Gallardo (min. 28), Cubillas (min. 69)

R.F. a Germaniei: Maier - Vogts, Fichtel, Schnellinger, Höttinges (Schulz, 46'), Seeler, Beckenbauer, Overath, Libuda (Grabowski, 57'), Müller, Löhr

Anglia: Bonetti - Newton, Labone, Moore, Cooper, Müllery, B. Charlton (Bell, 69'), Ball, Peters (Hunter, 80'), Lee, Hurst
Arbitri: Coerezza (Argentina), Ortiz de Mendibil (Spania), Velazquez (Columbia)

Marcatori: Beckenbauer (min. 69), Seeler (min. 81), Müller (min. 109), respectiv, Müllery (min. 32), Peters (min. 50)

14
IUNIE

Toluca

ITALIA — MEXIC 4—1 (1—1)

14
IUNIE

Guadalajara

BRAZILIA — PERU 4—2 (2—1)

14
IUNIE

Leon

R.F. A GERMANIEI — ANGLIA

3—2 (0—1, 2—2)

Fotbalistul BÎŞEVET trage puternic spre poarta formației mexicane

Semifinale

17
IUNIE

Ciudad de Mexico

ITALIA — R.F. A GERMANIEI 4—3 (1—0, 1—1)

TURNUL FINAL

Italia: Albertosi - Burgnich, Cera, Rosato (Poletti, 101'), Facchetti, Bertini, De Sisti, Mazzola (Rivera, 46'), Domenghini, Boninsegna, Riva

R.F. a Germaniei: Maier - Vogts, Schulz, Schnellinger, Patzke (Held, 66'), Seeler, Beckenbauer, Overath, Grabowski, Müller, Löhr (Libuda, 55')

Arbitri: Yamazaki (Mexic), Velazquez (Columbia), Hormazabal (Chile)

Marcatori: Boninsegna (min. 7), Burgnich (min. 100), Riva (min. 104), Rivera (min. 112), respectiv, Schnellinger (min. 90), Müller (min. 95), Müller (min. 111)

*
Un meci memorabil care poate fi socotit drept cea mai crâncenă înclătare de forțe văzută pe terenurile El Mundialului. Un meci care, mai ales, după desfășurarea prelungirilor poate fi inclus în antologia fotbalului contemporan. Cele 30 de minute suplimentare, în care ambele formații au făcut o admirabilă risipă de energie și o excelentă demonstrație de fotbal-spectacol, au dat câștig de cauză italienilor care au revenit, după 32 de ani, într-o finală a C.M. Cu totul remarcabilă și comportarea fotbalistilor vest-germani, mai ales că ei se prezentau după încă un meci cu prelungiri și cu Beckenbauer rănit.

17
IUNIE

Guadalajara

BRAZILIA — URUGUAY 3-1 (1-1)

Brazilia: Felix - Carlos Alberto, Brito, Piazza, Everaldo, Clodoaldo, Gerson, Rivellino, Jairzinho, Tostao, Pele

Uruguay: Mazurkiewicz - Ubina, Ancheta, Matosas, Mujica, Montero Castillo, Maneiro (Esparrago, 75'), Cortes, Cubilla, Fontes, Morales

Arbitri: Ortiz de Mendibil (Spania), Marschall (Austria), Bahramov (U.R.S.S.)

Marcatori: Clodoaldo (min. 45), Jairzinho (min. 76), Rivellino (min. 89), respectiv, Cubilla (min. 18)

*
O scurtă perioadă de timp, mai ales după ce Cubilla a înscris pentru uruguayeni, majoritatea spectatorilor au crezut că se va reedita memorabila finală de pe Maracana din 1950 când selecționata Uruguayului a dispus de reprezentativa Braziliei. Fotbaliștii cariocas au trebuit să facă serioase eforturi până să obțină egalarea (abia la sfârșitul primei reprize) și mai ales să încline de partea lor balanța victoriei. Succesul lor a stat sub semnul îndoielii pînă în ultimele minute datorită, în special, jocului excelent în apărare al învinșilor.

Finalele

LOCURILE 3-4

BECKENBAUER, accidentat, primește îngrijiri medicale. El a reintrat pe teren cucerind aplauzele publicului și stima coechipierilor și a adversarilor italieni

Italianul ROSATO este la pămînt dar uruguayanul ESPARRAGO nu găsește ținta

20
IUNIE

Ciudad de Mexico

R.F. A GERMANIEI — URUGUAY 1-0 (1-0)

R.F. a Germaniei: Wolter — Patzke, Fichtel, Schnellinger, Vogts. (Lorenz, 46'), Weber, Overath, Seeler, Libuda (Löhr, 73'), Müller, Held

Uruguay: Mazurkiewicz — Ubinas, Ancheta, Matosas, Mujica, Montero Castillo, Maneiro (Sandoval, 68'), Cubilla, Fontes (Esparrago, 46'), Cortes, Morales

Arbitrii: Sbardella (Italia), Marschall (Austria), Aguilar (Mexic)

Marcator: Overath (min. 27)

Surprinzător echipa vest-germană a apărut pe teren cu câteva nume noi și fără unul dintre cei mai prestigioși fotbaliști ai acestei țări, Franz Beckenbauer. Elevii lui Helmuth Schön au înscris un gol prin Overath și apoi au preferat un joc economic, cu care au putut face față atacurilor susținute ale echipei celeste. Uruguayenii au ratat câteva ocazii foarte clare dar nu-i mai puțin adevărat că portarul Wolter a apărut senzațional.

LOCURILE 1-2

21
IUNIE

Ciudad de Mexico

BRAZILIA — ITALIA 4-1 (1-1)

Brazilia: Felix — Everaldo, Piazza, Brito, Carlos Alberto, Clodoaldo, Gerson, Rivellino, Jairzinho, Tostao, Pele

Italia: Albertosi — Burgnich, Cera, Rosato, Facchetti, De Sisti, Bertini (Juliano, 74'), Domenghini, Mazzola, Boninsegna (Riviera, 84'), Riva

Arbitrii: Glöckner (R.D. Germană), Scheurer (Elveția), Coerazza (Argentina)

Marcatori: Pele (min. 18), Gerson (min. 65), Jairzinho (min. 71), Carlos Alberto (min. 86), respectiv, Boninsegna (min. 37)

Poate pare paradoxal dar pentru jucătorii brazilieni meciul finaliei a fost poate cel mai ușor din cele șase întâlniri susținute de ei în cadrul C.M. 1970. Italienii, resimțind evident eforturile depuse în semifinală, n-au putut da replica așteptată. Punctul forte al squadrei azzurra, apărarea n-a mai demonstrat siguranța și promptitudinea cunoscute, tărta ei fiind măcinată de ofensiva inteligentă și inventivă a brazilienilor.

Ciștigind pentru a treia oară titlul mondial, Brazilia a ciștigat definitiv «Cupa Jules Rimet».

Palmaresul „Cupei Jules Rimet“

1930 (Uruguay)
1934 (Italia)
1938 (Franța)
1950 (Brazilia)
1954 (Elveția)

URUGUAY (4-2 în finală cu Argentina)
ITALIA (2-1 în finală cu Cehoslovacia)
ITALIA (4-2 în finală cu Ungaria)
URUGUAY (2-1 în finală cu Brazilia)
R.F. A GERMANIEI (3-2 în finală cu Ungaria)

1958 (Suedia)
1962 (Chile)

BRAZILIA (5-2 în finală cu Suedia)
BRAZILIA (3-1 în finală cu Cehoslovacia)

1966 (Anglia)

ANGLIA (4-2 în finală cu R.F. a Germaniei)

1970 (Mexic)

BRAZILIA (4-1 în finală cu Italia)

ZEIȚA DE AUR ÎN BRAZILIA!

**Permanența dialogului
antrenor-jucători este unul
din „secretele” victoriei**

declară MARIO ZAGALO,
artizanul victoriei
fotbaliștilor cariocas

CONFESIUNEA LUI ZAGALO

Oricât ar minimaliza unii aportul lui Zagalo la succesul brazilienilor în campionatul mondial de fotbal, el este considerat totuși ca «arhitectul victoriei». Ascultându-i confesiunea făcută, a doua zi după înapoierea în Brazilia, deci foarte curînd după ce cucerise definitiv Zeița de aur cu «elevii» săi, îți poți da seama că nu a avut o misiune ușoară deși dispunea, totuși, de un material uman excelent. Pentru că o mare echipă de fotbal nu se face numai adunînd 11 vedete. Mai este nevoie și de altceva. Dar pentru aceasta citiți ce povestește Zagalo!...

În afara victoriei care ne-a adus titlul de campioni ai lumii, am obținut — în paralel — alte două, poate tot atât de importante ca intrarea cupei Jules Rimet în posesia noastră, pentru totdeauna. Prima din ele a constat în înfrângerea fricii de «libero», Slavă Domnului, am dovedit că fotbalul brazilian are destule resurse ca să nu se mai sinchisească de «libero». Am făcut aceasta în mod constant, de-a lungul turneului final, reușind să realizăm un golaveraj mulțumitor mai ales dacă ținem seama că am înfruntat diferite tactici defensive.

Victoria noastră a fost rezultatul unei munci intense iar încrederea noastră în ea se baza pe următorul fapt: știam că avem tot ce ne trebuie ca să ajungem în finală și că, o dată ajunși aici, cu foarte multă greutate vom mai ceda «aurul»...

De când am preluat conducerea tehnică a lotului brazilian mi-am trasat calea pe care consideram că trebuie s-o urmez neabătut. Și niciodată nu mi-am mai schimbat punctul de vedere. Dacă n-aș fi procedat cu mină forte n-aș fi putut ajunge la acest rezultat în numai două luni, căci ar fi trebuit să-mi schimb părerea la fiecare minut, în fiecare clipă. Or, aceasta ar fi însemnat un adevărat dezastru.

Mi-am schimbat punctul de vedere o singură dată, în privința lui Tostao, pentru că și el și-a schimbat, pe parcurs, maniera de joc. Pentru mine, Tostao a fost un vîrf de atac care îl completa pe Pele.

Mi s-au adus multe critici. Toată lumea voia, firește, o echipă ofensivă și — culmea! — toți aveau impresia că Brazilia nu va face decît să se apere. Adevărul este că, atunci cînd am preluat conducerea lotului, m-am preocupat mult de sistemul defensiv pentru că în liniile dinapoi ale echipei domnea o foarte mare confuzie în timp ce în atac dețineam o superioritate evidentă. ...Prin urmare, trebuia, mai întîi, să schimb ceva în apărare căci problema înaintării se rezolva ușor și repede. Așadar, am început să mă ocup serios de apărare și toată lumea a tras concluzia că nu vom urmări altceva decît să nu primim goluri.

Ce însemna, pentru foarte mulți, să jucăm ofensiv? Însemna să adoptăm sistemul 4-2-4 lucru cu care nu eram de loc de acord. În sistemul adoptat de mine trebuia, însă, să sacrific un jucător. Și l-am sacrificat pe Edu. Nu am nimic cu el, îl consider chiar un

jucător extraordinar dar folosindu-l pe el însemna să mă întorc la 4-2-4 și n-aș fi acceptat așa ceva în ruptul capului. Unii spuneau: «Bine, dar Pele poate să revină ca să întărească linia de mijloc!» ...Niciodată! În echipa formată de mine. Pele devine al patrulea om al liniei de mijloc numai atunci cînd se repliază ca să-i blocheze pe adversari, să le diminueze raza de acțiune. Dar aceasta nu era o sarcină directă, permanentă. Ar fi fost nerealist să-i pretind lui Pele, cu toate calitățile sale, să lupte continuu, timp de 90 de minute, în mod direct cu adversarii. Aceasta pentru că el nu este un jucător pentru mijlocul terenului. Pentru mine, un mijlocăș trebuie să lupte serios, fără menajamente. Dacă nu o face, nu joacă în echipa mea. La început, am vrut să-l las pe Paulo Cesar titular pentru că știam ce calități are. Dar Cesar s-a lăsat impresionat de critici. Obișnuit numai cu aplauze, el a fost demoralizat cînd a văzut ce critici și huiduieli

i se aduc. Firește, primul său înlocuitor trebuia să fie Arilson dar acesta nu s-a acomodat mulțumitor și a trebuit să renunț la el. Mai aveam o altă posibilitate. Să-l folosesc pe Rivelino. I-am spus că-l voi pune pe extrema stîngă dar fără să fie, de fapt, o extremă ci să formeze o linie de mijlocași cu Gerson și Clodoaldo. Atunci el m-a întrebat: «Și Paulo Cesar?»

A fost un aspect uman al lui Rivelino care m-a emoționat. I-am spus, atunci, că Paulo Cesar nu întrunește condițiile psihologice ca să fie titularul acestui post și că el, Rivelino, era singura soluție. N-am omis să-i atrag atenția: «va trebui să ataci adversarul așa cum fac Gerson și Clodoaldo. Ai 22 de ani și o tehnică bună așa că nu-mi închipui că n-ai să poți da satisfacție ca mijlocăș Și nu uita, fiule, că un mijlocăș trebuie să lupte pentru fiecare minge». Rezultatul? Rivelino a început să se bată pentru mingi la mijlocul terenului și astfel sistemul nostru de-

Intervenția lui Felix s-a dovedit inutilă căci balonul, lovit cu capul de DEMBROVSKI, se va opri în plasa porții sale. România înscrie astfel al doilea gol în poarta campionilor lumii

Chinograma golului doi marcat de Jairzinho în poarta lui Adamache. Sătmăreanu ezită să-l atace pe Paulo Cesar care centrează. Portarul nostru întârzie și el în intervenție iar JAIRZINHO ționește și înscrie în poarta goală, sub privirile lui Tostao.

fensiv a devenit mai puternic. Cîteodată, se retrăgea și Jair iar în față rămînea numai Tostao.

EXPLICAȚIA VICTORIEI

Am sosit în Mexic pregătiți din toate punctele de vedere și, mai ales, cu o mare voință. Fără să subapreciez ceea ce s-a realizat în 1958 și în 1962, cînd am fost unul din jucătorii echipei Braziliei, cred că niciodată nu am văzut o reprezentativă mai bine organizată ca aceasta. Am avut tot felul de colaboratori printre care și pe Moreira care, din proprie inițiativă și fără să pretindă nici o retribuție, a venit să-mi povestească tot ceea ce a observat înaintea și în timpul desfășurării acestei ediții a competiției. Datorită acestor pregătiri și mulțumită muncii depusă de Perreiras și Rogerio, ca observatori, știam la perfecție ce trebuie să facem cînd am intrat pe teren în meciul final cu Italia.

În ajunul acestui meci, am proiectat diapozitive cu faze din partidele italiene. Un ziarist care era de față s-a cam speriat de ceea ce a văzut. Dar el nu a asistat la ceea ce s-a întîmplat după aceea. Ne-am dus într-o sală alăturată, cu toții: jucători, conducători și comisia tehnică. Eu mi-am scos nasturii și i-am înșirat pe masă (*N.R. Zagalo recurge, de obicei, la nasturi ca să-și exemplifice indicațiile date jucătorilor*). Am discutat împreună toate problemele ridicate de acest meci, le-am dat jucătorilor indicațiile necesare și le-am spus, în încheiere, că îndeplinind întocmai planul nostru ei nu pot pierde întîlnirea. Și toți au respectat de minune indicațiile primite. Voi da cîteva exemple:

1. Carlos Alberto va fi mai mult sau mai puțin un «libero» și vom ataca cu el. N-am putut presupune că el va putea juca atît de ...liber. Nici acum nu pot înțelege de ce italienii nu și-au schimbat tactica pentru a bloca pătrunderile lui Carlos Alberto. Dacă s-ar fi întîm-

plat aceasta, prevăzusem să începem atacurile pe partea opusă. N-a fost, însă, nevoie și s-a jucat tot meciul pe partea dreaptă deoarece atîta timp cît formula noastră dădea rezultate nu era necesar să o schimbăm. La sfîrșit, Carlos Alberto a marcat chiar un gol.

2. Jairzinho avea misiunea să-l obosească pe Facchetti, utilizînd marcajul om-la-om. El trebuia să-l determine să meargă pînă la linia de fund pentru ca Alberto, aflat mai în spate, să poată înainta cu mingea pînă în careul adversarilor. Atunci Jairzinho urma să revină către mijlocul terenului încercînd să-l arunce pe Facchetti asupra «libero-ului» Cera. Scopul era să încurce și mai mult apărarea adversă. Acest lucru l-a făcut Jairzinho tot timpul și cu bune rezultate. Carlos Alberto intra pe partea dreaptă avînd indicația să centreze, apoi, la jumătate înălțime spre careu, unde Pele și Tostao stăteau mereu la pîndă.

3. Un alt procedeu tactic a fost permanent mutare a lui Pele și a lui Tostao. Tostao îi scotea pe «libero» spre stînga în timp ce Pele trăgea spre dreapta pe omul care-l marca. În felul acesta se forma un coridor în mijloc pentru Clodoaldo și Gerson. Ceea ce m-a uimit a fost faptul că italienii nu-și abandonau niciodată adversarii pentru a încerca să ia mingea brazilianului care venea din fund. Iată pentru ce. Gerson a rămas liber și a putut să realizeze atît de nestîngerit golul al doilea. Nimeni nu l-a atacat.

În sfîrșit, ne-am propus să jucăm la început, mai lent căci înfruntăm problema altitudinii orașului Mexico. În repriza a doua trebuia să accelerăm jocul așa cum s-a și întîmplat de altfel.

După părerea mea, echipa Italiei a jucat greșit. Nu știu dacă această ediție a C.M. le-a dat vreo lecție. Mie mi-a dat. Brazilia a demonstrat că fotbalul-artă reușește să se impună dacă talentul jucătorilor este valorificat în toate direcțiile. Italienii au jucat, de la începutul și pînă la sfîrșitul turneului final, în același fel. Noi, însă, ne-am schimbat stilul de joc în funcție de adversarul întîlnit. Am jucat degajat și spectaculos contra cehoslovacilor și românilor iar în fața englezilor am adoptat un joc conștient și disciplinat. Meciul cu englezii a fost cel mai greu și cel mai important pentru noi în acest C.M. Vic-

toria obținută asupra lor ne-a dat o mare încredere în posibilitățile noastre și ne-a situat pe primul loc în grupa de la Guadalajara, așa că, în semifinale, am jucat cu Peru. Am evitat în felul acesta o mare cheltuială de energie la care ne-ar fi constrîns o întîlnire cu vest-germanii.

Buna înțelegere dintre jucători a fost cea care a permis numeroase variații tactice pe teren. Ea este totodată și urmarea modului în care s-a alcătuit echipa. Înainte de a pleca spre Mexic toți doreau două extreme agresive. Dar

CLODOALDO

iată, am învins așa-zisul fotbal modern, fotbal-in-forță, fără aceste extreme agresive. Brazilia a jucat, încă o dată, «greșit» dar a cucerit trofeul. De fapt,

este a treia oară cînd se întîmplă acest lucru. Există, însă, o diferență: în 1958 și în 1962, închideam jocul pe mijloc atunci cînd ne apăram și deschideam spre extreme atunci cînd atacam. În noua echipă, toți au apărut și toți au atacat schimbînd pozițiile conform indicațiilor primite.

CUM S-A NĂSCUT ACEASTĂ ECHIPĂ

Meciul cu echipa Austriei a fost decisiv. Din acel moment nu mai puteam să schimb nimic. L-am căutat pe Joel și i-am spus: «Tu nu ești în cea mai bună condiție fizică, așa că l-am pus pe Piazza ca al patrulea apărător. El a arătat, la antrenamente, că joacă foarte bine în acest post». Într-adevăr, Piazza a confirmat că am avut dreptate...

Pentru mine, ca antrenor, acest campionat a fost o experiență extraordinară. Îmi dau seama că am făcut un mare pas înainte în profesiunea mea. Am învățat, de exemplu, că antrenamentele tactice sînt extrem de importante într-o competiție de felul campionatului mondial. Să mă explic: trebuia să schimbăm complet tactica greșită folosită de echipă în timpul preliminarilor. L-am întîlnit, o dată pe Russo (pe vremea aceea un fel de supervisor al echipei) și i-am spus că nu-i de conceput ca Brazilia să continue să joace în același fel ca în preliminarii. Discuția cu Russo a avut loc pe Maracana unde brazilienii dădeau un adevărat spectacol dar cu niște adversari slabi... Eu consideram că schema este greșită și că în felul acesta riscăm să nu ajungem în finală. În C.M. înfruntam adversari mai puternici decît Columbia, Venezuela sau Paraguay.

Nu mint de loc dacă spun că mă așteptam să devin antrenorul echipei naționale a Braziliei. În calitatea mea de director tehnic al unei mari echipe ca Botafogo puteam fi chemat în orice clipă să mă ocup de lotul reprezentativ. E-adevărat că acest lucru a căzut pe capul meu ca o «bombă», căci am preluat lotul cu foarte puțin timp înainte de turneul final și nu mai puteam face o bună pregătire cu jucătorii. Mai știam, totodată, că tocmai din acest motiv, chiar dacă Brazilia nu cîștigă cupa Rimet, prestigiul meu de antrenor n-ar fi suferit prea mult. Toți au recunoscut

GERSON

că mă aflam în situația de a desfășura o luptă contra-timp care nu-mi permitea să-mi arăt priceperea.

Încă pe cînd ne aflam la Rio de Janeiro s-a întîmplat un lucru pe care n-am să-l uit ușor. Ne-am întîlnit cu jucătorii pentru un antrenament dar o ploaie insistentă ne-a împiedicat să ieșim pe teren. Am rămas într-o sală și am început să proiectez o serie de diapozitive făcute în timpul meciului în care brazilienii i-au întîlnit pe fotbalistii vest-germani, la Stuttgart, în 1968. A fost o lecție foarte importantă. Am ales în special, fazele de la mijlocul terenului și le-am arătat jucătorilor.

«Iată-i pe Denilson și pe Gerson, singuri în mijlocul terenului, înconjurați de 10 adversari. O să puteți spune că asta nu e fotbal dar vest-germanii au cîștigat cu 2-1. Cei care au jucat atunci ar putea să-mi spună, sincer, care ar fi trebuit să fie rezultatul? Jair, Gerson și Brito, care jucaseră în acest meci, au răspuns: 5-1 pentru adversari... Bine, am reluat eu, dar dacă ei, deși se apărau în felul acesta, ar fi putut să înscrie cinci goluri într-un meci, pentru ce nu am face și noi același lucru?»

Mi-am dat seama că toți au primit cu interes argumentația mea și, începînd din ziua aceea ne-a fost din ce în ce mai ușor să ne stabilim schema care ne-a dus la titlul de campioni ai lumii.

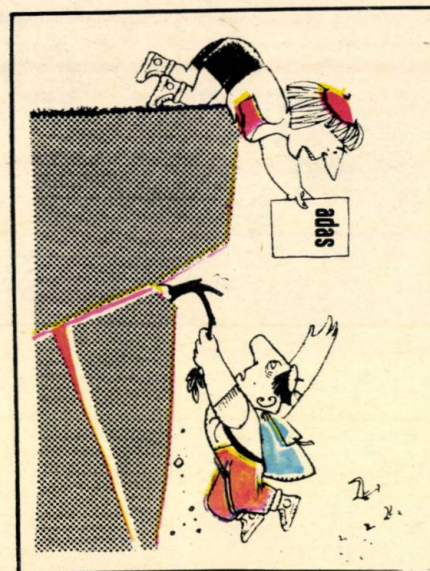
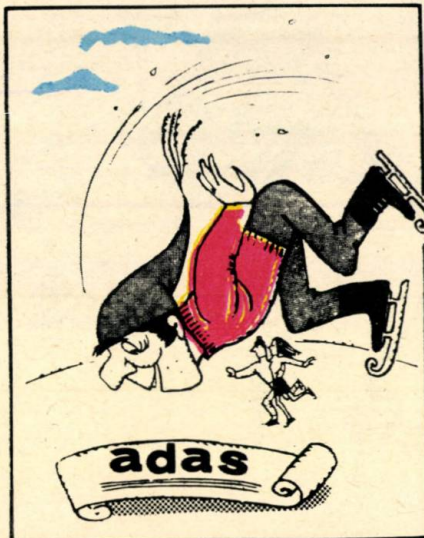
Totdeauna am lucrat într-o strînsă colaborare cu jucătorii. Aceasta este și singura formă pe care o cunosc și care face ca rezultatul muncii să fie cel mai bun cu putință. Eu îmi formez părerile din afara terenului de joc, în timp ce jucătorii și le formează în interiorul terenului. Prin urmare, dialogul este indispensabil pentru a se ajunge la o medie a părerilor și pentru a face un pas important în direcția adevărului. De ce credeți că echipa Braziliei a jucat mai bine în repriza a doua a meciurilor din turneul final? Pentru că în pauză, am conversat foarte mult în cabină. În felul acesta echipa revenea pe teren mai bine organizată, cu o viziune mai clară a jocului.

Vreți să știți, probabil, dacă acum mă voi reîntoarce la Botafogo. Nu știu. În clipa de față nu mai am contract cu acest club care, se pare, nu este prea încîntat de mine. Aceasta ar putea însemna să plec ca să lucrez la un club din străinătate. Dar problema aceasta o voi rezolva după ce imaginile din Mexic, care sînt încă foarte vii în mintea mea, vor deveni amintiri. E drept, că-mi va fi greu să șterg anumite amintiri din timpul acestei competiții. De exemplu, după meciul cu Italia, cînd făceam turul de onoare al stadionului Azteca, s-a desprins o bucată din cupă care, după cum știți, este făcută din aur. Un suporter a luat-o și a fugit dar Dario s-a luat după el și s-a întors cu bucata de aur, cu fața toată numai zîmbet: «N-am zis eu, domnule Zagalo, că dacă ajungem în finală nu dăm nici o bucățică din aurul nostru?»

A.D.A.S.

**Asigurarea de accidente
este utilă și sportivilor**

Gara de Nord.
de călători ai
coboară oste-
m, treptele va-
l, reușim — to-
celor din jur.
Impunătoarele
și ca amintire și
printre bagajele
ază fără echivoc
ntem la capătul
de lungi pe atât de
de neuitat — în țara
campionatul mondial de

mația de primă ligă Racing White, unde
ulterior a și fost angajat. În citeva din cele
24 de ore petrecute în orașul Expoziției
universale din 1958 și (ca s-o aducem pe

Constantin FIRĂNESCU

plan sportiv) al cunoscutei echipe Ander-
lecht, Uțu ne-a fost un simpatic ghid și
partener de promenadă.

Reluându-ne în ziua următoare, la ora
prinzului, călătoria, am făcut, printre al-

tele, o traversare cu pachebotul (cam lun-
gă — aproape 4 ore — dar interesantă) a
mării între Ostende (pe coasta Belgiei) și
Dover (pe aceea a Angliei) și seara am
bătut osteniți la porțile Londrei. După o
noapte în care — în pofida oboselii — cei
mai mulți dintre noi nu s-au putut abține
să dea o raită prin centrul marii metro-
pole, pe la Parlament (cu celebrul Big-
Ben), Westminster Trafalgar Square, Pic-
cadilly Circus, a doua zi dimineață am
pornit într-un autocar — cale de peste
50 km — spre aeroportul Stansted, aflat
nu departe de faimoasa cetate universitară
Cambridge. Aici ne aștepta giganticul
«Boeing 707» al companiei «Transavia
Holland», închiariat de organizatorii ex-
cursiei pentru traversarea Oceanului și
care avea să ne ducă direct la Guadalajara.
Am urcat la bordul său împreună cu nu-
meroși susținători ai echipei Angliei (în
total aproape 200 de pasageri), ceea ce a
făcut ca în timpul călătoriei atmosfera să
fie foarte animată, constituind în oare-
care măsură un preludiv la meciul de la 2
iunie. Uriasa pasăre de oțel a decolat la
ora 13,00 (ora meridianului Greenwich)
și după circa cinci ceasuri de zbor perdeaua
compactă de nori care ne împiedicase să
zărim Atlanticul s-a destrămat și în imen-
sa întindere a oceanului am deslușit mai
întâi niște pete albe — ghețarii — iar apoi
țărmlu înspumant al peninsulei canadiene
Terra Nova. Fiind o cursă charter, avionul
nostru a evitat escalele obișnuite pe marile
aerogări din Montreal și New York, ater-
rizând — pentru necesara alimentare —
pe pista aeroportului Gander, o construc-
ție impunătoare și bine dotată, cum a-
veam să constatăm. Timp de aproape 45
de minute, privirile noastre au răscolit
standurile magazinelor din incinta aero-
gării, în căutare de ilustrate și mici amin-
tiri. A urmat o nouă etapă de zbor, de
peste 7 ore, în cursul căreia am traversat
teritoriul S.U.A., și călătoria noastră
aeriană a luat sfârșit la Guadalajara, în
faptul serii (la Londra, de unde plecasem,
apăreau de acum zorile zilei următoare).

O dată îndeplinite formalitățile vamale
(destul de greoaie) și depășită confuzia
reprezentanților societății turistice lo-
cale, Amosa, ne-am suit (cite patru) în
taxiuri și am pornit spre locurile de găz-
duire ce ne fuseseră repartizate (în casele
unor particulari, care răspuseseră ape-
lului lansat de autorități de a oferi adăpost
străinilor al căror aflux depășise posibili-
tățile de cazare în hoteluri). Grupul nos-
tru de patru (scriitorul Ion Băieșu, com-
pozitorul George Grigoriu, confratele Ion
Bocioacă de la «România liberă» și sub-
semnatul), a poposit la locuința senorei
Martinez, de pe Calle Fuego 1071, care
imediat cum ne-a văzut și-a exprimat
deschis bucuria că nu i-au căzut pe cap
«niște nesuferiți de englezi». De altfel, în
cele două săptămâni pe care le-am petrecut
la Guadalajara, gazda noastră și in-

exact o lună de zile în urmă, de
același peron al gării bucureștene, lua-
sem startul în această călătorie peste O-
cean. Eram 20 la număr — în principal
scriitori și gazetari sportivi —, beneficiari
ai unei excursii organizate de Biroul de
turism pentru tineret, instituție care —
și cu această ocazie — a dovedit remarcabile
valențe în materie de organizare
turistică, dobândite într-un timp scurt.
Deși trecuse de miezul nopții și aveam cu
toții locuri în cușetele vagonului de dormi-
t al acceleratului 201, nici unul dintre
noi nu părea dispus a se lăsa pradă somnu-
lui. Stăteam pe culoar, la ușetă, subiectul
fiind — nici nu se putea altfel — califica-
rea echipei României la turneul final al
campionatului mondial și șansele sale în
această ultimă etapă a competiției. Plo-
iești, Brașovul, Făgărașul au rămas în
urma noastră, dar noi continuam să vor-
bim despre meciurile din preliminarii, de
la Atena și Lausanne, despre Dinu și Du-
mitrache, Răducanu și Dan Coe, despre
ce ar putea fi în Mexic.

Înainte de plecarea din București răs-
punsesem, totuși, toți din grup, la un son-
daj-fulger efectuat pe peronul gării de
către redactorul «Vieții studentești», cu
privire la rezultatul primului meci, cel
cu Anglia. Pronosticurile date au fost
foarte diferite (s-a solicitat chiar și scorul),
oscilând între un pesimism rezervat și
optimismul fără acoperire. Evident, ele
exprimau simple păreri și, în anumite
cazuri, dorințe. Dar cum aveau să se desfa-
șoare, oare, lucrurile în țara platourilor
înalte? Cu această întrebare în gând am
intrat, în cele din urmă, în lumea viselor.

...Scurte popasuri la Budapesta (unde
am schimbat vagonul) și la Viena (unde
ne-am transferat în alt tren). După o nouă
noapte petrecută în tren, dimineața, pe
o vreme splendidă, ni s-a deschis în fața
ochilor fermecătoarea panoramă a văii
Rinului, ale cărei frumuseți nu ne mai sătu-
ram să le privim. La ora prinzului, am
ajuns la Bruxelles, unde am hotărât cu
toții să ne întrerupem călătoria, pentru o
zi. În gara Bruxelles-Midi, la coborirea pe
peron, o plăcută surpriză: l-am întâlnit pe
Uțu, fostul portar al echipei Dinamo
București și Farul, aflat atunci în capitala
Belgiei pentru un joc de verificare la for-

treaga ei familie au întrecut toate așteptările în a ne face șederea acolo cit mai plăcută. Nu-i vorba că și noi le-am devenit foarte repede simpatici, îndeosebi George Grigoriu, care îi delecta aproape zilnic la pian cu cîntece românești și le-a oferit discuri cu melodiile sale, însoțite de autografe, fapt care i-a mișcat profund, simțindu-se obligată la plecare să ne dăruiască, în schimb, la fiecare, cite un disc cu muzică mexicană, în interpretarea uneia orchestre de mariachi.

A doua zi după sosirea noastră, duminică 31 mai, feciorul gazdei noastre — Pepe — ne-a dus la un amic de-al său, mai înstărit, pentru a urmări transmisia televizată în culori (un astfel de aparat — gen mobilă — costă în jur de 1 000 de dolari) a festivității deschiderii campionatului mondial de fotbal și a meciului Mexic-Uniunea Sovietică. În aceeași după-amiază ne-am reîntîlnit cu toții pe terenul clubului Guadalajara, la ultimul antrenament al echipei României înaintea debutului oficial. Era, totodată, un prim contact cu componenții lotului nostru național și trebuia să mărturisim că pe cit de mare ne-a fost bucuria reîntîlnirii cu ei, pe atît ne-a surprins starea de spirit constatată în rîndurile lor. Plecasem din țară cu imaginea unui lot bine încheiat, destul de omogen ca virtuți și aspirații, sudat sufletește în urma îndelungatei evoluții și pregătiri comune, a difișelor confruntări din preliminariile campionatului mondial pe care le depășise cu succes. Și iată, găsiam acum — spre mîhnirea noastră — un colectiv dezbinat, ros de anumite ambiții ale unora, de egoismul și nemulțumirile — mai mult sau mai puțin justificate — ale altora dintre membrii săi.

În aceeași seară, am făcut cunoștință cu o mostră — e drept cam denaturată — a ceea ce se cheamă fișta mexicană. Era

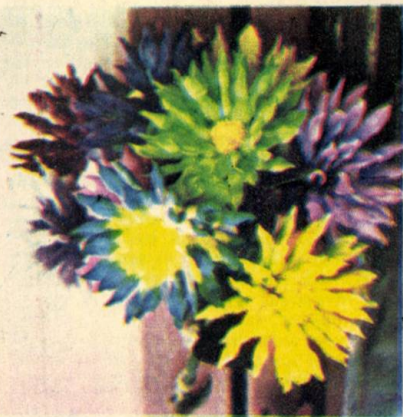
o exprimare explozivă a bucuriei populare față de succesul (așa a fost considerat rezultatul de egalitate cu echipa sovietică) reformat cu citeva ore înainte de selecționata acestei țări. Pe bulevardele centrale ale Guadalajara, pînă tîrziu în noaptea, un conglomerat foarte pestriț de oameni și mașini a blocat complet circulația, generînd — totodată — printr-un amestec apocaliptic de strigăte, urlete, claxoane, bătăi de tobe, petarde, un vacarm greu de suportat. Judecînd mai bine lucrurile, după ce aceste manifestări s-au repetat și în alte zile, am ajuns la concluzia că victoriile sportive ale Mexicului și Braziliei constituiau, de fapt, pentru o mare categorie de adolescenți (printre care surprinzător de multe tinere fete, ce n-aveau nimic comun cu fotbalul) un pretext de a se dezlîntui într-un veritabil dezmăț public, care altfel nu numai că nu era motivat, dar probabil că nici admis de autorități. De altfel, cînd s-a constatat că lucrurile iau o turnură periculoasă, poliția a fost investită cu depline puteri de a interveni și a trece la represalii, ceea ce aceasta a și făcut, într-una din seri — după victoria Braziliei asupra Perului — forțele ordinii publice acționînd energic împotriva celor ce transformaseră strada în teren al manifestărilor huliganice.

Spre deosebire, însă, de excesele care se petreceau după meciuri în centrul orașului, pe stadionul Jalisco spectacolul oferit de susținătorii echipelor era impresionant. În zilele cînd evolua formația Braziliei — și se adunau cei mai mulți spectatori — ne duceam cu 1—2 ore înainte la stadion (deși locurile noastre la masa presei — excelent amenajată, în mijlocul tribunei principale — erau rezervate) nu numai pentru a admira pînă la saturație splendida panoramă a tribunelor, ci și pentru a gusta din deliciul oferit de masivele grupuri de suporteri cariocas. În cariera noastră de croniciari sportivi am cîștigat mult, am luat loc în tribunele a zeci și zeci de stadioane renumite, cu mase de public dintre cele mai diferite, dar modul cum se manifestau susținătorii echipei lui Pele ni s-a părut, din anumite puncte de vedere, de neegalat. Fiindcă nu-i deloc simplu ca ore întregi să dansezi samba în tribune, în sunetul tobelor bătute încontinuu și cu nădejde, să desfășori pancarte și steaguri uriașe, să vii de acasă, din Brazilia, cu baloane voluminoase și complicate ca manipulare, pe care să le înalți în ceruri înaintea începerii meciurilor. Dar nimic nu poate fi de mirare cînd e vorba de patria fotbalului și de oamenii ei...

...Am așteptat, cum este de înțeles, cu nespuse răbdare primul meci al naționalei noastre, cel în compania campioanei mondiale, echipa Angliei. Spre satisfacția noastră, ca și a tuturor iubitorilor de fotbal din țară, starea de spirit oarecum nefavorabilă pe care o constatasem în cadrul lotului la sosirea în Mexic nu s-a transmis în comportarea echipei. Cei 11 jucători s-au mobilizat corespunzător pentru a da o replică cit mai bună valoroșilor parteneri care, însă, în acea zi, n-au prea fost în apele lor. Că băieții noștri nu au reușit

mai mult decît onorabilă, de altă parte principal, teama n-a mai susținut, mai cu seamă care am semnalat-o și în raportul nostru. Este drept că în partida echipei Cehoslovaciei, trîdit că se pot adapta și unu grație căruia au cucerit o foarte prețioasă victorie, d-a scăpa de ultimul loc în grupă, oferî șanse de calificare în sfîrșit, n-au reușit, totuși, să atingă acest scop (era și extrem de greu), dar au să de a fi realizat un joc apreciat și un rezultat cu noua campioană mondială.

Nu ne-am propus, firește, să facem aceste rînduri — sumare secvențe ale unui jurnal de călătorie — analiza comportării echipei noastre naționale, care a fost discutată, la timpul potrivit, comentată și controversată — cum este obiceiul — din cele mai diferite și nebaneuite unghiuri de vedere. Ni se pare, însă, necesar a ne exprima și cu acest prilej opinia — bine

cunoscută și din ziarul «Sportul» — că echipa națională a realizat o remarcabilă performanță prin însăși calificarea sa în turneul final din Mexic și că ceea ce a izbutit aici (o victorie și două înfrîngerii la limită în fața fostei și actualei campioane mondiale) a depășit așteptările. Chiar dacă, în conjunctura care i-a fost favorabilă cum nu bănuiam inițial, cu mai mult curaj ofensiv în partida contra Angliei, cu o preocupare reală din partea conducerii tehnice pentru recuperarea lui Răducanu și Dobrin, doi dintre cei mai valoroși componenți ai lotului (pe ultimul l-am fi dorit în teren cel puțin 45 de minute și, în orice caz, pe lista rezervelor), admitem că bilanțul putea deveni și mai bun, ceea ce ar fi făcut cu adevărat din echipa României revelația competiției, nu avem de ce să fim nemulțumiți, fiindcă ce s-a obținut acum (rezultate onorabile, de prestigiu, propagandă eficientă în favoarea fotbalului și, în general, a sportului românesc) depășește considerabil orice precedent din istoria soccerului nostru.

Am regretat, firește, faptul că fotbaliștii noștri au plecat din Mexic înainte chiar

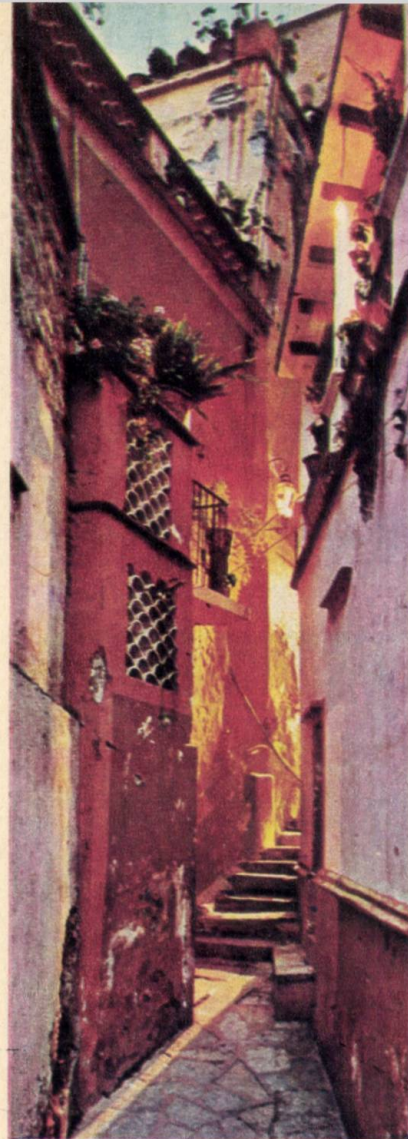

de disputarea sferturilor de finală, printre altele și din motivul că ne-am văzut lipsiți de farmecul serilor petrecute la Gran Hotel, în compania lor atât de reconfortantă. Zilele au devenit, astfel, mai triste la Guadalajara, singurele plăceri rămânând excursiile organizate pentru presă, care se încheiau întotdeauna cu o comidă (masa de prinz), împrejurare în care eram delectați cu cîntecele înfocate ale formațiilor de mariachis. Am putut, astfel, cunoaște foarte bine orașul (al doilea ca mărime din Mexic), împrejurimile sale (lacul Chapala, stațiunea «Los Camachos»), industria (uzina siderurgică, vestita fabrică de încălțăminte «Canada» — unde ni s-au oferit ca amintire cite o pereche de bocanci de fotbal confecționați special cu ocazia C.M. —, distilăriile de la Tequila), construcțiile de locuințe, complexul comercial Plaza del Sol (cel mai mare de pe întreg continentul latino-american), bazele sportive (printre care gigantul Auditorio del Estado, o sală de 10 000 de locuri destinată jocurilor de baschet și volei, unde mai există o vastă platformă pentru organizarea unui salon automobilistic), obiceiurile folclorice (ni s-a prezentat ritualul unei nunți țărănești), modul de viață al oamenilor (în care am constatat contraste uimitoare).

A doua zi după sfertul de finală Brazilia-Peru am părăsit Guadalajara plecînd spre Ciudad de Mexico, sau mai exact spre Cuautla, un mic târgușor de provincie, situat la 100 kilometri de capitală, unde ni se fixase reședința pentru ultima săptămînă de ședere în Mexic. Drumul ni s-a părut extrem de plictisitor și obositor. Am călătorit cu autobuzul — pe o autostradă excelent amenajată — 12 ore încheiate (de la 9 dimineața la 21 seara), traversînd o zonă în general aridă, cu rare urme de vegetație și puține localități. Am trecut, fără a ne opri decît pentru a bea o cafea sau o coca, și prin Ciudad de Mexico, pe una din șoselele de la marginea sa, întuind astfel cu un ceas mai de vreme frumusețile pe care aveam să le descoperim în detaliu în zilele următoare.

«Surghiuniți» la Cuautla (unde, în afara distanței prea mari de Mexico, nu aveam alt motiv a ne plînge, fiind găzduiți foarte bine la un hotel cu specific turistic), am fost nevoiți să facem aproape zilnic naveta cu ajutorul curselor locale de autobuze, care — trebuie s-o recunoaștem — erau perfect organizate.

Vizitele cotidiene la Mexico ne-au oferit posibilitatea să cunoaștem destul de bine orașul care, din mai multe puncte de vedere — întinderea sa imensă și cifra ridicată a locuitorilor (peste 7 milioane), modernismul și monumentalitatea clădirilor,

lărgimea și frumusețea bulevardelor (îndeosebi Paseo de la Reforma), circulația excepțional de intensă, dar, din această cauză, și foarte greoaie (de la stadionul Azteca pînă în centru, la hotelul Maria Isabel, cale de numai cîțiva kilometri, am făcut o dată cu mașina aproape două ore și jumătate), ritmul general de viață — ne-a dat impresia uneia dintre cele mai grandioase și mai interesante metropole ale lumii.

Din punct de vedere al bazelor sportive,

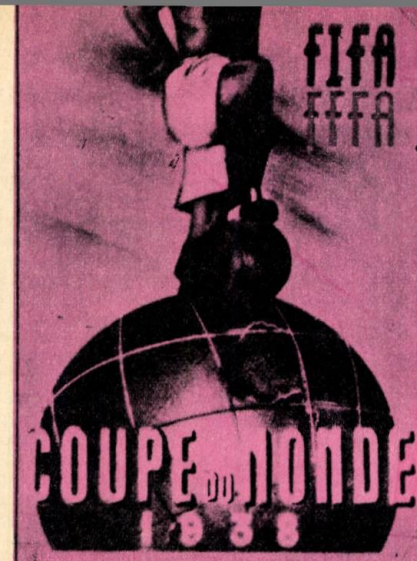
capitala mexicană ni s-a părut excelent dotată, construcția cea mai importantă fiind, fără îndoială, stadionul Azteca (110 000 locuri). Este, fără exagerare, cel mai frumos stadion din lume la ora actuală și nu există desfătare mai mare decît să asști la un meci de fotbal din tribunele sale. Am avut și noi cu atît mai mult acest sentiment urmărind semifinalea R.F.G.-Italia, adevărat apogeu al campionatului mondial, care ne va rămîne neștersă în memorie prin spectaculozitatea și dramatismul său. Ea n-a mai putut fi întrecută, din aceste puncte de vedere, nici de finala Brazilia-Italia, în care prima echipă și-a impus cu ușurință superioritatea, îndeosebi după pauză, și cu atît mai puțin de meciul pentru locurile 3-4, în care formația Uruguayului a supus-o unei presiuni oarbe pe aceea a R.F.G., fără ca să poată anihila golul înscris destul de devreme de Overath.

Pentru deconectare între aceste ultime și decisive meciuri ale campionatului mondial, am ales o plimbare la celebra stațiune de pe coasta Pacificului — Acapulco. De fapt, plimbare este cam impropriu spus, fiindcă nu poți aprecia ca atare o călătorie — din nou cu autobuzul — ce-i drept parcurgînd un peisaj mai atrăgător (aproape tot timpul șoseaua șerpuieste printre munți), dar nu mai puțin obositoare (7 ore de mers continuu la dus și alte 7 ore — în plină noapte — la întors). Acapulco merită însă acest efort, deoarece chiar dacă nu-ți dezvăluie exclusiv frumusețile din cunoscutul film cu Elvis Presley (ce a rulat și pe ecranele noastre), ci îți aduce sub priviri și reversul imaginii idilice de pe pelicula cinematografică (se observă și aici aceleași evidente contraste, specifice întregii țări), oferă totuși prilejul unic al vizionării faimoaselor sărituri în apă de pe stîncă Quebradei.

...După trei săptămîni de ședere efectivă în Mexic, a venit, în sfîrșit, și momentul despărțirii. A doua zi după finală, luni 22 iunie, la orele 13, ne-am îmbarcat la bordul aceluiași avion olandez cu care venisem. Ruta de zbor n-a mai fost, însă, aceeași. Spre satisfacția noastră, escala s-a făcut — după circa trei ore de la decolare — pe aeroportul din Nassau, în arhipelagul Bahamas. Prilej pentru achiziționarea de noi și unice obiecte care să ne amintească, peste ani, de popasul făcut în această insulă din Atlantic.

La capătul altor opt ore de zbor, în care nici n-am simțit aproape trecerea nopții, am aterizat pe aeroportul Standed. Londra ne-a primit cu o vreme foarte frumoasă, care a făcut și mai plăcută șederea aici pînă în ziua următoare. Apoi, din nou în tren, pe drumul de întoarcere spre țară.

rEtrOspEctiva... grafică

a
campionatului
mondial de fotbal

Vă invităm, stimați cititori, la o retrospectivă a campionatelor mondiale de fotbal. Dar nu vă speriați. Nu-i vorba de obișnuita retrospectivă cu înșiruire de rezultate, de impresii culese de ici-de colo, de noutăți tehnice și tactice, de părerile unor și altora dintre tehnicieni, într-un cuvânt de tot ceea ce fotbalul poate oferi la un campionat mondial și ceea ce alcătuiește, ca să spunem așa, dosarul fiecăruia în parte.

Nimic din toate acestea, deși reprezintă într-un fel drumul parcurs de această inegalabilă întrecere fotbalistică de la prima sa ediție, din Uruguay, până la ultima, cea din țara aztecilor. Ci de o retrospectivă grafică, cum de altfel credem că ați bănuțit privind fotografiile care însoțesc aceste rânduri. Fotbalul,

Petre GAȚU

«mingea magică» și «Zeia de aur» au fost și sînt surse de inspirație pentru graficieni, iar rodul lor îl reprezintă, în parte, aceste afișe ale campionatului mondial, în care elementul comun este balonul rotund, cel care exercită pretutindeni o atracție unică și simbolizează globul pămîntesc. Fiecare din aceste afișe reprezintă o piesă artistică pentru crearea căreia autorii au lucrat zeci și sute de ore cu răbdare și migală, punînd suflet, talent și fantezie, retușînd sau rupînd ceea ce au lucrat și reluînd de la capăt munca de creație pentru a

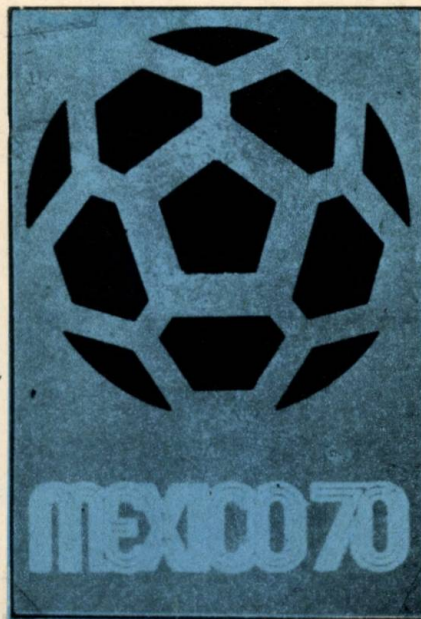
reuși afișul cu care să înfrîngă concurența. Pentru că, e bine să știți, de fiecare dată organizatorii campionatelor mondiale au deschis un concurs public și au avut de ales, prin comisii de oameni de artă, din zeci de proiecte. Și n-a fost deloc ușor. Cele mai bune au fost premiate și apoi multiplicare și răspîndite în toată lumea, pentru a anunța evenimentul care avea să țină încordată, timp de mai bine de trei săptămîni, atenția lumii fotbalistice.

Cum spuneam, mingea este elementul comun al celor 9 afișe, de care se leagă două nume (al țării organizatoare și al celei învingătoare): pe care le și notăm: URUGUAY-URUGUAY în 1930, ITALIA-ITALIA în 1934; FRANȚA-ITALIA în 1938, BRAZILIA-URUGUAY în 1950, ELVEȚIA-R.F. A GERMANIEI în 1954, SUECIA-BRAZILIA în 1958, CHILE-BRAZILIA în 1962, ANGLIA-ANGLIA în 1966 și MEXIC-BRAZILIA în 1970.

Mingea — însoțită deseori de «instrumentul» principal de manevrare, piciorul, și folosită ca atare în majoritatea afișelor — își găsește elemente de completare în steagurile F.I.F.A.-ei și ale țărilor participante la turneul final (plasate într-un caz pe jambiera unui picior — Brazilia 1950), în conturul unui stadion (Chile 1962) sau în «Zeia de aur» (Anglia-1966), la care se adaugă insignele federațiilor din țările organizatoare. Fiecare din cele 9 afișe, purtînd amprenta epocii în care s-a «născut», reprezintă o creație interesantă, dar mai deosebite, mai sugestive ni se par cele

din 1938 (mingea dominînd globul pămîntesc), din 1954 (siluetă de fotbalist suțind și o minge înălțată, purtînd un brîu de drapele) — cel mai realizat afiș, după părerea noastră — și cel din 1962 (stadion pe fondul unei mingi). Adăugăm amănuntul că desenul afișelor a servit la confecționarea unor brelocuri și insigne, iar în ultimele două campionate, din Anglia și Mexic, această «trusă» de frumoase piese evocatoare care îmbogățesc colecțiile amatorilor, a fost completată cu simboluri — «Willy» în Anglia și «Juanito» în Mexic.

gazdele jocurilor

Bine sau rău (faptul oricum e consumat), Comitetul Internațional Olimpic și-a declarat preferințele în cursul celei de a 69-a sesiuni de la Amsterdam. Jocurile Olimpice din 1976 se vor desfășura la Montreal (cele de vară) și la Denver (cele de iarnă). Nu ne rămîne decît să trecem succint în revistă coordonatele actuale ale orașelor-gazdă care au timp 6 ani să se pregătească pentru marea sărbătoare olimpică.

MONTREAL

ORAȘUL. Situat în plină cîmpie, pe apele St. Laurent, care-l leagă și de oceanul Atlantic și de inima continentului nord-american. Climat continental clasic, cu veri scurte și calde. Populație: 2 500 000 de locuitori (13 la sută din populația întregii țări). Primar: Jean Drapeau.

INSTALAȚII ACTUALE. Trei stadioane în aer liber: Autostade (30 000 de locuri), Molson (25 000), Jarry (30 000); o duzină de arene acoperite, cea mai mare fiind Forumul (18 000); zeci de gimnazii; 12 terenuri de atletism; 30 de terenuri de fotbal; două centre hipice. Probele de yachting, pe lacul Ontario, la 300 km de Montreal.

INSTALAȚII PREVĂZUTE. Stadion olimpic (80 000) în complexul sportiv Maisonneuve; piscine (10 000), velodrom (10 000), pistă de canotaj și caiac-canoe în bazinul Laprairie, la 8 km de satul olimpic; poligoane de tir la 30 km.

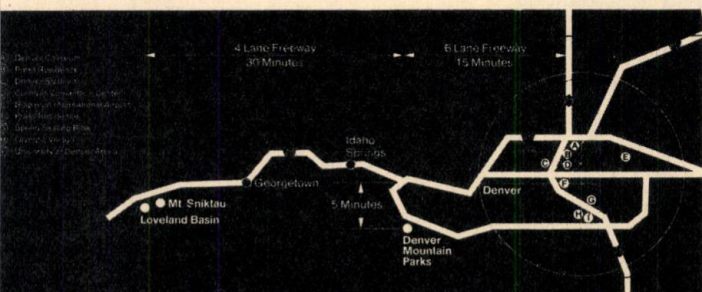
SATUL OLIMPIC. Va fi situat la 3 km de stadionul olimpic, putînd găzdui 12 000 de participanți. Va avea: un spital, clinici, piscină, piste de antrenament, un centru recreativ.

CENTRUL DE PRESĂ. În proximitatea satului olimpic, va putea găzdui 4000 de reprezentanți ai presei scrise și orale. Fiecare cameră cu aparate de radio și televiziune în circuit închis. Sint prevăzute săli de presă mobile.

VIZITATORI. Regiunea Montreal dispune actualmente de 164 710 paturi.

SPORTURI DEMONSTRATIVE. Pentru demonstrații au fost alese: lacrosse, un sport local, și schiul nautic, un sport internațional.

DATELE PROPUSE. De sîmbătă 17 iulie pînă duminică 1 august 1976.

DENVER

ORAȘUL. Situat în statul Colorado, pe malurile riului Plate, la 1700 m altitudine, mărginit la vest de crestele Munților Stîncoși. Climat continental. Populație: 1 100 000 de locuitori. Primar: William H. McNichols.

INSTALAȚII ACTUALE Un stadion cu 50 000 de locuri (folosit acum la baseball și fotbal american) pentru ceremoniile de deschidere și închidere; două palate de gheață: Coliseul (9 000) și patinoarul universității (5 000).

INSTALAȚII PREVĂZUTE. Se vor construi instalațiile tehnice necesare desfășurării probelor de schi alpin și nordic, precum și inelele de gheață pentru patinajul viteză. Schiul alpin — în stațiunile Loveland Basin și Sniktau; schiul nordic, bobul și sâniutele — în parcul Denver Mountain; hocheiul pe gheață și patinajul artistic — într-un nou Coliseu (20 000).

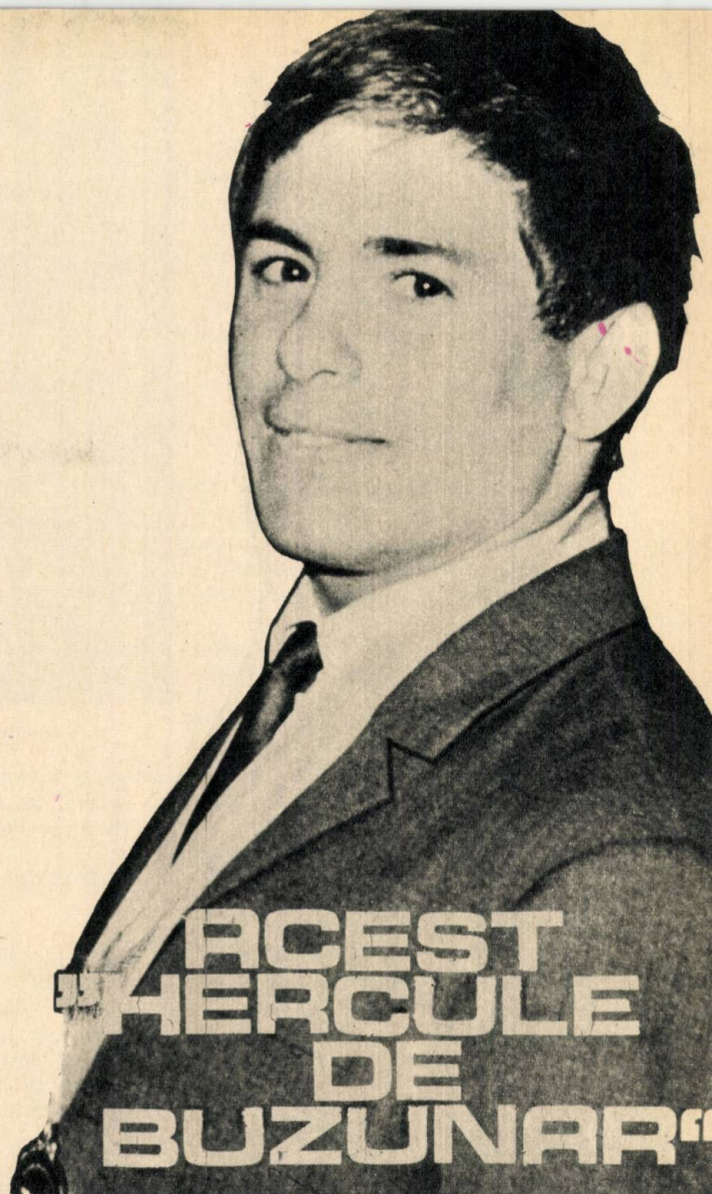
SATUL OLIMPIC. Va fi găzduit de universitatea locală, putînd caza 2500 de sportivi. Posedă: un centru comercial, săli de reuniune, sală de gimnastică, un centru de primire.

CENTRUL DE PRESĂ. La 10 minute de satul olimpic, în palatul de congrese Currigan, echipat cu restaurante, piscine, sauna.

VIZITATORI. Pînă în 1976 vor fi disponibile 100 000 de paturi. Denver are al 8-lea aeroport al S.U.A.

SPORTURI DEMONSTRATIVE. Pentru demonstrație se propune: skijöring, schiorul tractat de un cal încercînd să sară mici trambuline de zăpadă sau să treacă o suliță prin inele.

DATELE PROPUSE. De vineri 20 februarie pînă duminică 29 februarie 1976.

**Gheorghe Berceanu —
luptătorul
numărul 1
al României**

Valeriu CHIOSE

La prima vedere, ar părea nepotrivit să numești ATLET un băiețandru care cîntărește 48 de kilograme. Nici un gram mai mult! Greutate de balerină, de jocheu sau de cîrmaci într-o barcă de opt plus unu.

Și totuși, nu le-aș dori nici dușmanilor o îmbrățișare bărbătească și sănătoasă din partea acestui «plus unu». Ce le-ar mai pirii coastele! Pentru simplul motiv că este vorba de Gheorghe Berceanu, cel care — sfidînd regulile miniaturii — a trecut, cu acte în regulă, frontierele împărăției lui Liliput, venind între gulliveri, țanțoș, cu pieptul umflat, și cu pumnul gata să bată în masă.

— Eu am să poruncesc aici!
Și a poruncit...

...În noaptea lungă de 27 spre 28 decembrie a anului 1949 venea pe lume în Dunărenii Doljului încă un prunc al familiei Bercenilor. Oltean neaoș, tatăl căzuse la învoială cu nașul dinainte:

— *De-i băiat, o să-i zicem Gică; de-o fi fată (ferească Dumnezeu!), Lenuța. A fost băiat...*

Dar ce-au avut, oare, ursitoarele în noaptea aceea lungă de iarnă, să fi fost bete sau năuce, de i-au sortit să nu crească mare de stat. La vremea școlii Gică Berceanu era ultimul în front pe clasă, dar avea — în schimb — niște mîini cu care strîngea de parcă erau menghine și nimeni nu cuteza să se ia la trîntă cu acest «păianjen de fier».

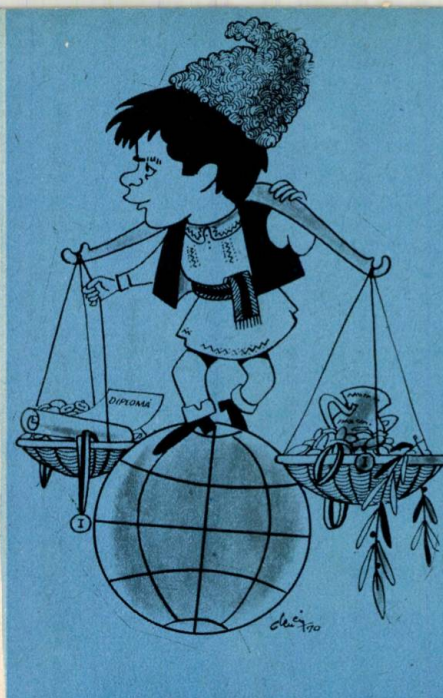
Mic, cum vă spuneam, dar bine făcut, croit cum trebuie, băiatul era pe deasupra curajos, sigur de el și obraznic atît cît se cuvine.

*

Primul său învățător în ale luptelor — Ilie Marinescu, la Craiova. Personalitate complexă și contradictorie, antrenorul secției de la «Electroputere» a primit în măsură aproape egală trandafirii laudelor și spinii criticii. Fără să fi fost un mare campion al saltelei, el s-a consacrat, totuși, ca un pedagog priceput, om cu ochi și cu nas, care vede și adulmecă talentele în devenire.

Gheorghe Berceanu a traversat cu sînge rece laboratoarele de tortură ale pregătirii în acest sport aspru și nemilos. Luptele nu-și ademenesc naivii cu acadele și zîmbete; luptele nu-și ascund rigorile sub poleieli de farduri; luptele se adresează cînstit celui care are cutezanța de a bate la porțile lor și îi spun deschis:

— *Băiatule, să știi că aici nu-i ușor. Aici nu este un loc al plăcerilor ci un*

Desen de AL. CLENCIU

templu al privațiunii și suferinței. Dacă ai curajul, îți deschid...

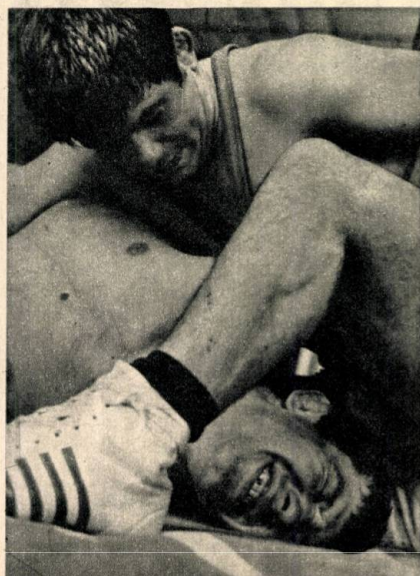
Gheorghe Berceanu a spus, fără să ezite:

— *Deschide!*

*

Așa a început marea aventură! Cu cîteva mii de ani în urmă, pe vremea spartanilor, Gică ar fi fost aruncat, probabil, de pe muntele Taiget. Au trebuit să treacă multe secole pentru a se arăta cît de nedreaptă este legea selecției naturale, aplicată orb ființelor omenestii.

Micul oltean, născut și crescut pe me-leagurile de unde pornise odinioară

Gogea Mitu, făcea cu o uimitoare ușurință exercițiile de forță, jongla cu manechine mai grele decît el, se juca cu halterele și extensoarele. Avea o agilitate felină, era nu numai puternic, dar și șiret, îndrăzneț, inteligent.

*

Drumul lui Gheorghe Berceanu reprezintă, cred, unul dintre cele mai spectaculoase exemple de ascensiune sportivă. În 1966 se consacră ca un junior de mare perspectivă, cîștigînd campionatul național rezervat cadeților saltelei. (În privația juniorilor noi deținem o experiență tristă. Cîte speranțe, în cîte sporturi, n-au rămas în afara pămîntului făgăduit al consacrării, îngroșînd pădurea «sutelor de catarge»). Berceanu a urcat în mod progresiv și natural scara valorilor. Îl găsim printre învingătorii «Speranțelor olimpice» și ai Concursului internațional al României (1967), pentru ca în 1968 să devină campion național de seniori, distins, — totodată — cu medalia acordată celui mai tehnic luptător al concursului. Apoi, succesele vin în avalanșă. În 1969, Berceanu este campion mondial (categoria 48 kg) la Mar del Plata. În 1970 obține titlul continental la Berlin, iar puțin mai tîrziu, la Edmonton, în Canada, își apără cu brio medalia de aur cucerită în Argentina, reușind ceea ce n-a putut nici unul dintre predecesorii săi în luptele românești: **PENTRU A DOUA OARĂ CONSECUTIV TITLUL DE CAMPION AL LUMII.**

Evoluțiile în arenă ale lui Berceanu sînt o incîntare. Într-o zodie a precauției duse pînă la limite extreme (ceea ce a determinat F.I.L.A. să biciuiască pasivitatea, operînd nenumărate modificări de regulament), în niște timpuri cînd meciurile sînt decise adesea de O SINGURĂ acțiune tehnică, Gică Berceanu realizează tușuri în serie sau învinge la diferențe astronomice, acționînd tot timpul, luptînd tot timpul, gîndind tot timpul. Prizele sale sînt fulgerătoare, iar acțiunile necruțătoare.

«Teribil este acest Hercule de buzunar!» — exclama Roger Coulon, marele demnitar al F.I.L.A., președintele federației care-i reunește pe luptătorii lumii.

La 21 de ani, Gheorghe Berceanu mai are multe de spus în amfiteatrul mondial al luptelor greco-romane.

«Dacă omul vrea să ajungă primul, el nu trebuie să pună
piedică celui care aleargă împreună cu el... Vrei să fii primul,
caută să mergi pe căi cinstite»...

M.I. KALININ

DROGUL *inamicul public nr.1*

Anchetă internațională realizată de Hristache NAUM

● Un sfert din populația globului își primejduiește sănătatea morală și fizică ● «Pilula fericirii», un tobogan spre tristețea veșnică ● La concurență cu bomba atomică... ● Drogul seceră mii de vieți! ● Lumea sportului puternic infestată de doping ● Agent criminal, dopingul provoacă stări de disperare, accidente mortale, acte inumane ● Campania antidoping folositoare comercianților de stupefiante? ● O.N.U., guverne și înalte foruri științifice luptă pentru eradicarea acestui flagel

DROGUL — flagel mai puternic, mai perfid decât cancerul! **DROGUL** — mijloc de mistificare a realității, pilulă miraculoasă, în fapt pilulă mincinoasă, la care fac apel sute de milioane de oameni încercând să evite lupta dură cu viața, să se autoizoleze, să-și creeze — pentru moment — o stare euforică, iluzia unei alte vieți mai fericite, pentru ca apoi să-și plătească puținele clipe de uitare printr-o bruscă, uneori fatală, cădere sub nivelul realităților. Ajuns la polul opus, al puternicelor depresii psihice,

omul, devenit sclav al pilulei, caută — și adeseori găsește — căile pentru a-și pune capăt vieții. Și chiar dacă n-o face, el este și rămâne un infirm psihic și fizic.

Jean-Louis Brau în «Histoire de la drogue» — citat de revista Flacăra (nr. 2—1970) — denunță dimensiunile fără precedent ale pericolului: «Drogul este o problemă a unui om din patru, adică un pericol pentru aproape o pătrime din numărul locuitorilor planetei noastre». 400 milioane de oameni de pe diferite continente sînt într-un fel sau altul sclavii opiului și ai derivatelor clasice ale acestui stupefiant (morfina, cocaina, heroina), alte 300 de milioane de pămînteni mestecă frunza de coca, nuca de kola, khat-ul, numărul fumătorilor de hașiș și marijuana se ridică tot la 300 de milioane de oameni.

În S.U.A., datele statistice atestă creșterea numărului de decese provocate de toxicomanie. În timp ce în 1950 au fost înregistrate 57 de cazuri, în 1960 numărul lor crescuse la 200, în 1967 la 700 în 1968 la 800, iar în 1969 la aproape 1 000! Alvin Moscow — autorul unei palpitante cărți despre comerțul cu stupefiant — notează: «La fiecare 5 minute din zi sau din noapte, un american își introduce în vene o doză de heroină». O statistică vest-germană indica recent, ca semn al recrudescenței narcomaniei în rîndurile tinerei generații, faptul că în R.F. a Germaniei fiecare al doilea elev care a trecut de 15 ani a consumat un drog oarecare. Străduințelor lui Dic. Baboian îi datorăm și alte date importante privind aria pe care s-a întins, ca o pecingine, acest flagel fără precedent, faptul că el încorporează în această armată tristă a toxicomanilor un număr enorm de mare de tineri. **HIDA, NEÎNDURĂTOAREA MALADIE ATINGE TOT CE ARE MAI FRUMOS OMENIREA — TINEREȚEA SA!**

DROGUL a pătruns, cu uimitoare repeziune, și în lumea sportului. Adică în acea lume care are datoria să sporească potențialul fizic al generațiilor tinere, să mențină sănătatea oamenilor la un nivel înalt, să consolideze și să sporească capacitatea intelectuală a semenilor noștri. Ca un paradox de neiertat, **DROGUL** a infestat lumea sportului. Dopajul, sub diversele sale manifestări este astăzi prezent în arena sportului profesionist, dar a cuprins, în proporție îngrijorătoare, și arena învăluită în alba mîntie a amatorismului.

Aspectele negative ale dopajului, înfrîurirea lui, urmările profund dăunătoare sînt multiple. Stînd de vorbă, la Paris, cu dr. Dumas, medic delegat în «Turul Franței», îmi spunea: «Dacă dopingul ar avea efecte negative numai asupra acelor sportivi — mulți sau puțini — care fac apel la el și situația încă ar fi gravă. Dar, din păcate, acțiunea lui este mult mai dăunătoare. Prin manifestările lor în societate, prin ceea ce generează ei, practicanții dopajului devin agenți criminali. Este aspectul sumbru al dopajului cel pe care mi-l releva dr. Dumas. El este susținut de moartea ciclistilor Janssen (la Jocurile Olimpice de la Roma) și Tom Simpson (în «Turul Franței»), de acele exemple pe care le cunosc — dar nu le voi nominaliza pentru că sînt prea tragice — și care atestă că urmașii celor ce apelează la droguri au malformații congenitale, care îi transformă în nenorociți ai vieții, aducînd mari tristetți în familii; care ne dovedesc că excesul de stupefiant creează stări psihice în care omul se transformă în fiară: se scoală în puterea nopții, pune mîna pe cuțit și își omoară soția, copiii, prietenii... Este acțiunea criminală a acestor așa-zise «pilule miraculoase», este mlaștina în care îl coboară pe om.

Pentru eradicarea flagelului s-au mobilizat cele mai puternice detașamente științifice ale lumii. Organizația Națiunilor Unite, Organizația Mondială a Sănătății, guverne și înalte foruri științifice naționale duc o acerbă luptă pentru a distruge sursele care generează aceste nenorociri, depozitele de stupefiant la fel de nefaste pentru omenire ca și cele de bombe atomice.

Cu etichete mai puțin briante, uneori fără firme, întreprinderile occidentale producătoare de medicamente sau neștiute laboratoare farmaceutice — se opun interzicerii drogajului. Minate de dorința de a-și asigura profiturile materiale enorme ce decurg din comercializarea pilulelor, avînd la îndemînă puternice rețele de răspîndire, veritabile bande de traficanți ai stupefiantelor, ele continuă să arunce an de an în brațele nenorociții generații de tineri, sportivi de frunte ai lumii. Uneori sînt în stare să finanțeze companiile anti-doping, socotînd că tevatura le poate aduce profituri și mai mari, că departe de a se speria de efectele nocive ale pilulelor, tinerii vād în aceste avertismente un imbold. Și-atunci ce-ar trebui făcut? Să așternem tăcerea peste această imensă acțiune de corupere a lumii spre infernul drogurilor? Nu. Categorie **NU!** Toți cei nepervertiți, toți acei oameni ce țin la soarta semenilor lor, a omenirii, au datoria să lupte cu însuflețire pentru stoparea flagelului.

Mica contribuție pe care își propune să o aducă această anchetă internațională a Almanahului «Sportul '71» se înscrie pe orbita eforturilor considerabile pe care organizațiile sportive și forul său dirigitor din țara noastră, medicina sportivă și presa le fac continuu pentru a interzice accesul «pilulei miraculoase» în rîndurile sportivilor, ale tineretului din țara noastră.

DOPING

Ce semnificație are de fapt
acest cuvînt?

● Incursiune în lumea antică ● Definiții relative ● În sfîrșit, după ce i-am constatat efectele tragice știm și ce... înseamnă! ● Care sînt substanțele dopante și ce efecte au ele? ● Testul «placebo» ne demonstrează falsitatea tezei prin care dopingul reprezintă un stimulator real în obținerea performanțelor.

DOPING. Cuvînt foarte răspîdit — așa cum am văzut — în lumea sportului. Care este definiția lui? V. Bănciulescu cercetează dicționarele și în nr 5 (5439) din 15 noiembrie 1967 al ziarului «Sportul», în articolul «Un cuvînt nou în dicționare» ne spune: «În 1956, Dicționarul limbii române literare contemporane îl cunoaște sub formele *dopa* și *dopare*, explicînd astfel: a administra unui cal băuturi spirtoase sau substanțe excitante ale sistemului nervos (cafeină, stricină etc) în vederea unui efort suplimentar. În 1958, în plin progres,

Dicționarul limbii române moderne păstrează calul, dar elimină băuturile spirtoase și exemplele. Și mai aproape de noi în 1964, Dicționarul enciclopedic român introduce termenul *dopaj*, se dispensează de cal și descoperă relația cu omul într-o definiție științifică astăzi depășită. Dar să nu fim prea pretențioși; la urma urmei este vorba de o expresie străină; să vedem ce zice Dicționarul de neologisme din 1966, care surprinde forma *doping*: substanță care se administrează (fraudulos) unui cal, unui concurent pentru a-i da mai multă

vigoare (...) Cu tot conservatorismul lor, ultimele ediții ale Larousse-ului acreditează și ele cuvîntul *doping*, menționîndu-i sursa engleză. Sintem, după cum se vede, în plină evoluție semantică. Lucrurile par să se încurce și mai rău o dată cu intervenția specialiștilor din domeniul sportiv. Medicii brazilieni J. Ferreira Santos și Mario de Carvalho Pini, întocmind un raport la cererea Comitetului Internațional Olimpic, afirmă (în 1962) că cea mai veche referință în legătură cu dopingul trebuie căutată în Roma antică unde, pentru

Confesiunea celor ce s-au lăsat duși în ispită...

● Ciclismul? Da. Dar nu numai el! ● Oameni în halate albe ce și-au pătat conștiința ● Există o mafie, puternică, a drogului ● Roger Riviere: «Da, m-am drogat!» ● Jean Stabinski: «La sosire m-am sprijinit de bariade...» ● Louison Bobet: «Băieții care trișează» ● Eddy Merckx: «Se înșeală amarnic acei tineri ce cred că este de ajuns să te dopezi pentru a-l învinge pe Merckx»

a influența cursa carelor, se dădea cailor hidromel (un amestec de miere, fin și apă!).»

Dr. Ion Drăgan, directorul Centrului de medicină sportivă, se ocupă în lucrarea «Dopajul în sport» de etimologia acestui cuvânt: «Definiția dopingului a făcut obiectul a numeroase controverse. Dacă ne referim la Enciclopedia britanică, cuvântul derivă din flamandul *doop*, adică amestec, mixtură, termen găsit prima dată în 1876 în S.U.A., pentru a desemna o misterioasă substanță». Același medic ne aduce la cunoștință și definiția științifică, actuală, a dopajului. «În medicina sportivă, abia la primul colocvii european asupra dopingului, Uriage 1963, se ajunge la o definiție acceptabilă: «dopaj — utilizarea substanțelor de orice natură sau a altor mijloace, destinate creșterii artificiale a randamentului energetic, în vederea sau cu ocazia unei competiții și care pot aduce prejudicii atât eticii sportive, cât și integrității psiho-fizice a sportivului».

Dr. Ion Drăgan, membru al subcomisiei antidoping, din cadrul Comisiei de medicină sportivă, a acceptat să facă, pentru ancheta noastră, o succintă trecere în revistă a principalelor grupe de substanțe dopante.

«Un loc principal îl ocupă excitanții sistemului nervos central. Din această grupă, amphetaminele, weckaminele, aminele de trezire cunosc cea mai largă utilizare și, în același timp, cea mai tristă faimă, de ele fiind legate majoritatea accidentelor mortale în sport. Substanțele de sinteză, cu formulă asemănătoare adrenalinei (mediatorul chimic al sistemului simpatic), sînt clasate în grupa psihoanalepticele, substanțe care stimulează activitatea intelectuală, scad senzația de oboseală și nevoia de somn prin acțiunea centrală asupra sistemului nervos. Tot în această grupă se includ cocaina și cafeina. Karpovitch, experimentînd pe două grupe efectele amfetaminei, ajunge la concluzia că nu se obțin efecte sem-

nificative asupra performanței sportive (grupa care a primit 10-20 mg amfetamină înainte de efort a avut o creștere a randamentului cu 88 la sută, iar grupa care a primit «placebo» cu 132 la sută).

Pentru alți autori ele par a avea acțiuni favorabile, întîrziind apariția subiectivă a senzației de oboseală, senzație care constituie un eficient semnal de alarmă pentru organism. În același timp, nu trebuie uitat că aceste psychamine pot duce la toxicomanie, obișnuință care se manifestă în special la sportivi, studenți și intelectuali. Merită citate tot în această grupă: stricnina, stimulent la nivelul bulbului rahidian prin excitarea centrilor respiratori și vasomotori; camphorul și produșii similari (coramină, cardiazol) care exercită acțiuni stimulante la nivelul centrului respirator bulbar și vasomotor; bemegridul, cu proprietăți neuroanaleptice și cardio-respiratorii (Vial); heptaminolul (Billon).

O altă grupă este aceea a diferiților hormoni ai organismului. Dintre aceștia, insulina — a cărei acțiune defatigantă sau stimulatorie asupra musculaturii n-a putut fi demonstrată științific; adrenalina, hormon simpaticomimetic, crește tensiunea arterială și utilizarea hidraților de carbon în timpul efortului, probabil prin liberarea de glucoză din glicogenul hepatic; hormonii cortico-suprarenali (mineralo și glucocorticoizi) care însă trebuie excluși din cauza accidentelor pe care le pot pro-

*) Placebo. Testul «placebo» oferă posibilitatea unei convingătoare argumentări împotriva dopingului. A fost astfel dovedit că administrarea de pastile inerte la sportivi, fără ca aceștia să cunoască adevărul, a generat realizarea unor performanțe înalte, respectivii sportivi crezînd că au fost drogați. Se dovedește astfel mecanismul autosugestiv al efectului celor mai multe preparate de dopaj precum și absoluta inutilitate a folosirii lor.

voca (efecte diabetogene ale cortizonului și A.C.T.H., retenții hidrosaline etc); hormonii sexuali (testosteronul și oestrogenii), dintre care anabolizantele de sinteză (Dianabol, Steranabol, Synabol) cunosc o mare vogă și, de ce n-am recunoaște-o, o oarecare eficacitate asupra tonusului general al organismului, asupra forței și rezistenței musculare, asupra anabolismului, în special în stări de oboseală sau convalescență.

Depresorii sistemului nervos central. Uneori sportivii constată diminuarea randamentului lor din cauza unei excitabilități crescute (trac). Toți acceptăm că o noapte de insomnie, care precedă o probă fizică sau intelectuală, este adesea cauza unui randament mediu. Utilizarea produselor calmante, tranchilizante ale sistemului nervos central este larg răspîdită în mediul sportiv și cel universitar. După S. Jongers, sportivii utilizează mai ales meprobamatul și barbituricele, mai rar alcoolul (trăgătorii). Merită citați, de asemenea, inhibitorii mono-amino-oxidazei (I.M.A.O.) care, spre deosebire de psihotropicele calmante (reserpine, phenothiazine, tranchilizante, barbiturice), sînt considerate psihotropice stimulente ale motricității, fiind ca și amphetaminele medicamente de trezire. Accidentele grave la care predisun prin aplicare solitară (hipotensive, nervoase, hepatice) sau în asociere cu alte droguri le reduce mult aria de utilizare.

În antiteză cu aceste grupe de substanțe, care pot prejudicia serios organismul (obișnuință, toxicomanie, efecte toxice, depresive etc), se situează grupa analepticelor biologice care favorizează efortul (electroliti: Na, K, Ca, Ph, Mg), substanțele energetice (glucoză, ATP — Thiebault), amino-acizii (acidul glutamic, aspartic, lisina etc), vitaminele (grupul B, C, E), oxigenoterapie ș.a.». »

Cînd vine vorba despre doping, majoritatea amatorilor de sport se gîndesc la cicliști. Dintr-un punct de vedere este firesc, dintr-altul nu. Cicliștii, este drept, îndeosebi cei profesioniști, au deschis pîrtia în lumea neagră a drogurilor. Tot ei au dat și primele victime pe altarul păgîn al «credințioșilor» într-o fericire ireală. Dar nu se poate omite faptul că de-a lungul anilor și alți sportivi — atleți, pentatloniști, trăgători, boxeri, fotbaliști etc — au făcut apel la «pilula miraculoasă», au încercat să-și trișeze partenerii, au abdicat de la etica sportivă. Fără a lua partea rutierilor — ancheta noastră va dovedi, de altfel, contrariul — trebuie totuși, să spunem

că dacă ar exista o rațiune în virtutea căreia sportivii ar putea face apel la droguri, atunci cicliștii ar fi într-adevăr cei ce ar avea toate motivele s-o facă. Numărul mare de concursuri grele programate de un sezon competițional, efortul extraordinar pe care-l fac în tururi, intemperiiile, urcușurile și toate dificultățile semănate în cale de organizatorii ce se cred geniali, duritatea uneori dincolo de limitele rezistenței umane a unor întreceri îi determină pe alergători — pentru a nu ceda, pentru a putea răspunde prezent și la competiția următoare, în fine, referindu-ne la profesioniști, pentru a-și asigura existența, să creadă în miracolul pilulei,

să o încerce și să-i plătească tribut sănătatea, viața chiar.

Vom păstra tradiția investigându-i pe cicliști, nu pentru a da apă la moară acelor care vor să azevile toate păcatele în spatele adepților sportului cu pedale, ci pentru că indiferent de tarele ei, lumea ciclistă este mai sinceră, dispusă oricând să-și recunoască greșelile (chiar dacă nu le îndreaptă), să mărturisească adevărul. Ne referim la cicliști, la cei ce cred în sportul pe care și l-au ales, chiar dacă și-au făcut din el o profesiune, la acei muncitori onști, curajoși, gata să facă apel la ultima picătură de energie pentru a ne încînta ochiul. Fără îndoială, acești oameni, tineri care au îmbrățișat un sport peste măsură de greu, n-ar fi căzut în brațele disperării, nu s-ar fi lăsat cuprinși de tentaculele mafiei dopingului (căci există o astfel de mafie, puternică, rapace), dacă alți semeni ai lor, cu un orizont cultural și științific mult mai mare, cu licențe în buzunar, dar totalmente lipsiți de amenie, n-ar fi lansat în lumea ciclismului ideea recuperării forțelor, a creșterii lor sensibile cu ajutorul pilulei. Acești medici, farmaciști, chimisti (prin meserie, nu și prin conștiință), dornici să se îmbogățească pe spatele unor trudituri, întrețin laboratoare obscure care lansează pe piață tot felul de preparate, îi îndeamnă pe sportivi să facă apel la pilulele lor nu pentru a face teste științifice, ci pentru a aduna aur din nenorocirea altora. Este o acțiune la fel de condamnată, poate chiar mai inumană decât vivisecția.

Așadar, să-i investigăm pe rutieri. Mai întâi pe cei profesioniști.

CE PĂRERE AVEȚI DESPRE DOPING? V-AȚI DROGAT VREODATĂ? DE CĂ?

JACQUES ANQUETIL:

«Doping? Ar trebui să știm, mai întâi, exact ce înseamnă doping. Cred că s-a făcut prea multă publicitate în jurul acestui cuvînt, că el înglobează astăzi și ceea ce este real, și ceea ce nu este.»

Marele Jacques, «domnul cronometru», a ocolit, de fapt, diplomatic răspunsurile solicitate. Dar, cîndva, acest om de fier, acest veritabil as, a făcut mărturisiri care au zguduit castelele de carton ale așa-zisilor binevoitori ai ciclismului, organizatori de curse, conducători de firme ce-și fac publicitate prin intermediul curselor rutiere.

RAPHAËL GEMINIANI:

«Sînt zile cînd alergătorii au misiuni deosebit de dure. Atunci este necesar să ia un stimulent.»

Pe parcursul anchetei noastre vom mai întîlni acest cuvînt: stimulent. Este un sinonim al dopingului sau o modalitate de escamotare a adevărului? Foarte nici una, nici alta. O simplă impresie mă determină să cred că rutierii fac o distincție sui generis între preparatele tari — pe care le numesc doping — și cele cu o acțiune mai lentă, mai puțin periculoasă, pe care le numesc stimulente.

ROGER RIVIERE:

«După părerea mea, unui profesionist îi este greu să răspundă: nu, eu nu m-am dopat nici o dată pe parcursul carierei mele. De aceea eu voi răspunde sincer: da! M-am dopat pentru a putea alerga cu peste 47 km pe oră în tentativa de record (n.n. recordul mondial al orei) și nu cred că se poate ajunge la această viteză fără stimulente. În 1957, cînd am realizat recordul orei de 46.923 km nu am uzat de doping. Anul următor însă, pentru a putea obține 47.347 km într-o oră am înghițit 5 pastile de amphetamină și camphor. Pentru a ajunge la aceasta, m-am supus unor experiențe. Am încercat mai multe preparate — sub îngrijirea unui medic — pînă cînd l-am găsit pe acela cu care m-am acomodat mai bine. Continui să cred că pentru marile probe

— cum sînt campionatul mondial și recordul orei — este necesar să faci apel la doping. Altfel nu poți izbuti. Faptul că la analize nu se găsesc întotdeauna la marii performeri urme de doping este explicabil. Alergătorii sînt prea buni clienți ai laboratoarelor pentru ca să nu fi găsit produse imposibil de descoperit în analize.»

Riviere recunoaște. Aduce și amănunte importante în discuție. Se referă la acele laboratoare criminale care fabrică pilule ucigătoare, la acei medici și farmaciști care-și dezonorează înalta misiune ce li s-a încredințat o dată cu diploma. Și, același sincer Roger mai spune că un medic i-a supravegheat încercările de drogare. Cine va fi fost oare acest om în halat alb care și-a pătat conștiința mutilînd un tînr, ratîndu-i viața? Pentru că așa după cum se știe într-un Tur al Franței, Roger Riviere — aflat după cit se pare tot sub influența dopingului, în orice caz cu forțele secătuite de această practică — a căzut pe o coborîre suferind puternice leziuni.

JEAN STABLINSKI:

«Ei bine, după 14 ani de participare la competiții, pot răspunde afirmativ: m-am drogat. Am încercat în două-trei ocazii. Una dintre ele a fost «Marele Premiu al Națiunilor». În acea zi am sosit la 12 minute în spatele lui Anquetil și am fost nevoit să mă țin de baricadele de la sosire. Eram epuizat. Așadar...»

Stablinski recunoaște. O face însă în mod activ, dîndu-le să înțeleagă celor ce ar dori să-i urmeze exemplul că dopingul, departe de a spori forțele, te epuizează. Bătrîne Jean, ai fost și rămîi un senior, deși în cariera ta ai jucat aproape toată vremea îngratul rol de... locotenent.

LOUISON BOBET:

«Este neîndoielnic faptul că un sportiv are nevoie de fortifiante, de ceva care să-l susțină. Cînd participi la o cursă pe etape de 20 de zile, de exemplu, organismului îi este absolut necesar să fie susținut de vitamine. Să nu confundăm însă stimulentele, fortifiantele cu excitantele! Cînd la sosirea dintr-o cursă greea întîlniți alergători care sînt volubili, care se află într-o stare euforică, să nu vă faceți iluzii: aveți în față băieți care au trîșat, cum se spune în termeni cicliști.»

RIK VAN STEENBERGEN:

«Nu, nu m-am drogat. Întotdeauna am mîncat foarte bine.»

Nu cumva Rik, marele Rik, și-a pierdut — de cînd a abandonat ciclismul și s-a lansat în afaceri — sinceritatea propriei rutieri? Îndoială îmi este generată de faptul că nu cu multă vreme în urmă Rik a compărut în fața unui tribunal belgian (și a fost condamnat) pentru trafic de stupefiante. De unde să fi avut Rik tentația spre această marfă? De unde să fi cunoscut el atît de bine (ținînd seama de faptul că ani și ani în șir nu s-a ocupat decît de ciclism) cit de mănoasă este afacerea, care este piața de desfacere și care sînt cele mai căutate pilule? Sînt întrebări care nu-și mai așteaptă răspuns.

În completarea declarațiilor culese de colegul nostru de breaslă Robert Chapatte de la l'Equipe din Paris, pe care ne-am permis să le comentăm, alte două declarații pe aceeași temă obținute de la Eddy Merckx și, din nou de la Louison Bobet:

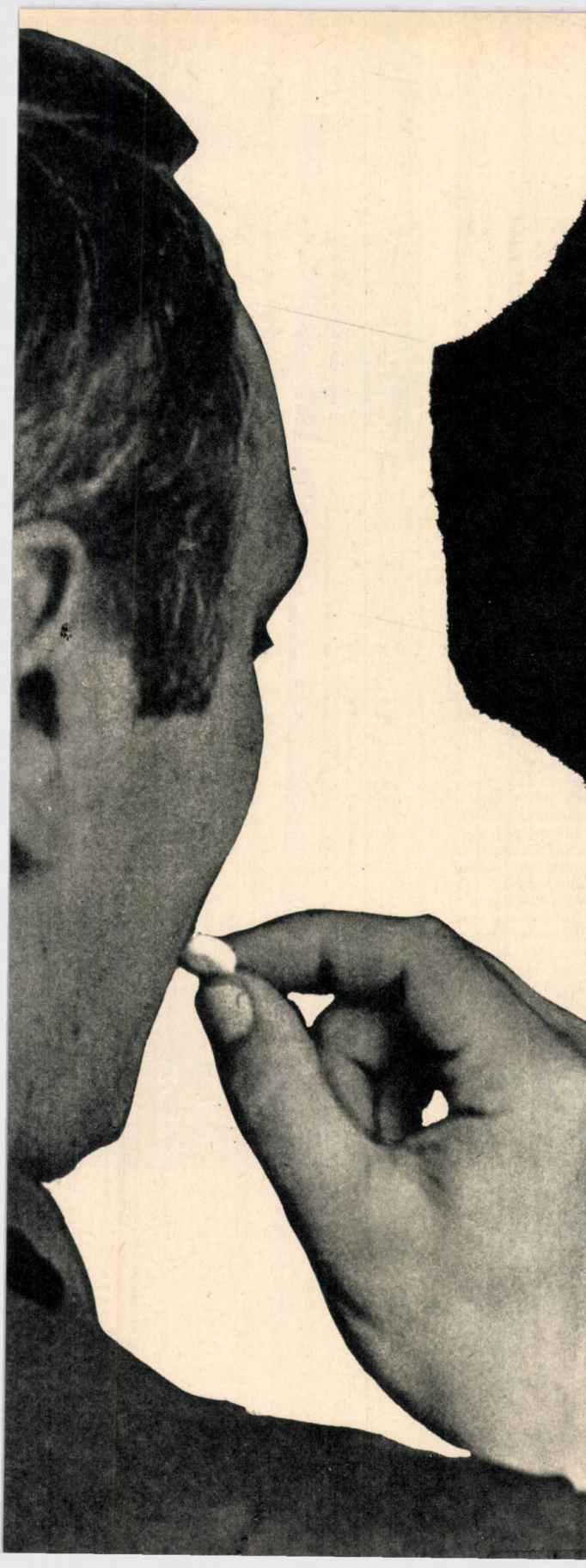
EDDY MERCKX:

«Am fost pe nedrept acuzat în 1969 că m-aș fi dopat în «Turul Italiei». Am dovedit, la puține zile după aceea, în «Turul Franței» că la forța pe care o am, la talentul de care dispun, nu am nevoie de stimulente, de produse farmaceutice. Drogul este morbul care poate ucide frumosul nostru sport. Trebuie să luptăm cu toată forța împotriva lui, dar în același timp și împotriva organizatorilor care, din dorința de a produce elemente senzaționale publicului, îngreuiază tot mai mult întrecerile cicliste. Dopingul, invenție draconică, a pus stăpînire pe imaginația alergătorilor. Mulți dintre tineri cred că este de ajuns să iei cîteva pilule pentru a-l învinge pe Merckx. Se înșeală amar și-și consecințele sînt greu de frînat.»

LOUISON BOBET:

«Sînt scandalizat de atitudinea cicliștilor tineri care inghit pînă la 15 pilule înainte de a lua startul în cea mai neînsemnată competiție. Primesc în permanentă scrisori de la tinerii rutieri. Pentru ei, folosirea drogurilor este foarte normală: unii merg pînă acolo încît enumeră 5—6 produse și mă întrebă pe mine — culmea obrăzniciei! — care dintre ele mi-a folosit cel mai mult...»

Deși controversată, discuția lansată în lumea ciclismului profesionist scoate în evidență faptul că dopingul este un puternic virus împotriva căruia trebuie luptat fără încetare. Mari așa ai șoselei înfățișează nefasta influență a drogului, consecințele tragice ale practicării dopajului. **ACESTA ȘI NUMAI ACESTA ESTE ADEVĂRUL.**

Reporter ciclist la bine și la rău

● Un tânăr rutier brașovean este salvat, în ultimă instanță, de la moarte ● Să fi greșit medicii italieni? ● O pastilă inertă declanșează o mare performanță

De 20 de ani îi însoțesc pe cicliștii noștri în peregrinările lor pe șoselele țării, ale Europei. În campionatele naționale, în întrecerile de etape, în înconjurul României pe biciclete, în competițiile desfășurate în Bulgaria și R.D. Germană, în cursa Praga-Varșovia-Berlin și în «Turul Franței» pentru amatori am fost mereu alături de ei. Mi-au dat satisfacții de nebănuit, pe care le-am transmis cu plăcere ziarului. Victoriile din grelele etape ale «Cursei Păcii» obținute de Gabriel Moiceanu și Ion Cosma, triumful lui Aurel Șelaru în competiția București — Sofia, momentele acelea în care, înconjurat de confracți de breaslă din diferite țări ale lumii, am dat detalii despre sportul românesc, despre acești bravi rutieri proveniți dintr-o țară fără tradiție în sportul cu pedale, dar care au reușit deseori să dispună de redutabilele

reprezentative de amatori ale Franței, Italiei, Belgiei, rămân teazaurizate în memorie. Cîndva, poate nu peste multă vreme, voi așterne pe hîrtie toate aceste fericite amintiri. Am fost însă și mîhnit. Nu în măsura în care bucuriile să fie complet estompate. Dar am trăit momente cînd am roșit pentru unii dintre băieții noștri, cînd aș fi dat orice ca totul să fi fost numai o iluzie. Unele dintre aceste penibile momente din viața mea de reporter ciclist (la bine și la rău) sînt legate tot de «pilula miraculoasă».

Așteptam cu înfrigurare plutonul cicliștilor pe un stadion aflat în imediata vecinătate a Elbei. Știam că printre cei 20 de evadați se află și 3 alergători români. În sfîrșit, salvele uralelor au vestit intrarea rutierilor pe pistă, declanșarea disputelor pentru primul loc. Iată-i și pe ai noștri: unul, doi... Al treilea lipsea. Poate a avut vreo defecțiune mecanică, poate epuizat de efort a renunțat la acest ritm infernal în apropierea stadionului. După cîteva minute de așteptare își face apariția. Dar nu rulează normal. Drumul său pe pistă este sinuos, face volte largi între o margine și alta, ca un om sub influența alcoolului. Se prăbușește pe linia de sosire. Medicul îl reanimează, îi dă primele îngrijiri. Apoi, seara, evident jenat îmi mărturisește că acest tînăr băiat a făcut apel la droguri, că efectul lor dezastruos a fost amplificat de caniculă. În zilele următoare mi-am petrecut multe ore alături de acest ciclist. Am încercat și eu, ca și alții (antrenor, conducător de delegație) să-i deschid ochii asupra acestei mari greșeli pe care o săvîrșește. Părea să fi înțeles. Cît oare?

Nu trecuseră nici două luni de la această tristă întîmplare și tînărul în cauză a fost, din nou, «eroul» unei întîmplări asemănătoare. Se disputa campionatul național de contratimp pe echipe. Pe șoseaua București-Pitești așteptam sosirea primelor formații. La un moment dat, dintr-o echipă trecută de linia albă a finisului, s-a desprins un alergător care s-a dus direct spre șant. A căzut pe pămîntul reavăn și dacă n-aș fi știut de acum despre ce este vorba aș fi putut să cred că a turbat. Cu spume la gură, cu ochii injectați, cu privirea fixă, cu mișcări lipsite de coordonare, părea că dintr-o clipă într-alta va sucumba. O ambulanță medicală l-a transportat la spitalul de urgență și numai grație eforturilor medicilor tînărul rutier a fost salvat. A doua zi, o adresă a C.M.S., semnată de dr. Ion Drăgan, aducea la cunoștință federației că alergătorul Ștefan Suciu a fost drogat.

Din Roma ne-a sosit o telegramă prin care ni se anunță că la controlul antidoping efectuat în aprilie 1970 cu prilejul «Cupei Eliberării» ciclistul nostru Vasile Burlacu a fost depistat

că a întrebuințat medicamente interzise, pe scurt că s-a drogat. Îl cunosc bine pe acest sportiv conștiincios, exemplu de dăruire, caracter ferm. L-am vizitat acasă, rugîndu-l să-mi povestească totul. Mi-a așternut pe masă o serie de cutii cu medicamente: Remineron, Synabol, vitamine, fiole cu calciu, pungi cu glucoză. «Asta iau pentru a-mi recupera forțele pierdute în diferitele întreceri la care particip. Altfceva — nu!» Să fi fost oare o greșeală? L-am rugat pe dr. A. Vasiliu de la laboratorul clinic al Centrului de medicină sportivă să-i facă o verificare. Burlacu s-a supus. A luat medicamentele pe care, după spusele sale, le ia în mod obișnuit și, apoi s-a prezentat la analiză. Rezultatul: negativ. Așadar, nu se drogase. Să fi greșit oare comisia de control de la Roma? Este greu să pui sub semnul îndoielii buna credință, conștiinciozitatea, experiența profesională a medicilor italieni din comisia antidoping. Așadar...

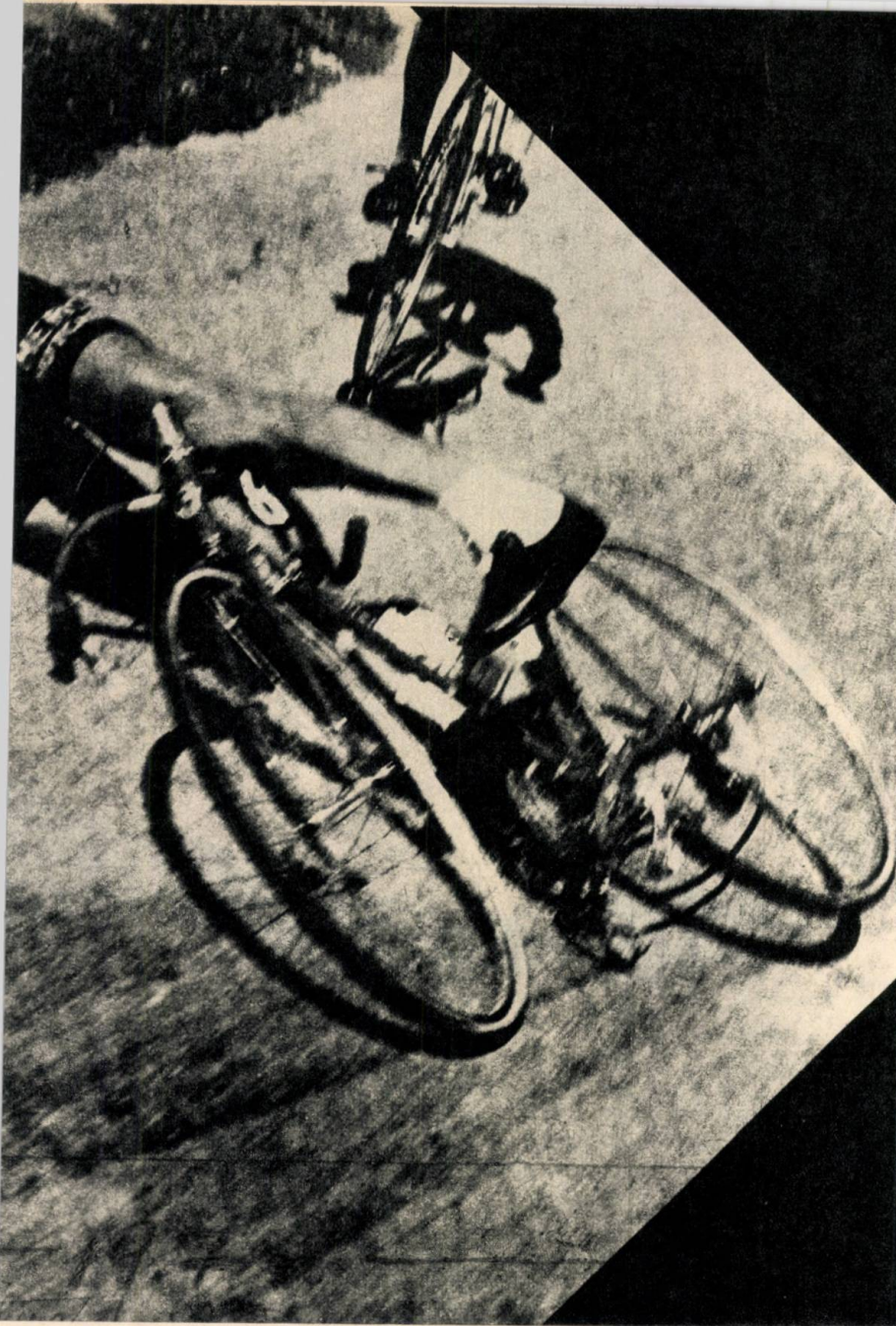
Nu sînt singurele cazuri pe care le cunosc în ciclism, nu sînt singurele pe care le știu în sportul nostru. Deși procentul general nu este îngrijorător, forurile sportive au luat măsuri energice. S-a format de către Ministerul Sănătății și C.N.E.F.S. o comisie de control antidoping în cadrul comisiei de medicină sportivă, activul C.N.E.F.S. și cel al C.M.S. au desfășurat o vastă acțiune de propagandă antidoping, aducînd la cunoștința sportivilor urmările tragice pe care le poate avea această practică, cerîndu-le categoric, interzicîndu-le accesul la droguri. Federațiile au fixat măsuri de pedepsire, iar presa a desfășurat o puternică campanie antidoping. Efectele acestor măsuri au făcut ca procentul celor ce apelează la droguri să scadă simțitor. Totuși, controalele mai găsesc, aici, cîte un sportiv care a căzut în păcat. De ce?

Mulți dintre ei explică aceasta astfel: «Sportivii din țările occidentale, cu care ne întrecem în diferite competiții, se droghează. Ei obțin performanțe pe care nu le putem atinge concurînd «pe curat». Trebuie, deci, să procedăm la fel...»

Rătiunea este, fără îndoială, greșită. Este posibil ca unii dintre adversari să se drogheze. Științific a fost însă demonstrat că pilulele nu sînt de loc miraculoase, că ele nu pot contribui decisiv la stabilirea performanței. Este evident că un antrenament susținut, pe baze științifice, o viață sportivă fără excese pot aduce tînărului în cauză beneficii infinite, îl poate ajuta să înfrîngă orice bariere. Apoi, controlul tot mai sever ce se face la marile întreceri internaționale va duce la descoperirea tuturor acelor ce folosesc medicamente interzise. Încet, dar sigur, arena sportului va fi curățată de acești trișori.

De unde și le procură? Din străinătate, evi-

dent. N-ar fi lipsit de interes și de rezultate dacă s-ar face o minuțioasă anchetă pentru descoperirea celor ce aduc de peste hotare aceste pilule și le comercializează. Poate că intervenția organelor de miliție ar fi salutară.

*

În timp ce mă documentam pentru anchetă, colegul meu Romeo Vilara mi-a oferit un material inedit, o experiență proprie care dovedește că «pilula miraculoasă» nu este altceva decât o iluzie, că singura ei proprietate este aceea de a declanșa mecanismul autosugestiei.

«Cu ani în urmă, când am absolvit studiile universitare, am solicitat, pentru lucrarea de diplomă, prof. dr. docent Nicolae Ioanid, șeful catedrei de Toxicologie a Facultății de farmacie din București, să-mi admită ca temă «Studiul toxicologic al substanțelor stimulatorie pentru efortul sportiv», al dopingurilor. Tema fiind aprobată, am trecut la adunarea extrem de bogatului material științific, la sistematizarea lui, la alcătuirea lucrării propriu-zise. Din punct de vedere teoretic n-am întâmpinat prea multe dificultăți, deși în perioada aceea literatura dopingului era restrinsă doar la câteva studii ale specialistului italian Giuseppe La Cava și ale altor fiziologi și toxicologi. În schimb, mi-a fost mai greu cu prezentarea unor cazuri concrete de sportivi dopați. Și, totuși, am considerat că nu-mi pot lipsi lucrarea de diplomă de exemple concrete. De aceea am experimentat cum se spune, pe propria-mi piele unele dintre substanțele dopante (pe atunci inventarul acestora era destul de mic, rezumându-se, în general, la pervitină, benzedrină, stricnină ș.a.), rugînd un coleg medic să mă asiste din punct de vedere fiziologic, restul cercetărilor — depistarea — revenindu-mi mie.

Lucrurile se desfășurau normal. Într-o zi, un sportiv, să-i zicem A.C., auzind că pregătesc o asemenea lucrare, mai pe ocolite, mai direct, mi-a cerut să-l dopez în vederea unei competiții importante. M-am gîndit mult înainte de a-i fi dat un răspuns. Pînă la urmă am acceptat. Numai că am procedat cu totul altfel decât și-ar fi închipuit. Am intrat în prima farmacie, am cumpărat o pastilă de aspirină, am ciopîrșit-o cu lama de bărbierit pentru a-i da... o înfățișare deosebită și i-am oferit-o prietenului meu sportiv. Rezultatul: în acel concurs a atins cea mai bună performanță din întreaga sa carieră! Comentariile devin de prisos...»

Așadar, fără să știe de existența testului placebo (fiindcă acesta avea să apară mai târziu...), colegul meu Romeo Vilara l-a aplicat cu succes, dovedind — dacă mai era nevoie — faptul că nu pilula este miraculoasă, ci mitul ei.

Deși lupta antidoping se intensifică de la un an la altul, problema «pilulei miraculoase» este încă departe de a fi încheiată. În unele cazuri, se pare, cu toate eforturile, numărul celor ce se droghează crește îngrijorător. Ce se poate face? Ce acțiuni își prevăd factorii responsabili? Iată întrebări la care am căutat să obținem răspuns de la trei personalități ale lumii sportive: ADRIANO RODONI — președintele Uniunii Cicliste Internaționale, dr. ALBERT DIRIX — membru al comisiei medicale a Comitetului Internațional Olimpic și dr. ION DRĂGAN — directorul Centrului de Medicină Sportivă al Ministerului Sănătății. Socotim că cele expuse de personalitățile invitate de redacția Almanahului «Sportul» constituie un epilog nimerit al acestei anchete internaționale.

Președintele Uniunii Cicliste Internaționale și al Federației Internaționale de Ciclism Amator, Dl. ADRIANO RODONI (ITALIA) a consimțit să ne acorde un interviu pentru Almanahul «Sportul '71» pe tema «dopingul și necesitatea luptei permanente pentru eradicarea lui». Iată, în esență, discuția cu d-sa.

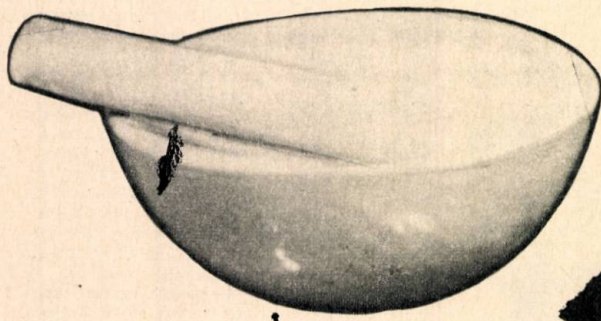
— Nenumărate organisme internaționale și naționale, cu sau fără profil sportiv, luptă împotriva dopingului, fac o intensă propagandă în rândurile tineretului pentru a-l determina să nu facă apel în nici un chip la droguri. U.C.I. și F.I.A.C. se înscriu în sfera acestor eforturi? Prin ce acțiuni?

— Ne zbatem de multă vreme pentru a găsi căile cele mai bune de

petiții ce se desfășoară sub egida U.C.I., sancțiuni pentru cei dovediți, că au folosit medicamente interzise. De asemenea, am încurajat federațiile naționale să alcătuiască comisii și să facă cu cât mai mare regularitate controale sportivilor.

— Socotiți că aceste măsuri sînt suficiente?

— Nu. Ținînd seamă de faptul că nu numai cicliștii se droghează, că această chestiune, în definitiv, nu este numai a sportului, cred că intervenția mai fermă a guvernelor și a instituțiilor internaționale specializate, a tuturor forurilor sportive naționale și internaționale se impune cu acuitate. Drogul reprezintă un mare pericol. Pentru salvarea tinerelor generații să facem, împreună, totul!

înlăturare a practicii drogajului din rândurile rutierilor profesioniști și amatori. Mai multe dintre congresele noastre anuale s-au ocupat de problema menționată. Pînă acum am reușit să punem capăt excesului de fantezie al unor organizatori, limitînd numărul de etape al marilor tururi, ca și cel al competițiilor de mai mică amploare, precum și numărul kilometrilor admiși a fi parcurși într-o zi de concurenți. Noile reglementări se referă atît la cursele profesioniste, cît și la cele amatoare. Hotărîrile U.C.I., F.I.A.C. și F.I.C.P. au intrat în vigoare din anul 1970. Deoarece o serie de organizatori ne-au cerut îngăduința de a menține în sezonul 1970 traseele fixate anterior am acceptat ca aceste întreceri să se dispute după vechile reguli. Din 1971 nu vom mai face însă nici un rabat. Reglementarea la care mă refer n-a fost primită cu satisfacție de organizatorii competițiilor. Interesați în a oferi spectatorilor din ce în ce mai multe elemente senzationale, ei au dus o adevărată campanie împotriva hotărîrii noastre. Ne-am ținut însă tare și n-am cedat. Sperăm să manifestăm aceeași unitate de vederi și în viitor. La baza hotărîrii noastre a stat necesitatea micșorării eforturilor la care sînt supuși rutierii în competiții. În felul acesta ei se pot prezenta la start fără grija că forțele le vor fi secătuite, se pot dispensa de pilulele cu efecte nocive. Pentru că, să fim drepi, spre droguri cicliștii au fost împinși și de cursele tot mai grele, de traseele lungi cu numeroase urcușuri, ce se desfășurau pe parcursul a peste 3 săptămîni, pe care organizatorii le alcătuiău fără nici o supraveghere. Tot pe linia campaniei antidoping am instituit controlul sportivilor la marile com-

Dr. ALBERT DIRIX (BELGIA) este o figură binecunoscută în lumea ciclismului. Vicepreședinte al Comitetului Olimpic belgian, membru al Comisiei medicale a C.I.O. și trezorer al Federației Internaționale de Medicină Sportivă, d-sa activează și în majoritatea comisiilor de control antidoping instituite de Uniunea Ciclistă Internațională. La Brno, dr. **ALBERT DIRIX** a avut amabilitatea să ne acorde un interviu.

— Socotiți că lupta împotriva dopingului constituie și în momentul de față un aspect esențial al activității medicilor sportivi?

— Dopingul a fost și rămîne o problemă importantă. Aceasta pentru faptul că el constituie un pericol pentru sănătatea tineretului sportiv. Deși datele de care dispun atestă o scădere a numărului celor ce fac apel la droguri, activitatea noastră și a dumneavoastră, a ziariștilor, nu trebuie să scadă din intensitate nici un moment. De cinci ani fac continuu examene antidoping cicliștilor. Cu colaborarea prof. dr. De Vleeschouwer și a altor oameni de știință de la Institutul «Heymans» de farmacologie și terapeutică al Uni-

LE Dr DUMAS

«Les pilules-miracle ne remplacent pas l'entraînement...»

QUO VADIS?

● Adriano Rodoni (Italia): «Se cere o intervenție fermă a guvernelor!» ● Dr. Albert Dirix (Belgia): «O campanie mondială cu sprijinul ziariștilor» ● Dr. Ion Drăgan (România): «Intensificarea acțiunilor propagandistice și, paralel, a controalelor»

versității din Gand, am făcut în anul 1965 aproape 300 de analize cicliștilor belgieni și străini. Procentul rezultatelor pozitive a fost de 25,5% la compatrioții mei și de 36% la rutierii străini.

Un procentaj uriaș, după cum vedeți, în 1967 numai 20% din rezultate au fost pozitive, în 1968 doar 8%, în 1969 procentul s-a majorat puțin — 8,16%, iar în 1970 procentul sportivilor drogați a scăzut la 4%.

— Ce a determinat — după opinia dvs. — reducerea masivă a numărului de alergători care folosesc substanțe doping?

— În primul rând faptul că s-a făcut o intensă propagandă pentru lămurirea sportivilor asupra pericolului pe care-l reprezintă pentru sănătatea lor practica dopingului. Apoi, faptul că le este teamă de pedepsele la care se expun în cazul când sînt depistați. Și — în sfîrșit — nu trebuie să uităm faptul că unele laboratoare farmaceutice particulare se află cu un pas sau mai mulți înaintea noastră. Ele produc diferite medicamente pe care le plasează pe

piață, iar noi trebuie să pierdem timp, să facem pe detectivii pentru a le descoperi. În acest caz, deși procentul a scăzut, numărul celor drogați (dar nedescoperiți) poate fi, totuși, mare.

— Amfetamina constituie și acum baza celor mai puternice droguri?

— În bună parte, da. La modă este însă, în momentul de față administrarea hormonilor. Din păcate tehnica de depistare a hormonilor și de interpretare a rezultatelor de care dispune laboratoarele este încă insuficientă.

Iată de ce, nu trebuie să încetăm nici un moment lupta împotriva acestui real flagel în lumea sportului.

— Ce trebuie făcut, după părerea dumneavoastră, pentru a se ajunge la eradicarea acestei practici?

— Cu sprijinul dumneavoastră, al ziariștilor, este necesar să se organizeze o campanie mondială pentru lămurirea tuturor cetățenilor asupra pericolului pe care-l reprezintă dopingul. El are o influență negativă asupra sănătății oamenilor și asupra generațiilor vii-

toare. Statele au datoria, de asemenea, să acționeze. Elaborarea legilor pentru sancționarea celor depistați prin analize care au folosit substanțe doping nu este suficientă. Este necesar ca în școli să se țină prelegeri privind acțiunea nefastă a substanțelor dopante asupra sănătății fizice și morale a oamenilor, să se demonstreze cu ajutorul exemplelor practice rezultatele dezastruoase la care se supun cei ce încalcă normele cadrului sportiv, să se discute pe larg despre responsabilitatea majoră pe care generația de astăzi o are în asigurarea unor condiții optime pentru dezvoltarea fizică și morală a generațiilor viitoare.

Pentru că este greu de crezut că un bărbat sau o femeie care au folosit droguri într-o anumită cantitate vor avea urmași cu o sănătate nezdruclinată.

Așadar, părerea mea este că nu trebuie să ne permitem nici o clipă de răgaz în lupta inversunată pe care trebuie s-o ducem cu toții împotriva dopingului.

La acest ultim capitol al anchetei noastre internaționale — perspectivele luptei împotriva drogurilor — l-am solicitat (din nou) să-și expună părerea pe dr. ION DRĂGAN, directorul Centrului de Medicină Sportivă al Ministerului Sănătății, șeful Comisiei centrale antidoping.

— În anul 1967, la indicația Ministerului Sănătății, un colectiv de specialiști (toxicologi, farmacologi, fiziologi și medici sportivi) au elaborat un material cu conținut științific delimitând substanțele dopante de susținătoare biologice ale efortului. Acest material a fost prelucrat în toate federațiile, cu sprijinul medicilor de loturi naționale, în fața sportivilor și tehnicienilor.

În continuare, Ministerul Sănătății a decis înființarea primului laborator de control antidoping din țara noastră (în cadrul C.M.S.), iar cu ajutorul C.N.E.F.S. el a fost dotat de urgență cu aparatură modernă de depistare a acestor droguri — cromatograf. Apoi, specialiștii comisiei antidoping — comisia numită de Ministerul Sănătății și C.N.E.F.S. — și-au precizat metodologia de lucru: cromatografie în strat subțire pentru depistarea inițială, cromatografie în stare gazoasă pentru contraexpertiză.

În paralel, comisia a inițiat o serie de acțiuni propagandistice (conferințe în fața loturilor naționale, la Universitatea populară, articole în presa de specialitate și în diferite reviste etc.).

— Care sînt rezultatele obținute în acești ani, ca urmare a susținutei campanii antidoping?

— Am efectuat controale la competițiile internaționale (Campionatele mondiale de lupte 1967, la cererea F.I.L.A., și la Campionatele europene de box 1969, la cererea A.I.B.A.) — la care am găsit drogați doi sportivi — un elvețian și un turc — precum și la numeroase întreceri sportive naționale.

— În aceste condiții, ce măsuri se preconizează?

— Intensificarea acțiunii de propagandă în rândurile sportivilor, antrenorilor și medicilor sportivi. Astfel, în regulamentul de funcționare a medicilor de echipe naționale a fost stipulată obligația de a se sista orice tratament medical cu minimum 24 de ore înaintea oricărei competiții. De asemenea, medicii respectivi sînt obligați ca în cadrul activității de educație sanitară ce desfășoară la lot, alături de convorbirile individuale cu sportivii, să prezinte una-două prelegeri anuale, abordînd problema dopingului în general cu referire la sportul respectiv, cu exemple de substanțe noi utilizate și pericolele la care se expun.

De un mare ajutor este Legea privitoare la regimul stupefianțelor (utilizare și control) apărută în anul 1970 care oferă cadrul legal pentru luarea unor măsuri eficiente de curmare a acestor practici.

Primul campion olimpic
al maratonului, grecul SPY-
ROS LUIS.

Pe urmele solului lui Miltiade

Admirabilă creație modernă, preluând din antichitate mai curînd spiritul decît modalitățile fizice, Jocurile Olimpice ale epocii noastre au dat un nume colectiv disciplinelor sportive existente la sfîrșitul secolului trecut sau mai bine zis le-au încununat cu o splendidă diademă. În 1896 începea, după expresia lui Pierre de Coubertin, neîntreruptul «export de canotori, alergători, scrimeri». Lumea revedea din 4 în 4 ani, sub o singură tutelă, sporturile și probele pe care le cunoștea. Cu o singură excepție!

Mișcarea olimpică a oferit și ea marii familii a sporturilor o probă inedită, care a făcut de atunci istorie, o istorie plină de drame, tragedii și uneori chiar comedii. Ceea ce nu-i succede lui Coubertin, care a încercat să introducă un sport nou: scrima călare, va reuși strălucit un distins lingvist și istoric francez, membru al Academiei, poetul Michel Breal. Cu imaginația înflăcărată de legenda viteazului sol de la Marathon (asupra căruia Herodot și Plutarh nu s-au înțeles) literatul francez și-a propus s-o glorifice în viitorime. Într-adevăr, niciodată, în istoria omenirii, fapta unui umil ostaș nu a fost celebrată cu atîta consecvență peste secole, peste milenii. În amintirea frumoasei isprăvi pedestre săvîrșită pe distanța Marathon-Atena (aproape 40 km), atleții moderni, despuiați de greaua armură a hoplitului grec, dar la fel de inimoși, poate chiar mai dirzi în voința de a parcurge distanța cît mai repede, au devenit fiecare în parte, un Filipide (sau Feidipide) al contemporaneității. Fapta predecesorului lor antic rămîne astfel gravată, peste aproape 2500 de ani, în toate palmaresurile atletice ale lumii moderne, sub modesta denumire de «maraton», între o ștafetă și o săritură în lungime...

Maratonul nu a lipsit de la nici o ediție a Jocurilor Olimpice moderne, însumînd astfel o tradiție egalată doar de puține probe din programul de astăzi. Au fost la start atleții de «muncă grea», cei mai adesea mărungi de stat, zvelți, de categorie «muscă», dar cu inimi uriașe și cu o indescritibilă energie, acei atleți care aleargă, aleargă, aleargă și pe care nu arareori colegii lor de atletism îi consideră nebuni, dar pe care în general lumea îi socotește — învingători sau învinși — eroi. Pentru că a parcurge 40 km în fugă reprezintă oricum o victorie, în primul rînd o victorie asupra ta însuși.

DRAMATICA ISTORIE A MARATONULUI OLIMPIC

Victor BĂNCIULESCU

ATENA. 1896. A cincea zi a întrecerilor. Senină, cum numai în Grecia poate fi. Vinzarea biletelor (cu preț redus în această zi) a întrecut toate așteptările. Amorul propriu național e în joc: oare n-ar trebui să cîștige tocmai un grec proba care cinstește fapta celebrului mesager pedestraș al lui Miltiade? Pronosticul e onorat încă dinainte de cursă: restauratori care se obligă să-l hrănească gratuit pe cîștigător toată viața, frizeri — să-l tundă, croitori — să-i facă hainele în perpetuitate etc.

Cu mult timp înainte de sosire, 70 000 de spectatori s-au îngrămădit în tribunele stadionului. Cine mai poate

număra însă pe cei ce s-au înșirat de-a lungul traseului? Conurenții (vreo 25) și-au petrecut noaptea la Marathon. A doua zi, la ora 14, un pocnet de pistol a vestit plecarea. Alergătorii sînt însoțiți de bicicliști (mulți dintre ei, cicliști concurenți olimpici care-și fac antrenamentul pe același traseu pe care peste 2 zile vor alerga proba de «maraton ciclist»). Oficialii urmăresc cursa din seile cailor. Ochii sînt ațintiți asupra străinilor, atleți reputați ai vremii: francezul Lermusiaux, americanul Blake, australianul Flack (deja campion olimpic la 800 și 1500 m) și ungurul Kellner, care iau pe prima poziție un avans serios, în timp ce grecul Luis se oprește în satul Pikermi, bea un pahar de vin și cere vești despre predecesori. Atenienii, de asemenea, așteptau vești dinspre Marathon, cu aceeași nerăbdare ca strămoșii lor cu 24 de secole în urmă! La km 23 abandonează Blake; peste 9 km, Lermusiaux, deși fricționat de un ciclist compatriot, leșină și e transportat la ambulanță: la km 36, Luis, însoțit de consătenii lui din Marussi, care-i fac parca o gardă de onoare, îl întrece pe Flack, iar acesta, disperat, își pierde cunoștința. Doar Kellner va rezista pînă la urmă, dar Spyros Luis, îmbrăcat în alb, cu ciorapi căzuți, ars de soare, acoperit tot de praf, își face drum spre victorie. Sosirea lui e anunțată, din depărtare, printr-o lovitură de tun. Intrarea pe stadion a viitorului erou național stîrnește o furtună de ovatii și dezlănțuie un entuziasm de nedescris.

A doua zi, presa publică reproduceri litografice, fotografice și xilografice ale portretului lui Luis, acest tânăr fărăn de 25 de ani, căruia — datorită sărăciei mijloacelor de informații ale vremii — i s-au atribuit diverse profesii: poștaş, păstor, ofițer etc. Coubertin însuși a comentat mai tirziu astfel: «Spyridon Luis era un păstor magnific, îmbrăcat în fustanela populară și străin oricăror practici ale antrenamentului științific...». Iar victoria lui Luis îl face să conchidă: «De atunci, am rămas cu convingerea că forțele psihice joacă în sport un rol mult mai efectiv decît se crede».

PARIS. 1900. Dimpotrivă, în capitala Franței, proba se desfășoară aproape în indiferența generală a publicului. Pe bulevardele exterioare ale Parisului, prin Bois de Boulogne, pe străzile întortocheate, la umbra platanelor (căci erau 39°), cursa revine, fără accidente, ucenicului de brutărie Michel Theato, ulterior grădinar al clubului Racing.

SAINT-LOUIS. 1904. În schimb, aci n-au lipsit incidentele. În primul rînd, unul amuzant. Printre concurenții americani (vreo 30), doi străini: grecul Volonis și cubanezul Felix Carvajal, factor poștal din Havana. Acesta din urmă s-a prezentat într-un costum care l-a contrariat pe arbitri și oficiali, amuzîndu-l în schimb pe spectatori. Omul venise îmbrăcat în pantaloni de oraș și cămașă cu mâneci lungi, cu o pălărie mare pe cap. I s-a spus că trebuie să alege îmbrăcat în echipamentul obișnuit: tricou cu mâneci scurte și chiloți. Din nefericire, cubanezul nu cunoscuse regulamentul și nici nu avea echipament. Ce era de făcut? Grație unor providențiale foarfece, soluția s-a găsit imediat: și-a tăiat pantalonii deasupra genunchilor și minceie cămași. Ajustat după moda cursei atletice, i s-a permis să ia plecarea. În timpul cursei, surzătorului poștaş, interlat de spectatori, le răspundea amical, cu cuvinte care au ajuns înaintea lui pe stadionul olimpic. S-a clasat pe locul patru, dar nu performanța a făcut să se vorbească despre el...

Mult mai neplăcut a fost desigur incidentul privitor la stabilirea învingătorului. Stadionul era în febră, căci alergătorii întirziau față de orarul prevăzut. Și deodată,

KYTEI SON,
medaliat cu aur la Berlin în 1936

în căldura toropitoare, apare un tânăr concurent, proaspăt și curat. E aclamat, purtat în triumf și fotografiat cu Alice, sîcra președintelui Theodor Roosevelt. Omul pare oarecum surprins de această desfășurare de pompe. Dar peste un sfert de oră apare, clătîndu-se și plin de praf, cel de-al doilea, alt american, Thomas Hicks. Al doilea? La proclamarea rezultatelor, oficialii și cronometristii, care au urmărit cursa în automobil, restabilesc adevărul: Fred Lorz, proaspătul, e defăimat: descalificat, șters din controale. Lorz a trișat: după 15 km a abandonat, o mașină l-a luat cu ea, dar a rămas în pană și atunci, simțindu-se refăcut, alergătorul a continuat cursa «în joacă»!

Mai este interesant de menționat că adevăratul învingător, Hicks, a fost dopat cu sulfat de strîcină în vîzul și cu știința tuturor, fără ca cineva să protesteze. Dopîngul nu era încă o problemă...

Iar Lorz, iertat în curînd, cu ușurință, devine, anul următor, campion de maraton al Statelor Unite...

LONDRA 1908. Maratonul rămîne și de astă dată materia primă a cronicilor de scandal. Proba s-a disputat între castelul Windsor și stadionul White City din Shepherd's Bush, pentru prima oară pe distanța devenită de atunci clasică, adică 42,195 km (sau 26 mîle și 385 yarzi). Stadionul arhiplin primește cu ovatii pe primul sosit, italianul Dorando Pietri. Înconjurat de oficiali, abia ținîndu-se pe picioare, asfixiat de căldură, Pietri se trîrste spre linia de sosire, cu semnele caracteristice celor loviți de insolație. Dar, epuizat, se prăbușește, cu cîțiva metri înainte de firul alb. Incapabili să reziste acestei scene tragice, cîțiva oficiali, printre care un crainic cu portavoce într-o mînă și Conan Doyle (celebrul creator al lui Sherlock Holmes), au sărit să-l ajute, ridicîndu-l și purtîndu-l aproape pînă dîncolo de linie.

Din urmă sosește însă, nu mai puțin epuizat, americanul John Hayes. Acesta, abia refăcut, depune o reclamație și Pietri, e, firește, descalificat pentru «ajutor străin». Micul bucătar italian, de soarta căruia s-a înduioșat toată lumea, rămîne însă eroul legendar al acestor jocuri. În timp ce campionii olimpici primesc (în afara medaliilor) o rămurică de stejar, Dorando Pietri e despăgubit «regește», oferindu-i-se chiar din partea reginei Alexandra o cupă de aur!

Celebritatea aceasta repede cucerită i-a dat însă probabil gustul banului, căci anul următor, la Polo Ground din New York, el ia parte la un «derby al maratonului» dotat cu un premiu de 5 000 de dolari. Printre acești primi profesioniști declarați ai atletismului se află și norocosul învingător al lui Pietri, americanul Hayes. Dar premiul a revenit, surprinzător, francezului Henri Saint-Yves...

STOCKHOLM. 1912. Din nou căldura a decis soarta maratonului. A cîștigat cel ce, mai adaptat, a rezistat la temperatura toridă de 38°C: sud-africanul McArthur, urmat de un compatriot. Dar din 62 de concurenți doar 24 au terminat cursa aceasta tragică. Aproape de sosire, portughezul Francesco Lazaro a leșinat, iar a doua zi a murit la spital.

ANVERS. 1920. Maraton fără soare, deci fără... pățanii. Dar cu un învingător celebru: Hannes Kolehmainen, finlandezul care-și încheie glorioasă cariera de fondist, după ce obținuse încă de la Stockholm 3 medalii de aur și una de argint!

PARIS. 1924. Confirmînd superioritatea netă a micii sale patrii în cursele de fond, finlandezul Albin Stenroos, în vîrstă de 40 de ani, cîștigă maratonul cu un avans de 6 minute!

AMSTERDAM. 1928. Una din cele mai mari surprize ale ediției: toți favoriții, antrenăți într-o luptă surdă între ei, se sufocă după 35 km. E cazul finlandezului Martteli, americanului Ray și al japonezului Yamada. De situație profită reprezentantul Franței, micul algerian El Ouafi, salahor la uzina de automobile «Renault», care, cu 3 km înainte de sosire, se află încă pe locul III! Surprinzător de proaspăt, el intră în primul pe stadion, precedîndu-l cu o jumătate de minut pe chilianul Miguel Plaza, a cărui revenire tirzie a fost cu atît mai impresionantă.

Prost sfătuit, după Jocurile Olimpice, El Ouafi își părăsește clubul parizian C.O. Billancourt, trece la profesionism și întreprinde un turneu în Statele Unite, de unde revine grav bolnav și fără un ban. Trista soartă a unui campion olimpic: cunoaște zile de neagră mizerie și moare asasinat, în 1959, în totul unei încalțări...

LOS ANGELES, 1932. În lipsa lui Nurmi, căruia, deși înscris, i s-a interzis participarea (pe motiv de profesionalism), învinge un bun și tânăr pistard argentinian, Juan Carlos Zabala, într-un final extrem de disputat (primii patru clasati au fost înșirați pe mai puțin de 400 m).

BERLIN, 1936. După o cursă grea, victoria revine Japoniei datorită lui Kitei Son, de fapt, coreean, ca și tovarășul său de echipă Shoryu Nan, clasat pe locul III. Son obține, pentru prima oară la Jocurile Olimpice, un timp sub 2 ore și jumătate.

LONDRA, 1948. Din nou căldura își pune amprenta asupra cursei. Parașutistul belgian Etienne Gailly pătrunde primul pe stadion, dar — ca și Dorando Pietri, cu 40 de ani în urmă, tot aici — se clatină, se împlețește și e gata-gata să se prăbușească. Învățați minte, oficialii nu-i mai sar în ajutor. Pe lângă bietul belgian trec în acest timp, câștigătorul, argentinianul Delfo Cabrera, și englezul Thomas Richards. Gailly va mai apuca, totuși, printr-o ultimă efortare, medalia de bronz...

HELSINKI, 1952. Cursa a marcat, cu deosebită pregnanță triumful unic al unui mare sportiv. După ce a câștigat probele de 5 000 și 10 000 m Emil Zatopek a obținut victoria — în cea de a șaptea zi de întreceri atletice — și la maraton. Martorii oculari declară că aceasta pare să fie proba pe care cehoslovacul a câștigat-o cu cea mai mare ușurință. La km 20 invită pe singurul concurent care i-a rezistat să-l însoțească; dar până la km 30 îl pierde pe drum pe suedezul Jansson. La km 35 își sulfleacă tricolor — deși climatul nordic e aci infinit mai îngăduitor cu maratonistii. Primul maraton din viața sa, Zatopek își permite să-l încheie cu 6 minute sub recordul olimpic, obosit, dar refăcându-se repede.

Au luat startul 66 de concurenți (printre care Dinu Cristea și Vasile Teodosiu). Primii 20 de sosiți (notați bine!) ar fi putut, cu timpul de aici, să câștige proba la Londra. De altfel, însuși învingătorul de la Londra, argentinianul Cabrera (clasat acum al 6-lea) a înregistrat un timp cu 8 minute mai bun decât cu 4 ani în urmă.

MELBOURNE, 1956. La start se aliniază 46 de concurenți, cu liniștea și calmul celor ce știu că-i așteaptă o lungă cavalcadă. Și acum se întâmplă ceva cu totul inedit, unic în istoria probei: cu un zel demn de o cauză mai bună, oficialii australieni dictează repetarea startului, pentru că unul din concurenți depășise linia de plecare cu pantofii!

Totți ochii sînt pe Zatopek. Dar, ca și Cabrera, el nu va mai putea obține decât locul 6. În schimb, mai vîrstnic cu 2 ani, secundatul său în cursele de fond la ultimele două ediții, debutant acum la maraton, va câștiga cu autoritate. Algerianul Alain Mimoun, scund, foarte brun, cunoscut pentru stilul său de alergare economic, fost păstor la Telagh, rănit la picior în ultimul război în campania din Italia — iată noul campion olimpic de maraton.

Nu e superstițios — a câștigat cursa purtînd nr. 13, pe tricolor! — dar și-a prezis victoria, încrezător în... ritmicitatea coincidențelor. Într-adevăr, francezii au învins în maratonul olimpic întîi în 1900, apoi peste 28 de ani, în 1928. De atunci, au trecut alți 28 de ani cu exactitate, deci, conform tradiției... era din nou rîndul unui reprezentant al Franței, la Melbourne, în 1956. Și Alain Mimoun n-a pierdut ocazia, cu atât mai mult cu cît, în aceeași zi de 1 decembrie, a aflat că devenise... tată!

Victoria lui Mimoun — singura medalie athletică a

Argentinianul JUAN CARLOS ZABALA după cursa victorioasă la J.O. din 1932

Franței! — a stîrnit mult interes la Paris. Printr-o subscripție publică s-au strîns repede aproape o jumătate de milion de franci, care urmau să-i fie dăruiti. Dar micul algerian, cu o nobilă ținută, nu se putea bucura deplin de succesul său, atîta vreme cît compatriotul său în palmares, El Ouafi (campionul din 1928) murea de foame... Mimoun a sugerat ca o parte a colectei să-i fie vîrsată celui în nenorocire, înălțîndu-se astfel și mai mult în stima suporterilor săi.

ROMA, 1960. Cine spune că nu e nimic nou sub soare? Aici aproape totul a fost nou — sub lună, ar trebui să spunem, căci cursa s-a alergat (de teama insolățiilor), pentru prima oară noaptea, sub razele lunii, ale reflecțiilor și tortelor. Pentru prima oară nu s-a plecat și nu s-a sosit pe stadion; concurenții au pornit de pe scările Capitolului, au trecut pe lângă Colosseum și Forul Roman, au bătut dalele încă incinse de soarele de peste zi ale celebrei Via Appia și au încheiat cursa (62 din 69) sub arcu lui Constantin, pe Via dei Triumfi. Se obține cel mai bun timp mondial (2:15 : 16,2) și pentru prima oară într-o cursă olimpică doi africani se clasează pe primele două locuri. Și lista «moutăților» încă nu e terminată: maratonul olimpic e, pentru prima oară, câștigat de un alergător... în picioarele goale!

Dar cine e acest «descult» (căruia numeroase firme occidentale s-au oferit să-i procure pantofi de atletism, contra reclamei respective)? Etiopianul Bikila Abebe, ostaș în garda personală a împăratului Haile Selassie, era, la 28 de ani, un maratonist relativ tînăr și totuși prudent, în raport cu următorii doi clasati (marocanul Rhadi și neozelandezul Magee) care, doar cu două zile în urmă, au alergat și cursa de 10 000!

Bikila Abebe a terminat cursa cu multă ușurință, evitînd pînă și accidentalul scuter care era să-l calce cu 50 de metri înainte de sosire! Succesul său, ca și al fratelui său (clasat pe locul 7) nu poate fi despărțit de munca suedezului Onni Niskanen, antrenorul federal al etiopienilor.

A treia victorie consecutivă a etiopienilor. De data aceasta, la Mexico, titlul a revenit lui MAMO WOLDE

TOKIO, 1964. Germanii au o vorbă: «einmal ist keinmal» (adică: o dată nu ajunge ca să faci pîrtie), dar nimeni nu și-ar fi putut închipui că în proba aceasta istovitoare se va găsi cineva să confirme proverbul. Și iată-l pe Bikila Abebe reușind această performanță unică de a câștiga de două ori consecutiv maratonul olimpic, lăsînd în urmă alți 57 de concurenți, risipiți pe străzile întortocheate ale capitalei japoneze. Printre aceștia era și eternul ghinionist al competițiilor olimpice, australianul Ron Clarke, sosit abia al nouălea.

Cînd pe ultima turnantă a pistei, englezul Heatley și japonezul Tsuburaya își disputau locul secund, excepționalul etiopian sosise de patru minute și-i amuza pe spectatori cu caraghioase mișcări de gimnastică.

MEXICO, 1968. Bikila Abebe și-a încercat șansa și a treia oară, dar a pus soarta la prea grea încercare. De-a lungul direi late de vopsea vernil, continuă și obsedant, prin cartierele orașului, celebrul dublu campion olimpic n-a mai rezistat și, cuprins de crampe, a abandonat între kilometri 15 și 20.

Ștafeta diriziei, rezistenței, obstinței, tenacității atleților etiopieni o preia Mamo Wolde, cel ce abandonează cursa de la Tokio. De astă dată însă, el va duce tot la Adis-Abeba vestea marii victorii. Nu i-au putut face față nici kenyanul Temu, nici belgianul Roelants, pierduți, cu toată fama lor, în anonimul plutonului. Să adăugăm, poate, spre cinstea patriei lui Abebe, că și al 6-lea clasat a fost tot un etiopian: Merawi Gebru.

Și nu e poate lipsit de interes să arătăm surprinzătoarele dublete ale fondistiilor africani la această olimpiadă care i-a consacrat: Keino — locul 2 la 5 000 m, campion la 1 500 m; Temu — locul 3 la 5 000 m, campion la 10 000 m; Wolde — locul 2 la 10 000 m, campion la maraton.

MÜNCHEN, 1972. Cine știe? Maratonul e o cursă plină de neprevăzut. Singura certitudine este aceea că, în răsuflarea chinuță a celui ce va birui cei peste 42 km, se va afla, ca pe vremuri la Filipide, gîslul victoriei...

«Dacă toți artiștii ar fi sportivi și toți sportivi ar încerca să devină nițel și artiști, lumea ar fi infinit mai bună...»

HUGUES AUFRAY

SPORTIVI MUZICIENI MUZICIENI SPORTIVI

George SBARCEA

Omul de azi este agitat, pe lângă alte conflicte interioare, de dorința pluridimensionalității existenței. El vrea să trăiască viața nu numai într-un ritm cât mai accelerat, dar și pe mai multe planuri: să satisfacă munca sa, să se consacre unui sport sau mai multora, să defalce din timpul său un anumit procent și pentru destindere, delectare, plăcere fără efort.

Există un tip uman, în lumea contemporană, care nu este mulțumit dacă n-a încercat să-și împărtășească și altora stările sale de sensibilitate. Sportivii care fac muzică sau care au devenit muzicieni profesioniști ilustrează din plin această constatare. Cum muzica pop numără în rândurile cultivatorilor ei o mulțime de artiști veniți din lumea sportului, să prezentăm pe câțiva dintre ei nu numai cu scopul informării, dar și cu acela al stimulării meditației asupra adevărului că sport și artă nu se exclud, ci, dimpotrivă, interferează și se completează, uneori, în chip fericit.

Unii dintre artiștii cu preocupări sportive mărturisesc că, atâta timp cât au făcut sport, interesele lor muzicale au acționat asupra lor ca un stimul estetic și, mai târziu, făcînd muzică, sportul a acționat similar asupra îndeletnicirilor lor artistice.

Nu are, cumva, fenomenul și o altă explicație? De pildă că sportul și arta se desprind deopotrivă dintr-un complex de aspirații ale tineretului modern, care vrea să participe intens la viață, cu întreaga sa înzestrare și sub privirile unor mulțimi cât mai mari, care să-l poată judeca, aproba sau dezaproba, chiar dacă unora nu le place critica, deși sînt nevoiți s-o suporte. Nimic mai potrivit pentru aceste aspirații decît sportul și «aventura», cum i s-a spus, a muzicii pop.

Dacă ar fi numai doi sau trei, sportivitatea aceasta a muzicienilor pop n-ar fi decît un ingredient pitoresc. Numărul lor este însă prea mare spre a nu ne da de gînd.

POLISPORTIVITATEA LUI FRANK ALAMO

Frank Alamo, adulatul interpret francez de muzică ușoară, a intrat în muzica pop venind de-a dreptul din sport. Și nu la figurat, ci la propriu: sub ochii editorului și compozitorului parizian Eddie Barclay, el a coborît o pistă periculoasă din Vosgi pe schiuri, avînd chitara într-o mînă și cîntînd pe strunele ei o melodie cu ritmul la fel de precipitat ca și alunecarea lui la vale, care se putea sfîrși cît se poate de rău, dar s-a încheiat printr-o carieră strălucită în muzica pop.

Pe Frank Alamo îl cheamă, de fapt, Jean-François Grandin. Primele sale înregistrări, datînd din 1963, au avut succes. Între ele se aflau și melodiiile Ma biche și Da du ron, ron, un fel de «Ei, la, la, la». Datorită acelei bravuroase coborîri pe schiuri, el a făcut turnee încă în aceeași iarnă cu Sylvie Vartan, iar un an mai târziu a cîntat la Olympia, cu Petula Clark.

Pasionat schior, Frank Alamo a năzuit, în 1962, să intre în echipa națională de schi juniori a Franței. Cum nu-i mai rămîne azi timp pentru schiuri, de cînd e unul dintre cei mai sărbătoriti interpreți de muzică pop în țara sa, face zilnic echitație, dovedindu-se un călăreț cu mari daruri de dresură spaniolă, care nu pierde nici o zi fără a petrece cel puțin o oră în șaua iepei sale favorite.

Un alt mare pasionat al echitației, care a participat la numeroase concursuri de juniori, este Herb Alpert, cel care a introdus în muzica pop ritmul și sunetul cu colorit sud-american Tijuana.

AVION, AUTOMOBIL, VITEZĂ

Richard Anthony are 32 de ani și e un pasionat pilot, care, la bordul avionului său Beechcraft, face acrobațiile cele mai spectaculoase, între ele și looping-the-loop. Avionul e mai confortabil și mult mai puțin riscant decît automobilul, susține el. Richard Anthony a

participat la curse de amatori, din care a ieșit întotdeauna învingător. Spre a se odihni de oboseala provocată de mașină, face zboruri lungi și, adesea, acrobatice.

Născut la Cairo, el s-a lansat greu în muzică, după numeroase înregistrări fără succes, după o sticlă de coca-cola ce i-a fost azvîrlită în cap într-un festival de rock la Palatul Sporturilor din Paris. Poreclit «părintele blajin al twistu-

lui», datorită, probabil, și calmului său de sportiv încercat, Anthony s-a situat în fruntea interpreților de muzică pop din Franța prin înregistrarea melodiei *Aud trenul fluierând*, din care a vîndut un milion și jumătate de discuri.

Francezul Christophe, cîntăreț cu turnee în toată lumea și showuri de succes la televiziunile occidentale, a fost și a rămas un pasionat al

volanului, care a cîștigat cupe numeroase în competiții de amatori. La vîrsta de 23 de ani, el zboară cu viteze amețitoare pe șosele și piste speciale, cu magnetofonul portativ alături, compunîndu-și cîntecele la volanul mașinii sale, echipată și cu un excelent electrofon. Fără emoții și fără teamă, Christophe atinge viteze record cu mașina sa Maserati, dar un trac, deocamdată cu neputință de învins, îl

înăbușe de cite ori apare pe scenă.

Poate că automobilul mă va ajuta să-mi înfrîng emoțiile în public — s-a destăinuit el unui reporter. Dacă nu voi reuși, sînt hotărît să abandonez muzica de dragul vitezei și al performanțelor sportive la volan.

Un mare automobilist este și Johnny Halliday, coechipier al lui Henri Chemin, directorul reprezentanței uzinelor Ford în Franța.

BEACH BOYS, PUTEAU DEVENI CAMPIONI, DACĂ...

Una din cele mai cunoscute formații de muzică pop din S.U.A. este aceea denumită Beach Boys. Frații Brian, Carl și Dennis Wilson au avut o copilărie fericită la Hawthorne, un orașel de grădini din sudul Californiei. Pe plaja Oceanului Pacific, ei au învățat să înoate, să joace fotbal și să devină, curînd, campioni de surfing la categoria juniori. Se antrenau tustrei însuflețiți, stîrniți de micile lor succese sportive locale, decizi să cucerească medalii și cupe naționale, poate chiar internaționale! Toți erau deopotrivă de îndemînativi și supli, de o permanentă voioșie, adevărați tineri sportivi, cu mușchii frumoși modelați, bronzăți de soarele sudic. Antrenorii clubului local puseseră ochii pe ei și antrenamentul lor începu să ia o turnură mai serioasă, mai sistematică și mai severă, în vederea unor rezultate competiționale, cînd Dennis — campion de surfing la juniori — și-a pus în gînd să compună un cîntec pe tema sportului său favorit. Urma să exalte în el poezia valurilor, beția plutirii pe ondulațiile valurilor oceanului. Brian și Mike, frații lui, se arătară captivați de această idee artistică.

În acest fel a luat naștere celebra melodie *Surfin*, care a fost cumpărată de un editor înainte chiar de a fi fost compusă! Înregistrată, în sfîrșit, într-un studio obscur, melodia compusă de Brian, nicidecum de Dennis, care avusese ideea ei, a fost acompaniată la microfon de Carl, singurul în stare, la data aceea, să cînte corect la chitară. Erau de pe acum cinci voci, cinci tineri, care, lansați de casa de discuri Candix, și-au spus Beach Boys, adică «Băieții de pe plajă». Un singur cîntec i-a lansat în mai puțin de o săptămînă, făcîndu-i celebri.

Sînt puține lucruri de spus despre afirmarea noastră artistică, care a fost cea mai simplă, mai ușoară și mai neașteptată din cite cunoaște istoria muzicii pop — a declarat, plin de umor, Brian. N-am făcut altceva decît să cîntăm, așa cum ne pricepeam, iar discul nostru s-a vîndut în multe sute de mii de exemplare. Iată istoria dificilei și amarei noastre ascensiuni artistice! Nu vom înceta să cîntăm, după cum nu vom înceta să facem sport, fără de care viața ar fi prea ternă și obositoare.

Poate că sportul le-a împrumutat celor cinci băieți «de pe plajă» umorul și veselia stenică pe care o comunică publicului. Au făcut, stimulați se pare de același spirit sportiv, mari eforturi spre a învăța să cînte la chitară bas, baterie, chitară ritmică, saxofon și chitară solo. Brian Wilson, care are azi 28 de ani și este șeful formației, este înalt de aproape doi metri. Repetă cu frații și colegii lui într-o încăpere umplută cu nisip de pe plaja californiană. Toți cinci sînt automobiliști pasionați, care participă — și cu succes! — la curse de amatori. Dennis însă devine uneori melancolic și, cu privirile pierdute în depărtare, rostește:

— Poate că dacă nu mă lăsam de surfing, eram azi campionul țării!

Frații și colegii din formație îi amintesc atunci, nu fără o nuanță de reproș în glas, că discurile înregistrate de ei, ca și concertele lor în public, se află, de ani de zile, în fruntea campionatelor de muzică pop din S.U.A.

BOXUL ȘI MUZICA

Înainte de a fi unul dintre cei mai îndrăgiți cîntăreți americani, Henri Belafonte a fost boxer amator, pe care un fir de păr îl despărțea de profesionism, cînd a descoperit muzica. La clubul său, el se mai antrenează și azi, nu însă de dragul ringului, ci spre a-și păstra condiția fizică periclitată de marile eforturi pe care le face cu concertele, turneele, înregistrările și aparițiile sale dese la televiziune.

James Brown, un alt mare cîntăreț de Rhythm and Blues din S.U.A., a fost antrenat la Atlanta, în Georgia, de către ex-campionul de box Beau Jack, care a fost uimit de jocul agil, aproape coregrafic, al picioarelor tînrului de culoare. După ani și ani de muncă sistematică, l-a sfătuit să se facă boxer profesionist, vorbindu-i entuziasmat de perspectivele unor mari beneficii materiale. După prima întîlnire cu un adversar serios, James Brown a suferit un accident la un picior, care l-a împiedicat să mai apară în ring. Neavînd altă meserie la îndemînă și fiind înzestrat cu o voce caldă, vibrantă, prețuită de mulți dintre amicii săi, a alcătuit în grabă un grup vocal, lansîndu-se în 1956 cu piesa *Please, Please, Please*. Vocea lui e socotită azi de-a dreptul «fenomenală»

și este, poate, cel mai popular reprezentant al stilului «rîtm și blues». Pe scenă, boxerul de altădată continuă să-și încînte publicul cu jocul iscusit și variat al picioarelor sale bine antrenate.

Lee Dorsey, unul dintre marii artiști ai stilului Rhythm and Blues, care a lansat în 1961 melodia celebră *Ya-Ya*, a fost campion de box la categoria ușoară, reprezentînd clubul forțelor navale americane. Deși vedetă a caselor de discuri din Chicago, San Francisco și New York, el continuă să boxeze, firește, pentru propria sa plăcere și doar în cercurile intime ale amicilor săi muzicieni.

Johnny Burnette a fost și el, în tinerețe, boxer, chiar campion, abandonînd însă ringul la vîrsta de 22 de ani, spre a deveni cîntăreț și compozitor de mare succes în America. Deși a părăsit mînușile, nu s-a lăsat de sport, rămînînd un pătimaș înotător și proprietarul unei bărci cu motor, cu care — făcînd manevre de viteză și dibăcie pe fluviile americane — și-a găsit moartea în 1964, pe cînd avea doar 31 de ani și se afla în culmea gloriei. Ciocnit de o altă barcă, Burnette a fost spîntecat în două. Sportivii și muzicienii au socotit, deopotrivă, că au pierdut, prin acest accident, pe unul dintre cei mai buni din rîndurile lor.

„FACETI SPORT CA SĂ RĂMÎNEȚI TINERI“

Cîntărețul francez Claude Francois s-a născut lângă Canalul de Suez, în 1942, a crescut în Franța, a fost campion de înot la juniori și mai este și azi un maestru neîntrecut al crawlului, scrimer excelent, care electrizează prin vivacitatea sa sala unde se antrenează. În dimineața cînd înoată la Dauville, Biarritz sau în bazinul vreunui strand parizian, tineretul îl înconjoară și îi cere pe lângă autografe, și... lecții de înot!

— Faceți sport, ca să rămîneți tineri și rămîneți tineri de dragul sportului — le spune el. Muzica mă farmecă, bineînțeles, dar înotul mă îmbată de fericire. Dacă ar trebui să renunț la una din ele, mai-mai că aș renunța la muzică, nicidecum la înot.

Cuvintele acestea au fost rostite de cel care a vîndut cele mai multe discuri în Franța cu melodia *Si j'avais un marteau și ale căru* concerte, în sala Olympia, sînt adevărate triumfuri ale șansonetei franceze moderne!

PASIUNEA PETULEI CLARK

Pasiunea Petulei Clark? Înotul. Cîte 500 de metri — ceea ce nu e puțin — în fiecare dimineață.

— Speram să mai cresc înotînd, dar am rămas tot la 1,55 înălțime — s-a destăinuit ea unui ziarist francez. Nu regret, cu toate acestea, pasiunea mea pentru acest sport excelent, care mă ajută să cînt mai bine și să nu fiu nicicînd obosită. Uneori, înot chiar noaptea, după concert sau cînd termin o înregistrare obositoare. Apa și mișcarea mă înviorază.

Petula Clark este vedeta cu cele mai multe succese, în timp, ale muzicii ușoare engleze și franceze, fiindcă ea cîntă în ambele limbi, făcînd să triumfe cîntecul *C'est ma chanson* al lui Charlie Chaplin. A turnat peste douăzeci de filme muzicale, între care și cu Fred Astair. Unul din cele mai mari succese ale ei a fost cîntecul *Down Town*. Cum presa a poreclit-o cîrînd «Shirley Temple», s-a ambiționat să crească și să depășească stadiul de... copil minune, de unde și ambițiile sale sportive. Într-unul din filmele ei muzicale a patinat cu atîta grație și îndemînare, încît criticii au pretins că ar fi fost trucată printr-o cascadoare. Petula Clark a protestat îndată, printr-o scrisoare trimisă unui mare cotidian londonez, încheindu-și astfel apărarea: «*Eu sînt sportivă din copilărie!*»

Sportiv din copilărie a fost și Eddie Cochran, care și-a pierdut viața la 17 aprilie 1960, după un concert delirant la Bristol, într-un stupid accident de mașină. Luase un taxi spre a scăpa de mulțimea de mai multe zeci de mii a admiratorilor săi, cînd o cisternă a ciocnit mașina ce-l ducea la hotel, proiectîndu-l pe cîntăreț la cîțiva metri pe caldarîm, cu chitara agățată de gît. Astfel s-a încheiat una din cele mai vertiginoase ascensiuni în istoria popului, o dată cu viața unui iscusit polisportiv. Născut la Oklahoma City în S.U.A. tatăl său l-a inițiat de mic în pescuit, vînat și canotaj. La 9 ani, Eddie Cochran trăgea la cîntă ca un campion de mare clasă, cu arme grele de vînătoare. Un glonte rătăcit în piciorul stîng l-a silit să renunțe la ambițiile sale sportive și să se orienteze înspre muzică. La 21 de ani, cînd și-a pierdut viața, era socotit una din marile speranțe ale muzicii ușoare americane, titular în mai multe rînduri al discului de aur și apreciat actor de cinema.

LECTIILE ETICE SERVITE DE SPORT MUZICIENILOR

Dave Clark reprezintă azi, în muzica pop engleză, ceea ce se numește London Sound, opus Beatșilor, care sînt reprezentanții lui Liverpool Sound. Cîntăreț și unul dintre marii artiști de baterie din patria sa, al cărui ritm egal și insistent l-a făcut celebru în lumea întreagă, el a fost pregătit de părinții săi pentru cariera de pianist virtuos. Numai că, de la vîrsta de 11 ani, Dave bătea cu îndirjire toba, exasperîndu-și vecinii cu zgomotul pe care îl provoca. Atunci cînd nu făcea pe toboșarul, juca tenis și algera.

— Alergînd — spunea Dave Clark — am învățat să respir ritmat, și, respirînd ritmat, am deprins, treptat, arta tobei. Bat și azi ca și cum aș alerga pe o pistă, egal, armonios, fără să obosesc și fără să-mi fie teamă că aș putea greși. Rămîn sportiv și mă antrenez zilnic, chiar cînd seara am concert. E o plăcere să-ți simți corpul sprinten și viguros, gata să-ți dea ascultare pînă la ultima moleculă. Fără antrenament sportiv, lucrul acesta este tot atît de imposibil, pe cîte de imposibil să cînti la pian fără degete.

Hughes Aufray, oaspetele de onoare la prima ediție a «Cerbului de aur» de la Brașov, este unul din creatorii stilului skiffle în muzica pop

franceză. I s-a mai spus și «cîntărețul sportiv», probabil pentru silueta lui de spadasi și condottiere, pentru mersul său legănat, pentru atî-

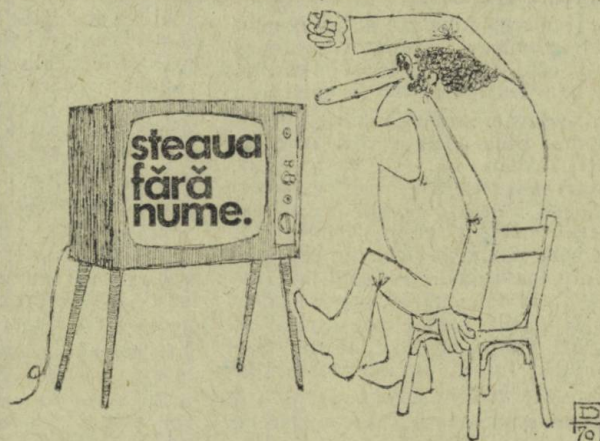
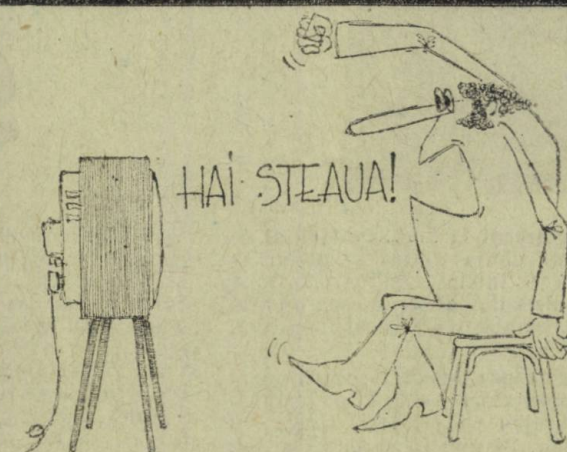
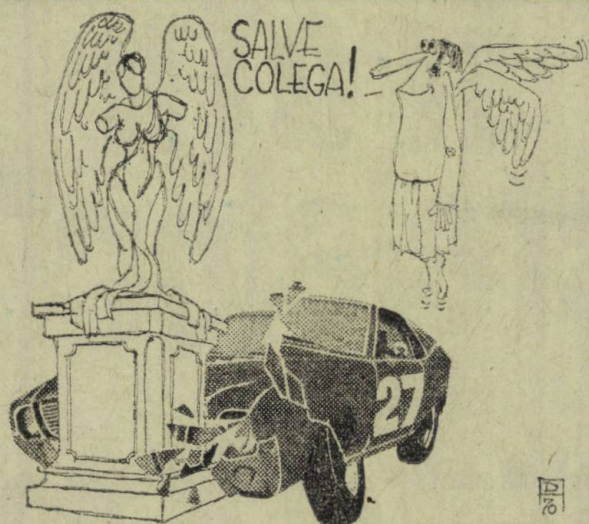
tudinile vindicative ale interpretărilor sale. Născut în 1932 la Neuilly, într-o familie de diplomați, parlamentari și magistrați, Hughes Aufray a făcut scrimă din copilărie, cîștigînd trofee în școală. Înci azi, după propria lui mărturisire, nu-și imaginează programul zilnic fără o oră de exerciții cu florea. Ideea unor compoziții muzicale proprii i-a venit, de altminteri, în timpul crimei. San Miguel? și Santiago s-au născut, spune el, în timp ce fanda. Este, de altfel, un ardent apărător al sportului și al locului pe care acesta îl ocupă în educația tineretului, în viața omului de azi, pledînd cu toată convingerea pentru cultivarea diferitelor ramuri sportive de către artiști.

— Prin sport — spunea Hughes Aufray într-un interviu — muzica devine mai maleabilă, iar muzicienii mai apreciați de oamenii cărora li se adresează. Dacă toți artiștii ar fi sportivi și toți sportivii ar încerca să devină nișei și artiști, lumea ar fi înfinit mai bună și numeroase probleme ale conviețuirii sociale s-ar rezolva de la sine!

Că mulți, foarte mulți dintre interpreții, compozitorii și artiștii instrumentiști de muzică pop socotesc arta un fel de activitate sportivă, o demonstrează printre altele, și afirmația cîntărețului Patrick Abridat:

— Pentru mine, cîntecul e o aventură, una din ultimele aventuri oferite omului modern!

umor

DESENE DE ANTON DRAGOȘ.

"Frații stelelor" pe stadion

Ing. Mihai REBROV

S-a petrecut la Soci. Pe terenul de sport al unuia dintre sanatorii se disputa o întâlnire îndrăgită. Două echipe de voleibaliști duceau o luptă aprigă. Bombe năpraznice, plonjoane, blocaje...

Pe marginea terenului se strinseseră mulți spectatori în acea zi de toamnă. Îi încurajau pe jucători, strigau și aplaudau. Și nici că se putea altfel, deoarece într-una din echipe juca chiar Iuri Gagarin.

— Ii merge bine primului cosmonaut! glumeau spectatorii. Joacă într-o echipă cu băieți puternici. Sunt adevărați maștri ai voleiului.

Într-adevăr, „selecționata cosmică” juca mai bine decât echipa noastră: băieții aveau un stil mai curat, lovituri mai puternice, seci, executau plonjoane temerare cu ajutorul cărora „scoteau” mingi grele, trimise de adversari chiar pe locurile neacoperite ale terenului... Privind la voleibaliștii în tricouri galbene, nimeni n-ar fi putut presupune atunci că, în scurt timp, numele lor vor face înconjurul lumii, iar portretele zimbatoare ale acestor flăcăi se vor afla pe primele pagini ale tuturor ziarelor de pe glob. În echipa lui Iuri Gagarin jucau Aleksei Leonov, Boris Volinov, Gheorghi Sonin, Viktor Gorbato...

Era în noiembrie 1964. „Frații stelelor” se odihneau după zborul navei de trei locuri „Voshod”, pe care, pentru prima dată în lume, au ieșit pe orbită un aviator, un savant și un medic. Încă de pe atunci cițiva grăbiți în a da sentințe, spuneau că sportul și călirea fizică au rămas deja pe planul al doilea, că numai la primele zboruri cosmice se cerea o pregătire fizică foarte bună, și că acum, chipurile, vremea supermenilor a trecut.

Mi-am amintit de aceste discuții după cițiva ani, în sala de sport a orașului Cosmic, acolo unde se antrenau cosmonauții, care zburaseră sau care se pregăteau pentru starturi. Așteptându-l în vestiar pe Aleksei Leonov doream să-l întreb despre atitudinea sa față de sport.

Am conversat timp îndelungat.

Nu este desigur nevoie să insist asupra detaliilor, să scriu despre replicile lui Pavel Popovici și ale lui Gherman Titov. Iată deci esența convorbirilor mele:

Tehnica cosmică devine de la zbor la zbor tot mai desăvârșită. „Corăbiile” de tipul Soiuz sînt mult mai bune, din punct de vedere tehnic, decât cele de tipurile Vostok sau Voshod. E de ajuns să spunem că foarte multe din încercările la care este supus

organismul uman în diversele etape ale zborului cosmic, ca plasarea pe orbită sau în timpul startului pot fi suportate foarte bine de orice om sănătos. Noile nave cosmice sînt mult mai confortabile; aparatele și sistemele automate ușurează munca cosmonauților. Dar...

Acest „dar” voi încerca să-l explic prin prisma cosmosului, care a rămas la fel de sever, la fel de plin de surprize ca și la începutul erei cosmice. Mai mult, atacînd înălțimile și lărgind frontierele cunoașterii, pămîntenii au pătruns în multe din tainele acestei lumi fără sfîrșit, formată din stele și planete.

Sînt multe cerințele pe care trebuie să le îndeplinească un cosmonaut. Să ne amintim ce spunea Gagarin: „zborul înseamnă muncă”. Munca asta cere o bună pregătire fizică, rezistență, nervi de oțel, tărie de caracter și priceperea de a activa în condițiile aspre și neobișnuite ale zborului.

Oare nu aceste calități l-au ajutat pe Aleksei Leonov să devină primul „pieton” în spațiu și să ducă la bun sfîrșit un întreg complex de activități în cosmos? Sau pe Evgheni Hrunov și Aleksei Eliseev nu aceeași pregătire fizică perfectă le-a netezit

motivind aceasta prin marea dezvoltare a vitezei de reacție care se obține practicînd acest joc. Cu asta nu sînt de acord alpinistii. Și în afirmațiile lor există logică. Alpinismul educă bărbăția, simțurile măsurii și echilibrului, precizia coordonării mișcărilor. În afară de asta, alpinistii cuceresc înălțimile, se mulțumesc cu foarte puțin oxigen și nu-și pierd, chiar în aceste condiții, puterea de muncă. Toate acestea sînt, desigur, foarte importante pentru cosmonauți.

Această disciplină sportivă, ca și zborurile pe avioanele supersonice, cer o neconținută atitudine critică față de acțiunile proprii, o mare putere pentru a suporta încărcăturile fizice și nervoase. Numai că profesia de cosmonaut fiind atît de nouă este extrem de dificil să se precizeze toate aceste „de la” și „pînă la” pe care trebuie să le îndeplinească cosmonautul-pilot, cosmonautul-montator, cosmonautul-cercetător. Cosmonautul este, în genul său, ca un decatlonist.

Konstantin Feoktistov
este gata
de start

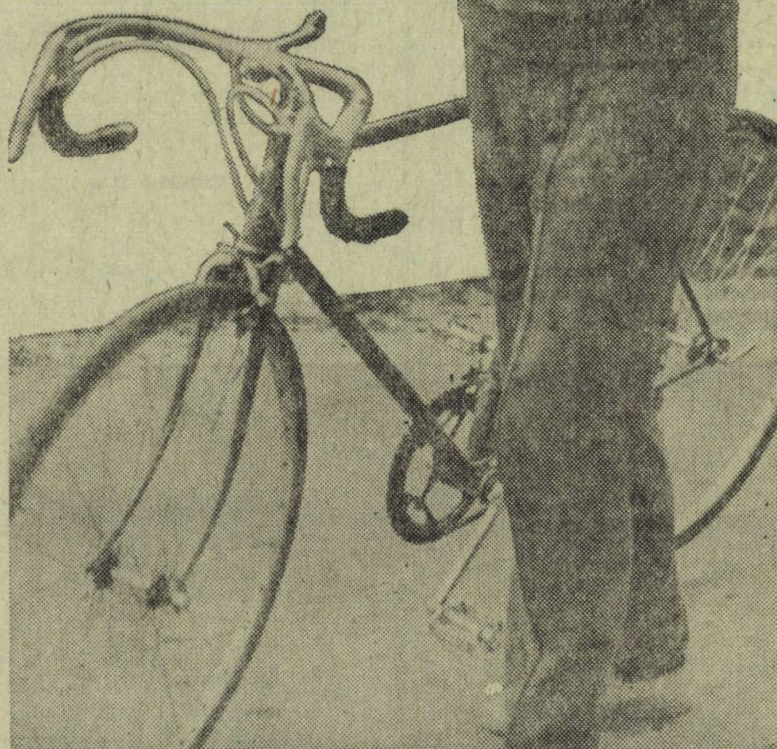
calea spre efectuarea complicatelor experiențe în prima stație orbitală?

În pregătirea multilaterală a cosmonauților, alături de studiul teoretic și practic (lucrurile în secțiile uzinelor și în institute de cercetare științifică), o mare importanță se acordă pregătirii fizice.

Iată cîteva cifre care pot ilustra mai bine acest lucru. Aleksei Leonov a parcurs în ultimul an pe bicicletă mai mult de 1000 de km, a alergat 200 de km, a străbătut pe schiuri 300 de km, a efectuat zeci de exerciții la inele, plasă elastică etc. Și ar mai fi multe de spus!

Dacă zborul lui Iuri Gagarin a fost precedat de 100 de cicluri de experiențe tehnice, pentru Aleksei Leonov și Pavel Beleaiev au fost necesare 5000 de asemenea cicluri. Închipuiți-vă cît de complicată a fost pregătirea echipajelor „Soyuz-4”, „Soyuz-5” și „Soyuz-6”.

Se pune de multe ori întrebarea: care disciplină sportivă este mai adecvată pentru antrenarea piloților corăbiilor cosmice. Numai o ramură sportivă nu e de ajuns pentru că nu întrunește toate cerințele impuse de complexitatea muncii cosmice. De ce? Judecați singuri: jucătorii de tenis pledează pentru sportul lor,

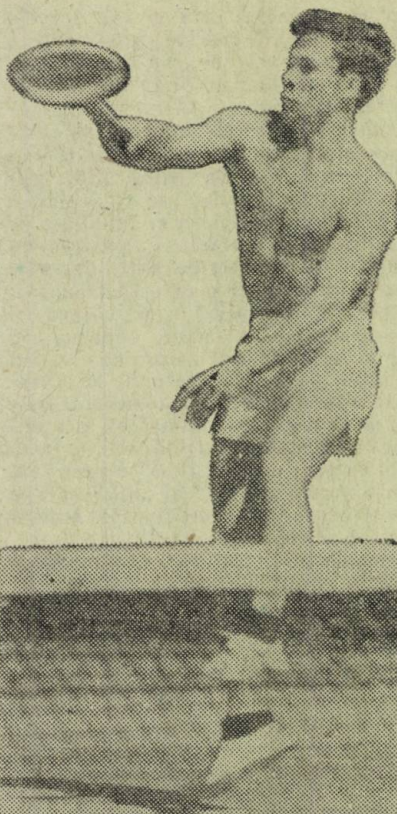

Cosmonauții care vor trebui să monteze în pustiu stelar stații orbitale, să construiască centre pămîntene în Cosmos, să ducă o activitate științifică și să facă experimente în condițiile unor temperaturi limite, în condiții de vid și imponderabilitate, să studieze și să cerceteze alte planete. Vor trebui aibă capacitatea de a se mobiliza într-o secundă. Lucrînd în afara navei ei poartă costume de scafandri. Și iată că în aceste de loc simple condiții cosmonautului îi sînt necesare viteza de reacție a portarului sau a tenis-manului, condiția fizică a boxerului și calmul acrobatului. Sînt necesare forță, voință, bărbăție, îndrăzneală etc.

Fiecare nou start începe cu pregătirea membrilor echipajului. În etapa finală se fac antrenamente intensive ale aparatului vestibular precum și exerciții care contribuie la desăvîrșirea calităților de forță și rezistență.

Observați că în momentul cînd, nava cosmică pleacă în spațiu, sportul nu rămîne pe pămînt! Fiecare pilot cosmonaut ia cu sine la bord un complex de exerciții, așa-numita „gimnastică cosmică”, care ajută la menținerea tonusului muscular în condițiile imponderabilității și, mai apoi, la întoarcerea pe pămînt.

Vorbeam mai înainte despre exercițiile fizice din programul pregătirii pentru zborurile cosmice. Dar despre sportul ca divertisment? În orașul Cosmic sînt mulți sportivi buni și fiecare din ei are sportul său preferat. Gherman Titov este gimnast, Pavel Popovici — un bun halterofil, Aleksei Eliseev — maestru al sportului la scrimă, Vladislav Volkov — hocheist de categoria I, Gheorghe Sonin — înotător, Boris Volinov — mare prieten al parașutismului...

Evgheni Hrunov reușește o lovitură decisivă. Un nou punct...

Poloistul din stînga imaginii nu este altul decît Andrian Nikolaev unul dintre recordmanii zborului de durată în cosmos

Unii cred că un cosmonaut are nevoie de curaj și voință numai în timpul zborului. Iar pe pămînt, se antrenează pur și simplu. Antrenamentul de zi cu zi. Oare lucrurile sînt fie atît desimpe? Nu. Cei ce gîndesc așa se înșală profund. Iată un singur exemplu! Numele cosmonautului nu are importanță. Să spun numai că el era pregătit de mult timp, se antrena cu regularitate, zbura pe avioane, sărea cu parașuta. Într-una din zilele de august ale anului 1967, pe cerul Mării Negre au apărut cupolele parașutelor. Sub una din ele se întîmpla ceva neobișnuit. După deschiderea parașutei, cosmonautul a ajuns să atîrce cu capul în jos deoarece suspansele i s-au înfășurat în jurul piciorului.

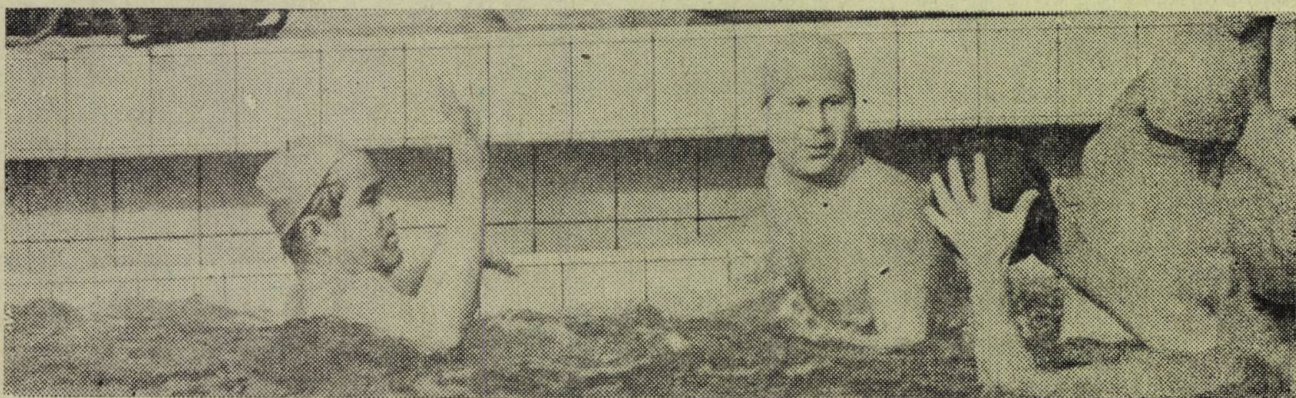
O sută, două, trei sute de metri rămăseseră în urmă. Pămîntul se apropia, iar întîlnirea cu acesta, în asemenea situații...

Deodată, o rafală de vînt a împins parașuta spre malul stîncos. A crescut viteza de coborîre. Pămîntul era tot mai aproape, mai aproape. Mai rămîneau cîteva secunde. Cosmonautul a încercat să-și îndoaie spinarea, dar în zadar. Încă o sfortare, încă una... Nu știu, s-a gîndit el atunci că săritura aceasta era pentru el ultima? După asta — punct. Nici cosmos, nici vis, nici viață...

Cosmonautul a găsit totuși forța necesară ca să învingă. Numai 25 de metri îl despărțeau de pămînt, cînd, în urma unor eforturi supraomenești, a reușit să se elibereze.

Dar de ce să ascund numele eroului? Acesta a fost Aleksei Leonov care recunoaște, fără rezerve, că sportul l-a ajutat să-și educe multe din calitățile atît de necesare cosmonautului. Stelele și planetele se supun numai celor puternici și îndrăzneți.

(Agenția de știri NOVOSTI)

trofeul fair-play

A juca fair a devenit un simbol. Un simplu gest, care ar putea părea gratuit, îl pune pe om de acord cu propria sa conștiință. În acest gest se străvede importanța fundamentală a noțiunii de respect: respectul față de sine, față de altul, față de alții, față de lumea înconjurătoare.

N-ar trebui să obosem luptînd ca dorința de a învinge cu orice preț să dispară de pe terenurile de sport. Să gonim trișatul și violența din arenă, pentru a păstra și apăra în

sport regulile și noblețea actului în sine. Numai fair-play-ul, această „regulă de aur a sportului”, poate garanta și perpetua valoarea educativă a mișcării fizice.

Pornind de la aceste considerente, Asociația internațională a presei sportive (A.I.P.S.), în colaborare cu Consiliul internațional pentru educație fizică și sport (C.I.E.P.S.) de pe lângă UNESCO, a creat în mai 1963 „Trofeul pentru fair-play Pierre de Coubertin”.

1964. Primul laureat a fost celebrul bober italian Eugenio Monti care, la Jocurile Olimpice de iarnă de la Innsbruck, n-a ezitat să-i ajute materialmente pe adversarii săi britanici — victime ale unui accident mecanic — ceea ce le-a permis ulterior să cîștige ei medalia de aur.

1965. Un an prolific pentru gesturi și atitudini sportive. Prima recompensă s-a acordat campioanei americane de săritură în lungime Willie White care, cu prilejul campionatelor de sală ale S.U.A., a intervenit insistînd pe lângă oficiali pentru ca principalei sale rivale, campioana olimpică Mary Rand (Anglia) să i se mai acorde o săritură de calificare, întrucît la ultima încercare a fost jenată de diversele semne dispuse la sol. Calificată grație generozității adversarei sale, Mary Rand a cîștigat proba, iar Willie White... trofeul fair-play.

Următorul premiu s-a distribuit actorilor memorabilei finale a Cupei cupelor disputată pe Wembley la 19 mai 1965 sub semnul unei desăvîrșite sportivități: fotbalistii de la West Ham United (Anglia) și München 1860 (R.F.G.), și arbitrul István Zsolt (Ungaria).

1966. La campionatele mondiale de lupte greco-romane de la Toledo (S.U.A.) în iunie 1966, principalii rivali ai luptătorului iugoslav Stevan Horvat sînt pe punctul de a fi descalificați, asigurînd acestuia drumul spre titlu. Dar Horvat intervine energic pe lângă juriu, el vrea să cîștige medalia de aur pe saltea, obține satisfacție, luptă și biruiește pe drept. În discursul pronunțat cu ocazia decernării titlu-

lui, René Maheu, directorul general al UNESCO, a spus: „Nu știu dacă numele Stevan Horvat va figura în dicționare ca cel al lui Milon din

Crotona, imortalizat pentru performanțele sale de luptător și pentru că a susținut un tavan care se prăbușea peste Pitagora, salvînd deci în același timp capul unui filozof și patratul ipotenuzei. Dar și gestul luptătorului iugoslav constituie o contribuție la progresul umanității pentru că el dovedește că omul își poate subordona corpul și pasiunile unor valori etice”.

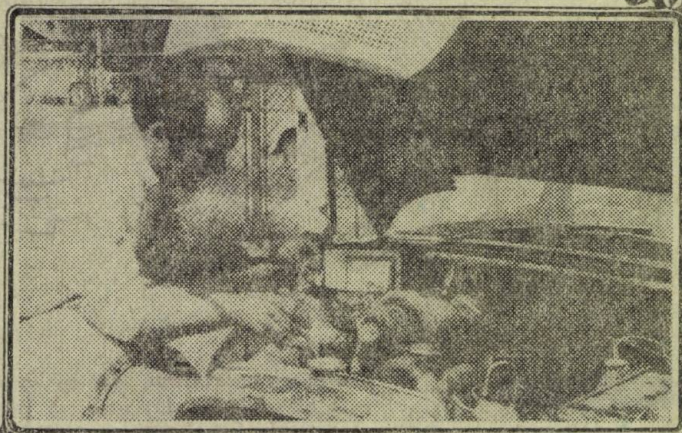
1967. La un important turneu internațional de tenis, la Hamburg, condus în setul 5, cehoslovacul Milan Holecek, adversarul jucătorului maghiar István Gulyás, se declară epuizat de efort și arbitrul este gata să anunțe partida încheiată prin

abandon. Dar Gulyás, cu toată sportivitatea care i-a caracterizat lunga carieră pe courts-urile de tenis, intervine, cere o pauză de refacere pentru adversarul său, acceptă reluarea meciului și... pierde în final, dar obține trofeul fair-play!

1968. Ziariștii sportivi prezenți la Jocurile Olimpice de la Ciudad de Mexico nu au găsit o modalitate mai potrivită de a estompa impresia extrem de nefavorabilă creată de finala turneului olimpic de fotbal (plină de neregularități și blamată de spectatori prin aruncarea pernelor pe teren), decît acordînd trofeul echipei clasată pe locul trei, echipa Japoniei, remarcată pentru jocul ei corect, pentru ținuta cavalească în tot timpul turneului. Trofeul a fost înminat antrenorului echipei nipone, Ken Naganuma.

1969. Ultimele trofee au onorat faptele aproape identice ale unor sportivi spanioli. Fotbalistul Pedro Zaballa, extremă dreaptă la Sabadell, aflat în poziție bună de a marca, observă că portarul lui Real Madrid este rănit și renunță la șutul care ar fi putut aduce victoria echipei sale, trimițînd voluntar balonul în aut. Aproape în aceeași situație, baschetbalistul Francisco Buscato, fiind pe punctul de a înscrie un coș, renunță la balon, preferînd să sară urgent în ajutorul adversarului său direct, rănit și căzut la pămînt. Gesturi care nu se uită și care-și merită recompensa morală de notorietate mondială.

COOPERATIVA „AUTOMECANICA”
Sediul Central — Str. Olteni 36 Sector 4 tel. 22.15.21
„AUTOSERVICE”

REPARAȚII MOTOARE

Bd. Aerogării 38	tel. 33.16.21	Str. Icoanei 107	
Cal. Floreasca 234	tel. 33.43.52	Str. Buzzești 78	tel. 15.18.58
Str. Sf. Vasile Tei 10	tel. 11.40.61	Sos. Giurgiului 178	tel. 23.94.05
Cal. Dorobanți 85	tel. 12.28.06	Str. Berceni 7	tel. 23.44.82
Cal. Rahovei 11-13	tel. 15.02.13		

SPĂLAT GRESAT

Bd. Aerogării 38	tel. 33.19.51
Str. Maria Rosetti 9	tel. 12.84.71
Cal. Călărași 260	tel. 22.05.81

ARTICOLE DIN CAUCIUC

Cal. Dorobanți 126	tel. 11.52.06	vulcaniz
Cal. Văcărești 11		
Str. Sf. Apostoli 64	tel. 31.52.32	
Magazinul de prezentare —		
Spl. Unirii 7	tel. 14.60.08	

REPARAȚII TINICHIGERIE
VOPSITORIE

Sos. Giurgiului 178	tel. 23.94.05
Cal. Dudești 159	tel. 22.02.39
Str. Buzzești 78	tel. 15.18.58
Bd. Aerogării 38	tel. 33.16.21-33.19.51
Cal. Floreasca 234	tel. 33.43.52
Str. Sf. Vasile Tei 10	tel. 11.40.61
Cal. Dorobanți 85	tel. 12.28.06

REPARAȚII ECHIPAMENT
ELECTRIC

Bd. Aerogării 38	tel. 33.16.21-33.19.51
Cal. Floreasca 234	tel. 33.43.52
Str. Sf. Vasile Tei 10	tel. 11.40.61
Str. Berzei 94	tel. 14.98.76
Cal. Dorobanți 157	tel. 33.67.71
Str. Vînători 3	tel. 31.62.13

8 ANI PENTRU CA IDEEA SĂ DEVINĂ REALITATE!

În aprilie 1974 se vor împlini 45 de ani de la nașterea unei... idei! În această lună, acum aproape o jumătate de secol, presa sportivă maghiară a făcut cunoscută opiniei publice inițiativa Federației de atletism din Ungaria, de a propune forului athletic internațional organizarea, la intervale regulate, a unor campionate europene. Szilard Stankovits, președintele Federației maghiare de specialitate și membru în Consiliul I.A.A.F., a cerut includerea acestei propuneri pe ordinea de zi a Congresului de la Haga - 1926.

Ideea a stîrnit un puternic ecom, cum era firesc, în primul rînd printre atleții europeni care vedeau în ea posibilitatea practică pentru organizarea unor întreceri de anvergură în intervalul dintre două Olimpiade. Au susținut-o chiar și unele federații naționale, dar cum o asemenea propunere novatoare deranja niște socoteli... tradiționale, argumentîndu-se lipsa de fonduri ca nici măcar n-a mai ajuns să fie discutată de Congresul I.A.A.F., fiind respinsă la Scheveningen, într-o reuniune prealabilă a consiliului acestui for.

Și iată, au trecut cîtiva ani! În acest timp Szilard Stankovits nu numai că n-a demobilizat, ba, dimpotrivă, a declanșat o puternică ofensivă pentru a cîștiga noi adepți în sprijinul ideii sale. În acest sens el a căutat alianța unor federații importante în atletismul internațional, asigurîndu-și astfel sprijinul forurilor de specialitate din Italia, Franța și Germania. Totodată o puternică acțiune prin presă a sprijinit propunerea de organizare a campionatelor europene.

După discuții furtunoase, la Berlin, în 1932, Consiliul I.A.A.F. se declară, în principiu, de acord cu organizarea unei asemenea competiții, pe care Italia se și oferă să o găzduiască, anunțînd că este dispusă să suporte cheltuielile de întreținere, pe durata întrecerilor, a 100 de concurenți din diferite țări.

În 1932, la Los Angeles, Congresul I.A.A.F. aprobă organizarea competiției pentru care a fost necesară modificarea statutului, a paragrafului 10, cel care interzicea organizarea de campionate cu caracter regional.

În continuare faptele s-au desfășurat într-o cadență accelerată. În ianuarie 1933 a fost elaborat regulamentul campionatelor europene care, chiar în toamna aceluiași an, a primit girul oficial al I.A.A.F. Cu ocazia Congresului de la Berlin s-a stabilit ca localitatea italiană Torino să adăpostească în 1934, prima ediție a C.E. Cu același prilej a fost ales, sub președinția lui S. Stankovits primul comitet de atletism al Europei în cadrul Federației internaționale.

Asadar, au fost necesari, nu mai puțin de 8 ani pentru ca să devină realitate, aceste Campionate ale Europei, atît de prețuite astăzi.

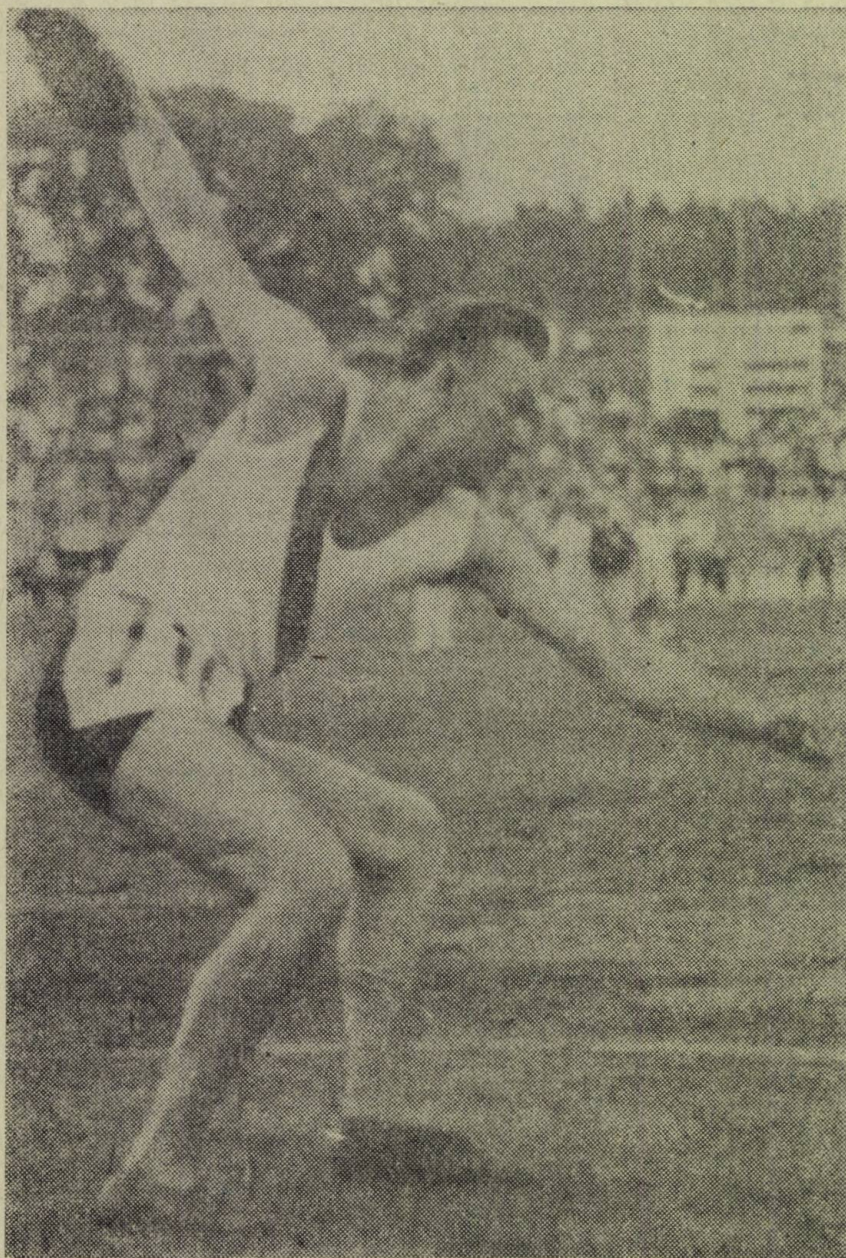
10 ediții ale campionatelor europene de atletism

- I 1934 Torino, Stadio Comunale (7-9 septembrie)
- II 1938 Paris, Stade Olympique de Colombes (3-5 septembrie)
*) Viena, Prater Stadion (18-19 septembrie)
- III 1946 Oslo, Bislet Idrettsplass (22-25 august)
- IV 1950 Bruxelles, Stade du Heysel (23-27 august)
- V 1954 Berna, Neufeld Stadion (25-29 august)
- VI 1958 Stockholm, Olympiska Stadion (19-24 august)
- VII 1962 Belgrad, Stadion JNA (12-16 septembrie)
- VIII 1966 Budapesta, Népstadion (30 august - 4 septembrie)
- IX 1969 Atena, Stadion Karaiskakis (16-21 septembrie)
- X 1971 Helsinki, Olympiastadion (10-15 august)

*) La Viena a avut loc prima ediție a campionatelor europene feminine, cele de la Torino și Paris fiind rezervate exclusiv bărbaților. Din 1946 însă la C.E. s-au desfășurat simultan întreceri masculine și feminine.

Medaliată cu argint la C.E. din 1969, Viorica Viscopoleanu a cîștigat, după cîteva luni, primul titlu de campioană europeană „indoor”. Iată-o, răspunzînd aclamațiilor publicului, după victoria sa în Wiener Sporthalle.

Petre Havalet, discobolul, a însemnat ceva pentru atletismul românesc, recordul său de 47,17 m fiind considerat, în 1934, ca una dintre cele mai valoroase performanțe mondiale, atât de valoroasă că a rezistat, mai bine de două decenii, pe tabela recordurilor naționale. Tocmai de aceea, pentru multe generații de atleți români, și nu numai aruncători de disc, numele lui Havalet a căpătat aureola unui mit, tot așa ca Moina, Dinu Cristea sau Pompiliu Stoichițescu (poate cel mai mare talent al atletismului autohton; omul despre care renumitul antrenor german Engelhard afirma că are „picioarele unui săritor de peste 8 metri”, și aceasta atunci când recordul mondial al săritorilor în lungime nu măsura decât 8,13 m!).

.....
Când i-am solicitat lui Petre Havalet o discuție, din dorința de a-i reactualiza activitatea, fostul recordman a fost vădit stinjenit...

— Cum credeți că ar mai interesa acum pe cineva autorul unui record doar de 47,17 m, astăzi când fără 60—62 de metri aproape că nici nu te mai poți numi discobol?

În timp ce-mi vorbea, m-am gândit însă că — prin performanța sa — Havalet s-a aflat în 1934 la 5,25m de recordul mondial al suedezului Harald Andersson, în timp ce în zilele

POLISPORTIVUL **HAVALET**

Romeo VILARA

noastre, deși cea mai bună performanță românească măsoară 59,96 m, diferența a crescut la 8,44. Și iată-mă, într-o după-amiază, față în față cu „nea Petrică”, mai emoționat parcă decît atunci cînd își măsura forțele cu Syllas, Naranciei, Gancev, Oberweger etc.

Se vede cît de colô, cã pierduse de-prinderea de a sta de vorbã cu un ziarist sportiv. De aceea, fãrã nici o altã introducere, l-am rugat pe Havalet să-și depene amintirile...

„M-am nãscut la 27 iunie 1909 la Buteni, un sat din județul Arad. Cunoștința cu sportul am fãcut-o la Arad, cã elev al școlii de comerț. În 1926, la absolvirea primelor 4 clase, dupã cum se obișnuiește, s-a pregãtit o serbare școlară de sfîrșit de an, la care fiecare elev a fost solicitat sã se producã cu ceva. Eu mi-am ales atletismul, și din atletism — sulița. Era, de altfel, singurul obiect de aruncat din magazia școlii. M-am pregãtit cum am putut și am cîștigat concursul cu 32,76 m.

În tribune, printre spectatori, s-au aflat și cîțiva dintre conducãtorii Clubului Athletic Arad (C.A.A.), pe atunci o grupare destul de puternicã a atletismului nostru, cu stadion și tot felul de materiale. Se pare cã le-am fãcut o impresie bunã din moment ce, imediat dupã concurs, mi-au cerut sã vin sã mã pregãtesc la C.A.A. N-am stat nici un moment pe gînduri și în zilele vacanței m-am și înființat pe stadion. Aruncam, bineînțeles cu sulița. Dar totul n-a durat decît cîteva zile, pentru cã sulița s-a rupt și o altã n-am mai gãsit în magazie. Neavînd ce face, și pentru cã am dat de mai multe discuri, am început sã le arunc, deși — sincer sã fiu — nu mã prea atrãgea aceastã probã. Și cînd am sã vã spun de ce nu-mi plăcea discul, o sã rîdeți... La C.A.A. nu exista nici un aruncãtor, nimeni care sã mã învețe, cît de cît, cum se ține discul și ce trebuie fãcut ca sã pot arunca. Am început atunci cum mã tãia capul. Dar, ghinion, la fiecare aruncare mã izbeam cu mina peste fațã!... Eu credeam cã discul trebuie

Împreună cu atleții din echipa României la sosirea în portul Pireu (1936)

lansat pe la degetul mic, și din acest motiv, strãduindu-mã sã-i imprim cît mai multã forțã și vitezã, mã loveam mereu. Exact ca-n filmele comice! Nu-i nevoie, cred, sã mai spun cã orice am fãcut, orice am încercat discul nu zbura mai mult de 15—16 metri. Ajunsesem pur și simplu la disperare. Într-o zi însă, complet întimplãtor, am scãpat discul din minã pe la degetul arãtãtor și, pe loc, am constatat un progres evident, de vreo 10 metri. Firește, am continuat sã exerseze acest fel de aruncare, și am constatat cã lucrurile merg din ce în ce mai bine.

Avînd, pe atunci, un adevãrat cult pentru oamenii puternici (luptãtorii de circ erau oamenii cei mai stimați de mine!), am dorit sã mã fortific și eu. Am început sã fac gimnasticã, sã sparg bușteni etc. fiind convins cã toate aceste exerciții îmi vor fi de folos pentru aruncarea discului. De suliță aproape cã și uitasem.

Dupã un an de pregãtire și de concursuri am debutat oficial la primele campionate de juniori ale României, programate chiar la Arad. Am cîștigat cu 37,10 m, stabilind și un nou record național de juniori. Apoi, imediat am intrat în focul marilor bătălii cu cei mai ređutabili discoboli ai țării. În 1929, la București, pe un timp ploios, am cucerit primul meu titlu de campion național de seniori, dar rezultatul a fost modest: 38,85 m. În același an am fost selecționat în echipa României, pentru ediția experimentală a Jocurilor Balcanice. La Atena, m-am clasat al doilea, cu 40,62 m, dupã iugoslavul Naranciei: 40,99. De atunci, mai bine de 10 ani, am fost nelipsit din echipa reprezentativã.

Cum n-am de gînd sã înșir acum toate concursurile la care am participat, deși îmi face multã plăcere sã mi le amintesc, mã voi opri doar la cîteva momente mai semnificative. În 1931, tot la Atena, am devenit pentru prima oară campion balcanic (39,76 m) la debutul aruncãrii discului pe marele stadion olimpic (pînã atunci discul și ciocanul, datã fiind

m-am putut regăsi și am obținut doar 46,52, rezultat insuficient pentru victorie. (Syllas aruncase 48,54 m). A fost, cred, cea mai urită zi din cariera mea sportivă. Și acum când vă vorbesc, simt o furnicătură pe șira spinării...

În același an am luat parte la primele campionate de atletism ale Europei, la Torino. Organizatorii au invitat de la noi doi atleți, pe mine și pe maratonistul Ludovic Gall, plă-

cădea, la revedere... Al meu, expedit de o mină care tremura de emoție, a căzut cu puțin dincolo de bandă. Dar, drăcie! Mi s-a spus că n-a fost dincolo de ea, deși aruncarea o văzuse o lume întreagă! Așa am terminat și cu „europenele”, cu visurile mele cele mai frumoase. Sint convins că iarăși am fost nedreptățit, ca să nu spun altfel, răpindu-mi-se posibilitatea să urc pe podium. Căci sigur sint, aș fi urcat pe podium, măcar pe locul trei.

Pe celebrul stadion de marmură din capitala Greciei, la Jocurile Balcanice din 1939. Havaț aruncă discul sub privirile atente ale puternicului său rival Syllas.

îngustimea stadionului, se desfășurau într-un alt loc). În sfârșit, ca să nu mai lungesc vorba, voi sări peste trei ani, până în 1934. Balcaniada a avut loc în iulie, la Zagreb. Mă întâlneam cu Syllas unul, dintre cei mai buni aruncători de disc din lume. Cum mă simteam în formă, eram sigur că pot obține un rezultat deosebit. Și l-am obținut! Am aruncat discul la 49,80 m! Dar, arbitrul grec Karabatis a apreciat cu totul altfel încercarea mea reușită... Și, deși vă jur că aruncarea a fost perfect regulamentară, el a considerat-o depășită, făcându-i astfel cadou victoria lui Syllas. Am protestat, am demonstrat valabilitatea aruncării mele, totul a fost însă inutil. Karabatis n-a vrut și pace. Continuând concursul cu nervii întinși la maximum, nu mai

tindu-ne drumul și asigurându-ne întreținerea. Cum federația noastră nu avea bani, era să fim noi singurii atleți din România prezenți la Torino. În disperare, Stefan Kraus (400 m) a făcut tot ce-a putut, a vîndut ceva de prin casă, s-a împrumutat pe la prieteni, și a mers și el la Torino. Avea mîncare în desaga și a dormit pe jos în camera noastră!

La „europene” credeam c-o să dau lovitură, mai ales că la antrenamente reușisem aruncări cu mult mai bune decît vedetele internaționale ale probei. Dar, iarăși povestea cu socoteala de acasă... Pentru calificare în concurs se cerea să aruncăm 43 de metri, rezultat care era marcat pe gazon cu o bandă roșie. Cădea discul dincolo de ea, erai bun. Nu

După doi ani, am participat la Olimpiada de la Berlin, Delegația noastră a fost alcătuită tot din trei atleți, Gall, Vasile Firea și cu mine. Am concurat modest și obținînd numai 43,87 m am fost eliminat.

În 1937 Balcaniada a fost organizată prima oară la București. Cum nu uitasem înfrîngerea de la Zagreb, ardeam de nerăbdare să-mi iau revanșa în fața lui Syllas. Dar n-am avut noroc, pentru că am concurat bolnav, în urma unei intoxicații cu pește, destul de gravă.

La „europenele” de la Paris, din 1938, F.R.A. n-a avut bani pentru a ne trimite, iar eu și alții ca mine, care am fi fost interesați să participăm, nu am găsit nicăieri creditul necesar. Așa că am urmărit campionatele prin... presă.

Ultimele concursuri le-am avut prin 1943-44, după care — cum se spune — am pus în cui pantofii de atletism. Și, totuși, n-am renunțat la tumultuoasa activitate competițională pentru că n-am fost numai atlet, ci un „încăpăținat” polisportiv.

Am făcut canotaj la Arad, în schiul de 4+1, campion județean; am jucat hochei în București la Metropola, între 1936-1940, alături de Tudor Ioan, Eisenbaiser, Vasilichian, Hotea, Presel. Tot la Arad, m-am clasat al 3-lea la un important concurs de patinaj artistic. Am jucat tenis, fiind finalist la categoria a II-a pe Capitală; am făcut lupte și box, gimnastică și haltere. Am jucat, bineînțeles și fotbal în echipa bucureșteană „Gaz-electra”. Mari satisfacții sportive mi-au produs însă alte două sporturi: tirul și scrima. La tir am devenit campion național la pistol viteză, în 1939, cu 187 p, înaintea consacraților Ed. Grand și Petre Balș. Am tras și la pușcă, 387 p la armă liberă calibru redus poziția culcat. Iar scrima a fost ultimul sport pe care l-am practicat la nivel de performanță, până în 1949. Cel mai bun rezultat l-am înregistrat în 1938... Ba nu, cred că era un an mai târziu, la campionatul național de spadă când am intrat în baraj, pentru primul loc cu Neculce și Slăvescu. A fost nevoie, de fapt, de trei baraje, până la desemnarea campionului, a lui Grig Neculce. Îmi mai amintesc că în 1947 aveau loc, în sala de marmură a Casei Centrale a Armatei, Jocurile Balcanice și ale Europei Centrale la scrimă. Fusesem selecționat în formația de spadă. Dar, din cauza fotbalului, n-am mai ajuns pe planșa de concurs. Cu câteva zile înaintea J.B.E.C. am fost accidentat la un meci și pus în imposibilitate să-mi iau locul în echipă. De! Așa e cu cine aleargă după mai mulți iepuri...

Se întunecase de-a binelea când Petre Havalet își termina fuiorul amintirilor. L-am însoțit o parte din drum. Prilej pentru o ultimă întrebare...

— După atâția ani încheiați sportului, simțiți vreun regret?

— Unul singur, pe care-l au, de fapt, toți cei de vîrsta mea: acela că nu m-am născut măcar cu 20 de ani mai târziu!

După despărțire, l-am privit îndepărtîndu-se în noapte. La fel de drept, la fel de vînjos, așa cum îl știam de pe stadion, atunci cînd eram copil...

poet român
parnasian.....

și biciclist
international

Se spune, și nu fără temei, că ziarul trăiește doar o zi. Il citim astăzi, ne informăm, ne bucurăm sau ne întristăm — în funcție de evenimentele pe care ni le înfățișează — și, apoi, a doua zi l-am uitat, pentru că o nouă ediție ne pune în fața altor știri, ne prezintă alte reportaje. Și așa, ne lăsăm purtați o viață întreagă de caruselul presei cotidiene...

Niște oameni meticuloși fac însă colecții din fiecare publicație. Sint puțini cei ce apelează la ele. Dar celor ce-și rup din timpul liber, pentru a cerceta la biblioteci

colecțiile îngălbenite de vreme, li se rezervă mari desfătări. Retrăiești — prin intermediul ziarelor de acum 4—5 sau 6 decenii — acele vremi trecute, cu limba aceea păstrind parfumul cronicilor, cu evenimentele de „mare însemnatate” pe care, dacă le compari cu fantasticele cuceriri ale științei de astăzi, le poți socoti jocuri de copii. Descoperi obiceiurile bunicilor, strădaniile și necazurile lor, dai preț nou presei care a păstrat în paginile sale o istorie amănunțită a zilelor de demult. Așa ni s-a întâmplat și nouă. Ne-am bucurat mult să găsim într-un ziar de acum mai bine de 30 de ani un reportaj pe două pagini, intitulat „POET ROMÂN PARNASIAN... ȘI BICICLIST INTERNAȚIONAL”.

Se vorbește în acest reportaj, datorat lui C. Cristobald, despre isprăvile cicliste ale poezilor Alexandru Macedonski și Constantin Cantilli, despre plăcerea de a merge pe două roate a lui Tudor Arghezi și Gala Galaction... După cum se știe, poezii Alexandru Macedonski și Constantin Cantilli sînt considerați părinții sportului cu pedale romănesc. La 20 octombrie 1894 ei au întreprins un temerar raid ciclist pe velociped: București-Brașov. Această cursă — care constituie și astăzi un examen pentru tinerii rutieri — a prilejuit poetului Constantin Cantilli rinduri memorabile:

„...Pe șosea nu se mai zărește decît dăra albă a noroiului. În stînga și în dreapta este un întuneric funebru: vântul s-a făcut ascuțit, ne latră în auzuri. Nu mai este vorbă să ajungem în Ploiești, ci hanul izolat de sub clina dealului este toată ținta ambițiunii noastre. Câte o dată, vântul împrumută pisicilor miolările lor spăimîn-

tătoare. El se agață de roate, le face să vibreze, oțelul se vaită; din fiecare spiță izbucnește câte un strigăt de groază, iar de mersul nostru fantastic se țin de mână, năluci și spaime ce răsar din dreapta și din stînga șanțurilor șoselei, ce merg după ele și ce ne prevestesc la fiecare clipă, că primejdia aleargă după noi, că ea sboară în stînga și în dreapta noastră, că ne însoțește, că ne întrece, și că n'avem să mai ajungem nici o dată unde am plecat, nici că ne vom întoarce unde am fost”. Cei doi poeți — bicicliști au ajuns însă la destinație. Finalul „notelor de călătorie”, din broșura publicată cu acest prilej, atestă bucuria de a fi încheiat o întreprindere grea, istocitoare: „...iar când ne văzurăm la Băneasa, după aceea la Hypodrom, și apoi la capul podului, puturăm să cântăm victorie. Eram sosiți. În trei zile îndeplinisem cea mai extra-ordinară cursă din câte s'au făcut până acum la noi în țară în asemenea condițiuni”.

Cursa fusese, într-adevăr, fără precedent. Ciclismului i se dăduse girul unor personalități, putea să se socotească un sport serios, un exercițiu recomandabil chiar și pentru intelectualitate. Constantin Cantilli a fost — până la sfîrșitul vieții — un pasionat al sportului, un îndrăgostit de ciclism. La 1 septembrie 1897 a început să editeze **REVISTA MODERNĂ**, publicație bi-mensuală, științifică, literară și în special sportivă. Pînă în primăvara lui 1898, cînd avea să dispară, ea a publicat poezii și reportaje, a găzduit scrierile lui Ion Theo (Tudor Arghezi; „Știi? E și el biciclist...” ne încredința cu peste 3 decenii în urmă Constantin Cantilli în discuția cu C. Cristobald) și ale tinărului Grigore Pișculescu (Gala Galaction), a militat pentru sport.

În același timp, poetul și-a continuat raidurile cicliste, realizînd isprăvi și mai răsunătoare. În anul 1900 a străbătut distanța București — Paris în 10 zile și 6 ore. Cu prilejul acestei curse, Constantin Cantilli a publicat un amplu reportaj, în foiletoane, în revistele „Forța Morală” a lui Alexandru Macedonski și „Printre hotare”. Acolo și-a înfățișat drumul de peste 2 700 km, efectuat pe bicicleta „Gladiator”, descriînd pînă și cele mai mici amănunte ale călătoriei (faptul că pentru a parcurge un kilometru trebuie să învîrtești de 138 de ori pedala...).

La 64 de ani — cînd Cristobald a discutat cu poetul — Constantin Cantilli continua să pedaleze ca în tinerețe. El vedea în mersul pe bicicletă o desfășurare, un lucru util pentru sănătate, un mijloc de a merge repede și de a fi, în același timp, „printre oameni”, de a putea savura frumusețile naturii fără a te desprinde de ele.

Poate că n-ar fi rău (ar fi chiar foarte bine) ca federația de astăzi să aducă un omagiu cicliștilor de ieri, primilor săi rutieri — poezii Alexandru Macedonski și Constantin Cantilli — programînd o cursă memorială. Ar putea deveni o tradiție ce ar spune mereu generațiilor de alergători că părinții sportului cu pedale romănesc au fost doi poeți parnasieni.

TURISM—1902: „Stau și mă gîndesc la viața noastră monotonă din oraș, lipsită de farmec, lipsită de mișcare și mă prinde mirarea căd constat că la noi românii nu s-a dezvoltat deloc gustul pentru excursiuni /.../ Și doar pămîntul țării noastre nu e sărac în lucruri minunate /.../ Și la noi a fost o dată vorba de înființarea unui Club carpatic și la Societatea geografică s-a vorbit în mai multe ședințe despre această chestiune; au trecut de atunci însă 20 ani și nu s-a mai pomenit nimic despre Clubul

alpin român /.../ De cîțiva ani s-a înjghebat la Sinaia un început de Societate carpatică și deși puțini la număr cei ce o constituie, totuși, activitatea ei se resimte; ea întreține potecile ce duc la Omul și scoboră în văile vecine și a deschis interesanta peșteră de la schitul Ialomi-cioara.“

(Dr. G. Munteanu-Murgoci: „Necesitatea unui Club carpatic român“ în nr. 8 — mai 1902 din „Revista română politică și literară“)

spicuiuri din presă

INOT — 1876: „Pentru a înota trebuie ca pe cînd brațele lucrează simultan în un sens, picioarele să lucreze simultan în celălalt sens; în asta constă toată dificultatea înotării; în sfîrșit, trebuie să deschidem brațele, să unim picioarele; să unim brațele să deschidem picioarele(...) Premiuri se vor da instructorilor care vor fi făcut cei mai buni și cei mai numeroși înotători; aceste premiuri pot

consta în epingle de argint atașate la o ancoră, inele sau orice obiecte de același metal, purtînd un atribut nautic și inscripția: „Premiu de înotare“, cu un cusînt, un suvenir material oarecare adevărînd abilitatea și zelul profesional.“ („Instrucția practică pentru învățămîntul elementar al înotării“ 1876, pe coperta interioară: 1875).

PATINAJ — 1880: „Cine în iarna aceasta, mergînd pe lacul Cîșmigiului, nu a admirat acel tablou unde doamne, domnișoare și domni patinînd se întreceau prin figurile ce făceau pe gheață. Sintem veseli că a început a prinde rădăcină la noi această instituție cultivată pe o scară întinsă în alte țări, care pe lîngă plăcerea și mulțumirea ce produce este unul din exercițiile salutare corpului.“

Antreprenorul care în această iarnă credem că a făcut bune afaceri, sperăm că în anul viitor va căuta să îmbunătățească terenul construind între altele și o garderobă unde să se conserve hainele.“

(„Sportul“ — nr. 1 din 1 februarie 1880)

CICLISM — 1891: „Duminică 15 curent a avut loc pe Șoseaua Mogoșoaia prima alergare de velocipede la noi în țară organizată de Clubul velocipediștilor prezidat de d. Velescu. S-au înscris 14 concurenți, numai 9 însă au luat plecare. Distanța de parcurs era de la kilometrul 7, adică 7 kilometri. Premiul I (un album foarte elegant) l-a luat d. Dumitrescu care a avut un avans de oreo 200 m. asupra celorlalți. D. Dumitrescu a întrebuințat o bicicletă cu cauciucuri cu aer comprimat furnizată de Compania americană de la Băile Eforiei. Cu același velociped, d. Dumitrescu a făcut de curînd drumul la Elopatak-Ungaria, o distanță de oreo 200 km. Premiul II l-a cîștigat d. Antonescu întrebuințînd o bicicletă cu cauciucuri cu aer pneumatic și premiul III l-a luat d. Alois Pucher.“

(„Adevărul“ din 17 septembrie 1891)

LUPTE — 1904/1905: Primul titlu de campion „nu s-a pronunțat în țară la noi decît pentru prima oară în 1904 cînd publicul entuziasmat pentru calitățile apreciabile, maniera nobilă și înfățișarea simpatică în lupte a lui Zbisko Cziganiewicz, i-a dat în unanimitate acest nume. Anul trecut, în trecerea pe la Circul Sidoli a trupei lui Lurich, publicul gîsind din nou motive de entuziasm în îndemînarea și în modul cu desăvîrșire meșteșugit al campionului din Reval de a rezista și chiar de a pune la pămînt adversari de condițiune (n.n. greutate) superioară și profitînd de prezența aici a campionului român de an, Zbisko Cziganiewicz, cere o luptă între acești doi atleți. Spectacolul a fost demn de ovățile cu care publicul a urmărit și încoronat această întîlnire. Forța și temeritatea în luptă cu școala trucurilor și agilitatea! Acestea din urmă izbîndînd, Georg Lurich din Reval e consacrat per acclamationem campion al României!“

(„Carnetul sportiv“ — nr. 1 din 17 septembrie 1906)

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

TRÎNTĂ — 1906: Din regulamentul „campionatului de luptă dreaptă românească”:

„Lupta dreaptă se face față în față, luptătorii apucându-se în cruce cu brațul drept sus și stîngul jos. Ori ce apucătură din dos, din latură, de cap sau de picioare este oprită. Prinderea de briu este permisă. Încins este acela care cade pe spate. Dacă după un sfert de oră nici unul din luptători n-a fost trîntit, juriul va autoriza lupta cu picioare pînă la căderea unuia din adversari. Întîlnirile între diferiții luptători vor fi hotărîte de juriu. Luptele urmate de chemări (n.n. provocări) și adresate învingătorilor și primite de ei au drept la premiu.” Se acordau următoarele premii: „Premiul I învingătorului a șase lupte consecutive în șase zile diferite, premiul II învingătorului a 4 lupte din șase zile diferite și premiul III învingătorului a 3 lupte din șase, în șase zile diferite.”

(„Adevărul” din 20 iulie 1906)

JIU—JITSU — 1906: La 7 septembrie, la Arenele Romane, a avut loc lupta de jiu-jitsu în care Amalhou a fost învins de Gaillard care printr-o torsiune a capului a scos în mod îngrozitor un mușchi al gîtului negrului. Un domn student a masat gîtul lui Amalhou redînd liniștea tuturor. Cu o seară înainte, prof. René Gaillard învinsese și pe italianul Millo.

„Luptele de jiu-jitsu” au emoționat în special „frumosele din asistență”...

(„Adevărul la expoziție” — 1906)

SCHETING — 1924: „Patinaj pe rulete: Belgia bate România: Un meci de patinaj pe rulete, de 15 kilometri, pe echipe de 2 concurenți, a fost disputat la „Velodrome d'Hiver” din Paris, între Belgia și România. Iată rezultatul:

1. Frații Neels (belgieni) în 32 m. 8" 2/5;
2. R. și J. Samuel (România) la un m.;
3. Gh. Samuel-Forch (România) la 15 m.;

SCRIMA — 1912: Între 19 și 25 noiembrie a avut loc „Marea săptămîină de arme din București”, la care au participat „cei mai de frunte profesori din Franța, Italia și Belgia, iar la amatori „Italia a fost reprezentată de o formidabilă echipă, de echipa ei națională, Nedo Nadi (n.n. campion olimpic), Olivier și Poggio.” Dintre sportivii noștri s-a remarcat Dinu Cesianu, considerat „printre primii amatori din lume”

Din păcate, la acest concurs „nici studenții, nici elevii de licee, nici elevii școlilor militare n-au făcut măcar o apariție de scurtă durată; nimeni nu s-a gîndit să-i trimită! Culmea! Membrii sălilor de arme, afară de cîțiva, mereu aceiași, s-au abținut și ei! E întristător”. Fără comentarii... („Revista automobilă” nr. 83 — noiembrie 1912).

4. Ridden-Housen (Belgia) la 2 tururi.

La aceeași reuniune Anglia a bătut Franța cu 17 puncte la 19.

(„Ecoul sportiv” nr. 89 din 9 februarie 1924).

Dacă „meciul” de mai sus reprezintă o acțiune izolată, legată probabil de spectacole profesionale, pe cînd oare vom vedea practicîndu-se cu regularitate, organizat, acest sport care își are proprii campionate mondiale...?

NOUTĂȚI TEHNICE ÎN ATLETISM.

Electronica și-a făcut o intrare senzațională în atletism. După cronometrul electric și redarea automată a sosirilor, alte două inovații își fac apariția.

În R.F.G., pentru vîltoarele întrecerii olimpice, se preconizează utilizarea unui nou aparat electronic. Se numește REGLETA 14 și permite afișajul instantaneu al rezultatelor la aruncări fără intervenția arbitrilor. Aparatul dispune de un dispozitiv electronic perfecționat care determină distanțele înregistrînd direcția orizontală și unghiurile verticale.

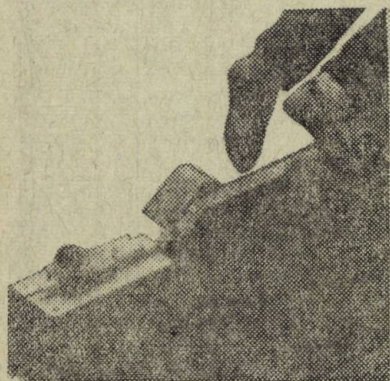
El reduce la minimum personalul din sector. În loc de 8—12 arbitri sînt suficienți un judecător și un controlor pentru dirijarea probei. Aparatul este legat de un ordinator care primește informațiile și le transcrie în metri și centimetri.

Primele încercări au fost efectuate în 1969 cu prilejul meciului Europa-America de la Stuttgart dînd rezultat excelente.

Un nou sistem electronic de control al starturilor greșite a fost pus în practică de firma elvețiană Longines.

Campionatele europene de sală de la Viena au lansat aceste bloc-starturi, din fotografie, legate de un contactor electric cu o lampă care se aprinde, fiind reglate la comanda generală a sistemului. Dacă un atlet greșește plecarea pistolul starterului se blochează automat, nu se declanșează, în schimb se aprinde becul corespondent cu atletul care a greșit.

Dispozitivul se poate cupla și la aparatul de cronometraj. De asemenea, dispozitivul permite măsurarea timpului de reacție al alergătorilor la poeneta pistolului la prima mișcare din blocurile de start.

ȘTAFETA

FĂRĂ CUVINTE

claudiu

INTOARCERE DE LA MECI

Roger BASTIDE

Era la ora pustie a unei duminici de iarnă, spre sfârșitul după-amiezii, când metrourile nu este asaltat ca la terminarea spectacolelor. Omul s-a așezat pe un scăunel, în primul vagon al garniturii, cu piciorul stâng adunat sub el; dreptul, alungit, atingând speteaza banchetei, se sprijinea numai în virful călcâiului. Nu i se zărea decât fața prelungă îndărătul ziarului desfășurat ca un ecran ce părea să-l izoleze de restul lumii. Era aplecat asupra ultimelor rezultate din pagina sportivă, iar reacțiile sale nu se exprimau decât prin ușoarele încruntări ale sprincenelor.

Îmbulzeala zgomotoasă a unor tineri în clipa când portierele automate se închideau pentru plecare, l-au abătut de la lectură. Privirea lui se opri asupra sacilor cu echipament sportiv și asta îi reținut atenția. I-a identificat numaidecât: erau trei fotbaliști juniori ai echipei Etoile Sportive din suburbia de sud, care a dispus de C.A.

Paris în cupa Cambardela, pe terenul municipal din Vincennes. El asistasă la meci. Putea să lipsească creșterea duminică de la fotbal, de pe creșterea stadion parizian, fie el Parc des Princes, Saint-Quen sau Vincennes?

Lunganul osos, care trebuia să se aplece pentru a susține conversația cu cei doi coechipieri, era fundașul dreapta. Mușca dintr-un sandwich, într-un ritm care trăda dorința acută, aproape disperată, de a ajunge la partea mai consistentă. Al doilea băiat, cel cu părul de culoarea păului, era unul dintre mijlocasi. Al treilea, în sfârșit, era extrema stângă, jucătorul cel mai complet, cel mai bun. Omul i-a reținut chiar numele, scandal de suporterii entuziaști: Grandfieu! Grandfieu! Solid pe picioare, totdeauna în mișcare, hotărât în acțiunile sale. El a marcat unul din acele goluri cu care veritabilul cronicar se delectează mult timp, istorisindu-l altora care nu au

fost de față. Mingea strecurată acrobatic printre doi adversari, trimisă ușor cu exteriorul piciorului drept. O cursă lungă, apoi, paralel cu linia de tușă, o accelerare când fundașul i-a ieșit în cale, trei pași decizi pentru a ajunge în poziția de tras și un șut care a scuturat plasa. Grandfieu, Leon Grandfieu, era un nume ce trebuia reținut, numele unui băiat cu mare viitor în fotbal.

Omul a rămas cu ziarul desfășurat, dar aceasta nu era decât un pretext. Cei trei tineri, de altfel, nu au remarcat atenția cu care el îi urmărea. Nu se deslușea nici o cută pe fața netedă a lui Grandfieu, a acestui agresiv dezlănțuit pe teren. Nu era decât un adolescent cu ezitări în atitudine, jenat parcă de faptul că e dotat cu atita forță și elan. Acum își regăsea vîrsta, 16 ani, 17 ani poate, în timp ce pe teren a și ajuns o personalitate.

— Va să zică, Fieu nu ne însoțești? Îl întrebă lunganul. Ceilalți ne așteaptă, iar Bellut ne plătește consumația pe care ne-a promis-o în caz de victorie.

— Nu merg, răspunse Grandfieu după o scurtă ezitare. V-am prevenit, știți bine că în seara asta nu pot.

— Ah, surisul ei suspină Olivier. Oare nu te vei putea debarasa niciodată de blonda asta periculoasă?

Iar lunganul, după ce coborî, mai au timp să strige:

— Noroc, nu uita de antrenament, joi, la Laroze.

Fața lui Grandfieu prinse deodată o patină de maturitate. Părea cuprins de îngrijorare. O fată! Ce păcat și ce banal, gândi omul. Le stătea așa de bine la toți trei împreună, tovarăși de sport și frați întru transpirație, cum am fost și eu cîndva. Și iată că o fată se interpune... Nu se schimbă de loc refrenul, de la o generație la alta...

Grandfieu făcu un pas spre portieră. Dar cînd să coboare în stația următoare, se opri brusc. O fată de pe peron l-a zărit. Îi făcu semn cu mîna și se precipită spre el. Era în ținută de paradă pentru twist: părul blond lung, îi ajungea pînă aproape de talia mai curînd subțire, bluza și puloverul împetritat dădeau un aer de caricatură zglobie rotunjimilor ei mici. Ceva caracteristic la ea: ochii ca aluna, scăpărînd pentru moment de minie, o față mică triunghiulară care putea să pară mai puțin dură în altă împrejurare, fără însă să piardă nimic din caracterul ei.

Grandfieu o întîmpină și fetele lor aproape că s-au ciocnit cînd metrourl a pornit. El își apropie buzele de obrazul ei, ea se prefăcu că nu observă.

— Încă două metrouri și plecam, atacă ea. Trebuia să twistăm de aproape o oră, la Gigi.

El se încurcă într-o vagă explicație. Fără să-l asculte, ea îi luă mîinile, îl trase spre locurile neocupate de pe banchetă și se așezară. Grandfieu în fața ei, în sens contrar mersului. Ea păstră în palma ei mîna băiatului, într-un gest care exprima mai curînd orgoliul posesiunii. Omul nu era despărțit de ea decît prin spetează. Aplecîndu-se puțin la o zdruncinătură, i-a atins ușor ceața plîpîndă care era încă a unei fete.

Ea se uită cu dispreț la sacul cu echipament așezat la picioarele ei, asemenea unui trofeu luat de la inamic.

— Vai, exclamă ea, dar e dezagustător. Ași jucat pe noro? El își mușcă buza, aprobă din cap.

— Trebuie să fi vicios, oricum, îl incolți ea.

— Nici nu mă întrebî dacă am cîștigat, zise el în șoaptă.

— Dacă ai ști cit îmi este de indiferent! M-ai făcut într-o duminică să îngheț în tribună. Fii sigur că nu mă mai prinzi niciodată. Și loviturile pe care oi le dați! Cînd specia aceea de brută te-a lovit, ai săltat de trei ori și am crezut că nu te vei mai scula niciodată.

Fieu nu se putu reține să nu ridă, la această evocare:

— Într-adevăr, nu era prea amabil adversarul, recunosc eu.

Apoi, pe un ton de curiozitate reținută:

— Ți-a fost frică?

— Ce idiot, răspunse ea, fără să precizeze exact, cine. Nu voi înțelege niciodată ce plăcere îți poate oferi acest joc.

Iar el, atît de mîndru acum un ceas de golul marcat, era gata să renege totul: golul, victoria, pe băieți.

— Sper să nu fim printre întîrziți la Gigi, reluă ea, îi cunoști caracterul dificil. Bine măcar că nu mai șchiepătezi ca acum două săptămîni. Nu am de gînd să mai umblu cu băieți deveniți inapți pentru twist.

El nu răspunse nimic, ci ridică din umeri imperceptibil. Numai decît ea își retrase mîna și înțepeni pe locul ei, în timp ce el părea un învins dezarmat...

Omul, de la locul lui, ghici cuvintele nerostite. Nu i-a fost de fel greu să pătrundă sensul acestui dialog sărac și se întrebă în sine lui: ce a găsit el oare la această căpîrîșă pretențioasă? El este puternic, drept, pur și, totuși, în cîteva clipe a cedat. El prețuiește de o sută de ori mai mult decît ea, dar ea este sigură de sine, egoistă, șireată, frumusețică și îl subjugă.

Ea își va atinge țelurile, fără îndoială: să-l smulgă stadioanelor, să-i răpească plăcerea luptei, să-i omoare mîndria de sportiv și să-l transforme în marionetă, la dispoziția ei.

— Era timpul să mărezezi Fieu, zise lunganul, am început s-o ducem greu în apărare.

— Cu Fieu nu trebuie să-ți faci griji Stilpule, îi întoarse vorba cel blond. Orice-ai spune, Fieu ca marca întotdeauna cu un gol mai mult decît ceilalți. Cît despre tine, n-ai fost prea rău, astăzi.

— Cum ai zis? — întrebă Stilpul, înecîndu-se cu sandviciul în suspensie.

— Lasă glumele, Olivier, protestă Grandfieu, el ne-a salvat într-o situație critică, în prima repriză, scoțînd mingea, cu capul, în corner.

— Las' că știu eu foarte bine, zise blondul. Toți trei s-au pornit pe un ris zgomotos, iar omul care acum a lăsat ziarul să-i cadă pe genunchi, se asocie în liniște la euforia lor. Cîte amintiri nu se redeșteptau în el...

Lunganul și Olivier se apropiară de coborîre cînd metrourl asjunse în stație.

Zgomotul roților ritma gîndurile omului întristat: „Pierdut... Este pierdut, săracul...” părea că-i scandează la urechi. „Un jucător atît de bun, care promite atît de mult... pierdut pentru fotbal”... Repeta cu amărăciune: „Pierdut pentru fotbal. Sînt atîtea modalități de a te pierde... El a ales-o pe cea mai ridicolă”.

Ea era tot îmbufnată. El încercă să-ia mîna, dar ea îl respinse pe loc cu un gest sec. Pînă la urmă i-o dădu, dar rămase împietrită în muțenia ei. El primi refuzul în tăcere.

— Coborîm la prima stație, grăi ea, în sfîrșit, ridicîndu-se mîșinal. El se ridică după ea și inhătă sacul cu echipament. Virful crampoanelor încă pline de pămînt se reliefa pe sub pinză. O pată de noroi se fixă pe emblemă la inițialele clubului.

— Vei lăsa acest lucru oribil la patronul cafenelei de jos, ordonă ea. N-ai ști unde să mă ascund dacă Gigi și prietenii l-ar vedea. N-ar mai isprăvi bătîndu-și joc de noi. Pari un șontorog cu asta...

Cu o mișcare puțin bruscă el pendulă sacul pe umăr.

Omul încerca și mai puternic sentimentul neputinței sale. Această întimplare îl privește de acum înainte,

ea privește pe toți fotbalistii și pe foștii fotbalisti din lume. Oare nu se poate salva? Încearcă băiete. Nu e nimeni în anturajul tău care să te pună în gardă? Să te ocrotească? Să-ți deschidă ochii? Vei accepta oare să-ți deschidă alții? Astăzi nu vezi decît prin ai tăi, dar mai tirziu... Știi tu ce te așteaptă mai tirziu? Ah, ce expresie săracă: știi tu ce te așteaptă? Zadarnica litanie a veteranilor ratați. Cînd regretele vor veni, toate aceste ore luminoase de care ai fost frustrat, toți prietenii adevărați — îndepărtați de tine... va fi prea tirziu! Aceste regrete nu vor face altceva decît să vă învenineze intimitatea. Omul nu îndrăzni să pronunțe iubirea voastră. Erau prea nepotrivii.

Ea ajunsese în fața ușii. El, care o urma pierdut în gîndurile lui, s-a împiedicat deodată în piciorul întins al omului, piciorul pe care nu-l mai putea îndoi. Se scuză cu și mai multă stîngăcie încă.

— Nu face nimic, se grăbi să răspundă omul, absolut nimic.

Privirile lor se încrucișară și și-au suris:

— O amintire de la fotbal. Sînt douăzeci de ani de atunci... dar nu regret nimic. Cele mai frumoase amîn-

tiri le datorez fotbalului... Dumneata ai șansa de a fi tînăr...

Mesaj trimis. Misiune îndeplinită. Scoase un oftat de satisfacție. Dar fata s-a întors. Ea avu, pentru piciorul înfirm, exact aceeași privire ca pentru sacul cu echipament, cu cîteva clipe mai înainte.

— De șansă îți vorbește, puțni ea cu voce scăzută, în felul în care înțelege el. Tu te vezi dansînd bossa-nova cu un asemenea picior?

Mizerabil! N-a pregetat deloc să întoarcă situația în favoarea ei. Mai bine ar fi tăcut.

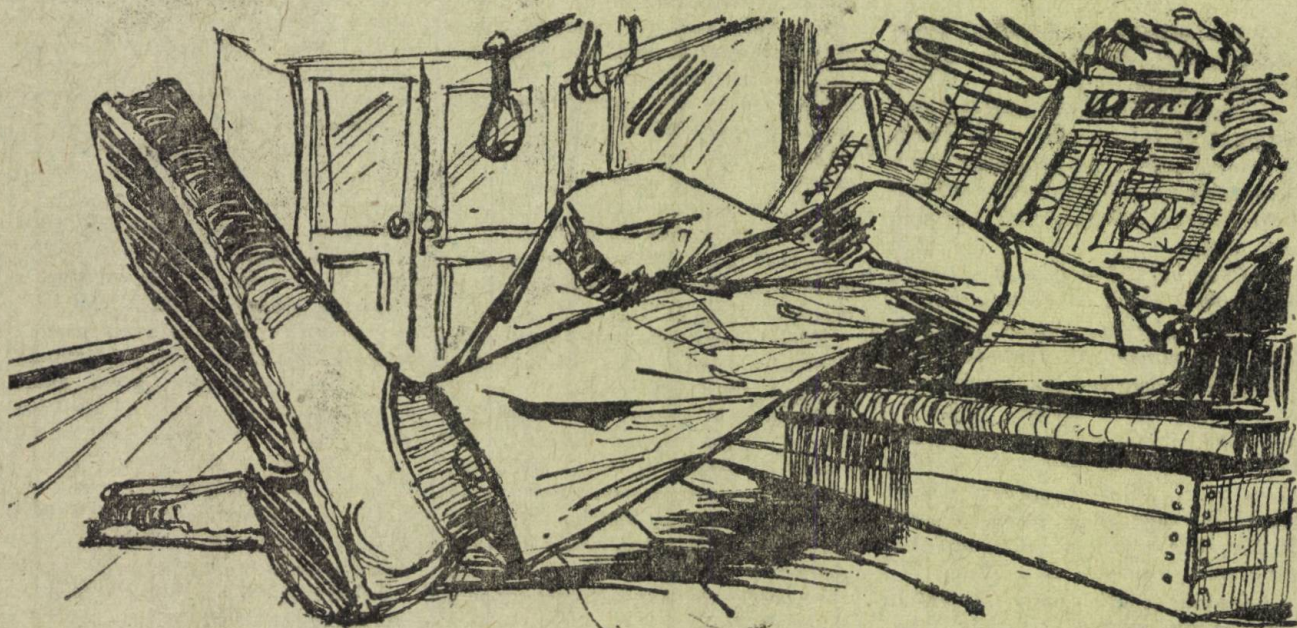
Dar ce se aude, după ce au coborît pe peron? Vocea lui Grandfieu, neașteptat de tăioasă, care replica apăsînd pe silabe:

— Numai bossa-nova și twistul sînt distracții pe lume? Mai contează și fotbalul și încă în ce măsură!

Ușile s-au închis. Metroul a plecat. Omul nu și-a mai reluat ziarul. Un suris îi înflori pe buze. Meciul se anunța foarte deschis, dar el era gata să parieze pe bătut.

În românește de Corneliu MAIOR

Povestirea a apărut în revista „But et Club-Le Miroir des Sports” a fost distinsă cu „Prix Littéraire du Football”

il giro

FAUSTO COPPI

CURSA PĂCII

Anul	Cîştigător	Tara	Etape	Km	Medie orară
1909	L. Ganda	Italia	8	2 408	27,260
1910	C. Galetti	Italia	10	2 987	26,113
1911	C. Galetti	Italia	12	3 358	26,216
1912	Ech. Atala	Italia	8	2 243	27,323
1913	C. Oriani	Italia	9	2 923	26,379
1914	A. Calzolari	Italia	8	3 170	23,374
1919	C. Girardengo	Italia	10	2 948	26,440
1920	G. Belloni	Italia	8	2 632	25,639
1921	G. Brunero	Italia	10	3 106	25,592
1922	G. Brunero	Italia	10	3 094	25,856
1923	C. Girardengo	Italia	10	3 188	25,895
1924	G. Enrici	Italia	12	3 612	25,138
1925	A. Binda	Italia	12	3 419	25,600
1926	G. Brunero	Italia	12	3 329	25,112
1927	A. Binda	Italia	15	3 859	25,847
1928	A. Binda	Italia	12	2 938	26,748
1929	A. Binda	Italia	14	3 318	27,292
1930	L. Marchisio	Italia	15	3 010	26,878
1931	F. Camusso	Italia	12	3 237	29,332
1932	A. Pesenti	Italia	13	3 097	30,604
1933	A. Binda	Italia	17	3 148	30,043
1934	L. Guerra	Italia	17	3 713	30,548
1935	V. Bergamaschi	Italia	20	3 567	31,363
1936	Gino Bartali	Italia	21	3 720	31,279
1937	Gino Bartali	Italia	23	3 835	31,365
1938	G. Valetti	Italia	21	3 731	32,272
1939	G. Valetti	Italia	19	3 007	34,150
1940	Fausto Coppi	Italia	20	3 525	33,240
1946	Gino Bartali	Italia	20	3 447	33,948
1947	Fausto Coppi	Italia	20	3 865	33,453
1948	F. Magni	Italia	19	4 164	33,116
1949	Fausto Coppi	Italia	19	3 860	32,566
1950	H. Koblet	Elveția	18	3 983	33,816
1951	F. Magni	Italia	20	4 162	34,217
1952	Fausto Coppi	Italia	20	3 964	34,560
1953	Fausto Coppi	Italia	21	4 035	34,619
1954	C. Clerici	Elveția	22	4 337	33,563
1955	F. Magni	Italia	21	3 873	35,552
1956	Gh. Gaul	Luxemburg	21	3 526	34,677
1957	G. Nencini	Italia	20	3 543	36,274
1958	E. Baldini	Italia	22	3 657	35,909
1959	Gh. Gaul	Luxemburg	21	3 481	37,006
1960	J. Anquetil	Franța	22	3 927	37,488
1961	A. Pambianco	Italia	21	4 004	35,934
1962	F. Balmamion	Italia	21	4 180	33,955
1963	F. Balmamion	Italia	21	4 063	34,774
1964	J. Anquetil	Franța	22	4 119,5	35,740
1965	V. Adorni	Italia	22	4 151,4	34,270
1966	G. Motta	Italia	22	3 976	35,744
1967	F. Gimondi	Italia	22	3 572,5	35,339
1968	Eddy Merckx	Belgia	22	3 917,3	36,031
1969	F. Gimondi	Italia	23	3 850,3	36,056
1970	Eddy Merckx	Belgia	20	3 192	35,518

Anul	Cîştigător individual	Echipe cîştigătoare	Etape	Km	Medie orară
1948	Prosenik (Iugoslavia)	Polonia I	5	872	32,400
1948	Zoric (Iugoslavia)	Polonia I	7	1 104	30,700
1949	Vesely (Cehoslovacia)	Franța II	8	1 259	34,600
1950	Emborg (Danemarca)	Cehoslovacia	9	1 539	35,700
1951	Olsen (Danemarca)	Cehoslovacia	9	1 539	33,700
1952	Steel (Anglia)	Anglia	12	2 146	34,500
1953	Pedersen (Danemarca)	R.D. Germană	12	2 232	35,600
1954	Dalgaard (Danemarca)	Cehoslovacia	13	2 033	38,0
1955	Gustav Schur (R.D.G.)	Cehoslovacia	13	2 214	37,800
1956	Krolak (Polonia)	U.R.S.S.	12	2 214	37,400
1957	Nencio Hristov (Bulg.)	R.D. Germană	12	2 212	38,200
1958	Damen (Olanda)	U.R.S.S.	12	2 216	37,100
1959	Gustav Schur (R.D.G.)	U.R.S.S.	13	2 057	37,500
1960	Hagen (R.D.G.)	R.D. Germană	13	2 290	40,400
1961	Melilov (U.R.S.S.)	U.R.S.S.	13	2 478	39,700
1962	Saidhujin (U.R.S.S.)	U.R.S.S.	14	2 113	39,0
1963	Ampler (R.D.G.)	R.D. Germană	15	2 559	40,600
1964	Smolik (Cehoslovacia)	R.D. Germană	14	2 238	39,600
1965	Lebedev (U.R.S.S.)	U.R.S.S.	15	2 304	39,500
1966	B. Guyot (Franța)	U.R.S.S.	15	2 347	40,400
1967	M. Maes (Belgia)	Polonia	16	2 307	41,800
1968	A. Peschel (R.D.G.)	Polonia	14	2 252	40,900
1969	J.P. Danguillaume (Franța)	R.D. Germană	15	1 986	40,300
1970	Szurkowski (Polonia)	Polonia	15	1 976	41,700

CAMPIONATE MONDIALE

1969

1970

SCRIMĂ: 3—12 octombrie — HAVANA

Floretă (m): 1. F. Wessel (R.F.G.) 4v, 2. V. Stankovici (U.R.S.S.) 4v, 3. R. Parulski (Polonia) 3v, 4. L. Romanov (U.R.S.S.) 2v, 5. M. Tiu (România) 1v, 6. D. Revenu (Franța) 1v (St. Ardeleanu, I. Falb, St. Haukler eliminați în calificări);

Sabie: 1. V. Sidiak (U.R.S.S.) 4 v, 2. J. Kalmar (Ungaria) 4v, 3. Bakony (Ungaria) 3v, 4. Kovacs (Ungaria) 2v, 5. Rakita (U.R.S.S.) 1v, 6. Vinokurov (U.R.S.S.) 1v (O. Vintilă, D. Trimișciuc, D. Popescu, H. Bădescu, C. Nicolae eliminați în calificări);

Floretă echipe (m): 1. U.R.S.S., 2. Polonia, 3. România, 4. Franța, 5. Ungaria, 6. R.F.a Germaniei;

Floretă (f): 1. Elena Novikova (U.R.S.S.) 4v, 2. Ileana Drimbă (România) 4v, 3. Svetlana Cirkova (U.R.S.S.) 3v, 4. Tatiana Samușenko (U.R.S.S.) 2v, 5. Ildiko Rejtő (Ungaria) 2v, 6. Brigitte Gapais (Franța) 1v;

Sabie echipe: 1. U.R.S.S., 2. Polonia, 3. Ungaria, 4. Italia, 5. România, 6. Japonia;

Spadă: 1. B. Andrzejewski (Polonia) 4v, 2. A. Nikancikov (U.R.S.S.) 4v, 3. C. von Essen (Suedia) 3v, 4. H. Jacobsen (Suedia) 1v, 5. S. Paramonov (U.R.S.S.) 1v, 6. J. Ladegaillier (Franța) 1v (A. Pongrat, N. Marinescu, I. Sepeșiu, St. Moldanski, Al. Istrate eliminați în calificări);

Floretă echipe (f): 1. România, 2. U.R.S.S., 3. Ungaria, 4. Polonia, 5. R.F.a Germaniei, 6. Cuba;

Spadă echipe: 1. U.R.S.S., 2. Ungaria, 3. Suedia, 4. Italia, 5. Elveția, 6. Franța (echipa română eliminată în sterturile de finală)

TIR: 20—22 octombrie — SAN SEBASTIAN

Talere. Echipe: 1. Italia 559 p, 2. S.U.A. 555 p, 3. R.A.U. 538 p, ..., 10. România 514 p; **Individual:** 1. E. Matarelli (Italia) 192 t, 2. J. Henke (R.D.G.) 191 t, 3. J. Beck (S.U.A.) 191 t, ..., (Gh. Florescu 180, A. Ionescu 178, St. Popovici 168, I. Dumitrescu 165)

Skeet. Echipe: 1. U.R.S.S. 587 t, 2. Polonia 567 t, 3. S.U.A. 560 t, ..., 11. România 549 t; **Individual:** 1. I. Turanov (U.R.S.S.) 198 t, 2. Benes (U.R.S.S.) 196 t, 3. Garagnani (Italia) 196 t, 4. Nuria Ortiz (Mexic) 195 t, ..., (Gh. Sencovici 187 t, Gh. Florescu 186 t)

JUDO: 22—26 octombrie — CIUDAD DE MEXICO

Cat. semimijlocie: 1. Hiroshi Minatoya (Japonia), 2. Yoshimitsu Kono

Cat. mijlocie: 1. Isamu Sonoda (Japonia), 2. Katsuji Hirao (Japonia)

Cat. ușoară: 1. Sonoda (Japonia), 2. Nomura (Japonia)

Toate categoriile: 1. Shinomaki (Japonia), 2. Ruuska (Olanda)

BOB 2 PERSOANE: 23—24 ianuarie — ST. MORITZ

1. R.F.G. I (Floth-Bader) 5:03,39, 2. R.F.G. II (Zimmerer-Utzschneider) 5:06,86, 3. Elveția I (Caviezel-Candrian) 5:09,20, ..., 6. România I (Panțuru-Zangor) 5:10,52

BOB 4 PERSOANE: 29 ianuarie — 1 februarie — ST. MORITZ

1. Italia I (N. De Zordo, R. Zandonella, M. Armano, L. De Paolis) 4:55,44, 2. R.F.G. I (W. Zimmerer, W. Steinbauer, P. Utzschneider, J. Bader) 4:55,70, 3. Elveția II (R. Stadler, M. Forster, H. Candrian, P. Schaefer) 4:57,05, ..., 7. România (Panțuru, Focșeneanu, Pascu, Zangor) 4:58,54

SĂNIUTE: 31 ianuarie—1 februarie—KONIGSEE-BERCHTSGADEN

Mascalin: 1. J. Fendt (R.F.G.) 3:01,60, 2. Freistmantl (Austria) 3:02,05, 3. Nagenrauft (R.F.G.) 3:03,75;

Feminin: 1. Barbara Piecha (Polonia) 2:54,90, 2. Christa Schmuck (R.F.G.) 2:55,65, 3. Elisabeth Demleitner (R.F.G.) 2:55,66.

SCHI (PROBE ALPINE): 8—15 februarie — VAL GARDENA

Slalom special (m): 1. Jean Noel Augert (Franța) 99,47, 2. Patrick Russel (Franța) 99,51, 3. William Kidd (S.U.A.) 99,53 (D. Cristea eliminat în calificări)

Slalom urias (m): 1. Karl Schranz (Austria) 4:19,19, 2. Werner Bleiner (Austria) 4:19,58, 3. Dumeng Giovanoli (Elveția) 4:21,15 ..., 52. D. Cristea 4:43,95, 53. Gh. Vulpe 4:52,66

Coborire (f): 1. Annaroesli Zryd (Elveția) 1:58,34, 2. Isabelle Mir (Franța) 1:58,54, 3. Annemarie Proell (Austria) 2:00,43

Slalom special (f): 1. Ingrid Lafforgue (Franța) 1:00,44, 2. Barbara Cochran (S.U.A.) 1:02,15, 3. Michele Jacot (Franța) 1:02,20

Slalom urias (f): 1. Betsy Clifford (Canada) 1:20,46, 2. Ingrid Lafforgue (Franța) 1:20,53, 3. Francoise Macchi (Franța) 1:20,60

Combinată alpină (f): 1. Michele Jacot (Franța) 30,31 p, 2. Florence Steurer (Franța) 37,69 p, 3. Marilyn Cochran (S.U.A.) 41,84 p

Coborire (m): 1. Bernhard Russi (Elveția) 2:24,57, 2. Karl Cordin (Austria) 2:24,79, 3. Malcolm Milne (Australia) 2:25,29

Combinată alpină (m): 1. William Kidd (S.U.A.) 21,25 p, 2. Patrick Russel (Franța) 50,15 p, 3. Andrej Bachleda (Polonia) 60,90 p;

SCHI (PROBE NORDICE): 14—22 februarie — STREBSKE PLESO

Fond 15 km: 1. G. Aslund (Suedia) 47:04, 71. 2. O. Martinsen (Norvegia) 47:38,49, 3. N. Simasov (U.R.S.S.) 47:49,00

Fond 30 km: 1. V. Vedenin (U.R.S.S.) 1h. 39:48,01, 2. G. Grimmer (R.D.G.) 1h. 40:25,58, 3. O. Martinsen (Norvegia) 1h. 41:04,42

Fond 50 km: 1. K. Oikarainen (Finlanda) 2h. 49:34,70, 2. V. Vedenin (U.R.S.S.) 2h. 50:04,82, 3. G. Grimmer (R.D.G.) 2h. 50:12,88

Combinată nordică: 1. L. Rygl (Cehoslovacia) 410,50 p, 2. L. Nogoviciu (U.R.S.S.) 407,36 p, 3. V. Drijaghin (U.R.S.S.) 407,02 p.

bilant COMPETITIVNAL '69/'70

Sărituri: 1. G. Napalkov (U.R.S.S.) 240,6 p, 2. Y. Kasaya (Japonia) 237,7 p, 3. L. Grini (Norvegia) 234,6 p... 63. A. Biriș 148,3 p, 64. D. Lupu 146 p.

Sărituri speciale: 1. G. Napalkov (U.R.S.S.) 226 p, 2. J. Raska (Cehoslovacia) 212,3 p, 3. S. Gasenica (Polonia) 211,8 p.
4 x 10 km: 1. U.R.S.S. 2h. 06:36,47, 2. R.D. Germană 2h. 06:50,59, 3. Suedia 2h. 06:56,80

Fond 5 km (f): 1. Galina Kulakova (U.R.S.S.) 18:07,89, 2. Galina Poliusenko (U.R.S.S.) 18:27,91, 3. Nina Feodorova (U.R.S.S.) 18:28,51

Fond 10 km (f): 1. Alevtina Ollunina (U.R.S.S.) 36:19,00, 2. Marjatta Kajosmaa (Finlanda) 36:40,05, 3. Galina Kulakova (U.R.S.S.) 37:06,4

3 x 5 km (f): 1. U.R.S.S. 54:32,18 2. R.D. Germană 55:09,65 3. Finlanda 55:33,75

PATINAJ VITEZĂ: 14—15 februarie — OSLO

Masculin: 500 m: 1. M. Thomassen (Norvegia) 40,15, 2. E. Keller (R.F.G.) 40,26, 3. A. Schenk (Olanda) 40,30;

5000 m: 1. J. Bois (Olanda) 7:28,6, 2. C. Verkerk (Olanda) 7:29,0, 3. A. Schenk (Olanda) 7:30,7

1500 m: 1. A. Schenk 2:04,4, 2. C. Verkerk 2:04,6, 3. M. Thomassen 2:06,1

10000 m: 1. J. Bois 15:22,6, 2. M. Thomassen 15:27,2, 3. C. Verkerk 15:28,6

Poliation: 1. A. Schenk (Olanda) 173,487 p, 2. M. Thomassen (Norvegia) 173,893 p, 3. C. Verkerk (Olanda) 174,433 p.

BIATLON: 19—22 februarie — ÖSTERSUND (SUECIA)

Individual: 1. A. Tihonov (U.R.S.S.) 1h. 23:42,1 (2), 2. T. Svendsberget (Norvegia) 1h. 24:36,1, 3. V. Mamatov (U.R.S.S.) 1h. 25:00,4 (2)... 30. C. Carabela 1h. 33:34,5 (2)... 42. V. Fontana 1h. 25:00,4 (2)... 47. G. Vilmos 1h. 36:45,3

Echipe: 1. U.R.S.S. 2h. 07:49,0, 2. Norvegia 2h. 13:25,0, 3. R.D. Germană 2h. 14:45,9... 8. România (Fontana, Soiu, Carabela, Vilmos) 2h. 19:31,9

CICLOCROS: 22 februarie — ZOLDER

Amatori: 1. Robert Vermeire (Belgia) 56,12, 2. Jose Maria Basnaldo (Spania) la 25 sec, 3. Norbert Dedecker (Belgia) la 1,15;

Profesioniști: 1. Erich De Vlaeminck (Belgia) 1h. 03:50, 2. Albert Van Damme (Belgia) ac. timp, 3. Rolf Wolfsohl (R.F.G.) la 24 sec.

PATINAJ VITEZĂ: 28 februarie-1 martie — MILWAUKEE

Feminin: 500 m: 1. Ludmila Titova (U.R.S.S.) 45,38, 2. Linda Paulos (Olanda) 45,73, 3. Liobeth Berg (Norvegia) 46,01;

1500 m: 1. Ans Schut (Olanda) 2:23,3, 2. Stien Kaiser (Olanda) 2:23,9, 3. Rieneke Demming (Olanda) 2:24,4;

1000 m: 1. Ludmila Titova (U.R.S.S.) 1:32,6, 2. Sigrid Sundby (Norvegia) 1:32,6, 3. Attje Kuelens-Deejstra (Olanda) 1:32,7;

3000 m: 1. Ans Schut (Olanda) 4:56,2, 2. S. Kaiser 5:01,4, 3. R. Demming (Olanda) 5:04,7;

Poliation: 1. Attje Kuelens-Deejstra (Olanda) 192,303 p, 2. Stien Kaiser (Olanda) 192,780 p, 3. Sigrid Sundby (Norvegia) 193,473 p

PATINAJ ARTISTIC: 3—8 martie — LJUBLJANA

Bărbați: 1. Tim Wood (S.U.A.) 2779,3 p, 2. Ondrej Nepela (Cehoslovacia) 2757,6 p, 3. Gunther Zoller (R.D.G.) 2702,0 p.

Perechi: 1. Irina Rodnina-Aleksel Ulanov (U.R.S.S.) 418,6 p, 2. Ludmila Smirnova - Andrei Suraikin (U.R.S.S.) 416,5, 3. Heidemarie și Heinz-Ulrich Walther (R.D.G.) 413,2 p.

Dans: 1. Ludmila Pahomova-Aleksandr Gorskov (U.R.S.S.) 511,4 p, 2. Judy Schwomeyer - James Sladky (S.U.A.) 511,3 p, 3. Angelica și Erich Buck (R.F.G.) 503,2 p.

Femei: 1. Gabrielle Seyfert (R.D.G.) 2810 p, 2. Beatrix Schuba (Austria) 2729,3 p, 3. Julie Holmes (S.U.A.) 2660, 7 p.

HANDBAL: 26 februarie — 8 martie — FRANȚA

Masculin: 1. ROMANIA, 2. R.D. Germană, 3. Iugoslavia 4. Danemarca, 5. R.F.a Germaniei, 6. Suedia, 7. Cehoslovacia, 8. Ungaria, 9. U.R.S.S., 10. Japonia, 11. Islanda, 12. Franța

HOCHEI: Grupa A — Stockholm; Grupa B — București; Grupa C — Galați

A — 1. U.R.S.S., 2. Suedia, 3. Cehoslovacia, 4. Finlanda, 5. R.D. Germană, 6. Polonia

B — 1. S.U.A., 2. R.F.a Germaniei, 3. Norvegia, 4. Iugoslavia, 5. Japonia, 6. Elveția, 7. România, 8. Bulgaria

C — 1. Austria, 2. Italia, 3. Franța, 4. Ungaria, 5. Danemarca, 6. Olanda, 7. Belgia

BASCHET: 12—24 mai — IUGOSLAVIA

Masculin: 1. Iugoslavia, 2. Brazilia, 3. U.R.S.S., 4. Italia, 5. S.U.A., 6. Cehoslovacia, 7. Uruguay, 8. Cuba, 9. Panama, 10. Canada, 11. Coreea de Sud, 12. Australia, 13. R.A.U.

POPICE: 25—31 mai — BOLZANO

Echipe femei: 1. România 2485 p, 2. R.D. Germană 2449 p, 3. R.F.a Germaniei 2412 p.

Echipe bărbați: 1. R.F.a Germaniei 5304 p, 2. R.D. Germană 5235 p, 3. Ungaria 5197 p, 4. România 5183 p.

Perechi femei: 1. Cornelia Petrușcă-Elena Trandafir (România) 864 p, 2. Gertrude Engelman-Astrid Wloka (R.D.G.) 863 p, 3. Eva Ludovik-Irene Kalocsai (Iugoslavia) 854 p... 10. Elena Cernat-Margareta Szemany 793 p... 13. Ana Marcu - Crista Szocs 782 p.

Perechi bărbați: 1. E. Luther-H. Brautingam (R.D.G.) 1789 p, 2. I. Bălas-I. Tismănar (România) 1788 p, 3. R. Pelikan-D. Zieher (R.F.G.) 1775 p... 4. I. Micoroiu-P. Purje (România) 1774 p... 13. C. Vinătoru-Gh. Silvestru 1719 p.

Femei: 1. Cornelia Petrușcă (România) 1320 p, 2. Elena Trandafir (România) 1277 p, 3. Siegrid Lindner (R.D.G.) 1261 p... 11. C. Szocs 1225 p, 14. A. Marcu 1211 p.

Bărbați: 1. D. Zieher (R.F.G.) 2728 p, 2. E. Luther (R.D.G.) 2726 p, 3. C. Vinătoru (România) 2714 p... 14. I. Bălas 2679 p, 15. I. Micoroiu 2645 p, 20. I. Tismănar 2612 p, 24. P. Purje 2517 p, 27. Silvestru 2515 p.

LUPTE GRECO ROMANE: 4—7 iulie — EDMONTON (CANADA)

48 kg: 1. Gh. Berceanu (România), 2. V. Zubkov (U.R.S.S.), 3. B. Stepanski (Polonia)

52 kg: 1. P. Kirov (Bulgaria), 2. S. Sugiana (Japonia), 3. B. Marinko (Iugoslavia), 4. Gh. Stoičić (România)

57 kg: 1. J. Varga (Ungaria), 2. D. Hazewinkel (S.U.A.),

3. R. Kazakov (U.R.S.S.),... 6. I. Baci (România)
62 kg: 1. H. Fujimoto (Japonia), 2. S. Koletici (Iugoslavia),
3. G. Markov (Bulgaria)
68 kg: 1. R. Rurua (U.R.S.S.), 2. S. Popescu (România),
3. I. Takahashi (Japonia)
74 kg: 1. V. Igumenov (U.R.S.S.), 2. F. Schröter (R.F.G.)
3. P. Galactopoulos (Grecia)
82 kg: 1. A. Nazarenko (U.R.S.S.), 2. P. Krumov (Bulgaria),
3. M. Nenadici (Iugoslavia)
90 kg: 1. V. Reazantev (U.R.S.S.), 2. C. Kwiecinski (Polonia),
3. V. Tintarov (Bulgaria),... 6. N. Neguț (România)
100 kg: 1. P. Svenssen (Suedia), 2. F. Kiss (Ungaria), 3. N. Jakovenko (U.R.S.S.)
+100 kg: 1. A. Roscin (U.R.S.S.), 2. J. Csatari (Ungaria), 3. N. Martinescu (România)

LUPTE LIBERE: 9-12 iulie — EDMONTON

48 kg: 1. E. Javadi (Iran), 2. U. Akihiko (Japonia), 3. D. Roman (U.R.S.S.)
52 kg: 1. A. Riza (Turcia), 2. B. Baev (Bulgaria), 3. M. Ghorbani (Iran)
57 kg: 1. H. Yanagida (Japonia), 2. Jea Woon Aan (Coreea de Sud), 3. I. Patrikov (Bulgaria)
62 kg: 1. S. Seyed Abassy (Iran), 2. K. Abe (Japonia), 3. M. Young (S.U.A.); P. Coman eliminat în tururile preliminare
68 kg: 1. A. Movahed (Iran), 2. I. Iuseinov (U.R.S.S.), 3. B. Douglas (S.U.A.)
74 kg: 1. W. Wells (S.U.A.), 2. M. Farhandgust (Iran), 3. S. Dinzandari (R.P. Mongolia),... 6. L. Ambrus (România)
82 kg: 1. I. Sahmuradov (U.R.S.S.), 2. T. Sasaki (Japonia), 3. V. Iorga (România)
90 kg: 1. G. Strahov (U.R.S.S.), 2. B. Horlov (S.U.A.), 3. N. Ik da (Japonia)
100 kg: 1. V. Golutkin (U.R.S.S.), 2. L. Kristoff (S.U.A.)
3. G. Yilmaz (Turcia)
+100 kg: 1. A. Medved (U.R.S.S.), 2. O. Duraliev (Ungaria)
3. P. Germer (R.D.G.)

CAIAC-CANOE: 31 iulie — 2 august — BAGSWAERD (DANEMARCA)

K2-10 000 m: 1. Kostenko-Konov (U.R.S.S.) 41:09,43, 2. Szöllosy-Nagy (Ungaria) 41:16,24, 3. Coșnița-Simiocenco (România) 41:36,99

K1-1 000 m: 1. Tarev (U.R.S.S.) 44:21,96, 2. Hansen (Danemarca) 44:26,60, 3. Volgy (Ungaria) 44:29,13

C2-10 000 m: 1. P. Maxim-A. Simionov (România) 45:30,72, 2. Dribas-Kaleaghin (U.R.S.S.) 45:51,03, 3. Lindehof-Zeldlitz (Suedia) 45:52,35

C1-10 000 m: 1. Wichman (Ungaria) 50:03,17, 2. Butelchin (România) 50:09,19, 3. Fedulov (U.R.S.S.) 50:40,70

K1-500 m (f): 1. Pinaeva (U.R.S.S.) 2:03,71, 2. Jaapias (Olanda) 2:04,08, 3. Setzkorn (R.D.G.) 2:04,60,... 9. M. Nichiforov (România)

K2-500 m: 1. Andersson-Petersson (Suedia) 1:37,54, 2. Vernescu-Sclotnic (România) 1:37,72, 3. Pfaff-Seybold (Austria) 1:38,17

K4-1000m: 1. (U.R.S.S.) Filatov, Videnko, Stacenko, Moruzov 3:06,37, 2. R.D. Germană 3:07,16, 3. Ungaria 3:08,46,... 7. România

K1-500 m: 1. Tiscenko (U.R.S.S.) 1:47,19, 2. Sledziwski (Polonia) 1:47,84, 3. Burny (Belgia) 1:48,13

K4-10 000 m: 1. Söoy, Amundsen, Berger, Johanssen (Norvegia) 36:35,32, 2. R.F. a Germaniei 36:45,43, 3. Suedia 36:58,62,... 10. România

K1-1000 m: 1. Saporenko (U.R.S.S.) 3:41,10, 2. Andersson (Suedia) 3:42,81, 3. Sledziwski (Polonia) 3:43,24,... 8. V. Roșca (România)

K2-500 m (f): 1. Breuer-Esser (R.F.G.) 1:47,30, 2. Bezruhoa-Simanskaia (U.R.S.S.) 1:47,89, 3. Etzkorn-Grabowski (R.D.G.) 1:48,30,... 6. V. Dumitru-V. Serghei (România) 1:50,30

K2-1000m: 1. Pfaff-Seyborn (Austria) 3:19,47, 2. Andersson Petersson (Suedia) 3:20,94, 3. Ebelling-Matzen (R.D.G.) 3:21,35

C1-1000 m: 1. Tatai (Ungaria) 4:05,75, 2. Opara (Polonia) 4:10,12, 3. Cvrtecka (Cehoslovacia) 4:10,21,... 6. Butelkin (România)

C2-1000 m: 1. I. Patzaichin-S. Covaliov (România) 3:42,12, 2. Wichman-Petrikowitz (Ungaria) 3:44,01, 3. Lubenov-Iliev (Bulgaria) 3:44,61

K4-500 m (f): 1. U.R.S.S. 1:40:52, 2. R.D. Germană 1:40,73, 3. R.F. a Germaniei 1:41,14, 4. România

K1-500 m: 1. Kokol, Tiscenko, Kobrișev, Sedășev (U.R.S.S.) 7:15,96, 2. Botez, Zafiu, Iacob, Vernescu (România) 7:21,90, 3. Ungaria 7:22,61

PENTATLON MODERN: 2-6 august — WARRENDORF (R.F. a GERMANIEI)

Individual: 1. Peter Kelemen (Ungaria) 5220 p, 2. A. Balczó (Ungaria) 5211 p, 3. Oniscenko (U.R.S.S.) 5086 p; echipe: 1. Ungaria 15 483 p, 2. U.R.S.S. 14 983 p, 3. R.F. a Germaniei 14 314 p.

CICLISM: 6-16 august — LEICESTER

1000 m cu start de pe loc (amatori): 1. N. Fredborg (Danemarca) 1:08,82, 2. H. Kent (N. Zeelandă) 1:09,21, 3. A. Ghac (Cehoslovacia) și S. Kravtsov (U.R.S.S.) 1:09,23

Viteză (f): 1. G. Tareva (U.R.S.S.), 2. G. Ermolaeva (U.R.S.S.), 3. V. Savina (U.R.S.S.)

Urmărire individuală 4000 m (amatori): 1. X. Kurman (Elveția) 4:58,56, 2. J. Hailam (Anglia) 5:03,27, 3. Blkov (U.R.S.S.)
Viteză amatori: 1. D. Morelon (Franța), 2. P. Pedersen (Danemarca), 3. G. Quentin (Franța)

Urmărire individuală (f) 3000 m: 1. T. Garkusina (U.R.S.S.) 4:07,40, 2. R. Obodovskaia (U.R.S.S.), 3. B. Burton (Anglia)

Semifond cu antrenament mecanic (amatori): 1. C. Stam (Olanda) 65,871 km/oră, 2. Gnas (R.F.G.) la 70 m, 3. Lerd (Spania) la 70 m

Urmărire individuală: 1. H. Porter (Anglia), 2. Bosisio (Italia), 3. Groskost (Franța)

Viteză: 1. G. Johnson (Australia), 2. S. Gaiardoni (Italia), 3. Loevesijn (Olanda)

Semifond cu antrenament mecanic: 1. R. Erhenfried (R.F.G.) 100 km în 1h. 29:55,51

Urmărire echipe (amatori): 1. R.F. a Germaniei 4:23,75, 2. R.D. Germană 4:28,68, 3. U.R.S.S. 4:39,06

Tandem (amatori): 1. J. Barth-R. Müller (R.F.G.), 2. Otto-Gesche (R.D.G.), 3. Morelon - Quentyn (Franța)

100 km contratimp pe echipe: 1. U.R.S.S. 2h. 20:18, 2. Cehoslovacia la 28 sec, 3. Italia la 41 sec.

Fond: 1. J.P. Monsere (Belgia) 271,960 km în 6h. 33:58, 2. L. Mortensen (Danemarca) 6h. 34:00,0, 3. F. Gimondi (Italia) ac. timp

Fond (f): 1. A. Konkina (U.R.S.S.), 2. M. Tartagni (Italia), 3. R. D. Codovskaia (U.R.S.S.)

Fond (amatori): 1. I. Schmidt (Danemarca) 4h. 08:12, 2. Van der Linden (Belgia) 4h. 08:15, 3. T. Gakens (Belgia) 4h. 08:17.

CANOTAJ: 4-6 septembrie — ST. CATHARINES (CANADA).

Schif simplu: 1. Alberto Demidi (Argentina) 7:16,54, 2. G. Dräger (R.D.G.) 7:18,21, 3. J. Hellebrandt (Cehoslovacia) 7:19,37;

2 + 1: 1. ROMANIA (STEFAN TUDOR, PETRE CEAPURA + GHEORGHE GHEORGHIU) 7:25,30, 2. R.D. Germană 7:26,86, 3. U.R.S.S. 7:28,22;

2 f. e.: 1. R.D. Germană 6:57,81, 2. Polonia 7:00,23, 3. R.F. a Germaniei 7:01,15;

Dublu vâle: 1. Danemarca 6:28,68, 2. R.D. Germană 6:31,35, 3. S.U.A. 6:32,68;

4 + 1: 1. R.F. a Germaniei 6:28,55, 2. R.D. Germană 6:31,32, 3. Norvegia 6:32,26;

4 f. e.: 1. R.D. Germană 6:23,15, 2. R.F. a Germaniei 6:28,03, 3. Danemarca 6:29,50;

8 + 1: 1. R.D. Germană 5:36,10, 2. U.R.S.S. 5:38,20, 3. Noua Zeelandă 5:38,40;

SCRIMA: 14-25 septembrie — ANKARA.

Floretă masculin: 1. F. Wessel (R.F. a Germaniei) 4v, 2. Romanov (U.R.S.S.) 3v, 3. Dabrowski (Polonia) 3v, (Ardeleanu, Haulker, Tiș și Muresanu eliminați în preliminarii);

Sabie: 1. T. Perza (Ungaria) 4v, 2. M. Rakita (U.R.S.S.) 3v, 3. C. Nazlimov (U.R.S.S.) 3v, (Popescu, Bădescu, Vintilă, C. Nicolae, Irimiciuc, eliminați în preliminarii)

Floretă echipe masculin: 1. U.R.S.S., 2. Ungaria, 3. România (M. Tiș, T. Muresanu, St. Haulker, I. Falb, S. Ardeleanu);

Floretă femei: 1. Galina Gorohova (U.R.S.S.) 4v, 2. Elena N. vieova-Belova (U.R.S.S.) 3. Olga Szabo (România) 2v,... 5. Ilana Drimbă (România) 2v, (Ana Pascu, Maria Vicol și Ecaterina Iencic-Stahl au fost eliminate în preliminarii)

Sabie echipe: 1. U.R.S.S., 2. Ungaria, 3. Polonia (echipa României a fost eliminată în preliminarii)

Spadă: 1. A. Nikancikov (U.R.S.S.) 4v, 2. S. Paramonov (U.R.S.S.) 3v, 3. C. Fenyvesi (Ungaria) 3v, (Al. Istrate, Duțu, Iorga, Pongratz au fost eliminați în preliminarii)

Floretă echipe femei: 1. U.R.S.S., 2. România (O. Szabo E. Iencic-Stahl, I. Drimbă, M. Vicol, A. Pascu), 3. Franța

Spadă echipe: 1. Ungaria, 2. Polonia, 3. Elveția (echipa României eliminată în preliminarii)

HALTERE: 18—20 septembrie — COLUMBUS (S.U.A.)

Muscă: 1. DEL ROSARIO (FILIPINE) 325 kg, 2. S. Smalcierz (Polonia) 317,5 kg, 3. H. Depthios (India) 307,5 kg
Cocoș: 1. I. NASSIRI (IRAN) 362,5 kg, 2. J. Ando (Japonia) 352,5 kg, 3. Baez (Porto Rico) 335 kg
Pană: 1. J. BENEDEK (UNGARIA) 382,5 kg, 2. I. Kucev (Bulgaria) 380 kg, 3. P. Tanti (Italia) 380 kg
Ușoară: 1. Z. KACZMAREK (POLONIA) 440 kg, 2. Baszanowski (Polonia) 432,5 kg, 3. I. Bagocs (Ungaria) 432,5 kg
Semimijlocie: 1. V. KURENTOV (U.R.S.S.) 462,5 kg, 2. G. Szarvas (Ungaria) 450 kg, 3. W. Dietrich (R.D.G.) 442,5 kg
Mijlocie: 1. G. IVANCENKO (U.R.S.S.) 505 kg, 2. S. Ozimek (Polonia) 482,5 kg, 3. H. Rieger (R.D.G.) 482,5 kg
Semigrea: 1. V. KOLOTOV (U.R.S.S.) 537,5 kg, 2. J. Gripaldi (S.U.A.) 490 kg, 3. G. Toth (Ungaria) 490 kg
Grea: 1. J. TALTS (U.R.S.S.) 565 kg, 2. A. Draicev (Bulgaria) 535 kg, 3. R. Bednarski (S.U.A.) 530 kg
Supergrea: 1. V. ALEKSEEV (U.R.S.S.) 612,5 kg, 2. S. Reding (Belgia) 590 kg, 3. K. Lahdenranta (Finlanda) 577,5 kg

VOLEI: 20 septembrie — 5 octombrie — BULGARIA

Masculin: 1. R.D. Germană, 2. Bulgaria, 3. Japonia, 4. Cehoslovacia, 5. Polonia, 6. U.R.S.S., 7. România.
Feminin: 1. U.R.S.S., 2. Japonia, 3. R.P.D. Coreeană, 4. Ungaria, 5. Cehoslovacia, 6. Bulgaria, 7. România,

CAMPIONATE MONDIALE PENTRU JUNIORI ȘI TINERET

1970**BIATLON (juniori): 19-20 februarie-OSTERSUND (SUECIA)**

Individual: 1. Ghiorghe Buranov (U.R.S.S.) 1h. 05:46,8, 2. B. Statin (Suedia) 1h. 08:41,9, 3. T. Björnaadal (Norvegia) 1h. 09:17,6; **Echipe:** 1. Norvegia 1h 45:29,7, 2. Suedia 1h. 45:46,6, 3. U.R.S.S. 1h. 46:28,3,... 7. România (N. Horga, N. Vestea, I. Sovăială) 1h. 54:42,0

SCRIMĂ (tineret): 27-30 martie-MINSK.

Floretă (m): 1. H. Hein (R.F.G.) 4v, 2. A. Voloșin (U.R.S.S.) 3v, 3. A. Kalinski (Polonia) 3v. (G. Ursovič, A. Stefan, M. Băncă eliminati în calificări)

Floretă (f): 1. V. Niconova (U.R.S.S.) 5v, 2. V. Burocikina (U.R.S.S.) 3v, 3. J. Popken (R.F.G.) 3v., (E. Lenghel, M. Bartos A. Halchin eliminate în calificări)

Spadă: 1. B. Lukmoski (U.R.S.S.) 5v, 2. J. Norman (Norvegia) 4v, 3. A. Karakian (U.R.S.S.) 2v. (A. Cărmădă, M. Bunea, V. Ștefănescu eliminați în calificări)

Sabie: 1. P. Renski (U.R.S.S.) 5v, 2. K. Varga (Ungaria) 3v, 3. A. Komar (U.R.S.S.) 3v. (S. Vlad, M. Lupuțu, A. Crețaru eliminați în calificări)

PENTATLON MODERN: 6—10 septembrie — FONTAINEBLEAU.

Individual: 1. Villanyi (Ungaria) 5162 p, 2. Gorlov (U.R.S.S.) 5133 p, 3. Togobetski (U.R.S.S.) 5037 p,... 8. M. Cosmescu (România) 4772 p,... 15. D. Spirlea (România) 4609 p,... 31. C. Zamfir (România) 3903 p etc.
Echipe: 1. U.R.S.S. 15 144 p, 2. Ungaria 14 984 p, 3. Franța 13 945 p, 4. Bulgaria 13 299 p, 5. România 13 264 p, 6. Suedia 12 986 p etc.

CAMPIONATE EUROPENE

1969**BASCHET: 26 septembrie — 5 octombrie — ITALIA**

Masculin: 1. U.R.S.S., 2. Iugoslavia, 3. Cehoslovacia, 4. Polonia, 5. Spania, 6. Italia, 7. Bulgaria, 8. Ungaria, 9. ROMANIA, 10. Grecia, 11. Israel, 12. Suedia.

1970**BOB 2 PERSOANE: 3—4 ianuarie — CORTINA d'AMPEZZO**

1. Italia I (Gaspari-Armato) 5:23,12, 2. R.F.G. I (Floth-Bader) 5:23,15, 3. R.F.G. II (Zimmerer-Utzschneider) 5:25,07, 6. România I (Panțuru-Focșăneanu) 5:29,08,... 11. România II (Panătescu - Pascu) 5:35,21

BOB 4 PERSOANE: 9—10 ianuarie — CORTINA d'AMPEZZO

1. R.F.G. I (Zimmerer, Steinbauer, Geisereiter, Utzschneider) 2:42,37, 2. Spania I (Baturone, Satore, Berezvega, Rosal) 2:42,86, 3. România I (I. Panțuru, I. Zangor, D. Pascu, N. Neagoe) 2:43,18

PATINAJ VITEZĂ: 24—25 ianuarie — INNSBURCK

Masculin: 500 m: 1. E. Keller (R.F.G.) 38,84, 2. Fornaes (Norvegia) 40,13, 3. Groenvald (Norvegia) 40,31;
5000 m: 1. C. Verkerk (Olanda) 7:32,9, 2. J. Bols (Olanda) 7:34,2, 3. A. Schenk (Olanda) 7:34,9;
1500 m: 1. Schenk 2:04,8, 2. Claesson (Norvegia) 2:06,0, 3. Fornaes 2:06,3;
10 000 m: 1. Fornaes 15:42,9, 2. Bols 15:46,6, 3. Claesson 15:55,5
Polați: 1. Ard Schenk (Olanda) 175,715 p, 2. Claesson (Norvegia) 176,265 p, 3. J. Bols (Olanda) 176,543 p.

PATINAJ VITEZĂ: 31 ianuarie-1 februarie-HEEREVEN (OLANDA)

Feminin: 500 m: 1. L. Titova (U.R.S.S.) 45,42, 2. N. Statkevici (U.R.S.S.) 45,69, 3. S. Sundby (Norvegia) 46,25
1500 m: 1. N. Statkevici 2:24,9, 2. A. Schut (Olanda) 2:25,3, 3. S. Kaiser (Olanda) 2:25,3
1000 m: 1. P. Titova 1:35,3, 2. S. Sundby 1:36,3, 3. N. Statkevici 1:36,3
3000 m: 1. A. Schut 5:07,22, 2. S. Kaiser 5:09,6, 3. R. Demming 5:12,4
Polați: 1. Nina Statkevici (U.R.S.S.) 194,475 p, 2. Stien Kaiser (Olanda) 195,475 p, 3. Ans Schut (Olanda) 195,613 p.

PATINAJ ARTISTIC: 4—8 februarie — LENINGRAD

Perechi: 1. Irina Rodnina-Alexei Ulanov (U.R.S.S.) 423,1 p, 2. Ludmila Smirnova-Andrei Surakin (U.R.S.S.) 418,1 p, 3. Heidemarie Walter-Heins-Ulrich Walter (R.D.G.) 410,6 p.
Femei: 1. Gabrielle Seyfert (R.D.G.) 2793,5 p, 2. Beatrix Schuba (Austria) 2703 p, 3. Zsuzsa Almasy (Ungaria) 2686,2 p.
Bărbați: 1. Ondrej Nepela (Cehoslovacia) 2795,1 p, 2. Patrick Pera (Franța) 2740,3 p, 3. Gunther Zoller (R.D.G.) 2722,7 p,... 22. Gh. Fazecas 2022,3 p.

ATLETISM (sală): 14—15 martie — VIENA

BĂRBAȚI: înălțime: 1. V. Gavrilov (U.R.S.S.) 2,20 m, 2. G. Dudrikop (R.D.G.) 2,17 m, 3. Șerban Ioan (România) 2,17 m;
60 m: 1. V. Borzov (U.R.S.S.) 6,6, 2. Z. Nowosz (Polonia) 6,7, 3. J. Tapola (Finlanda) 6,7; **4 x 2 ture (400 m):** 1. U.R.S.S.

3 : 05,9, 2. Polonia 3 : 07,5, 3. R.F.G. 3 : 10,6; 400 m : 1. A. Bratckov (U.R.S.S.) 46,8, 2. A. Badenski (Pol.) 46,9, 3. I. Zorin (U.R.S.S.) 48,4; 800 m : 1. E. Arzanov (U.R.S.S.) 1 : 51,0, 2. J. Boraz (Spania) 1 : 51,9, 3. J. Medjimurec (Iug.) 1 : 51,9; 1500 m : 1. H. Szordykowski (Pol.) 3 : 48,8, 2. F. Murphy (Irlanda) 3 : 49,0, 3. V. Pantelei (U.R.S.S.) 3 : 49,8; 3000 m : 1. R. Wilde (Ang.) 7 : 47,0-rec. mondial, 2. H. Norpoth (R.F.G.) 7 : 49,6, 3. J. Alvarez-Salgado (Spania) 7 : 52,6; 60 m g : 1. G. Nickel (R.F.G.) 7,8, 2. F. Siebek (R.D.G.) 7,8, 3. G. Drut (Franta) 7,8, (N. Peria eliminat in semifinale); Lungime : 1. T. Lepik (U.R.S.S.) 8,05 m, 2. K. Beer (R.D.G.) 7,99 m, 3. R. Blanquer (Spania) 7,92 m, 4. 7. V. Sarucan 7,69 m, Zaharia cu 7,28 m eliminat in calificari; **Prăjină** : 1. F. Tracaneli (Franta) 5,30 m, 2. K. Isaksson (Suedia) 5,25 m, 3. W. Nordwig (R.D.G.) 5,20 m; **Triplu salt** : 1. V. Saneev (U.R.S.S.) 16,95 m - rec. mondial, 2. J. Drehmel (R.D.G.) 16,74 m, 3. S. Ciocina 16,47 m, 4. Carol Corbu 16,35 m; **Greutate** : 1. H. Brisenick (R.D.G.) 20,22 m, 2. H.Y. Rothenberg (R.D.G.) 19,70 m, 3. P. Colnard (Franta) 18,96 m;

FEMEI : 1. Renate Meissner (R.D.G.) 7,4, 2. Sylvie Telliez (Franta) 7,5, 3. Wilma Van den Berg (Olanda) 7,5, Eleonora Monoranu eliminată în semifinale; 400 m : 1. Marilyn Neufville (Anglia) 53,0-rec. mondial, 2. Christel Fresse (R.D.G.) 53,1, 3. Colette Besson (Franta) 53,6; 800 m : 1. Maria Sykora (Austria) 2 : 07,0, 2. Ludmila Bragina (U.R.S.S.) 2 : 07,5, 3. S. Kolarkowska (Polonia) 2 : 07,6; 60 m g : 1. Karin Balzer (R.D.G.) 8,2, 2. Lia Hitiina (U.R.S.S.) 8,2, 3. Teresa Sukniewicz (Polonia) 8,5 (Valeria Butanu eliminată în semifinale); 4 x 1 tur (200 m) : 1. U.R.S.S. 1 : 35,7, 2. R.F.G. 1 : 37,6, 3. Austria 1 : 40,8; **Lungime** : 1. Viorica Viscopeanu (România) 6,56 m, 2. Heide Rosendahl (R.F.G.) 6,55 m, 3. Mirosława Sarna (Polonia) 6,54 m; **Înălțime** : 1. Ilona Gusenbauer (Austria) 1,88 - rec. mondial, 2. Cornelia Popescu (România) 1,82 m, 3. Rita Schmidt (R.D.G.) 1,82 m; **Greutate** : 1. Nadejda Cijova (U.R.S.S.) 18,60 - rec. mondial, 2. Hanelore Friedel (R.D.G.) 18,39, 3. Marita Lange (R.D.G.) 18,09 m.

TENIS DE MASĂ: 1-10 aprilie - MOSCOVA

ECHIPE BĂRBATI : 1. Suedia, 2. Iugoslavia, 3. U.R.S.S.

ECHIPE FEMEI : 1. U.R.S.S., 2. Cehoslovacia, 3. Anglia, 4. România

SIMPLU BĂRBATI : 1. Hans Alser (Suedia), 2. Istvan Korpa (Iugoslavia), 3-4. Johansson și Bengtsson (Suedia)

SIMPLU FEMEI : 1. Zoia Rudnova (U.R.S.S.), 2. Ilona Vostova (Cehoslovacia), 3-4. M. Alexandru (România) și Pogosova (U.R.S.S.)

DUBLU BĂRBATI : 1. Surbek-Stipancici (Iugoslavia), 2. Alser-Johansson (Suedia), 3-4. Klanpar-Jonier (Ungaria) și Amelin-Gomoskov (U.R.S.S.)

DUBLU FEMEI : 1. Zola Rudnova-Svetlana Grinberg (U.R.S.S.), 2. Agnes Simon-Diana Scholler (R.F.G.), 3-4. M. Alexandru-C. Crișan (România) și Kalinska-Noworyta (Polonia)

DUBLU MIXT : 1. Rudnova-Gomoskov (U.R.S.S.), 2. Pogosova-Sarkoian (U.R.S.S.), 3-4. Wright-Neale (Anglia) și Grinberg-Amelin (U.R.S.S.)

SAH: mai - VIENA

Echipe : 1. U.R.S.S. 52,5 p, 2. Ungaria 41 p, 3. R.D. Germană 39,5 p.

JUDO: 20-24 mai - BERLIN

Echipe : 1. U.R.S.S., 2. Olanda, 3-4. Franta și Austria
Mijlocie : 1. Brian Jacks (Anglia), 2. Martin Pogajen (Olanda), 3. H. Leopold (R.D.G.) și O. Smirat (R.D.G.)

Semigrea : 1. Vladimir Pocataev (U.R.S.S.), 2. U. Stock (R.D.G.), 3. A. Solduhin (U.R.S.S.)

Grea : 1. Klaus Glahn (R.F.G.), 2. W. Ruska (Olanda), 3. H. Schule (R.D.G.)

LUTPE LIBERE: 9-11 iunie - BERLIN

48 kg : 1. Gadjev (U.R.S.S.), 2. J. Mobius (R.D.G.), 3. A. Lutak (Ungaria)

52 kg : 1. B. Baev (Bulgaria), 2. A. Riza (Turcia), 3. P. Cernău (România)

57 kg : 1. I. Savov (Bulgaria), 2. L. Malian (U.R.S.S.), 3. H. Caraman (Turcia), Gh. Stan a fost eliminat în preliminarii

62 kg : 1. E. Todorov (Bulgaria), 2. V. Markelov (U.R.S.S.), 3. P. Coman (România)

68 kg : 1. I. Iuseinov (Bulgaria), 2. J. Rusnyak (Ungaria), 3. G. Sali (Iugoslavia), V. Abu a fost descalificat

74 kg : 1. G. Beriasvili (U.R.S.S.), 2. J. Karlsson (Suedia), 3. A. Petrov (Bulgaria), 4. L. Ambrus (România)

82 kg : 1. S. Stattiemeister (R.D.G.), 2. I. Iliev (Bulgaria), 3. V. Iorga (România)

90 kg : 1. B. Gurevici (U.R.S.S.), 2. K. Bajko (Ungaria), 3. R. Ahmedov (Bulgaria), I. Marton eliminat în tururile preliminare
100 kg : 1. A. Ayik (Turcia), 2. I. Iarighin (U.R.S.S.), 3. V. Todorov (Bulgaria), A. Balogh eliminat în tururile preliminare + 100 kg : 1. P. Kitov (U.R.S.S.), 2. G. Yilmaz (Turcia), 3. L. Gernev (Bulgaria), P. Enache a fost eliminat în tururile preliminare.

LUTPE GRECO-ROMANE: 12-14 iunie - BERLIN

48 kg : 1. G. Berceanu (România), 2. Gall (Ungaria), 3. Calaflore (Italia)

52 kg : 1. Kirov (Bulgaria), 2. Marinko (Iugoslavia), 3. Alsoev (U.R.S.S.), Gh. Stoiciu eliminat în tururile preliminare

57 kg : 1. J. Varga (Ungaria), 2. I. Baeu (România), 3. Traikov (Bulgaria)

62 kg : 1. Wehling (R.D.G.), 2. Laakso (Finlanda), 3. Kasper (Cehoslovacia), G. P. Coman (România)

68 kg : 1. Gopfert (R.D.G.), 2. Damianovici (Iugoslavia), 3. Schondorfer (R.F.G.) S. Popescu a fost eliminat în tururile preliminare

74 kg : 1. Egumenov (U.R.S.S.), 2. Keeman (Iugoslavia), 3. Berger (Austria), M. Vlad eliminat în tururile preliminare

82 kg : 1. Nenadić (Iugoslavia), 2. Ostrowski (Polonia), 3. Vesper (R.D.G.), I. Gabor (România)

90 kg : 1. Riazantev (U.R.S.S.), 2. Metz (R.D.G.), 3. Clorak (Iugoslavia), N. Negut eliminat în tururile preliminare

100 kg : 1. Svensson (Suedia), 2. Kiss (Ungaria), 3. Kolev (Bulgaria), N. Martinescu eliminat în tururile preliminare

+ 100 kg : 1. Bock (R.D.G.), 2. Wojda (Polonia), 3. Tamov (Bulgaria), Fl. Chitu eliminat în tururile preliminare

HALTERE: 21-28 iunie - SZOMBATHELY

Museu : 1. V. Krisiscin (U.R.S.S.) 340 kg R.M., 2. S. Holzreiter (Ungaria) 327,5 kg, 3. V. Smetanin (U.R.S.S.) 325 kg, 4. I. Hortopan (România) 295 kg.

Cocos : 1. I. Foldi (Ungaria) 372,5 kg R.M., 2. M. Nowak (Polonia) 362,5 kg, 3. W. Szoltysek (Polonia) 352,5 kg, 4. V. Rusu (România) 327,5 kg, 9. Z. Fiat (România) 317,5 kg.

Pană : 1. M. Kucev (Bulgaria) 382,5 kg, 2. J. Wojnowski (Polonia) 377,5 kg, 3. I. Benedek (Ungaria) 375 kg, 8. V. Bădescu (România) 355 kg

Ușoră : 1. J. Baszanowski (Polonia) 432,5 kg, 2. J. Bagocs (Ungaria) 432,5 kg, 3. J. Kaczmarek (Polonia) 427,5 kg, 5. F. Balas (România) 402,5 kg

Semimijlocie : 1. V. Kurentov (U.R.S.S.) 465 kg, 2. G. Szarvas (Ungaria) 452,5 kg, 3. E. Smirnov (U.R.S.S.) 445 kg

Mijlocie : 1. G. Ivancevko (U.R.S.S.) 487,5 kg, 2. G. Horvath (Ungaria) 472,5 kg, 3. M. Sochanski (Polonia) 465 kg.

Semigrea : 1. K. Kangasniemi (Finlanda) 530 kg, 2. V. Kolotov (U.R.S.S.) 527,5 kg, 3. B. Johansson (Suedia) 525 kg.

Grea : 1. J. Taits (U.R.S.S.) 562,5 kg, R.M. 2. A. Kraicev (Bulgaria) 525 kg, 3. J. Hanzlik (Ungaria) 517,5 kg

Supergrea : 1. V. Alexeev (U.R.S.S.) 612,5 kg, 2. K. Lahdenranta (Finlanda) 577,5 kg, 3. M. Rieger (R.D.G.) 565 kg.

TENIS: 5-9 august - SOFIA

Dublu (m) : 1. Metreveli, Lihaciov (U.R.S.S.)-Lejus, Korotkov (U.R.S.S.) 6-1, 5-7, 6-2, 6-3

Dublu (f) : 1. Morozova, Kivi (U.R.S.S.) - Izopaitis, Krosina (U.R.S.S.) 6-2, 6-1

Simplu (m) : 1. A. Metreveli (U.R.S.S.) - S. Barany (Ungaria) 6-0, 6-3, 6-2, 3. P. Marmureanu (România)

Simplu (f) : 1. Olga Morozova (U.R.S.S.) - Katalin Borka (Ungaria) 6-4, 6-2; 2. Evghenia Izopaitis (U.R.S.S.)

Dublu mixt : O. Morozova, A. Metreveli (U.R.S.S.) - E. Izopaitis, S. Lihaciov (U.R.S.S.) 7-9, 6-3, 6-2

CANOTAJ: 21-23 august - TATA (UNGARIA)

Feminin : 4 + 1 rame : 1. U.R.S.S. 3 : 57,03, 2. R.D.G. 3 : 59,47, 3. R.F.G. 4 : 05,54

Simplu : 1. A. Kuhlke (R.D.G.) 4 : 21,62, 2. I. Dusseldorp (Olanda) 4 : 24,80, 3. G. Shidagite (U.R.S.S.) 4 : 26,68

4 + 1 visle : 1. România (I. Tudoran, M. Rotez, E. Lazăr, I. Nemeth, St. Borisov) 3 : 46,12, 2. U.R.S.S. 3 : 47,22, 3. R.D.G. 3 : 52,73

2 visle : 1. R.D.G. 3 : 27,05, 2. U.R.S.S. 4 : 00,0, 3. Bulgaria 4 : 01,00

8 + 1 : 1. R.D.G. 3 : 27,05, 2. U.R.S.S. 3 : 27,53, 3. România 3 : 55,93

ALETEISM — CUPA EUROPEI (f): 23 august — BUDAPESTA

Clasificarea finalei — 100 m: Mickler (R.F.G.) 11,3; 200 m: R. Meissner (R.D.G.) 23,1; 400 m: Fischer (R.D.G.) 53,2; 800 m: K. Janze (R.F.G.) 2: 04,9; 1500 m: E. Tittel (R.F.G.) 4: 16,3; 100 m g: K. Balzer (R.D.G.) 13,1; 4 x 400 m: R.D. Germană 3: 37,0; lungime: H. Rosendahl (R.F.G.) 6,80 m; înălțime: R. Schmidt (R.D.G.) 1,84 m; greutate: N. Cijova (U.R.S.S.) 19,42 m; disc: K. Ilgen (R.D.G.) 61,60 m; suliță: R. Fuchs (R.D.G.) 60,60 m.

Clasament: 1. R.D. Germană 70p, 2. R.F. a Germaniei 63p, 3. U.R.S.S. 43p, 4. Polonia 33p, 5. Anglia 32p, 6. Ungaria 32p.

ATELETISM — CUPA EUROPEI (m): 29—30 august — STOCKHOLM

100 m: Nowosz (Polonia) 10,4; 200 m: Schenke (R.D.G.) 20,7; 400 m: Werner (Polonia) 45,9; 800 m: Arzanov (U.R.S.S.) 1:47,8; 1500 m: Arese (Italia) 3:42,3; 5000 m: Norpeth (R.F.G.) 14: 25,4; 10 000 m: Hase (R.D.G.) 28: 26,8; 110 m g: Drut (Franța) 13,7; 400 m g: Nallet (Franța) 50,1; 3000 m obstacole: Dudin (U.R.S.S.) 8: 31,6; 4 x 100 m: R.D.G. 39,4; 4 x 400 m: Polonia 3: 05,1; lungime: Pauli (Franța) 8,09 m; înălțime: Lundmark (Suedia) 2,45 m; triplu salt: Drehmelt (R.D.G.) 17,13 m; prăjină: Nordwig (R.D.G.) 5,35 m; greutate: Briesenick (R.D.G.) 29,55 m; disc: Bruch (Suedia) 64,88 m; suliță: Nikiciuk (Polonia) 82,46 m; ciocan: Bondareuk (U.R.S.S.) 70,46 m.

Clasament: 1. R.D. Germană 102 p, 2. U.R.S.S. 92,5 p, 3. R.F. a Germaniei 91 p, 4. Polonia 82 p, 5. Franța 77,5 p, 6. Suedia 68 p, 7. Italia 47 p.

NATATIE: 4—12 septembrie — BARCELONA.

Înot (m): 100 m liber: 1. M. ROUSSEAU (FRANȚA) 52,9, 2. R. Matthes (R.D.G.) 53,5, 3. G. Kulikov (U.R.S.S.) 53,7 (M. Slavic 55,2-al 13-lea timp în serie); 200 m liber: 1. H. FASSNACHT (R.F.G.) 1: 55,2, 2. G. Larsson (Suedia) 1: 55,7, 3. G. Kulikov (U.R.S.S.) 1: 56,6, 4. M. Slavic (România) 2: 00,7; 400 m liber: 1. G. LARSSON (SUECIA) 4: 02,6, 2. H. Fassnacht (R.F.G.) 4: 03,0, 3. Esteva (Spania) 4: 08,3; 1500 m liber: 1. H. FASSNACHT (R.F.G.) 16: 19,9, 2. W. Lampe (R.F.G.) 16: 25,6, 3. S. Esteva (Spania) 16: 35,7; 100 m spate: 1. R. MATTHES 58,9, 2. S. Esteva (Spania) 59,9, 3. B. Schoutsen (Olanda) 60,4; 200 m spate: 1. R. MATTHES (R.D.G.) 2: 08,8, 2. S. Esteva (Spania) 2: 09,7, 3. V. Werner (R.D.G.) 2: 11,5; 100 m bras: 1. N. PANKIN (U.R.S.S.) 66,8, 2. R.P. Menu (Franța) 67,8, 3. R. Klees (R.F.G.) 68,1, (V. Costa 69,9-al 9-lea timp în serie); 200 m bras: 1. K. Kautz (R.D.G.) 2: 26,0, 2. N. Pankin (U.R.S.S.) 2: 26,1, 3. W. Kusch (R.F.G.) 2: 28,2 (V. Costa 2: 34,3-al 10-lea timp în serie); 100 m delfin: 1. H. LAMPE (R.F.G.) 57,5, 2. U. Poser (R.D.G.) 57,9, 3. V. Nemšilov (U.R.S.S.) 200 m delfin: 1. U. POSER (R.D.G.) 2: 08,0, 2. F. Meuw (R.F.G.) 2: 08,2, 3. H. Flockner (R.D.G.) 2: 09,6; 200 m mixt: 1. G. LARSSON (SUECIA) 2: 09,3, 2. M. Pechmann (R.D.G.) 2: 13,6, 3. H. Ljungberg (Suedia) 2: 14,3; 400 m mixt: 1. G. LARSSON (SUECIA) 4: 36,2, 2. H. Fassnacht (R.F.G.) 4: 36,9, 3. M. Pechmann (R.D.G.) 4: 40,6; 4 x 100 m liber: 1. U.R.S.S. 3: 32,8, 2. R.F.G. 3: 34,1, 3. R.D.G. 3: 34,6; 4 x 100 m mixt: 1. R.D.G. 3: 54,4, 2. Franța 3: 57,6, 3. U.R.S.S. 3: 58,0; 4 x 200 m liber: 1. R.F.G. 7: 49,5, 2. U.R.S.S. 7: 52,8, 3. R.D.G. 7: 54,5.

Înot (f): 100 m liber: 1. GABRIELLE WETZKO (R.D.G.) 59,6, 2. M. Segrt (Iugoslavia) 60,8, 3. A. Jackson (Anglia) 60,8; 200 m liber: 1. G. WETZKO (R.D.G.) 2: 08,2, 2. M. Segrt (Iug.) 2: 11,0, 3. Y. Nieber (R.D.G.) 2: 12,8; 400 m liber: 1. ELKE SEHMISCH (R.D.G.) 4: 23,9, 2. G. Jonsson (Suedia) 4: 36,8, 3. K. Tullin (R.D.G.) 4: 38,0; 800 m liber: 1. KARIN NEUGEBAUER (R.D.G.) 9: 29,1, 2. L. de Boer (Olanda) 9: 35,7, 3. N. Calligaris (Italia) 9: 38,8; 100 m spate: 1. TINA LEKVESVILI (U.R.S.S.) 67,8, 2. A. Gyarmaty (Ungaria) 67,9, 3. C. Butter (Olanda) 68,5; 200 m spate: 1. ANDREA GYARMATY (UNGARIA) 2: 25,5, 2. B. Hoffmeister (R.D.G.) 2: 26,6, 3. T. Lekvesvili (U.R.S.S.) 2: 27,1; 100 m bras: 1. GALINA STEPANOVA (U.R.S.S.) 2: 43,5, 3. D. Harrison (Anglia) 2: 45,6; 100 m delfin: 1. ANDREA GYARMATY (UNGARIA) 65,0, 2. H. Lindner (R.D.G.) 65,4, 3. E. Koch (R.F.G.) 65,8, (A. Sterner 69,5 — al 14-lea timp din serie); 200 m delfin: 1. HELGA LINDNER (R.D.G.) 2: 20,2, 2. M. Segrt (Iug.) 2: 24,5, 3. E. Stolze (R.D.G.) 2: 25,6 (A. Sterner 2: 39,8-al 13-lea timp din serie); 200 m mixt: 1. MARTINA GRUNERT (R.D.G.) 2: 27,6, 2. E. Stolze (R.D.G.) 2: 29,3, 3. S. Ratcliffe (Anglia) 2: 29,6; 400 m mixt: 1. EVELYN STOLZE (R.D.G.) 5: 07,9, 2. B. Schuchardt (R.D.G.) 5: 18,3, 3. S. Ratcliffe (Anglia) 5: 19,6; 4 x 100 m liber: 1. R.D.G. 4: 00,8, 2. Ungaria 4: 02,7, 3. Suedia 4: 07,4; 4 x 100 m mixt: 1. R.D.G. 4: 30,1, 2. U.R.S.S. 4: 31,3, 3. R.F.G. 4: 33,4.

SĂRITURI DE LA TRAMBULINĂ (f): 1. HEIDI BECKER (R.D.G.) 420,63 p, 2. M. Janicke (R.D.G.) 407,22 p, 3. T. Safonova (U.R.S.S.) 405,60 p; TURN (f): 1. MILENA DUCKOVA (CEHOSLOVACIA) 336,33 p, 2. M. Janicke (R.D.G.) 329,85 p, 3. S. Fiedler (R.D.G.) 322,26 p;

SĂRITURI DE LA TRAMBULINĂ (m): 1. GEORGIO CAGNOTTO (ITALIA) 555,21 p, 2. K. Dibiasi (Italia) 534,27 p, 3. V. Vasin (U.R.S.S.) 529,80 p, 4. Ion Ganea (România) 448,53 p; turn (m): 1. LOTHAR MATTHES (R.D.G.) 457,74 p, 2. K. Dibiasi (Italia) 444,18 p, 3. G. Cagnotto (Italia) 435,36 p, 4. I. Ganea 234,96 p.

POLO: 1. U.R.S.S., 2. Ungaria, 3. Iugoslavia, 4. Italia, 5. Olanda, 6. România.

TIR: 8—13 septembrie — BUCUREȘTI

Talere echipe: 1. U.R.S.S. (SENICEV 145, ALIPOV 146, VASILET 141, KULAKOV 139) 571 t, 2. Italia 570 t, 3. R.F. a Germaniei 568 t, 4. Spania 567 t, 5. R.D. Germană 566 t, 6. România (Dumitrescu 142, Florescu 142, Popovici 137, Ionescu 137);

Individual masculin: 1. ALEKSANDR ALIPOV (U.R.S.S.) 195 (după baraj) 2. M. Carrega (Franța) 195 (după baraj), 3. S. Giani (Italia) 194 (după baraj), 4. I. Dumitrescu (România) 190 t, 5. 27. Florescu (România) 188 t, 6. 42. Ionescu (România) 183 t, 7. 48. Popovici (România) 182 t;

Individual feminin: 1. ELISABETH von SODDEN (R.F. a GERMANIEI) 139 t, 2. Iulia Sidorova (U.R.S.S.) 136 t, 3. Valentina Gherasina (U.R.S.S.) 134 t, 4. 6. Reli Vezanu (România) 124 t

Individual juniori: 1. WERNER BUHSE (R.F. a GERMANIEI) 142 t, 2. R. Bocatus (R.D.G.) 141 t, 3. C. del Ventisette (Italia) 140 t, 4. 10. P. Stancu (România) 111 t

Skeet echipe: 1. R.F. a GERMANIEI (WIRNHIER, HOHEN-THAL, MEYER zu HOLSEN, ESCHSTRUTH) 574 p, 2. Polonia 573 t, 3. Italia 570 t, 4. 7. România (Sencovici, Danciu, Florescu, Pintilie) 556 t;

Individual masculin: 1. ANDRZEJ SOCHASKI (POLONIA) 196 t, 2. E. Petrov (U.R.S.S.) 195 t (după baraj), 3. K. Wirnhier (R.F.G.) 195 t (după baraj), 4. 23. G. Sencovici (România) 190 t, 5. Florescu (România) 189 t, 6. 28. Danciu (România) 190 t, 7. Dumitrescu (România) 180 t;

Individual feminin: 1. LARISA GARCINSKAIA (U.R.S.S.) 144 t, 2. Karry Linden (Norvegia) 131 t, 3. Michele Valery (Franța) 129 t;

Individual juniori: 1. KURT SAMUELSSON (SUECIA) 146 t, 2. Rasmussen (Danemarca) 145 t (după baraj), 3. Gawlikowski (Polonia) 145 t (după baraj).

BASCHE FEMININ: 11—19 septembrie — OLANDA

1. U.R.S.S., 2. Franța, 3. Iugoslavia, 4. Bulgaria, 5. Cehoslovacia, 6. Polonia, 7. Olanda, 8. România

CAMPIONATE EUROPENE PENTRU JUNIORI ȘI TINERET

1969

VOLEI: 28 septembrie-5 octombrie-TALLIN

Juniori: 1. U.R.S.S., 2. Bulgaria, 3. Polonia, 4. Cehoslovacia, 5. R.D. Germană, 6. Ungaria, 7. România.

Juniori: 1. U.R.S.S., 2. Bulgaria, 3. România, 4. Italia, 5. Cehoslovacia, 6. R.D. Germană.

1970

HOCHEI (JUNIORI): Ianuarie — ELVEȚIA și AUSTRIA

1. U.R.S.S., 2. Cehoslovacia, 3. Suedia... (România s-a clasat pe locul IV în grupa B)

BOB (TINERET): 13—15 februarie-KONIGSEE-BERCHTSAGDEN (R.F.G.)

2 persoane: 1. Austria 3 : 01,44, 2. Italia 13 : 0153, 3. R.D.G. IV 3 : 02,09, 4. România I (Stavarache-Juncu) 3 : 02,10,...14. România II (Sandru-Gurgul)

POLO (JUNIORI): 4—12 iulie — ROTTERDAM

1. U.R.S.S., 2. Spania, 3. R.F.a Germaniei

TENIS DE MASĂ (JUNIORI): 4—9 august — TEESIDE (ANGLIA)

Echipe (m): 1. Cehoslovacia, 2. Suedia, 3. Ungaria, 4. U.R.S.S., 6. România

Echipe (f): 1. Cehoslovacia, 2. U.R.S.S., 3. Ungaria, 4. România

Fete: Lidia Ilie (România)-Ana Christine Hellman (Suedia) 2-0 (18,12)

Băieți: Heaps (Anglia)-Gutormsen (Anglia) 2-0

Juniori: Bengtsson (Suedia)-Orlowski (Cehoslovacia) 2-0

Junioare: A. Vostova (Cehoslovacia)-Juhász (Ungaria) 2-0
Dublu juniori: Bengtsson, Klampar (Suedia, Ungaria)-Orlowski, Pospiech (Cehoslovacia) 2-0

Dublu junioare: Juhász, Lottaler (Ungaria)-Hants, Kneip (R.F.G.) 2-0

Dublu mixt: Vostova, Orlowski (Cehoslovacia)-Andersson, Bengtsson (Suedia) 2-0

BASCHET (JUNIORI): 7—16 august — ATENA

1. U.R.S.S., 2. Grecia, 3. Italia, 4. Iugoslavia,... 9. România

TIR:

Pistol sport, 30 + 30 : 1. Barta (Cehoslovacia) 583 p, 2. Asrian (U.R.S.S.) 582 p, 3. Beckendorf (R.D.G.) 577 p,... Corneliu (România) 565 p, Stan (România) 563 p; echipe: 1. Cehoslovacia 1729 p, 2. U.R.S.S. 1727 p, 3. Italia 1705 p,... 8. România 1685 p.

Armă cu aer comprimat, 60 f picioare: 1. Velicovici (Iugoslavia) 562 p, 2. Mitrofanov (U.R.S.S.) 561 p, 3. Hörtlackner (Austria) 556 p, 2. Codreanu (România) 553 p; p; echipe: 1. Iugoslavia 1671 p, 2. U.R.S.S. 1664 p, 3. R.F.a Germaniei 1640 p,... 13. România 1576 p;

Pistol cu aer comprimat, 60 f: 1. Denisiuk (U.R.S.S.) 568 p, 2. Barta (Cehoslovacia) 566 p, 3. Asrian (U.R.S.S.) 565 p,... 6. Anisoara Matei (România) 562 p; echipe: 1. U.R.S.S. 1689 p, 2. Cehoslovacia 1586 p, 3. România (Anisoara Matei, Stan Martin, Gheorghe Neacsu) 1567 p;

Armă standard, 3 x 20 f: 1. Zarin (U.R.S.S.) 676 p, 2. Rainikov (U.R.S.S.) 671 p, 3. Lazici (Iugoslavia) 655 p,... 8. Safta (România) 559 p, Coliban (România) 554 p; echipe: 1. U.R.S.S. 1705 p, 2. Iugoslavia 1684 p, 3. Polonia 1677 p,... 8. România 1645 p.

LUPTE LIBERE (JUNIORI): 18—28 august — HUSKVARNA (SUECIA)

48 kg: 1. Isov (Bulgaria)

52 kg: 1. I. Halilov (Bulgaria)

56 kg: 1. B. Asenov (Bulgaria)

Gh. Dobrănel eliminat în tururile preliminare

60 kg: 1. T. Hristov (Bulgaria)... 3. A. Suba (România)

65 kg: 1. S. Anghelev (Bulgaria)

70 kg: 1. P. Nedev (Bulgaria)... 3. M. Pircălabu (România)

75 kg: 1. St. Popescu (România)

81 kg: 1. L. Sucri (Bulgaria)

87 kg: 1. S. Hasimikov (U.R.S.S.)

+87 kg: 1. S. Andrev (U.R.S.S.)

LUPTE GRECO-ROMANE (JUNIORI): 18—23 august — HUSKVARNA

48 kg: 1. O. Davidian (U.R.S.S.), 2. Staniek (Polonia), 3. Angelow (Bulgaria); Gh. Stroe eliminat în tururile preliminare

52 kg: 1. M. Mataruga (Iugoslavia), 2. Race (Ungaria), 3. Eirasov (U.R.S.S.)

56 kg: 1. M. Boțilă (România), 2. Frigici (Iugoslavia), 3. Aslanadag (Turcia)

60 kg: 1. E. Skjöld (Suedia), 2. Spiridonov (U.R.S.S.), 3. Al. Szabo (România)

65 kg: 1. A. Supron (Polonia), 2. Huhtala (Finlanda), 2. Bikov (U.R.S.S.)

70 kg: 1. V. Merticev (U.R.S.S.), 2. Mueller (R.D.G.), 3. A. Popa (România)

75 kg: 1. S. Petkov (Bulgaria), 2. Petković (Iugoslavia), 3. Necaev (U.R.S.S.); I. Fiscuteanu eliminat în tururile preliminare

81 kg: 1. L. Liberman (U.R.S.S.), 2. Nilsson (Suedia), 3. Stefanov (Bulgaria)

87 kg: 1. D. Nisavici (Iugoslavia), 2. R. Codrean (România), 3. Dunebell (R.D.G.)

+87 kg: 1. M. Guelu (Turcia), 2. Stoianov (Bulgaria), 3. Kalju (U.R.S.S.)

ATLETISM: 11—13 septembrie — PARIS

MASCULIN — 100 m: 1. HOFMEISTER (R.F.G.) 10,4, 2. Chateleau (Franța) 10,4, 3. Dubuissou (Franța) 10,5,... 8. T. Szabo (România) 10,9 (A. Mitrofan 11,1 eliminat în serii); 200 m: 1. HOFMEISTER (R.F.G.) 21,4, 2. Siddiki (U.R.S.S.) 21,7, 3. Korovik (U.R.S.S.) 21,7; 400 m: 1. BEAVEN (ANGLIA) 47,0, 2. Reich (R.F.G.) 47,2, 3. Scheibe (R.D.G.) 47,5,... 6. Gedeon (România) 48,5; 800 m: 1. OHLERT (R.D.G.) 1 : 50,9, 2. Zimin (U.R.S.S.) 1 : 51,3, 3. Keuter (R.D.G.) 1 : 51,3; 1500 m: 1. JUSTUS (R.D.G.) 3 : 51,3, 2. Wellman (R.F.G.) 3 : 51,7, 3. Olera (Spania) 3 : 52,3,... 10 C. Dima (România) 3 : 59,8; 3000 m: 1. MIGNON (BELGIA) 8 : 08,6, 2. Boggis (Anglia) 8 : 10,2, 3. Corcenkov (U.R.S.S.) 8 : 11,0; 110 m g: 1. PRICE (ANGLIA) 14,1, 2. Wodyszynski (Polonia) 14,1, 3. Fiedler (R.D.G.) 14,1 (I. Glava eliminat în semifinale); 400 m g: 1. STUKALOV (U.R.S.S.) 50,2, 2. Perrot (Franța) 50,3, 3. Gavrilenco (U.R.S.S.) 50,6; 2000 m obstacole: 1. MALINOWSKI (POLONIA) 5 : 44,0, 2. Huhtinen (Finlanda) 5 : 45,4, 3. Sari (Ungaria) 5 : 45,4; 10 km marș: 1. LIPOWSKI (R.D.G.) 43 : 35,6, 2. Schuster (R.F.G.) 44 : 02,2, 3. Alexeev (U.R.S.S.) 44 : 19,4; 4 x 100 m: 1. U.R.S.S. 40,1, 2. Franța 40,2, 3. R.F.G. 40,4,... 6. România 41,2; 4 x 400 m: 1. U.R.S.S. 3 : 11,2, 2. Franța 3 : 11,5, 3. R.F.G. 3 : 11,7; lungime: 1. PODLUGNI (U.R.S.S.) 7,87 m, 2. Rousseau (Franța) 7,81 m, 3. Steklci (Iugoslavia) 7,75 m; înălțime: 1. FALKOWSKI (CEHOSLOVACIA) 2,18 m, 2. C. Dosa (România) 2,16 m, 3. Dokzi (Ungaria) 2,06 m,... 10. Negomircanu (România) 2,04 m; triplu salt: 1. PODLUGNI (U.R.S.S.) 16,25 m, 2. Gonbukov (U.R.S.S.) 16,05 m, 3. Katona (Ungaria) 16,03 m; prajina: 1. TRACANELLI (FRANȚA) 5,20 m, 2. Lefebvre (Franța) 4,80 m, 3. Murawski (Polonia) 4,80 m; greutate: 1. BARTEL (R.F.G.) 18,10 m, 2. Kaiser (R.D.G.) 17,40 m, 3. Skoupy (Cehoslovacia) 17,11 m,... Suha (România) 15,28 m; disc: 1. NASIMOV (U.R.S.S.) 54,18 m, 2. Schlage (R.D.G.) 53,96 m, 3. Szauer (Ungaria) 53,00 m,... Suha 46,74 m; suliță: 1. PUSKA (FINLANDA) 76,98 m, 2. Makarov (U.R.S.S.) 74,92 m, 3. Hanisch (R.D.G.) 73,22 m; ciocan: 1. MANOLOV (BULGARIA) 56,15 m, 2. Spiridonov (U.R.S.S.) 64,88 m, 3. Korohov (U.R.S.S.) 64,32 m; decaton: 1. BLINIAEV (U.R.S.S.) 7632 p, 2. Strötz (R.F.G.) 7584 p, 3. Nusse (Olanda) 7129 p,... 9. Vasilescu (România) 6344 p.

FEMININ — 100 m: 1. KERNER (POLONIA) 12,0, 2. Lynch (Anglia) 12,1, 3. Golden (Anglia) 12,1 (E. Monoranu eliminat în serii cu 12,6); 200 m: 1. GOLDEN (ANGLIA) 24,3, 2. Kroniger (R.F.G.) 24,5, 3. Grandieux (Franța) 24,7 (Monoranu eliminat în serii); 400 m: 1. TEHOUT (R.D.G.) 54,0, 2. Zientarska (Polonia) 54,5, 3. Rohde (R.D.G.) 54,9 (L. Sălăgean eliminat în serii cu 56,8); 800 m: 1. POHLAND (R.D.G.) 2 : 05,2, 2. Schenk (R.F.G.) 2 : 05,2, 3. Weingarten (U.R.S.S.) 2 : 06,; 1500 m: 1. CLAUSNITZER (R.D.G.) 4 : 24,0, 2. Haskett (Anglia) 4 : 27,0, 3. Dvirina (U.R.S.S.) 4 : 28,2,... 8. Natalia Andrei (România) 4 : 34,3; 100 m g: 1. RABSTZEIN (POLONIA) 13,9, 2. Hys (R.D.G.) 14,1, Lelid (R.F.G.) 14,1 (M. Szatmari descalificat în semifinale); 4 x 100 m: 1. POLONIA 45,2, 2. R.F.G. 45,4, 3. R.D.G. 45,4; 4 x 400 m: 1. R.D.G. 3 : 40,2, 2. Polonia 3 : 44,0, 3. Suedia 3 : 46,7; lungime: 1. NIGRYNOVA (CEHOSLOVACIA) 6,27 m, 2. Walls (Anglia) 6,26 m, 3. Gohrs (R.F.G.) 6,03 m,... 6. Boca (România) 6,00 m,... 11. Jinga (România) 5,71 m; înălțime: 1. VAN DOORN (OLANDA) 1,74 m, 2. Gani-kovskaia (U.R.S.S.) 1,74 m, 3. Gartner (R.F.G.) 1,74 m; greutate: 1. MORITZ (R.D.G.) 16,91 m, 2. Palzkill (R.F.G.) 16,56 m, 3. Lutevic (R.D.G.) 15,98 m; disc: 1. BOGYOR (UNGARIA) 48,28 m, 2. M. Ily (România) 47,76 m, 3. Sapronova (U.R.S.S.) 47,56 m; suliță: 1. TODTOEN (R.D.G.) 55,20 m, 2. Schmidt (R.D.G.) 53,08 m, 3. Koskina (U.R.S.S.) 52,36 m,... 9. E. Zörgö (România) 43,56 m; pentaton: 1. PEUKERT (R.D.G.) 4673 p, 2. Vitane (U.R.S.S.) 4482 p, 3. Picard (Franța) 4422 p.

COMPETIȚII BALCANICE

1969

TENIS DE MASĂ: 2-10 octombrie — ATENA

Echipe băieți: 1. Iugoslavia, 2. România, 3. Bulgaria, 4. Grecia, 5. Turcia;

Echipe femei: 1. România, 2. Iugoslavia, 3. Grecia

SCRIMĂ: 20-24 noiembrie — ZAGREB

Sabie: 1. Spiridonov (Bulgaria), 2. Vintilă (România), 3. D. Irimiciuc (România), ... 5. C. Nicolae (România);
Spadă: 1. A. Pongratz (România), 2. Al. Istrate (România), 3. Argun (Turcia)

Floreți (f): 1. Olga Szabo (România), 2. V. Eftimiades (Iugoslavia), 3. M. Vicol (România), 4. Adriana Moroșan (România);
Sabie echipe: 1. România, 2. Bulgaria, 3. Iugoslavia, 4. Grecia, 5. Turcia;

Floreți echipe (m): 1. România, 2. Bulgaria, 3. Turcia, 4. Iugoslavia, 5. Grecia;

Floreți echipe (f): 1. România, 2. Bulgaria, 3. Iugoslavia, 4. Turcia

Spadă echipe: 1. România, 2. Bulgaria, 3. Grecia, 4. Iugoslavia, 5. Turcia

HALTERE: 6-7 decembrie — BUCUREȘTI

Cocoy: 1. Kirov (Bulg.) 340 kg, 2. Fiat (România) 322,5 kg, 3. Hronopoulos (Grecia) 252,5 kg;

Pană: 1. V. Bădescu (România) 347,5 kg, 2. S. Salih (Turcia) 340 kg, 3. E. Kanaris (Grecia) 310 kg;

Ușoară: 1. F. Balas (România) 415 kg, 2. M. Sedat (Turcia) 340 kg, 3. A. Flaskis (Grecia) 305 kg;

Semimijlocie: 1. I. Bikov (Bulg.) 410 kg, 2. C. Yacovu (Grecia) 395 kg, 3. D. Constantiu (România) 375 kg;

Mijlocie: 1. T. Petkov (Bulg.) 442,5 kg, 2. A. Sopov (Bulg.) 422,5 kg, 3. St. Pintilie (România) 402 kg;

Semigrea: 1. S. Tsukos (Grecia) 420 kg, 2. M. Cristea (România) 407,5 kg, 3. S. Pekunlu (Turcia) 407,5 kg;

Grea: 1. I. Atanasov (Bulg.) 515 kg, 2. A. Kraicev (Bulg.) 490 kg, 3. Gh. Mincu (România) 455 kg.

1970

CROS: 23 martie — BUCUREȘTI (BUFTEA)

JUNIOARE: 1. Sveta Zlateva (Bulgaria) 3:03,2, 2. Mirjana Kovacev (Iugoslavia) 3:06,2, 3. Valeria Ban (România) 3:06,8, 6. Natalia Andrei 3:13,1; Echipe: 1. Iugoslavia 11 p, 2. România 17 p, 3. Bulgaria 18 p.

SENIORARE: 1. Veselinka Milosevici (Iugoslavia) 6:21,4, 2. Tonka Petrova (Bulgaria) 6:21,6, 3. Djurdja Rajhar (Iugoslavia) 6:29,0, ... 5. Viorica Gabor 6:37,6; Echipe: 1. Iugoslavia 8 p, 2. Bulgaria 17 p, 3. România 20 p.

JUNIORI: 1. Bogoliub Iovancic (Iugoslavia) 12:14,2, 2. St. Kotev (Bulgaria) 12:18,0, 3. E. Negar (România) 12:20,8; Echipe: 1. Bulgaria 21 p, 2. Iugoslavia 33 p, 3. Turcia 43 p.

TINERET: 1. Petko Iordanov (Bulgaria) 18:18,6, 2. Al. Grosu (România) 18:34,8, 3. L. Jeliaskov (Bulgaria) 18:36,4, 4. H. Mathes (România) 18:40,8; Echipe: 1. România 21 p, 2. Bulgaria 24 p, 3. Iugoslavia 33 p.

SENIORI: 1. Dane Korica (Iugoslavia) 30:13,6, 2. Gh. Tihov (Bulgaria) 30:15,2, 3. M. Tonev (Bulgaria) 30:20,4, 4. 1. Cioca (România) 30:25,4, 5. I. Rusnac (România) 30:27,0, 6. N. Mustată (România) 30:30,0; Echipe: 1. România 23 p, 2. Bulgaria 23 p, 3. Iugoslavia 41 p.

SCHI: 1-5 aprilie — ULUDAG (TURCIA)

SLALOM SPECIAL (m): 1. Dan Cristea (România) 104,36, 2. P. Salamanov (Bulgaria) 105,91, 3. P. Angelov (Bulgaria) 106,96, ... 5. V. Brenci (România) 110,28

SLALOM SPECIAL JUNIORI: 1. T. Dikov (Bulgaria) 109,01, 2. G. Georgiev (Bulgaria) 111,97, 3. E. Klenov (Bulgaria) 118,54, ... 5. P. Ivănescu (România) 120,36

FOND 15 Km: 1. P. Pankov (Bulgaria) 1h. 01:48, 2. M. Hristov (Bulgaria) 1h. 02:56, 3. P. Hoblika (Iugoslavia) 1h. 04:56, 4. Gh. Giniță (România) 1h. 04:31,0

FOND 10 Km JUNIORI: 1. T. Ozbek (Turcia) 43:38, 2. B. Vajarov (Bulgaria) 44:12,3, 3. N. Cojocaru (România) 44:13,0;

SLALOM URIAS: 1. M. Gaspercik (Iugoslavia) 175,30, 2. M. Kliner (Iug.) 176,33, 3. M. Kavcic (Iug.) 176,81, ... 5. D. Cristea 179,45, ... 7. Gh. Vulpe 181,77, ... 10. V. Brenci 183,63

SLALOM URIAS JUNIORI: 1. Gh. Gheorghiev (Bulgaria) 183,69, 2. I. Ravnic (Iug.) 184,37, 3. Z. Dikov (Bulg.) 184,38, ... 5. A. Bogdan 188,99, 6. P. Ivănescu 196,86, 10. M. Balan 197,86

3 x 10 Km: 1. Bulgaria 1h. 58:57,0, 2. Iugoslavia 2h. 00:02, 3. România 2h. 03:14,0

3 x 5 Km juniori: 1. Iugoslavia 1h. 00:35,0, 2. Bulgaria 1h. 01:03,0, 3. Turcia 1h. 01:13,0

VOLEI: 19-24 mai — ATENA

MASCULIN: 1. Bulgaria, 2. România, 3. Iugoslavia, 4. Grecia, 5. Turcia

BOX: 20-24 mai — VARNĂ

Semimuscă: 1. Aurel Mihai (România), 2. Bahatin Iazler (Turcia);

Muscă: 1. D. Milev (Bulgaria), 2. C. Grutescu (România)

Cocos: 1. St. Panalotov (Bulgaria), 2. A. Dumitrescu (România)

Pană: 1. Constantin Stanef (România), 2. Osman Amzici (Iugoslavia)

Semișoară: 1. Seyfi Tatar (Turcia), 2. A. Iliescu (România)

Ușoară: 1. Petar Stoicev (Bulgaria), 2. Zvonko Vujin (Iugoslavia)

Semimijlocie: 1. Gelal Sandal (Turcia), 2. Alexandru Popa (România)

Mijlocie mică: 1. Svetomir Belici (Iugoslavia), 2. Naiden Stancev (Bulgaria)

Mijlocie: 1. Mate Parlov (Iugoslavia), 2. Horst Stumpf (România)

Semigrea: 1. Marin Constantinescu (România), 2. Vladislav Sukovici (Iugoslavia)

Grea: 1. Kiril Pandov (Bulgaria), 2. Ilie Dascălu (România)

TIR: 7-10 iunie — BUCUREȘTI

Talere: 1. Dumitrescu (R) 188, Florescu (R) 180, Anastasov (B) 179, Popovici (R) 177; Echipe: 1. România 714, 2. Bulgaria 692, 3. Grecia 623 talere (f): 1. Reli Vezeanu (R) 170, 2. Irina Gheorghieva (B) 157, 3. Olga Dzavara (G) 155;

Skeet: 1. Tasev (B) 195, Sencovici (R) 193, Xantakos (G) 187; echipe: 1. Bulgaria 737, 2. Grecia 736, 3. România 719;

TENIS: 8-12 iulie — ATENA

Masculin: 1. România, 2. Grecia, 3. Iugoslavia

Feminin: 1. România, 2. Bulgaria, 3. Grecia

GIMNASTICĂ: 24-26 iulie — TIMIȘOARA

Feminin: 1. Elena Ceampelea (România) 74,90, 2. Rodica Apăteanu (România) 74,40, 3. Anastasia Mitova (Bulgaria) 74,30; echipe: 1. România 371,80, 2. Bulgaria 365,30, 3. Iugoslavia 349,05

Masculin: 1. Petre Mihailescu (România) 112,20, 2. Gh. Păunescu (România) 110,60, 3. Ștefan Zoev (Bulgaria) 110,55; echipe: 1. România 551,95, 2. Bulgaria 544,20, 3. Iugoslavia 534,40

Aparate—feminin: sărituri: A. Mitova (Bulg.) 18,750, R. Apăteanu 18,725, 3. Maria Blagoeva (Bulg.) 18,675; paralele: 1. El. Ceampelea 19,050, Olga Ștefan și Elisabeta Turcu (România) 18,850; birnă: El. Ceampelea 18,750, El. Turcu 18,625, A. Mitova 18,850; sol: A. Mitova 18,975, Paula Ioan (România) 18,950, Alina Goreac (România) 18,745

Aparate—masculin: sol: P. Mihailescu 18,950, G. Păunescu 18,725, I. Kondev (Bulg.) 18,450; cal. cu minere: G. Păunescu 18,975, S. Zoev (Bulg.) 18,825, P. Mihailescu și S. Gheorghiu 18,750; inele: Mihailescu 18,925, Zoev 18,600, Kondev 18,425; sărituri: Mihailescu 18,750, Todorov (Bulg.) 18,700, Gheorghiu 18,550; paralele: A. Grecu (România) 18,825, Achim (România) 18,700, Păunescu 18,675; bară fixă: Zoev 19,000, Mihailescu 18,875, Păunescu 18,650.

GIMNASTICĂ MODERNĂ — exercițiu liber ales fără obiect: 1. Victoria Vilcu (România) 9,70, 2-3. Sabina Ștefănescu (România) și Greta Ganceva (Bulgaria) 9,55; exercițiu liber ales cu cerce: 1. V. Vilcu și G. Ganceva 9,50, 3. Petrova (Bulgaria) 9,45; exercițiu liber ales cu coardă: G. Ganceva 9,75, V. Vilcu 9,70, M. Cișeva (Bulgaria) 9,55; individual compus: 1. V. Vilcu 28,90, 2. G. Ganceva 28,80, 3. M. Cișeva 28,30

BASCHET (JUNIORI): 22-26 iulie — RIJEKA

1. Iugoslavia, 2. Grecia, 3. Turcia, 4. Bulgaria, 5. România

ATLETISM: 13—15 august — BUCUREȘTI

Maraton: 1. H. Aktas (Turcia) 2h. 27:51,2, 2. H. Rasimov (Bulgaria), 3. A. Scolobuc (România) 2h. 31:25,8;
20 km mars: 1. L. Caraiosifoglu (R) 1h. 34:15,8, 2. N. Maxim (R) 1h. 35:02,2, 3. S. Stoikov (B) 1h. 37:46,2
disc (f): 1. O. Cataramă (R) 57,28 m, 2. L. Manoliu (R) 56,00 m
3. V. Stoeva (R) 54,66 m;
lungime (f): 1. V. Viscopoleanu (R) 6,43 m, 2. N. Anghelova (B) 6,23 m, 3. E. Vintila (R) 6,12 m;
înaltime (m): 1. I. Kousoulas (G) 2,11 m, 2. S. Ioan (R) 2,11 m, 3. P. Bogdanov (B) 2,08 m;
800 m (f): 1. V. Nikolici (I) 2:02,3, 2. I. Silai (R) 2:02,5, 3. R. Fița (R) 2:06,2;
800 m (m): 1. J. Medzimurec (I) 1:48,1, 2. S. Koprivica (I) 1:48,8, 3. Gh. Ungureanu (R) 1:49,5;
100 m (f): 1. M. Goth (R) 11,5, 2. S. Kazandjieva (B) 11,7, 3. J. Pavlici (I) 11,7;
100 m (m): 1. I. Karasi (I) 10,2, 2. V. Papageorgopoulos (G) 10,3, 3. Gh. Zamfirescu (R) 10,4;
10 000 m: 1. D. Korica (I) 30:08,2, 2. Gh. Tihov (B) 30:08,6, 3. N. Mustafa (R) 30:16,2;
cioacan: 1. G. Babaniotis (G) 68,94 m, 2. T. Manolov (B) 64,24 m, 3. D. Mindov (B) 64,20 m, 4. Gh. Costache (R) 62,88 m;
400 m g: 1. S. Tzortzis (G) 50,7, 2. I. Rațoi (R) 50,8, 3. I. Burcă (R) 51,8;
pentaton: 1. N. Anghelova (B) 4920 p, 2. El. Vintila (R) 4723 p, 3. D. Focici (I) 4434 p;
1500 m (f): 1. V. Nikolici (I) 4:20,4, 2. N. Andrei (R) 4:23,5, 3. V. Mihosevici (I) 4:24,6;
1500 m (m): 1. J. Medzimurec (I) 3:49,8, 2. A. Atanasov (B) 3:50,3, 3. V. Djordjevic (I) 3:50,9, 4. P. Lupan (R) 3:51,0;
greutate (f): 1. I. Hristova (B) 17,82 m, 2. A. Sălăgean (R) 15,48 m, 3. L. Manoliu (R) 14,94 m;
suliță (m): 1. D. Slaghi (R) 76,16 m, 2. M. Milenski (B) 75,46 m, 3. D. Dinev (B) 73,44 m;
lungime (m): 1. V. Sarucan (R) 7,69 m, 2. M. Zaharia (R) 7,61 m, 3. M. Spasojevic (I) 7,57;
200 m (f): 1. E. Venkova (B) 23,9, 2. M. Goth (R) 24,0, 3. J. Pavlici (I) 24,2;
3000 m obst: 1. M. Jelev (B) 8:47,4, 2. I. Dima (R) 8:48,8, 3. P. Iordanov (B) 8:50,4;
greutate (m): 1. I. Ivancici (I) 18,54 m, 2. G. Lemonis (G) 17,97 m, 3. T. Gospodinov (B) 17,04 m;
decaton: 1. C. Socol (R) 7771 p, 2. S. Djurov (B) 7657 p, 3. A. Sepei (R) 7628 p;
400 m (f): 1. D. Bădescu (R) 54,1, 2. I. Silai (R) 55,0, 3. S. Zlateva (B) 55,0;
200 m (m): 1. I. Karasi (I) 21,0, 2. G. Zamfirescu (R) 21,2, 3. P. Krizan (R) 21,2;
400 m (m): 1. T. Puiu (R) 46,5, 2. N. Kocuvan (I) 47,2, 3. S. Tzortzis (G) 47,4;
4 x 100 m (m): 1. Iugoslavia 40,0, 2. Bulgaria 40,4, 3. Grecia 40,5, 4. România 40,5;
110 m g (f): 1. N. Perta (R) 14,1, 2. D. Stojicevici (I) 14,2, 3. S. Dimitrov (B) 14,2;
100 m g (f): 1. V. Bufanu (R) 13,5, 2. N. Anghelova (B) 13,7, 3. El. Mirza (R) 14,0;
disc (m): 1. T. Artarski (B) 56,70 m, 2. I. Naghi (R) 55,88, 3. C. Kampitsis (G) 54,34 m;
suliță (f): 1. E. Prodan (R) 50,10 m, 2. I. Stancu (R) 49,02 m, 3. M. Lutvian (B) 48,40 m;
înaltime (f): 1. C. Popescu (R) 1,85 m, 2. S. Hrepevnik (I) 1,83 m, 3. V. Bonei (R) 1,76 m;
prăjină: 1. C. Papanicolau (G) 5,40 m, 2. D. Hlebarov (B) 4,90 m, 3. D. Pistol (R) 4,90 m;
5000 m: 1. D. Korica (I) 14:12,6, 2. M. Jelev (B) 14:12,8, 3. G. Tihov (B) 14:14,6;
triplusalt: 1. C. Corbu (R) 16,65 m, 2. S. Ciochină (R) 16,40 m, 3. G. Stoicovschi (B) 16,10 m;
4 x 400 m (m): 1. Iugoslavia 3:08,4, 2. Grecia 3:10,0, 3. Bulgaria 3:10,1, 4. România 3:10,2;
4 x 100 m (f): 1. Bulgaria 45,9, 2. România 46,0, 3. Iugoslavia 46,4;
4 x 400 m (f): 1. România 3:39,2, 2. Bulgaria 3:43,7, 3. Iugoslavia 3:47,2

NATAȚIE: 19—22 august — ATENA

100 m delfin (m): 1. Kuridza (I) 59,9, 2. Karidis (G) 61,1, 3. Dobrev (B) 61,2, ... 5. Petelei (R) 62,6, ... 7. Covaci (R) 62,9
200 m delfin (f): 1. M. Segrt (I) 2:27,1, 2. A. Sterner (R) 2:34,9, 3. A. Groza (R) 2:42,6;
400 m lber (m): 1. M. Slavic (R) 4:24,4, 2. Stelov (B) 4:26,9, 3. Koskinas (G) 4:30,3
800 m lber (f): 1. Neikova (B) 10:18,3, 2. C. Balaban (R) 10:19,8, 3. Gasparac (I) 10:35,3;
100 m bras (m): 1. V. Costa (R) 1:10,7, 2. Ceakirov (B) 1:11,3, 3. Kurbanovici (I) 1:11,8;

100 m lber (f): 1. M. Segrt (I) 61,5, 2. Boban (I) 63,0, 3. Pelceva (B) 63,9, ... 5. L. Radu (R) 68,0;
4 x 100 m mixt (m): 1. Iugoslavia 4:11,1, 2. România 4:12,8, 3. Bulgaria 4:14,7;
4 x 100 m mixt (f): 1. Iugoslavia 4:42,4, 2. Bulgaria 4:54,5, 3. România 4:58,2;
200 m delfin (m): 1. Rogusici (I) 2:16,1, 2. Karidis (G) 2:19,1, 3. Dobrev (B) 2:20,4, 4. Petelei (R) 2:20,8;
200 m spate (f): 1. Z. Gasparac (I) 2:34,1, 2. Pilici (I) 2:36,4, 3. Heliopoulou (G) 2:41,5, ... 7. L. Radu (R) 2:54,1;
200 m spate (m): 1. P. Miloș (I) 2:16,3, 2. N. Miloș (I) 2:18,9, 3. Koskinas (G) 2:21,1;
200 m bras (f): 1. D. Bjedov (I) 2:51,9, 2. A. Georgescu (R) 2:56,0, 3. Ioanidou (G) 2:57,2;
200 m bras (m): 1. V. Costa (R) 2:35,4, 2. Ceakirov (B) 2:36,8, 3. Kotoumanis (G) 2:37,0;
400 m mixt (f): 1. Pelceva (B) 5:40,7, 2. Nikolova (B) 5:43,8, 3. C. Balaban (R) 5:45,1, 4. A. Groza (R) 5:51,2;
4 x 100 m lber (m): 1. Iugoslavia 3:46,6, 2. România 3:48,7, 3. Bulgaria 3:52,4;
trambulină (m): 1. I. Ganea (R) 422,69, 2. Nowak (I) 371,16, 3. Belcev (B) 365,85 p;
trambulină (f): 1. M. Alexandrova (B) 357,17 p, 2. S. Prelipceanu (R) 285,56 p, 3. J. Mojca (I) 282,43 p;
200 m lber (m): 1. M. Slavic (R) 2:03,1, 2. Stelov (B) 2:04,0, 3. Stoev (B) 2:05,8;
200 m mixt (m): 1. M. Slavic (R) 2:18,6, 2. Ceakirov (B) 2:18,8, 3. Ozretici (I) 2:22,3;
1500 m lber: 1. Rogusici (I) 17:58,0, 2. Gheorghiev (B) 18:09,7, 3. Eneev (B) 18:23,6, 4. D. Naghi (R) 18:25,0;
400 m mixt (m): 1. Ceakirov (B) 4:57,9, 2. Rogusici (I) 5:07,0, 3. Naghi (R) 5:07,2, 4. Copcealau (R) 5:09,8;
100 m lber (m): 1. Slavic (R) 55,6, 2. Kuridza (I) 56,0, 3. Stelov (B) 56,3;
100 m spate (m): 1. P. Miloș (I) 62,7, 2. N. Miloș (I) 63,5, 4. Gh. Lupu (R) 64,5;
4 x 200 m lber (m): 1. Bulgaria 8:29,7, 2. România 8:36,4, 3. Grecia 8:37,5;
200 m lber (f): 1. M. Segrt (I) 2:13,0, 2. Boban (I) 2:18,3, 3. Pelceva (B) 2:22,8, 4. Sterner (R) 2:24,7;
100 m spate (f): 1. Gasparac (I) 70,4, 2. Pilici (I) 73,0, 3. Balaban (R) 74,7;
100 m bras (f): 1. D. Bjedov (I) 1:19,4, 2. Georgescu (R) 1:22,0, 3. Ioanidou (G) 1:22,4;
200 m mixt (f): 1. M. Segrt (I) 2:35,1, 2. Slavceva (B) 2:39,8, 3. Nikolova (B) 2:41,9, ... 5. Balaban (R) 2:43,8;
100 m delfin (f): 1. Segrt (I) 66,6, 2. Sterner (R) 69,3, 3. Slavceva (B) 70,7;
400 m lber (f): 1. Segrt (I) 4:47,4, 2. Pelceva (B) 4:59,9, 3. Balaban (R) 5:03,3;
4 x 100 m lber (f): 1. Iugoslavia 4:18,9, 2. Bulgaria 4:27,1, 3. România 4:29,6;
platformă (m): 1. I. Ganea (R) 424,36 p, 2. Karasinski (B) 389,37 p, 3. Overtar (I) 327,18 p;
platformă (f): 1. M. Alexandrova (B) 297,94 p, 2. E. Dumitriu (R) 295,60 p, 3. J. Mojca (I) 219,06 p;
Polo: 1. Iugoslavia, 2. România, 3. Bulgaria, 4. Grecia, 5. Turcia

BASCHET (junioare): 20—23 august—PLEVEN

1. Bulgaria, 2. România, 3. Iugoslavia, 4. Grecia

LUPTE GRECO-ROMANE (tineret): 20—23 august—BURGAS

48 kg: 1. Gibu (R), 2. Zari (T), 3. Ivanov (B)
52 kg: 1. Surupov (B), 2. Kiren (T), 3. Rogojan (R)
57 kg: 1. I. Păun (R), 2. Stefanov (B), 3. Iladis (G)
62 kg: 1. Popov (B), 2. Gungor (T), 3. Virtosu (R)
68 kg: 1. I. Serban (R), 2. Pismisoglu (T), 3. Jupov (B)
74 kg: 1. Belcikanli (T), 2. Kolev (B), 3. Ignătescu (R)
82 kg: 1. Slavcev (B), 2. Ismail (T), 3. Bender (R)
90 kg: 1. Petkov (B), 2. Lubanovici (I), 3. Bucov (R)
100 kg: 1. Manciarov (B), 2. Manea (R), 3. Karadinis (G)
+100 kg: 1. Dolipschi (R) și Stancev (B)

LUPTE LIBERE (tineret): 20—23 august—BURGAS

48 kg: 1. Lazarov (B), 2. Arapu (R), 3. Erdici (T)
52 kg: 1. Noncev (B), 2. Butu (R), 3. Sahin (T)
57 kg: 1. Markov (B), 2. Mot (R), 3. Damianidis (G)
62 kg: 1. Bolkov (B), 2. Bikedji (T), 3. Petrone (R)
68 kg: 1. Pavlov (B), 2. Gulaciy (T), 3. Stoilov (R)
74 kg: 1. Stavrev (B), 2. Dumitru (R), 3. Aydemir (T)
82 kg: 1. Kazakov (B), 2. Ardeleanu (R), 3. Asim (T)
90 kg: 1. Balcev (B), 2. Markov (R), 3. Spiridopoulos (G)
100 kg: 1. Raimov (B), 2. Panait (R), 3. Kaplan (T)
+100 kg: 1. Baev (B), 2. Simion (R), 3. Danilopoulos (G)

CĂLĂRIE: 30 august — 6 septembrie — CHAILOVA

Proba de obstacole juniori: 1. R. SPASOJEVICI (IUGOSLAVIA), 2. O. Ivanov (Bulgaria), 3. M. Burtea (România);

Proba de obstacole seniori: 1. A. STOICA (ROMANIA), 2. C. Ilin (România), 3. Y. Nurettin (Turcia)

Dresaj individual seniori: 1. I. MOLNAR (ROMANIA), 2. N. Mihalcea (România), 3. B. Zancov (Bulgaria)

Dresaj echipe seniori: 1. ROMANIA (I. MOLNAR, N. MIHALCEA, D. VELICE) 2540 p., 2. Bulgaria 2262 p., 3. Turcia 2094 p.

Proba completă seniori: 1. C. VLAD (ROMANIA), 2. G. Moisănu (România), 3. I. Jellazslov (Bulgaria);

Proba de obstacole juniori (echipe): 1. BULGARIA (M. VASILEV, O. GARANOV, M. SPASOV) 4 p., 2. Turcia 12 p., 3. România 16 p.

Proba de obstacole seniori (echipe): 1. TURCIA (K. SALIH, D. ATAS, Y. NURETTIN) 13 p., 2. Bulgaria 17 p., 3. România 28 p.

MOTOCROS: 6 septembrie (ultima etapă) — BRAȘOV

Individual: 1. St. CHITU (ROMANIA) 96 p., 2. Gheorghiev (Bulgaria) 96 p. (mai puține victorii de etapă), 3. A. Ionescu (România) 90 p.

Echipe: 1. ROMANIA 327 p., 2. Bulgaria 319 p., 3. Iugoslavia 125 p.

BASCHE: 25—27 septembrie — BUCUREȘTI.

Seniori: 1. IUGOSLAVIA, 2. Bulgaria, 3. România, 4. Grecia

TIR (ARME CU GLONȚ): 20—25 septembrie — MANISA (TURCIA)

Armă liberă calibru redus 60 f. culecat: 1. I. SEMIONOV (BULGARIA) 596 p., 2. M. Ferencu (România) 596 p., 3. L. Jalamov (Bulgaria) 596 p., 4. G. Vasilescu (România) 594 p., ... 7. P. Sandor (România) 592 p.

Echipe: 1. Bulgaria 2372 p., 2. România 2358 p., 3. Iugoslavia 2353 p.

Armă standard 60 f. culecat femei: 1. DESANKA PETROVICI (IUGOSLAVIA) 593 p., 2. T. Bakalova (Bulgaria) 592 p., 3. M. Masici (Iugoslavia) 590 p., ... 6. Stroe (România) 585 p., ... 8. M. Petrescu (România) 582 p., 9. A. Goreti (România) 582 p.

Echipe: 1. IUGOSLAVIA 1764 p., 2. Bulgaria 1764 p., 3. România 1749 p.

Armă standard 60 f. culecat juniori: 1. S. SAFTA (ROMANIA) 592 p., 2. I. Mineva (Bulgaria) 588 p., 3. N. Velicovici (Iugoslavia) 587 p., 4. Marina Vasiliu (România) 586 p., 5. Codreanu (România) 586 p.

Echipe: 1. ROMANIA 1764 p., 2. Bulgaria 1748 p., 3. Iugoslavia 1735 p.

Pistol viteză: 1. ION TRIPSA (ROMANIA) 590 p., 2. M. Roșca (România) 589 p., 3. D. Iuga (România) 588 p.

Echipe: 1. ROMANIA (V. ATANASIU, D. IUGA, I. TRIPSA, M. ROȘCA) 2354 p., 2. Bulgaria 2329 p., 3. Grecia 2309 p.

Armă liberă calibru redus, picioare: 1. PETRE SANDOR (ROMANIA) 273 p., 2. L. Jalamov (Bulgaria) 366 p., 3. St. Caban (România) 364 p., 4. M. Ferencu (România) 360 p., ... 8. Vasilescu (România) 357 p., 10. Sicorschi (România) 354 p.

Armă liberă calibru redus, genunchi: 1. ȘTEFAN TAMAS (ROMANIA) 388 p., 2. L. Jalamov (Bulgaria) 386 p., 3. S. Milunovici (Iugoslavia) 385 p., 4. M. Ferencu (România) 384 p., ... 6. S. Caban (România) 383 p., 7. P. Sandor (România) 382 p., 8. Vasilescu (România) 382 p., 9. Sicorschi (România) 382 p.

Armă liberă calibru redus 3 x 40 f.: 1. PETRE SANDOR (ROMANIA) 1153 p., 2. L. Jalamov (Bulgaria) 1150 p., 3. M. Ferencu (România) 1141 p., 4. S. Caban (România) 1140 p., 5. G. Vasilescu (România) 1135 p., ... 7. Sicorschi 1128 p.

Echipe: 1. ROMANIA (P. SANDOR, M. FERECATU, S. CABAN, G. VASILESCU) 4559 p., 2. Bulgaria 4518 p., 3. Iugoslavia 4488 p.

Armă standard 3 x 20 f. femei: 1. MIRIANA MASICI (IUGOSLAVIA) 573 p., 2. Ana Goreti (România) 567 p., 3. Desanka Petrovici (Iugoslavia) 560 p.

Echipe: 1. Iugoslavia 1689 p., 2. România 1677 p., 3. Bulgaria 1674 p.

Pistol liber 60 f.: 1. ILIA NICICI (IUGOSLAVIA) 554 p., 2. B. Denev (Bulgaria) 551 p., 3. L. Giuscă (România) 544 p.

Echipe: 1. Iugoslavia 2184 p., 2. Bulgaria 2157 p., 3. România 2150 p.

Armă standard 3 x 20 f. juniori: 1. MARINA VASILIU (ROMANIA) 562 p., 2. Velicovici (Iugoslavia) 558 p., 3. St. Safta (România) 556 p., 4. I. Codreanu (România) 556 p.

Echipe: 1. ROMANIA (M. VASILIU, S. SAFTA, I. CODREANU) 1674 p., 2. Iugoslavia 1662 p., 3. Bulgaria 1651 p.

Pistol calibru mare: 1. DAN IUGA (ROMANIA) 585 p., 2. L. Giuscă (România) 583 p., 3. Petkov (Bulgaria) 583 p., ... 5. V. Atanasiu (România) 581 p., 6. Roșca (România) 580 p.

Echipe: 1. ROMANIA (D. IUGA, L. GIUSCA, V. ATANASIU, M. ROȘCA) 2317 p., 2. Bulgaria 2302 p., 3. Grecia 2267 p.

CUPE ȘI COMPETIȚII CONTINENTALE ȘI MONDIALE

1970

BASCHE

C.C.E. (m) — IGNIS VARESE

C.C.E. (f) — TTT DAUGAVA RIGA

C.C. — FIDES PARTENOPE NEAPOLE

HANDBAL

C.C.E. (m) — V.I.L. GUMMERSBACH (R. F. Germaniei)

C.C.E. (f) — SPARTAK KIEV

HANDBAL ÎN 11. — C.C.E. — Grün Weiss Dankersen (R.F.a Germaniei)

TENIS DE MASĂ

Cupa Ligii Europene — SUECIA

SCRIMA

Spadă — DINAMO MINSK

Sabie — T.S.K.A. MOSCOVA

Floretă (m) — BUREVESTNIK MOSCOVA

Floretă (f) — DOZSA UJPEST BUDAPESTA

FOTBAL

C.C.E. — Feijenoord Rotterdam

C.C. — Manchester City

C.E.T. — Arsenal Londra

Cupa Interecontinentală — Feijenoord Rotterdam-Estudiantes

La Plata 2—2 la Buenos Aires și 1—0 la Rotterdam

Turneul U.E.F.A. — R.D. GERMANIA

POLO

C.C.E. — MLADOST ZAGREB

VOLEI

C.C.E. (m) — Burevestnik Alma-Ata

C.C.E. (f) — Dinamo Moscova

ȘAH

Belgrad — Echipa U.R.S.S. învinge Selecționata restului lumii cu 20,5—19,5 p

RUGBI

Turneul celor 5 națiuni — FRANTA

CICLISM

Cursa Păcii — Ryszard Szurkowski (Polonia) și echipa Poloniei

Turul Spaniei — Luis Ocana (Spania)

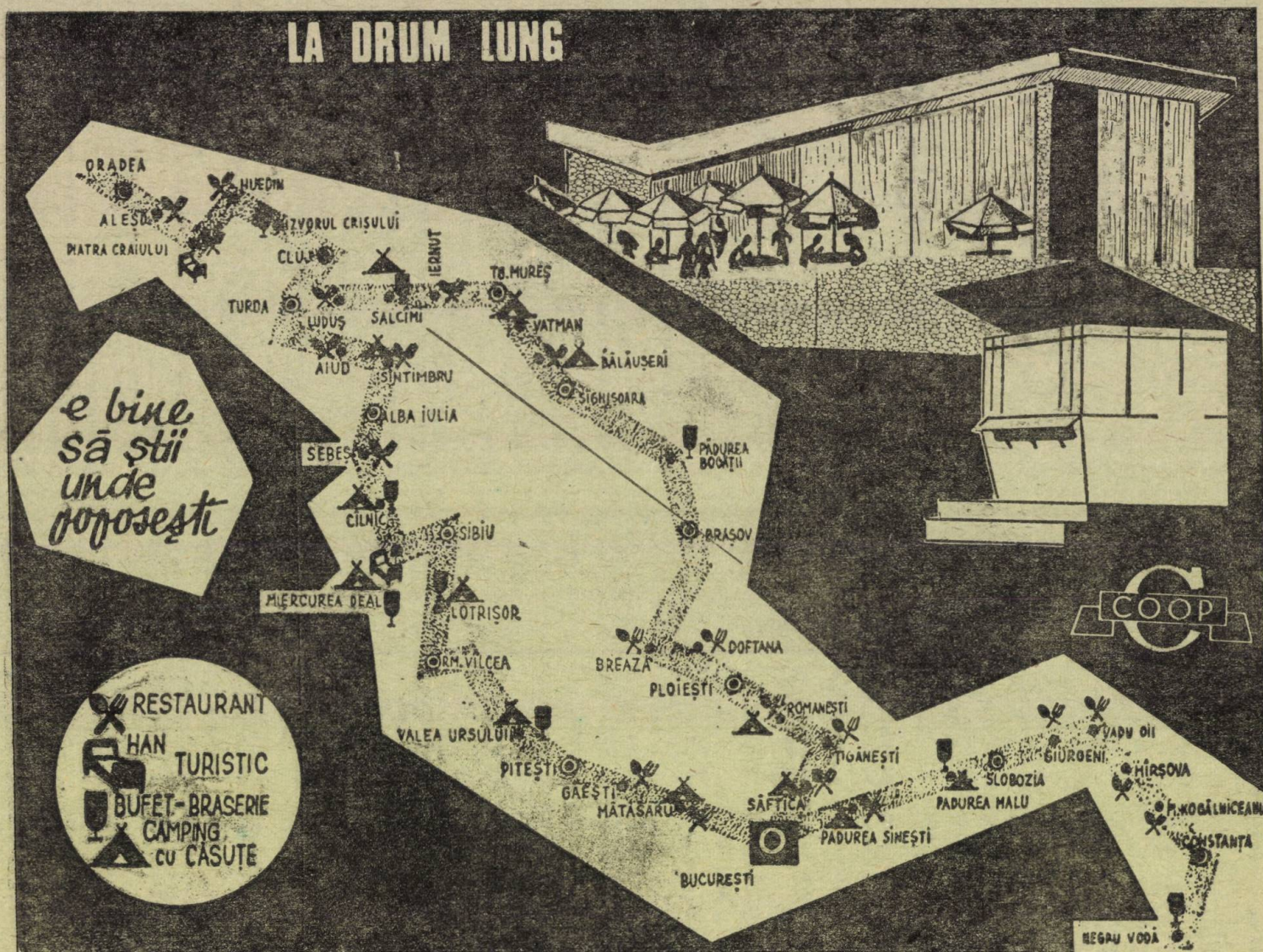
AUTOMOBILISM

Raliul Londra-Ciudad de Mexico — Hannu-Mikola (Finlanda) pe Ford Escort

TENIS

Cupa Davis. În Challenge round: S.U.A. — R.F.a Germaniei 5—0

LA DRUM LUNG

Cooperația de consum vă oferă un popas agreabil
 la unitățile sale de deservire turistică

Sumarul

	pag.		pag.
• Anul marii aniversări	3	• Clubul celor 600 de kilograme — Ion Ochsenfeld	125
• File din istoria mișcării sportive muncitorești din România — Dorin Steflea	5	• La început a fost Atalanta (secvențe dintr-o posibilă istorie a sportului feminin) — Ion F. Baci	129
• Contribuții românești la dezvoltarea sportului mondial — Emil Ghibu	11	• Olandeza zburătoare (Fanny Blankers-Koen)	135
• Apele nu ne-au răpus! — Hristache Naum	16	• „Mai prețios decât „aurul” Liei Manoliu și	136
• Calendar 1971	22	• E greu să fii soția lui Mircea Lucescu — Ovidiu Ioanițoaia	138
• Campioni ai lumii în 1970	46	• O femeie-fotbalist în România anilor '30 — Silviu Andru	139
• Handbal (campionatul mondial)	49	• Karl Schranz — Mihai Bîră	140
• Echipa — Siegfried Lenz	54	• Pe crestele Carpaților — Emilian Cristea	142
• Interviu cu Torsten Tegner — V. Firolu	60	• St. Moritz, perla Engadinului superior — Victor Bănciulescu	146
• Istorie punctată — N. Brașoveanu	62	• Șase decenii de dispute cu crosa și pucul — Vitali Benkovski	152
• Coșmarul — Dorin Almășan	64	• Infirmități campioni — Clement Baci	164
• O poveste despre mingea — Călin Antonescu	66	• În Cuba, sportul un bun al tuturor — Tiberiu Stama	168
• Cum am doborât recordul național de înălțime — Alexandru Păpană	68	• Șahul și mașina — Valeriu Chiose	172
• Cu undița pe malul Dunării — Ilie Cârciu	71	• Ca să te regăsești — A. Zeletin	177
• Raliul Monte-Carlo la a 40-a ediție — Dumitru Lazăr	73	• Celor ce nu le mai ajunge prezentul — Romulus Balaban	181
• Cel mai greu sport? — Virgil Ludu	82	• 3800 de ani de atletism — Nicolae Mărășescu	188
• Cine erau gladiatorii? — Călin Antonescu	85	• 400 metri — Raymond Boisset	190
• Maeștrii loviturilor necruțătoare — Ion F. Baci	86	• Cunoștință cu un mare maestru (Alexandru Csipler) — Tiberiu Stama	195
• Cronică neagră a boxului — Fernando Vadillo	89	• Dosar: hipocinematosa — Sebastian Bonifaciu	197
• Ciudățeni pugilistici	94	— Medicamente sau exerciții fizice — Igor Muravov	
• Din corzile ringului pe... caldarimul străzilor	95	— Experimentul de la Leipzig	
• Alergare, box și judo — Romeo Vilara	98	— Avem nevoie de mișcare — Miron Georgescu	
• Versuri — Vasile Diaconescu	100	— Nu numai creere dar și mușchi — Marcela Pitiș	
• Centenarul rugbyului — Terry O'Connor	101	— Cum putem să ne îmbolnăvim? — N. Tambian	
• Rugby — P.G. Woodhouse	103	— Sedentarismul o plagă — Ion Pavel	
• Primii pași — Mircea Ionomu	107	• El Mondial '70 (palmaresul preliminarilor și al turneului final din Mexic)	210
• Emoțiile solitarului — Henry de Montherlant	109	• Zeița de aur în Brazilia — Mario Zagalo	225
• Interviu cu Agatha Christie — V. Firoiu	112		
• Cibi Braun-Bogdan povestește...	113		
• Constelația anilor '50—'60 — Paul Slăvescu	117		
• Vechiul nostru prieten — N. Brașoveanu	123		

	pag.		pag.
• Fiesta mexicană — Constantin Firănescu	231	• Frații stelelor pe stadion — Mihail Rebrov	258
• Retrospectivă grafică (a campionatului mondial de fotbal) — Petre Gașu	234	• Trofeul fair-play	261
• Gazdele Jocurilor (1976)	236	• 8 ani pentru ca ideea să devină realitate (campionatele europene de atletism)	263
• Acest „Hercule de buzunar” (Gheorghe Berceanu) — Valeriu Chiose	237	• Polisportivul Havalet — Romeo Vilara	264
• Drogul — inamicul public nr. 1 — Hristache Naum	239	• Poet român parnasian (Alexandru Macedonski)	267
• Pe urmele lui Miltiade — Victor Bănciulescu	251	• Întoarcere de la meci — Roger Bastide	272
• Sportivi muzicieni, muzicieni sportivi — George Sbârcea	254	• II Giro și Cursa Păcii (palmares)	275
		• Anul competițional 1969/70 (rezultatele marilor competiții sportive internaționale)	276

Cuvinte încrucișate și jocuri: Giuseppe Navarra

Fotografii: Vasile Bageac, S. Baksi, Ștefan Ciotloș, Emilian Cristea, Ion Mihăică, Dragoș Neagu, Teodor Roibu; Agerpres București, A.F.P.-Paris, Associated Press, B.T.A.-Sofia, Keystone-Londra, IN-Bild-Frankfurt, Miroir Sprint, Miroir d'Athlisme, Miroir du Cyclisme, Miroir du Rugby, Miroir du Football-Paris, Novosti-Moscova, Prensa Latina-Havana, Pressens-Bild-Stockholm, Sport Illustrierte-München, World Sport-Londra

Copertele noastre:

I. Exercițiu la birnă — foto Sport Illustrierte — München

II. Echipa de fotbal a României care a obținut calificarea pentru turneul final al campionatului mondial din Mexic

jos (de la stînga la dreapta): Dembrowski, Dobrin, Domide, Dumitrache, Neagu, Lucescu (căpitanul echipei) *mijloc:* Sătmăreanu, Dinu, Nunweiler VI, Angelo Niculescu (antrenor principal), Deleanu, Dumitru, Ghergheli; *sus:* Dan Coe, Hălmăgeanu, Răducanu, Ghiță, Lupescu, Mocanu.

foto „Decorativa”-București

Redactor responsabil: Romeo Vilara

Secretar de redacție: Jean Moscovici

Prezentarea grafică,

ilustrații și copertele: N. Claudiu
și Rodica Nicolae

Adresa: Redacția ziarului SPORTUL, București str. Vasile Conta nr. 16, sectorul I
Tiparul executat la Combinatul Poligrafic Casa Științei București

premierii în
autoturisme

și bani

puteți câștiga
la **PRONOSPORT**

MEXIC

'70